DOS. Nr. 26979 VOL. Nr. 3

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

4331865
P 001114, Vol. 3

Data 31 I 1959

P 001114

Urmează Vol. Nr. 4

C.N.S.A.S.

X I

26979 fuch
vol. 3

VOLUMUL III

1. COBILAS NICOLAE

Referat de încheerea cercetărilor, pag. 3
Procese verbale de interogatoriu, pag . . . 4 - 227
Certificat medical asupra sănătății, pag. 228
Fișa dactiloscopică, pagina 229 - 230

2. SOBOLEVSCHI MAXIMILIAN

Referat de încheerea cercetărilor, pag. . . 231 - 232
Procese verbale de interogatoriu, pag. . . . 233 - 281
Certificat medical asupra sănătății, pag. 282
Fișă dactiloscopică, pagina 283 - 284

3. LIVINSCHI MIHAI

Referat de încheerea cercetărilor, pag. . . 285 - 286
Procese verbale de interogatoriu, pag. . . . 287 - 363
Certificat medical asupra sănătății, pag. 364
Fișă dactiloscopică, pagina 365 - 366

4. DUMITRESCU DAN

Referat de încheerea cercetărilor, pag. . . 367 - 368
Procese verbale de interogatoriu, pag. . . . 369 - 506
Certificat medical asupra sănătății, pag. 507
Fișă dactiloscopică, pagina 508 - 509

C.N.S.A.S.

3

1

REFERAT

(de încheiere a cercetărilor)

Data 27 iulie 1954

In urma studierii dosarului de anchetă Nr. deschis împotriva arestatului Cobîlaș Nicolae
(numele și pronumele)
am constatat că activitatea criminală a arestatului Cobîlaș Nicolae
(numele și pronumele)
este dovedită prin materialul rezultat din cercetările preliminare, iar ca urmare dispunem încheierea cercetărilor din dosarul de față și transmiterea dosarului de acuzare al Cobîlaș Nicolae
(numele și pronumele arestatului)
prin Procuror, la instanța de judecată.

Cuprinsul prezentului referat va fi adus la cunoștința arestatului.

Semnătura anchetatorului.

„DE ACORD"
Șeful Organului de anchetă
Maj. Toma Nicolae

Am luat cunoștință de conținutul prezentului referat.

Semnătura arestatului.

Data 27 Iulie 1954

C.N.S.A.S.

CNSAS

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

13 Iulie 1953
Râmnicul-Sărat
Interogatoriul a început la ora 9,oo
Interogatoriul s'a terminat la ora 23,o

Eu TOMA NICOLAE am interogat în calitate de anchetator pe deţinutul COBALAS NICOLAE născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud. Bălţi U.R.S.S., cetăţenia română, naţionalitatea română, apartenenţa politică legionară din 1935, studii facultatea de drept, profesia advocat. Din 1945 - 1947 fost avocat la contenciosul uzinelor Reşiţa şi contabil la domeniile Reşiţa din Anina. Ultimul domiciliu Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, necăsătorit.

Origina socială tatăl preot avea 6 ha. pământ şi locuinţă în comuna Pelenia jud. Bălţi, în prezent pensionar activitatea politică până în 1947 şi în continuare legionară La alegerile din 1946 nu a luat parte fiind nedemn. Până la arestare a făcut propagandă anti.sovietică şi împotriva statului democrat popular din R.P R. Nu am primit nici o decoraţie sau altă distincţie, am făcut serviciul militar la regimentul 39 Infanterie din Floreşti jud. Soroca, am avut gradul de sergent T.R.. Am fost pe frontul antisovietic din Moldova. Am fost prizonier 5 zile în 1944 la armata sovietică. In timp ce eram transportat spre U.R.S.S. împreună cu alţii am fugit. Nu am fost în străinătate.-

f 3

Dacă a participat în bande, în organizaţii contra revoluţionare. Da, am avut misiunea să organizez legionarii în jud. Fălciu. Fac parte din org. legionară din 1935.-

Dacă a fost judecat, când, din ce cauze. Ultima dată am fost judecat şi condamnat în 1948 de Tribunalul Militar din Iaşi, la muncă silnică pe viaţă, pentrucă am desfăşurat activitate legionară şi am făcut spionaj în favoarea ţărilor imperialiste.-

INTREBARE

Când ai fost arestat ultima dată şi prin ce penitenciare ai trecut ?

RASPUNS

Ultima dată am fost arestat la 5 Iunie 1948 la Huşi unde am fost reţinut la siguranţă 3 zile apoi am fost dus la inspectoratul siguranţei din Iaşi unde am fost reţinut două zile. Dela Iaşi în ziua de 11 Iunie împreună cu un lot de 80-100 legionari am fost transportaţi la penitenciarul Suceava unde am fost încarceat până la 19 Aprilie 1949 când am fost trimis în penitenciarul Aiud.

In penitenciarul Aiud am fost până la 23 Septembrie 1950. Dela această dată împreună cu un lot de 300 deţinuţi am fost trimişi în colonia de muncă dela mina Baia Sprie. Acolo am lucrat până la sfârşitul lunei Aprilie 1951 când am fost transferaţi la colonia de muncă "Nistru" a minei 9 Mai din regiunea Baia Mare.-

Din Septembrie 1952 am fost iarăşi readus la penitenciarul Aiud unde am fost până la 1 Iunie 1953.-

INTREBARE

Cum se desfăşura activitatea legionară în penitenciarul Suceava ?

RASPUNS

Dela 19 Iunie 1948 când am sosit în penitenciarul Suceava şi până în primele zile ale lunei Septembrie acelaş an a durat perioada de anchetă. In acest timp am fost încelulat în camera 61 dela subsol împreună cu legionarii ANDREI IASINSCHI un frate de al lui SIMIONESCU, NICOLAE

COBURG; student anul V la medicină, GRIGORIU care a fost la Teatrul Naţional din Iaşi, STEFANESCU un elev din Bacău şi BUTNARIU TEODOR dela C.F.R. Nicolina.-

Cu aceştia în primele zile am avut discuţii de cunoaştere personală şi în perioada anchetei discuţiile constau asupra informării reciproce asupra faptelor în legătură cu care eram anchetaţi, se mai discuta despre bătăile la care eram supuşi, despre cazarea şi hrana noastră.-

La jumătatea lunei August 1948 din iniţiativa legionarului BOGDANOVICI ALEXANDRU şi cu aprobarea domnului CIUPAGEA şi BALACEANU s'a format un grup de legionari din care făceam parte şi eu, pentru redactarea unui memoriu care trebuia să fie adresat Inaltului Preziuiu, Guvernului şi Comitetului Central.

Acest memoriu era redactat în numele tuturor deţinuţilor din penitenciarul Suceava şi trebuia să fie semnat de toţi legionarii din penitenciar.-

In acest memoriu se cerea redarea noastră vieţii sociale, fiecare legionar garanta pentru el, abţinerea dela orice activitate politică. Prin acest memoriu se urmărea rezolvarea situaţiei noastre.-

Din grupul de redactare a memoriului au făcut parte BOGDANOVICI ALEXANDRU, DANES REMUS, GHERASE AUREL, preotul PASLARU NICOLAE, OLTEA MANOLIU, VIORICA PARNAC şi su subsemnatul.-

Inainte de începerea redactării memoriului eu mi-am exprimat părerea ineficacităţii lui, socotind că suntem prea neînsemnaţi pentru a determina guvernul la o soluţionare parţială şi că rezolvarea problemei legionare va fi generală şi uniformă pe ţară, totuşi faţă de părerea celorlaţi din grup, memoriul s'a scrsi.-

Precizez că acest memoriu înainte de a fi semnat a fost luat de domnul BLEHAN care în timpul acela era anchetator.-

In Septembrie s'a reîntors dela Ministerul de Interne unde fusese pentru anchetă TUDOR POPESCU Stând de vorbă cu el mi-a spus că ştie dela anchetatorul său că în ce priveşte situaţia legionarilor deţinuţi nu este încă luat

7

5

o hotărîre definitivă şi părerile sunt împărţite, O părere este pentru soluţionarea definitivă a organizaţiei legionare prin pedepse foarte severe iar o altă părere este ca să fie pedepsiţi numai capii organizaţiei legionare iar restul să fie redaţi societăţii. TUDOR POPESCU credea în soluţia că majoritatea legionarilor vor fi puşi în libertate fără nici un fel de proces. La cele spuse de TUDOR POPESCU eu i-am spus cele ce ştiam dela domnul C. Aurel care mă anchetase pe mine şi îmi anticipase actul de acuzare împotriva lui PATRASCU NICOLAE, din care eu trăgeam concluzia că toţi legionarii vor fi judecaţi şi pedepsele vor fi foarte severe.-

INTREBARE

Cine amai participat la discuţiile pe care le-ai avut cu TUDOR POPESCU şi care au fost părerile lor ?

RASPUNS

Discuţia a avut loc în camera 58 dela subsol unde era deţinut TUDOR POPESCU. La această discuţie au asistat şi ceilalţi din cameră printre care îmi amintesc de DAN DUMITRESCU. In prezenta mea ei nu şi-au dat nici un fel de părere la cele discutate între mine şi TUDOR POPESCU.-

INTREBARE

Cine dădea directive pentru desfăşurarea activităţii legionare în penitenciarul,Suceava ?

RASPUNS

Eu personal nu am dat şi nu am primit nici un fel de directivă şi nu cunosc pe nimeni care să fi dat directive sau să se intituleze ca şef legionar în penitenciaru Suceava.-

INTREBARE

Ce acţiuni au fost intreprinse de legionari în penitenciarul Suceava ?

RASPUNS

La începutul lunei Noembrie 1948 când încă eram

C.N.S.A.S.

8

6

la camera 61 la subsol BOGDANOVICI ALEXANDRU a iniţiat o acţiune de reeducare în timp ce se afla la camera 9 dela etajul II. La 20 Noembrie acelaş an am fost mutat şi eu în camera 9 prin desfiinţarea secţiei dela subsol.-

In aceiaşi zi BOGDANOVICI a stat de vorbă cu mine şi mi-a explicat despre acţiunea pe care a început-o în penitenciar, afirmând că prin acţiunea de reeduc re începută de el, se dă pocibilitate acelora care aderă la reeducare să reintre în viaţa socială. El spunea că vrea să facă ceiace a făcut profesorul ROGOJEANU la penitenciarul Aiud în 1945. Materialul documentar pentru edificarea celor care aderau la reeducare, urma să-l primească fie de acasă sau dela organele administrative.-

INTREBARE

Să arăţi nominal ce legionari au aderat la acţiunea de reeducare începută de BOGDANOVICI şi care a fost răspunsul tău la cele ce ţia- spus BOGDANOVICI despre reeducare ?

RASPUNS

In acţiunea de reeducare începută de BOGDANOVICI în camera 9 aderase 5 legionari dintre care cunosc pe PUSCASU VASILE şi BOTOVICI. In ceiace priveşte acţiunea de reeducare eu i-am spus lui BOGDANOVICI că eu nu ader la reeducare şi-l consider incorect şi necinstit faţă de camarazii lui şi faţă de regim. Din acel moment nu am mai avut nici un fel de discuţii cu BOGDANOVICI deşi am stat cu el în aceiaşi cameră până la 12 Ianuarie 1949.-

INTREBARE

Sub ce formă s'a desfăşurat acţiunea de reeducar în penitenciarul Suceava ?

RASPUNS

Incepând dela jumătatea lunei Noembrie 1948 şi până la jumătatea lunei Ianuarie 1949 acţiunea de reeducare se desfăşura în felul următor BOGDANOVICI ALEXANDRU ţinea comunicări despre tezele materialismului istoric la care

C.N.S.A.S.

toţi din cameră asistau. Aceste comunicări se închideau cu cântece progresiste.-

Dela 15 Ianuarie până la 15 Martie 1949 această activitate de reeducare a fost întreruptă deoarece erau în curs de judecare procesele.-

După 15 Martie 1949 în timp ce mă aflam în camera 9 împreună cu MORAVSCHI STEFAN, DANES REMUS, TUDOR POPESCU JEAN ARISTIDE, preotul TEODORESCU, TATULEA EFTIMIE şi ELINESCU, GHERASE AUREL, MARCOCI GHEORGHE, profesorul IRION şi alţii, eram circa 25 de legionari. MORAVSCHI STEFAN a anunţat că în penitenciarul Suceava a luat fiinţă din iniţiativa lui BOGDANOVICI ALEXANDRU şi TURCANU EUGEN "organizaţia deţinuţilor cu convingeri comuniste" (O.D.C.C.)

In aceiaşi seară şi-au anunţat aderarea la O.D.C.C. JEAN ARISTIDE, TUDOR POPESCU, DANES REMUS, GHERASE AUREL, profesorul IRION, BRONISLAV, studentul DIMITROV şi judecătorul BODARIUC.-

In acelaş timp în camerile unde se aflau BOGDANOVICI şi TURCANU s'a început o activitate similară.-

In camera în care eu mă aflam, activitatea ODCC consta în cetirea de material din Opere Alese de Lenin, în rezumarea ideilor principale şi în discuţii cu nelămuririle ce se iveau. La discuţii participau toţi deţinuţii din cameră şi cei care nu aderaseră la O.D.C.C..-

INTREBARE

Cu ce scop s'a iniţiat acţiunea de reeducare şi O.D.C.C.-ul în penitenciarul Suceava şi ce se urmărea prin această acţiune ?

RASPUNS

Scopul pentru care s'a iniţiat acţiunea de reeducare şi O.D.C.C. nu s'a comunicat de către BOGDANOVICI, TURCANU sau MORAVSCHI, însă părereamea personală este că prin acţiunea de reeducare se urmărea eliberarea din penitenciar a legionarilor care aderaseră la aceste acţiuni şi tot părerea mea personală este că toţi care aderaseră la acţiunea de reeducare şi O.D.C.C. erau necinstiţi şi incorecţie şi faţă de regim şi faţă de ei înşăşi.-

C.N.S.A.S.

10 (8)

INTREBARE

Care este părerea ta şi a altor legionari atât despre BOGDANOVICI cât şi despre TURCANU în desfăşurare acţiunii de reeducare cât şi a O.D.C.C.-

RASPUNS

Părerea altor legionari nu o cunosc iar părerea mea personală este că BOGDANOVICI ALEXANDRU prin acţiunea de reeducare începută de el, urmărea să ajungă a fi pus în libertate fără să fie convins de toate lucrurile pe care formal le afirma.-

Era foarte inteligent şi nu precupeţea nimic pentru a lăsa aparenţele sinceritătii.-

In ceiace priveşte pe TURCANU EUGEN, părerea mea este că el era sincer în acţiunea întreprinsă, faţă de regim

INTREBARE

Pe ce te bazezi când afirmi că BOGDANOVICI era nesincer faţă de regim iar TURCANU era sincer ?

RASPUNS

In afirmaţia făcută de mine că BOGDANOVICI a fost nesincer faţă de regim, mă bazez pe cunoaşterea anterioară a lui pe care-l ştiam ca pe un legionar fanatic, un convins creştin, foarte tenace în toate acţiunile lui.-

In ceiace priveşte sinceritatea lui TURCANU faţă de regim mă bazez pe antecedentele sale şi anume autodemascarea pe care şi-a făcut-o faţă de BOROS care în acel timp era presedintele U.N.S.R.-ului la Iaşi. Un alt elemnet este că a fost încadrat în P.C.R. şi a fost trimis la o şcoală de diplomaţi.-

Incă din 1947 BOGDANOVICI mi-a spus la Iaşi că TURCANU a fost F.D.C-ist cu care s'a înţeles să se încadreze în U.N.S.R. pentru a-i da informaţii de cele ce se petrec în şcoală, s'a făcut comunist şi nu-i mai spune nimic.-

INTREBARE

Ancheta îţi atrage atenţia să spui adevărul şi să nu ascunzi nimic şi să spui ce directive a dat organiza-

C.N.S.A.S.

11

9

ţia legionară în desfăşurarea acţiunii de reeducare şi O.D.C.C. ?

RASPUNS

Nu cunosc nici un fel de directive date de legionari în ceiace priveşte desfăşurarea acţiunii de reeducare sau O.D.C.C.

INTREBARE

Din ce organizaţii politice au făcut parte BOGDANOVICI ALEXANDRU şi TURCANU EUGEN şi pentru ce motive erau deţinuţi ?

RASPUNS

BOGDANOVICI cât şi TURCANU au făcut parte din organizaţia legionară şi erau deţinuţi pentru activitate legionară.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal ~~că~~ constatând că sunt întocmai cu cele spuse de mine, semnez şi susţin neforţat de nimeni.-

ANCHETATOR

ss Toma Nicolae

ANCHETAT

ss Cobâlaş Nicolae

C.N.S.A.S.

42 (10)

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

13 Iulie 1953 Orașul Rîmnicu Sărat

Interogatoriul a început la ora 9 și minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 23 și minute.

Eu, Toma Nicolae

am interogat în calitate de Anchetator ~~arestat~~ pe
(pe arestatul, reținutul, martorul)

1. Numele Cobîlaș 2. Pronumele Nicolae
3. Anul, luna și ziua nașterii 3 Decembrie 1917 4. Locul nașterii Comuna Pelenia Jud. Bălți (URSS)
5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română
7. Apartenența politică legionară din ce an 1935
8. Studii Facultatea de Drept
(când, unde și ce școală a absolvit)
9. Profesia Avocat 10. Ultimul loc de muncă și funcția Din 1945 - 1947 fost avocat la contencioasul Uzinelor Resita și contabil la domeniile Resita din Bucovina
11. Ultimul domiciliu Fluși str. Ștefan cel Mare Nr. 9
12. Situația familiară Necăsătorit.
(soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)

13. Originea socială Tatăl preot, avea 6 ha pământ și locuință în com. Pelenia jud. Bălți, în prezent pensionar.
(averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)
14. Activitatea politică până în 1947 și în continuare legionară
(în ce partide politice a fost. Participare în alegeri)
La Alegerile din 1946 nu am luat parte, fiind reținut. până la arestare a făcut propagandă anti-sovietică și împotriva statului democrat popular din R.P.R.

Semnătura,

Md. Nr. 186

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale nu am primit nici (înainte și după 23 August 1944)
o decorație sau altă distincție

16. In ce armată a făcut serviciu, grad, funcție Am făcut serviciul militar la Reg. 39 Infanterie din Florești jud. Soroca, am avut gradul de sergent TR. Am fost pe frontul din Basarabia din Moldova

17. Dacă a fost prizonier Am fost prizionier 5 zile, în 1944 la armata (unde și când)
sovietică. În timpe ce eram transportați spre UR.SS împreună cu alții am fugit.

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce Nu am fost în străinătate.

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare Da, am avut misiunea să organizez legionari în jud Fălciu. Fac parte din org. legionară din 1935

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat Ultima dată am fost judecat și condamnat în 1948 de tribunalul militar din Iași la muncă silnică pe viață pentru că am desfășurat activitate legionară și am făcut spionaj în favoarea țărilor imperialiste.

Intrebare: Când ai fost arestat ultima dată și prin ce penetenciare ai trecut

Răspuns: Ultima dată am fost arestat la 5 Iunie 1948 la Iași unde am fost reținut la siguranță 3 zile apoi am fost dus la inspectoratul siguranței din Iași unde am fost reținut două zile. Dela Iași în ziua de 11 Iunie împreună cu un lot 80-100 de legionari am fost transportați la penetenciarul Suceava unde am încarcerat până la 19 Aprilie 1949 când am fost trimis în penetenciarul Oiud.
În penetenciarul Oiud am fost până la 23 Septembrie 1950. Dela această dată am

Semnătura,

13

Urmare: impreună cu un lot de 300 de deținuți am fost trimiși în colonia de muncă dela mina Baia Sprie. Acolo am lucrat până spărtul lunei Octombrie 1951 când am fost transportați în colonia de muncă „Nistru" a minei 9 Mai din Reg. Baia Mare. (11)

Din Septembrie 1952 am fost iarăș readus în penitenciarul Piteșt unde am fost până la 1 Iunie 1953.

Întrebare. Cum se desfășura activitatea legionară în penitenciarul Suceava.

Răspuns. Dela 12 Iunie 1948 când am sosit în penitenciarul Suceava și până în primele zile ale lunei Septembrie acelaș an, a durat perioada de anchetă. În acest timp am fost încadrat în camera 61 dela subsol împreună cu legionarii, Onciul Iosinschi, un frate de al lui Liviu Rebreanu, Nicolae Cobuz studentul V la medicină, Grigoriu care a fost la Teatrul Național din Iași, Stoicănescu un elev din Bacău, și Butnariu Teodor dela C.F.R. Nicolina.

Cu aceștia în primele zile am avut discuții de cunoaștere personală și în perioada anchetei discuțiile constau asupra informării reciproce asupra faptelor în legătură cu care eram anchetați; se mai discuta despre hotărîrile la care eram supuși; despre cazarea și hrana noastră.

La jumătatea lunei August 1948 din inițiativa legionarului Bogdănescu Oleandru și cu aprobarea domnului Cimpoeșu și Bălăceanu s-a format un grup de legionari din care

Semnătura,

M. Cobâlz

Urmare: făceam parte și eu, pentru redactarea unui memoriu care trebuia să fie adresat Înaltelor Președinții Guvernului și Comitetului Central.

Acest memoriu era redactat în numele tuturor legionarilor deținuți în penitenciarul Sucevei și trebuia să fie semnat de toți legionarii din penitenciar.

În acest memoriu se cerea redobândirea mărcilor sociale, ficcare legionar garanta pentru el obținerea dela orice activitate politică.

Prin acest memoriu se urmărea rezolvarea situației noastre.

Din grupul de redactorea memoriului au făcut parte Bogdanovici Alexandru, Domșa Remus, Ghenoiu Ovidiu, preotul Pârlogea Nicolae, Oltea Manolin, Viorica Pârnac și subsemnatul.

Înainte de începerea redactării memoriului eu mi-am manifestat părerea inoportunității lui; socotind că suntem prea neînsemnați pentru a determina guvernul la o soluționare parțială și că rezolvarea problemei legionare va fi generală și uniformă pe toată, totuși față de părerea celor lalți din grup memoriul s-a scris.

Precizez că acest memoriu înainte de a fi semnat, a fost luat de domnul Blehon care în timpul acela era anchetator.

În Septembrie ca reântors dela Ministerul de Interne unde fusese pentru anchetă Tudor Popescu. Stând de vorbă cu el mi-a spus

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Urmare : că știi dela anchetatorul vostru că în ce privește situația legionarilor deținuți mie mi este luată o hotărâre definitivă și pedepsele sunt impărțite. A părere este pentru soluționarea definitivă a organizației legionare prin pedepse foarte severe, iar a altă părere este ca să fie pedepsiți numai capii organizației legionare iar restul să fie redați societății. Tudor Popescu credea în soluția că majoritatea legionarilor vor fi puși în libertate fără nici un fel de proces.

La cele spuse de Tudor Popescu eu i-am spus cele ce știam dela domnul C. Durel care mă anchetase pe mine și îmi anticipase acte de acuzare împotriva lui Pătrașcu Nicolae din care eu trăgeam concluzia că toți legionarii vor fi judecați și pedepsele vor fi foarte severe.

Întrebare. Cine a mai participat la discuțiile pe care le-ai avut cu Tudor Popescu și care au fost părerile lor.

Răspuns. Discuția a avut loc în camera 58 dela subsol unde era deținut Tudor Popescu, la această discuție au asistat și ceilalți din cameră, printre care îmi amintesc de Dan Dumitrescu în prezența mea ei nu și-au dat nici un fel de părere ba cele discutate în fața mea și Tudor Popescu.

— Întrebare Cine dădea direcțiune pentru desfășurarea activității legionare în penitenciarul

Semnătura,

Mod. 185

Urmare : Jilava

Răspuns. Eu personal nu am dat ni-
mic am primit mici un fel de directi-ni si
nu cunosc pe nimeni care să fi dat directive
sau să se intituleze cap legionar în
penitenciarul Jilava.

Întrebare. Ce acțiuni au fost întreprinse
de legionari în penitenciarul Jilava

Răspuns. De începutul lunei Noembrie 1948
când încă eram la camera 61 la subsol, Bogda-
novici Alexandru a inițiat o acțiune de
reeducare în timp ce se afla în camera 9
dela etajul II. La 20 Noembrie acelaș an
am fost mutat și eu în camera 9 prin
desființarea secției dela subsol.

În acea zi Bogdanovici a stat de vorbă
cu mine și mi-a explicat despre acțiunea
pe care a început-o în penitenciar, afirmând
că prin acțiunea de reeducare începută de
el se dă posibilitatea celor care aderă
la reeducare să reintre în viața socială
El spunea că vrea să facă ceea ce a făcut
profesorul Rogozanu la penitenciarul Aiud
în 1945. Materialul documentar pentru
edificarea celor care aderau la reeducare
urma să-l primească fie de acasă sau
dela organele administrative.

Întrebare. Să arăți nominal ce legionari
au aderat la acțiunea de reeducare începută
de Bogdanovici, și care a fost răspunsul
tău la cele ce ți-a spus Bogdanovici despre
reeducare.

Semnătura,

15

13

Urmare : Răspuns. La acțiunea de reeducare începută de Bogdanovici în camera 9 aderase 6 legionari dintre care cunosc pe Pușcașu Vasile și Batovici. În ce privește acțiunea de reeducare ce i-am spus lui Bogdanovici, că eu nu aderez la reeducare și îl consider incorect și necinstit față de camarazii lui și foști de regim. Din acel moment nu am mai avut nici un fel de discuții cu Bogdanovici deși am stat cu el în aceiași cameră până la 12 Ianuarie 1949

Întrebare. Sub ce formă s-a desfășurat acțiunea de reeducare în penitenciarul Lucăcești

Răspuns. Începând dela jumătatea lunei Noembrie 1948 și până la jumătatea lunei Ianuarie 1949 acțiunea de reeducare s-a desfășurat în felul următor. Bogdanovici Alexandru ținea comunicări despre tezele Materialismului Istoric, la care toți din cameră asistam. Aceste comunicări se încheiau cu cântece progresiste.

Dela 15 Ianuarie până la 15 Martie 1949 această activitate de reeducare a fost întreruptă deoarece eram în curs de judecare procesele.

După 15 Martie 1949 în timp ce mă aflam în camera 9 împreună cu Moraruschi Ștefan Domșa Remus, Tudor Popescu, Jean Onisifide, preotul Teodorescu, Tatulea, Septimiu și Elinescu, Gheorghe Oancea, Marcovici George, profesorul Trion și alți eram circa 25 de legionari, Moraruschi Ștefan a anunțat

Semnătura,

Mod. 185

Urmare: că în penitenciarul Suceava a luat ființă din inițiativa lui Bogdanovici Alexandru și Turcanu Eugen, organizația deținuților cu convingeri comuniste. (O.D.C.C.)

În acea seară și-au anunțat aderarea la O.D.C.C. Ieon Cristode, Tudor Popescu, Domșa Remus, Ghiuse Ouref, prof. Ivion Bronislav, studentul Dimitrov și judecătorul Badaniuc.

În acelaș timp în camerile unde se aflau Bogdanovici și Turcanu s-a început o activitate similară.

În camera în care eu mă aflam, activitatea O.D.C.C. consta în citirea de material din Opere Alese de Lenin, în rezumarea ideilor principale și în discuții cu nelămuririle ce se iveau. La discuții participau toți deținuții din cameră și ei care nu aderaseră la O.D.C.C.

Întrebare. Cu ce scop s-a inițiat acțiunea de reeducare a O.D.C.C. în penitenciarul Suceava și ce se urmărea prin această acțiune.

Răspuns. Scopul pentru care s-a inițiat acțiunea de reeducare a O.D.C.C. mi s-a comunicat de către Bogdanovici, Turcanu sau Morovschi, însă părerea mea personală este că prin acțiunea de reeducare a prins O.D.C.C. se urmărea eliberarea din penitenciar a legionarilor care aderaseră la acest acțiuni și tot părerea mea personală este că

Semnătura,

Mihăilă

16

Urmare: toți cei care au depus la acțiunea de reeducare a O.D.C.C. erau necinstiți și incorecți și foști de regim și foști de ei înșiși.

14

Întrebare. Care este părerea ta ~~[illegible]~~ a altor legionari atât despre Bogdanovici cât și despre Turcanu în desfășurarea acțiunii de reeducare cât și a O.D.C.C.

Răspuns. Părerea altor legionari nu o cunosc iar părerea mea personală este că Bogdanovici Olexandru prin acțiunea de reeducare începută de el urmărea să ajungă a fi pus în libertate fără să fie convins de toate lucrurile pe care formal le afirma.

Era foarte inteligent și nu precupețea nimic pentru a lăsa aparențele sinceității.

În ceea ce privește pe Turcanu Eugen părerea mea este că el era sincer în acțiunea întreprinsă foști de regim.

Întrebare. Pe ce te bazezi când afirmi că Bogdanovici era nesincer fost de regim iar Turcanu era sincer.

Răspuns. În afirmarea făcută de mine că Bogdanovici a fost nesincer fost de regim mă bazez pe cunoașterea anterioară a lui pe care îl știam ca pe un legionar fanatic, un convins creștin, foarte tenace în toate acțiunile lui. În ceea ce privește sinceritatea lui Turcanu fost de regim mă bazez pe antecedentele sale și anume, acte demascatoare care s-a făcut fost de Baros care în acel timp era președintele U.N.S.R. la Iași.

Semnătura,

Mod. 185

Urmare: un alt element este că a fost incadrat în P.C.R și a fost trimis la o școală de diplomați. Încă din 1947 Bogdonovici mi-a spus la Iași că Tuncomu Eugen fost F.D.C. cu care sa înțeles să se incadreze în U.M.S.R pentru ai da informații de cele ce se petrecea acolo, sa facut comunist și nu-i mai spune nimic.

Întrebare. Ancheta îți atrage atenția să spui adevărul și să nu ascunzi nimic ce ne spui direcțiunea a dat organizației legionare în desfășurarea acțiuni de reeducare și O.D.C.C.

Răspuns. Nu cunosc nici un fel de directiuni date de legionari în ce privește desfășurarea acțiuni de reeducare sau O.D.C.C.

Întrebare. Din ce organizații politice au făcut parte Bogdonovici Oleksandru. Tuncomu Eugen și pentru ce motive erau deținuți.

Răspuns Bogdonovici cât și Tuncomu au făcut parte din organizația legionară și erau deținuți pentru activitate legionară.

După ce am citit eu însumi cele declarate de mine și prezentul proces verbal și constatând că sunt întocmai cu cele spuse de mine semnez și eu ca fiind de mine.

Anchetator
Tănase Nicolae

Anchetat
[illegible]

Semnătura,

~~17~~

P.V.J - fo. 6.

15

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE născut la 3 Dec. 1917 în comuna Pelenia jud. Bălţi, fiul lui PETRU şi ANA COBALAS cu ultimul domiciliu în Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, actualmente deţinut, fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, în legătură cu activitatea mea în serviciul Biroului II de pe lângă Corpul IV Armată şi a cunoştinţelor în legătură cu aceasta, declar cele ce urmează :

Pe la jumătatea lunei Septembrie 1940, eu fiind şef al centrului studenţesc legionar din Iaşi, am fost vizitat în căminul Râpa Galbenă unde îmi aveam sediul- de către maiorul TULBURE şeful Bir.II de pe lângă Corpul IV Armată

Trecând direct în fond fără nici un ocoliş şi fără nici o rezervă - maiorul TULBURE mi-a spus cine este-ce rost îndeplineşte şi manifestându-şi satisfacţia că şi eu sunt basarabean ca şi el, mi-a spus că el - în interesul serviciului ce conduce - are nevoie de elemente hotărîte şi destoinice care să facă treceri în Basarabia, căci în urma cedării din anul 1940, reţeaua de informare de acolo e descomplectată şi e necesară restabilirea ei cât mai grabnic. In acest sens m'a rugat să-i fac recomandări dintre legionari sau dintre refugiaţi a celor dispuşi să facă asemenea serviciu, el având grije să-i recompenseze bine. Eu i-am promis că o să mă interesez să văd ce pot face. La despărţire el mi-a recomandat toată discreţia asupra discuţiei avute şi mi-a dat adresa lui.-

La câteva zile interval după întâlnirea cu maiorul TULBURE, am aflat printre refugiaţi că ARCADIE TELEA

18

elev în cl. VII la Liceul Internat şi original dintr'o comună din jud. Soroca intenţionează să treacă în Basarabia, pentru a-şi aduce părinţii şi fratele rămaşi acolo Asemenea lucruri mai făcuse şi alţii şi vroia să facă şi el (El nici nu fusese plecat în vacanţă când intervenise cedarea).-

15

Îl cunoşteam pe TELEA, l-am chemat la mine la căminul Râpa Galbenă, l-am întrebat dacă într'adevăr intenţionează să treacă în Basarabia şi la răspunsul lui afirmativ, i-am spus cele discutate cu maiorul TULBURE - prezentându-i lucrul ca de interes naţional - iar la sfârşit l-am întrebat dacă el, deodată cu trecerea ce vrea să facă pentru a şi-i aduce pe ai săi, e dispus să facă servicii şi maiorului TULBURE - lucru pe care TELEA l-a acceptat. Chiar în aceiaşi zi, m'am dus cu TELEA la maiorul TULBURE la hotelul BINDER unde locuia acesta şi i l-am prezentat ca pe un element de toată încrederea, destoinic, hotărît, care ştie să se descurce în orice situaţie şi care îşi va indeplini indiscutabil angajamentele ce-şi ia.-

Maiorul TULBURE a fost foarte bucuros, mi-a mulţumit pentru concursul ce-i dau şi când am plecat l-a reţinut pe TELEA căruia i-am spus şi eu să mai treacă pe la mine.-

Intr'adevăr TELEA a venit seara pe la mine şi mi-a spus că maiorul TULBURE i-a spus că-l va trece el, că-l va aştepta şi la întoarcere, că o să-l ajute material (o să-l plătească) ceiace TELEA a refuzat, dar să-i facă şi lui anumite servicii. In continuare eu i-am spus lui TELEA : acum că tot o să te duci în Basarabia, intereseazăte şi de soarta legionarilor rămaşi acolo, pr. EMILIAN CUCUETU în Bălţi, dna RUSSO în Chişinău. AL APREOTESEI - în Soroca şi vezi şi cine au mai fost arestaţi sau deportaţi. TELEA a acceptat însărcinarea dată de mine, promiţându-mi să se intereseze îndeaproape de toate acestea.-

N'am ştiut când a plecat, am văzut doar la cantină că lipseşte dela masă.-

Despre discuţia avută cu maiorul TULBURE şi despre plecarea lui ARCADIE TELEA ca şi despre însărcinarea dată de mine i-am spus şi lui COSTEL MAJACUSCHI bun prieten

al meu şi şef al corpului muncitoresc legionar din Iaşi.-

I-am spus toate acestea lui MAJACOWSCHI propunând în continuare ca să folosim şi noi pe cei ce vor terece în Basarabia pentru a desfăşura o activitate propagandistică împotriva Rusiei şi în favoarea României şi a încuraja populaţia rămasă acolo- aceasta prin manifeste ce să fie răspândite.-

COSTEL MAJACWSCHI - original din Jud. Tighina a fost bucuros de calea găsită şi de acord cu mine în a desfăşura această activitate.-

Gândul de început al unei asemenea activităţi îşi are origina într'un memoriu pe care l-am făcut în primele zile ale lunei Iulie 1940 (3-4) imediat după cedarea Basarabiei către Ministrul de Război.-

Sesizându-ne de halul şi condiţiile în care erau lăsaţi să se înapoieze în Basarabia, soldaţii originali de acolo şi care se aflau în termen sau concentraţi la regimente din interiorul ţării, cinci inşi : dr. GRIGORE OSIPOV, av. DONAT SULTAN, av. PAVEL GRIMALSCHI, COSTEL MAJACUSCHI şi eu, toţi basarabeni, am făcut un memoriu în care ceream ca soldaţii ce se înapoiau în Basarabia să nu fie lăsaţi să plece ca nişte cerşetori sdrenţăroşi şi în completă nepăsare ci să fie echipaţi în uniforme militare bune, să li se dea hrană şi să li se vorbească astfel ca chiar plecând ei să poarte o amintire bună despre România şi nădejdea revenirii înapoi la vechiul regat.-

Cu greu, cu ajutorul lui VASILE NOVEANU care atunci era ministru al Inventarului Public, am fost primiţi în audienţă cu memoriul nostru la Ministerul de Război şi nu de către ministru ci de către un colonel, şef de cabinet sau director de minister, care nu ne-a satisfăcut.-

Rămâne totuşi în aceasta gândul de început de a face tot ce am putea în folosul basarabenilor rămaşi prin cedare acolo.

După un timp de absenţă (10-12 zile) TELEA a reapărut în Iaşi şi a venit şi la mine. Mi-a spus că a trecut prutul - sub siguranţa făcută de grăniceri în prezenţa maiorului TULBURE, printr'un punct Nord de Ungheni şi în

dreptul unei staţii pe linia ferată Bălţi - Vasile Lupu.-

Mi-a spus că TULBURE i-a dat şi a dus un cod cifrat la o adresă în Chişinău, că circulaţia e cât se poate de lesne de făcut întrucât încă nu s'au schimbat buletinele de populaţie iar Unghenii şi Chişinăul sunt pline de lume ce foeşte în aşteptarea rândului la comisiile de repatriere şi mi-a dat o serie de ştiri despre arestări şi deportări făcute până la data aceia (arestarea şi deportarea pr. AL BALTAGA, a lui SAFENCU, fost deputat în Statul Tării, a d-nei RUSSOetc.)

L-am întrebat şi mi-a spus care mai sunt din cunoscuţi prin Chişinău, veniţi la comisiile de repatriere iar la sfârşit i-am făcut propumerea pe care a acceptat-o de a trece în Basarabia când va mai trece, manifeste ce-i voi da eu. A pus numai condiţia ca pachetul să nu fie voluminos şi m'a rugat să păstrez toată discreţia întrucât şi ruşii au agenţi la noi şi dacă vor afla ceva, nu numai că nu va putea face nici un serviciu ci va cădea şi el.-

Despre revenirea lui TELEA i-am spus şi lui COSTEL MAJACEVSCHI, comunicându-i şi toate ştirile ce-mi dase, de data aceasta hotărînd ca să şi facem manifestele ce ne propusesem, întregite şi cu un buletin de ştiri interne (din Basarabia) şi anume a celor aduse de TELEA.-

Conţinutul acestor manifeste îl redactam eu împreună cu COSTEL MAJACEVSCHI. scurt, tipărit să nu depăşească mărimea unei cărţi poştale, cuprindea încurajări adresate populaţiei de a nădăjdui în revenirea la România şi îndemnul de a nu colabora cu ruşii în nimic (administraţie, învăţământ, etc) Pe invers, manifestul cuprindea buletinul de ştiri.-

Scopul acestor manifeste era de a menţine trează în populaţia basarabeană, conştiinţa naţională românească şi de a le da garanţia că cineva se gândeşte şi se roagă de ei în acest sens.-

Tipărirea acestor manifeste o făceam eu şi COSTEL MAJACEVSCHI, noaptea în tipografia noastră, fără ştirea nimănui. Intram cu chei potrivite după ce ziua intram ca în vizită şi învăţam cum se culeg literele, cum se aşează, cum se fixează şpaltul şi cum se lucrează la maşina la care urma să lucrăm noi (un Phoenix)

19

Manifestele gata le ţineam la căminul Râpa Galbenă de unde le lua TELEA.-

De tot ce făceam şi de legătura ce aveam cu cu maiorul TULBURE, nu mai ştia nimeni- nici STURZA, şeful judeţului nici altcinev a, din motive de siguranţă pentru lucrul ce făceam.-

Inainte de a pleca a doua oară, TELEA a venit pe la mine, dacă am gata ceiace vorbisem şi a luat o cantitate de manifeste să le aibă la el când va pleca iar eu i-am spus să le împrăştie peste tot pe unde va trece şi să aibă aceiaşi grije de a vedea cine au mai fost arestaţi, deportaţi, ce măsuri au mai luat ruşii ca să avem material pentru al doilea buleton.-

Am continuat lucrul în felul acesta până la sfârşitul lunei Ianuarie 1941 când intervenind "rebeliunea" şi eu şi COSTEL MAJACEVSCHI ne-am ascuns pentru a nu fi arestaţi, situaţie în care am stat până la începutul lunei Iunie 1941 iar COSTEL MAJACEVSCHI până la sfârşitul lunei când a plecat în Germania.-

Pe la sfârşitul lunei Octombrie 1940, TELEA i-a prezentat maiorului TULBURE pe ALIC FOCSA şi AL. BOGDANOVICI care au fost şi ei angajaţi în serv. Bir. II.-

ALIC FOCSA - original din Rezina - Soroca, era student anul I la Facultatea de Drept iar AL BOGDANOVICI - original din Soroca dar mutat în Iaşi de câţiva ani de zile, era elev în cl. VII-a la Liceul Naţional.-

De aceiaşi vârstă toţi trei - TELEA, FOCSA şi BOGDANOVICI se cunoşteau încă din Soroca şi erau buni prieteni.-

In trecerile făcute TELEA avea nevoie de un ajutor şi aceasta i-a făcut să-i determine şi pe FOCSA şi BOGDANOVICI Să intre în serviciul Bir.II.-

FOCSA a făcut treceri împreună cu TELEA iar BOGDANOVICI, cu un instructaj special, folosind faptul că vorbea perfect şi limba rusă - era întrebuinţat ca agent al biroului II pentru punctul de trecere al frontierei dela Ungheni, întrucât se bănuia că printre cei ce veneau repatriaţi, erau introduşi şi agenţi sovietici.-

(20) 22

Instructajul lui TELEA, FOCSA şi BOGDANOVICI îl făcea personal maiorul TULBURE şi consta - după câte mi-au spus aceştia mie - în osebite recomandări ce le făceaasupra modului cum trebuiau să-şi îndeplinească măsurile încredinţate.-

In afară de a fi dus un cod cifrat încă dela prima trecere şi TELEA şi FOCSA duceau scrisori dela maiorul TULBURE la adrese ce le erau date şi aduceau rapoarte de acolo pentru maiorul TULBURE. Incă dela început i s'a cerut lui TELEA să fie atent şi să se intereseze unde şi-au fixat ruşii garnizoane, ce efectiv au şi căror arme aparţin trupele, unde au aerodromuri şi unde unităţi de tancuri precum şi observaţii generale asupra măsurilor luate şi a stării de spirit în rândurile populaţiei.-

Trecerile frontierei şi înapoierea se făcea regulat în prezenta maiorului TULBURE, folosind o barcă pneumatică şi încălţăminte specială pentru trecerea zonei de frontieră arată şi greblată şi sub protecţia de mitraliere instalate gata a interveni dacă cumva ar fi simţit grănicerii sovietici. Inapoierea era la dată fixă şi o cerea prin semnale luminoase.-

Dotarea pentru trecere o făcea tot maiorul TULBURE şi consta şi din bani- până târziu în Basarabia au circulat şi leii - dar mai cu seamă din obiecte ce puteau fi uşor valorificate, cum erau ceasuri de mână, brichete automate, bricege şi care în felul acesta aduceau banii necesari întreţinerii şi deplasărilor în timpul şederii în Basarabia.-

Raportul între mine şi maiorul TULBURE era în folosirea acelorraşi elemente - fiecare în scopul lui.Eu ştiam că TELEA şi FOCSA îi fac servicii lui şi el ştia că aceştia dau şi răspândesc manifestele date de mine, nici unul nici altul însă nu ne amestecam în treburile celuilalt

La o repetată trecere (pentru TELEA a sasea sau a şaptea iar pentru FOCSA a treia) cu puţin înainte de Paşti 1941, ambii - şi TELEA şi FOCSA - au fost prinşi.-

La începutul lunei Iunie 1941, mi s'a judecat procesul meu de rebeliune şi fiind achitat am reapărut la suprafaţă. In zilele următoare miam întâlnit în colţ - lâng

21 23

Fundaţie - cu maiorul TULBURE care s'a arătat bucuros că mă întâlneşte şi m'a invitat să merg până la el să mai stăm de vorbă. De data aceasta nu mai locuia la hotelul BINDER ci într'o casă în str. Florilor. La uşa de intrare era o placardă - EUGEN CRISTESCU avocat - Casa întreagă avea un hol şi patru camere dispuse simetric, câte două şi două. Intr'una din aceste camere care era biroul lui TULBURE am intrat. Si acum maiorul TULBURE a trecut direct la subiect : te rog să-mi recomanzi pe cine socoţi mai indicaţi ca să fie paraşutaţi în spatele frontului ca să facă distrugeri de poduri, căi ferate sau altele, în legătură cu desfăşurarea operaţiilor militare dar să fie şi elemente de panică şi de organizare a populaţiei civile I-am răspuns că o să mă gândesc şi o să văd, el însă se arăta foarte grăbit. In biroul lui am văzut o serie întreagă de hărţi, atlase, câteva aparate fotografice, diferite busole, pistoale, grenade, material de documentare asupra organizării armatei sovietice - schiţe de prezentare a uniformelor şi gradelor etc..-

Cu maiorul TULBURE am trecut şi în camerile celelate unde am făcut două cunoştinţe noi şi anume maiorul BALOTESCU şi a cpt. ANDREI ajutorii săi. Si în celelalte camere era acelaş aspect, hărţi, arme, etc. In ultima cameră în care am intrat l-am întâlnit pe BOGDANOVICI îmbrăcat în uniformă de slt. cu pistol şi centură, citea ceva. L-am întrebat : Ce faci aici? şi mi-a răspuns : citesc din materialul de documentare, Dar cu uniforma asta ce-i ? vezi o s'o păţeşti - iar el foarte liniştit, arătând spre buzunaru vestonului :nici o grije am legitimaţii în bună regulă.-

Si la plecare maiorul TULBURE mi-a repetat rugămintea de a-i găsi măcar câţiva pe care să-i paraşuteze eu însă nu i-am satisfăcut dorinţa din următoarele motive: universitatea şi liceele erau închise deja decâtva timp încât cei mai mulţi din studenţii şi elevii legionari erau plecaţi din Iaşi, cei mai în vârstă şi care satisfăcuseră serviciul militar erau concentraţi şi în sfârşit nu eram de acord cu graba maiorului TULBURE care vroia să-i trimită în misiune la prima paraşutare, fără nici o pregătire, fără nici un antrenament.

22 24

Dela această întâlnire nu l-am mai revăzut pe maiorul TULBURE, ştiu că a plecat şi cu BALOTESCU, ANDREI şi cu BOGDANOVICI cu o maşină în spatele frontului - după ce se forţase Prutul pe la Stefăneşti şi în timpul unui bombardament de aviaţie a avut o criză de cord şi a murit.-

Cu absolvirea cl.VIII-a de liceu în Iunie ~~1941~~ 1941 BOGDANOVICI îşi întrerupe studiile şi rămâne în serviciul Bir.II de acum condus de maiorul BALOTESCU - până în primăvara anului 1943 (martie - Aprilie) După începerea războiului (Iunie 1941) BOGDANOVICI umbla tot timpul cu TULBURE şi BALOTESCU, servindu-le ca translator pentru limba rusă, iar după ce frontul s'a îndepărtat el a fost folosit în Transnistria - aproape tot timpul în jud. Moghilău cu însărcinări deosebite.-

Plecarea lui BOGDANOVICI din serviciul bir.II se datoreşte faptului că el se îndrăgostise de fiica unui doctor sovietic din Moghilău cu care intenţiona să se căsătorească - lucru de care au aflat şi cei dela bir.II interzicându-i această legătură, iar el demonstrativ i-a părăsit.-

In luna August 1943, BOGDANOVICI, POPA ALEX şi HARIC MIHAIL au fost prinşi în Soroca activând ca unitate F.D.C. şi au fost condamnaţi de către Curtea Marţială a Corpului III Armată - Chişinău. primul la 6 luni iar ceilalţi la 3 luni închisoare corecţională pentru activitate subversivă, iar eu am fost judecat şi condamnat la 6 luni închisoare corecţională pentru deţinere de material interzis - în speţă e vorba de un album cu fotografii, dela manifestaţiile legionare din 1940 (22 Sept. deshumarea dela Vaslui, 6 Octombire la Bucureşti, 8 Noembrie la Iaşi etc.) - condamnare pe care am executat-o în închisoarea militară Chişinău şi penitenciarul Soroca, eliberându-mă la sfârşitul lunei Februarie 1944.-

Partea operativă a regimentului 39 infanterie din care făceam parte, se afla pe Bug la Anamiev şi în Sud pe litoralul mării. Cum frontul se tot apropia şi eu nu eram bucuros să fiu trimis, i-am scris cpt. ANDREI la Chişinău str. Mihai Viteazi 32 că vreau să-l întâlnesc şi să vacă cum credere să mă cheme neîntârziat dela P.S.Regt. din Floreşti Soroca (adresa o ştiam dela BOGDANOVICI -

23 25

chiar atunci când lucra Transnistraia, el ţinea tot de Chişinău).

In câteva zile am primit o citaţie pentru Curtea Marţială Chişinău şi am plecat fără excortă. La Chişinău m'am întâlnit cu cpt. ANDREI cel care-l cunoscusem în str.Florilor din Iaşi în Iunie 1941 şi i-am spus deschis eu nu vreau să plec pe front, dela 1 Noembrie 1943 sunt considerat concentrat -dacă mă detaşaţi la biroul II sunt dispus să lucrez cu Dvs.. El s'a arătat bucur s şi mi-a promis că lucrul se va face în cel mai scurt timp - chestie de zile. Eu am insistat ştiind că altfel voiu fi trimis la P.O. cu prima ocazie.-

Am rămas înţeleşi ca până voi fi detaşat cu aprobarea M.St.M. un dn. cpt.LUPU - din Bălţi - căruia el i-a scris o scrisoare prin mine, să vorbească cu colonelul comand, al P.S Rgt sau să nu mă trimită la P.O. sau chiar să mă detaşeze provizoriu el - sub formă de permisie sau concediu.-

La plecare cpt. ANDREI mi-a dat 6.ooo lei ca să am de cheltuială - el considerându-mă deja angajat în serv. B.II.-

I-am scris cp.t ANDREI şi nu maiorului BALOTESCU fiindcă - după descrierea lui BOGDANOVICI,ANDREI era mai înţelegător, mai de iniţiativă decât BALOTESCU.-

La Bălţi l-am întâlnit pe cpt.LUPU - la adresa indicată (vis-a-vis de pompieri) şi cu maşina ce avea ne-am dus la Floreşti, la colonelul comandant al P.S-ului regimetului. Cpt. LUPU a vorbit şi colonelul a promis să nu mă trimită pe front până nu va veni detaşarea aprobată de M.St M.

Toate acestea s'au petrecut între sfârşitul lunei Februarie şi prima jumătate a lunei Martie 1944. In aşteptarea aprobării detaşării pe lângă Bir.II a intervenit încercuirea şi străpungerea frontului la Uman, iar cu aceasta înaintarea şi ocuparea de către ruşi a Nordului Moldovei- în consecinţă şi evacuarea regimentului meu din Floreşti Soroca la Nedeia Dolj, dar şi evacuarea Chişinăului (se evacuase întreaga Moldovă) încât n'am mai primit nici o aprobare de detasare, n'am mai ştiut nimic de urma cpt.

24 20

ANDREI iar pe data de 2 Aprilie 1944 am şi fost trimis pe front în primul detaşament ce se formase la P.S..-

Stiu că lucrau la bir. II în intervalul Iunie 1941 - August 1944 : 1.CONDURACHE DUMITRU (MITICA) ing.- diplomat al Politehnicei Gh.Asachi din Iaşi pe care l-am întâlnit în toamna anului 1941 în Iaşi în uniformă de slt în timp ce eu îl ştiam dispensat de serviciul militar din cauza vederii şi întrebându-l ce-i cu asta, mi-a răspuns (noi ne cunoşteam încă din lagărul dela Vaslui 1938 - 1940) iar la Chişinău l-am întrebat pe cpt. ANDREI ce mai face MITICA CONDURACHE iar ANDREI mi-a spus :face treabă bună şi 2. BRAZULI un proprietar din oraşul Soroca, fiul fostului şef al Zemstvei din Soroca, căsătorit cu o doctoriţă (dau aceste detalii fiindcă nu-i cunosc numele de botez) care îi era şeful imediat al lui BOGDANOVICI, când lucra în Transmistria.-

Stiu din cele ce mi-a spus TINTA ILIE că maiorul BALOTESCU după 23 August 1944 se afla la Viena umblând şi el pe lângă grupul legionar de acolo.-

Din discuţii avute cu cei veniţi din Germania ca paraşutaţi ştiu că ei- toate echipele - în momentul în care ar fi intervenit ofensiva germană în vederea căreia şi fuseseră lansaţi în special în jurul trecătorilor munţilor urmau să se subordoneze tactic maiorului TOBA.-

Despre maiorul TOBA ştiu că făcuse parte din vânătorii de Munte, că fusese comandant al unui Batalion de V ânători de Munte, că îşi făcuse o faimă din reprimări în lupta contra partizanilor în Crimeia, lui îi plătea atunci să se numească Hatmanul Tobă şi avea chiar un cântec pe care-l cânta batalionul său, că a fost trimis în Germania unde a făcut o şcoală de spionaj cu SCORTENI, că era cel mai bine cotat la acea şcoală - una din probele date de el a fost răpirea lui OTTO SCORTENI din centrul oraşului unde făceau şcoala, iar a doua a fost paraşutarea în Franţa în spatele frontului de debarcare cu misiunea de a reveni aducând informaţii despre situaţia militară inamică, probă pe care din 18 inşi câţi trebuiau să o dea, a trecut-o numai TOBA, că după 23 August 1944 a fost în legătură cu grupul legionar din Viena - cu HORIA SIMA şi CHIRNOAGA că a fost paraşutat ca să aibe conducerea tehnică a tuturor echipelor paraşutate în munţi şi că a fost prins şi depus la închi-

(25) 27

soarea Braşov unde se afla şi grupul de pe Ciucaş şi alţi legionari. In închisoarea Braşov maiorul TOBA ţinea legionarilor cursuri de spionaj şi le dădea lecţii de Jiu-Jiţu, iar odată demonstrativ a fugit din închisoare, venind cu bomboane, prăjituri, ziare şi spunând că el poate oricând fugi de sub pază cea mai severă. Lucrurile acestea le ştiu dela TRAIAN COLHON - vărul său care fusese în Germania şi venise ca paraşutat şi dela AL.BOGDANOVICI care - cu grupul Ciucaş a stat în închisoarea Braşov cu maiorul TOBA şi le ştia din văzute şi auzite dela TOBA însuşi.Stiu că tot în Braşov au fost prinşi de ruşi ANDRIAS SCHMIDT fost şef al grupului etnic german din România şi profesorul CONSTANTIN STOICESCU - veniţi din Germania şi care urmau să fie duşi înapoiu de cpt. TAUTU. Lucrul acesta îl ştiu dela TRAIAN COLHON şi DUMITRU STEANATA.-

Stiu că tot în Braşov se aflau deţinuţi în clădirea sediului grupului etnic german de acolo - care în momentul acela era ocupată de un comandament militar sovietic, CIUPALA şi echipa cu care fusese paraşutat cu tot armamentul şi materialul scplosiv cu care venise şi umblând cineva cu ele s'a produs o explozie care a distrus clădirea făcând şi mai multe victime omeneşti.

CIUPALA e fostul şef al poliţiei legionare din 1940 dela Ploeşti. Lucrul acesta îl ştiu dela COSTEL BOTEZ şi MERCUI GRIGORE. Cu primul am fost împreună în colonia Baia Sprie cu al doilea am stat în celulă din Septembrie 1952 până la 31 Mai 1953.-

Legătura echipelor paraşutate cu maiorul TOBA se făcea prin curieri sau prin aparate de emisiune-recepţie Maiorul TOBA urma să stea în Braşov sau împrejurimi. Stiu că echipa lui OVIDIU GAINA era dotată cu aparat de emisie-recepţie, avându-l pe GHERASE AUREL ca telegrafist. Lucrurile acestea le ştiu dela TINTA ILIE cu care am fost împreună în colonia V alea Nistrului.-

Eu n'am fost în Braşov niciodată, nici alt unde în Ardeal şi nici în altă parte nu l-am întâlnit pe maiorul TOBA şi nici indirect n'am avut nici o legătură cu el - cele ce stiu sunt din povestite, după cum arăt despre fiecare în parte.-

28 (26)

Nu ştiu dacă POPA ALEXANDRU a lucrat cu BOGDANOVICI în serviciul Biroului II, nu mi-au spus nici unul nimic despre aceasta şi nu cunosc nici o persoană lt. FLORESCU.-

x

La începutul lunei Martie 1948 am fost chemat din Huşi, unde eram stabilit prin GH UNGURASU la Iaşi, ca să stau de vorbă cu şeful regionalei, că are să-mi comunice lucruri importante. La Iaşi în a doua jumătate a lunei Martie 1948, m'am întâlnit la sora gazdei lui NICUŞOR PASLARU - pe o stradă derivată din Sărărie- cu GABRIEL BALANESCU -(noul şef al regionalei) NICUSOR PASLARU, NICOLE SIMIONESCU şi GHITA UNGURASU. BALANESCU - noul şef al regionalei - m'a întrebat dacă mă pot ocupa de organizarea jud. Fălciu şi Vaslui, la care eu i-am repetat discuţia avută mai înainte cu NICUSOR PALSARU că în Huşi nu sunt legionari şi că în situaţia de atunci eu nu mă pot porni prin sate să caut să încadrez şi să pregătesc oameni, iar Vaslui-ul nu-l cunosc nici cât Huşul, el totuşi a insistat să fac ceva - ce voiu putea, expunându-ne pentru toţi, BALANESCU ne-a spus că se înfiinţează un serviciu de informaţii şi el ar vrea ca eu să-l conduc pe regională. Inainte de a-i da vreun răspuns, eu l-am întrebat : pentru cine facem acest serviciu şi cu ce mijloace la care BALANESCU mi-a răspuns: pentru noi şi cu mijloace proprii. Eu i-am spus din câte mă pricep eu, un serviciu de informaţii necesită şi personal dar maiales o dotare corespunzătoare şi peste tot bani, bani şi iar bani, ori dacă lucrul se face numai pentru noi şi cu mijloace proprii, nu e necesar să vin eu din Huşi, să trebuiască să plătesc gazda şi masa, pe care acolo le am - să stau în cheltuială.-

Aşa stând lucrurile, l-am propus pe Al.BOGDANOVICI PE care-l ştiam că lucrase în serv. Bir.II mai bine de 2 ani, care avea experienţă şi care locuia la Iaşi.-

BALANESCU a acceptat propunerea făcută dar totuşi mi-a reproşat că eu nu vreau să colaborez cu el.-

Scopul serviciului de informaţii înfiinţat în Iaşi în Martie 1948, era de a strânge material informativ privind trecerile de trupe sovietice, efectivele militare existente, aglomerarea lor, dotarea ce au, încadrarea cu

ofiţeri comandanţi, starea generală de spirit etc.- prin urmare tot ce ar fi putut interesa eventualitatea începerii unui război cu rușii pe care noi îl aşteptam să isbucnească poate chiar în primăvara anului 1948, vara sau toamna cel târziu.-

Stiu dela Moisiu că BALANESCU în Iaşi le şi spusese că în situaţia începerii războiului ei să se retragă la munte. Aceasta îl şi făcea pe MOISIU la Suceava să se gândească la evadare.-

Prin scopul urmărit cât şi prin folosirea de persoane ce fusese în serviciul biroului II, serviciul de informaţii înfiinţat în Iaşi se situează ca o continuare a activităţii Bir.II.-

Infăţişarea generală a serviciului de informaţii din Iaşi era BALANESCU, BOGDANOVICI, SIMIONESCU, MARTINUS, UNGURASU, fiecare lucrând pe linia lui de activitate legionară şi CIORNEA un student la Drept şi funcţionar C.F.R. în staţia Socolà, care sustrăgea după registrul de mişcare al staţiei, tot ce era în legătură cu rușii şi Rusia, trupe intrate, dotarea avută (tancuri,maşini, ertilerie) destinaţia garniturii trenului, trupe retrase (cu sau fără armament) livrări făcute în contul datoriilor de război de către noi, ce anume şi în ce cantitate) materiale primite din U,R.S.S. (ce şi cât.) Ceia ce dădea CIORNEA - dat fiind că în staţia Socola era o mişcare zilnică, era lucrul cel mai important al informaţiilor trimise din Iaşi.-

Eu am transmis pentru BALANESCU prin UNGURASU un bultin informativ din Huşi - în care vorbeam de starea generală de spirit înainte de Paşti în 1948, atunci când UNGURASUa venit să-l anunţe pe VOLOSNIUC să vină la întâlnirea dela munţii Neamţului.-

Din Martie 1948 - de atunci când BALANESCU mi-a propus să conduc eu serviciul de informaţii ce înfiinţa, eu n'am mai fost prin Iaşi. Nu ştiu cui trimiteau informaţiile la Bucureşti, ştiu însă că întreg serviciul, întreaga reţea de informaţii era condusă de EUGEN TEODORESCU.-

De la VICA NEGULESCU ştiu felul în care s'a pus problema atunci când s'a trecut la organizarea serviciului de informaţie pe ţară.-

La începutul toamnei anului 1947, a venit din Germania EUGEN TEODORESCU care s'a întâlnit cu el şi cu N. PATRASCU şi care vorbindu-le de iminenta izbucnirii conflictului între ruşi şi anglo-americani, a spus că el are ordin din partea lui HORIA SIMA, să înfiinţeze, să strângă şi să transmită ştiri din ţară, pe care dându-le anglo-americanilor, să-şi poată crea bune relaţii şi o poziţie favorabilă mişcării legionare în faţa acestora. Fiind vorba de un ordin, toţi au rămas de acord să-l execute mai ales că EUGEN TEODORESCU urma să se înapoieze în Germania cu ceiace ar fi strâns între timp, o bănuială însă tot plana că lucrul acesta ar fi o iniţiativă a lui EUGEN TEODORESCU şi nu un ordin dat de HORIA SIMA drept care N.PATRASCU i-a cerut lui EUGEN TEODORESCU ca atunci când se duce din nou în Gemania să fie însoţit şi de un curier pe care-l va trimite el, că vrea să-i comunice mai multe lucruri lui HORIA SIMA. EUGEN TEODORESCU la început a acceptat propunerea făcută de N.PATRASCU, dar atunci când a fost să plece, a refuzat să mai fie însoţit de cineva, din motive de siguranţă pentru drumul ce avea să-l facă. El a plecat şi după o altă scurgere de timp, tot în toamna anului 1947 s'a reîntors din nou şi revenit EUGEN TEODORESCU a repetat cele spuse dela început, anume că e ordin dela HORIA SIMA să se strângă şi să i se transmită informaţii din ţară. Cum strângerea informaţiilor nu putea fi făcută de elemente disparate, s'a dat ordin de reorganizare, întreaga organizaţie fiind pusă în serviciul strângerii informaţiilor pe care EUGEN TEODORESCU le centraliza şi le transmitea,în Germania, fie ducându-se personal cum a făcut la început, fie folosind alţi curieri. Tot dela VICA NEGULESCU ştiu că în felul acesta a fost folosită şi TITI GATA care la una din treceri a fost şi prinsă.-

x

In legătură cu acţiuni de spionaj făcute,mai ştiu următoarele :

1. Stiu dela VASILE CIOBANU cu care am fost împreună în colonia Baia Sprie şi în colonia Valea Nistrului, că el împreună cu V ALSAN fost comandor în marină cu BENTE MIRCEA ing. cu TEODOSIU DARIUS, ing. cu SAIANI, cu PETRICA VASILESCU şi cu alţii, formaseră un grup - o reţea de spionaj în favoarea americanilor, având legătură cu legaţia lor dela Ankara. Pentru transmiterea informaţiilor ce dădeau, foloseau cerneală simpatică iar modul de transmitere era folosirea unui caic - o navă sub pavilion turc - a cărui proprietar - căpitan - făcea oficiul de curier. Turcul CHEAZIM le aducea dispoziţiuni şi bani din partea legaţiei americane din Ankara iar la înapoiere ducea buletinele informative date de VALSAN. VASILE CIOBANU era pilot de linie lungă şi fusese şi profesor de pilotaj al regelui MIHAI In situaţia aceasta de pilot, a fost forţat de un grup ce ocupase întreg avionul şi care aveau bilete pentru Craiova şi Timişoara, să schimbe direcţia şi să aterizeze pe ţărmul asiatic al Turciei în apropiere de Scutari. Ocupanţii aparatului care fuseseră înţeleşi între ei, au rămas acolo, iar VASILE CIOBANU - după trei zile cât a durat facerea formalităţilor, s'a înapoiat cu aparatul în ţară, dar după ce se înţelesese şi convenise cu reprezentanţii legaţiei americane din Ankara asupra serviciilor ce se angaja să le facă. Ei erau plătiţi în lei, în dolari şi foarteadesea în obiecte de valoare : ceasuri sau stilouri de aur. Au fost prinşi în momentul în care erau pregătiţi şi ei să fugă din ţară cu tot, cu familii. In afară de faptul de a fi transmis informaţii, ei mai avea însărcinarea să ajute cu fonduri şi să întreţină grupele organizate şi de rezistenţă. CHIAZIM povestea în colonia Baia Sprie (aceasta o ştiu dela el) că în 1947, la scurt interval după stabilizarea monetară, el a adus 1.000.000 lei stabilizaţi, destinaţi celor din pădurea Babadagului, în legătură cu care postul de radio Ankara făcea atâta vâlvă.-

Folosind aceiaşi cale de transmitere a materialului, CIOCALTEU - un alt membru al reţelei a trimis şi regelui MIHAI două memorii şi relatări despre situaţia din ţară.-

2. Stiu dela MIRCEA BENTE cu care am fost împreună în colonia Baia Sprie şi colonia Valea Nistrului şi care făcea parte din grupul de spionaj al lui VASILE CIOBANU, că el era în legătură cu Inteligens - Serviciul încă cu câţiva ani înainte de 23 August 1944. Informaţiile dare-i erau cerute şi pe care le da - le transmitea în scris cifrat, ca scrisori trimise la adrese indicate în străinătate, iar confirmarea primirilor şi indicaţii ce să mai facă i se dădeau prin poşta radio a postului Paris - în înţelesuri convenţionale convenite sub numele LUCA. Cu BENTE chiar am vorbit : va să zică, atunci când eu mă îmbarcam în staţie ca să plec pe front, tu anunţat ca să fiu bombardat - el a râs : dragă, serviciul e una şi situaţiile ce intervin alta, poate era mai bine să fi fost bombardat.-

3. Stiu dela profesorul MUNTEANU (GH ?) cu care am fost împreună în colonia Valea Nistrului, că el a făcut spionaj în favoarea legaţiei franceze dela noi - motiva aceasta din cauză de lipsă de mijloace de întreţinere, căci după întoarcerea din prizonierat din Rusia în 1948 nu mai fusese reîntegrat în învăţământ. Si el făcea parte dintr'o reţea mai mare dar în colonie era singurul din lotul condamnat pentru aceasta.-

4. Stiu dela dr. SANGA cu care am fost împreună în colonia Valea Nistrului, că el făcuse parte dintr'o reţea de spionaj organizată printre studenţii din Cluj - în favoarea Franţei. In închisoare atunci cineva spunea că e condamnat pentru trădare - e uzuală întrebarea : cu cine eşti ? la care se primeşte răspunsul : cu englejii, cu americanii, etc.-

5. La Aiud - în Zarcă - am aflat de existenţa unui partid social creştin ce se organiza clandestin, subversiv şi care în întregimea lui era o reţea de spionaj făcută prin legaţia italiei în favoarea Vaticanului. Marea majoritate a membrilor partidului social-creştin erau învăţători, însăşi preşedintele fiind învăţător, inspector pentru învăţământul primar în Ministerul Educaţiei şi deputat în acelaş timp, un domn STEFANESCU. Lucrurile acestea le ştiu şi dela el - am fost împreună la diferite corvezi şi dela MERCUI GRIGORE cu care am stat împreună în celulă şi care

în fabrică mai vorbise cu alţi membri ai partidului social creştin. C el mai apropiat de STEFANESCU în activitatea desfăşurată era RADU, se afla şi acesta în Zarcă la Aiud şi acum fiind nedespărţiţi.-

6. Il cunosc şi pe inginerul N. MAVROCORDAT, cu care am stat în aceiaşi celulă şi care e condamnat pentru înaltă trădare - cu englezii şi americanii - dar care nici odată nu ne-a spus ce a făcut, doar că a fost în legătură cu ei, deoarece el şi-a făcut studiile în Anglia şi avea relaţii comerciale şi'n anglia şi în Statele Unite.-

7. In colonia Valea Nistrului, maiorul GABRIELescu VALENTIN m'a întrebat dacă-l cunosc pe CIORNEA şi ce ştiu despre el. I-am spus că-l cunosc, că am fost în acelaş lot de judecată şi că dela Suceava am plecat împreună, că - din greşală - a fost şi el reţinut la Aiud, dar că după 3-4 zile - încă cu câţiva studenţi - a fost trimis la Piteşti.-

GABRIELESCU m'a întrebat în continuare dacă îmi reamintesc din desfăşurarea procesului ce a declarat CIORNEA - eu i-am spus că nu-mi reamintesc detalii - dar ştiu că el a fost condamnat pentru înaltă trădare prin necredinţă şi anume pentru sustragerea de situaţii din registrul de mişcare al staţiei C.F.R. Socola pe care le dădea serviciului nostru de informaţii. Sin din nou a insistat GABRIELESCU - doar că ar fi dat situaţii similare altcineva nu a fost vorba? I-am spus că nu-mi reamintesc aşa ceva la care GABRIELESCU mi-a spus deschis - domnule, eu i-am fost comandant de unitate lui CIORNEA şi pornind dela aceasta şi ştiind unde funcţionează, am fost în legătură cu el iar el îmi dădea şi mie - la adresa mea din Bucureşti, situaţii despre mişcările petrecute la Socola. Mi-a spus şi adresa lui dar n'am reţinut-o. Am înţeles că şi GABRIELESCU trebue să fi făcut spionaj în favoarea cuiva, că atare situaţiile date de CIORNEA nu le căuta numai cu titlul de lămurire personală. A fost însă condamnat pentru încercare de trecere frauduloasă a frontierei. El a rămas mulţumit că nu fusese vorba şi de el în procesul nostru şi m'a rugat să nu mai vorbesc de aceasta.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau liber şi nesilit de nimeni, o susţin şi semnez.-

R. Sărat la 17. August 1948. ss N. Cobalaş

17.08.1953
Dată în fața noastră
Lt. Toma Nicolae

34

32

Declarații,

Subsemnatul Cobălaș Nicolae, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenia - jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana Cobălaș, cu ultimul domiciliu în Huși - str. Ștefan cel Mare Nr. 9, actualmente deținut, fiind condamnat la 25 ani muncă silnică, pentru activitate legionară, în legătură cu activitatea mea în serviciul Biroului II de pe lângă Corpul IV Armată și a cunoștințelor în legătură cu aceasta, declar cele ce urmează:

Pe la jumătatea lunei septembrie 1940, eu fiind șef al Centrului Studențesc Legionar din Iași, am fost vizitat, în Căminul Regina Elisabeta - unde mi aveam sediul - de către maiorul Tulburu, șeful Biroului II de pe lângă Corpul IV Armată.

Trecând direct în fond - fără nici un preliș și fără nici o rezervă - maiorul Tulburu mi-a spus cine este - ce rost îndeplinește și manifestându-și satisfacția că și eu sunt Basarabian ca și el, mi-a spus că el - în interesul serviciului ce conduce - are nevoie de elemente hotărâte și devotamice, care să facă treceri în Basarabia, căci, în urma evoluției din luna 1940, rețeaua de informare de acolo e dezorganizată și e necesară restabilirea ei cât mai grabnic. În acest sens m'a rugat să-i fac recomandări dintre legionari sau dintre refugiați, a celor dispuși să facă asemenea servicii, el având grijă

mai 9,—

să-i recompenseze bine. Eu i-am promis că o să mă interesez să văd ce pot face. La despărțire el mi-a recomandat toată discreția asupra discuției avute și mi-a dat adresa lui.

La câteva zile interval de la întâlnirea cu maiorul Tulbure, am aflat printre refugiați că Arcadie Țelea, elev în cl. VII la liceul internat și originar dintr-o comună din jud. Soroca, intenționează să treacă în Basarabia, pentru a-și aduce părinții și fratele rămași acolo. Asemenea lucruri mai făcuse și alții și voiă să facă și el (El nici nu fusese plecat în vacanță, când intervenise ocolarea).

Îl cunoșteam pe Țelea, l-am chemat la mine la Căminul Răpu-Galbenă, l-am întrebat dacă într-adevăr intenționează să treacă în Basarabia și la răspunsul lui afirmativ, i-am spus cele discutate cu maiorul Tulbure - prezentându-i lucrul ca de interes național. La sfârșit l-am întrebat dacă el, de o dată cu trecerea ce vrea să facă pentru a-și aduce pe ai săi, e dispus să-i facă servicii și maiorului Tulbure - lucru pe care Țelea l-a acceptat. Chiar în aceiași zi m'am dus cu Țelea la maiorul Tulbure - la hotelul Binder, unde locuia acesta - și i l-am prezentat, ca pe un element de toată încrederea, destoinic, hotărât, care știe să se descurce în orice situație și care își va îndeplini indiscutabil angajamentele ce-și ia.

Maiorul Tulbure a fost foarte bucuros, mi-a mulțumit pentru concursul ce-i dau și când

Ministerul

am plecat l-a reținut pe Țelea, căruia i-am spus
și eu să mai treacă pe la mine.

Într'adevăr Țelea a venit seara pe la mine și
mi-a spus că maiorul Culburi i-a spus că-l
va trece el, că-l va aștepta și la întoarcere, că
o să-l ajute material (o să-l plătească) cum
că Țelea a refuzat, dar să-i facă și lui anumite
servicii. În continuare, eu i-am spus lui Țelea:
acum că tot o să te duci în Basarabia, interesează-te și de soarta legionarilor rămași acolo:
pr. Emilian Cucuetu - în Bălți, d-na Russo - în
Chișinău, Al. Aprotosei - în Soroca, și vezi și câți
au mai fost arestați sau deportați. Țelea a
acceptat însărcinarea dată de mine, promițându-mi să se intereseze în diaproape de toate
acestea.

N'am știut când a plecat, am văzut doar că
lipsește de la masă.

Despre discuția avută cu maiorul Culburi și
despre plecarea lui Arcadie Țelea - ca și despre
însărcinarea dată de mine, i-am spus și lui
Costel Hagiacovschi, bun prietenul meu și șef
al Corpului Muncitoresc Legionar din Iași.

I-am spus toate acestea lui Hagiacovschi, propunând în continuare ca să folosim și noi
pe cei care vor trece în Basarabia, pentru a
desfășura o activitate propagandistică împotriva Rusiei și în favoarea României și a
încuraja populația rămasă acolo - acestea
prin manifeste, ce să fie răspândite.

Costel Hagiacovschi - originar din jud. Tighina,
a fost bucuros de calea găsită și de acordul

cu mine în a desfășura această activitate.-

Gândul de început al unei asemenea activități își are originea într'un memoriu pe care l-am făcut în primele zile ale lunei Iulie 1940 (3-4), imediat după cedarea Basarabiei, către Ministrul de Război.

Îndignându-ne de halul și condițiile în care erau lăsați să se înapoieze în Basarabia ofițerii originali de acolo și care se aflau - în termen sau concentrați - la regimente din interiorul țării, cinci inși: dr. Grigore Osipov, av. Donat Sultan, av. Pavel Grimalschi, Costel Hagiacovschi și eu, toți basarabeni, am făcut un memoriu în care ceream ca ofițerii ce se înapoiau în Basarabia să nu fie lăsați să plece ca niște cerșetori zdrențăroși și în completă nepăsare, ci să fie echipați în uniforme militare bune, și li se dea hrană și să li se vorbească astfel ca chiar plecarea ei să poarte o amintire bună despre România și năzuința revenirii mai grabnice la Vechiul Regat.

Cu greu, cu ajutorul lui Vasile Noveanu, care atunci era Ministru al Lucrărilor Publice, am fost primiți în audiență cu memoriul nostru la Ministerul de Război și nu de către ministru-ci de către un colonel, șef de cabinet sau director de minister, care nu ne-a satisfăcut.

Rămâne totuși în acest gând de început de a face tot ce am putea în folosul basarabenilor rămași prin cedare acolo.

după un timp de absență (10-12 zile), Țelea
a reapărut în Iași și a venit și la mine (34)
Mi-a spus că a fost trecut Prutul - sub si-
guranță făcută de grănicери, în prezența
maiorului Tulbure - printr'un punct knoul
de lângă Ungheni și în drept cu stația pe
linia ferată Bălți-Vasilcău.
Mi-a spus că Tulbure i-a dat și a dus un
ordin cifrat la o adresă în Chișinău, că cir-
culația e cât se poate de liberă de făcut,
întrucât încă nu s'au schimbat buletinele de
populație, iar Ungheni și Chișinăul sunt pli-
ne de lume ca frești în așteptarea rămânerii
la comisiile de repatriere și mi-a dat o
serie de știri despre arestări și deportări
făcute până la data aceia (Arestarea și
deportarea pr. Al. Baltaga, a lui Șafranov, fost
deputat în Sfatul țării, a d-nei Russo, etc.)
D-am întrebat și mi-a spus că nu mai sunt
din cunoscuți prin Chișinău, veniți la comisiile
de repatriere, iar la sfârșit i-am făcut pro-
punerea pe care a acceptat-o de a trece
în Basarabia, când va mai trece, manifeste ce-i
voi da eu. A pus numai condiția ca pa-
chetul să nu fie urmărit și m'a rugat să
păstrez față discreția, întrucât și lui îi au
agenți la noi și dacă vor afla ceva nu
numai că nu va putea face nici un serviciu
ci va căuta și el.
Despre revenirea lui Țelea i-am spus și lui Costel
Nazarevschi, comunicându-i și toate știrile ce-mi
dase, de data aceasta hotărând ca să și facem
mutările.

manifestele ce ne propuseserăm, strînse și cu un buletin de știri interne (din Basarabia) și chiar a acelor aduse de Țelea.

Conținutul acestor manifeste îl redactam eu împreună cu Costel Nazaievschi. Sînt tipărit și nu depășească mărimea unei cărți poștale cuprindea mesaje adresate populației de a nădăjdui în revenirea la România și nu-demnul de a nu colabora cu ruși în nimic (administrație, învățămînt, etc.). Pe revers manifestul cuprindea buletinul de știri.

Scopul acestor manifeste era de a menține treaz în populația basarabeană conștiința națională românească și de a le da garanția că cineva se gîndește și se ocupă de ei în acest sens.

Tipărirea acestor manifeste o făceam eu și Costel Nazaievschi, noaptea, în tipografia noastră fără știrea nimănui. Lucram cu cheii potriviți, după ce ziua treceam ca în vizită și învățam cum se culeg literele, cum se așează, cum se fixează spațiul și cum se lucrează la mașină la care urma să lucrăm noi (un Phoenix).

Manifestele gata le țineam la Căminul Răspîndirea, de unde le lua Țelea.

De tot ce făceam și de legătura ce aveam cu maiorul Tulburea, nu mai știa nimeni - nici Sturza, șeful poliției, nici alt cineva - din motive de siguranță pentru lucrul ce făceam.

Înainte de a pleca o dimineață, Țelea a venit pe la mine, m'a întrebat dacă am gata ceea ce vorbiserăm, a luat o cantitate de manifeste -

manifeste - să le aibă la el pe când va pleca, dar eu i-am spus ca să le împrăștie peste tot pe unde va trece și să aibă aceiași grijă de a vedea cine au mai fost arestați, deportați, ce măsuri au mai luat ruși, ca să avem material pentru a obține buletin.

Am continuat lucrul în felul acesta până la sfârșitul lunei ianuarie 1941, când, intervenind „rebeliunea", și eu și Costel Hagiescului ne-am ascuns pentru a nu fi arestați, situație în care eu am stat până la începutul lunei lunie 1941, iar Costel Hagiescu până la sfârșitul lunei, când a plecat în Germania.

Pe la sfârșitul lunei Octombrie 1940, Țelea i-a prezentat maiorului Filipescu pe Alic Focșa și Al. Bogdanovici, care au fost și ei angajați în serviciul Biroului II.

Alic Focșa - originar din Rezina-Sorocа, era student anul I la facultatea de drept, iar Al. Bogdanovici - originar din Sorocа, dar mutat în Iași de câțiva ani de zile, era elev în cl. VII la liceul Național.

De aceiași vârstă toți trei: Țelea, Focșa și Bogdanovici, se cunoșteau încă din Sorocа și erau buni prieteni.

În trecerile făcute, Țelea avea nevoie de un ajutor și aceasta l-a făcut să-i determine și pe Focșa și Bogdanovici să intre în serviciul Biroului II.

Focșa a făcut Treceri împreună cu Țelea, iar Bogdanovici, cu un instructaj special - folosind

mătă-

faptul că vorbea perfect și limba rusă - era introbuințat ca agent al Bizoului !! pentru punctul de trecere al frontierei dela Ungheni, întrucât se bănuia că printre cei ce veneau repatriați, erau introduși și agenți sovietici.

Instructajul lui Țelea, Focșa și Bogdanovici, îl făcea personal maiorul Tulbure și constă - după câte mi-au spus acești trei - în osebite recomandări ce le făcea asupra modului cum trebuiau să-și îndeplinească misiunile încredințate.

În afară de a fi dus un cool cifrat încă de la prima trecere, N. Țelea și Focșa, ofițeri de la maiorul Tulbure - la rândul lor aveau date și aduceau rapoarte de acolo pentru maiorul Tulbure. Încă de început i s'a cerut lui Țelea să fie atent și să se intereseze unde și-au fixat ruși garnizoane, ce efective au și cărei arme aparțin trupele, unde au aerodromuri și unde unități de tancuri, precum și observații generale asupra măsurilor luate și a stării de spirit în rândurile populației.

Trecerile frontierei și rapoarte se făceau secret în prezența maiorului Tulbure, folosind o barcă pneumatică și încăltăminte specială pentru trecere zonei de frontieră arată și grădată și sub protecția de mitraliere instalate - gata a interveni dacă cumva ar fi simțit grănicerii sovietici. Rapoarte era la dată fixă și o cereo prin semnale luminoase.

M. Țelea -

dotarea pentru trecuri o făcea tot maiorul Tulbure și consta și din bani - până târziu în Basarabia au circulat și lei - dar mai cu seamă din obiecte ce puteau fi ușor valorificate, cum erau: ceasuri de mână, brichete automate, brice și care în felul acesta aduceau banii necesari întreținerei și deplasărilor în timpul șederii în Basarabia.

Raportul între mine și maiorul Tulbure era în folosirea acelorași elemente - fiecare în scopul lui. Eu știam că Țelea și Focșa îi fac servicii lui și el știa că aceștia doi și răspândesc manifestele dotate de mine, nici unul nici altul însă nu se amestecau în treburile celuilalt.

Da o repetată trecere / pentru Țelea a șasea sau a șaptea, iar pentru Focșa a treia / cu puțin înainte de Paști în 1941, amîndoi - și Țelea și Focșa - au fost prinși. După începutul lunei / iunie 1941, mi s'a judecat procesul meu de rebeliune și fiind achitat am rămas la suprafață. În zilele următoare m'am întâlnit în colț - lângă Funolație - cu maiorul Tulbure, care s'a arătat bucuros că mă întâlnește și m'a invitat să merg până la el să mai stăm de vorbă. De data aceasta nu mai locuia la Hotelul Binder, ci într'o casă în str. Florilor. De ușa de intrare era o placardă: Eugen Cristescu - avocat. Casa întreagă avea un hol și patru camere dispuse simetric - două și două. În prima din aceste camere, care era biroul lui Tulbure am intrat. Și de acum maiorul Tulbure a trecut direct în subiect: te rog să-mi recomanzi pe cine dorești mai mult mă bată -

cați ca să fie parașutați în spatele frontului ca
să facă obstrucții de poduri, căi ferate sau
altele în legătură cu desfășurarea operațiilor
militare, dar să fie și elemente de panică și
de organizare a populației civile. I-am răs-
puns că o să mă gândesc și o să văd, el
însă se arăta foarte grăbit. În biroul lui
am văzut o serie întreagă de hărți, atlase,
câteva aparate fotografice, diferite busole, pis-
toale, grenade, material de documentare
asupra organizării armatei sovietice - scheme de
prezentare a uniformelor și gradelor, etc.
Cu maiorul Tulbure, am trecut și în camera ală-
turată unde am făcut obsevații noi
și anume a maiorului Balotescu și a căpitanului
Andrei - ajutorii săi. În această cameră
era același aspect: hărți, arme, etc. În ultima
cameră în care am intrat l-am întâlnit pe
Bogdanovici, îmbrăcat în uniformă de sublo-
cotenent - cu pistol la centură - citea ceva.
L-am întrebat: ce faci aici? și mi-a răspuns:
citesc din materialul de documentare, dar cu
uniforma asta cui? - vezi că o să pățești - zâi
el foarte liniștit, arătând spre buzunarul ves-
tonului: nici o grijă, am legitimații în bună re-
gulă. La plecare maiorul Tulbure mi-a re-
petat rugămintea de a-i fi măcar câțiva pe
care să-i parașutez, eu însă nu i-am satisfă-
cut dorința din următoarele motive: Univer-
sitatea și liceele erau închise deja de câtva
timp, încât cei mai mulți din studenții și
elevii legionari erau plecați din Iași, cei mai
în vârstă și care satisfăcuse serviciul militar, erau
mobilizați

38

concentrăli și în sfârșit nu eram de acord cu grabamaiorului Tulbure, care voia să-i trimită în misiune la prima paraștutare - fără nici o pregătire, fără nici un antrenament. De la această întâlnire nu l-am mai revăzut pe maiorul Tulbure, știu că a plecat și cu Balotescu, Andrei Bogolanovici, cu o mașină, în spatele frontului - după ce se forțase Prutul pe la Ștefănești - și în timpul unui bombardament de aviație a avut o criză de cord și a murit.

37

Cu absolvirea clasei a VII-a de liceu, în iunie 1941, Bogolanovici își întrerupe studiile și rămâne în serviciul Biroului II - de acum comdus de maiorul Balotescu - până în primăvara anului 1943 (Mart.-April) după începerea războiului (iunie 1941) Bogolanovici umblă tot timpul cu Tulbure și Balotescu, servindu-le ca translator pentru limba rusă, iar după ce frontul s'a îndepărtat, el a fost folosit în Transnistria: - aproape tot timpul în județul Moghilău - cu mărcinări deosebite.

Plecarea lui Bogolanovici din serviciul Biroului II se datorește faptului că el se îndrăgostise de fiica unui director școlar din Moghilău - cu care intenționa să se și căsătorească - lucru pe care au aflat cei de la Bir. II, interzicându-i această legătură, iar el demonstrativ i-a părăsit.

În luna August 1943, Bogolanovici, Popa Al. și Haric Mihail, au fost prinși în Soroca activând ca unități F.D.C. și au fost condamnați de către Curtea Marțială a Corpului III Armată - Chișinău - primul la 6 luni, iar ceilalți la 3 luni închisoare corecțională pentru activitate

CNSAS

Mobilă -

subversivă, iar eu am fost judecat și condamnat de
aceiași instanță la 6 luni închisoare corecțională
pentru obținere de material interzis - în speță
e vorba de un album cu fotografii ale
manifestațiilor legionare din 1940 (22 sept. - des-
lumnarea de la Iași, 6 Octombrie - la București,
8 nov. - la Iași, etc) - condamnare pe care nu
și executat-o în închisoarea Militară Chișinău
și Penitenciarul Soroca, eliberându-mă la
sfârșitul lunei Februarie 1944.

Partea operativă a Regimentului 39 Inf., din
care făceam parte, se afla pe Bug la Ana-
niev și în sud - pe litoralul mării. Cum front-
ul se tot apropia și eu nu eram bucuros
să fiu trimis, i-am scris căpitanului Andrei -
la Chișinău - str. Mihai Viteazu 32 că vreau
să-l întâlnesc și să-i cer sfaturi cum
credea să mă cheme neîntârziat de la P.S.
Regt. din Florești-Soroca. (Adresa o știam de la
Bogdanovici - chiar atunci când lucra în
Transnistria, el ținea țară de Chișinău).
În câteva zile am primit o citație pentru Cur-
tea Marțială Chișinău și am plecat - fără ex-
cortă. La Chișinău m'am întâlnit cu cpt.
Andrei, cel pe care îl cunoscusem în str. Flori-
lor din Iași în Iunie 1941 și i-am spus deschis:
eu nu vreau să plec pe front; de la 1 Nov.
1943, sunt considerat concentrat - dacă mă
detașați la Bir. II, sunt dispus să lucrez
cu Dvs. El s'a arătat bucuros și mi-a
promis că lucrul se va face în cel mai scurt
timp - chestie de zile. Eu am insistat știind
că altfel voi fi trimis la P.O. cu prima oaspe-
meată -

Am rămas înțeleși ca până voi fi detașat cu aprobarea M.St.M., un ofițer. cpt. dupu - ofițer Bălți, care îi va scrie o scrisoare prin mine, să vorbească cu colonelul comd. al P.S. Regt. sau să mă trimită la P.C. sau chiar până detașez provizoriu el - sub formă de permisie sau concediu. La plecare cpt. Andrei mi-a dat 6.000 de lei ca să am de cheltuială - el consideră-mă deja angajat în serv. Bir. II.

I-am scris cpt. Andrei și maiorului Balotescu, fiindcă - după discuția lui Bogdanovici - Andrei era mai înțelegător, mai de inițiativă decât Balotescu.

La Bălți P. am întâlnit pe cpt. dupu - la adresa indicată (vis a vis de pompieri) și cu mașina ce avea m-am dus la Florești, la colonelul comandant al P.S.-ului regimentului. Cpt. dupu a vorbit și colonelul a promis să mă trimită pe front până va veni detașarea aprobată de M.St.M.

Toate acestea s'au petrecut între sfârșitul lunei Februarie și prima jumătate a lunei Martie 1944.

În așteptarea aprobării detașării pe lângă Bir. II, a intervenit mișcarea și străpungerea frontului la Uman, iar cu această mișcare și ocuparea de către Ruși a Nordului Moldovei - în consecință și evacuarea regimentului meu din Florești-Soroca la Nedeia-Dolj, dar și evacuarea Chișinăului (și evacuate întreaga Moldova), în cât n'am mai primit nici o aprobare de detașare, n'am mai știut nimic de urma cpt. Andrei; iar pe data de 2 Aprilie 1944, am și fost trimis pe front în primul detașament cu formarea P.S.

Mardare

știu că lucrau cu Biroul II, în intervalul între 1941 - August 1944 : Conovenche Dumitru (Mitică), ing - diplomat al Politehnicii Gh. Asachi din Iași, pe care l-am întâlnit în toamna anului 1941 în Iași în uniformă de slt. - în timp ce eu îl știam dispensat de serviciul militar din cauza vederii - și întrebându-l ce-i cu asta, mi-a spus (eu nu cunoșteam încă din lagăr de la Vaslui 1938 - 1940), iar la Chișinău l-am întrebat pe cpt. Andrei ce mai face Mitică Conovenche, iar a dumnei mi-a spus: fraier treabă bună și Brăzuli - un proprietar din m. Soroca, fiul fostului șef al Zemstvei din Soroca, căsătorit cu o doctoriță (olan acum detalii fiindcă nu-i cunosc numele de botez) - care îi era șeful medical al lui Bogolanovici, când lucra în Transnistria.
Știu din cele ce mi-a spus țiitată Ilie, că maiorul Balotescu, după 23 August 1944, se afla la Viena - umblând și el pe lângă grupul legionar de acolo.
Din discuții avute cu cei veniți din Germania ca parașutați, știu că ei - înainte echipele - în momentul în care ar fi intervenit ofensiva germană - în vederea căreia și fuseseră lansați în special în zona trecătorilor munților - urmau să se subordoneze taciți maiorului Toba.
Despre maiorul Toba știu că făcuse parte din Vânătorii de munte, că fusese comandantul al unui Batalion de Vânători de munte, că își făcuse o faimă din represiuni în lupta contra partizanilor în Crimeia - lui îi plăcea atunci să se numească Hatmanul Toba - și avea chiar un cântec pe care-l cânta batalionului său;
vezi

40 (39) 39

că a fost trimis în Germania, unde a făcut o școală de spionaj cu Skorzeni, că era cel mai bine cotat la acea școală - una din probele date de el a fost răpirea lui Otto Skorzeni din centrul orașului unde făceau școala, iar a doua a fost paraşutarea în Franța în spatele frontului de debarcare cu misiunea de a aduce acolo informații despre situația militară germană, probă pe care - din 18 inși câți terminau ea o data - a trecut-o numai Toba, că după 23 August 1944, a fost în legătură cu grupul legionar din Viena - cu Horia Sima și Climaca, că a fost paraşutat cu să aibă cunoștința tehnică a tuturor echipelor paraşutate în munți și că a fost prins și dus la închisoarea Brașov - unde se afla și grupul de pe Cincaș și alți legionari. În închisoarea Brașov - maiorul Toba ținea legionarilor cursuri de spionaj și la ședința lecții de jiu-jitsu, iar odată demonstrație a fugit din închisoare, revenind cu bomboane, prăjituri, ziare și spunând că el poate oricând fugi de sub pază cu mai severă. Lucrurile acestea le știu de la Traian Colhon, care le știa de la Ilie Colhon - vărul său, a fugit în Germania și venise ca paraşutat și de la Al. Bogdanovici, care - cu grupul Cincaș - a stat în închisoarea Brașov cu maiorul Toba și le știa din vorbele și auzite de la Toba însuși. Știu că tot în Brașov au fost prinși de nuși, Andrias Schmidt - fostul șef al grupului etnic german din România și prof. Constantin Mrazek -

Stoicănescu - reveniți din Germania și care urmau să fie duși napoi de cpt. Țanțu - lucrul acesta îl știu de la Traian Colhon și Dumitru Stoantă.

Știu că tot în Brașov s-a aflat deținuți, în clădirea sediului grupului etnic german de acolo - care în momentul acela era ocupată de un comandament militar sovietic, Cinpală și echipa cu care fusese paraşutat, cu tot armamentul și materialul exploziv cu care venise și mulțumită cărora cu ele să provoace o explozie care a distrus clădirea făcând și mai multe victime omenești. Cinpală e fostul șef al poliției legionare din 1940 de la Ploești. Lucrul acesta îl știu de la Costel Botez și Mercea Grigore. Cu primul am fost împreună în colonia Baia-Sprie, cu al doilea am stat în celulă din Sept. 1952 până la 31 Mai 1953.

Legătura echipelor paraşutate cu maiorul Toboș se făcea prin curieri sau prin aparate de emisiune-recepție. Maiorul Toboș urma să stea în Brașov sau împrejurimi. Știu că echipa lui Ovidiu Gâlmă era dotată cu aparat de emisie-recepție având-l pe Gheorghe Aurel ca telegrafist. Lucrurile acestea le știu de la Țintă Ilie, cu care am fost împreună în colonia Valea Nistrului.

Eu n'am fost în Brașov nici o dată - nici altminteri în Ardeal și nici în altă parte nu l-am întâlnit pe maiorul Toboș și nici mă-

Nicolae -

X 41

rect n'am avut nici o legătură cu el - cele ce știu sunt alte povestite, despre cum arăt eles pe fiecare în parte.

Nu știu dacă Popa Alexandru a lucrat cu Bogdanovici în serviciul Biroului II, nu mi-au spus nici unul nimic despre aceasta și nu cunosc nici o persoană locotenent Florescu.

x

(41)

De la începutul lunei Martie 1948, am fost chemat de Huși - unde eram stabilit - prin Gh. Ungurașu la Iași, ca să stau de vorbă cu șeful regionale că are să-mi comunice lucruri importante. La Iași - în a doua jumătate a lunei Martie 1948 - m'am întâlnit, la casa soacrei lui Nicușor Păslaru - pe o stradă dosnică din Tătărași - cu Gabriel Bălănescu, Nicușor Păslaru, Nicolae Simionescu și Ghiță Ungurașu. Bălănescu - noul șef al regionalei - m'a întrebat dacă mă pot ocupa de organizarea jud. Fălciu și Vaslui, la care eu i-am răspuns discuția avută mai înainte cu Nicușor Păslaru, că în Huși nu sunt legionari și că în situația de atunci eu nu mă pot pune prin sate să caut, să recrutez și să pregătesc oameni, iar Vasluiul nu-l cunosc nici cât Hușul, el totuși a insistat să fac ceva - cu ce voi putea, expunându-mi pentru Iași, Bălănescu mi-a spus că se înființează un serviciu de informație și el ar vrea ca eu să-l conduc pe regională. Înainte de a-i da vre un răspuns, eu l-am întrebat: pentru cine facem acest

serviciu și cu ce mijloace, la care Bălănescu mi-a răspuns: pentru noi și cu mijloace proprii. Eu i-am spus: olriu cât mă pricep eu, un serviciu de informații necesită și personal, dar mai ales o dotare corespunzătoare și peste tot: bani, bani și iar bani, ori dacă lucrul se face numai pentru noi și cu mijloace proprii, nu e necesar să vin eu din Huși - să trebuiască să plătesc gașola și masa - pe care acolo le am - să stau în chelturială.

Așa stând lucrurile, l-am propus pe Al. Bogdanovici, pe care-l știam că lucrase în serviciul Biroului II mai bine de doi ani, care avea experiență și care locuia în Iași.

Bălănescu a acceptat propunerea făcută dar totuși mi-a reproșat că eu nu vreau să colaborez cu el.

Scopul serviciului de informații înființat în Iași în Martie 1948, era de a strânge material informativ privind trecerile de trupe sovietice, efectivele militare existente, aglomerarea lor, dotarea cu ane, neamestecarea cu ofițeri comandanți, starea generală de spirit, etc. - prin urmare tot ce ar fi putut interesa în eventualitatea începerii unui război cu Rușii, pe care noi îl anticipam să izbucnească poate chiar în primăvara anului 1948, vara sau toamna cel târziu. Știu de la Moisin, că Bălănescu în Iași le-a spus că în situația începerii războiului ei să se retragă la munte. Aceasta îl va face pe Moisin la început să se gândească la evadare.

mCabău

Prin scopul urmărit cât și prin folosirea de persoane ce fuseseră în serviciul Biroului II, serviciul de informații înființat în Iași, se știa că o continuare a activității Biroului II.
Înfățișarea generală a serviciului de informații din Iași era: Bălănescu, Bogdanovici, Simionescu Martinuș, Mugurașu - fiecare lucrând pe linia lui de activitate legionară și Ciornea - un student la drept și funcționar C.F.R. în stația Socola, care sustrăgea ofițer registrul de mișcare al stației, tot ce era în legătură cu Rusia: trupe intrate, ofițeri aviație (tancuri, mașini, artilerie) destinația garniturei trenului, trupe retrase (cu sau fără armament), livrări făcute în contul obligațiilor de război de către noi (ce anume și în ce cantități), materiale primite de noi din U.R.S.S. (ce și cât). Ceea ce oferea Ciornea - dată fiind că în stația Socola era o mișcare foarte mare - era lucrul cel mai important al informațiilor trimise din Iași.
Eu am transmis pentru Bălănescu prin Mugurașu un buletin informativ din Huși - în care vorbeam de starea generală de spirit - înainte de Paști în 1948, atunci când Mugurașu a venit să-l anunțe pe Vologenine să vină la întâlnirea din Munții Neamțului.
din Martie 1948 - de atunci când Bălănescu mi-a propus să conduc eu serviciul de informații cu înființare, eu n'am mai fost prin Iași. Nu știu cui trimiteau informațiile la București, știu însă că întreg serviciul, întreaga

rețiana de informații era condusă de Eugen Teodorescu.

De la Vică Negulescu știu felul în care s'a pus problema atunci când s'a trecut la organizarea serviciului de informații peste țară.

La începutul toamnei anului 1947, a venit din Germania Eugen Teodorescu - care s'a întâlnit și cu el și cu N. Petrașcu și care, îmbinându-le de îndeaproape îsbucnirii conflictului între Ruși și Anglo-Americani, a spus că el are ordin din partea lui Horea Sima să înființeze, să strângă și să-i transmită știri din țară - pe care oländu-le Anglo-Americanilor să-și poată crea bune relații și o poziție favorabilă mișcării legionare în fața acestora. Fiind vorba de un ordin, toți au rămas de acord să-l execute, mai ales că Eugen Teodorescu urma să se și mapoteze în Germania cu cine va fi strâns intre timp, o bănuială rușă tot planea că lucrul acesta ar fi o inițiativă a lui Eugen Teodorescu și nu un ordin dat de Horea Sima, drept care N. Petrașcu i-a cerut lui Eugen Teodorescu ca atunci când se duce din nou în Germania să fie însoțit și de un curier pe care-l va trimite el, că vrea să-i comunice mai multe lucruri lui Horea Sima. Eugen Teodorescu la început a acceptat propunerea făcută de N. Petrașcu, dar atunci când a fost să plece a refuzat să mai fie însoțit de cineva - din motive de siguranță pentru drumul ce avea să facă. El a plecat și după o altă ședință de timp - tot în toamna anului 1947 s'a reîntors din nou.

Mobil -

și serviciul, Eugen Teodorescu a repetat celor puse de la început anume că e ordin de la Horia Sima să se strângă știri și să se transmită informații din țară. Cum strângerea informațiilor nu putea fi făcută de elemente disparate, s'a dat ordin de reorganizare, întreaga organizație fiind pusă în serviciul strângerii informațiilor pe care Eugen Teodorescu le centralizează și le transmitea în Germania fie oficialilor-se personal, cum a făcut la început, fie folosind alți curieri. Tot de la Vica Negulescu știu că în felul acesta a fost folosită și Tiți Ghiță, care la una din curse a și fost prinsă.

In legătură cu acțiuni de spionaj făcute, mai știu următoarele:

1. Știu de la Vasile Ciobanu, cu care am fost împreună în colonia Baia-Sprie și în colonia Valea Institului, că el, împreună cu Vâlsan, fost comandor în marină, cu Bente Mircea, ing., cu Teodosiu Darius, ing., cu Salami, cu Petricău Vasilescu și cu alții, formase un grup - o rețea de spionaj în favoarea americanilor, având legături cu ei prin legația lor de la Ankara. Pentru transmiterea informațiilor ce dădeau, foloseau cerneală simpatică, iar modul de transmitere era folosirea unui caic - o navă sub pavilion turc - a cărui proprietar-căpitan făcea oficiul de curier. Turcul: Chiazim, le aducea dispozițiuni și bani din partea legației americane din Ankara, iar la napoiere aducea buletinele informative

olate de Vâlsan. Vasile Ciobanu, era pilot de linie lungă și fusese și profesor de pilotaj al regelui Mihai. În situația aceasta de pilot, a fost forțat de un grup ce ocupa atunci avionul și care aveau bilete pentru Craiova și Timișoara, să schimbe direcția și să aterizeze pe țărmul asiatic al Turciei în apropiere de Scutari. Ocupanții aparatului, care fusese reținuți printre ei, au rămas acolo, iar Vasile Ciobanu - după trei zile, cât au durat formalitățile s'a îmbarcat cu aparatul în țară, dar după ce se înțelesese și convenise cu reprezentanții legației americane din Ankara asupra serviciilor ce se angaja să le facă. Ei erau plătiți în lei, în dolari și foarte adesea în obiecte de valoare: ciasuri sau stilouri de aur. Au fost prinși în momentul în care erau pregătiți și ei să fugă din țară cu tot cu familii. În afară de faptul de a fi transmis informații, ei mai aveau însărcinarea să ajute cu fonduri și să întrețină grupele organizate și de rezistență. Cluiazin povestea în colonia Baia-Sprie (aceasta o știu de la el) că în 1947, la scurt interval după stabilizarea monetară el a avut 1.000.000 lei stabilizați destinați celor din părintele Babadaților, în legătură cu care postul de radio Ankara făcea atâta vâlvă. Folosind aceiași cale de transmitere a materialului, Cioclălău - un alt membru al rețelei - a trimis și regelui Mihai câteva memorii și relatări despre situația din țară. Mihai-

2. Știu de la Mircea Bențe, cu care am fost împreună în colonia Baia-Sprie și colonia Valea Bistrului, și care făcea parte și din grupul de spionaj al lui Vasile Ciobanu, că el era în legătură cu Intelijans-Serviss încă cu câțiva ani înainte de 23 August 1944. Informațiile ce-i erau cerute și pe care le dădea le transmitea scris cifrat ca scrisori trimise la adrese indicate în străinătate, iar confirmarea primirii lor și indicații ce să mai facă i se dădeau prin poșta-radio a postului Paris - în înțelesuri convențional convenite - sub numele duca. Cu Bențe chiar am vorbit: va să zică, atunci când ai noi îmbarcam în stație ca să fie pe front, tu aveai ca să fii bombardat - el a zâs: drage, serviciul e una și situațiile cu interviu alta - prefer era mai bine să fi fost bombardat.

3. Știu de la prof. Munteanu (Șh.?), cu care am fost împreună în colonia Valea Bistrului, că el a făcut spionaj în favoarea legației franceze de la noi - motivul acesta: din cauză de lipsă de mijloace de întreținere, căci după întoarcerea din prizonierat din Rusia în 1948, nu mai fusese reintegrat în învățământ. Și el făcuse parte dintr-o rețea mai mare, dar în colonie era singur din lotul condamnat pentru aceasta.

4. Știu de la dr. Sanga, cu care am fost împreună în colonia Valea Bistrului, că el făcuse parte dintr-o rețea de spionaj organizată printre stu-

Medici -

duși în Cluj - în favoarea Franței. La închisoare - atunci când cineva spune că e condamnat pentru trădare - e uzuală întrebarea: cu cine ești; la care se primește răspunsul: cu englejii, cu americanii, etc.

5 Pe Aiud - în Zarcă - am aflat de existența unui partid social-creștin, cu o organizație clandestină - subversivă și care în întregimea lui era o rețea de spionaj făcută, prin legația Italiei, în favoarea Vaticanului. Marea majoritate a membrilor partidului social-creștin erau învățători, însăși președintele fiind învățător, inspector pentru învățământul primar în Ministerul Educației și deputat în același timp - un d-n. Ștefănescu. Discuțiile acestea le știu și de la el - am fost împreună la diferiți corvezi și de la Mercuri Șpițoru, cu care am stat împreună în celulă și care în fabrică mai vorbise cu alți membri ai partidului social-creștin. Cel mai apropiat de Ștefănescu - în activitatea desfășurată - era Raoul, se afla și acesta în Zarcă la Aiud și acum fiind în despărțire.

6 Îl cunosc și pe mg. N. Mavrocordat, cu care am stat în aceiași celulă și care e condamnat pentru multă trădare - cu englejii și americanii - dar care nici odată nu mi-a spus ce a făcut, decât că a fost în legătură cu ei, de oarece el și-a făcut studiile în Anglia și avea relații comerciale și în Anglia și în Statele-Unite.

7 Am fost în colonia Valea Nistrului, maiorul Gabrielescu

45 (44)

Valentin m'a întrebat oleacă îl cunosc pe Ciolpan și ce știu despre el. I-am spus că îl cunosc, că am fost în același lot de pedepsiți și că ofiția lucrara am plecat împreună, că - după grevă - a fost și el reținut la Aiud, dar că după 3-4 zile - încă cu câțiva studenți - a fost trimis la Pitești. Gabrielescu m'a întrebat în continuare oleacă îmi reamintesc ceva despăgubirea procesului ce a declarat Ciornea - eu i-am spus că nu-mi reamintesc detalii, dar știu că el a fost condamnat pentru înaltă trădare prin necredință și anume pentru sustragerea de sinalii din registrul de mișcare al stației C.F.R. Orșova pe care le dădea serviciului nostru de informații. Și dacă nu a insistat Gabrielescu - oare că ar fi avut sinalii similare și altcineva n'a fost vorba? I-am spus că nu-mi reamintesc aș cere, la care Gabrielescu mi-a spus deschis:- domnule, eu i-am fost comandant de unitate lui Ciornea și pornind de la aceasta și Aiud unde funcționează, am fost în legătură cu el, iar el îmi dădea și mie - la adresa mea din București - sinalii despre mișcările petrecute la locul. Mi-a spus și adresa lui, dar n'am reținut-o. Am înțeles că și Gabrielescu trebuie să fi făcut spionaj în favoarea cuiva, că atare sinalii dați de Ciornea, nu le căuta numai cu titlu de lămurire personală, a fost însă condamnat pentru încercare de trecere frauduloasă a frontierei. El a rămas mulțumit că nu fusese vorba și de el în procesul nostru și m'a rugat să nu mai vorbesc de aceasta.

Acuasta este declarația pe care o dau liber și nesilit de nimeni, o iscălesc și semnez.

Nicolae, –

R. Sarat la 17 August 1913.

C.N.S.A.S.

46

45

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE fiul lui PETRU şi ANA COBALAS, născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud.Bălţi, cu ultimul domiciliu în Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, actualmente deţinut - fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară în legătură cu iniţiativa şi desfăşurarea acţiunii de reeducare dela Suceava, declar cele ce urmează :

Inceputirile acţiunii de reeducare sunt încă în discuţiile preliminare pe care le-am avut : N PASIARU, REMUS DANIS, GHERASE AUREL, BOGDANOVICI ALEXANDRU, VIORICA PARNAC, OLTEA MANOLIU şi eu în legătură cu redactarea unui memoriu - în numele deţinuţilor din penitenciarul Suceava în luna August 1948.-

Prima problemă ce mi se punea în legătură cu redactarea acelui memoriu, era să convenim asupra conţinutului lui şi anume să stabilim ce cerem şi ce dăm. BOGDANOVICI căruia îi aparţime şi iniţiativa memoriului, a venit cu un concept scris în creion, pe care fragmentar l-a cetit, aceasta constituind şi începutul discuţiilor. Ce cerem prin memoriu? - punerea în libertate, redarea noastră vieţii sociale Ce ofeream noi în schimb ? In legătură cu aceasta au început discuţiile.

Noi ştiam - ca svon de puşcărie - că N.PATRASCU şi VICA NEGULESCU, discută cu reprezentanţii Ministerului de Interne soluţionarea situaţiei deţinuţilor legionari, dar mai

47 (45)

ştiam că chiar între noi la Suceava erau foarte mulţi - aproape străini de mişcare sau cu o pregătire foarte slabă - nerăbdători ca în orice condiţii şi în orice fel să iasă afară din închisoare. Faţă de aceastapentru noi era greutatea dozării a celace ofeream noi astfel ca nici să nu supralicităm baza discuţiilor ce le-ar fi purtat N.PATRASCU şi VICA NEGULESCU şi să găsim o formă care să satisfacă şi nerăbdarea tuturor deţinuţilor din penitenciarul Suceava în numele cărora redactam acel memoriu.

Până la urmă am convenit asupra unui conţinut minim - pe care l-a şi avut memoriul scris, reţin însă din cursul discuţiilor purtate, afirmaţia făcută de BOGDANOVICI atunci când e vorba de comunişti nu putem umbla cu jumătăţi de măsură - sau dăm totul sau nu dăm nimic. Prin aceasta el înţelegea ca în memoriul ce urma să scrim, noi ar fi trebuit să desarmăm mişcarea legionară, să dezarmăm întreg trecutul nostru şi să ne angajăm a ne încadra pe linia de orientare şi de desvoltare a regimului condus de P.M.R..-

In timpul plimbării grupului acestuia : PASLARU DANIS, GHERASE, BOGDANOVICI şi eu, eu am discutat cu BOGDANOVICI problema mai în amănunt şi anume : ne-am oprit asupra faptului că între noi ca deţinuţi erau foarte mulţi care nu aveau nimic comun cu mişcarea legionară sau aveau o pregătire atât de slabă, încât prin ţinuta lor, prin văicărelile lor continui, constituiau un balast - o greutate în viaţa noastră în penitenciar. Am fi fost foarte bucuroşi să intervină orice numai să scăpăm de acest balast de oameni îngrămădiţi în penitenciarul Suceava. Pentru aceasta BOGDANOVICI a spus : noi facem memoriul acesta - pote cu ocazia lui 23 August să intervină un act de guvernământ de clemenţă sau hotărîrea unei judecăţi sumare - de triere şi în felul acesta să ne descotorosim de mulţimea ce ne apasă, iar dacă acestea nu vor fi, e nevoie să găsim totuşi o soluţie - o portiţă de eşire.-

Eu l-am aprobat în totul şi i-am spus în acest sens să se gândească ce s'ar putea face. Chiar atunci el mi-a vorbit de acţiunea dela Aiud a lui ROGOJANU şi HOREA GHEORGHITA care s'a soldat în primăvara anului 1947 cu eliberarea a vreo 60-80 dintre ei. Discuţiile noastre şi condemnul dat de mine lui BOGDANOVICI au fost cunoscute şi de ceilalţi

PASLARU, DANIS, GHERASE.-

In penitenciar era o atmosferă de aşteptare cu încredere a terminării memoriului ce scriam şi încredere în soluţionarea lui favorabilă, dar timpul a tot trecut, noi n'am terminat memoriul nici până la 23 August iar între timp şi aşteptarea unei soluţii în situaţia noastră - soluţie grabnică - s'a mai liniştit - o acalmie luându-i locul.-

Pe la jumătatea lunei Septembrie 1948 s'a reîntors în penitenciarul Suceava venind dela Ministerul de Interne unde fusese pentru cercetări, TUDOR POPESCU.-

TUDOR POPESCU mi-a spus mie şi altora - prin el au venit la noi cu ~~ştiri~~ următoarele ştiri :

1. Că în ceiace priveşte situaţia noastră a arestaţilor legionari, încă nu s'a luat o hotărîre definitivă

2. Că în ceiace priveşte soluţia de adoptat sunt păreri împărţite : o părere după care s'ar dori sancţionarea exemplară a ultimului legionar, pentru lichidarea definitivă şi pentru totdeauna a acestei probleme în ţara românească; o altă părere după care s'ar dori sancţionarea numai a iniţiatorilor - a capilor - restul fiind treptat, treptat trecuţi şi redaţi vieţii sociale şi

3. Că între N.PATRASCU şi VICA NEGULESCU şi reprezentanţii Ministerului de Interne se duc discuţii pentru găsirea unei soluţii de împăcare şi de garanţie de neactivitate viitoare a deţinuţilor legionari.-

TUDOR POPESCU a venit entuziast, bucuros, parcă sfârşitul deţinerii noastre trebuia să fie în câteva săptămâni şi acredita părerea că discuţiile ce le poartă N.PATRASCU şi VICA NEGULESCU sunt dela egal la egal şi chiar că ar şti că N PATRASCU se lasă foarte greu la târgul ce se face.-

Stirile aduse de TUDOR POPESCU au fost repede cunoscute în toată închisoarea şi un val general de optimism şi de nouă aşteptare a eliberării - poate ca urmare a acestor discuţii, a pus stăpânire pe toţi. Lucrul acesta a fost determinat în sens contrar mai târziu când BOGDANOVICI a început acţiunea de reeducare.-

La scurt timp după venirea sa dela Bucureşti, TUDOR POPESCU mi-a propus să organizăm din punct de vedere legionar închisoarea - organizarea în care să nu intre decât elemente absolut de totală încredere şi de cea mai perfectă

ţinută legionară - totul să fie făcut în secret şi cu scopul de a servi şi educaţiei dar şi de a oferi o unitate în raporturile cu administraţia şi în toate manifestările noa noastre de acolo. TUDOR POPESCU avea aerul unui comandant militar în faţa trupelor sale şi a rămas foarte neplăcut impresionat atunci când eu nu m'am declarat de acord cu el, fo[illegible]ându-mi răspunsul pe baza lucrării "Din lumea legionară" a lui VICTOR PUIU GARCINEANU, care considera închisoarea ca o comunitate spirituală, legionară prin ea însăşi.-

Intre timp au survenit câteva cazuri cu totul nelalocul lor - de natură a ne arăta pe toţi într'o lumină proastă - şi anume : unul dintre deţinuţi a furat mâncarea gardianului de pe secţie, altul - atunci când se împărţea mâncarea, s'a repezit cu gamela în hârdău, luându-şi-o plină, alţii nu voiau să dea raportul la deschidere şi închidere - toate atrăgând observaţii generale şi sancţiuni (tăierea listelor de cumpărături, suprimarea plimbărilor)

Faţă de acestea, tot TUDOR POPESCU a fost cu iniţiativa şi cu îndeplinirea în mare a creerii unui serviciu de ordine şi informaţie pe etaje şi anume : la una din plimbări mi-a spus că el a vorbit şi cu alţii şi au fost de acord ca să înfiinţăm un serviciu al nostru de supraveghere a comportării deţinuţilor - întrucât ceiace face unul se răsfrânge asupra tuturor, să caute să oprească eşirile nedorite, să menţină raporturile acceptabile în camere şi în acelaş timp să se lămurească asupra felului de a fi, asupra ţinutei, fiecăruia în parte - perfectând astfel cunoaşterea legionară In detaliu acest s rviciu trebuia să aibă şi a avut câte un şef de fiecare etaj iar la rândul lor aceştia aveau câte unul fixat în fiecare cameră sau celulă cu instrucţiuni date. Acest fixat de şeful de etaj, conta ca şef al camerei. Au fost şefi de etaje DANIS, MOISIU iar la subsol POPESCU.-

In timpul plimbărilor, şeful de etaj stătea de vorbă repede cu şefii de camere iar la sfârşit îi transmitea lui POPESCU care avea celula situată pe mijlocul laturei subsolului, tot ce avea de comunicat, cazurile în parte, abateri etc. le soluţionau şefii de etaj - POPESCU era doar cu centralizarea ştirilor, el mă ţinea la curent tot în timpul

plimbărilor sau dacă eşeam împreună la apă - cu cele ce se mai întâmplaser- Lucrul acesta a funcţionat aşa până la jumătatea lunei Noembrie 1948 când a luat altă formă de care voiu vorbi mai departe (a început la sfârşitul lunei Septembrie 1948).-

x

x x

Intrebat de numărul aproximativ al arestaţilor reîntoarcerea sa dela Bucureşti - TUDOR POPESCU spunea că se cifrează la aproximativ 7-8.ooo de legionari şi că arestările continuă, că la Interne e o continuă trecere din toate părţile spre Jilava.-

In legătură cu această ştire, eu am avut expresia - Foarte bine, cu cât suntem mai mulţi, cu atât e mai bine. Ne face propagandă şi-i fac legionari şi pe cei care n'au fost.-

Intr'adevăr numărul mare al arestărilor efectuate venea să demonstreze politic şi pentru străinătate şi intern, că erau tot atâţia opozanţi regimului existent şi că aceştia erau legionari, dar mai venea să îndepărteze şi sentimentul singurătăţii pe care-l încerci atunci când eşti singur sau într'un număr mic.-

Un alt fapt determinant, începerea acţiunii de reeducare a fost judecarea la începutul lunei Octombrie 1948 a procesului POP BUJOIU...PATRASCU. Desfăşurarea procesului ca şi sentinţa pronunţată au fost cunoscute de toată închisoarea, unii din cetirea însăşi a ziarului cunoşteau totul în amănunt (BOGDANOVICI, DANIS, MOISIU, POPESCU eu) alţii din spusa a câte cineva din administraţie, cunoşteau numai sentinţa - dar toţi au rămas surprinşi de sfârşit. Preaputini mai rămăsese con vinşi că aceasta nu se va răsfrânge şi asupra noastră (sancţionarea exemplară) toţi eram îngrijoraţi de ce va urma.-

In această situaţie BOGDANOVICI a început să aibă - în camera lui - o atitudine din ce în ce mai rezervată, o atitudine preocupată, meditativă, de izolare, iar pe la jumătatea lunii Octombrie 1948 . după ce atmosfera generală în cameră fusese pregătită, a început să se manifeste exact opus capână atunci. Nu-şi mai făcea rugăciunea, vorbea numai

de înfăptuirile regimului în opoziţie cu sterilitatea noastră de atâta timp iar ceiace a atras atenţia generală asupra lui a fost faptul de a fi început să cânte "Internaţionala", "Imnul Republicei" etc. cu un grup pe care între timp şi-l formase în camera 9 şi din care făceau parte PUSCASU, BATOVICI, BARNA şi încă vreo doi.-

Cei mai mulţi se întrebau ce-i cu BOGDANOVICI? noi însă ştiam că aceasta este începutul acţiunei pe care el o pregătea ca o portiţă de eşire din situaţia în care ne aflam.-

Cu ocazia uneia din plimbări (sfârşitul lunei Octombrie 1948) l-am întrebat şi eu la geam :ce faci SURA? (referindu-mă la cântecele ce se auzeau seara din camera lui) şi el a înţeles perfect întrebarea şi mi-a răspuns - aşa nu se mai poate sta - dacă aş cânta sfânta tinereţe aş ajunge la cazmică - interesul însă este să fiu afară. Eu i-am spus,bine dar fii atent. Prin aceasta eu îi dădeam consimţământul şi libertatea de a întreprinde ceva în sensul rezolvării măcar în parte a situaţiei deţinerii nostre. Lucrul acesta i l-am spus şi lui DANIS, POPESCU, PASIARU sub forma : lasă-l pe BOGDANOVICI să facă ce vrea, dacă în felul acesta vor putea scăpa din închisoare măcar parte, va fi foarte bine şi ei au fost de acord, mai ales că mulţi nici nu avea pregătirea legionară necesară şi nici ţinuta corespunzătoare.-

Celorlalţi care mă întrebau în diferite împrejurări, la plimbare, la apă, la lemne, etc. : ce e cu BOGDANOVICI, le dădeam răspunsuri de felul acesta, las că ştie el ce face, sau slavă domnului e major şi ştie el ce face - lăsând să se întrevadă că nu dezaprob ceiace făcea el. Unii din ei care primeau asemenea răspunsuri le luaă de bună fără a mai spune nimic, alţii mai insistau : bine dar cântă internaţionala şi altele - în asemenea situaţie subliniam şi eu: ei,nu-i nimic, las să cânte.-

La începutul lunei Noembrie 1948 şi datat în ziua de 7, BOGDANOVICI a făcut şi a dat administraţiei un memoriu, care marchează începerea acţiunii de reeducare propriu zise.-

El n'a mai eşit la plimbare - intenţionat ca să demonstreze faptul de a căuta să rupă toate legăturile

52 (51)
51

trecute - încât n'am cunoscut textul acelui memoriu decât peste vreo zece zile, când desfiinţându-se secţia subsol, am fost mutat în camera 9 (la etajul II) Intreaga secţie subsol a fost mutată la etajul I numai eu şi COBUZ - DRUJA NICOLAE, am fost urcaţi sus- cred - la cererea exoresă a lui BOGDANOVICI, care pentru comportarea lui în timpul anchetei era văzut foarte bine.-

De cum m'am instalat în cameră pe un prici adus de noi, BOGDANOVICI a şi venit la mine foarte bucuros, dar manifestând aparent aerul unei jene - cunoscute fiind de cei mai mulţi legionari legăturile noastre de prietenie şi bunele raporturi ce ne legau.-

Cele ce am discutat au fost numai între noi - î încet, numai atunci când era necesar, fără a ne feri să fim auziţi de ceilalţi, dar totuşi fără asistenţă. Chiar COBUZ care venise din aceiaşi cameră cu mine a stat în colţul opus al priciului, lăsându-ne să vorbim în toată voia.-

BOGDANOVICI mi-a cetit textul memoriului ce îl făcuse şi pe care îl avea în copie.-

Conţinutul acelui memoriu era aşa cum ar fi dorit el să fie memoriul pe care l-am făcut în grup în numele tuturor deţinuţilor din penitenciarul Suceava - în luna August 1948 şi anume : era o desarmare de plâns a mişcării legionare, o dezicere şi manifestarea regretului pentru întreg trecutul lui şi luarea unui angajament solemn de orientare printr'o restructurare, în sensul liniei regimului condus de P.M.R.-

Când a terminat cetitul, eu l-am întrebat :Bine SURA dar cum te-a lăsat inima să scrii aşa ceva, la care el mi-a spus :trebue, iar eu l-am aprobat :într'adevăr.-

In continuare am vorbit şi am stabilit felul în care trebuia să se desfăşoare activitatea de reeducare şi anume : el trebuia să facă - aşa cum ştia că făcuse la Aiud ROGOJANU şi GHEORGHITA - înmănucherea în jurul lui şi a acţiunei ce iniţia, pe toţi acei care ar fi aderat - care erau şi cei mai slabi pregătiţi legionar şi cei mai nerăbdători să ajungă liberi şi cei care constituiau balastul vieţii generale în penitenciarul Suceava - şi dând toate aparenţele since-

53 52

rităţii, să caute sp convingă administraţia că ei - în opoziţie cu restul merită să fie puşi în libertate.-

Activitatea - aşa cum şi începuse - activitatea de reeducare trebuia să constea în căutarea cunoaşterii marxismului - pe care de început o făcea în expuneri elementare el - sperând că în timp, fie să i se dea de către administraţie, materialul informativ necesar, fie ca să i se aprobe ca să-l ceară şi să-l primească de acasă. Toate şedinţele acestea de reeducare se încheiau cu cântece pe care încă de început administraţia le tolera, neavând nici un motiv să le oprească.-

Prin urmare activitatea de reeducare, în fond trebuia să fie o portiţă de scăpare din închisoare a tot ce era balast, a tot ce ne incomoda prin felul lor de a fi, iar pentru aceasta trebuia să ia forma celei mai desăvârşite sinceităţi.-

Eu i-am dat consimţământul şi libertatea deplină lui BOGDANOVICI ca în sensul celor stabilite de noi atunci să procedeze cum va crede de cuvinţă.-

El m'a rugat ca eu să rămân martor faţă de mişcarea legionară pentru înţelegerea dintre noi.-

La sfârşitul discuţiei avute, el m'a întrebat expres mai tare - dacă eu vin alături de el în acţiunea de reeducare - la care eu i-am răspuns că nu ader la ceiace face el, că consider totul nesincer şi incorect şi chiar îl rog - faţă de tot ce a fost între noi - nici să nu mai vorbească cu mine.-

Această rupere de relaţii între noi a fost observată repede şi de cei din cameră şi de ceilalţi, ea însă a fost de natură tocmai a-l ajuta pe BOGDANOVICI, dându-i atuul sincerităţii în acţiunea ce iniţia.-

Toate lucrurile acestea nu le-am discutat cu nimeni - păstrând toată discreţia necesară.-

Până la sfârşitul lunei Noembrie şi în cursul lunei Decembrie 1948, BOGDANOVICI şi-a făcut câteva prietenii în sensul extinderii activităţii de reeducare şi în alte camere. Printre cei dintâi alături de el au fost MORAVSCHI STEFAN şi GHERASE AUREL, care totuşi nu reuşeau să facă ceiace făcea BOGDANOVICI.-

53 54

BOGDANOVICI era foarte bine pregătit în ceiace priveşte cunoştinţele generale, era inteligent şi punea toată priceperea în ceiace face.-

In acest timp - Noembrie,Decembrie 1948 şi Ianuarie 1949, până la începerea proceselor - încă cât am stat împreună, BOGDANOVICI a început să dea note informative administraţiei - conţinând lucruri neimportante: unul a înjurat că masa e slabă, unul a înjurat că nu poate scrie acasă, unul s'a certat, etc. şi aceasta o făcea cu scopul de aşi demonstra sinceritatea.-

GUTU care era planton pe sală la etajul II, îi făcea legătura lui BOGDANOVICI cu MORAVSCHI, GHERASE sau cu cine avea nevoie.-

De Crăciun (1948) atunci când ceilalţi din cameră au vrut să colindăm - mult mai încet decât cântau ei- BOGDANOVICI a intervenit imediat la şeful de secţie ca să fim opriţi iar în zilele de Crăciun el demonstrativ nici nu s'a sculat din pat.-

Toate acestea le făcea într'adins pentru a arăta că e trup şi suflet pe linia pe care pornise prin acţiunea de reeducare.-

La jumătatea lunei Ianuarie 1949 au început procesele iar faptul acesta a adus o serie de schimbări în oameni în camere şi a adus şi o modificare a desfăşurării acţiunii de reeducare. Grupaţi pentru proces, BOGDANOVICI a avut posibilitatea să stea de vorbă în amănunt cu TURCANU şi MORAVSCHI şi au hotărît în fiinţarea O.D.C.C. (organizaţiei deţinuţilor cu convingeri comuniste) care în fond era acelaş lucru ce fusese acţiunea de reeducare, doar cu firma schimbată.-

BOGDANOVICI îl cunoştea bine pe TURCANU încă din Iaşi, când în înţelegere TURCANU se încadrase în U.N.S.R. anume pentru a şti cele ce se petrec şi se hotărăsc acolo şi a-l ţine la curent cu acestea pe BOGDANOVICI care era şeful grupului Universitatea.-

De la jumătatea lunei Ianuarie, până la jumătatea lunei Martie 1949, din cauza proceselor încetase orice activitate în penitenciarul Suceava.-

In ziua de 6 Martie 1949 - fiind zi de repaos

SS (54)

legal - BOGDANOVICI cu cei care era în camera 5 (camera 15 dela etajul II) a dat o serbare în cinstea zilei - el a vorbit despre însemnătatea lui "6 Martie" şi despre înfăptuirile regimului iar ceilalţi au recitat şi au cântat. La această serbare au invitat şi reprezentanţii administraţiei, care au şi luat parte. Să acest fapt se încadrează desfăşurării activităţii de reeducare şi O.D.C.C. dela Suceava şi prin invitaţia făcută administraţiei căutau să dea un caracter oarecum oficial acţiunii lor.-

La jumătatea lunei Martie 1949, cei care fuseseră judecaţi, au fost grupaţi pe categori de pedepse - în felul acesta am ajuns din nou la camera Nr.9 împreună cu MORAVSCHI STEEAN, JEAN ARISTIDE, GHERASE AUREL, BADARIUC, DUMITROV IRION BRONISLAV, TATULEA ION, TEODORESCU AUREL, MARCOCI GH HUDICI VASILE, NICHITA DUMITRU, VRANCEANU TITUS, dr. SAMSON, CRASMARU GH, LUPASCU LEONID, SOLCANU DUMITRU, DRAGOI TRAIAN, ELINESCU, MIHAILA GH, AMBROZIE TRAIAN, EFTIMIU GH, eu - în total vreo 25 inşi - DANIS, POPESCU.-

De data aceasta MORASVSCHI a anunţat seara după închidere că în penitenciarul Suceava, din iniţiativa lui BOGDANOVICI, TURCANU şi a lui, a luat fiinţă O.D.C.C.-ul şi invită în această organizaţie pe cei care îşi dau seama că au asemenea convingeri.-

El n'a vorbit nimic despre scopul acestei organizaţii, dar toţi fără să întrebe l-au înţeles şi el nu era altul decât cel care-l avusese şi acţiunea de reeducare, dee cât că de data aceasta, lucrurilor se dădea proporţii mai mari.-

Activitatea O.D.C.C. consta în cetirea a câte unui capitol dintr'o carete de opere alese din Lenin, rezumarea ideilor prâncipale, discuţii în legătură cu nelămuririle ivite şi se încheia prin cântece.-

Grupul O.D.C.C. din camera 9 era compus din MORAVSCHI STEFAN, JEAN ARISTIDE, BADARIUC, DIMITROV şi GHERASE AUREL. Primii care au aderat la acţiunea O.D.C.C. în camera 9 au fost TUDOR POPESCU şi REMUS DANIS.-

Mai târziu când am ajuns la Aiud, i-am întrebat şi pe TUDOR POPESCU şi pe REMUS DANIS : bine şi voi chiar cei dintâi să aderaţi la O.D.C.C. - ei au râs şi mi-au spus :da

55 56

ce importanţă avea, ne temeam să nu ne facă vre-un rău să ne oprească pachetele sau altele. Răspunsul acesta dovedeşte că totul era făcut formal şi numai cu scop de inducere în eroare a administraţiei.-

Si'n camera în care era BOGDANOVICI - tot la etajul II şi în camera în care era TURCANU - la etajul I, se desfăşura aceiaşi activitate ca şi în camera 9 cu deosebire c că BOGDANOVICI începuse să treacă la atacuri personale împotriva unora dintre noi, a popilor, a mea - lucru care m'a şi făcut odată să spun : bun e de puchit de cheie şi am avut expresia aceasta ca o explozie împotriva faptului că el depăşise limitele desfăşurării activităţii, aşa cum stabilisem dela început cu el.-

La fete - până la 19 Aprilie 1949 - când am plecat dela Suceava la Aiud, nu începuse nimeni vreo activitate de reeducare sau O.D.C.C.-

x

Incă dela începutul lunei Ianuarie 1949, înainte de începerea proceselor, au venit la Suceava GABRIEL BALANESCU , NICOLAE SIMIONESCU şi GH UNGURASU care au fost izolaţi la subsol câte unul în cameră şi FILON LAURIC şi I. STAMATE, care stăteau împreună.

Stiu dela pr. N.PASLARU că DUMITRU MOISIU i-a scris şi i-a aruncat pe geam lui BALANESCU o scrisoare, hârtie şi creion şi a primit răspuns - scrisoare aruncată afară dela acesta.-

Tot dela pr. N.PASLARU ştiu că după plecarea primului transport dela Suceava - la Aiud şi Piteşti - activitatea D.D.C.C. în vara 1949 încetase la Suceava. DAN DUMITRESCU a avut un conflict cu BOGDANOVICI şi-i tot căuta pricină să-l bată până când BOGDANOVICI l-a raportat şi acesta a fost pedepsit. Tot ca uramare a raportării lui BOGDANOVICI, GHERASI şi MORAVSCHI, cei care nu fusese judecaţi şi câţiva socotiţi reacţionari, au fost izolaţi. Mai ştiu că prin luna Mai 1949 şi fetele începuseră să desfăşoare activitate O.D.C.C. - iniţiate de sora lui MORAVSCHI şi NICOLA BEURAN, dar ele n'au activat de cât vreo două săptămâni după care au renunţat.-

La 19 Aprilie 1949, în prima serie au plecat dela Suceava la Aiud, împreună cu DANIS, POPESCU TUDOR, MAR-

56

COCI GH, într'un transport de 80 - 100 inşi. In aceiaşi dubă se afla şi TURCANU şi mai mulţi studenţi ce plecau la Piteşti. Eu POPESCU TUDOR, DANIS, MARCOCI GH şi am fost transportaţi în lanţuri. In dubă n'am vorbit nimic în legătură cu activitatea legionară.-

La Aiud din grupul ce am venit şi în care se aflau BADARIUC, JEAN ARISTIDE, IRION BRONISLAV, DANIS şi POPESCU TUDOR, din cei care activase în O.D.C.E. nici unul n'a mai făcut nimic.-

In legătură cu informaţiile organizate în penitenciarul Suceava, ştiu că după jumătatea lunei Noembrie 1948 - după desfiinţarea secţiei subsol şi după ce POPESCU TUDOR care ţinea legătura cu celelalte etaje şi centraliza totul, a fost mutat la etajul I, n'au mai funcţionat în forma lor iniţială ci au fost înlocuite de informaţiile pe care le-strângea BOGDANOVICI în scopul desfăşurării activităţii de reeducare. El folosea prietenii lui din alte camere ca să-i spue cum e privită activitatea de reeducare, cine se manifestă pentru şi cine contra, ce se mai petrece în camerele respective, etc.. Stiu că în acest sens lucrau cu BOGDANOVICI MORAVSCHI, GHERASE, un doctor din camera 13 a etajului II.-

Parte din aceste ştiri BOGDANOVICI - cum am arătat mai înainte - le dădea administraţiei pentru aşi face "mână bună", deduc însă că el le transmitea şi afară şi îmi bazez aceasta pe o discuţie pe care am avut-o în luna Aprilie 1949 cu DANIS şi TUDOR POPESCU, discuţie auzită şi de AMBROZIE TRAIAN şi de MARCOCI GHEORGHE împreună cu care eram în aceiaşi celulă în carantină şi în care faţă de întrebarea mea :oare afară se cunoaşte situaţia noastr? DANIS a răspuns: n'avea nici o grije, sunt ei cine să facă şi aceasta - SURA ce treabă are, iar TUDOR POPESCU a spus: eu ştiu că afară se cunoaşte perfect întreaga sitzaţie.-

Stiu că din închisoare s'a scris şi s'au primit răspunsuri (TITI STOICA, REMUS DANIS, DAN DUMITRESCU sau mai înainte TUDOR POPESCU, AL BOGDANOVICI) eu însă n'am cunoscut vreo cale de legătură în afară, nici nu mi-a vorbit nimeni despre aşa ceva.-

Tot în legătură cu activitatea de reeducare desfăşurată la Suceava : pe la sfârşitul lunei Iunie 1950 fiind în Zască - am stat în cameră cu VICA NEGULESCU, BUBI FINCHELSTEIN, plot. maj. TOMITA şi DUMITRU STEANTA. Cu VICA NEGULESCU am discutat mai multe lucruri în legătură cu mişcarea legionară, printre care şi lucrurile petrecute la Suceava.Eu i-am povestit totul de cum am fost arestat şi până a fi venit la Aiud i-am povestit de activitatea de reeducare şi mi-am manifestat nemulţumirea că BOGDANOVICI a cam luat-o razna, trecând la atacuri personale împotriva unora dintre noi, la care VICA NEGULESCU mi-a spus : asta n'are nici o importanţă, interesant este dacă reuşesc până în cele din urmă să fie liberi. Din aceasta am dedus că el era la curent cu cele petrecute la Suceava şi le aproba şi chiar le recomandase mai dinainte şi el.-

In concluzie:

Activitatea de reeducare îşi are începutul în discuţiile preliminare redactării memoriului din August 1948 iniţiativa aparţine lui BOGDANOVICI şi mie şi au ştiut de tot lucrul şi ceilalţi participanţi : pr. N.PASLARU, REMUS DANIS AUREL GHERASE iar mai târziu TUDOR POPESCU.-

Scopul activităţii de reeducare a fost de a creia o portiţă de scăpare din închisoare pentru câţi mai mulţi posibil, inducând în eroare autorităţile administrative prin activitatea ce se afişa.-

Eu i-am dat lui BOGDANOVICI consimţământul şi libertatea de a acţiona cum crede mai bine în acest scop.-

Au ştiu de aceasta şi proetul PASLARU N, POPESCU TUDOR, DANIS REMUS iar prin ei şi DUMITRESCU DAN, MOISIU DUMITRU, BUDAI EMIL.-

Stabilirea lucrurilor de detaliu au fost făcute de către mine şi BOGDANOVICI la jumătatea lunei Noembrie 1948

O.D.C.C.-ul este aceiaşi activitate de reeducare cu firma schimbată- extinsă în întindere şi făcută prin înţelegerea dintre BOGDANOVICI, TURCANU şi MORAVSCHI.-

Inceputurile activităţii O.D.C.C. sunt în serbarea dată de BOGDANOVICI în camera 15 la etajul II în ziua de 6 Martie 1949.-

58 59

Informaţiile organizate în penitenciar începând dela sfârşitul lunei Septembrie 1948 au servit în principal activitatea de reeducare după cum am arătat.-

Insăşi conducerea mişcării recomandase anterior o linie de ţinută samuraică - cum reese şi din discuţia avută cu VICA NEGULESCU în Iunie 1950 şi prin aceasta aprobase şi activitatea desfăşurată la Suceava.

Legături în afară de penitenciar au avut DANIS REMUS - scrisoare transmisăprintr'un gardian din satul său - Mitocul Dragomirnei - Suceava - mamei sale, care a dus-o în continuare în Iaşi JENICAI NICHITA. Scrisoarea conţinea o relatare detailată a situaţiei dela Suceava - câţi suntem, cum suntem trataţi, cum au decurs anchetele etc. Pe aceiaşi cale şi în acelaş mod a primit şi răspuns (JENICA NICHITA IAS str. Trei Erarhi) Lucrul acesta îl ştiu chiar din spusa lui DANIS şi-l ştie şi POPESCU TUDOR, MARCOCI GHEORGHE şi AMBROZIE TRAIAN.-

Legături în afară de penitenciar a mai avut DAN DUMITRESCU - printr'un gardian, care la unul din drumuri a şi fost prins - scrisorile erau destinate acasă la el -Iaşi str. Săvescu, a patra casă pe dreapta dela intrarea din Sărărie. Nu cunosc destinaţia finală a scrisorilor.-

Si DANIS şi DUMITRESCU făceau parte din informaţiile organizate în penitenciarul Suceava. De legătura lui DUMITRESCU ştia şi MOISIU şi TUDOR POPESCU.-

Aceste legături îmi sunt singurele cunoscute celelalte sunt anterioare deţinerii în penitenciarul Suceava (legătura lui POPESCU TUDOR este dela inspectoratul de Siguranţă Suceava, iar legătura lui AL BOGDANOVICI - din timpul deţinerii dela Chişinău şi Soroca şi stiu că era un consemn stabilit cu sora lui).-

x

Referitor la TURCANU ştiu că era student la Drept anul II, că era absolvent F.D.C. că era căsătorit cu fiica avocatului ERHAN din Câmpu-Lung Moldova, că evea un copil, că era bine pregătit şi intelectual şi legionar, că era prieten cu BOGDANOVICI încă din Iaşi, că în înţelegere cu acesta se înscrisese în U.N.S.R. şi făcea parte din comitetul

de conducere anume ca săpoată şti ce se petrece şi ce se hotărăşte de către U.N.S.R. şi să-l poată informa pe BOGDANOVICI, că se înscrisese şi în partid şi chiar urmase o şcoală diplomatică în cadrul partidului, că a fost arestat şi condamnat la 7 ani muncă silnică pentru activitate legionară şi că în penitenciarul Suceava - imediat după proces şi în înţelegere şi de comun acord - împreună cu BOGDANOVICI şi MORAVSCHI, au desfăşurat activitate O.D.C.C.

Referitor la POPA ALEXANDRU zis TANU ştiu că era student la agronomie, că făcuse liceul tehnic agricol din Soroca, că fusese F.D.C-ist, că a fost prins împreună cu BOGDANOVICI şi HARIC MIHAIL în vara anului 1943 activând ca legionar în Soroca şi a fost condamnat 3 luni închisoare corecţională pe care le-a şi executat în închisoarea militară Chişinău, că era bine pregătit şi intelectual şi legionar, că era prieten intim cu BOGDANOVICI şi că imediat după proces, sfârşitul lunei Februarie 1949 a fost alături de BOGDANOVICI în activitatea desfăşurată la Suceava, iar mai târziu din auzite dela cei veniţi dela Gherla în colonia Valea Nistrului, ştiu că el însuşi conducea activitatea dela Gherla.-

x

Referitor la MORAVSCHI STEFAN ştiu că era student la Drept, că nu frecventa, că era funcţionar la Focşani şi membru în Comisia Sindicală judeţeană, că era absolvent F.D.C. fiind bine pregătit ca legionar.-

x

Legătura lui BOGDANOVICI cu TURCANU şi MORAVSCHI care fusese înainte de arestare înscrişi în partid, venea să justifice şi titulatura de O.D.C.C. dată activităţii ce desfăşurau, îi aducea pe aceştia cu mai bună pregătire şi experienţă şi puetau fi un paravan mai bun în faţa autorităţilor

Stiu că înscrierea lui TURCANU în U.N.S.R. -aşa cum mi-a fost povestită de BOGDANOVICI - s'a făcut socotindu-l un element de perfectă bună credinţă, de perfectă încredere, un element asupra căruia nu putea plana nici cel mai mic dubiu şi avea scopul de a-l ţine la curent pe BOGDANOVICI cu cele ce se petreceau şi se hotărau în comitetul de conducere al U.N.S.R-ului.-

Imi reamintesc că chiar l-am întrebat pe BOGDANOVICI bine dar dacă ăsta (TURCANU(vă dă în gât pe toţi - el vă cunoaşte pe toţi şi vă poate divulga, şi BOGDANOVICI m'a asigurat încă odată că TURCANU e de perfectă încredere şi în definitiv dacă ar fi voit să facă o divulgare o făcea şi fără să facă parte din U.N.S.R..-

Eu ştiu din conversaţii curente între legionari că nu era privită ca o dezertare sau o trădare a mişcării faptul înscrierii în partid, ba din contră chiar se dădeau deslegări în acest sens.-

Cunosc cazul d-nei CORN LIA AMBROZIE din Iaşi funcţionară la Biblioteca Universităţii care a fost comprimată fiindcă nu făcea parte din nici un partid politic democratic, care în situaţia aceasta s'a înscris în Frontul Plugarilor şi a fost reprimită la bibliotecă. Inscrierea în acest partid însă a făcut-o cu ştirea şi aprobarea şefei cetăţuilor VIORICA PARNAC care ea însăşi avea dispoziţii în acest sens.-

Eu nu ştiu cine i l-a recomandat lui BOGDANOVICI în Iaşi pe TURCANU, da din aceiaşi discuţie avută, am înţeles că lucrul era cu ştirea şi aprobarea şefului centrului studenţesc legionar şi se situa pe linia dispoziţiunilor şi deslegărilor date de către conducerea mişcării legionare.-

x

Tot referitor la legăturile din închisoarea Suceava, mai cunosc că GHERAS AUREL a vorbit (din curtea dinspre piaţă) cu soţialui prin geamul tribunalului.-

Stiu că fraţii Berzea - regulat - de două ori pe lună (la 1 şi 15) îşi vedeau şi semnalizau cu părinţii lor care veneau în piată la cruce.-

Stiu că toţi cei din Suceava :TRAIAN DRAGOI, COSTACHE LUPOAIEI, BODARIUC (a cărui soţie era din Suceava) îşi vedea pe ai lor şi semnalizau cu ei dela geamuri când veneau să le aducă pachete (1 şi 15) drept care s'au şi luat măsuri între care închiderea şi văruirea geamurilor şi alungarea persoanelor suspecte în acest sens.-

Alte cazuri şi alte moduri de legături nu cunosc
Aceasta este declaraţia pe care o dau nesilit de nimeni, o susţin şi o semnez.-

ss N. Cobâlaş

20 August 1953.

20.08.1953

Baia Mare foto-maestru
Ilie Ioan Nicolae

60
20 august 953

61

declarație,

Subsemnatul Cobălaș Nicolae fiul lui Petru și Ana Cobălaș, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenia jud. Bălți, cu ultimul domiciliu în HușI - str. Ștefan cel Mare Nr. 9 actualmente deținut - fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, în legătură cu inițiativa și declanșarea acțiunii de reeducare de la Jilava, declar cele ce urmează:

Începuturile acțiunii de reeducare sunt arătate în discuțiile preliminare pe care le-am avut: N. Păslaru, Remus Radu, Ghiță Aurel Bogdanovici Alexandru, Viorica Pârnac, Alexa Manolii și eu în legătură cu redactarea unui memoriu - în numele deținuților din Penitenciarul Jilava în luna August 1948.

Prima problemă ce ni se punea în legătură cu redactarea acelui memoriu era să convenim asupra conținutului lui și anume să stabilim ce cerem și ce dăm. Bogdanovici căruia îi aparține și inițiativa memoriului, a venit cu un concept scris în creion, pe care fragmentar l-a citit, acesta constituind și începutul discuțiilor. Ce cerem prin memoriu? - punerea în libertate, redarea noastră vieții sociale

Arestat -

Ce ofeream noi în schimb? În legătură cu aceasta au început discuțiile. Noi știam – ca zvon de pușcărie – că N. Patrașcu și Vică Negulescu, discutând cu reprezentanții Ministerului de Interne soluționarea situației deținuților legionari, dar mai știam că chiar între noi la Suceava erau foarte mulți – aproape străini de mișcare sau cu o pregătire foarte slabă – nerăbdători ca în ori ce condiții și în ori ce fel să iasă afară din închisoare. Față de acestea pentru noi era greutatea alegerii a ceea ce ofeream noi astfel ca nici să nu supralicităm baza discuțiilor ce le-ar fi purtat N. Patrașcu și Vică Negulescu și să găsim o formă care să satisfacă și nerăbdarea tuturor deținuților din Penitenciarul Suceava, în numele cărora redactam acel memoriu. Până în ceea din urmă am convenit asupra unui conținut minim – pe care l-a și avut memoriul scris, reținut însă din cursul discuțiilor purtate, afirmația făcută de Bogdanovici: atunci când e vorba de comuniști nu putem umbla cu jumătăți de măsuri – sau dăm tot, sau nu dăm nimic. Prin aceasta el înțelegea că în memoriul ce urma să scrie noi ar fi trebuit să dezavuăm mișcarea legionară, să desavuăm întreg trecutul nostru și să ne angajăm a ne încadra pe linia de orientare și de desfășurare a regimului condus de P.M.R.

În timpul plimbării grupului acestuia: Păsărin, Ghiraze, Bogdanovici și eu, eu am discutat cu Bogdanovici problema mai în amănunt și anume: ne-am oprit asupra faptului că între noi –

Mărturisesc –

ca deținuți erau foarte mulți care nu aveau nimic comun cu mișcarea legionară sau aveau o prejudecată atât de slabă, încât prin timpul lor, prin vârcările lor, continuu, constituiau un balast - o greutate în viața noastră în penitenciar. Am fi fost foarte fericiți să intervină orice mijloc de acest balast de oameni inofensivi în penitenciarul Jilava. Pentru aceasta Bogdanovici a spus: noi facem memoriul acesta - poate cu ocazia lui „23 August" să intervină un act de guvernământ de clemență sau hotărârea mea judecați sumar - de trierea - și în felul acesta să ne descotorosim de mulțimea ce ne apăsa, iar dacă acestea nu vor fi, e nevoie să găsim totuși o soluție - o portiță de ieșire. Eu l-am aprobat în totul și i-am spus în acest sens să se gândească ce s'ar putea face. Chiar atunci el mi-a vorbit de actiunea dela Aiud a lui Rogojanu și Horea Ghiorghiță, care s'a soldat în primăvara anului 1947 cu eliberarea a vre o 60-80 dintre ei. Discuțiile noastre și consensul dat de mine lui Bogdanovici, au fost cunoscute și de ceilalți: Păslaru, Danis, Ghergan.

În penitenciar era o atmosferă de așteptare cu neîncredere a terminării memoriului cu seriozitate și încredere în soluționarea lui favorabilă, dar timpul a fost lucrul, noi n'am terminat memoriul nici până la 23 August - iar între timp și așteptarea mei soluții în situația noastră - soluție grabnică - s'a mai liniștit - o acalmie luându-i locul.

Pe la jumătatea lunii Septembrie 1948, s'a reintors mobilă -

în Penitenciarul Sucevei, venind dela Ministerul de Interne - unde fusese pentru cercetări, Tudor Popescu.

Tudor Popescu mi-a spus mie și altora - prin cei au venit la noi ca știre - următoarele știri: 1 că în ceea ce privește situația noastră a arestaților legionari, încă nu s'a luat o hotărâre definitivă, 2 că în ceea ce privește soluția ce adoptat sunt păreri împărțite: o părere după care s'ar dori sancționarea exemplară a ultimului legionar, pentru lichidarea definitivă și pentru totdeauna a acestei probleme în țara românească; o altă părere după care s'ar dori sancționarea numai a inițiatorilor - a capilor - restul fiind trecut treptat treptat în viață socială și 3 că între N. Petrașcu și Vică Negulescu și reprezentanții Ministerului de Interne s'au avut discuții pentru găsirea unei soluții de împăcare și de garanție de neactivitate viitoare a deținuților legionari.

Tudor Popescu a venit entuziast, bucuros, parcă sfârșitul detenției noastre trebuia să fie în câteva săptămâni și acredita părerea că discuțiile ce le poartă N. Petrașcu și Vică Negulescu sunt dela egal la egal și chiar că se știe că N. Petrașcu se lasă foarte greu la târguit cu ceilalți.

Știrile aduse de Tudor Popescu au fost urmărite cu curiozitate în toată închisoarea și un val general de optimism și de mută așteptare a eliberării - poate ca urmare a acestor discuții a pus stăpânire pe toți. Lucrul acesta a fost determinant în sens contrar mai târziu când Bogdanovici a reluat acțiunea de reeducare. Încotro

da scurt timp după venirea sa de la Bucureşti, Tudor Popescu mi-a propus să organizăm din grupul de viitori legionari închisoarea – organizare în care să nu intre decât elemente absolut de totală încredere şi de cea mai perfectă ţinută legionară – totul să fie făcut în secret şi cu scopul de a servi şi educaţiei, dar şi de a oferi o unitate în raporturile cu administraţia şi în bătaie manifestările noastre de acolo. Tudor Popescu avea aierul unui comandant militar în faţa trupelor sale şi a rămas foarte neplăcut impresionat atunci când eu nu m-am declarat de acord cu el, formulându-mi răspunsul pe baza lucrării „din lumea legionară" a lui Victor Puiu Gârcineanu, care considera închisoarea ca o comunitate spirituală legionară prin ea însăşi.

Între timp au survenit câteva cazuri cu totul neplăcute – de natură a ne arăta pe toţi într-o lumină proastă – şi anume: unul dintre deţinuţi a furat mâncarea jardianului de pe seară, altul – atunci când se împărţea mâncarea – şi-a repezit cu gamela în hârdău luându-şi-o plină, alţii nu voiau să dea raportul la deschidere şi închidere – bătăi ălrăjând observaţii generale şi sancţiuni (taierea listelor de cumpărături, suprimarea plimbării). Faţă de aceste tot Tudor Popescu a fost cu iniţiativa şi cu moderaţia în mare, a creării unui serviciu de ordine şi informaţii pe etaje şi anume: la unul din plimbări mi-a spus că el a vorbit şi cu alţii, încât

și au fost de acord ca să înființăm un serviciu al nostru de supraveghere a comportării deținuților - atât cât ceea ce face unul să răsfrângă asupra tuturor, să caute să oprească eșirile neolorite, să mențină raporturi acceptabile în camere și în același timp să se lămurească asupra felului de a fi, asupra ținutei, fiecăruia în parte - perfectând astfel cunoașterea legionară. În detaliu acest serviciu trebuia să aibă și a avut câte un șef de fiecare etaj, iar la rândul lor aceștia aveau câte unul fixat în fiecare cameră sau celula cu instrucțiuni clare. Acest fixat de șeful de etaj, conta ca șef al camerei. Au fost șefi de etaje: Adam, Moisiu, iar la subsol Popescu. În timpul plimbărilor șeful de etaj stătea de vorbă separat cu șefii de camere, iar la sfârșit îi trasmitea lui Popescu, care avea celula situată pe mijlocul laturei subsolului, tot ce avea de comunicat. Cazurile în parte: abateri, etc. le soluționau șefii de etaj - Popescu era ocupat cu centralizarea știrilor - el mă ținea la curent tot în timpul plimbării sau dacă eșiam împreună la apă - cu cele ce se mai întâmplase. Acest serviciu a funcționat așa până la jumătatea lunii noembrie 1948. când a luat altă formă de care voi vorbi mai departe. (A început la sfârșitul lunii septembrie 1948)

Întrebat de numărul* aproximativ al arestaților după întoarcerea sa din București - Tudor Popescu afirma că se ridică la aproximativ 7-8.000 de [illegible]

65 65 1/4

legionari și că arestările continuă, că la Iulia e o continuă trecere din trăsi pășiți spre Sibiu.

În legătură cu această știre eu am avut expresia: foarte bine, cu cât suntem mai mulți, mai atât e mai bine, le fac propagandă și-i fac legionari și pe cei care n'au fost.

Într'adevăr numărul mare al arestărilor efectuate voiau să demonstreze politic și pentru străinătate și intern, că erau toți atâția opozanți regimului existent și că acești erau legionari, dar mai voiau să mobilizeze și sentimentul simpatiei pe care îl merci atunci când ești arătat sau într'un număr mic.

Un alt fapt determinant începerii acțiunei de reeducare a fost judecarea la începutul lunei Octombrie 1948, a procesului Pop, Bujoiu ... Latrașcu. Desfășurarea procesului ca și sentința pronunțată au fost cunoscute de toată închisoarea - unii din citirea ziarelor, ziarului cunoșteau totul în amănunt (Bogdanovici, Ioanițiu, Moisin, Popescu, eu), alții din spusa a câte cineva din administrație cunoșteau numai sentința - dar toți au rămas surprinși de sfârșit. Prea puțini mai rămâneau convinși că aceasta nu se va răsfrânge și asupra noastră (sancționarea exemplară).

Toți eram îngrijorați de ce va urma.

În această situație, Bogdanovici a început să aibă - în camera lui - o atitudine din ce în ce mai rezervată, o atitudine închi-

preocupată, meditativă, de izolare, iar pe la jumătatea lunei Octombrie 1948 – după ce atmosfera generală în cameră fusese pregătită – a început să se manifeste exact opus ca până atunci. Nu-și mai făcia rugăciunea, vorba numai de înfăptuirile regimului în opoziție cu sterilitatea noastră de atâta timp, iar ceia ce a atras atenția generală asupra lui a fost faptul că a și început să cânte: Internaționala, Imnul Republicii, etc., cu un grup pe care între timp și-l formase în camera 9 și din care făceam parte: Puș-caș, Batovoi, Barna și încă vreo alți.

Ei mai mulți se întrebau ce-i cu Bogdanovici? – noi însă știam că aceasta este începutul acțiunii pe care el o pregătia ca o portiță de ieșire din situația în care ne aflam.

Cu ocazia uneia din plimbări (sfârșitul lunei Octombrie 1948) l-am întrebat și eu la gleam: ce faci Ivan? (referindu-mă la cântecele ce se auzeau seara din camera lui) și el a înțeles perfect întrebarea și mi-a răspuns: așa nu se mai poate sta – diseară aș cânta sfântă Liturghie și ajunge la cazarmă – intenția însă este să fiu afară. Eu i-am spus: bine – dar fii atent. Prin aceasta eu îi dădeam consimțământul și libertatea de a întreprinde ceva în sensul micării.

rezolvării măcar în parte a situației deținu-
ților noștri. Secretul acesta i l-am spus și
lui Ioanid, Popescu, Păslaru - sub forma: lasă-i
pe Bogdanovici să facă ce vrea, atunci în
felul acesta vor putea scăpa din închisoare
măcar parte vor fi foarte bine, și ei au fost
de acord mai ales pentrucă mulți nu
aveau încă pregătirea legionară necesară și încă
timpul corespunzător.

Celorlalți, care mă întrebau în diferite îm-
prejurări: la plimbare, la apel, la cameră, etc.,
ce e cu Bogdanovici, le dădeam răspunsuri
de felul acesta: las că știe el ce face, sau
Havia domnului e major și știe el ce face - lăsându-
să se înțeleagă că nu dezaprob ceea ce face
el. Unii dintre cei care primeau asemenea răs-
punsuri le luau de bune fără a mai spune
nimic, alții mai insistau: bine, da cântă Inter-
nationala și altele, - în asemenea situații
subliniam și eu: ei, nu-i nimic, las să cânte.

Din începutul lunii noiembrie 1948 și până în
ziua de 7, Bogdanovici a făcut și a dat ad-
ministrației un memoriu, care marchează
începerea acțiunii de reeducare propriu-zisă.

El n'a mai ieșit la plimbare - intenționând
ca să demonstreze faptul de a cânta
să rupă toate legăturile trecute - și cât n'am
cunoscut textul acelui memoriu de cât peste
mai târziu

vre o zece zile, când, desființându-se secția subsol, am fost mutat în camera 9, unde era și el (la etajul II). Întreaga secție subsol a fost mutată la etajul I, numai eu și Cobuz-Dumitrache Nicolae, am fost uscați sus-creol - la cererea expresă a lui Bogdanovici, care, pentru comportarea lui în timpul anchetei, era văzut foarte bine.

De cum m'am instalat în cameră, pe un prici adus de noi, Bogdanovici a și venit la mine foarte bucuros, dar manifestându-și aparent aierul meu jene - cunoscute fiind de cei mai mulți legăturile noastre de prietenie și bunele raporturi ce mulgeam.

Cele ce am discutat au fost numai între noi - încât numai atunci când era necesar - fără a ne feri să fim auziți de ceilalți, dar totuși fără asistență. Chiar Cobuz, care venise din aceiași cameră cu mine, a stat în colțul opus al priciului, lăsându-ne să vorbim în liniște voie.

Bogdanovici mi-a citit textul memoriului ce făcuse și pe care îl avea în copie. Conținutul acelui memoriu era așa cum ar fi dorit el să fie memoriul pe care l-am făcut în grup - în numele tuturor deținuților din Penitenciarul Jilava - în luna August 1948 și anume: era o desavuare de către a mișcării legionare, o dezicere și manifestarea regretului pentru întreg trecutul lui și mișcă-

luarea unui angajament solemn de orientare pentru o restructurare, în sensul liniei regimului condus de P.M.R.

Când a terminat cititul, eu l-am și întrebat: bine înțeles, dacă cumva te-a lăsat mama să scrii așa ceva, la care el mi-a spus: trebuie, iar eu l-am aprobat: întocmai.

În continuare am vorbit și am stabilit felul în care trebuia să se desfășoare activitatea de reeducare și anume: el trebuia să facă - așa cum știa că făcuse la Aiud, Rogojanu și Ghiorghiță - mărturisirea în fața lui și a acțiunei cu Iuliu, pe toți acei care au fost aderați - care erau și cei mai slab pregătiți legionar și cei mai nerăbdători să ajungă liberi și cei care constituiau balastul vieții generale în Penitenciarul Jilava - și dânsul bătea aparențele sincerității, să caute să convingă administrația că ei - în opoziție cu restul - merită să fie puși în libertate.

Activitatea - așa cum și menționase - activitatea de reeducare trebuia să constea în cântarea cunoașterei marxismului - pe care dl. reușise o facă în expuneri elementare el - sperând ca în timp fie să i se dea de către administrație materialul informativ necesar, fie să i se aprobe ca să-l caute și să-l primească de acasă. Toate ședințele acestea de reeducare se mulțumeau cu cântec, mai-

pe care încă de început administrația le tolera neavând nici un motiv să le oprească.

Prin urmare: activitatea de reeducare în fond trebuia să fie o portiță de scăpare din închisoare a tot ce era balast, a tot ce ne incomoda prin felul lor de a fi, iar pentru aceasta trebuia să ia forma celei mai desăvârșite sinceități.

Eu i-am dat consimțământul și libertatea deplină lui Bogdanovici, ca în sensul celor stabilite de noi atunci, să procedeze așa cum va crede de cuviință.

El m'a rugat ca eu să rămân martor față de mișcarea legionară pentru înțelegerea dintre noi.

La sfârșitul discuției avute, el m'a întrebat - expres mai târziu - dacă eu voiu alătura de el în acțiunea de reeducare - la care eu am răspuns că nu aderez la ceea ce face el, că consider felul nesincer și incorect și chiar îl rog - față de tot ce a fost între noi - nici să nu mai vorbească cu mine.

Această ruptură de relații între noi a fost observată repede și de cei din cameră și de ceilalți, ca însă a fost de natură tremai a-l ajuta pe Bogdanovici, dându-i atmul sincerității în acțiunea ce iniția.

Toate lucrurile acestea nu le-am discutat cu nimeni - păstrând toată discreția necesară

Până la sfârșitul lunii noiembrie și în cursul lunii decembrie 1948, Bogolanovici și-a făcut câteva prietenii în sensul extinderii activității de reeducare și în alte camere. Printre cei dintâi alături de el au fost: Moravschi Ștefan și Gherasie Aurel, care totuși nu reușeau să facă ceea ce făcea Bogolanovici.

Bogolanovici era foarte bine pregătit în ceea ce privește cunoștințele generale, era inteligent și punea totală pricepere în ceea ce făcea.

În acest timp - noiembrie, decembrie 1948 și ianuarie 1949, până la ineperea procesului - cât au stat împreună, Bogolanovici a început să ducă note informative administrației - conținând lucruri neimportante: unul a spus că masa e slabă, unul a spus că un prâlă seara a cazut, unul s'a certat - etc. - și aceasta o făcea cu scopul de a-și demonstra sinceritatea.

Șeful care era planton pe sală la etajul II, îi făcea legătura lui Bogolanovici cu Moravschi Gherasie, sau cu cine avea nevoie.

De Crăciun (1948), atunci când ceilalți doi camarazi au vrut să colindăm - unul mai mult decât cântau ei - Bogolanovici a intervenit imediat la șeful de secție ca să fim opriți, iar în ziua de Crăciun el demonstrativ nici nu s'a sculat din pat.

Toate acestea le făcea intenționat pentru a arăta că e trup și suflet pe linia pe care pornise prin actiunea de reeducare. Incetul-

. La ~~începutul~~ jumătatea lunii ianuarie 1949, au început procesele, iar faptul acesta a adus o serie de schimbări în oameni în cameră și a adus și o modificare a ale fășurării acțiunii de reeducare. Supați pentru proces, Bogolanovici a avut posibilitatea să stea de vorbă în amănunt cu Țurcanu și cu Moravschi și au hotărât înființarea O.D.C.C. (organizației de tineri cu convingeri comuniste), care în fond era același lucru ce fusese acțiunea de reeducare, doar cu firma schimbată.

Bogolanovici îl cunoștea bine pe Țurcanu încă din lași, când în Intelligence Țurcanu se încadrase în U.R.S.R. anume pentru a ști cele ce se petrec și se hotărăsc acolo și a-l ține la curent cu acestea pe Bogolanovici, care era șeful grupului universitarilor.

De la jumătatea lunii ianuarie - până la jumătatea lunii Martie 1949, din cauza proceselor inactivă ori cu activitate în penitenciarul nr. 6.

În ziua de 6 Martie 1949 - fiind și de repaos legal - Bogolanovici, cu cei cu care era în cameră (camera 15 de la etajul II) a dat o serbare în cinstea zilei - el a vorbit despre semnificația lui „6 Martie" și despre înfăptuirile regimului, iar ceilalți au recitat și au cântat. La această serbare au invitat și reprezentanții administrației, care au

și luat parte. Și acest fapt se reacționează desfășurării activității de recolucare și O.D.C.C. dela Jucarea și prin mișcările făcută administrației, căutau să dea un caracter oarecum oficial acțiunei lor.

La jumătatea lunei Martie 1949, cei care fusesem judecați, am fost grupați pe categorii de pedepse - în felul acesta am ajuns din nou în camera 9 împreună cu: Moravschi Ștefan, Ioan Aristide, Ghiran Aurel, Badarinc Dimitrov, Ilion Bronislav, Tatulea Ion, Teodorescu Aurel, Marcoci Gheorghe, Hudici Vasile, Michita Dumitru, Vrânceanu Titus, dr. Samson, Crăsmaru Gh., Dupșa Leonid, Soleanu Dumitru, Drăgoi Traian, Eliescu, Mihală Gh., Ambrozie Traian, Ultimir Gh., cu în total vreo 25 inși - dami, Popescu.

De data aceasta Moravschi, a amintit despre închidere, că în Penitenciarul Jucarea, din inițiativa lui Bogolanovici, Jucarea și a lui, a luat ființă O.D.C.C-ul și mulți în această organizație pe cei care îți dau seama că au rămas convingeri.

El n'a vorbit nimic despre scopul acestei organizații, dar toți - fără să întrebe - l-au știut și el nu era altul de cât cel care-l avusese și acțiunea de recolucare, de cât că de data aceasta lucrurile se dădea un caracter oarecum oficial și se dădea proporții mai mari.

Activitatea O.D.C.C. consta în citirea a câte unui capitol dintr'o carte de operă sau din ziar, rezumarea ideilor principale, Mateiș-

discuții în legătură cu relămuririle ințe și se încheia prin cântece.

Grupul O.D.C.C. din camera 9 era compus din: Moravschi Ștefan, Ioan Aristide, Baolarie, Dimitrov și Ghiurasi Aurel. Primii care au aderat la activitatea O.D.C.C. în camera 9 au fost Tudor Popescu și Remus Danis.

Mai târziu, când am ajuns la Aiud, i-am întrebat și pe Tudor Popescu și pe Remus Danis: bine și voi, chiar cei dintâi, să aderați la O.D.C.C. - ei au râs și mi-au spus: ola ce importanță avea, ne temeam să nu ne facă vre un rău - să ne oprească pachetele sau altele. Răspunsul acesta oloreoleste că totul era făcut formal și numai cu scop ole inducere în eroare a administrației.

Și în camera în care era Bogolanovrici la etajul II și în camera în care era Ioscanu - la etajul I, se desfășura aceiași activitate ca și în camera 9, cu deosebire că Bogolanovici începuse să treacă la atacuri personale împotriva unora dintre noi: a popilo, a mea - lucru care m'a și făcut odată să spun: bun e de pulcit de dude și am avut expresia aceasta, ca o explozie împotriva faptului că el depășea limitele desfășurării activității așa cum stabilisem de la început cu el.

De fete - până la 19 Aprilie 1949 - când am

70

plecat dela Suceava la Aiud, un început vinerea o activitate de reeducare sau O.D.C.C. (69)

x

Încă dela începutul lunei Ianuarie 1949, mainte de începerea procesului, au venit la Suceava: Gabriel Bălănescu, Nicolae Simionescu, și Gh. Ungureanu, care au fost izolați la subsol, câte unul în camera și Filon-Dauncă și I. Stamate, care stăteau împreună. Știu dela pr. N. Păslaru că Dumitru Onișin i-a scris și i-a anunțat pe seara lui Bălănescu o scrisoare, hârtie și creion și a primit răspuns - scrisoare anunțată afară - dela acesta.

Tot dela pr. N. Păslaru știu că după plecarea primului transport dela Suceava - la Aiud și Pitești - activitatea O.D.C.C. în vara 1949 înceteză la Suceava. Dan Dumitrescu a avut un conflict cu Bogdanovici și-i tot căuta pricină să-l bată până când Bogdanovici l-a raportat și acesta a fost pedepsit. Tot ca urmare a raportării lui Bogdanovici, Gheorghe și Moravschi, cu care nu fuseseră judecați și câțiva socotiți naționari au fost izolați. Mai știu că prin luna Mai 1949, și fetele începuse să desfășoare activitate O.D.C.C. - inițiate de către lui Moravschi și Nicola Berceanu, dar ele n'au activat decât vre o două săptămâni după care au renunțat.

Din 19 Aprilie 1949, în prima serie, au plecat dela Suceava la Aiud, împreună cu dânșii, Popescu Teodor, Marcoci Gh., într'un transport de 80-100 inși. Încătușați

În aceiași dubă se afla și Turcanu și mai mulți studenți ce plecau la Pitești. Eu, Popescu Teodor, Danciș, Marcoci Gh. și ... am fost transportați în lanțuri. În dubă n'am vorbit nimic în legătură cu activitatea legionară.

La Aiud, olim grupul ce am venit și în care se aflau: Badarinc, Jean Aristide, Trion Bronislav, Danciș și Popescu Teodor, olim cei care activase în O.D.C.C., nici unul n'a mai făcut nimic.

În legătură cu informațiile organizate în Penitenciarul Jilava știu că după punerea lunei noembrie 1948 - după desființarea secției tutul și după ce Popescu Teodor, care ținea legătura cu celelalte etaje și centraliza totul a fost mutat la etajul I, n'au mai funcționat în forma lor inițială, ci au fost înlocuite de informațiile pe care le strângea Bogolanovici în scopul desfășurării activității de reeducare. El folosea prietenii olim alte camere ca să-i spue cum e privită activitatea de reeducare, cine se manifestă pentru și cine contra, ce se mai petrece în camerele respective, etc. Știu că în acest sens lucrau cu Bogolanovici, Morariu, Ghenea, un doctor olim camera 13 a etajului II. Toate olim aceste știri. Bogolanovici - cum am arătat mai înainte - le dădea administrației pentru ași face „mână bună", dându însă că el le transmitea și afară și Mihăilescu

imi lasă această pe o discuție pe care am avut-o în luna Aprilie 1949, cu Dumitru și Teodor Popescu, discuție auzită și de Ambrozie Traicu și de Marcoci Gh., împreună cu care eram în aceiași celulă în carantină și în care față de întrebarea mea: oare afară se cunoaște situația noastră?, Dumitru a răspuns: n'aveți nici o grijă, sunt cei care să facă și această - știu cu cine are, iar Teodor Popescu a spus: eu știu că afară se cunoaște perfect întreaga situație.
Știu că odată mi-a scris și s'au primit răspunsuri (Titi Stoica, Remus Dumitru, Dan Dumitrescu sau mai mainte Teodor Popescu, Al. Bogolanovici), cu însă n'am cunoscut nici o cale de legătură în afară, nici nu mi-a vorbit nimeni despre așa ceva.
Tot în legătură cu activitatea de reeducare desfășurată la Sucevița: pe la sfârșitul lunei Iulie 1950 - fiind în Jilava - am stat în cameră cu: Vică Negulescu, Bubi Finchelștein, plot. maj. Tomiță și Dumitru Șluanță.
Cu Vică Negulescu am discutat mai multe lucruri în legătură cu mișcarea legionară, printre care și lucrurile petrecute la Sucevița.
Eu i-am povestit totul de cum am fost arestat și până a fi venit la Aiud, i-am povestit de activitatea de reeducare și mi-am manifestat nemulțumirea că Bogolanovici a com-

luat-o razna trecând la atacuri personale împotriva unora dintre noi, la care Virgil Lepulescu mi-a spus: asta n'are nici o importanță, interesant este dacă reușesc până în cele din urmă să fie liberi. Din aceasta am dedus că el era la curent cu cele petrecute la Succava și le aproba sau ~~fost~~ chiar le recomandase mai dinainte și el.

In concluzie:

Activitatea de reeducare își are începutul în discuțiile preliminare redactării memoriului din August 1948, inițiativa aparține lui Bogdanovici și mie și au știut de tot lucrul și ceilalți participanți: pr. N. Pașlaru, Remus Radvis, Aurel Ghiran, iar mai târziu Tudor Popescu.

Scopul activității de reeducare a fost de a crea o portiță de scăpare din închisoare pentru cât mai mulți posibil, inducând în eroare autoritățile administrative prin activitatea ce se afișa.

Eu i-am dat lui Bogdanovici consimțământul și libertatea de a acționa cum crede mai bine în acest scop.

Au știut de aceasta și pr. Pașlaru N., Popescu Tudor, Radvis Remus - iar prin ei și Dumitrescu Ioan, Moisin Dumitru, Buzdăi Emil.

Stabilirea lucrurilor în detalii au fost făcute de către mine și Bogdanovici la puțină

tatea lunei Noembrie 1948.

O.D.C.C.-ul este aceiaș activitate de reeducare cu firma schimbată - extinsă ca întindere - și făcută prin înțelegerea dintre Bogolanovici, Iuscanu și Moravschi.

Începuturile activității O.D.C.C. sunt în secretariatul dată de Bogolanovici în camera 15, la etajul II, în jurul de 6 Martie 1949.

Informațiile organizate în penitenciar începând de la sfârșitul lunei Septembrie 1948 au servit în principal activitatea de reeducare după cum am arătat.

Însăși conducerea mișcării recomandase anterior o linie de ținută samurăică - cum reese și din discuția avută cu Vică Negulescu, în Iunie 1950 și prin aceasta aprobase și activitatea desfășurată la Jilava.

Legături în afară de penitenciar au avut Danis Romus - scrisoare transmisă printr'un gardian din satul său - Mitocul Dragomirnei - Sucevamamei sale, care a dus-o în continuare în Iași (pensie liciuta. Scrisoarea conținea o relatare detaliată a situației de la Jilava -cât suntem, cum suntem tratați, cum au decurs anchetele, etc. Pe aceiași cale și în același mod a primit și răspuns. (pensia liciuta-Iași, str. Trei Erarhi) Lucrul acesta îl știu chiar din spusa lui Danis și-l știu și Popescu Teodor, Marcoci Gheorghe și Ambrozie Traian.

Martie.

Legături în afară de penitenciar a mai avut Dan Dumitrescu - printr'un gardian, care la unul din drumuri a și fost prins - scrisorile erau destinate acasă la el - Iași Str. Țărănei 4 patra casă pe dreapta dela intrarea din Țărănei. Nu cunosc destinația finală a scrisorilor.

Și Dănuș și Dumitrescu, făceau parte din informațiile organizate în Penitenciarul Suceava.

De legătura lui Dumitrescu știau și Moisin și Tudor Popescu.

Aceste legături mi-au fost singurele cunoscute, celelalte sunt anterioare deținerii în Penitenciarul Suceava (legătura lui Popescu Tudor este de la Inspectoratul de Siguranță Suceava, iar legătura lui Al. Bogdanovici - din timpul deținerii dela Chișinău și Sorocca și știu că era un consemn stabilit cu soția lui).

Referitor la Țurcanu știu că era student la drept anul II, că era absolvent F.D.C., că era căsătorit cu fiica avocatului Erhan din Câmpul-dung Moldova, că avea un copil, că era bine pregătit și intelectual și legionar, că era prieten cu Bogdanovici încă din Iași că în înțelegere cu acesta se înscrisese în U.N.S.R. și făcea parte din comitetul de conducere însumă ca să poată ști ce se petrece și ce se hotărăște de către U.N.S.R. și să-l poată informa pe Bogdanovici, că se înscrisese și el în U.N.S.R.

partid și chiar urmase o școală diplomatică în cadrul partidului, că a fost arestat și condamnat la 7 ani muncă silnică pentru activitate legionară și că în penitenciarul Suceava - imediat după proces și în înțelegere și de comun acord - împreună cu Bogdanovici și Moravschi, au desfășurat activitatea O.D.C.C.

Referitor la Popa Alexandru zis Ianu, știu că era student la Agronomie, că făcuse liceul tehnic-agricol din Sorrea, că fusese F.D.C-ist, că a fost prins împreună cu Bogdanovici și Haric Mihail, în vara anului 1943, activând ca legionari în Storca și a fost condamnat la 3 luni închisoare corecțională pe care le-a și executat în închisoarea Militară Chișinău, că era bine pregătit și intelectual și legionar, că era prieten intim cu Bogdanovici și că imediat după proces -sfârșitul lunei februarie 1949 - a fost alături de Bogdanovici în activitatea desfășurată la Suceava, iar mai târziu - din auzite de la cei veniți de la Ghenia în colonia ValeaÎnstrului- știu că el mereu conducea activitatea de la Ghenia.

Referitor la Moravschi Ștefan știu că era student la drept, că mi prezenta, că era funcționar la Mitrl.-

Focșani și membru în comisia sindicală județeană, că era absolvent F.D.C. firesc bun pregătit ca legionar.

*

Legătura lui Bogdanovici cu Țurcanu și Moravschi, care fusese mainte de arestare înscriși în Partid, venea să justifice și titulatura de O.D.C.C. dată activității cu desăvârșire, îi aducea pe aceștia cu mai bună pregătire și experiență și puteau fi un paravan mai bun în fața autorităților. Știu că mișcarea lui Țurcanu în U.R.S.R. - așa cum mi-a fost povestită de Bogdanovici - i-a făcut socotindu-l un element de perfectă bunăcredință, de perfectă încredere, un element asupra căruia nu putea plana nici cel mai mic dubiu, și avea scopul de a-l ține la curent pe Bogdanovici cu cele ce se petreceau și se hotărau în comitetul de conducere al U.R.S.R.-ului.

Îmi reamintesc că chiar l-am întrebat pe Bogdanovici: bine, dar dacă ăsta (Țurcanu) vă dă în gât pe toți - el vă cunoaște pe toți și vă poate divulga, și Bogdanovici m'a asigurat încă o dată că Țurcanu e de perfectă încredere și în definitiv, dacă ar fi voit să facă o divulgare o făcea și fără să facă parte din U.R.S.R.

mereu -

Eu știu că din conversații curente între legionari că nu era privită ca o dezertare sau o trădare a mișcării, faptul înscrierii în partid, ba din contra chiar se dădeau dezlegări în acest sens.

Cunosc cazul d-rei Cornelia Ambrozie din Iași - funcționară la Biblioteca Universității care a fost comprimată fiindcă fiind funcționară publică nu făcea parte din nici un partid politic democratic, care în situația aceasta s'a înscris în frontul Plugarilor și a fost reprimită la bibliotecă. Înscrierea în acest partid nu s'a făcut-o cu știrea și cu aprobarea șefei Căminelor - Viorica Pârnac - care ea înșăși avea dispoziții în acest sens.

Eu nu știu cine i-a recomandat lui Bogolanovici în Iași pe Țurcanu, dar, din aceiași discuție avută, am înțeles că lucrul era cu știrea și aprobarea șefului Centrului Studențesc legionar și se situa pe linia dispozițiunilor și dezlegărilor date de către conducerea mișcării legionare.

Tot referitor la legăturile din închisoarea Jilava, mai cunosc că Gherase Aurel a vorbit / din curtea dinspre piață / cu soția lui, prin geamul tribunalului.

Știu că frații Berza - regulat - de obicei

Mantu.

ori pe lună (la 1 și 15) își vedeau și semnalizau cu pănzuții lor care veneau în piață la Cruce.

Știu că toți cei din Sucevița: Traian Drăjoi, Costache Dupoaei, Badaruc (a cărui soție era din Sucevița) își vedeau pe ai lor și semnalizau cu ei ori la ceasuri când veneau să le aducă pachete (1 și 15), drept care s'au și luat măsuri, între care închiderea și vizuirea ceasurilor și alungarea din piață a persoanelor suspecte în acest sens.

Alte cazuri și alte moduri de legături nu cunosc.

Aceasta este declarația pe care o dau de bunăvoie, o susțin și semnez.

Martin-3

R. Sonat 20 August 1953

6.08.1953

Dosar fata noastra
Ma. Tarna Nicolae

75

74

Declaratie,

Subsemnatul Cobîlaș Nicolae, fiul lui Petru și Ana Cobîlaș, născut la 3 Decembrie 1917, în com. Pelenia jud. Bălți, cu ultimul domiciliu în Hanși - str. Ștefan cel Mare Nr. 9, deținut - condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la legăturile mele cu Bizeul II de pe lîngă Corpul IV Armată din Iași, declar următoarele:

În luna ianuarie a anului 1940 eu fiind șef al cuibului studențesc legionar din Iași, am fost vizitat în Căminul Regele Carol de către maiorul Tulburea șeful Bizeului II de pe lîngă Corpul IV Armată.

Cu această ocazie, maiorul Tulburea mi-a spus că și el e legionar și că din acești oameni a venit la mine, că în interesul serviciului ce conduce are nevoie de elemente bine verificate - de toată încrederea - care să poată trece în Basarabia și pentru a stabili legături cu agenții din Bizeul II și pentru a-i aduna material informativ de la aceștia în

74

La câteva zile după vizita maiorului Tulburea, am şi aflat, printre refugiaţi, că Arcadie Ţelea, elev în cl. VIII a Lic. Internat şi originar din jud. Soroca, intenţionează să treacă în Basarabia pentru a-şi aduce prin trecere clandestină a frontierei părinţii şi fraţii rămaşi acolo.

Am stat de vorbă cu Arcadie Ţelea - el făcea parte din mişcarea F.D.C. a Lic. Internat - i-am spus lui că voiu maiorului Tulburea, iar la acceptarea lui Ţelea l-am şi prezentat maiorului Tulburea la hotelul Bindea, unde locuia acesta.

I l-am recomandat maiorului Tulburea pe Arcadie Ţelea ca pe un element de perfectă bună credinţă, unul ce se poate discuta în orice situaţii şi care-şi va îndeplini cu siguranţă obligaţiile ce îi va da.

La plecarea mea, maiorul Tulburea mi-a recomandat toată discreţia şi l-a reţinut pe Ţelea în continuare.

În ziua următoare, l-am revăzut pe Ţelea şi i-am spus din partea mea: acum că tot o să treci clandestin vezi dacă poţi afla ceva şi de soarta legionarilor rămaşi acolo - cum ieraţi din Rusia în Chişinău, pr. Cucuetu în Bălţi, Alecu Michăilescu

74

Apropiatei în lacrimi - și de asemenea rudelor care au fost arestați sau deportați.

Acestea i le-am spus doar pentru mine și pornind numai din conștiința mea de refugiat. 75

Nu știu când a trecut prima dată Țiței clasa după un timp de absență a reapărut din nou în Iași și a venit și la mine și mi-a spus că a fost în Basarabia că a dus la Chișinău un cod cifrat la o adresă ce i-a fost dată de maiorul Vulpescu, că a trecut prin Bălți, că a fost la el acasă și că a aflat de o serie de arestări și deportări.

Și el mi-a zugrăvit și mie mai spus la mimeu de ceea ce face el, întru cât și lupii are agenți la noi și dacă află atunci nu numai că nu va putea face servicii ci va fi și prins.

După spusa lui Țiței, la data aceea în Basarabia se putea circula cu usurință, fiindcă nu se schimbase încă buletinele de populație, iar pe de altă parte și în Chișinău și în punctele de trecere a frontierei ieșea lume multă - din toate părțile - venită la comisiile de repatriere.

L-am întrebat atunci pe Țiței dacă aș putea trece în Basarabia manifeste pe care i le-aș da eu și el a acceptat cu condiția să nu fie voluminoase.

78

77

Despre toate lucrurile de până aici: vizita și convorbirea cu maiorul Tulbure, trecerea mea în Basarabia, ca și lucrurile aflate de la el la întoarcere, i le-am spus și lui Costică Nazarevschi - elevul de liceu, fiul al corpului municipiului legionar din Iași și originar din jud. Tighina - și am mi-am întins ca mai și redactăm și să tipărim manifeste pe care Telea să le treacă și să le împartă - și le răspândească - peste tot în drumurile sale.

Aceste manifeste le-am și făcut, de mașina mea mică cărți poștale 9/12 cm., pe hârtie velină subțire și de cea mai bună calitate și conțineau pe o parte îndemnuri adresate populației basarabene de a-și menține credința că vor reveni în hotarele României, iar pe cealaltă parte conținea un fel de buletin informativ asupra faptelor din Basarabia - adică ~~noti~~ arătarea arestărilor și deportărilor făcute.

Manifestele acestea le tipăream eu și Costică Nazarevschi - noaptea - folosind cheia potrivită în tipografia legionară. Ziua ne duceam la tipografie doar ca să vedem - ca niște vizitatori - cum se lucrează.

Materialul astfel pregătit îl păstram la mine,

la Căminul Rîpa-Galbenă, de unde i Plut Țolea.

Pentru serviciile pe care le aduse Biroului II, Țolea fu avansat, ca și fiică și cum ar fi fost, de către maiorul Culburi personal, care avea și la trecerile frontierei și-l alegea la raportare.

Deși Țolea știa că în afară de faptul că a fi trecut sub cod cifrat de către un ofițer și de a fi adus plicuri cu materiale informative date de agenți din Basarabia, în general pe maiorul Culburi îl interesa: unde sunt stabilite garnizoane, cu ce efective și cărei arme aparțin.

Maiorul Culburi îl obișnuise pe Țolea - cu ocazia fiecărei treceri - cu obiecte ca ciasuri, biciclete automate, Grieger - pe care acesta și le **vindea** valorifica cu usurință și-și procura banii necesari și întreținerea și desfășurarea cu ușurință.

Apropiere Țolea a recomandat la război pe maiorului Culburi pe Alic Freșe, student anul I la Fac. de Drept din Iași și originar tot din jud. Dorohoi și pe Ivan (Alexandru) Bogdanovici, elev cl. VIII-a Lic. National - originar din Dorohoi, dar stabilit cu familia în Iași de câțiva ani.

Mr Cobîlș

~~80~~

Alex Focșa - la fel ca Țela - a făcut trecerea în Basarabia, pe când Bogdanovici - cu un instructaj aparte și mai ales (79) pentru faptul că știa perfect limba rusă, a fost folosit ca agent informativ pentru punctul de frontieră Ungheni deoarece se bănuia că deodată cu repatriații ieșeau bricenii și agenții sovietici.

Din Ianuarie 1941 - eu n'am mai ținut legătura nici cu maiorul Tulbure și nici cu Țela, mainte de această dată eu știam că Țela îi face maiorului Tulbure serviciile de care acesta are nevoie, iar maiorul Tulbure știa că Țela trece în Basarabia manifestele date de mine.

Nu l-am mai întâlnit pe maiorul Tulbure decât după rebeliune (23 Ian. 1941) și până la judecarea procesului meu (8 Iunie 1941) eu am stat asemenea.

Mai târziu am aflat că la una din trecerile efectuate au fost prinși și Arcadie Țela și Alex Focșa.

După procesul meu, l-am reîntâlnit pe maiorul Tulbure, care m'a invitat la el - de data această în biroul locuință din Strada Florilor, unde ieșea o firmă „Eugen Cristescu - avocat".

Mărturisesc

SU 51 (80)

De data aceasta maiorul Tulbure mi-a cerut să-i recomand elemente care să poată fi paraşutate în spatele frontului, cu misiuni de distrugeri de poduri de cale ferată sau simple acţiuni pentru a declanşa panică.

Nu i-am recomandat pe nimeni mai ales pentru faptul că el voia să-i paraşuteze fără nici un fel de antrenament de profiluri - clasa şi pentru faptul că şcolile erau în vacanţă şi prin urmare nu mai aveam aproape pe nimeni în faţă.

Cu ocazia acestei vizite, maiorul Tulbure mi-a prezentat doi oameni pe maiorul Balotescu şi pe căpitanul Andrei, ajutorii săi.

Ştiu de la Bogdanovici că pe la începutul lunei Iulie 1941, maiorul Tulbure a murit în urma unui acces de cord, fiind la câţiva chilometri în spatele liniei frontului.

În Noembrie 1941, eu am fost încorporat şi apoi concentrat până în Noembrie 1944. Ştiu însă de la Bogdanovici că el a continuat să lucreze cu Biroul II şi sub conducerea maiorului Balotescu.

În interesul serviciului cu aducea Biroului II Bogdanovici avea misiunea şi legitimaţia de sublocotenent şi a fost un timp în Transnistria.

Mărturisesc

31

Nu cunosc exact motivul pentru care Bogdanovici a întrerupt legătura cu Biroul II, știu că a avut un conflict, iar pe de altă parte a hotărât să-și termine studiile liceale întrerupte mai din prima 1941.

Conflictul dintre Bogdanovici și Biroul II după spusa lui Bogdanovici a fost din cauza unei legături de dragoste a lui Bogdanovici pentru fiica unui ofițer sovietic din Moghilev - legătură pe care Biroul II i-a interzis-o, iar el - demonstrativ i-a părăsit.

În timpul cât avea uniformă și legitimație de bibliotecar, Bogdanovici purta la el regulat un pistol, pe care nu știu dacă l-a reținut și mai departe sau l-a predat la Biroul II împreună cu uniforma și legitimația, atunci când a întrerupt legătura cu acesta.

În afară acestora care au fost în legătură cu Biroul II, nimeni altcineva nu știa nimic despre legătura noastră, nici despre cele ce facem.

x

În luna Martie 1948, am fost chemat (din ordin) de Gh. Ungureanu, la Iași, de către Gabriel Bălănescu, șeful Regionalei Moldova de miliție

La întâlnire am fost conduși de Nicolae Simionescu.

Întâlnirea a avut loc la gazda soției lui Nicolae Păslaru - pe o stradă oblică din Strada Fântânii și au luat parte: Gabriel Bălănescu, Nicolae Păslaru, Gh. Ungureanu, Nicolae Simionescu și eu.

Fără vre o introducere deosebită, Bălănescu mi s'a adresat mie și rezultă m'a făcut să înțeleg că ceilalți erau la curent cu cele ce urmau să se discute și mi-a spus că trebue să înființăm un serviciu de informație și că s'a gândit și ar vrea ca să-l conduc eu.

Nu i-am dat vre un răspuns ci l-am întrebat și eu: pentru cine facem acest serviciu de informație și cu ce mijloace. La aceasta Bălănescu mi-a răspuns că serviciul îl facem pentru noi și cu mijloace proprii.

Eu i-am spus că chiar cum îmi dau eu seama că trebue să fie un serviciu de informații, această necesită - pe lângă elemente și o dotare și mai ales bani, bani și iar bani, iar dacă lucrurile se fac

Nicolae

pentru noi și cu mijloace proprii, nu e nevoie să vin cu ceva de la Huși să plătesc gazdă, să plătesc masă și să fac ceva cu prate față de oricare din cei din Iași.

El m-a întrebat cine ar putea face lucrul acesta - dintre cei din Iași și eu i-am recomandat pe Al. Bogdănoviciu care atunci era student la Fac. de Drept în anul I.

În discuția avută mi s-a specificat anume pentru care „noi" se înființează acest serviciu de informații, deși era limpede că pentru mișcarea legionară și anume pentru Horia Sima; de asemeni mi-a Bălănescu mi-a cuibalit care ieșau fața, mi-au mai întrebat în ce anume să constea informațiile ce se vor strânge, deși eu mi-am înțeles acelaș lucru și anume că de vreme ce se trecuse la reorganizare, aceste informații trebuiau să constea în tot ce privea situația internă de la noi din țară: militar, politic, economic, ca stare generală de spirit, etc.

Bălănescu a rămas nemulțumit de faptul că eu nu acceptasem să vin la Iași; [illegible]

84 84

să conoluc acest serviciu de informații chiar mi-a reproșat că eu nu vreau să colaborez cu el.

Această este întreaga lecțiune ce am avut-o cu Biroul II de pe lângă corpul III Armată din Iași prin maiorul Tulbure și cu serviciul de informații legionar prin Bălănescu.

Această este declarația pe care o dau scrisă de mineși, o susțin și semnez.

[illegible]

La completarea acestei declarații mai adaog:

Din cele ce mi-a povestit căpitanul Ilea știu că trecerile frontierei se făceau cu concursul grănicerilor, care aveau instrucțiuni de protecție astfel ca în cazul când ar fi fost surprinși în timpul trecerii să deschidă foc, iar el să se poată retrage. Obișnuit trecerea se făcea în prezența maiorului Tulbure și folosind o barcă pneumatică cu o vâslă, care însă nu ieșea întrebuințată decât pentru a da direcție bărcii și nu pentru a vâsli — pentru a nu face nici cel mai mic zgomot. [illegible]

Tot pentru trecere iera folosită și o încălțăminte specială - ca să nu îmbrăca peste bocanci - cu pâs pe talpă, pentru a face zgomot în vechiul românesc și pentru a obișnui fără să tare urme ca frontiera arată și șublată. Această încălțăminte, odată trecerea efectuată o ardeau.

Pentru înapoierile ulei treceri făcute, veau mai dinainte stabilit și locul și timpul când o să vină și foloseau semnale luminoase, așa ca grănicerii treceau cu barca și îl luau.

Și la înapoiere iera așteptat de maiorul Tulbure.

Mie maiorul Tulbure și mai Țelea nu mi-au spus nici odată agenții sau gazdele pe care le aveau și le foloseau în Basarabia, dinpă cum eu nu am luat parte nici odată la instrucțajul ce i s'a făcut lui Țelea, Focșa sau Bogdanovici și mi-acești nu mi-au spus în ce fel și făcea sau în ce constau.

Dela Bogdanovici știu că în toamna anului 1948 sau primăvara anului 1947, pe adresa părinților săi din Iași, s'a primit o carte poștală scrisă de Alex Focșa, [illegible]

Din acea carte postală reieșea că Alic Focșa executase o condamnare într-un oraș siberian dar nu prea departe de Urali și că la data la care scria ieșea administrator la un spital și urma să studieze cursurile unui institut de medicină.

În ceea ce îl privește pe Arcadie Țelea - și el și Bogolanovski l-au considerat mort, mai ales că Bogolanovski aflase că la ocuparea Chișinăului în 1941 s'ar fi găsit niște cadavre, dintre care unul corespundea cu semnalmentele lui Țelea.

În afară de maiorul Tulbure, maiorul Balotescu și căpitanul Andrei, nu cunosc alte persoane din Biroul II și în afară de Țelea, Alic Focșa și Bogolanovski nu cunosc alte persoane din cele ce lucrau în serviciul Biroului II.

Nu știu ca Bogolanovski să fi avut vre o legătură cu Popa Alexandru (Țanu) în legătură cu Biroul II, nici nu știu ca Popa Alexandru să fi fost personal în legătură cu Bir. II.

În August 1943, Bogolanovski, Popa Alexandru și Haric Mihai, au fost judecați și condamnați de către Curtea Marțială din [illegible]

Clujinăn, deoarece fusesem prinși în timpul activând ca F.D.C.-iști, iar eu, care mă aflam la Regt. 39 Inf. Florești, am fost judecat și condamnat pentru deținere de material subversiv și anume cu vorba de un album conținând fotografii dela manifestații legionare cum au fost: deshumarea celor împușcați la Vaslui, „6 Octombrie" 1940 la București, „8 Noiembrie" 1940 în Iași.

Am fost judecat și condamnat în a doua jumătate a lunei August 1943 - condamnat la 6 luni închisoare corecțională - încât m'am eliberat cu puțin înainte de evacuarea regimentului dela Florești la Motru-Dolj.

Nu cunosc nici o persoană cu numele Nimu Focșa și nici un ofițer cu numele Florescu.

Aceasta este declarația pe care o dau subscrisă de mine, o susțin și semnez.

Mihăilă —

Referitor la faptul de a fi fost în legătură cu maiorul Tulburu și respectiv cu Bizoul II, declar:

Am acceptat fără nici o condiție și fără nici o rezervă sugestiunea maiorului Mihăilă -

Tulburi să-i recomande elemente care să
«festineze treceri în Basarabia în serviciul său
și am făcut cu insemni manifeste pe
care le treceau aceleași persoane și le
răspândeau în Basarabia ale conștiința mea
de basarabean și apreciind că în felul acesta
- alături de manevrele tulburi și făcând aceste ma-
nifeste - fac tot ce pot pentru Basarabia și
pentru populația rămasă acolo.

De altfel, încă imediat după refugiem
și a mume în primele zile ale lunei Iulie 1940,
fiind de modul în care se petrecea ma-
sacrarea soldaților originari din Basarabia
și care erau în termen sau concentrați la
regimente din țară, cinci inși: dr. Grigore
Dripcu-Sinești, av. Donat Sullam, av. Pavel
Grimalschi, studenții Constantin Negruzzeschi și eu,
am făcut un memoriu adresat ministrului
de război, cerând ca soldații ce se
găseau în Basarabia să fie eliberați
în misiune bună și să li se încredințeze
astfel ca să păstreze o amintire în mod deosebit
despre România.

N'am fost primiți în audiență decât
de un colonel, care nu ne-a satisfăcut cererea
Mențiu —

Între ceia ce am făcut imediat după refugiere și ceia ce am făcut în continuare tot cu Castel Nazarovschi și cu ajutorul lui Arcadie Țelea și Alex Focșa, este o perfectă continuitate.

Pe mine mă interesa menținerea în Basarabia a unei conștiințe românești și mă interesa tocmai acesta deoarece eu însumi eram de acolo.

Acesta a fost motivul pentru care am acceptat să fiu în legătură cu maiorul Tulbure și cu Biroul II.

Referitor la felul în care Bălănescu a organizat serviciul de informații în Legiunea Moldova de mijloc și la legăturile de transmitere a informațiilor, declar:

Nu am avut altă întâlnire cu Bălănescu în afară aceleia în care mi-a propus ca eu să conduc acest serviciu de informație, în cât mi cunosc directivele ce a dat, țin minte doar dispoziția privitoare procesului și doar discuții avute la Dimd cu dânsul, că ~~acesta~~ acest serviciu a pus să angreneze întreaga organizație, clasa în special pe studenți.

Cu acest serviciu în Iași se ocupa mai ~~mai~~ —

90

Bogolanovici, Ungurean și Simionescu. Bogolanovici iera cel care centraliza și sistematiza toate informațiile. Ungurean iera cel care aduna informațiile din regionale. Simionescu iera cel care aduna informațiile de la studenți. Știu de asemenea că iera un funcționar la C.F.R. în Italia Socola și student în acelaș timp la Fac. de drept, care sustrăgea copii după registrul de mișcare din Italia Socola și care în felul acesta furniza date asupra tuturor trenurilor ce veneau din U.R.S.S. și asupra tuturor trenurilor ce se duceau în U.R.S.S. — cu ce iceau încărcate și în ce cantități.

Acest funcționar-student se numea Ciornea și a fost predat la Bucuros și dus la Pitești.

Nu știu cine și în ce mod și cui transmiteau din Iași în București informațiile adunate - știu că cel care le aduna pe țară iera Eugen Teodorescu.

Nu am discutat nici odată nici cu Mihăiță, —

Bălănescu, Bogolanovici, Ungureanu cu Simionescu mă mai luăşi în interogare tot colonul, ce ştiam eu informaţii le trăimeam - cum le transmiteam şi cui.

Datele referitoare la Cîrnea le ştiu chiar de la el - întrucît am fost în acelaş caz de judecată.

*

La colonia Baia-Sprie şi apoi în colonia Sistru, am fost împreună cu pilotul de linie Lungă Vasile Ciobanu şi cu ing. Mircea Beuţa, care povesteau tuturor şi ştiu şi eu, faptul că făceau spionaj în favoarea americanilor lucrînd prin legaţia lor de la Ancara.

Unele contacte între bătrînul Ciobanu şi legaţia americană de la Ancara s'a făcut cu ocazia faptului că acesta a fost silit de un grup de militari - ca pasageri ai avionului - ca în loc să meargă spre Craiova să meargă şi să aterizeze în Turcia în apropiere de Istanbul.

Legătura constantă între grupul de spionaj Ciobanu - pe care el l-a recrutat după reîntoarcere - şi Ancara, i-era făcută de un turc - proprietar al unui vas de lemn al lui, ce transporta de la noi sare şi cherestea pt. oriental mobil.

apropiat. Tuscul - Chiazim, fost și el în colonia Baia Sprie - transmitea plicuri scrise cu cerneală simpatică ofițerului de Vasile Ciobanu sau Mircea Bente și le aducea acestora bani sau obiecte de valoare - în special titluri de aur. Au fost prinși în momentul în care se pregăteau să fugă din țară.

În afară de aceștia, în colonia Nistru mai era un prof. Munteanu, care făcea spionaj în favoarea legației franceze de la noi și un dr. Sanga, care făcea spionaj în favoarea vaticanului. De la aceștia nu știu ce legături aveau sau cum transmiteau materialul informativ ce îl adunau.

Aceasta este declarația pe care o dau semnez și semnez.

M. Vulcu

R. Sarat la 6. Aug. 1953.

94

93

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud. Bălţi, fiul lui PETRU şi ANA COBALAS, cu ultimul domiciliu în Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, actualmente deţinut - fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, în legătură cu cele ce ştiu despre VICA NEGULESCU dela el şi dela alţii despre el, declar cele ce urmează :

Pe VICA NEGULESCU l-am cunoscut în a doua jumătate a lunei Iunie 1950 la Aiud în Zască. Am stat împreună până în momentul plecării mele în colonia dela mina Baia-Sprie, la sfârşitul lunei Septembrie 1950.-

Din cele discutate cu VICA NEGULESCU, ştiu despre el următoarele : e fiu al unor comercianţi manufacturieri din Bucureşti, singur băiat rămas în viaţă şi mai are una sau două surori. Liceul l-a făcut în Bucureşti, de mic fiind un pasionat sportman, ceiace l-a purtat la înfiinţarea grupării Tricolorul, iar mai târziu Unirea Tricolor, grupare ce prin stăruinţa lui ajunsese să aibe un bun clasament şi era singura cu jucători numai români.-

Facultatea de Drept a făcut-o tot în Bucureşti şi a fost înscris ca avocat în Baroul de Ilfov. Sportul însă i-a fost principala ocupaţie.-

Cu echipa Unirea Tricolor a făcut mai multe (trei patru) excursii şi întâlniri sportive în străinătate, anume în Balcani şi orientul apropiat (Grecia, Turcia, Palestina) câştigând cu aceasta foarte bine.-

Ca preşedinte al grupării Unirea Tricolor l-au avut mult timp pe profesorul NAE IONESCU.-

E legionar vechi - fără a fi ajuns a se afirma ca luptător înainte de 1940 - poate şi din cauza simpatiei sale sportive.-

In 1940, după 6 Septembrie şi până la 23 Ianuari 1941 a fost primar al unui sector din Bucureşti. In acea perioadă de timp, capitala avea o singură primărie, respectiv un singur primar şi patru ajutori - care în fond erau primari ai câte unui sector.-

După 23 Ianuarie 1941, a plecat în Germania ajungând la Wiena unde s'a prezentat la gestapou - a fost lăsat încă câtva timp într'o localitate din împrejurimile Vienei, apoi cu un grup mai mare de legionari, a fost trimis la Roschtok - la fabrica de avioane Henchels - unde au fost folosiţi cu toţii la ce se pricepeau, unii în birouri, alţii ca tehnicieni (desenatori, ingineri) alţii pentru lucrări la care nu se cerea o specializare sau chiar simple corvezi.-

In această fabrică legionarii care erau vreo trei sute, au fost cazaţi în barăci, aveau bucătăria lor şi pentru viaţa lor în cantonament cât şi pentru relaţiile cu autorităţile germane, stăteau sub comanda lui N. PATRASCU care nici nu lucra în fabrică.-

In altă localitate fusese grupaţi foştii miniştri şi şefii de corpuri VASILE IASINSCHI, CORNELIU GIORGESCU, ILIE GÂRNEAŢĂ, MILE LEFTER, CONSTANTIN PAPABACE, VIOREL TRIFA, DUMITRU GROZA în total vreo 12 inşi. Aceştia nu lucrau erau socotiţi cu domiciliu obligatoriu, aveau însă la dispoziţie o bibliotecă, ziare, radio şi cazare şi hrană satisfăcătoare.-

In sfârşit, în a treia localitate N.E. de Berlin într'o vilă izolată era ţinut HOREA SIMA cu TRAIAN BOROBARU ca secretar. Si aceştia aveau o bibliotecă şi la cerere li se aducea orice carte dorită şi cazarea şi hrana erau bune.-

Cei dela Roschtok aveau voie să părăsească oraşul pe o rază de cât puteau merge şi reveni fără a lipsi dela lucru, altfel numai cu aprobarea gestapoului.-

Printre ei se aflau şi câteva elemente fără pregătire şi legături cu mişcarea legionară, care le-au şi prilejuit o serie de neplăceri.-

Doi dintre aceştia, agenţi ai Serviciului Special de Informaţii de pe lângă Preşedinţie - al lui EUGEN CRISTESCU - pretextând o internare în spital pentru operaţie, cu ajutorul gestapoului au revenit în ţară, au prezentat situaţia din Germania şi s'au angajat a-l suprima pe HOREA SIMA. Au revenit în Germania şi cu bilete de eşire din spital s'au reîntors în grupul legionar, fără să ştie că aceştia se seizase de absenţa lor de acolo. Luaţi din scurt au mărturisit totul iar N. PATRASCU i-a predat gestapoului, dând pe faţă şi complicitatea acestuia şi cerând trimiterea în judecată a celor doi pentru tentativă de asasinat. Gestapoul a reluat întreaga chestiune con chizând că totul e o farsă iar pe N. PATRASCU pentru imixtiune în treburi interne germane-cercetarea făcută în legătură cu cei doi - l-au ridicat dela Roschtok şi l-au dus în grupul celor 12.-

Despre cele petrecute la Roschtok şi despre tentativa de asasinat descoprită, HOREA SIMA a fost anunţat de VICA NEGULESCU care şi el a părăsit localitatea fără să anunţe gestapoul, având mai târziu să sufere pentru aceasta o condamnare de trei luni închisoare corecţională pe care a şi executat-o în închisoarea Roschtok.-

In locul lui N. PATRASCU comanda grupului legionar a luat-o PUIU TRAIAN - un comandant legionar vechiu, original din Constanţa.-

Tot dela VICA NEGULESCU ştiu că în primăvara anului 1942, când nemţii erau încă în plină ofensivă, HOREA SIMA a făcut un memoriu pe care l-a remis lui HIMLER, ministru de interne şi locţiitor al lui HITLER, iar după aceasta a fugit din Germania în Italia.-

In acel memoriu HOREA SIMA arăta că până la urmă nemţii vor pierde războiul, fiindcă l-au pornit în numele unor principii naţionaliste şi ei sunt primii care au renunţat la ele, călcându-le în picioare şi transformând războiul într'o năvală de ocupaţie germană. Exemplifica aceasta cu situaţia din Polonia şi Ucraina unde se colonizau ei şi exploatau până la sânge, fără a permite naţionaliştilor nici

un fel de manifestaţie ; exemplifica cu situaţia dela noi unde la 21 - 23 Ianuarie 1941 au intervenit în favoarea lui ANTONESCU şi în defavoarea mişcării legionare ; exemplifica cu situaţia din Belgia unde mişcarea Rex-istă a lui LEON DEGRELLES era prigonită etc. etc.

In Italia HOREA SIMA a fost arestat din holul locuinţei lui MUSSOLINI în momentul în care acesta se prezenta pentru o intervedere şi a fost adus din nou în Germania - ţinut tot cu TRAIAN BOROBARU dar de data aceasta sub pază severă. MUSSOLINI ar fi spus că de acest tânăr temerar se va mai vorbi în istorie.-

Rezultatul acestei fugi a fost internarea grupului legionar dela Roschtok în lagăr la Buchenwald.-

In lagăr stăteau în câteva barăci, aveau curtea lor separată, masa şi se aducea cu maşina dela o bucătărie centrală şi lucrau cu toţii lareparareа de benoacle şi aparate optice militare Zeiss.-

De trei patru ori au fost vizitaţi de un colonel din anturajul lui HIMLER care le-a spus că ei (nemţii) ar fi dispuşi să restabilească mişcarea legionară la conducere în România în llcul lui ANTONESCU dar aceştia trebue să-şi formeze un comitet de conducere sau să aleagă pe altcineva în locul lui HOREA SIMA căci cu acesta nu se poate trata.-

Ei răspundeau constant că aceasta nu e posibil în mişcarea legionară, că şef este şi rămâne H.SIMA.-

Asemenea propuneri s'au făcut şi celuilalt grup legionar iar răspunsul a fost dat de VASILE NASINSCHI şi CORNELIU GIOREESCU, totuşi între ei s'a produs o sciziune care s'a adâncit în special după 23 August 1944.-

Au luat poziţie împotriva lui HOREA SIMA şi pentru un comitet de conducere al mişcării : C. PAPANACU, ILIE GARNEATA, MILE LEFTER, VIOREL TRIFA şi DUMITRU GROZA cu foarte puţini (10 - 20 inşi) din cei dela Buchenwald.-

După 23 August 1944, toţi legionarii aflaţi în Germania au fost puşi în liberatate, au fost cazaţi în Viena iar HOREA SIMA a fost invitat de HIMLER să facă ce poate pentru România.-

In aceasta stă începutul activităţii desfăşurate

în Germania, formarea guvernului dela Viena, organizarea armatei - din divizia cu care trecuse şi din prizonieri - sub comanda lui CHIRNOAGA, instruirea şi paraşutarea de echipe de luptă în munţii noştri, propaganda prin postul de radio Donau şi toate câte au făcut acolo.-

Toţi erau convinşi că războiul e pierdut, au format însă guvernul şi armata de acolo simbolic şi demonstrativ faptului de a se situa pe aceiaşi linie intransingen tă de luptă anti-comunistă şi de eleiberare a ţării.

Atunci când capitularea Germaniei era iminentă HOREA SIMA a dat ordin de împrăştiere - fiecare pe socoteala lui - dar ţinând legătură între ei.-

Unii s'au hotărît să plece în Spania, alţii în Franţa, ITalia, Danemarca, Elveţia, America Latină, alţii să rămână în Germania şi cei mai puţini să se reîntoarcă în ţară.-

Cu fiecare dintre grupurile formate în felul acesta, HOREA SIMA a stat de vorbă dându-le dispoziţiuni şi directive de viitor.-

Atunci când VICA NEGULESCU i-a spus că el s'a hotărît să se întoarcă în ţară, HOREA SIMA a spus : foarte bine faci şi eu mă gândisem de început să plec încolo.Mi-am schimbat însă planul din alte raţiuni.-

Ca dispoziţiuni şi directive de viitor HOREA SIMA i-a spus :vedeţi ce puteţi face pentru cei paraşutaţi şi rămaşi în munţi şi să ştiţi că axându-ne în credinţa noastră creştină nu vom renunţa niciodată la lupta noastră anticomunistă şi antisemită. Cu acestea s'au despărţit CORNELIU GEORGESCU i-a dat o sumă de bani pentru drum şi împreună cu încă câţiva - între care şi două fete - au făcut întreg drumul pe jos : Viena - Zagreb - B elgrad - frontiera română sârbă, fără să aibă nici un inconvenient. Frontiera au trecut-o despărţindu-se tot câte unul, doi, cu ajutorul unor ţărani români din Banatul Jugoslav în apropiere de IAM - CARAS.-

Dela Iam la Bucureşti cu trenul ca orice cetăţean în timpul acela.-

La scurt timp după revenirea lui în Bucureşti (pe la sfârşitul verei şi începutul toamnei 1945) a aflat şi

de arestarea lui N. PATRASCU. Această arestare s'a produs imediat după o întâlnire pe care N PATRASCU a avut-o cu dr. VASILE NOVEANU şi în care aceştia discutase situaţia în care se află ei (N.PATRASCU) şi necesitatea de a găsi o soluţie. Odată arestat N.PATRASCU a crezut că va fi împuşcat ca unul ce fusese paraşutat şi se reîntorsese cu gând şi misiune de luptă.-

(avionul cu care venea N. PATRASCU s'a aprins în timpul sborului încă deasupra Ungariei încât de acolo el a făcut drumul pe jos. A ajuns la locul de întâlnire fixat de mai înainte, în momentul în care ceilalţi erau gata să anunţe dispariţia sa)

Lui VASILE NOVEANU se datoreşte faptul că în loc să fi fost tratat ca un prizonier de război, a fost considerat exponent al mişcării legionare şi s'a discutat cu el ca atare.-

Arestat a fost dus într'o locuinţă d pe şoseaua Kiselef cu consemn de a nu o părăşi dar cu permisiunea de a primi pe oricine să-l viziteze având şi telefon la dispoziţie. VICA NEGULESCU care fusese şi el arestat iniţial, a fost lăsat absolut liber cu indicaţia expresă de a-l ajuta pe N PATRASCU în stabilirea legăturilor de care are nevoie pentru a putea da o soluţie situaţiei legionarilor în ţară în momentul acela.-

Un decret de amnistie generală a tuturor deţinuţilor politici, pe care dl. LUCRETIU PATRASCANU ca ministru al justiţiei l-a dat imediat după 23 August 1944 din ordinul dl. PENESCU - ministru de interne - a fost suspendat în efecte pentru legionari.-

N PATRASCU a stat mai mult timp în locuinţa de pe Kiselef până a terminat discuţiile purtate cu reprezentanţii sau reprezentantul Ministerului de Interne şi până s'a stabilit ce anume se va face. In fond legionarii trebuiau să intre în legalitate, discriminaţi de trecutul lor şi să nu mai desfăşoare nici un fel de activitate legionară - cei paraşutaţi în munţi trebuiau să predea echipamentul, armamentul şi materialele explozibile ce aveau iar guvernul prin ministrul de interne, urma să pună în libertate în a-

celeaşi condiţiuni şi pe cei ce se aflau în închisori încă din 1941. In acest sens N. PATRASCU a făcut o circulară care - cât a fost posibil - a fost adusă la cunoştinţa tuturor legionarilor din ţară. Cu aceasta şi N. PATRASCU a fost lăsat liber, el stabilindu-se la Sibiu unde îşi avea familia iar VICA NEGULESCU a rămas din împuternicirea sa în Bucureşti ca un om de legătură între el şi Ministerul de Interne.-

Incă dela început au fost o serie întreagă de lucruride soluţionat în sensul înţelegerii intervenite. Multe poliţii şi legiuni de jandarmi în loc să-i lase liberi îi arestau pe cei ce se prezentau pentru intrarea în legalitate sau îi lăsau liberi de început ca să-i aresteze peste câteva zile. Cu lămurirea acestor cazuri, cu intervenirea pentru soluţionarea lor şi grabnică şi conformă, VICA se ducea la Ministerul de Interne unde discuta aceasta cu dl. NICOLSCHI. De două sau trei ori a fost primit şi de dl. TEOHARI GEORGESCU. Una din aceste întâlniri cu dl.TEOHARI GEORGESCU a fost prilejuită de memoriu făcut la Aiud de VICTOR BIRIS. De cum a luat cunoştinţă de circulara lui N. PATRASCU, VICTOR BIRIS a exploadat : aceasta e trădare şi a făcut un memoriu în care îşi afirma credinţa legionară - am fost, sunt şi voiu fi legionar şi dorinţa de a munci în duhul căpitanului. Faţă de aceasta care l-a surprins şi pe VICA NEGULESCU, dl.TEOHARI GEORGESCU a spus, cum să le dau drumul din închisori când fac asemenea declaraţii. Memoriul lui VICTOR BIRIS mai era semnat şi de alţi legionari deţinuţi la Aiud. Obiectul celorlalte întâlniri în parte nu-l cunosc.-

N. PATRASCU venea la Bucureşti din timp în timp câte odată şi în special pentru a interveni la Interne în legătură cu câte ceva, dar de fiecare dată se întâlnea cu VICA NEGULESCU.-

VICA NEGULESCU mi-a spus că el se ducea la interne de două, trei ori pe săptămână, câteodată zilnic, că era primit de dl. NICOLSCHI care soluţiona cazurile şi situaţiile ce-i erau prezentate. Mi-a spus că şi în ziua de 14 Mai 1948, a fost la dl. NICOLSCHI intervenind pentru ILIE TINTA şi că chiar atunci dl.NICOLSCHI i-a promis că va dispune să

fie pus în libertate dar că mai sunt de lămurit câteva chestiuni în legătură cu el.-

Tot VICA NEGULESCU mi-a spus de venirea din Germania la începutul toamnei 1947 a lui EUGEN TEODORESCU care le-a comunicat că are ordin dela HOREA SIMA să înfiinţeze un serviciu de informaţii - să strângă şi să-i trimită lui material în legătură cu situaţia dela noi din ţară - material pe care el să-l dea americanilor şi în felul acesta să-şi creeze personal şi mişcării legionare o situaţie favorabilă faţă de ei. Mi-a spus că EUGEN TEODORESCU - la scurt timp după această primă venire s'a reîntors în Germania cu materialul cât a putut să-l strângă în grabă - dar că a refuzat în momentul plecării să fie însoţit şi de un curier pe care N.PATRASCU voia să-l trimită din partea sa lui HOREA SIMA.-

EUGEN TEODORESCU a motivat refuzul său pe motiv de siguranţă în trecere iar N PATRASCU insista să trimită acest curier din partea sa întrucât avea bănuială că ceiace transmitea EUGEN TEODORESCU nu era un ordin al lui HOREA SIMA ci o iniţiativă a acestuia.-

A venit a doua oară EUGEN TEODORESCU, a repetat acelaş ordin : înfiinţarea unui serviciu de informaţie, împrejurare care i-a determinat să tr acă la reorganizarea mişcării legionare - neputând folosi pentru informaţii elemente disparate - punând astfel întreaga mişcare în slujba serviciului de informaţii infiinţat şi condus de EUGEN TEODORESCU

Ordinul de reorganizare al mişcării legionare a fost dat în toamna anului 1947 şi era scrizat astfel : nu ne ţinem de cuvântul dat, de a nu activa, întrucât nici ei nu s'au ţinut de promisiunea făcută de a pune în libertate pe cei închişi. Si după începerea reorganizării VICA NEGULESCU a continuat să ţină legătura cu Ministerul de Interne ca şi mai înainte.-

A fost arestat în noaptea de 14/15 Mai 1948 şi depus la Malmezon.-

Dela arestare şi până la jumătatea lunei Octombrie 1948, când a compărut ca martor al acuzării în procesul lui N PATRASCU, VICA NEGULESCU n'a fost anchetat defel în legătură cu activitatea legionară desfăşurată de el. Tot

timpul însă a avut o serie de discuţii de principiu, privind mişcarea legionară ca deziderate de ordin social ale mişcării, felul în care se realiza omul jertfei totale, ce intenţii şi ce soluţii se preconizau în problema muncitorească. In a doua jumătate a lunei Octombrie 1948 a fost anchetat şi el trimis în judecată şi condamnat la 25 ani muncă silnică.-

Eu i-am povestit felul în care am fost arestat, pe unde am fost deţinut, cum am fost anchetaţi şi judecaţi la Suceava, activitatea de reeducare şi O.D.C.C. desfăşurată acolo, memoriul făcut de noi, într'un moment toate câte trecusem din momentul arestării.-

Faţă de ştirea ce avusesem la Suceava din auzite confirmată mai târziu şi de TUDOR POPESCU că N PATRASCU şi el ar fi discutat şi după arestarea din Mai 1948 cu reprezentanţi ai Ministerului de Interne, soluţionarea situaţiei noastre, VICA NEGULESCU mi-a spus că n'a avut asemenea discuţii cu absolut nimeni.-

Faţă de lucruriele petrecute la Suceava, reeducarea -O.D.C.C., la isbucnirea mea că aceştia în special BOGDANOVICI - trecusela atacuri şi prigoniri personale împotriva unora dintre noi, numai să se facă crezuţi în acţiunea ce desfăşurau şi să poată ajunge liberi până în cele din urmă, VICA NEGULESCU a spus :n'au nici o importanţă aceasta, interesant este dacă vor ajunge liberi.-

In legătură cu situaţia deţinerii noastre, faţă de aşteptarea continuă de a fi liberi şi faţă de svonurile privind situaţia externă ce ne parveneau, am discutat adesea cât vom mai sta închişi şi cum crede el că va fi sfârşitul. Incă în vara lui 1950 şi începutul toamnei, VICA NEGULESCU spunea că înainte de expirarea mandatului lui TRUMAN nici nu poate fi vorba de o schimbare a relaţiilor internaţionale, necum a raporturilor dintre marile puteri.De abia după 1952 se va vedea cum se vor orienta lucrurile. Prin acestea el era socotit în genere un pesimist în opoziţie cu optimiştii care aşteptau schimbarea situaţiei noastre de deţinere şi VICA NEGULESCU ca şi toţi deţinuţii în general nu crede în reabilitarea prin muncă, nu crede în intervenirea vreunui

act dă clemenţă din partea guvernului şi numai în declanşarea conflictului inevitabil între cele două tabere Rusia şi Anglo-Saxonia care în împrejurarea câştigului pentru aceşti din urmă, ar aduce implicit şi eliberarea noastră.-

Buletinul ştirilor zilnice ni-l dădeau plantoanele, în special MITICA GHEANTA care stătea împreună cu noi (sau celălalt TERNA SERGIU) sau le prindeam măcar trunchiat monosilabic la plimbare.-

Incă până la plecarea mea în colonia Baia Sprie aflasem de noul cod penal, văzusem plecarea a două serii mari (dintre deţinuţii de drept comun) şi ştiam că se duc la canal, în discuţiile avute cu VICA NEGULESCU se menţinea în rezervă că prevederile acestui cod ar fiextinse şi asupra deţinuţilor politici.-

Plecarea la mină în a doua jumătate a lunei Septembrie 1950, ne-a surprins pe toţi fără a şti de ce e vorba.-

Incă din primăvara anului 1950, masa se mai ameliorase puţin - noi socoteam însă prilejuită de frecventel cazuri de caşexie ; au fost şi vreo două, trei vizite din partea Ministerului de Interne -odată dl. SEPEANU, odată dl BACIU, odată dl. DULGHERU şi SEPEANU - noi însă le socoteam simple vizite administrative. In fond şi îmbunătăţirea mesei şi vizitele făcute erau în vederea trimiterii noastre în colonie.-

Cu ocazia ultimei vizite, dl. DULGHERU după ce i s'a dat raportul, văzându-l pe VICA NEGULESCU l-a întrebat : Ce mai faci VICA? e bine aici? la care el nici n'a dovedit să răspundă, un altul din cameră (cpt.OCHISOR) raportând să fie scos la muncă, iar dl. DULGHERU din nou s'a adresat lui VICA NEGULESCU : Ce zici VICA asta e colaborare cu regimul ? la care VICA NEGULESCU a răspuns : şi dvs. ştiţi că aşa e în politică.-

Intre timp s'a făcut o vizită medicală generală şi după vreo lună de zile chemaţi după tablou, am fost revizitaţi medical şi apoi trimişi în colonie.-

Reîntors din colonia Valea Nistrului în Septembri 1952 şi daţi la disponibili în Zarcă, m'am interesat şi am

aflat că VICA NEGULESCU e internat ca tebecist de mai bine de un an de zile şi are şi o vegetaţie intestinală care-l obligă să stea la pat. In adevăr în decurs de opt luni de zile - până la eşirea mea la lucru în fabrică (la sfârşitul lunei Aprilie 1953) nu l-am văzut pe VICA NEGULESCU la plimbare mai mult de 3-4 ori.-

Din Septembrie 1950 n'am mai vorbit cu el şi nici prin altcineva nu mi-a transmis nimic.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau nesilit de nimeni ş susţin şi semnez.-

ss Cobâlaş Nicolae

R.Sărat la 9 Septembrie 1953

104 105

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE fiul lui PETRU şi ANA COBALAS, născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud. Bălţi, cu ultimul domiciliu în Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, actualmente deţinut fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la POPA ALEXAN DRU (TANU) declar cele ce urmează :

Originar din vechiul regat, tatăl lui POPA ALEXANDRU a fost secretar comunal sau notar în comuna Pravila judeţul Soroca. Mort de timpuriu a lăsat patru copii : trei băeti şi o fată, TANU fiind al treilea. Ca văduvă pensionară mama lor s'a stabilit în Soroca dându-şi copii la şcoală.Incă din 1938 am cunoscut-o la sediul organizaţiei legionare din Soroca pe FLORICA sora mai mare a lui TANU şi prin ea am afla că mai are trei fraţi - unul mai mare şi doi mai mici şi întreaga poveste a familiei lor. Intervenind desfiiintarea partidelor politice şi apoi internările legionarilor în lagăre eu am lipsit din Soroca şi n'am mai ştiut de familia POPa până în 1942 când - venit în concediu dela şcoala militară de ofiţeri de rezervă Ploeşti am găsit în Soroca - stabiliţi chiar în vecinătatea locuinţei noastre pe POPA. TANU era elev la liceul tehnic agricol în clasa VII-a - un elev bun şi pentru apropierea locuinţei lui de aceia a părinţilor mei, medita la toate materiile pe un nepot al meu - VALERIU ULEA care stătea la noi şi era elev în clasa II-a la liceul A.D. Xenopol. Cu această ocaţie şi în aceste împrejurări l-am cunoscut pe POPA ALEXANDRU şi am aflat că în 1940 el a fost re-

(105) 106

fugiat - cu întreaga familie - la Galaţi sau Brăila şi că acolo - în perioada de după 6 Septembrie s'a încadrat în F.D.C., că revenit în Soroca din 1941 (toamna) s'a întâlnit cu ALEXANDRU BOGDANOVICI şi CONSTANTIN CACIAUNOV pe care îi ştia că sunt legionari, că a luat legătură cu ei şi că vor să facă şi în Soroca o unitate legionară F.D.C.

M'am întâlnit şi cu CONSTANTIN CACIAUNOV - student la Bel-Arte în Iaşi, originar din Soroca şi tot acolo căsătorit şi acesta mi-a spus că TANU e un băiat foarte bun şi mi-a spus că la începerea anului şcolar 1941-1942 ei, BOGDANOVICI (care atunci se aflat în Soroca) CACIAUNOV şi POPA au voit să pună în locul tabloului lui ANTONESCU pe cel al lui HORIA SIMA. In acest scop POPA a procurat o cheie potrivită, totul urmând să se facă noaptea, fără să poată fi văzuţi de nimeni- ştiind că paznicul de noapte, obişnuit doarme iar clasele rămâneau deschise. Intr'adevăr CACIAUNOV şi POPA au intrat noaptea în Liceul Tehnic Agricol, dar înainte de a putea termina ceiace intenţionau să facă, au fost simţiţi de paznic. CACIAUNOV A isbutit să fugă dar POPA a fost prins şi reţinut până dimineaţa acolo. Intre timp ei au pus la loc tablourile lui ANTONESCU, astfel ca paznicul să nu cunoască nimic, încât dimineaţa şi POPA a fost lăsat liber el pretextând că se dusese fiindcă îşi uitase o şapcă sau aşa ceva. De câte ori am fost în Soroca l-am întâlnit pe POPA ALEXANDRU şi ştiu dela el că într'adevăr el organizase la liceul tehnic un mănunchiu de prieteni F.D.C. dintre care câţiva urmau să depună legământul de fraţi de cruce ca să se reînfiinţeze vechiul grup 30 F.D.C. din Soroca, dar tocmai POPA care era filat de poliţie ca legionar, a fost prins cu steagul grupului pe care îl pregătise în vederea depunerii legământului şi atunci pentru a nu mai angaja şi pe alţii, necunoscuţi, au declarat că unitatea existentă era compusă numai din BOGDANOVICI ca şef - POPA şi HARIC MIHAI.-

Pentru activitate subversivă - pe baza unei ordonanţe a Guvernământului Basarabiei, BOGDANOVICI a fost condamnat la 6 luni închisoare corecţională iar POPA şi HARIC la câte 3 luni închisoare corecţională. Au fost prinşi activând ca legionari în luna Iunie sau Iulie 1943 - cu aceiaşi ocazie poliţia a făcut o percheziţie domiciliară şi la mine, ridicându-mi un album cu fotografii din diferite manifestaţii legionare din 1940, pentru deţinerea cărora am fost condamnat

(166) 107

şi eu la şase luni închisoare corecţională. Sentinţa a fost dată de către Curtea Marţială a Corpului III Armată Chişinău, iar mandatele de executare a pedepsei, la cererea noastră - pentru BOGDANOVICI şi mine au fost emise pentru penitenciarul Soroca, POPA şi HARIC rămânând să-şi execute pedeapsa la închisoarea militară Chişinău.-

Incă înainte de a fi fost prinşi cu steagul grupului în Soroca, tot la începutul verei 1943 (Iunie - Iulie) într'o noapte m'am pomenit (în Floreşti unde eram la regiment) la gazda mea cu BOGDANOVICI - pe la orele 23 - 24 care era însoţit de încă 2-3 elevi - făceau în marş- ceiace în sistemul F.D.C. se numeşte o noapte de lagăr.-

Printre cei care îl însoţeau pe BOGDANOVICI era şi POPA ALEXANDRU. Au făcut act de prezenţă la acest punct - Floreştiul - cel mai îndepărtat pe care îşi propusese să-l atingă şi de îndată au plecat înapoi pentruca dimineaţa să fie din nou în Soroca.-

In închisoarea militară Chişinău, eu am stat împreună cu POPA, HARIC şi BOGDANOVICI, într'o cameră în care mai erau 18 - 20 de inşi - partizani din jud. Cetatea Albă.- După judecarea procesului - la vreo două săptămâni dela depunerea mea la închisoare - eu şi BOGDANOVICI am fost transferaţi la închisoarea Soroca. Pentru timpul cât am stat împreună, ca eveniment important este faptul că într'o seară am cântat un cântec legionar şi am fost bătuţi şi izolaţi la beci. Noi am cântat văzând că şi grupul de partizani cântau şi nu le spunea nimeni nimic. POPA era încă din timpul acela prieten intim cu BOGDANOVICI. POPA şi HARIC au terminat executarea mandatului lor, mult mai înainte decât noi (eu şi BOGDANOVICI) şi fiindcă au avut condamnare mai mică, dar şi fiindcă fusese mai înainte depuşi la închisoare.-

La închisoarea Soroca condiţiile noastre de viaţă (hrană, vorbitor, scrisori, citit) erau cât se poate de grele. Pentru fiecare "favoare" ni se pretindea o "taxă" ba de către prim, ba de către contabil, ba de către administraţie. Faţă de acestea au em cerut în scris să fiu dus la procuror pentru a mă plânge de tratamentul ce ni se dădea iar pe dealtă parte am făcut o scrisoare prin care arătam toate câte se petreceau în acea închisoare, scrisoare pe care BOGDANOVICI a transmis-o afară iar POPA a multiplicat-o şi în aceiaşi seară în plicuri închise, a remis-o la mai multe persoane - indicate de noi - astfel că situaţia din închisoa-

107 108

re să ajungă de notorietate publică. Lucrul a isbutit perfect, fiindcă după două zile ni s'au respectat toate drepturile regulamentare. După eliberarea sa din închisoarea militară Chişinău. POPA a condus unitatea legionară F.D.C. din Soroca şi îi raporta lui BOGDANOVICI ce face.-

L-am întâlnit din nou pe POPA în după masa zilei de 22 sau 23 Martie 1944 când într'un grup de mai mulţi elevi se evacuau din Soroca (în urma încercuirii şi străpungerii frontului la UMAN). S'au oprit în trecere la gazda mea mi-au spus că Soroca era bombardată de artilerie în momentul plecării lor, că părinţii mei încă rămăseşe în Soroca, negăsind nici un mijloc de transport şi e posibil chiar să fi o fost ocupaţi.-

Eu i-am dat lui POPA care avea bagajele cele mai puţine din tot grupul (ei au plecat în continuare pe jos până la Bălţi) tot ce aveam civil la mine, scurta, cismele, hainele, etc.. Cu acestea i-am spus să se ducă unde se duce el şi să mi le păstreze până voi avea nevoie şi i le voi cere. După reîntoarcerea mea din Moldova la P.S. Regt.39 Inf. la Nedeia Dolj am fost (ca desconcentrat (în comuna Balş jud. Romanaţi, unde era evacuat spitalul Soroca şi unde era stabilită şi familia POPA (ELORICA fiind soră infirmieră sau de caritate la acel spital şi mi-am luat lucrurile scurta şi cizmele, restul fiind arse în bombardamentul dela 4 Aprilie 1944 dela Bucureşti Triaj .-

Pe TANU nu l-am întâlnit, era plecat la Sibiu pentru examenul de admitere şi înscriere la Facultatea de Agronomie din Iaşi.

Am aflat mai târziu că şi familia i s'a mutat cu totul la Sibiu, unde era până în momentul arestării lui.-

L-am întâlnit din nou pe TANU în primăvara lui 1946 (Iunie) când am fost în Iaşi şi anume la şedinţa grupului agronomia - din pădurea Breaza (în spatele şcolii normale Vasile Lupu) la care am fost dus de CAZIUC - şeful lor de grup. Cu POPA n'am vorbit nimic important, am reţinut doar faptul că era în Iaşi ca student în anul II la Agronomie. Fără nici o înţelegere prealabilă, pe adresa lui am trimis cele două scrisori manifeste scrise din Anina şi adresate studenţilor din Iaşi în legătură cu alegerile din Noembrie 1946 şi în legătură cu 10 Decembrie - "sărbătoarea studenţimei române creştine".-

~~115~~ 109 (108)

Nu l-am întrebat niciodată ce a făcut cu scrisorile trimise - eram însă sigur că le dăduse şefului de grup pentru multiplicare şi răspândire.-

Pe TANU l-am întâlnit de câte ori am fost în Iaşi, de obicei împreună cu BOGDANOVICI- ei fiind buni prieteni şi prin activitatea comună din trecut care îi lega şi prin faptul că erau Soroceni. Stiam că activa în grupul politehnica - fiind socotit un element bun. Nu l-am întâlnit în Martie 1948 atunci când am fost chemat şi m'am întâlnit cu BALANESCU, după cum nu l-am întâlnit nici pe BOGDANOVICI. L-am reîntâlnit din nou pe TANU la Suceava. N'am avut nici un fel de discuţii cu el- nici legionare nici nelegionare - ne salutam, ne întrebam convenţional ce mai faci, cum o mai duci, iar după desfiinţarea secţiei subsol nici nu l-am mai văzut vreodată. Stiu încă dela Suceava că după procese şi atunci când se începuse activitatea O.D.C.C., POPA a fost printre primii studenţi alături de BOGDANOVICI şi mai ştiu din spusele celor veniţi dela Gherla în colonia Valea Nistrului, că POPA în penitenciarul Gherla - era un fel de şef al biroului organizatoric al muncilor - el scotea la lucru sau îţi refuza aceasta, iar alături de PUSCASU şi fraţii GRAMA a condus o activitate de demascare a deţinuţilor legionari din acel penitenciar, care pentru GRAMA s'a soldat - din câte am auzit - după plecarea sa la canal - cu o condamnare de 25 ani muncă silnică.- Stiu că TANU îşi manifesta scrinţa de a mă avea pe mine şi pe preotul N. PASLARU în mână ca să ne înveţe el minte.-

Acestea sunt toate lucrurile ce ştiu despre POPA. Nu ştiu dacă a făcut parte din biroul II sau nu mi-a spus nici el nici altcineva nimic despre aceasta. Stiu însă că era bun prieten cu BOGDANOVICI.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau liber şi nesilit de nimeni, o susţin şi semnez.-

ss Cobâlas Nicolae

Referitor la HARIC MIHAI ştiu următoarele : a fost mai mic decât mine cu 3-4 seriiîn liceu, n'a urmat însă decât 2-3 clase căci murindu-i tatăl s'a retras din liceu.-

L'am reîntâlnit în 1943 la închisoarea militară din Chişinău. Stiam mai de mult că încă din toamna anului 1941 că el se împrietenise cu POPA, BOGDANOVICI şi CACIAUNOV şi se încadrase - deşi nu era elev - în unitatea din Soroca.-

In casa lui obişnuit se ţineau şedinţele acestei unităţi F.D.C. din Soroca. Sora lui mai mare era vânzătoare la cooperativa oraşului iar cea mai mică în 1944 era elevă în clasa IV-a primară. In Ianuarie sau Februarie 1944, după ce îşi executase mandatul dela Chişinău, HARIC MIHAI a fost încorporat într'un regiment ce îşi avea garnizoana în Călăraşi - Ialomiţa. In a doua jumătate a lunii Martie 1944, după străpungerea frontului la Uman, sora lui mai mică s'a evacuat la el (la Călăraşi) unde a fost internată într'un institut de educaţie a copiilor orfani. Sora lui mare mare a rămas în Soroca.-

L-am întâlnit ultima dată pe HARIC MIHAI în Iunie 1945 - în gara Filiaşi - eu plecam spre Anina- Caraş iar el se întorcea depe front. Mi-a spus că sora lui mai mică a fost dată la liceu de institutul la care fusese internată şi că era premiantă, mi-a spus că la regiment a avut neplăceri atunci când s'a aflat că fusese condamnat la Chişinău pentru activitate legionară şi mi-a spus că vrea să se stabilească în Călăraşi pentru a fi în apropierea sorei lui.-

După această dată nu l-am mai revăzut. Stiu însă dela NADEA APREOTESEI - sora mai mare a unui coleg căzut pe front la 7 Mai 1945 şi care mi-a scris la Anina, interesându-se dacă s'ar putea găsi pe acolo vreo ocupaţie, că HARIC într'adevăr se stabilise la Călăraşi, fiind taxator la Primărie pentru piaţă.

Nu ştiu dacă a făcut parte din biroul II- nu mi-a spus nimeni nimic în legătură cu aceasta.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau nesilit de nimeni, o susţin şi semnez.-

ss Cobâlaş Nicolae

Râmnicul-Sărat 7 Octombrie 1953

09.09.1953
Dată în fața noastră
Comna Nicolae

110

Declarație,

Subsemnatul Cobălaș Nicolae, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenia - jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana Cobălaș, cu ultimul domiciliu în Huși - str. Ștefan cel Mare Nr. 9, actualmente deținut - fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, în legătură cu cele ce știu despre Vică Negulescu, de la el și de la alții despre el, declar cele ce urmează:
Pe Vică Negulescu l-am cunoscut în a doua jumătate a lunii lunie 1950, la Aiud în Zarcă. Am stat împreună până în momentul plecării mele în colonia de la mina Baia-Sprie - la sfârșitul lunei septembrie 1950.
Din cele discutate cu Vică Negulescu, știu despre el următoarele: e fiu al unor comercianți manufacturieri din București, singur băiat rămas în viață și mai are una sau două surori. Liceul l-a făcut în București, de mic fiind un pasionat sportman, ceea ce l-a purtat la înființarea grupării Tricolorul, iar mai târziu Muncea-Tricolor - grupare ce, prin stăruința lui, ajunse să aibă un bun clasament și era singura cu puteri numai [illegible]
Nicolae -

Facultatea de drept a făcut-o tot în București și a fost meseria ca avocat în Baroul de Ilfov, sportul însă i-a fost principala ocupație.

Cu echipa Unirea-Tricolor, a făcut mai multe (trei-patru) excursii și întâlniri sportive în străinătate, anume în Balcani și Orientul apropiat (Grecia, Turcia, Palestina), cățigând cu această foarte bine.

La președinte al grupării Unirea-Tricolor l-au avut mult timp pe prof. Nae Ionescu.

E legionar vechi - fără să fi ajuns a se afirma ca luptător mainte de 1940 - poate și din cauza ocupației sale sportive.

În 1940, după 6 septembrie și până la 23 ianuarie 1941, a fost primar al unui sector din București. În acea perioadă de timp Capitala avea o singură primărie - respectiv un singur primar și patru ajutori - care în fond erau primari ai câte unui sector.

După 23 ianuarie 1941, a plecat în Germania, ajungând la Viena - unde s'a prezentat la Gestapou - a fost lăsat mai câtva timp în acea localitate din împrejurimile Vienei, apoi, cu un grup mai mare de legionari, a fost trimis la Rostoc - la fabrica de avioane Henchels - unde au fost folosiți cu toții la ce se pricepeau. Unii în birouri, alții ca tehnicieni (desenatori, mineri), alții pentru lucrări la care nu se cerea o specializare sau chiar simple corvezi.

La această fabrică - legionarii, care erau vre o trei sute - au fost cazați în barăci, aveau bucătăria lor și pentru viața lor în cam-

tornament, cât și pentru relațiile cu autoritățile germane, stăteau sub comanda lui N. Petrașcu, care nici nu lucra în fabrică. 112 / 11

In altă localitate fusese grupați foștii miniștri și șefi de corpuri: Vasile Iasinschi, Cornelius Giorgescu, Ilie Șărmeață, Mile Lefter, Constantin Papanace, Viorel Trifa, Dumitru Groza – în total vreo 12 inși. Aceștia nu lucrau, erau socotiți cu domiciliul obligatoriu, aveau însă la dispoziție o bibliotecă, ziare, radio și cafea și hrană satisfăcătoare.

In sfârșit, în a treia localitate N.E. de Berlin, într-o vilă izolată, era ținut Horia Sima, cu Traian Borobaru ca secretar. Și aceștia aveau o bibliotecă - și la cerere li se aducea orice carte oprită - și cafeaua și hrana erau bune.

Cei de la Rochstock, aveau voie să părăsească orașul pe o rază de cât puteau merge și reveni fără a lipsi de la lucru, altfel numai cu aprobarea ghestapoului.

Printre ei se aflau și câteva elemente fără pregătire și legături cu mișcarea legionară, care le-au și pricinuit o serie de neplăceri.

Doi dintre aceștia - agenți ai serviciului special de Informații de pe lângă Președinție - al lui Eugen Cristescu - profitând o internare în spital pentru operație, cu ajutorul ghestapoului au revenit în țară, au prezentat situația din Germania și s'au angajat a-l supraveghea pe Horia Sima. Au revenit în Germania și cu bilete de ieșire din spital s'au reintors în grupul legionar, fără să știe că aceștia se dezinteresează

Mielke -

de absență lor de acolo. Când ăștia sunt, au mărturisit totul, iar N. Patrașcu i-a predat Șhestapoului, odând pe față și complicitatea acestuia și ordinul trimiterea în judecată a celor doi, pentru tentativă de asasinat. Șhestapoul a reluat întreaga chestiune concluzând că totul e o farsă, iar pe N. Patrașcu, pentru imixtiune în treburi interne germane - executarea făcută în legătură cu cei doi - l-au ridicat de la Roschtok, și l-au dus în grupul celor doisprezece.

Despre cele petrecute la Roschtok și despre tentativa de asasinat descoperită, Horea Șima a fost anunțat de Vică Negulescu, care și el a părăsit localitatea fără să anunțe Șhestapoul, având mai târziu să sufere pentru aceasta o condamnare de trei luni închisoare corecțională, pe care a și executat-o în închisoarea Roschtok.

În locul lui N. Patrașcu, comanda grupului legionar a luat-o Puiu Traian - un cunoscut legionar vechi, originar din Constanța.

Tot de la Vică Negulescu știu că în primăvara anului 1942, când nemții erau încă în plină ofensivă, Horea Șima a făcut un memoriu pe care l-a trimis lui Himler, ministrul de interne și locțiitor al lui Hitler, iar după aceasta a fugit din Germania în Italia.-

În acel memoriu Horea Șima arăta că până la urmă nemții vor pierde războiul, fiindcă l-au pornit în numele unor principii naționaliste și ei sunt primii care au renunțat la ele, călcându-le în picioare și transformându

răstoarnă orice încercare de ocupație germană. Exemplifică aceasta cu situația din Polonia și Ucraina - unde se colonizau ei și exploatau până la sânge, fără a permite naționaliștilor nici un fel de manifestație; exemplifică cu situația din Iugoslavia unde la 21-23 ianuarie 1941, au intervenit în favoarea lui Antonescu și în defavoarea mișcării legionare; exemplifică cu situația din Belgia unde mișcarea Rexistă a lui Leon Degrelle era prigonită; etc. etc.
În Italia Horia Sima a fost arestat din ordinul locuinței lui Mussolini, în momentul în care acesta se prezenta pentru o întrevedere și a fost adus din nou în Germania - fiind luat cu trăsura Borolan-dar de către acesta sub pază severă.
Mussolini ar fi spus că de acest tânăr temerar se va mai vorbi în istorie.
Rezultatul acestei fugi a fost internarea grupului legionar din la Roschtock în lagărul de la Buchenwald.
În lagăr, stăteau în câteva bărăci, având custea lor separată, masa li se aducea cu mașina din o bucătărie centrală și lucrau cu toții la repararea de binoclu și aparate optice militare Zeiss.
De trei, patru ori au fost vizitați de un colonel din anturajul lui Himler, care le-a spus că ei (nemții) au dispus să restabilească mișcarea legionară la conducere în România în locul lui Antonescu.

Antonescu, dar acestia trebuie să-și formeze un comitet de conducere, sau să aleagă pe alți cineva în locul lui Horia Sima, căci cu acesta nu se poate trata.

Ei răspundeau constant că aceasta nu e posibil în mișcarea legionară, că șef este și rămâne H. Sima.

Asemenea propuneri s'au făcut și celuilalt grup legionar - iar răspunsul a fost același de Vasile Iasinschi și Corneliu Giurgescu, totuși, între ei, s'a produs o scindare, care s'a adâncit în special după 23 August 1944.

Au luat poziție împotriva lui Horia Sima și pentru un comitet de conducere al mișcării: C. Papanace, Ilie Gârneață, Mihai Stelian, Viorel Trifa și dumitru Groza, cu foarte puțini (10-20 inși) alții ei de la Buchenwald.

După 23 August 1944, toți legionarii aflați în Germania au fost puși în libertate, au fost căutați în Viena - iar Horia Sima a fost mustrat de Himler să facă ce poate pentru România.

În această stare începutul activității desfășurată în Germania: formarea guvernului de la Viena, organizarea armatei - din divizia cu care trecuse și alți prizonieri - sub comanda lui Chirnoagă, instruirea și parașutarea de echipe de luptă în munții noștri, propaganda

prin postul de radio douăa și toate căile
au făcut acolo. 113
Toți erau convinși că războiul e pierdut,
au format însă guvernul și armata
de acolo, simbolic și demonstrativ faptu-
lui de a se situa pe aceiași linie
intransigentă și consecventă de luptă
anticomunistă și de eliberare a țării.
Atunci când capitularea Germaniei era
iminentă, Horia Sima a dat ordin de
împrăștiere - fiecare pe socoteala lui - dar
ținând legătură intre ei.
Unii s'au hotărât să plece în Spania,
alții în Franța, Italia, Danemarca, El-
veția, America Latină, alții să rămână
în Germania și cei mai puțini să se
reîntoarcă în țară.
Cu fiecare din grupurile formate în
felul acesta, Horia Sima a stat de vorbă
dându-le dispozițiuni și directive de
viitor.
Atunci când Vica Negulescu i-a spus că el
s'a hotărât să se întoarcă în țară, Horia
Sima a spus: foarte bine faci și eu mă
gândisem de început să plec acolo,
mi-am schimbat însă planul din alte
rațiuni.
Ca dispoziții și directive de viitor, Horia
Sima i-a spus: voliți ce puteți face
pentru cei parașutați și rămași în munți,
și să știți că această lucru în credința
armamentul și materialele explozibile ce
Mortha -

noastră creştină, nu vom renunţa nici odată la lupta noastră anticomunistă şi antisemită. Cu aceştia s'au despărţit, Corneliu Zelea Codreanu i-a dat o sumă de bani - pentru drum şi împreună cu încă câţiva - între care şi două fete - au făcut întreg drumul pe jos: Viena, Zagreb, Belgrad, frontiera româno-sârbă, fără să aibă nici un necaz. Frontiera au trecut-o, despărţindu-se tot câte unul, doi, cu ajutorul unor ţărani români din Banatul Iugoslav, în apropiere de Jam-Caraş.

De la Jam la Bucureşti cu trenul ca oricare călătoream în timpul acela.

La scurt timp după revenirea lui în Bucureşti (pe la sfârşitul verii şi începutul toamnei 1945), a aflat şi de arestarea lui N. Patraşcu. Această arestare s'a produs imediat după o întâlnire pe care N. Patraşcu a avut-o cu dr. Vasile Noveanu şi în care aceştia discutau situaţia în care se afla el (N. Patraşcu) şi necesitatea de a găsi o soluţie. Odată arestat N. Patraşcu a crezut că va fi împuşcat ca unul ce fusese paraşutat şi a încercat cu sânge şi mânie de luptă.

(Avionul cu care venea N. Patraşcu s'a aprins în timpul zborului încă deasupra Bulgariei, în cât de acolo el a făcut drumul pe jos. A ajuns la locul de întâlnire fixat de mai înainte, în momentul în care ceilalţi erau gata să anunţe dispariţia sa.)

Mazilu
Mazilu-

115

lui Vasile Ionescu se datorește faptul că nu fost să fi fost tratat ca un prizonier de război, a fost considerat exponent al mișcării legionare și s'a discutat cu el ca atare.

114

Arestat, a fost dus mai întâi la locuința de pe șoseaua Kiseleff, cu consemn de a nu o părăsi, dar cu permisiunea de a primi pe oricine să-l viziteze, având și telefon la dispoziție. Vică Negulescu, care fusese și el arestat inițial, a fost lăsat absolut liber, cu indicația expresă de a-l ajuta pe N. Pătrășcanu în stabilirea legăturilor de care are nevoie, pentru a putea da o soluție situației legionarilor în țară în momentul acela.

Un decret de amnistie generală a tuturor deținuților politici, pe care d-l Lucrețiu Pătrășcanu, ca ministru de justiție la dat imediat după 23 August 1944, dnii croitorul d-l Penescu - ministru de interne - a fost suspendat în efecte pentru legionari.

N. Pătrășcanu a stat mai mult timp în locuința de pe Kiseleff, până a terminat discuțiile purtate cu reprezentanții săi reprezentantul ministerului de interne și până s'a stabilit ce anume se va face.

În fond, legionarii trebuiau să intre în legalitate, discriminați de trecutul lor și să nu mai desfășoare nici un fel de activitate legionară - cei parașutați în munți trebuiau să predea echipamentul, armamentul și materialele explozibile ce

aveau, iar guvernul - prin ministerul de interne - urma să pună în libertate în aceleași condițiuni și pe cei ce se aflau în închisori până din 1941. În acest sens N. Pahonțu a făcut o circulară, care - cât a fost posibil - a fost adusă la cunoștința tuturor legionarilor din țară. Cu aceasta și N. Pahonțu a fost lăsat liber, el stabilindu-se la Sibiu, unde își avea familia, iar Vică Negulescu a rămas aici împuternicitul său în București, ca om de legătură între el și ministerul de interne.

Încă de la început au fost o serie întreagă de lucruri de soluționat în sensul înțelegerii intervenite. Multe poliții și legiuni de jandarmi în loc să-i lase liberi, îi reținean pe cei ce se prezentau pentru intrarea în legalitate, sau îi lăsau liberi de acasă ca să-i aresteze peste câteva zile. Cu stăruința acestor cazuri, cu intervenirea pentru soluționarea lor și grabnică și conformă, Vică se ducea la ministerul de interne, unde discuta acestea cu d-l Nicolschi. De obicei sau trei ori, a fost primit și de d-l Teoharie Georgescu. Una din aceste întâlniri cu d-l Teoharie Georgescu a fost prilejuită de memoriul făcut la Aiud de Victor Birsan. De cum a luat cunoștință de circulara lui N. Pahonțu, Victor Birsan a explodat: aceasta e trădare și a făcut un memoriu în care își afirma credința legionară - am fost, sunt și voi fi legionar -

Nicolschi

și dorința de a muri în dreptul căpitanului. Față de aceasta, care l-a surprins și pe Vică Negulescu, dl. Teoharie Georgescu, a spus: cum să le dau drumul dlui Indrieșoare când fac asemenea declarații. Memoriul lui Victor Birlș, mai era semnat și de alți legionari deținuți la Aiud. Obiectul celorlalte întâlniri în parte nu-l cunosc. N. Petrașcu venea în București din timp în timp, câte odată și el special pentru a interveni la Interne în legătură cu câte ceva, dar de fiecare dată se întâlnea cu Vică Negulescu. V. Negulescu mi-a spus că el se ducea la Interne de câteva ori pe săptămână, câte odată zilnic, că era primit de dl. Nicolschi, care soluționa cazurile și situațiile ce-i erau prezentate. Mi-a spus că și în ziua de 14 Mai 1948, a fost la dl. Nicolschi - intervenind pentru Ilie Țintă și că chiar atunci dl. Nicolschi i-a promis că va dispune să fie pus în libertate, dar că mai vrea de la dânsul câteva chestiuni în legătură cu el.
Tot Vică Negulescu mi-a spus de venirea din Germania, la începutul toamnei 1947, a lui Eugen Teodorescu, care l-a comunicat că are ordin de la Horia Sima să înființeze un serviciu de informații - să strângă și să-i trimită lui materiale în legătură cu situația de la noi din țară - materiale pe care el să-l dea americanilor și în felul acesta.

acesta să-și creeze personal și mișcării legionare o situație favorabilă față de ei. Mi-a spus că Eugen Teodorescu - la sosirea lui după această primă venire să revintoarcă în Germania - cu materialul cât a putut să-l strângă în grabă - dar că a refuzat în momentul plecării să fie însoțit și de un curier pe care N. Patrașcu voia să-l trimită odată pentru a lui Horia Sima.

Eugen Teodorescu a motivat refuzul său pe motiv de siguranță în trecere, iar N. Patrașcu insista să trimită acest curier odată pentru a întrucât avea bănuiala că cuca transmitea Eugen Teodorescu nu era un ordin al lui Horia Sima, ci o inițiativă a acestuia.

Revenit a doua oară, Eugen Teodorescu a repetat același ordin: înființarea unui serviciu de informații, împrejurare care i-a determinat să treacă la reorganizarea mișcării legionare - nu putând folosi pentru informații elemente disparate - punând astfel întreaga mișcare în slujba serviciului de informații înființat și condus de Eugen Teodorescu.

Ordinul de reorganizare al mișcării legionare a fost dat în toamna anului 1947 și era scurt astfel: nu ne ținem de cuvântul dat de a nu mai acționa, întrucât nici ei nu s-au ținut de promisiunea făcută de a pune în libertate pe cei arestați.

N. Petrașcu

191

116

și după mutarea reorganizării, Vică Negulescu a continuat să țină legătura cu Ministerul de Interne, ca și mai înainte.

A fost arestat în noaptea de 14/15 Mai 1948 și dus la Malmezon.

De la arestare și până la jumătatea lunei Octombrie 1948, când a compărut ca martor al acuzării în procesul lui N. Pătrășcanu, Vică Negulescu n'a fost anchetat deloc în legătură cu activitatea legionară desfășurată de el - tot timpul însă a avut o serie de discuții de principiu privind mișcarea legionară, ca: obiectivele de ordin social ale mișcării, felul în care se realiza omul perfect total, ce mijloace și ce soluții se preconizau în problema muncitorească.

La a doua jumătate a lunei Octombrie 1948, a fost anchetat și el, trimis în judecată și condamnat la 25 ani muncă silnică.

Eu i-am povestit felul în care am fost arestat, pe unde am fost deținut, cum am fost anchetați și judecați la Sucuava, activitatea de reeducare și O.D.C.C. desfășurată acolo, memoriul făcut de noi - într'un cuvânt toate câte trecusem din momentul arestării.

Față de știrea ce aveaseem la Sucuava din auzite, confirmată mai târziu și de Tudor Popescu, că N. Pătrășcanu și el, ar fi discutat și după arestarea din Mai 1948, cu reprezentanții ai Ministerului de Interne soluționarea situației noastre,

M. Radu -

Vică Negulescu, mi-a spus că n'a avut asemenea discuții cu absolut nimeni.

Față de lucrurile petrecute la Sucevița: recolucare - O.D.C.C., la ișbucnirea mea că acuși-în special Bogdanovici - trecut la atacuri și porniri personale împotriva unora dintre noi, numai zi se facă crezuți în acțiunea cu dosfășurau și să prată apuși liberi până în cele din urmă, Vică Negulescu a spus: n'au nici o importanță aceștea, interesant este dacă vor apuși liberi.

În legătură cu situația deținerii noastre, față de așteptarea continuă de a fi liberi și față de știrile primul situație externă ce ne parveneau, am discutat adesea: cât vom mai sta închiși, și cum crede el că va fi sfârșitul. Încă în vara lui 1950 și începutul toamnei, Vică Negulescu spunea că înainte de expirarea mandatului lui Truman nici nu poate fi vorba de o schimbare a relațiilor internaționale, nu cum a raporturilor dintre marile puteri. De abia după 1952 se va vedea cum se vor orienta lucrurile. Prin aceștea, el era socotit în general un pesimist - în opoziție cu optimiștii care așteptă schimbarea situației din primăvară în toamnă și din toamnă în primăvară. În ceea ce privește sfârșitul situației noastre de deținere și Vică Negulescu, ca și toți deținuții în general, nu credea în reabilitare prin muncă, nu credea în intervenirea vre unui act de clemență

din partea guvernului, și mirnai în declanșarea conflictului inevitabil între cele două tabere: Rusia și Anglo-Saxonii, care, în pregătirea războiului pentru acești din urmă, ar aduce implicit și eliberarea noastră.

Buletinul știrilor zilnice ni-l dădeau planturile, în special Mitică Ghiață, cu stăruință împotriva cu noi (sau călăul: Țerna Sergiu) sau le prindeam - măcar trunchiat, monosilabic - la plimbare.

Încă până la plecarea mea în colonia Baia-Sprie, aflasem de noul cod penal, văzusem plecarea a două serii mari (dintre deținuții de drept comun) și știam că se duc la canal, în discuțiile avute, Vică Negulescu se menționa în rezervă că prevederile acestui cod ar fi crâncene și asupra deținuților politici.

Plecarea la mină, în a doua jumătate a lunei septembrie 1950, ne-a surprins pe toți fără a ști de ce e vorba.

Încă din primăvara anului 1950, masa se mai ameliorase puțin - noi o socoteam însă prejudiciată de frecventele cazuri de caserie; au fost și vreo două, trei vizite din partea Ministerului de Interne — o dată dl Stoicanu, odată dl Bârsan, odată dl Dulgheru și Stoicanu - noi însă le socoteam simple vizite administrative. În fond și înștiințarea mea și vizitele făcute erau în vederea trimiterii noastre în colonie.

La ocazia ultimei vizite, dl Dulgheru, după ce

i s'a dat raportul, văzându-l pe Vică Negulescu, l-a întrebat: ce mai faci Vică?- e bine aici? dar care el nici n'a catadicsit să răspundă, un altul din cameră (cpt. Ochișor) raportându-se să fie scos la muncă, iar ofițerul de serviciu din nou s'a adresat lui Vică Negulescu: ce faci Vică - asta e colaborare cu regimul!, la care Vică Negulescu a răspuns: știți că așa e în politică.

Între timp s'a făcut o vizită medicală generală și după vre o lună de zile, chemați după tablou, am fost revizitați medical și apți trimiși în coloane.

Reîntors din coloana Valea Mistrului, în Septembrie 1952, și dat la disponibili în țară, m'am interesat și am aflat că Vică Negulescu a internat ca tuberculos de mai bine de un an de zile și are și o afecțiune intestinală, care-l obligă să stea la pat. Lui'același în decurs de cpt luni de zile - până la ieșirea mea la lucru în fabrică (la sfârșitul lunei Aprilie 1953) - nu l-am văzut pe Vică Negulescu la plimbare mai mult de 3-4 ori.

Din Septembrie 1950, n'am mai vorbit cu el și nici prin alte mijloace nu mi-a transmis nimic.

Aceasta este declarația pe care o dau subscrisă de mine, o susțin și semnez.

Mediaș -

R. Sărat la 9 Sept. 1953.

07.10.1953

Dată în fața mea.
Lt. Toma Nicolae

119

118

Declarație,

Subsemnatul Cobâlaș Nicolae, fiul lui Petru și Ana Cobâlaș, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenia - jud. Bălți, cu ultimul domiciliu în Huși str. Ștefan cel Mare nr. 9, actualmente deținut - fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la Popa Alexandru (Țanu) declar cele ce urmează:

Originar din vechiul regat, tatăl lui Popa Alexandru a fost secretar comunal sau notar în com. Pravila jud. Iorcca. Mort de timpuriu, a lăsat după copii: trei băieți și o fată, Țanu fiind al treilea. La văduvă pensionară mama lor s-a stabilit în Iorcca, dându-și copii la școli. Încă din 1938, am cunoscut la sediul organizației legionare în Iorcca, pe Florica sora mai mare a lui Țanu și prin ea am aflat că mai are trei frați - unul mai mare și doi mai mici și întreaga poveste familiei lor. Intervenind desființarea partidelor politice și apoi internările legionarilor în lagăre eu am lipsit din Iorcca și n'am mai știut de familia Popa până în 1942, când - venit în concediu din str. militară de Bf. de Rez. Florești am găsit în Iorcca - stabiliți chiar în vecinătatea mea -

locuinței noastre pe Popa. Tanu era elev la liceul Tehnic-Agricol în clasa VII-a - un elev bun și pentru apropierea locuinței lui de cea a părinților mei, mergeau la băieți materiile pe un raport al meu - Valeriu Ulea - care stătea la noi și era elev în clasa V-a la liceul A.D. Xenopol. Cu această ocazie și în aceste împrejurări l-am cunoscut pe Popa Alexandru și am aflat că în 1940, el a fost refugiat - cu întreaga familia - la Galați sau Brăila și că acolo - în perioada de după 6 septembrie s'a încadrat în F.D.C., că revenit în Iași în anul 1941 (toamna) s'a întâlnit cu Al. Bogdanovici și Constantin Caciaunov, pe care îi știa că sunt legionari, că a luat legătura cu ei și că vor să facă și în Iași o unitate legionară F.D.C. M'am întâlnit și eu cu Constantin Caciaunov - student la Bel-Arte în Iași, originar din Iași și fost acolo căsătorit și acesta mi-a spus că Tanu e un băiat foarte bun și mi-a spus că la începerea anului școlar 1941/1942 ei: Bogdanovici (care atunci se afla în Iași), Caciaunov și Popa, au voit să pună în locul tablourilor lui Antonescu pe cel al lui Horia Sima. În acest scop, Popa a procurat o cheie potrivită, locul urmând să se facă noaptea fără să poată fi văzuți de nimeni știind că paznicul de noaptea obișnuit doarme, iar clasele rămânean deschise. Într'adevăr Caciaunov și Popa, au intrat noaptea în liceul Tehnic-Agricol, dar, înainte de a putea termina cele ce intenționau să facă, au fost

C.N.S.A.S.

simțiți de pașnic. Cacianov a izbutit să fugă iar Popa a fost prins și reținut până eliminatele acolo. Multe timp eis au pus [illegible] 119
tătăucile lui Antonescu, astfel ca poporul să nu cunoască nimic, în cât eliminatele și Popa a fost lăsat liber. El pretextând că se duce să fiarbă ceva și mitan o sapă sau așa ceva. De câte ori am fost în Soroca l-am întâlnit pe Popa Alexandru și știu de la el că în adevăr el organizase la liceul tehnic un mănunchi de prieteni F.D.C., dintre care câțiva urmau să depună legământul de frați de cruce, ca să se reînființeze vechiul grup 30 F.D.C. din Soroca, dar tocmai Popa, care era fișat de poliție ca legionar, a fost prins cu steagul grupului pe care îl pregătise în vederea depunerii legământului și atunci pentru a nu mai aresta și pe alții, necunoscuți, au declarat că unitatea existentă era compusă numai din Bogdanovici - cap, Popa și Hanț Mihai. Pentru activitate subversivă - pe baza unei ordonanțe a Guvernământului Basarabiei, Bogdanovici a fost condamnat la șase luni închisoare corecțională iar Popa și Hanț la câte trei luni închisoare corecțională. Au fost prinși ultimul ca legionari în luna iunie sau iulie 1943 - cu aceiași ocazie. Poliția a făcut o percheziție domiciliară și la mine, ridicându-mi un album cu fotografii din diferite manifestații legionare (din 1940) - pentru deținerea cărora am fost condamnat și eu la șase luni închisoare corecțională -

corecțională. Sentința a fost dată de către Curtea Marțială a Corpului III Armată Chișinău, iar mandatele de executare pedepsei la cererea noastră - pt. Bogolanovski și mine au fost emise pentru Penitenciarul Soroca, Popa și Haric, rămânând să-și execute pedeapsa la Închisoarea Militară Chișinău.

Încă înainte de a fi fost prinși cu ajutorul grupului în Soroca, tot la începutul verei 1943 (iunie-iulie) într-o noapte mi-am petrecut (în Florești unde eram la regiment) la gazda mea în Bogolanovski - pe la orele 23-24 - care era martor meu de alți trei elevi - făceam un marș - eu în sistemul F.D.C. se numește o noapte de lagăr. Printre cei care îl însoțeau pe Bogolanovski era și Popa Alexandru. Au făcut act de prezență la acest punct - Florești - cel mai îndepărtat pe care își propuseseră să-l atingă și dislocată au plecat mai apoi pentru ca dimineața să fie din nou în Soroca.

În Închisoarea Militară Chișinău, eu am stat împreună cu Popa, Haric și Bogolanovski, într-o cameră în care mai erau 18-20 de inși - partizani din jud. Cetatea-Albă. După judecarea procesului - la vre-o două săptămâni de la depunerea mea la închisoare - eu și Bogolanovski am fost transferați la Închisoarea Soroca. Pentru timpul cât am stat împreună ca eveniment important este faptul că într-o seară am cântat un cântec legionar și am fost bătuți și izolați la beci. Noi am cântat văzând că și grupul de partizani cântau și nu le spunea nimeni nimic. Popa era încă din timpul acela prietenul intim cu

ANSAMBLUL

Bogolanovici. Popa și Hanț, au terminat cercetarea mandatului lor mult mai mainte decât noi (cu și Bogolanovici) și firește cu mult consolidare mai mică, dar și firește fusese mai mainte (120) dispuși la închisoare. În închisoarea Jilava condițiile noastre de viață (hrană, vizite, scrisori, cărți) erau cât se poate de grele - pentru fiecare „favoare" ni se pretindea „o taxă" fie de către gardian, fie de contabil, fie de administrator. Față de aceștia eu am cerut în scris să fiu dus la procuror pentru a mă plânge de tratamentul ce mi se dădea, iar pe de altă parte am făcut o scrisoare în care arătam toate câte se petreceau în acea închisoare, scrisoare pe care Bogolanovici o transmis-o afară, iar Popa a multiplicat-o și în aceiași seară în pliuri închise a trimis-o la mai multe persoane - indicate de noi - astfel ca situația din închisoare să ajungă de notorietate publică. Lucrul a izbutit perfect, firește și după aceea toate ale noastre au respectat toate drepturile regulamentare. După eliberarea sa din închisoarea Militară Chișinău, Popa a condus unitatea ~~ilegală~~ legionară F.D.C. din Jilava și îi raporta lui Bogolanovici cu fiecare.

Am întâlnit din nou pe Popa în după-masa zilei de 22 sau 23 Martie 1944, când, într'un grup de mai mulți elevi, se evacuau din Jilava (în urma bombardării și învăpunerii frontului la Iași). S'au oprit în trecere la căpătâiul meu, mi-au spus că Jilava era bombardată de aviație în momentul plecării lor, că părinții mei mă rămâsese în Jilava, negăsindu-mă în mijlocul de transport

post și e posibil cachiar să și fi fost ocupați. Eu i-am dat lui Popa, care avea bagajele cele mai puține dintre toți grupul (și am plecat în continuare pe jos până la Bilți) tot ce aveam civil la mine: rucsac, cizmele, hainele, etc. Cu aceștia i-am spus să se ducă unde se duce el și să mi le păstreze până voi veni eu și i le voi cere. După reîntoarcerea mea din Moldova la P.S. Regt. 39 Inf. la Iudeia-Dolj, am fost (ca disponibil) în com. Bels jud. Romanați - unde era evacuat spitalul Sonea și unde era stabilită și familia Popa (Florica fiind soră infirmieră sau de caritate la acel spital) și mi-am luat lucrurile: rucsac și cizmele restul fiind ars în bombardamentul de la 4 Aprilie 1944 de la București-Triaj.

Pe Țanu nu l-am întâlnit, era plecat la Sibiu, pentru examenul de admitere și reușea la Facultatea de Agronomie din Iași.

Am aflat mai târziu că și familia i s-a mutat cu totul la Sibiu, unde era până în momentul arestării lui.

L-am întâlnit din nou pe Țanu în primăvara lui 1946 (luna?) când am fost în Iași și alumni la ședința grupului agronomilor din pădurea Breaza (în sprijinul școlii normale Vasile Lupu) la care am fost dus de Cazimir - șeful lor de grup. Cu Popa n'am vorbit nimic important, am reținut doar faptul că era în Iași ca student în anul II la Agronomie. Fără nici o înțelegere prealabilă, pe adresa lui am trimis cele două sesizări-manifeste scrise din Aiud și adresate studenților din Iași în legătură cu alegerile din noiembrie 1946 și în legătură cu „10 decembrie" - sărbătoarea studențimei române creștine.

Mărăcineni —

Nu l-am întâlnit mai odată ca să fiu în serioasele trimise - eram sigur că la dânsul se află ele spre multiplicare și răspândire. 121
Pe Tamu l-am întâlnit de câte ori am fost în Iași - de obicei împreună cu Bogdanovici și fiind buni prieteni și prin activitatea comună din trecut care îi lega și prin faptul că erau țărani. Știam că activa în grupul politehnica - fiind socotit un element bun.
Nu l-am întâlnit în Martie 1948, atunci când am fost chemat și m'am întâlnit cu Balamacu, după cum nu l-am întâlnit nici pe Bogdanovici. L-am reîntâlnit doi ani pe Tamu la Sucevița. N'am avut nici un fel de discuții cu el - nici legionare, nici nelegionare - ne salutam, ne întâlnam convențional ca mai frei, ca o mai duci, iar după destrămarea vechii echipe, nici nu l-am mai văzut vre o dată. Știu că de la Sucevița, că, după procese și atunci când se reluase activitatea O.D.C.C., Popa a fost printre primii studenți alături de Bogdanovici și mai știu din șușotelile celor veniți de la Gherla în colonia Valea Lupului, că Popa - în Penitenciarul Gherla - era un fel de șef al biroului organizatorice al muncilor - el socotea la lucru cum își rotunja sarcina, iar alături de Puscașu și frații Sporea a condus o activitate de demascare a ultimilor legionari din acel penitenciar, care pentru Sporea s'a soldat - din câte am auzit - după plecarea sa la Canal - cu o condamnare de 25 ani muncă silnică. Știu că Tamu își manifesta admirația de a mă avea pe mine și pe pr. H. Pătrașcu în mână ca să ne mustre el minte. Acestea sunt toate lucrurile cu știu despre Popa. Nu știu dacă a făcut parte din Birou II sau nu - nu mi-a spus niciodată -

spus mai el mai alt cineva nimic despre acesta, știu numai că era bun prieten cu Bogdanovici.

Aceasta este declarația pe care o dau liber și, nesilit de nimeni, o susțin și semnez.

M. Codreanu -

Referitor la Hanț Mihai, știu următoarele: a fost mai mic de cât mine cu 3-4 ani în liceu, n'a urmat însă de cât 2 sau 3 clase, căci murindu-i tatăl s'a retras din liceu.

L-am reîntâlnit în 1943 la Inclinarea Militară din Chișinău. Știam mai de mult că încă din toamna anului 1941, el s'a împrietenit cu Popa, Bogdanovici și Caciaunov și se găsea - oleși nu era elev - în unitatea din Soroca. În casa lui obișnuiau să țină ședințele acestei unități F.D.C. din Soroca. Soru lui mai mare era învățătoare la cooperativa orașului, iar cea mai mică în 1944 era elevă în cl. IV-a primară. La începutul lui Februarie 1944, după ce își executase manevrele de la Chișinău, Hanț Mihai a fost incorporat într'un regiment ce își avea garnizoana în Călărași-Ialomița.

În a doua jumătate a lunei Martie 1944, după străpungerea frontului la Iași, soru lui mai mică s'a evacuat la el (la Călărași) unde a fost internată într'un institut de educație a copiilor orfani, soru lui mai mare a rămas în Soroca.

L-am întâlnit ultima dată pe Hanț Mihai în Iunie 1945 - în gara Filiași - eu plecam spre Anina-Caraș, iar el se întorcea de pe front.

M. Codreanu -

Mi-a spus că soția lui mai mică a fost dată la liceu de institutul la care fusese internată și că era premiantă, mi-a spus că la regiment a avut neplăceri atunci când s-a aflat că fusese condamnat la Chișinău pentru activitate legionară și mi-a spus că vrea să se stabilească în Calarași, pentru a fi în apropierea soției lui.

Despre această dată nu l-am mai revăzut, știu însă de la Nadia Aprotosii - soția mai mare a unui coleg, căzut pe front la 7 Mai 1945, și care mi-a scris la Amina - interesându-se dacă n'ar putea găsi pe acolo vreo ocupație - că Haric mit'aolevăi s-a stabilit la Calarași, fiind tăcutor la primărie pentru piață. De știu dacă a făcut parte din Biroul II - nu mi-a spus nimeni nimic în legătură cu aceasta.

Aceasta este declarația pe care o dau subsemnatul de mai sus, o susțin și semnez.

Mircea -

7-10-53

R. Sârat.

C.N.S.A.S.

123

~~124~~

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul COBALAS NICOLAE fiul lui PETRU şi ANA născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud.Bălţi Ultimul domiciliu în Huşi str. Ştefan cel Mare Nr.9.-

17 Septembrie 1953
Râmnicul-Sărat
Interogatoriul a început la ora 20,po
Interogatoriul s'a terminat la 22,30

Intrebare

Cine a dat dispoziţii ca legionarii să pătrundă în P.C.R, organizaţii democrate şi aparatul de stat ?

RASPUNS

Dispoziţia de înscriere în P.C.R. şi organizaţii democrate a dat comandamentul legionar respectiv PATRASCU NICOLAE.-

INTREBARE

Cu ce scop a dat PATRASCU NICOLAE aceste dispoziţii ?

RASPUNS

Aceste dispoziţiuni au fost date cu scopul de camuflare a legionarilor şi cu scopul de cunoaştere a hotărîrilor şi dispoziţiunilor ce se luau în cadrul P.C.R. şi organizaţiilor democrate.-

Dispoziţiile ca legionarii să pătrundă în PCR

au fost date în toamna lui 1945. La Iaşi au fost transmise prin OVIDIU GAINA lui GHERASE AUREL care era şeful centrului studenţesc legionar şi ajutor al lui OVIDIU GAINA pe regionala Moldova de mijloc.-

—

INTREBARE

Cui a mai transmis acest ordin GHERASE AUREL ?

RASPUNS

Ordinul de pătrundere a legionarilor în P.C.R. a fost transmis de GHERASE AUREL şefilor de grupuri legionare din centrul studenţesc legionar din Iaşi.-

INTREBARE

Cine erau şefii de grupuri legionare şi ce legionari au fost trimişi să se înscrie în P.C.R. şi organizaţiile democratice ?

RASPUNS

Sefi de grupuri legionare erau MOISIU DUMITRU la grupul medicină, BADARIUC la Universitate, CAZIUC era la Agronomie. Din cei pe care-i cunosc că au fost trimişi să se înscrie la comunişti şi în organizaţiile democrate sunt TURCANU care a fost trimis de BOGDANOVICI să se înscrie în P.C.R. şi CORNELIA AMBROZE trimisă de DANIS REMUS să se înscrie în P.N.P.

INTREBARE

Ce legionari mai cunoşti care au pătruns în P.C.R. şi alte organizaţii democrate ?

RASPUNS

Cunosc pe următorii legionari MORAVSCHI STEFAN fost în F.D.C. şi după 23 August 1944 a fost în comisia locală a sindicatelor la Focşani. ONU fost primar la Huşi în 1940 a fost trimis de legionari în P.C.R.. Stiu că în 1948 era funcţionar în Ministerul Economiei Naţionale. ANDAR fost şef F D.C. şi al poliţiei legionare în Huşi în 1940 în 1948 era membru în P.M.R. şi era funcţionar cu ONU la Ministerul Economiei Naţionale, CORIOLAN MATEI, comandant legionar, fost profesor la Tg.Mureş era membru în P.N.P. în Bucureşti Mai cunosc pe DOINA originar din Roman, a fost condamnat în 1941 pentru activitate legionară, s'a eliberat cu grupul lui

HORIA GHEORGHITA în anul 1947. De acesta am auzit dela ION STAMATE, deţinut în colonia Valea Nistrului, că este căpitan la securitate.-

INTREBARE

Ce informaţii a dat TURCANU lui BOGDANOVICI ?

RASPUNS

TURCANU îi transmitea lui BOGDANOVICI hotărîrile ce se luau în U.N.S.R. pentru ca acesta să ştie cum să prelucreze cu legionarii studenţi, să ştie ce au de făcut, cum să ia unele măsuri împotriva directivelor din U.N.S.R.

INTREBARE

Unde se trimiteau informaţiile din penitenciarul Suceava ?

RASPUNS

Stiu că BOGDANOVICI trimitea material informativ despre situaţia noastră din penitenciarul Suceava în Bucureşti pe adresa lui GABRIELESCU VALENTIN - adresă la care şi CIORNEA remisese acestuia informaţii dela staţia C.F.R. Socola din Iaşi.-

INTREBARE

Cine mai cunoaşte despre aceasta, că materialul se trimitea la Gabrielescu Valentin ?

RASPUNS

Despre faptul că materialul se trimitea la Bucureşti lui GABRIELESCU VALENTIN, mai cunoaşte MARTINUS ALEXANDRU şi CIORNEA.-

In timp ce mă aflam în carantină la penitenciarul Aiud în Aprilie 1949 DANIS REMUS şi TUDOR POPESCU au spus că BOGDANOVICI trimitea material afară despre situaţia legionarilor. Erau de faţă TRAIAN AMBROZIE şi GHEORGHE MARCOCI.-

INTREBARE

Ce legionari mai cunoşti care erau trimişi în P.C.R. pentru a vă aduce informaţii ?

125

RASPUNS

In 1941 în luna Iunie a venit la mine GHITA CRASMARU trimis de LITU GARNEATA să-i dau bani echivalent cu un salariu mediu pe care el în dădea unui agent introdus de RADU SUTU, foşt şef al corpului răzleţi şi ohestor legionar la Iaşi în 1940, în organizaţia comunistă din Iaşi, cu scopul ca prin acesta să ajungă a cunoaşte pe toţi comuniştii din Iaşi.-

Am dat de patru orii suma de patru mii de lei lui CRASMARU GHEORGHE.-

INTREBARE

Cum se numea agentul introdus de voi în PCR şi ce informaţii v'a dat ?

RASPUNS

Personal nu cunosc numele şi nu ştiu nici ce informaţii aducea acel agent însă numele agentului şi informaţiile pe care le dădea, cunosc GHITA CRASMARU şi RADU BUTU care sunt deţinuţi, primul la Aiud iar celălalt la Baia Sprie.-

ANCHETATOR
ss Toma Nicolae

ANCHETAT
ss Cobâlaş Nicolae

C.N.S.A.S.

128

127

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud Bălţi, fiul lui PETRU şi ANA COBALAS, cu ultimul domiciliu în Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, actualmente deţinut- fiind condmnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la activitatea criminală desfăşurată de organizaţia legionară în penitenciarul Suceava, declar cele ce urmează.-

Si după arestarea şi depunerea în peniteneiarul Suceava, legionarii din regionala Moldova de mijlocau continuat să activeze împotriva regimului şi anume :

1. In cursul lunei August 1948, din iniţiativa lui BOGDANOVICI - un grup din care făceau parte pr. N.PASIARU, REMUS DANES, AUREL GHERASE, AL BOGDANOVICI, VIORICA PARINAC, OLTEA MANOLIU şi eu, am scris un memoriu adresat înaltului Prezidium, Guvernului şi Comitetului Central al P.M.R. şi prin care solicitam să fim redaţi vieţii sociale- fiecare garantând că nu va mai activa legionar în nici un fel. Am făcut memoriul acesta deşi nici unul dintre noi nu eram convinşi de eficacitatea garanţiei oferite, dar urmărind deodată două lucruri : 1. A zăgăzui facerea de memorii individuale - care pusese stăpânire pe deţinuţi ca o psihoză şi care ar fi dus la denigrări nedorite şi 2. a induce în

eroare prin forma prezentării generale a memoriului, autorităţile locale (de anchetă şi administrare a penitenciarului) şi cele superioare cărora adresam memoriul. Memoriul a rămas nesemnat fiind luat de dl comisar ajutor BLEHAN.-

II. O a doua formă de activitate desfăşurată consta în coruperea unora din personalul de pază, fie pentru furnizarea de ziare, fie pentru transmiterea afară de ştiri privind situaţia noastră generală în penitenciarul Suceava.

1. Aşa ştiu că MOISIU DUMITRU aranjase cu gardianul dela bucătărie de a-i aduce regulat ziarul pe care-l mai dădea şi altora să-l citească, în orice caz ştirile aflate erau difuzate în întreg penitenciarul.-

2. Stiu că DANIS REMUS primea din timp în timp câte un ziar dela un gardian din sat dela el (Mitocul Dragomirnei - Suceava) cu care era prieten.-

Stiu că în genere se putea procura ziare contra ţigări.-

3. Stiu că DUMITRESCU DAN a transmis ştiri din penitenciar printr'un gardian care la unul din drumuri a fost prins.-

4. Stiu că DANIS REMUS a transmis stiri din penitenciar şi a primit scrisori de afară, folosind un gardian,(acelaş care îi procura şi ziare)

- Stiu că în genere se transmiteau ştiri afară din penitenciar şi prin semne făcute de către deţinuţii suceveni la ai lor (la 1-15 ale lunii) când veneau să le depună pachete. Din Suceava erau TRAIAN DRAGOI, COSTACHE LUPOAIEI şi BADARIUC (soţia lui era din Suceava).-

- Dintr'o convorbire avută în penitenciarul Aiud cu REMUS DANIS şi TUDOR POPESCU - convorbire pe care o ştiu şi TRAIAN AMBROZIE şi GH MARCOCI, am înţeles că şi AL BOGDANOVICI avea legătură afară din penitenciar şi transmitea ştiri privind situaţia noastră dela Suceava. BOGDANOVICI nu mi-a vorbit niciodată de aceasta şi nici DANIS sau POPESCU nu mi-au dat detalii.-

III. O a treia formă de activitate desfăşurată, consta în organizarea unui serviciu de ordine şi informaţie) a doua jumătate a lunii Septembrie 1948) care mai

135
129

târziu (jumătatea lunei Noembrie 1948) rămâne numai serviciu de informaţii, în slujba celeilalte activităţi: reeducarea şi O.D.C.C.-

Acest serviciu s'a făcut din iniţiativa lui TUDOR POPESCU şi avea scopul : 1. a stăvili ivirea de cazuri de natură a ne situa pe toţi într'o lumină proastă sau a atrage sancţiuni din partea administraţiei penitenciarului şi 2. a facilita cunoaşterea generală a celor deţinuţi sub aspectul pregătirii şi ţinutei lor legionare şi 3. a transmite ştirile politice ce aflam şi care ne priveau pe toţi.-

Din Noembrie 1948 acest serviciu e substituit de un altul organizat mai întâiu de BOGDANOVICI, pe urmă (din Martie 1949) ajutat de TURCANU, MORAVSCHI, GHERASE, care avea scopul a-i informa pe ei cum e privită acţiunea ce desfăşurau, cine se manifestă pentru şi cine contra şi în sfârşit a le procura material pe care ei îl dădeau ca note informative administraţiei pentru a-şi face mână bună- a da un aspect de sinceritate întregului lucru pe care-l făceau.-

IV. O a patra formă de activitate desfăşurată în penitenciarul Suceava a fost a reeducării iniţiată din Noembrie 1948 de BOGDANOVICI şi continuată în Martie 1949 ca O.D.C.C. de el, TURCANU şi MORAVSCHI.-

Atunci când a fost clar că regimul e hotărît să pedepsească exemplar şi să lichideze problema legionară în ţara românească, pentru a creia o poziţie de scăpare din situaţia în care ne găseam - inducând în eroare regimul - BOGDANOVICI a iniţiat şi condus - cu ştirea şi aprobarea mea - activitatea de reeducare.

Atunci când au intervenit procesele şi la Suceava, activitatea de reeducare care până atunci era o agitaţie mai mult, a fost extinsă şi transformată în organizaţia deţinuţilor cu convingeri comuniste, având în fond acelaş scop - crearea unei portiţe de eşire afară din închisoare, inducând în eroare autorităţile şi regimul prin aparenţa unor convingeri şi unei manifestări exact opusă celor care prilejuise arestarea şi condamnarea.-

Printre cei care au manifestat dela început alături de BOGDANOVICI în activitatea desfăşurată au fost PUSCASU, BARNA, BATOVICI iar în O.D.C.C. au fost BOGDANOVICI TURCANU, MORAVSCHI, GHERASE, BADARIUC, DIMITROV, JEAN ARISTIDE, POPA ALEXANDRU.-

V. A cincea formă de activitate desfăşurată în penitenciarul Suceava a fost aceia a ajutorului -activitate pornind din principiul legionar al ajutorului reciproc - pe care îl făceau cu toţii atunci când erau în situaţia a avea ce da (din cumpărături făcute sau pachet primit) la care activitate a fost asociat indirect şi primul IANOVICI care fiind rugat, transmitea pachetele dela etaj la etaj, dela cameră la cameră.-

VI. O formă de activitate a fost şi ţinuta legionarilor mai vechi faţă de cei noi sau sfaturile şi lămuririle pe care le dădeau.-

x

Din cele arătate până aici se vede că activitatea de reeducare a fost cea mai importantă acţiune desfăşurată în penitenciarul Suceava şi o arăt în întregimea ei.-

In luna August 1948 din iniţiativa lui BOGDANOVICI şi cu aprobarea dlor CIUPAGEA şi BAIACEANU grupul pr. PASLARU, DANIS, GHERASE, BOGDANOVICI, eu, VIORICA PARNAC şi OLTEA MANOLIU au redactat un memoriu în numele tuturor deţinuţilor legionari din penitenciarul Suceava.-

In discuţiile în legătură cu acest memoriu stă începutul acţiunii de reeducare. BOGDANOVICI a spus : memoriul acesta trebue să fie mărturisirea regretului de a fi făcut câte am făcut şi trebue să fie declaraţia formală şi solemnă de a fi alături de regimul condus de P.M.R..

Faţă de opunerea celorlalţi câţi erau, BOGDANOVICI a insistat din nou : d-lor când e vorba de comunişti, sau dai totul sau nu dai nimic - cu aceştia nu merge cu jumătăţi de măsură. Acestea formau baza convingerilor lui BOGDANOVICI.-

Eşiţi la plimbare eu am discutat mai mult şi mai în amănunt lucrurile cu el şi anume. Am constatat că în

(131) 132

penitenciar din cei vreo 740 inşi câţi erau, foarte mulţi erau slab pregătiţi legionar, iar alţii nu aveau nici o tangenţă cu mişcarea, constituind o greutate, un balast în viaţa noastră zilnică de acolo. Plângăreţi, văicărindu se continu mai mult îţi amărau zilele. Pentru aceasta am fost de acord cu BOGDANOVICI că trebue să găsim o soluţie şi chiar i-am spus să se gândească şi să se ocupe de aceasta. Discuţia a fost între mine şi el şi fiind de acprd a găsi o soluţie pentru ceiace constituia un balast pentru noi în viaţa de penitenciar, eu i-am dat consimţământul să se gândească şi să găsească ceva.-

Redactarea memoriului pe care l-am făcut a durat întreaga lună August 1948, de unde la început toţi erau entuziaşti şi asteptau să-l terminăm cât mai repede, sperând că poate pe această cale va veni soluţionarea deţinerii noastre, cu trecerea timpului toţi s'au liniştit, resemnându-se şi aşteptând.-

In prima jumătate a lunei Septembrie 1948, venind dela Bucureşti unde fusese anchetat la Ministerul de Interne, s'a reîntors la penitenciarul Suceava TUDOR POPESCU. Acesta a adus ştirile că în legătură cu noi încă nu s'a luat o hotărîre definitivă, că probabil nici nu se vor face procese şi că N.PATRASCU şi VICA NEGULESCU discută cu reprezentanţi ai M.A.I. pentru soluţionarea situaţiei noastre în întreaga ţară. Toate acestea au adus un val de optimism şi aşteptare încrezătoare care s'au transformat în sens contrariu atunci când au intervenit procesele, condamnările şi când s'a început activitatea de reeducare.-

Procesul lui N PATRASCU - judecat în prima jumătate a lunei Octombrie 1948 cu sentinţa pronunţată şi care au fost cunoscute de îndată de întreg penitenciarul a adus un val de panică, de îngrijorare : ce va fi cu noi?

In atare situaţie, BOGDANOVICI a avut în camera - faţă de cei cu care era împreună - o atitudine din ce în ce mai rezervată, o atitudine de izolare, o atitudine de preocupare, o atitudine de împrietenire cu câţiva (PUSCASU, BARNA, BATOVICI) cu care până atunci nu prea avea relaţii şi a început să se manifeste - căutând - în sens contrariu (exact opus(ca până atunci.-

132 133

De acestea s'au sesizat toţi din în chisoare, fiindcă cântecele dela camera 9 erau auzite peste tot. Toţi se întrebau ce-i cu BOGDANOVICI de cântă Internaţionala, imnul R.P.R. şi altele de acelaş gen.

In cursul uneia din plimbări l-am întrebat şi eu Ce faci SURA ? (referindu-mă la cântece şi schimbarea de atitudine) şi el - înţelegând perfect întrebarea, mi-a spus Ce vreţi? Dacă cânt sfântă tinereţe ajung la caznică; trebue să fac ceva, aşa nu se mai poate sta. Eu aprobându-l i-am spus : numai fii atent ce faci.

La începutul lunei Noembrie 1948 şi datat pe ziua de şapte, BOGDANOVICI a făcut un memoriu aşa cum vroia el să fie primul scris de noi şi anume în termeni foarte duri, desarma mişcarea legionară, se lepăda de întreg trecutul său şi îşi lua angajamentul să se orienteze şi să meargă pe drumul regimului, condus de P.M.R..-

Acest memoriu a fost semnat şi de grupul de noi prieteni ce-şi făcuse (PUSCASU, BARNA,BATOVICI) şi el marchează faptic începutul activităţii de reeducare la Suceava.-

Pe la jumătatea lunei Noembrie 1948 după ce BOGDANOVICI începuse activitatea sa, desfiinţându-se secţia subsol care a fost mutată la etajul I, eu şi COBUZ DRUJA NICOLAE am fost mutaţi în camera 9 dela etajul II, în cameră cu BOGDANOVICI.-

De cum m'am instalat în noua cameră, BOGDANOVICI a şi venit la mine să mă informeze ce a făcut, cu ce scop - în sfârşit tot în legătură cu reeducarea. Discuţia a fost între mine şi el, n'am vorbit însă ca să ne ferim să nu fim auziţi, dar nici n'am vorbit ca la o discuţie publică.-

BOGDANOVICI mi-a citit textul memoriului ce făcuse. La sfârşit eu l-am întrebat :bine SURA cum te-a lăsat inima să scrii aşa ceva ? iar el a spus : trenue dvs. nu vedeţi ce e în închisoarea asta. Si eu l-am aprobat : într'adevăr. De aici discuţia a continuat asupra celor ce intenţionează să facă, asupra scopului urmărit, etc.etc. stabilind în detalii totul şi anume.

Activitatea de reeducare dela Suceava trebue să fie ceiace a fost activitatea lui ROGOJANU şi GHEORGHITA la Aiud - în fond urmărea acelaş scop -libertatea şi vroia să ajungă la aceleaşi rezultate : un decret de amnistie, care să pună în libertate pe cât mai mulţi posibil.-

Activitatea în sine trebuia să constea în comunicări informative asupra tezelor elementare ale marxismului, BOGDANOVICI sprrând ca între timp fie să capete material documentar din partea administraţiei, fie să dapete aprobarea de a şi-l procura de acasă. Această activitate era completată cu cântece.-

Eu am fost de acord şi l-am aprobat şi l-am încuvinţat în totul pe BOGDANOVICI.-

Scopul activităţii de reeducare era ca sub masca teatrului ce se făcea - să se deschidă o portiţă spre libertate la cât mai mulţi posibil, la tot ce era balast - la tot ce îngreuna viaţa noastră şi aşa destul de grea în penitenciar.-

Despre cele discutate şi hotărîte, BOGDANOVICI m'a rugat ca eu să-i rămân martor în faţa mişcării legionare lucru pe care i l-am promis, iar la sfârşitul discuţiei, anume pentru a mai fi auziţi, eu i-am spus că nu's de acord cu el, că nu ader la reeducare şi pentru câte au fost între noi, eu îl rog ca mai mult nici să nu mai vorbească cu mine

De aceasta s'au sesizat şi cei din cameră, iar la plimbare şi restul, lucrul însă venea să îmbrace cele două aspecte ale problemei : cei mai bine pregătiţi să se menţină pe o linie de ţinută legionară, intransigentă iar restul să facă ce făceaBOGDANOVICI ca să poată eşi afară.-

Intr'adevăr eu n'am mai vorbit cu BOGDANOVICI nici indirect, deoarece o cam luase razna, trecând la atacuri personale împotriva unora dintre noi.-

Dela începutul lunei Ianuarie 1949 încep procesele la Suceava. Fiind izolaţi pentru proces, BOGDANOVICI a stat de vorbă şi a aranjat cu TURCANU pe care-l cunoştea încă dela Iaşi, transformarea activităţii de reeducare în O.D.C.C.- Altă formă, aceiaşi marfă - altă formă, acdaşi scop urmărit, doar că de data aceasta se dădeau peoprţii mai

mari acestei activităţi.-

Activitatea O.D.C.C. începe printr'o serbare pe care BOGDANOVICI o dă în camera 15 la etajul II pe data de 6 Martie 1949 cu participarea administraţiei şi după judecarea şi condamnarea sa.-

BOGDANOVICI folosea toată pregătirea sa şi toată peiceperea în a se face crezut că e sincer în activitatea ce desfăşura.-

Asemenea activitate O.D.C.C. - cât am fost eu la Suceava s'a desfăşurat în camerele în care erau BOGDANOVICI, MORAVSCHI, şi TURCANU iar după plecarea primei serii dela Suceava, s'a sistat peste tot.-

Atât cât a fost, activitatea O.D.C.C. consta în cetirea unui capitol din Opere alese a lui Lenin, rezumarea ideilor principale, discuţii în legătură cu neînţelegerile ivite şi cântece.-

Personal BOGDANOVICI, TURCANU şi MORAVSCHI foloseau pe cei care aderase la O.D.C.C. şi pe alţii pe baza prieteniei personale - ca informatori în penitenciar. Ei aveau o întreagă reţea de informaţii - BOGDANOVICI a organizat-o ca un bun specialist- el lucrase şi în Bir.II mai bine de 2 ani şi în reţeaua de informaţii legionară înfiinţată în Iaşi în Martie 1948 - şi pe baza informaţiilor adunate ei dădeau note informative administraţiei.-

REMUS DANIS mi-a spus de câteva ori conţinutul notelor pe care le dădea MORAVSCHI - acest conţinut era de minimă importanţă, că unul a înjurat că nu ni se permite să scrim, că altul a înjurat că masa e slabă, aveau însă scopul continu de a demonstra loialitatea şi sinceritatea celor din O.D.C.C. faţă de regim.-

Plecaţi din Suceava, cei mai mulţi au renunţat la activitatea desfăşurată mai înainte, dovedind prin aceasta că ceiace făcuse era o simplă farsă în urmărirea scopului propus : libertatea - la care au renunţat în primul moment în care condiţiunile s'au schimbat.-

In concluzie acţiunile criminale desfăşurate de legionari în penitenciarul Suceava au constat în : 1 scrierea unui memoriu în August 1948 cu scop de inducere în

135 136

eroare a autorităţilor şi urmărind eliberarea sau grăbirea rezolvării situaţiei noastre de deţinere. Acest memoriu a fost redactat de mine, BOGDANOVICI, pr.N.PASLARU REMUS DANIS, AUREL GHERASE, OLTEA MANOLIU şi VIORICA PARNAC şi au cunoscut şi discuţiile avute şi conţinutul şi DUMITRU SOLCAN, TUDOR POPESCU, DUMITRU MOISIU, DAN SUMITRESCU DAN LUCINESCU iar mai târziu GABRIEL BALANESCU, NICOLAE SIMIONESCU şi GHITA UNGURASU.-

2. Corăuperea de gardieni din personalul de pază pentru a se procura ziare şi transmite afară de ştiri în legătură cu situaţia noastră de deţinere în penitenciar. DUMITRU MOISIU primea regulat ziarul prin gardianul dela bucătărie, REMUS DANIS primea din timp în timp ziarul printr'un gardian din satul său, deasemeni au transmis ştiri afară - DAN DUMITRESCU - printr'un gardian care la unul din drumuri a şi fost prins, REMUS DANIS - printr'un gardian care-i procura şi ziare. Aceste lucruri au fost cunoscute şi de pr. N. PASLARU de mine, TUDOR POPESCU, TRAIAN AMBROZIE şi GHITA MARCOCI.-

3. Organizarea unui serviciu de ordine şi informaţie - transformat şi înlocuit numai de un servidiu de informaţie în slujba activităţii de reeducare şi O.D.C.C. Iniţiativa acestui lucru a apartinut lui TUDOR POPESCU, eu am aprobat-o şi funcţiona având ca şefi de etaje pe REMUS DANIS şi DUMITRU MOISIU, TUDOR POPESCU centralizând totul. Prin scop şi prin folosirea de persoane care avusese activităţi similare şi mai înainte, informaţiile organizate în Suceava erau o continuare a activităţii desfăşurate în legătură cu Bir.II şi cu serviciul legionar de informaţii înfiinţat în Iaşi în Martie 1948.

3. Desfăşurarea activităţii de reeducare dela începutul lunei Noembrie 1948 de către BOGDANOVICI. Lui i-a aparţinut iniţiativa, eu am aprobat-o dându-i toată libertatea de acţiune şi rămânându-i martor pentru aceasta faţă de mişcarea legionară. De aceasta au ştiut şi pr.N.PASLARU TUDOR POPESCU, şi REMUS DANIS. Scopul acestei activităţi era inducerea în eroare a au oritătilor pentru a deschide o portiţă de eşire în libertate la cât mai mulţi din cei care se aflau în penitenciar, în spcial la cei care erau slab pregătiţi şi care prin atitudinea lor devenise o povară în

viaţa noastră de deţinere.-

4. Desfăşurarea activităţii O.D.C.C. de către BOGDANOVICI, TURCANU şi MORAVSCHI la care s'au realiat dela început GHERASE, BODARIUC, DIMITROV, JEAN ARISTIDE, POPA ALEXANDRU şi cei ce fuseseră alături de BOGDANOVICI în activitatea de reeducare : PUSCASU, BARNA şi BATOVICI. Scopul anunţat public era împroprierea texelor marxiste, în fond însă era acelaş lucru cu activitatea de reeducare doar cu formă schimbată.-

Iniţiativa şi conducerea activităţii O.D.C.C. a aparţinut exclusiv lui BOGDANOVICI, TURCANU şi MORAVSCHI.

5. Darea de informaţii administraţiei de către biroul de conducere O.D.C.C. se făcea tot cu scop de inducere în eroare al administraţiei şi anume pentru a demonstra sinceritatea şi loialitatea faţă de regim, în sfârşit

6. Tinuta de fiecare zi pe care o aveau legionarii mai vechi în închisoare şi care erau acceptaţi de ceilalţi ca şefi şi sfaturile pe care le dădeau aceştia, lămuririle pe care le dădeau - celorlalţi, erau activitatea continuă de rezistenţă, de menţinere pe linie de intransigentă, de menţinere a moralului celorlalţi.-

Eram acceptaţi prin vechime şi prin funcţiile avute în cadrul mişcării legionare - cu ascendent moral de şefi : eu, pr. N PASLARU, REMUS DANIS, TUDOR POPESCU, DUMITRU SOLCANU, BRONISLAV IRION, DUMITRU MOISIU, DAN LUCINESCU iar dintre cei arestaţi şi veniţi mai târziu GABRIEL BALANESCU, NICOLAE SIMIONESCU şi GHITA UNGURASU.-

Acestea au fost acţiunile criminale desfăşurate de legionari în penitenc arul Suceava. Aceasta e declaraţia pe care o dau nesilit de nimeni, o susţin şi semnez.-

ss N. Cobâlaş

R.Sărat, 11 Septembrie 1953

11.09.1953 11 9 953

Data în fața noastră
M. Ionița Nicolae

137

Declarație

Subsemnatul Cobălaș Nicolae, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenia - jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana Cobălaș, cu ultimul domiciliu în Huși - str. Ștefan cel Mare Nr. 9, actualmente deținut - fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la activitatea criminală desfășurată de organizația legionară în Penitenciarul Suceava, declar cele ce urmează:

După arestare și depunere în Penitenciarul Suceava, legionarii din regionala Moldova de mijloc au continuat să acționeze împotriva regimului și anume:

În cursul lunei August 1948, din inițiativa lui Bogdanovici - un grup din care făceau parte: pr. N. Pășlaru, Remus Dănuș, Aurel Gherasie, Al. Bogdanovici, Viorica Pârnac, Ofița Marolin și eu am scris un memoriu adresat Înaltului Prezidiu, Guvernului și Comitetului Central al P.M.R. și prin care solicitam să fim redați vieții sociale - fiecare jurând că nu va mai activa legionar în nici un fel. - Am făcut memoriul acesta doi sau trei, -

nici unul dintre noi nu eram convinși de eficacitatea garanției oferite, dar urmărind de o dată două lucruri: 1. a găsi forma de memorii individuale - care puteau atrage pe deținuți ca o pricină și care ar fi dus la denigrări nedorite și 2. a induce în eroare, prin forma prezentării generale a memoriului, autoritățile locale (de anchetă și administrare a penitenciarului) și cele superioare (cărora adresam memoriul). Memoriul a rămas nesemnat, fiind luat de d.l comisar-ajutor Blehan.

II O a doua formă de activitate desfășurată, consta în comperea muma din rem personalul de pază, fie pentru furnizare de ziare, fie pentru transmiterea afară de știri privind situația noastră generală în Penitenciarul Jilava.

1. Așa, știu că Moisin Ștefan s-a înțeles cu gardianul de la bucătărie de-i aducea regulat ziarul pe care îl mai dădea și altora să-l citească, în ori ce caz știrile aflate erau difuzate în întreg penitenciarul.

2. Știu că Dănuș Remus primea din timp în timp câte un ziar de la un gardian din sat de la el (Mihăești Dragomirnei - Jilava), cu care era prieten.

- Știu că în genere se puteau procura ziare contra țigări.

3. Știu că Dumitrescu Dan a transmis știri din Penitenciar printr'un gardian, care la rândul său

139

drumuri a fost prins.

4. Știu că Danis Remus a transmis știri din Penitenciar și a primit scrisori de afară, fiind supravegheat (ascultat) de un gardian (același care îi procura și ziare).

- Știu că în general se transmiteau știri afară din penitenciar și prin semne făcute de către deținuții aflați în curte, la ora lor (la 1-15 ale lunei) când aveau voie să le depună pachete. Din Suceava erau: Traian Drăgoi, Costache Ungureanu și Badaruc (soția lui era din Suceava).

- Dintr-o convorbire avută în Penitenciarul Târgu cu Remus Danis și Teodor Popescu - convorbire pe care o știu și Traian Ambrozie și Gh. Marcoci, am aflat că și Al. Bogdanovici avea legătură afară din penitenciar și transmitea știri privind situația noastră de la Suceava; Bogdanovici, nu mi-a vorbit niciodată de aceasta și mi-a spus Danis sau Popescu, nu mi-au dat detalii.

III O a treia formă de activitate desfășurată, constă în organizarea unui serviciu de orientare și informație (începută în luna septembrie 1948), care mai târziu (începutul lunei noiembrie 1948) rămâne numai serviciu de informații în slujba ofițerilor activiști: recunoaștere și O.D.C.C.

Acest serviciu s-a făcut din inițiativa lui Teodor Popescu și avea scopul: 1. a stăvili iarna de cazuri de natură a ne aduce pe toți într-o lumină proastă sau a atrage sancțiuni din partea -

partea administrației penitenciarului și 2 a creiat cunoașterea generală a celor deținuți sub aspectul pregătirei și ținutei lor legionare și 3 a transmite știrile politice ce aflam și care ne priveau pe toți. Din Noembrie 1948, acest serviciu e substituit de un altul organizat mai întâi de Bogdanovici, pe urmă (din Martie 1949) ajutat și de Țurcanu, Moravschi, Ghurase, care avea scopul să-i informa pe ei cum e privită activitatea ce desfășuram, care se manifestă pentru și care contra și în sfârșit a le procura material pe care ei îl dădeau ca note informative administrației, pentru a-și face mână bună - a da un aspect de sinceritate întregului lucru pe care îl făceam.

IV O a patra formă de activitate desfășurată în Penitenciarul Jilava a fost a reeducării inițiată din Noembrie 1948 de Bogdanovici și continuată din Martie 1949 ca O.D.C.C. de el, Țurcanu și Moravschi.

Atunci când a fost clar că regimul e hotărât să prelungească exemplar și să lichideze problema legionară în Țara românească, pentru a crea o portiță de scăpare din situația în care ne găseam - noi cărora regimul Bogdanovici a inițiat și condus - cu știrea și aprobarea mea - activitatea de reeducare.

Atunci când au intervenit procesele și la Jilava, activitatea de reeducare, care până atunci era o agitație mai multă, a fost extinsă și transformată

440

139

în organizarea activităților cu convingeri comuniste, având în fond același scop - crearea unor stări de spirit afară din închisoare - mocând în eroare autoritățile și regimul prin aparența unor convingeri și unei manifestări contrare celor care pe linie jurisdicțională arestarea și condamnarea.

Printre cei care s-au manifestat de la începutul activității de Bogdanovici în activitatea desfășurată au fost: Pușcașu, Barna, Batovici, iar în O.D.C.C. au fost Bogdanovici, Țurcanu, Moravschi, Gherasi, Baciarine, Dimitrov, Jean Andrade, Popa Alexandru.

II O a treia formă de activitate desfășurată în Penitenciarul Sucevița, a fost aceia a ajutorului - activitate pornind din principiul legionar al ajutorului reciproc - pe care îl făceau cu toții atunci când erau în situația a avea de la (din cumpărături făcute sau pachet primit), la care activitate a fost asociat indirect și primul Bogdanovici, care, fiind rugat, transmitea pachetele de la etaj la etaj - de la cameră la cameră.

III O formă de activitate a fost și ținuta legionarilor mai vechi față de cei noi sau sfaturile și îndrumările pe care le dădeau.

*

Din cele arătate până aici se vede că activitatea de reeducare a fost cea mai importantă acțiune desfășurată în Penitenciarul Sucevița și o arăt în mod-

întregimea ei. În luna August 1948, din inițiativa lui Bogdanovici și cu aprobarea d-lor Cîngeșa și Bălăceanu, grupul: p. Păiușan, Stanciu, Ghenoae, Bogdanovici, eu, Vioara Pârnae și Olteanu Manolia, am redactat un memoriu în numele tuturor deținuților legionari din Penitenciarul Aiud. În discuțiile în legătură cu acest memoriu, stă începutul acțiunei de reeducare. Bogdanovici a spus: memoriul acesta trebue să fie un act de desarmare al mișcării legionare, trebue să fie mărturisirea regretului de a fi făcut cât am făcut și trebue să fie declarația formală și solemnă de a fi străini de regimul condus de P.M.R. Față de opunerea celorlalți câți eram, Bogdanovici a insistat din nou: d-lor, când e vorba de comuniști sau dai totul sau nu dai nimic - cu aceștia nu merge cu jumătăți de măsură. Acestea formau baza convorbirilor lui Bogdanovici. Eșiți la plimbare, eu am discutat mai mult și mai în amănunt lucrurile cu el și asupra. Am constatat că în penitenciar din cei vreo 740 inși câți eram, foarte mulți erau slab pregătiți legionar, iar alții nu aveau nici o tangență cu mișcarea, constituind o greutate - un balast în viața noastră zilnică de acolo. Plângeți, văicăreli continue, mai mult îți amărau zilele. Pentru aceasta, am fost de acord cu Bogdanovici, că trebue să facem o selecție și chiar

M. Cătălin

171 (50)

i-am spus să se gândească și să se oprească la această. Discuția a fost între minister el și fiind de acord a găsi o soluție pentru cum ca constituția nu bate pentru noi în viața de penitenciar, eu i-am dat consimțământul să se gândească și să găsească cum. Redactarea memoriului pe care l-am făcut a durat aproape luna August 1948. De multe la început toți erau entuziaști și așteptau să-l terminăm cât mai repede, sperând că prin el pe această cale va veni soluționarea dorinței noastre, cu trecerea timpului toți s'au liniștit, resemnându-se și așteptând. La prima jumătate a lunei Septembre 1948, venind de la București unde fusese anchetat la Ministerul de Interne, s'a reîntors la Penitenciarul nostru Teodor Popescu. Acesta a adus știrile: că în legătură cu noi încă nu s'a luat o hotărâre definitivă, că probabil mai mai ni se vor face procese și că N. Patrașcu și Viță Negulescu, discută cu reprezentanții ai M.A.I. pentru soluționarea situației noastre în întreaga țară. Toate acestea au adus un val de optimism și o așteptare încordată, care s'au transformat în sens contrariu atunci când au intervenit procesele, condamnările și când s'a început activitatea de reeducare. Procesul lui N. Patrașcu - judecat în prima jumătate a lunei Octombre 1948 cu sentința pro-

nunțată -

muntați și care au fost cunoscute de întreg penitenciarul, a adus un val de panică, de neliniște: ce va fi cu noi?

În ălare situație, Bogolanovici a avut în cameră - față de ei cu care era împreună - o atitudine din ce în ce mai rezervată, o atitudine de izolare, o atitudine de preocupare, o atitudine de împrietenire cu câțiva (Pușcoșu, Barna, Bălănici) cu care până atunci nu prea avea relații și a început să se manifeste - cântând - în sens contrariu (exact opus) ca până atunci.

De aceea sau deșteptat toți din dormitor, fiindcă cântecele de la cameră 9 erau auzite peste tot. Toți se mirau ce-i cu Bogolanovici de cântă Internaționala, Imnul R.P.R. și altele de acelaș gen. În cursul nopții din plimbări, l-am întrebat și eu: ce faci tu? (referindu-mă la cântece și schimbarea de atitudine) și el - înțelegând perfect întrebarea, mi-a spus: ce vrei? oleacă cânt ofițăților înainte, apoi la căpincă; trebue să fie așa, așa nu se mai poate sta. Eu, aprobându-l, i-am spus: numai fii atent ce faci.

În noaptea lunei noembre 1948, și adică pe ziua de 8 spre Bogolanovici a făcut un memoriu, așa cum voise el să fie primul din cei de noi și anume în trimeni foarte clari; olograf

Mardh -

mișcarea legionară, și lepădată de întreg trecutul său, își lua angajamentul să se orienteze și să meargă pe drumul reînnoirii comunus de P. M. R. 141

Acest memoriu a fost semnat și de grupul de noui prieteni ce-și făcuse (Pușcașu, Barna, Balaurci) și el marchiază faptic începutul activității de reeducare la Sucaeva.

Pe la jumătatea lunei Noembre 1948 ofiț. Bogolanovici începuse activitatea sa, despărțindu-ne eu și Cobuz-Dinja Nicolae, cum fost mutați în camera 9, de la etajul II, în cameră cu Bogolanovici.

De cum m'am instalat în noua cameră, Bogolanovici a și venit la mine să mă informeze ce a făcut cu ce scop - în sfârșit tot în legătură cu reeducarea. Discuția a fost întru mine și el, n'am vorbit mai ca să nu fiu auziți, dar mai n'am vorbit ca la o discuție publică.

Bogolanovici mi-a citit textul memoriului ce făcuse. La sfârșit eu l-am întrebat: bine, bine, cum te-a lăsat inima să scrii așa ceva? Iar el a spus: trebue, d-vs nu vedeți ce e în instituția asta, și eu l-am aprobat: într-adevăr. De aici discuția a continuat asupra celor ce întreprinsese și face, asupra scopului urmărit, etc., etc., stabilind în detaliu totul și anume.

Activitatea de reeducare de la Sucaeva trebuia să fie cea ce a fost activitatea lui Rogojanu și Gheorghiță Marin -

la Arad - în fond urmărea același scop - libertatea și voia să ajungă la același rezultat: un decret de amnistie, care să pună în libertate pe cât mai mulți potiviți.

Activitatea în sine trebuia să constea în comunicări informative asupra tezelor elementare ale marxismului, Bogdanovici speriând ca între timp să capete materialul documentar din partea administrației, să capete aprobarea de a ți-l procura de acasă.

Această activitate era completată cu cântec.

Eu am fost de acord și l-am aprobat și l-am încuviințat în tânul pe Bogdanovici.

Scopul activității de recolecare era ca sub masca teatrului ce se făcea - să se deschidă o portiță spre libertate la cât mai mulți potiviți, la tot ce era bolnav - la tot ce simțea viața noastră și eșa destul de grea în penitenciar. -

Despre cele discutate și hotărâte, Bogdanovici m'a rugat ca eu să-i rămân mentor în fața mișcării legionare, lucru pe care i l-am promis, iar la sfârșitul discuției, ca mai mult să-l angajez, eu i-am spus că mă-s de acord cu el, că mă voiu la recolecare și pentru câte am fost între noi îl rog ca mai mult nici să nu mai vorbească cu mine.

De aceasta s'am despărțit și cu dânsul camerad iar la plimbări și restul - lucrul nu a mea

mentor -

143

și mbrace cele două aspecte ale problemei: cei mai bine pregătiți să se mențină pe linie de ținută legionară intransigentă, iar restul să facă ca Bogdanovici ca să poată ieși afară.

Într'adevăr eu n'am mai vorbit cu Bogdanovici niciodată, decât o cam lungă razna făcând la atacuri personale împotriva mea dintre noi.

De la începutul lunei ianuarie 1949, m'apropiasem la Sucevița. Fiind izolați pentru proces, Bogdanovici a stat de vorbă și a regulat cu Țurcanu, pe care-l cunoștea încă din Iași, transformarea activității de reeducare în O.D.C.C. - Altă firmă, aceiași marfă - altă firmă, același scop urmărit, doar că de data aceasta s'a dăduse proporții mai mari acestei activități.

Activitatea O.D.C.C. mă pune printr'o eroare pe care Bogdanovici o dă în camera 15 la Etajul II, pe data de 6 Martie 1949, cu participarea administrației și după pedeapsa și consfătuirea sa.

Bogdanovici folosea bătaia pregătitoare și bătaia pricepere în a se face crezut că e încet în activitatea ce desfășura.

Această activitate O.D.C.C. - cât am fost eu la Sucevița, s'a desfășurat în camerile în care erau Bogdanovici, Moraschi și Ion-

camu, iar după plecarea primei serii ele la Sucevița, s-a risipit peste tot.

Atât cât a fost, activitatea O.D.C.C. constă în citirea unui capitol din opera altuia a lui Nenițescu, rezumarea ideilor principale, discuții în legătură cu noțiunile învățate și cântece.

Personal Bogolanovici, Țuncanu și Moravschi foloseau pe cei care aderase la O.D.C.C. și pe alții - pe baza prieteniei personale - ca informători în penitenciar. Ei aveau o rețea de informație - Bogolanovici a organizat-o ca un bun specialist - el lucrase și în Bir. II mai bine de doi ani, și în rețeaua de informații legionare înființată în Iași în Martie 1948 - și pe baza informațiilor adunate - ei dădeau note informative administrației.

Nemo dauis mi-a spus de câteva ori conținutul notelor pe care le dădea Moravschi - acest conținut era de minimă importanță: că unul a înjurat că nu mi se permite să ocărim, că altul a înjurat că mama e slabă, aveau însă scopul continuu de a demonstra loialitatea și sinceritatea celor din O.D.C.C. față de regim.

Plecați din Sucevița, cei mai mulți cu excepția celor la activitatea destăinurată mai înainte,

deosebind prin aceasta că ceea ce făceau era o treabă pentru înmărirea neamului propriu: libertatea - la care au renunțat în primul moment în care condițiunile s'au schimbat.

În concluzie: acțiunile criminale desfășurate de legionari în Penitenciarul Jilava au constat în: 1 scrierea unui memoriu în August 1948, cu scop de mobilizare în eroare a autorităților și urmărind eliberarea sau grăbirea regularii situației noastre de deținuți. Acest memoriu a fost redactat de mine, Bogdanescu pr. N. Păslaru, Remus Radu, Aurel Gherasie, Ollen Manolin și Viorica Pârnau și au cunoscut și discutat avute și conținutul și Dumitru Stelean, Teodor Popescu, Dumitru Moisin, Dan Dumitrescu, Dan Ducinescu - iar mai târziu: Gabriel Bălănescu, Nicolae Simionescu și Ghiță Lungu-Rașu; 2 cumpărarea de gardieni din personalul de pază pentru a ne procura ziare și a transmite afară de știri în legătură cu situația noastră de deținuți în penitenciar - Dumitru Moisin - primea regulat ziarul prin gardianul de la bucătărie, Remus Radu primea din timp în timp ziarul printr'un gardian din satul său, de asemeni: au transmis știri afară - Dan Dumitrescu - printr'un gardian care la unul din drumuri a și fost prins, Remus Radu - printr'un gardian, care îi procura și ziare. Aceste lucruri au fost cunoscute și de pr. N. Păslaru, de mine, Teodor Popescu, Traian Ambrozie și Ghiță Marcovei; 3 organizarea unui serviciu de ordine și înștiin-

mărări -

mație - transformat și închegat numai de un serviciu de informație în slujba activității de reeducare și O.D.C.C. Inițiativa acestui lucru a aparținut lui Tudor Popescu, el au aprobat-o și funcționa având ca șefi de etaje pe Remus Radu și domnul Moisin, Tudor Popescu centralizând totul. Prin scop și prin folosirea de persoane care aveau activități similare și mai înainte, informațiile organizate în fiecare erau o continuare a activității desfășurată în legătură cu Biroul II și cu serviciul legionar de informație înființat în Iași în Martie 1948; 3 desfășurarea activității de reeducare de la începutul lunii Noembrie 1948 - de către Bogdanovici. Lui i-a aparținut inițiativa - ei au aprobat-o, dându-i toată libertatea de acțiune și rămânându-i martor pentru această față de mișcarea legionară. De aceștia au știut și pr. N. Pășcanu, Tudor Popescu și Remus Radu. Scopul acestei activități era inducerea în eroare a autorităților, pentru a deschide o portiță de ieșire în libertate la cât mai mulți dintre cei care se aflau în penitenciar. În special la cei care erau slab prejudiciați și care prin atitudinea lor deveneau o povară în viața noastră de detinere; 4 desfășurarea activității O.D.C.C. de către Bogdanovici, Țurcanu și Moravschi, la care au aderat de la început: Gherasie, Bachmantz -

144

145

nic, dimitrov, Jean Aristide, Popa Alexandru
și cei ce fuseseră alături de Bogdanovici în
activitatea de reeducare: Puscașu, Barna
și Batovici — scopul anunțat public era
improprierea țelurilor mazziste, în fond însă
era același lucru cu activitatea de reeducare
doar cu firma schimbată. Inițiativa și
conducerea activității C.D.C.C. a aparținut
exclusiv lui Bogdanovici, Țurcanu și Mo-
ravschi; 5 darea de informații administra-
ției, de către biroul de conducere C.D.C.C., se
făcea tot cu scop de inducere în eroare al
administrației și anume pentru a demonstra
sinceritatea și loialitatea față de regim; în
sfârșit: 6 ținuta de fiecare zi pe care o
aveau legionarii mai vechi în mănăstire
și care erau acceptați de ceilalți ca șefi și
sfaturile pe care le dădeau aceștia, lămu-
ririle pe care le dădeau - celorlalți, erau
activitate continuă de rezistență, de men-
ținere pe o linie de intransigență, de
menținere a moralului celorlalți.
Erau acceptați - prin vechime și prin funcțiile
avute în cadrul mișcării legionare - cu
ascendent moral, de șefi: ca, pr. N. Păsărin,
Remus Dănuș, Tudor Popescu, Dumitru Stăle-
nu, Bronislav Brion, Dumitru Moisin, dar
mai târziu -

Ducinescu, iar dintre cei arestați și veniți mai târziu: Gabriel Bălănescu, Nicolae Dimionescu și Ghiță Ungureanu.

Acestea au fost acțiunile criminale desfășurate de legionari în Penitenciarul Jilava.

Aceasta este declarația pe care o dau nestingherit de nimeni, o susțin și semnez.

[illegible]

R. Sărat la 11. Septembrie 1953.

C.N.S.A.S.

146

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat: I. Cobâlaș Nicolae fiul lui Petru și Ana născut la 3 Decemb. 1947 în com. Pelenia Jud. Bălți
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Ultimul domiciliu în București Str. Ștefan cel Mare Nr. 9

17 - Septembrie 1953

Orașul I. Iași

Interogatoriul a început la ora 20 și min.
„ s'a terminat „ „ 22 „ „ 00

Intrebare: Cine a dat dispoziții ca legionarii să pătrundă în P.C.R. Organizații democrate și aparatul de stat

Răspuns. Dispoziția de inscriere în P.C.R. și organizații democrate a dat-o comandamentul legionar respectiv Pathos cu Nicolae

Intrebare. Cu ce scop a dat Pathos cu Nicolae aceste dispoziții și ce se dorea a se obține prin aceste dispoziții.

Răspuns. Aceste dispoziții au fost date cu scopul de camuflare al legionarilor și cu scopul de cunoaștere a hotărârilor și dispozițiunilor ce se luau în cadrul P.C.R. și organizațiilor democrate.

Dispozițiile ca legionarii să pătrundă în P.C.R. au fost date în toamna lui 1945 la Iași, au fost transmise prin Ovreiul Gâsiță lui Iherose Aurel care era

Iscălitura, N. Cobâlaș

Urmare: șeful centrului studențesc legionar ajutor a lui Ovidiu Șoimă pe regiunea Moldova de mijloc.

Întrebare. Cui a mai transmis acest ordin Sterie Ouref.

Răspuns. Ordinul de pătrundere al legionarilor în P.C.R. a fost transmis de Sterie Ouref șefilor de grupuri legionare din centrul studențesc legionar din Iași.

Întrebare. Cine erau șefii de grupuri legionare, și ce legionari au fost trimiși să se înscrie în P.C.R. ca organizatorii democrați

Răspuns. Șefii de grupuri legionare erau: Moisil Dumitru la grupul Medicină, Badanie la Universitate, Cozinc erau la Agronomie. Din cei pe care i-i cunosc că au fost trimiși să se înscrie la comuniști și în organizațiile democrate sunt. Turcanu care a fost trimis de Bogdanovici să se înscrie în P.C.R. și Cornelia Ombge trimisă de Domiș Remus să se înscrie în P.N.R.

Întrebare. Ce legionari mai cunoști care au pătruns în P.C.R. și alte organizații democrate.

Răspuns. Cunosc pe următorii legionari: Moroșchi Ștefan fost în F.D.C. și după 23 August 1944 a fost în Comisia locală a sindicatelor la Focșani, Omu fost primar la Hurși în 1940, a fost trimis de legionari în P.C.R. știi că în 1948

At unde anume?

Iscălitura.

(165) 147

Urmare: era functionar in ministerul economiei nationale, Ondor fost sf. f.d.c. si-al politiei legionare in Husi in 1940, in 1948 era membru in P.M.R si era functionar cu Oprea la ministerul economiei nationale Coriolan Motei comandant legionar, fost profesor la Tg. Mures, era membru la ~~P.M.~~ P.N.P. in Bucuresti, mai cunosc pe Dorina originar din Roman, a fost condamnat in 1941 pentru activitate legionara, sa eliberat cu grupul lui Horia Sima in anul 1947. De acesta am auzit de la Ion Stomate detinut la colonia Valea Nistrului ca este capitan la securitate

Intrebare. Ce informatii a dat Turcanu lui Bogdanovici.

Raspuns. Turcanu i-a transmis lui Bogdanovici faptul ca se lucra la U.N.S.R. pentru ca aceasta sa stie cum sa procedeze cu legionari studenti, si stiu ca ore de facut, cum sa ia unele masuri impotriva directivelor din U.N.S.R.

- Intrebare. Unde se trimiteau informatiile din penetratia lui Turcanu

Raspuns. Stiu ca Bogdanovici trimitea material informativ despre situatia noastra din penitenciarul Lucesco din Bucuresti pe adresa lui Gabrielescu Valentin - adresa la care si Ciornea trimitea acestuia informatii de la statia C.F.R Socola din Iasi.

Intrebare ai mai cunoscut despre aceasta ca material sa trimitea la

Semnătura,

Gabrielescu Valentin

M. Cabă

Urmare: Răspuns. Despre faptul cât materialul se trimitea la Bucureşti lui Sahinian Valentin mai cunoaşte: Martinuş Alexandru şi Ciornea.

Întrebare: În timp ce mă aflam în carantină la penitenciarul Oradea în Octombrie 1949 Domiţ. Remus şi Tudor Popescu au spus că Bogdanescu trimitea material oferă despre situaţia legionarilor şi erau de faţă Traian Onaiuga şi Gheorghe Marcoci.

Întrebare: Ce legionari mai cunoşti care erau trimişi în P.C.R. pentru a vă aduce informaţii?

Răspuns. În 1941 în luna Iunie a venit la mine Ghiţă Cosmoiu trimis de către Gârneaţă zăi dau bani echivalent cu un salariu mediu pe care el îi dădea unui agent infiltrat de Radu Ţuţea fost şef al corpului roşiaţi şi cheston legionar la Iaşi în 1940, în organizaţia comunistă din Iaşi cu scopul ca prin aceasta să ajungă a cunoaşte pe toţi comuniştii din Iaşi.

Am dat de patru ori sumă de patru mii de lei lui Cosmoiu Gheorghe.

Întrebare. Cum se numeşte agentul infiltrat de voi în P.C.R. şi ce informaţii v-a dat.

Răspuns. Personal nu cunosc numele şi nici nu ştiu ce informaţii aducea acel agent însă numele gentului şi informaţiile pe care le dădea cunoaşte Ghiţă Cosmoiu şi Radu Ţuţea care sunt deţinuţi până la Oradea iar celălalt la Baia Sprie.

Anchetator
Tomuş M. Ambrozie

Semnătura,

1+8

147

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud. Bălţi, fiul lui PETRU şi ANA COBALAS cu ultimul domiciliu în Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, actualmente deţinut, fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, în legătură cu activitatea legionară din penitenciarul Suceava, declar cele ce urmează :

In a doua jumătate a lunei Septembrie 1948, TUDOR POPESCU de curând întors dela Bucureşti unde fusese anchetat la Ministerul de Interne şi care revenise încrezător că situaţia noastră se va lichida în curând, la una din plimbări mi-a spus că e necesar să înfiinţăm un serviciu de ordine şi informare în penitenciar. El motiva această propunere cu o serie de cazuri ce se ivise care erau de natură a ne prezenta pe toţi în lumină proastă, ba chiar a atrage observaţii şi măsuri disciplinare. Aşa, unul furase mâncarea gardianului de pe secţie, altul se repezise - la împărţirea mesei - şi-şi luase direct din hârdău o gamelă plină, alţii se certau între ei - pentru tot felul de fleacuri, iar alţii nu dădeau raportul la deschidere şi închidere.-

Pentru acestea ni s'au făcut observaţii ba ni s'au anulat şi liste de cumpărături şi ni s'a suspendat s temporal plimbarea.-

Si eu am fost de acord cu el că toate acestea sunt regretabile şi să căutăm a le pune un capăt. TUDOR POPESCU a şi schiţat planul - fiecare etaj să aibă câte un

şef care să aibă pentru legătură câte un om în fiecare cameră a etajului şi în felul acesta să fie asigurată şi ordinea şi cunoaşterea abaterilor, pentru ca şeful etajului să poată interveni - în timpul plimbării sau folosind altă ocazie, pe lângă cei recalcitranţi.-

Eu l-am aprobat în totul, am discutat cine ar putea fi şefi de etaje şi ne-am fixat asupra lui MOISIU şi danis, cu care TUDOR POPESCU a rămas să vorbească în acest se sens. Mai mult, eu am vorbit desp e toate acestea : că noi regretăm faptul că unii n'au o comportare bună şi că prin această poartă la măsuri disciplinare împotriva tuturor şi cu primul gardian IANOVICI şi comandantul VIASE, cerând să nu fim pedepsiţi toţi şi să fie separaţi de noi şi trataţi în comsecinţă numai cei care fac acte de indisciplină, abateri dela regulamentul penitenciarelor. Mi s'a răspuns însă că d-lor nu fac nici poliţie, nici justiţie cu noi, dar vor pedepsi pe toţi de câte ori se vor mai ivi cazuri de acestea

TUDOR POPESCU a vorbit despre cele stabilite cu mine cu MOISIU şi cu DANIS care şi ei au fost de acord şi au procedat în consecinţă la fixarea a câte unui responsabil de cameră cu care ei să ţină legătura zilnic, să ştie ce se petrece la etajul respectiv, ce comportare au fiecare şi să intervină cu sfatul sau cu mustrarea, unde şi când ar fi fost cazul. In timpul plimbărilor, şefii de etaje după ce stăteau de vorbă cu responsabilii lor de camere îi comunicau şi lui TUDOR POPESCU ce s'a mai petrecut pe la ei. Astfel TUDOR POPESCU la sfârşitul plimbărilor îşi putea da seama dacă ziua a trecut liniştită, dacă s'a mai ivit ceva (vreun act de indisciplină, vreo ceartă, etc.) şi cine n'are o purtare corespunzătoare.-

Bine înţeles că tot deodată se transmiteau şi ştirile aflate din ziare sau din auzite. In totalitate aceasta constituia buletinul informativ al zilei - TUDOR POPESCU îl centraliza şi mi-l comunica şi mie la plimbare, la lemne sau la apă. Transmiterea acestor ştiri se făcea către TUDOR POPESCU fiindcă el avea celula situată pe jumătatea laturei secţiei subsolului, la jumătatea locului unde se făceau plimbările, deci în poziţia cea mai favorabilă de a putea

170
149

vorbi în timp ce eu eram într'unul din capete iar în cepete stăteau câte un gardian care oricum erau o piedică în a vorbi liber - un schimb de câteva fraze.-

Deci serviciul de ordine şi informaţie s'a înfiinţat în penitenciarul Suceava în a doua jumătate a lunei Septembrie 1948 din iniţiativa lui TUDOR POPESCU şi cu aprobarea mea, scopul acestui serviciu era înlăturarea abaterilor dela disciplina de penitenciar, cunoaşterea comportării tuturor deţinuţilor şi schimbul de ştiri aflate din auzite sau din ziare. Acest serviciu se compunea din mine, TUDOR POPESCU, REMUS DANIS şi MITU MOISIU - TUDOR POPESCU având rolul de a centraliza totul - şi bine înţeles în fiecare cameră era câte un responsabil în legătură cu şeful de etaj acest serviciu funcţiona prin transmiterea - în timpul plimbărilor a ştirilor sau neplăcerilor ivite.-

Referitor la situaţia noastră din penitenciar s'au transmis ştiri şi afară de către DAN DUMITRESCU, REMUS DANIS şi de către cei din Suceava TRAIAN DRAGOI, TITI LUPOAIE şi BADARIUC.-

Stiu din cei ce mi-a povestit DANIS - şi de aceasta mai ştiu şi TUDOR POPESCU, TRAIAN AMBROZIE şi GHITA MARCOCI - că el a trimis o scrisoare cuprinzând situaţia noastră dela Suceava în toate detaliile, câţi suntem, cum s'au făcut anchetele, cum suntem trataţi, etc. printr'un gardian din satul său (Mitocul - Dragomirnei - Suceava) care a dat-o mamei lui iar aceasta a transmis-o mai departe în Iaşi domnişoarei JENICA NICHITA în str. Trei Erarhi (exact în spatele bisericii Trei Erarhi) iar de acolo i-a adus altă scrisoare pe care a primit-o pe aceiaşi cale.-

Stiu că DAN DUMITRESCU a scris din penitenciarul Suceava - printr'un gardian care la unul din drumuri a şi fost prins. Nu cunosc conţinutul celor scrise de DUMITRESCU.-

Transmitere de ştiri privind situaţia noastră în penitenciar, făceau regulat la 1 şi 15 ale lunelor, cei din Suceava, semnalizând cu ai lor care veneau în piaţă la Cruce - poziţie de unde puteau vedea şi puteau fi văzuţi. Mai ştiu că BOGDANOVICI încă de mai înainte, avea convenit cu sora lui un mod de transmitere a scrisorilor - în tivul din fun-

dul ismenelor, iar TUDOR POPESCU, în timpul deţinerii la inspectoratul de Siguranţă din Suceava, primea scrisori în fundul geamandanţului. Fiind în aceiaşi celulă, faţă de întrebarea mea : oare afară se ştie care e situaţia noastră? DANIS a spus :N'avea nici o grije, sunt cine să facă şi aceasta. SURA ce treabă are iar TUDOR POPESCU a întărit Eu ştiu că afară se cunoaşte totul în cel mai mic amănunt. Această convorbire au auzit-o şi TRAIAN AMBROZIE şi GH MARCOC Eu nu cunosc alte căi de legătură în afară, nici unul nu mi-a vorbit de ele - pe aceste arătate însă le cunosc şi le-am indicat.-

Tot în legătură cu informaţiile la Suceava, rolul lui MOISIU la bucătărie a fost în principal acesta. In legătură cu gardianul şef al bucătăriei el primea ziarul aproape regulat contra ţigări - şi prin aceasta complecta buletinul nostru informativ cu ştiri interne şi externe. Odată am cetit şi eu ziarul dela el - după ce-l citea el îl restituia gardianului, putea să-l dea şi altora numai dacă cumva gardianul pleca şi prin asta avea mai mult timp.-

Pentru importanţa rolului avut de MOISIU la bucătărie, în furnizarea de ştiri, eu am intervenit odată pentr aplana o neînţelegere ivită între el şi VICTOR TARNICERU care-i reproşa că nu-i ajută la lucru. Dintre cei care erau la bucătărie, ştia de legătura lui MOISIU cu gardianul şi COSTACHE PAVALOAIE.-

Si DANIS preimea câte un ziar - din timp în timp dela un gardian din satul său şi atunci venea cu cele aflate în complectarea buletinului nostru de informaţii. Ziare se puteau procura uşor dela gardieni, numai să fi avut ţigări - preţul era 10 ţigări pentru citire, alte ori pur şi simplu se sustrăgea dela gardienii de pe secţie.-

In felul acesta au stat lucrurile până la desfiinţarea secţiei subsol la jumătatea lunei Noembrie 1948 şi până la începerea activităţii de reeducare (începutul lunei Noembrie 1948) şi mai târziu O.D.C.C. (începutul lunei Martie 1949

Cu desfiinţarea secţiei subsol, lipsea posibilitatea legăturei - înainte atât de lesnicioasă : TUDOR POPESCU De altfel şi trecerea timpului dela terminarea anchetelor şi judecarea procesului POP, BUJOIU..PATRASCU, cu sentinţa pro-

152 (151)

nunţată şi cunoscută de către toţi din penitenciar, adusese o stare de apatie generală. Inceperea activităţii de reeducare de către BOGDANOVICI şi tendinţa de extindere a ei, l-au purtat în aşi face un serviciu de informare propriu în subordinea activităţii de reeducare. El vroia să ştie cum e privită activitatea de reeducare, care şi ce zice şi mai ales care se manifestă pentru.

In acest scop, pornind dela prietenii personale şi-a organizat informaţii care s'au extins în Martie 1949 atunci când împreună cu TURCANU şi MORAVSCHI iniţiază şi desfăşoară activitatea O.D.C.C.. Nu câte un responsabil de cameră ci câţi mai mulţi agenţi care să se verifice unul pe altul. Odată perfectată această reţea de informaţii, BOGDANOVICI, TURCANU, MORAVSCHI şi GHERASE care centralizau, au început să dea note informative administraţiei. Conţinutul notelor informative date de BOGDANOVICI şi ceilalţi administraţiei, era aproape egal cu zero : unul a înjurat că mâncarea e slabă, altul a înjurat că nu schimb şi nu primim pachete, al treilea îi aşteaptă pe americani ca să scape din închisoare, etc. - scopul pentru care dădeau totuşi aceste note informative era de a căpăta încrederea administraţiei şi de a-şi demonstra prin aceasta şi sinceritatea activităţii ce desfăşurau.-

In a doua jumătate a lunii Martie 1949 şi până la 19 Aprilie 1949, când am plecat la Aiud fiind în camera 9, după începerea activităţii O.D.C.C. de către MORAVSCHI, acesta făcea zilnic note informative pe care le dădea personal sau prin GUTU - care era planton - administraţiei. Conţinutul acestor note informative îmi era comunicat şi mie de către DANIS care era intim cu MORAVSCHI şi care ştia tot ce face acesta.-

Stirile politice ce pătrundeau - în timpul proceselor, severitatea supravegherii întărindu-se - se comunicau dela om la om, folosind ocaziile ce se iveau : plimbarea, adusul lemnelor sau apei, etc.-

Incă dela începutul lunei Ianuarie 1949 fusese aduşi la Suceava BALANESCU, SIMIONESCU, UNGURASU, FILON LAURIC şi I STAMATE şi stăteau la subsol.

nunţată şi cunoscută de către toţi din penitenciar, adusese o stare de apatie generală. Inceperea activităţii de reeducare de către BOGDANOVICIşi tendinţa de extindere a ei, l-au purtat în aşi face un serviciu de informare propriu în subordinea activităţii de reeducare. El vroia să ştie cum e privită activitatea de reeducare, care şi ce zice şi mai ales care se manifestă pentru.

In acest scop, pornind dela prietenii personale şi-a organizat informaţii care s'au extins în Martie 1949 atunci când împreună cu TURCANU şi MORAVSCHI iniţiază şi desfăşoară activitatea O.D.C.C.. Nu câte un responsabil de cameră ci câţi mai mulţi agenţi care să se verifice unul pe altul. Odată perfectată această reţea de informaţii, BOGDANOVICI, TURCANU, MORAVSCHI şi GHERASE care centralizau, au început să dea note informative administraţiei. Conţinutul notelor informative date de BOGDANOVICI şi ceilalţi administraţiei, era aproape egal cu zero : unul a înjurat că mâncarea e slabă, altul a înjurat că nu scrim şi nu primim pachete, al treilea îi aşteaptă pe americani ca să scape din închisoare, etc. - scopul pentru care dădeau totuşi aceste note informative era de a căpăta încrederea administraţiei şi de a-şi demonstra prin aceasta şi sinceritatea activităţii ce desfăşurau.-

In a doua jumătate a lunii Martie 1949 şi până la 19 Aprilie 1949, când am plecat la Aiud fiind în camera 9, după începerea activităţii O.D.C.C. de către MORAVSCHI, acesta făcea zilnic note informative pe care le dădea personal sau prin GUTU - care era planton - administraţiei. Conţinutul acestor note informative îmi era comunicat şi mie de către DANIS care era intim cu MORAVSCHI şi care ştia tot ce face acesta.-

Stirile politice ce pătrundeau - în timpul proceselor, severitatea supravegherii întărindu-se - se comunica dxla om la om, folosind ocaziile ce se iveau : plimbarea, adusul lemnelor sau apei, etc.-

Incă dela începutul lunei Ianuarie 1949 fusese aduşi la Suceava BALANESCU, SIMIONESCU, UNGURASU, FILON LAURI şi I STAMATE şi stăteau la subsol.

453 (152)

Stiu că MOISIU a făcut legătura cu BALANESCU scri indu-i acestuia şi svârlindu-i pe geam deodată şi scrisoare şi hârtie şi creion, iar la plimbarea următoare a primit svârlit de BALANESCU - răspunsul său.-

Acestea sunt modurile în care au funcţionat informaţiile şi legăturile în penitenciarul Suceava.-

x

Pe data de 19 Aprilie 1949, în prima serie a celor plecaţi din Suceava, am fost transferat la Aiud, ajungând în Vinerea Paştelor.-

Am fost izolaţi pentru carantină (21 zile) totuşi în ziua de Paşti, jumătate de zi, toată lumea a fost liberă ca în cuprinsul etajului respectiv să meargă la oricine a vroit.-

Toată lumea ştia deja că venisem dela Suceava, pe uşe aveam etichete cu numele, condamnarea şi motivul condamnării, încât în ziua de Paşti ne-am pomenit cu o mulţime de vizitatori : VICTOR CORBUTIU, MITU BANEA, EMANOIL BANCESCU, BENEDICT ZUBCOV pe care-i cunoşteam încă din lagăr dela Vaslui sau din Iaşi din viaţa studenţească. Noi le-am spus câţi am fost la Suceava, cine anume, cum am fost anchetaţi, cum am fost judecaţi, de cine, cum era hrana, etc. etc. la fel şi ei ne-au spus aceleaşi lucruri dela Oradia şi Sibiu. In felul acesta s'a făcut deodată un schimb de informaţii. Intrebările următoare au fost : ce mai ştiţi nou şi cât mai stăm? şi am văzut că aceştia dela Aiud erau mult mai bine informaţi decât noi. Parte lucrau în fabrică - împreună cu dreptul comun - şi prin aceştia aveau ştiri aproape regulat iar odată pătrunse în celular - fie la plimbare, foc la apă şi closet - răspândirea se făcea cu mare iuţeală. Toţi cei care ne-au vizitat atunci aşteptau ca în scurt timp să se declanşeze conflictul între Rusia şi An glo-Americani iar prin aceasta noi să scăpăm. Ce e cu dl. PATRASCU? - e sănătos - răspunsul l-a dat MITU BANEA care eşea pentru adus pâinea şi care-l văzuse la geam. Toate acestea într'o jumătate de zi şi abia la trei zile după sosirea la Aiud. Tot atât de repede s'au răspândit şi lucrueile spuse de noi.-

După terminarea carantinei, am fost împărţiţi în

camere la acelaş etaj. Eu am fost într'o cameră cu ing. AL BADARAU fiul naturalistului TR BADARAU din Iaşi.-

Dela prima plimbare m'am lămurit cum funcţiona bu buletinul informativ de ştiri. In jumătate de oră cât ţinea plimbarea, orice ştire făcea circuitul întreg al etajului.

Pătrunderea ştirilor în celular era prin parter unde stăteau cei care lucrau la fabrică. Dela parter în sus se transmiteau seara după închidere vorbind la geam. Cei mai vechi în celular - eu eram nou - aşteptau să înceapă emisiunea zilei.-

Pe la jumătatea lunei Iunie 1949, am fost izolat într'o serie de vreo sută douăzeci de inşi. în zarcă - criteriul izolării a fost mărimea pedepsei (atunci aveam muncă silnică pe viaţă. In zarcă situaţia era cu totul altfel - nu intra şi nueşea nimeni de acolo - severitate mult mai mare decât în celular, cum erai prins la geam cum erai izolat în closet în cămaş şi chiloţi sau ţi se suprima plimbarea trei zile, o săptămână, încât nu riscai pentru aceasta. Cu timpul însă, după ce ne-am mai cunoscut între noi, buletinul ştirilor a început a funcţiona şi în zarcă.-

Semne făcute în timpul plimbării noastre de către cei ce veneau la pâine sau la baie indicând date sau simplu o situaţie generală, erau ştiute de toţi, comentate în toate felurile şi complectate pentru a avea un înţeles.-

O altă cale de răspândire a ştirilor în zarcă erau plantoanele. Cu excepţia lui VIADESCU şi PETRESCU, toate celelalte plantoane transmiteau dela cameră la cameră ştiri. Au fost plantoane în zarcă col. CAPTARU, URSACHE, WIVORSCHI, STEANTA, TERNA. Cu STEANTA am stat în aceiaşi cameră chiar în timpul cât eram şi cu VICA NEGULESCU. Ori de câte ori avea câte ceva nou, STEANTA ne spunea : asta am cetit-o în ziarul şefului de secţie, asta mi-au spus-o cei de jos (plantoanele) - auzită de ei sau prinsă alt cum, asta o ştiu dela cei izolaţi ieri sau veniţi astăzi.-

Imi reamintesc precis că într'o seară a venit foarte afectat şi ne-a spus că pe data de 4 Iunie 1950 a început războiul în Coreea - iar lucrul se comentează că ar fi început războiul între Rusia şi Anglo-Americani. Lucrul acesta îl aflase şi el dela V. CIOBANU nou venit şi izolat în zarcă.-

Stiu că din zarcă s'a şi scris printr'un miliţian şi prin primul HARUZAC - scrisori cu răspuns plătit - şi în adevăr li se aducea răspunsul dela ai lor de acasă. To Totul însă era cu ştirea administraţiei.-

S'a scris însă şi fără ştirea administraţiei, tot prin primul HAMZAC de către RADU LECA plătind scrisoarea în toamna anului 1949 cu 100 (una sută) dolari în plus soţia lui i-a mai dat primului HAMZAC şi 100000 lei pentru a-i da hrană în plus şi LECA a primit 30 porţii de mâncare, 30 tustoare şi 500 ţigări. Lucrul s'a aflat, LECA a fost izolat un unde a şi murit iar peimul HAMZOC destituit.-

In a doua jumătate a lunii Septembrie 1950 am plecat în colonia mineră dela Baia Sprie cca 300 inşi.-

Faţă de restricţiile dela Aiud, situaţia din colonie era o distanţă ca dela cer la pământ.Puteai umbla prin curte cât vroiai, puteai sta de vorbă cu cine voiai, în plus ni se promisese ca în funcţie de randamentul în muncă să avem şi scrisori, pachete şi vorbitor.-

Toţi coloniştii duşi la Baia Sprie veneau dela Aiud şi cei mai mulţi ne cunoşteam fie din închisoare,,stând în aceleaşi camere sau vecini sau chiar mai dinainte.-

Aproape două săptămâni am stat la suprafaţă pentru refacere.-

Cum funcţionau informaţiile în acel moment?

Dela om la om pe bază de prietenie şi cunoaştere - se transmiteau şi cele mai neînsemnate lucruri.-

Aproape toţi comentau că însăşi faptul de a fi duşi în colonie de muncă e un semn de apropierea sfârşitului situaţiei nostre de deţinaţi.-

Cu intrarea în mină buletinul ştirilor la Baia Sprie s'a complectat. Se lucra într'un singur schimb la orizontalul XI în Vest şi la orizontalul XII în Est şi în Vest pe o lungime totală de abataj de cca. 4 km jumătate.-

In aceleaşi abataje sau în altele vecine cu cele unde lucram noi, lucra un schimb de civili. In jurul locurilor unde şedeau civilii la masă, regulat se găseau bucăţi de ziare -de cel mai multe ori în ungureşte dar şi în româneşte

Fie că bucata de ziar era din pag.1-2 fie că era din ultima foaie, pag. 3-4 ceva care să ne intereseze sau să

ştia dela alţii iar până în cele din urmă, lucrueile au ajuns cunoscute de toţi.-

Cei care au povestit lucrurile petrecute la Piteşti şi Gherla - în colonia Valea Nistrului au fost: GH CRASMARU, NITA MIHAI, ALUPEI VASILE, CALIMAN CORNELIU, ŞTA STRATULAT FLORIN, RUTA PETRE, CRACIUNAS AUGUSTIN, DARAN TEOF FIL, STAICU DAN, BALANOVICI OBREJA, LECUIU PETRICA şi alţii

C ei veniţi dela Aiud spuneau lucrurile petrecut acolo - ce noi arestaţi au mai venit, cum e masa şi tratamentul şi ce mai ştiau ei acolo. Iată cum transferările deţinuţilor dintr'o parte în alta este o cale de pătrundere a ştirilor - care în situaţia specială din colonii erau discutate în cercuri deprieteni sau dela om la om, dar până la urmă le ştiau toţi.-

Din colonie - fie la Baia Sprie, fie la V alea Nistrului în afară nu cunosc să fi scris sau să fi transmis verbal cineva.-

Stiu cp domnii BUJOIU şi BALS erau cunoscuţi cu unii din domnii ingineri din conducerea combinatului Baia-Mare care veneau în inspecţie sau pentru stabilirea noilor lucrări ce trebuiau făcute şi în situaţia aceasta mergeau împreună cu BUHOIU şi BALS dar întotdeauna însoţiţi şi nici nu cred că s'ar fi pretat la aşa ceva.-

Stiu că la Baia Sprie av. NEGRESCU care lucra ca cuplător la rampa puţului a fost prins cu oarecare legătură cu un maistru civil dela pompe, a fost oprit din lucru şi izolat câteva zile apoi a fost trecut ca pontator la birou.-

Stiu deasemeni că tot în Baia Sprie soţia lui BUCUR LAZAR - aşa i-a spus dl. slt. politic venise la colonie să-i aducă pachet şi eventual să vorbească. Dl. slt.întreba de unde a ştiut ea că el e la Baia Sprie. A fost ţinut izolat o săptămână apoi şi-a reluat lucrul.-

Alte cazuri de natura aceasta nu cunosc.-

In Septembrie 1952 m'am reîntors la Aiud, unde încă nu trecuse starea de entuziasm care se datora unei "bombe" Rusii se retrag, trupele O.N.U.-lui ocupă ţările foste satelite.-

La Aiud în ceiace priveşte transmiterea de ştiri am găsit aceiaşi situaţie ca şi în momentul plecării cu adăogirea în plus că între timp u fost aduşi înapoi mulţi dela

conţină ceva nou, tot avea. Stirile aflate în felul acesta cât dura eşirea pe puţ, baia şi cafeaua, erau cunoscute dela om la om, de întreagă colonia. Câteodată se găseau foi întregi pe care dacă nu dovedeai sau nu aveai timp să le citeş le ascundeai şi le reluai în ziua următoare. Toate ştirile care circulau în colonie îi erau cunoscute şi lui STEANTA care conducea serviciul administrativ şi lui PETRESCU care era şeful minei şi erau cunoscute şi la biroul politic.-

STEANTA cu care stătusem în aceiaşi cameră, m'a întrebat de câteva ori ce mai ştiu, el însu-şi dându-mi noutăţi.-

STEANTA era în legătură de prietenie cu cei din "Sumanele Negre" cu care fusese în acelaş proces pe care îi şi proteja - ca repartiţii la locul de muncă - pe cât putea şi care-l ţineau la curent cu ştirile ce circulau în colonie

Toate ştirile interesau numai în funcţie de permanenţa întrebării :când vom scăpa? - să fi fost vorba de orice descoperire, de orice invenţie, de orice altceva nu interesa.-

Din luna Aprilie 1951 până în luna Septembrie 1952 am fost în colonia mineră Valea Nistrului nou înfiinţată Si aici noilucram într'un schimb şi civilii într'un schimb şi aici ca şi la Baia Sprie găseam bucăţi de ziare, care dădeau materialul buletinului de ştiri zilnice, care se transmitea dela om la om. Situaţie similară - metodă indentică. In plus de unde la Baia Sprie erau veniţi toţi dela Aiud, la Valea Nistrului au fost aduşi 100 inşi dela Gherla (printre care studenţi foşti la Piteşti, şi elevi foşti la Târgşor) şi 50 inşi dela Aiud (printre care unii arestaţi şi condamnaţi foarte de curând (toamna şi iarna lui 1950).-

Amestecul de deţinuţi provenind din mai multe penitenciare a fost de natură a aduce un schimb de informaţii asupra oamenilor şi situaţiilor petrecute în acele penitenciare.-

Până în Aprilie 1951 la Aiud şi în colonia Baia Sprie nu se ştia nimic de cele petrecute la Piteşti şi Gherla Temători în primul moment, lucrând împreună mai mult timp, termina prin a-ţi spune şi c te suferise el însuşi şi câte

dela canal sau dela Piteşti - veniţi prin Tg.Ocna -Bacău sau reîntorşi dela coloniile minere. Toţi aceştia au adus în Aiud şi situaţia locurilor de unde veneau, încât acum lucrurile acestea se cunosc în întregime. Orice nouă venire orice nouă plecare, orice vizită oficială, orice intervine noi se cunoaşte în foarte scurt timp de toată lumea.-

Stiu dela GH UNGURASU care a venit dela Aiud la Valea Nistrului în iarna lui 1952 şi care fusese după operaţieîn zarcă că în toamna şi iarna lui 1952 când fabrica lucra în două schimburi a 8 ore, câte 20-30-40 de inşi din zarcă erau scoşi drept schimbul trei la corvezi sau descărcare de materiale în fabrică. De multe ori schimbul de dimineaţă intra înainte de a fi scoşi cei din zarcp încât şi aceasta era o posibilitate şi un prilej de transmitere de ştiri între cei care veneau şi cei care lucraseră noaptea în fabrică.-

N. PATRASCU a fost regulat scos din zarcă la asemenea lucrări în fabrică.-

Dela începutul lunei Mai 1953 aproape toţi deţinuţii de drept comun au fost trimişi dela Aiud încât pătrunderea ştirilor fusese mult micşorată.-

Rămân ca surse de pătrunderea ştirilor frânturi de ziare văzuteşi câte o vorbă aruncată de câte cineva din administraţie şi la fel transferul de deţinuţi dintr'o parte în alta.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau mesilit de nimeni o susţin şi semnez.-

ss Cobâlas Nicolae

R.Sărat la 10 Septembrie 1953

10.10.1953
Data în fața noastră
Marcu Ioana Nicolae

159

155

declarații,

Subsemnatul Cobălaș Nicolae, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenia - jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana Cobălaș, cu ultimul domiciliu în Huși - str. Ștefan cel Mare Nr. 9, actualmente deținut - fiind condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, în legătură cu serviciul de informații din Penitenciarul Sucevița, declar cele ce urmează:

În a doua jumătate a lunii septembrie 1948, Teodor Popescu, de curând sosit de la București unde fusese anchetat la Ministerul de Interne și care revenise mulțumit că situația noastră se va lichida în curând, la una din plimbări mi-a spus că e necesar să înființăm un serviciu de ordine și informare în penitenciar. El motiva această propunere cu o serie de cazuri ce se iviseră și care erau de natură a ne prezenta pe toți în lumină proastă. Ba chiar a atrage observații și măsuri disciplinare. Așa, unul furase mâncarea șarlatanului de pe secție, altul se repezise - la împărțirea merei - și-și luase oricât din hărdăul o sa-meală plină, alții se certau între ei - pentru tot felul de fleacuri, iar alții nu dădeau raportul la deschidere și închidere.

Pentru aceasta mi s'au făcut observații; ba mi s'au și anulat liste de cumpărături și mi s'a suprimat temporal plimbarea.

Și eu am fost de acord cu el că toate aceste mici -

sunt regretabile și că e bine să căutăm a le pune un capăt. Tudor Popescu a și schițat planul - fiecare etaj să aibă câte un șef, care să aibă pentru legătură câte un om în fiecare cameră a etajului și în felul acesta să fie asigurată și ordinea și curățenia abaterilor, pentru ca șeful etajului să poată interveni - în timpul plimbării sau folosind altă ocazie, pe lângă cei recalcitranți.

Eu l-am aprobat în tot, am discutat care ar putea fi șefi de etaje și ne-am fixat asupra lui Moisiu și Ioanid, cu care Tudor Popescu a rămas să vorbească în acest sens. Mai mult - eu am vorbit despre toate acestea: că noi regretăm faptul că unii n'au o comportare bună, și că prin aceasta provoacă măsuri disciplinare împotriva tuturor, și cu primul gardian Ioanovici și cu comandantul Vlase, cerând să nu fim pedepsiți toți, ci să fie separați de noi și tratați în consecință numai cei care fac acte de indisciplină - abateri de la regulamentul penitenciarelor. Mi s'a răspuns rece că d-lor nu fac nici politie, nici justiție, cu noi, dar vor pedepsi pe toți ori de câte ori se vor mai ivi cazuri de acestea.

Tudor Popescu a vorbit despre cele stabilite cu mine cu Moisiu și cu Ioanid, care și ei au fost de acord și au procedat în consecință la fixarea a câte un responsabil de cameră cu care ei să țină legătura zilnic, să știe ce se petrece la etajul respectiv, cu comportarea fiecare și să intervină cu sfatul sau cu mustrarea unde și când ar fi fost cazul. În timpul plim-

mustrările-

160

159

153

băilor ştiu de staje, după ce stăteau de vorbă cu responsabilii lor de camere îi comunicau şi lui Tudor Popescu, ce s'a mai petrecut pe la ei. Tudor Popescu la staţiunile plimbărilor îşi putea da seama dacă ziua a trecut liniştită, dacă s'a mai ivit ceva (vre un act de indisciplină, vre o ceartă, etc) şi cine s'ar o purtare corespunzătoare. Bine înţeles că totodată se transmiteau şi ştirile aflate din ziare sau din auzite. În totalitate această constituia buletinul informaţiei al zilei - Tudor Popescu îl centraliza şi mi-l comunica şi mie la plimbare, la limne sau la apă. Transmiterea acestor ştiri se făcea către Tudor Popescu, fiindcă el avea celula situată pe jumătatea laturei secţiei subsolului - la jumătatea locului unde se făceau plimbările, deci în poziţia cea mai favorabilă de a putea vorbi în timp ce eram întrimul din capete - iar în capete stăteau câte un gardian, care oricum era o piedică în a vorbi liber - un schimb de câteva fraze.

Deci: serviciul de ordine şi informaţii s'a înfiinţat în Penitenciarul Suceava în a doua jumătate a lunei septembre 1948, din iniţiativa lui Tudor Popescu şi cu aprobarea mea; scopul acestui serviciu era păstrarea ordinei de la disciplina de penitenciar, cunoaşterea comportării tuturor deţinuţilor şi schimbul de ştiri aflate din auzite sau din ziare; acest serviciu se compunea din mine, Tudor Popescu, Remus Dănuţ şi Mihu Mărăşti.

Moisin — Tudor Popescu având rolul de a centraliza totul - și bine înțeles în fiecare cameră era câte un responsabil în legătură cu șeful de etaj; acest serviciu funcționa prin transmitere - în timpul plimbărilor a știrilor sau neplăcerilor ivite.

Referitor la situația noastră din penitenciar s'au transmis știri și afară de către Ioan Dumitrescu, Remus Dănuș și de către cei din Jucaru: Traian Drăgoi, Titi Dupraci și Badanic.

Știu din ceia ce mi-a povestit Dănuș - și de aceasta mai știu și Tudor Popescu, Traian Ambrozie și Ghiță Marcoci - că el a trimis o scrisoare cuprinzând situația noastră de la Jucaru în toate detaliile: câți suntem, cum s'au făcut anchetele, cum suntem tratați, etc., printr'un gardian din satul său (Milcovul Dragomirnei - Jucaru) care a dat-o mamei lui, iar aceasta a transmis-o mai departe în Iași domnișoarei Jenica Nicuță în str. Trei Erarhi (exact în spatele bisericii Trei Erarhi), iar de acolo ia adus altă scrisoare pe care a primit-o pe aceiași cale.

identificare

Știu că Ioan Dumitrescu a scris din penitenciarul Jucaru - printr'un gardian - care la rândul său o trimis-o și fost prins. Nu cunosc conținutul celor scrise de Dumitrescu.

Transmiterea de știri privind situația noastră în penitenciar, făcuse regulat la 1 și 15 ale lunei cei din Jucaru, semnalizând cu ai lor care veneau în plată la Cruce - pentru că noi nu puteam vedea și puteam

și văzuți. Mai știu că Bogdanovici mă ~~16~~ 161 (160) mai
mainte avea convenit cu toți cei un mod de
transmitere a scrisorilor - în timpul dlui funcț.
ismenelos, iar Teodor Popescu - în timpul detinerii
la Inspectoratul de Siguranță din Bucuov, primea
scrisori în numele locotenentului. Tinol în
acelaș celulă, față de întrebarea mea: oare
afară se știe care e situația noastră? Danis a
spus: n'avea nici o grijă - știut este ce să facă și
aceasta - fiecare ce treabă are, iar Teodor Popescu
a răspuns: eu știu că afară se cunoaște totul în
cel mai mic amănunt. Această convorbire am
auzit-o și Traian Ambrose și Gh. Marcoci. Eu
nu cunosc alte căi de legătură în afară, nici
nimeni nu mi-a vorbit de ele - pe aceste arătate
însă le cunosc și le-am folosit.
Tot în legătură cu informațiile la Bucov, rolul
lui Moisin la bucătărie a fost în principal
acesta. În legătură cu gardianul șef al bu-
cătăriei, el primea ziarul aproape zilnic -
contra lejări - și prin aceasta completa
buletinul nostru informativ cu știri interne și
externe. O dată am citit și eu ziarul de la
el - după ce-l citea el îl restituia gardianu-
lui, putea să-l dea și altora numai dacă
cumva gardianul pleca și prin asta avea mai
mult timp. Pentru importanța rolului avut de
Moisin la bucătărie în furnizare de știri, eu
am intervenit odată în a aplana o neînțelegere
ivită între el și Victor Tănicieru, care-i reproșa
că nu-i ajută la lucru. Dintre cei care erau
la bucătărie, știa de legătura lui Moisin cu
gardianul și Costache Păvălaci.
Și Danis primea câte un ziar - când timp în timp -
mărită -

ofiţeri un gardian din satul său şi atunci veneau cu cele aflate în completarea buletinului nostru de informaţii. Ziare se puteau procura uşor de la gardieni, numai să fi avut tăjări - preţul era câte tăjări pentru ziare, alte ori pur şi simplu se schimba de la gardienii de pe secţii.

În felul acesta au stat lucrurile până la desfiinţarea secţiei subsol la jumătatea lunei noiembrie 1948 şi până la începerea activităţii de reeducare ~~(începutul lunei noiembrie 1948)~~ şi mai târziu O.D.C.C. (începutul lunei Martie 1949).

Cu desfiinţarea secţiei subsol, li s-a interzis proiectata legătură - mai întâi ofiţerul de legătură Teodor Popescu. De altfel şi trecerea timpului de la terminarea anchetelor şi judecarea procesului Pop, Bujoiu ... Pătrăşcan, cu sentinţa pronunţată şi cunoscută de către toţi în penitenciar, aduseseră o stare de apatie generală. Începerea activităţii de reeducare de către Bogdanovici şi tendinţa de extindere a ei, l-au pus pe acesta în situaţia de a-şi face un serviciu de informare propriu în subordinea activităţii de reeducare. El voia să ştie cum e privită activitatea de reeducare, care şi ce fel şi mai ales cine se manifestă pentru. În acest scop - pornind de la prietenii personale - şi-a organizat informaţii, care s-au extins în Martie 1949, atunci, când împreună cu Ţuscanu şi Moravschi, iniţiază şi desfăşoară activitatea O.D.C.C. În câte un responsabil de cameră, şi câte mai mulţi agenţi, care să se verifice unul pe altul. O dată perfectată această reţea de informaţii, Bogdanovici, Ţuscanu, Moravschi şi Gherasa, care centralizau, au început a da note informative administraţiei.

Conținutul notelor informative date de Bogdanovici și celelalți administrației, era aproape același cu ăsta: unul a spus că mâncarea e slabă, altul a spus că nu scrie și nu primim pachete, al treilea îi așteaptă pe americani, ca să scape odată închisoarea, etc. - scopul pentru care dădeau toți aceste note informative era de a câștiga încrederea administrației și de a-și demonstra prin aceasta și sinceritatea activității ce desfășurau.

În a doua jumătate a lunii Martie 1949 și până la 19 Aprilie 1949, când am plecat la Aiud, fiind în camera 9, după începerea activității O.D.C.C. de către Moravschi, acesta făcea față note informative pe care le dădea personal sau prin Șuțu - care era planton - administrației.

Conținutul acestor note informative îmi era comunicat și mie de către deținuți, care erau intimi cu Moravschi și care știu tot ce face acesta.

Știrile politice se păstrează - în timpul procesului severității supravegherii păstrează-se - se comunică de la om la om, folosind ocaziile ce se ivesc: plimbarea, zidul lumenelor sau apei, etc.

Încă de la începutul lunii Ianuarie 1949, fusese aduși la Jilava Bălănescu, Simionescu, Bugeanu, Filon Dumitru și I. Stamate și ședeau la subsol.

Știu că Moisiu a făcut legătură cu Bălănescu scriindu-i acestuia și străbătându-i pe șosea de o dată și scrisoarea și hârtie și creion, iar la plimbarea următoare a primit-străbătut de Bălănescu - răspunsul său.

Acestea sunt mecanismele în care au funcționat în cadrul -

informațiile și legăturile în Penitenciarul bucovin.

x

Pe data de 19 Aprilie 1949, în prima serie a celor plecați din Suceava, am fost transferați la Aiud, ajungând în Vinerea Paștelor.

Am fost izolați pentru carantină (21 zile), lotuși în ziua de Paști, ziua mântuitoare de zi, toată lumea a fost liberă ca în cuprinsul etajului respectiv să meargă la oricine a voit.

Toată lumea știa deja că venisem de la Suceava; pe ușă aveam etichete cu numele, condamnarea și motivul condamnării, încât în ziua de Paști ne-am pomenit cu o mulțime de vizitatori: Victor Corbuțiu, Mitu Bănea, Emanoil Băncescu, Benedict Țubcov, pe care îi cunoșteam încă din lagăr de la Vaslui sau din lași-din viața studențească. Noi le-am spus câți am fost la Suceava, cine anume, cum am fost anchetați, cum am fost judecați, de cine, cum era hrana, etc, etc, la fel și ei ne-au spus aceleași lucruri de la Oradia și Sibiu. În fiecare acestea s'a făcut deodată un schimb de informații. Întrebările următoare au fost: ce mai știți nou și cât mai stăm? și am văzut că acestia de la Aiud erau mult mai bine informați de cât noi. Parte lucram în fabrică - împreună cu obiectul comun - și prin aceasta aveam știri aproape regulat, iar odată pătrunși în celulă - fie la plimbare, fie la apă și closet - răspândirea se făcea cu mare ușurință. Toți cei care ne-au vizitat atunci așteptau că în scurt timp să se declanșeze conflictul între Rusia și Anglo-Americani, iar

prin aceasta noi ne scăpăm. Ce e cu old Patrașcu?
- e sănătos - răspunsul l-a dat Mitu Banea, care
ieșia pentru adus pâinea și care-l văzuse
geam. Locatii acestea mi'o jumătate de zi
și abia la trei zile după sosirea la Aiud. Tot
atât de repede s'au răspândit și lucrurile
spuse de noi. După terminarea carantinei,
am fost impărțiți în camere la același etaj.
Eu am fost mi'o cameră cu Ing. Al. Bădărău,
fiul naturalistului Th. Bădărău din Iași
de la prima plimbare m'am lămurit cum
funcționa buletinul informativ de știri. In
jumătate de oră cât ține plimbarea, orice
știre făcea circuitul intreg al etajului.
Patrunderea știrilor în celulas era prin parter
unde stăteau cei care lucrau în fabrică. De la
parter în sus se transmiteau seara, după
închidere, vorbind la geam. Cei mai vechi
în celulas - eu eram nou - așteptau să înceapă
emisiunea știrei.
Pe la jumătatea lunei Iunie 1949, am fost izolat,
mi'o serie de vre o sută douăzeci de inși, în
Zarcă - criteriul izolării a fost mărimea
pedepsei / atunci aveam muncă silnică pe viață /
In Zarcă situația era cu totul altfel - nu mai
și nu eșia nimeni de nicăieri - severitate mult
mai mare de cât în celulas, cum erai prins
la geam, cum erai izolat în closet în cămașă
și chiloți, sau ți se suprima plimbarea trei zile,
o săptămână, în cât nu riscai pentru nesfârșit.
Cu timpul însă - după ce ne-am mai cunoscut
între noi - buletinul știrilor a început a
funcționa și în Zarcă.
Semne făcute în timpul plimbării noastre de
către cei care veneau la pâine sau la haine,

165
462

Mai rar dădeau ceva ştiri sau simplu o situaţie generală, erau ştiute de toţi, comentate în toate felurile şi completate pentru a avea un înţeles.

O altă cale de răspândire a ştirilor în Ţară erau plantoanele. Cu excepţia lui Vlăduescu şi Petrescu, toate celelalte plantoane transmiteau de la cameră la cameră ştiri. Au fost plantoane în Ţară: col. Căpitan, Ursache, Vivorschi, Steanţă, Ţerna. Cu Steanţă am stat în aceiaşi cameră chiar în timpul când eram şi cu Vică Negulescu. Ori de câte ori avea câte ceva nou, Steanţă mi spunea: asta am citit-o în ziarul şefului de secţie, asta mi-au spus-o cei de jos (plantoanele) - auzită de ei sau prinsă alt cum, asta o ştiu de la cei izolaţi ieşiţi sau veniţi în vizită. Îmi reamintesc precis că într-o seară a venit foarte afectat şi mi-a spus că pe data de 4 Iunie 1950, a început războiul în Coreea - iar lucru se comenta ca şi cum ar fi început războiul între Rusia şi Anglo-Americani. Aceeaşi ştire am aflat şi eu de la V. Ciobanu, nou venit şi izolat în Ţară.

Ştiu că din Ţară s'a şi scris prin'tr'un miliţian şi prin primul Hamzaş - scrisori cu răspuns plătit - şi într'adevăr li se aducea răspunsul de la ai lor de acasă; totul însă era cu ştirea administraţiei.

S'a scris însă şi fără ştirea administraţiei, tot prin primul Hamzaş, de către Radu Lecca, plătindu-i scrisoare în toamna anului 1949.

Mircea

cu 100 (una sută) dolari, în plus soția lui i-a mai dat primului Hampo și 100.000 lei pentru a-i da 163
bronă în plus și deca a primit 30 porții de mâncare, 30 tutraie și 300 țigări. Ducerul s'a aflat, deca a fost izolat - unde a și murit, iar primul Hampo, dușmanul.

În a doua jumătate a lunii septembrie 1950, am plecat în colonia minieră de la Baia-Sprie cca 300 inși.

Față de restricțiile de la Aiud, situația din colonie era o distanță ca între cer și pământ. Puteai umbla prin curte cât voiai, puteai sta de vorbă cu cine voiai, în plus ni se promitea ca în funcție de randamentul în muncă să avem și scrisori, pachete și vizite.

Toți colegii duși la Baia-Sprie veneau de la Aiud și cei mai mulți nu cunoșteau fie din vedere - stând în aceleași camere sau vecini - sau doar mai dinainte.

Aproape două săptămâni am stat la suprafață pentru refacere.

Cum funcționau informațiile în acel moment?

De la om la om - pe bază de prietenie și cunoaștere - se transmiteau și cele mai neînsemnate lucruri.

Aproape toți comentau că mărirea foștilor de a fi fost duși în colonie de muncă, e un semn de apropierea sfârșitului situației noastre de deținuți.

Cu intrarea în mină, bulgărul zăpezii, la Baia-Sprie s'a completat.

de lucra într-un singur schimb, la orizontul XI în Vest și la orizontul XII în Est și în Vest — pe o lungime totală de alataj de cca patru Km. jumătate.

În aceiași alataje sau în altele vecine cu cele unde lucram noi, lucra un schimb de civili. În jurul locurilor noastre stăteau civilii la masă, regulat se găseau bucăți de fiare - de cele mai multe ori în ungurește, dar și în românește.

Fie că bucata de fier era din pag 1-2, fie că era din ultima frază - pag 3-4, cuva care să ne intereseze sau să conțină ceva nou tot sorcova.

Știrile răspândite în felul acesta - cât ulcica eșinea pe puț, baia și cafeaua, erau cunoscute, de la om la om, de întreaga colonie.

Câte odată se găseau fii întregi, pe care dacă nu dovedeai sau n'aveai timp să le citești, le ascundeai și le reluai în fiua următoare.

Toate știrile care circulau în colonie îi erau cunoscute și lui Șteanță, care conducea serviciul administrativ și lui Petrescu, care era șeful minei, erau cunoscute și la Biroul Politic.

Șteanță, cu care stătusem în aceiași cameră, m'a întrebat de câteva ori ce mai știu, el mergând-mi routați.

Șteanță era în legături de prietenie cu cei din lumea legii, cu care fusese în același proces, pe care îi și proteja - la repartiții la locuri de muncă - pe cât putea și care îl țineau la curent cu [illegible].

Știrile ce circulau în colonie. Toate știrile interesau numai în funcție de permanența mișcării: unde vom scăpa? - să fi fost vorba de orice ~~de orice~~ de orice mențiune, de orice altceva nu interesa.
Din luna Aprilie 1951, până în luna Septembrie 1952, am fost în colonia minieră Valea Bistrului - zona înfiorătă și aici nu lucram nici un schimb pe civilii nici un schimb și aici ca și la Baia-Sprie găseam lucrări de fiare, care dădeau materialul buletinului de știri politice, care se transmitea de la om la om. Situație similară - metodă nemțească. În plus, de unde la Baia-Sprie erau veniți toți de la Aiud, la Valea Bistrului au fost aduși 100 inși de la Gherla (printre care studenți foști la Pitești și elevi foști la Târgor) și 50 inși de la Aiud (printre care unii arestați și condamnați foarte de curând (toamna și iarna lui 1950).
Amestecul de deținuți proveniți din mai multe penitenciare a fost de natură a aduce un schimb de informații despre oamenii și situațiile petrecute în acele penitenciare.
Până în Aprilie 1951, la Aiud și în colonia Baia-Sprie, nu se știa nimic de cele petrecute la Pitești și Gherla. Tematori în primul moment, lucrând împreună mai mult timp, terminau prin a-ți spune și câte suferise el însuși și câte știe de la alții, iar până în cele din urmă lucrurile au ajuns cunoscute de toți.
Cei care au povestit lucrurile petrecute la Pitești și Gherla - în colonia Valea Bistrului, au fost:

Gh. Crăsmaru, Nită Mihai, Alupei Vasile, Călimon Cornelin, Shatulat Ilonca, Ruță Petre, Crăciunaș Gheorghiu, Dănău Teofil, Staicu Ioan, Balaurovici, Obreja, Ioanin Petrică și alții.

Cei veniți de la Aiud spuneau lucrurile petrecute acolo - ce noui arestați au mai venit, cum e masa și tratamentul și ce mai știau ei acolo.

Știu cum, transferările deținuților dintr-o parte în alta este o cale de pătrundere a știrilor - care în situația specială a unei colonii erau discutate în cercuri de prieteni sau de la om la om, dar până în cele din urmă le știau toți.

Din colonie - fie la Baia Sprie, fie la Valea Lostrului - în afară nu cunosc să fi scris nu să fi transmis verbal cineva.

Știu că d-nii Bujoiu și Bals, erau cunoscuți cu unii din d-nii ingineri din conducerea Combinatului Baia-Mare, care, veneau în inspecții sau pentru stabilirea noilor lucrări ce trebuiau făcute, și în situația aceasta mergeau împreună cu Bujoiu și Bals, dar în Colonia nu s-au întâlnit și nici nu cred că s-ar fi pretat la așa ceva.

Știu că la Baia-Sprie, m. Negrescu, care lucra cu explozivi la rampa puțului, a fost prins cu oarecare legătură cu un maistru civil de la pompe, a fost oprit din lucru și izolat câteva zile, apoi a fost trecut ca pontator la birou.

Știu de asemeni că tot la Baia-Sprie, fiului lui Bucur Dragoș - așa i-a spus ofițerul de stat. politie mortă-

venise la colonie să-i aducă pachet și eventual în vorbească. Dl. Ilf. întreba de unde a știut ea că el e la Baia-Sprie. A fost ținut izolat 15 zile (165) săptămâni, apoi și-a reluat lucrul.
Alte cazuri de natura aceasta nu cunosc.
În Septembrie 1952, m'am reîntors la Ainoi, unde mă nu trecuse starea de entuziasm, care a dat unei „bombe": Zuzii se retrag; trupele O.N.U.-lui ocupă toate satelitele
de la Ainoi-în ceea ce privește transmiterea de știri - au găsit aceiași situație ca în momentul plecării, cu adăugirea în plus că între timp au fost aduși mulți de la Canal, sau de la Pitești - veniți prin Târgul Ocna - Bacău, sau reîntorși de la coloniile-minieră.
Toți veniți au adus în Ainoi și situațiile lucrurilor de unde veneau, încât acum lucrurile acestea se cunosc în întregime. Orice nouă venire, ori ce nouă plecare, ori ce vizită oficială - orice intervine nu se cunoaște în foarte scurt timp de toată lumea.
Știri de la Șef. Ungureanu, care a venit de la Ainoi de Valea Vinului în iarna lui 1952, și care fusese după operație în Zarcă, că în toamna și iarna lui 1952, când fabrica lucra în două schimburi a 8 ore, câte 20-30-40 de inși din Zarcă, erau scoși după schimbul trei la corecții sau descărcare de materiale în fabrică. De multe ori, schimbul de dimineață intra înainte de a fi fost scoși cei din Zarcă, încât și aceasta era o prohibiție și un prilej de transmitere de știri între cei care veneau și cei care lucrau noaptea în fabrică.

Mărturisesc -

N. Patrașcu a fost regulat scos din Zarcă la asemenea lucrări în fabrică.

De la începutul lunei Mai 1953, aproape întreg lotul deținuților de drept comun au fost trimiși de la Aiud, în cât pătrunderea știrilor fusese mult micșorată.

Rămân ca surse de pătrundere a știrilor fără veste pînă cînd o vorbă aruncată de către cineva din administrație, la fel transferul de deținuți dintr'o parte în alta.

Aceasta este declarația pe care o dau martorii o susțin și semnez.

Martin —

R. Sărat la 10 Septembrie 1970.

et

167

166

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul COBALAS NICOLAE născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud. Bălţi, fiul lui PETRU şi ANA, de profesie fost avocat, condamnat la 25 ani muncă silnică, cu ultimul domiciliu în Huşi str. Ştefan cel Mare Nr.5.-

14 Octombrie 1953
Râmnicul - Sărat
Interogatoriul a început la ora 9,oo
Interogatoriul s'a terminat la ora 24,3o

INTREBARE
De ce ai dat răspunsuri mincinoase în anchetă?

RASPUNS
Am dat răspunsuri mincinoase în anchetă deoarece sunt un legionar fanatic şi nu am vrut să-mi divulg camarazii şi organizaţia legionară din care am făcut parte.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE
Ancheta îţi atrage atenţia ca să vorbeşti adevărul, iar în caz contrariu te faci vinovat şi vei răspunde faţă de legile R.P.R. ca unul care caută să ducă în eroare organele de stat.-

RASPUNS
Voiu fi sincer în anchetă şi voiu arăta numai adevărul. In caz contrariu să mi se dea o pedeapsă aşa cum prevăd legile actualului regim din R.P,R.-

ss. Cobâlaş N.

C.N.S.A.S.

~~168~~

INTREBARE

In ce împrejurări ai intrat în organizaţia legionară ?

RASPUNS

167

In toamna anului 1934 am intrat în organizaţia legionară din Soroca în urma unei manifestaţii a cercului studenţilor soroceni, prezidat de ILARION COSCIUG care era legionar şi care mi-a dat un caiet litografiat de cântece legionare şi o cărticică a şefului de cuib, propunându-mi să fac ceiace scria în acea cărticică. După ce am cetit toate acestea, am făcut la rândul meu propunerea de a fi legionar la doi colegi, APREOTESEI ALEXEI şi CRICLIVAI AZARE, care au acceptat şi astfel am constituit un cuib.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce funcţii ai deţinut şi cum ţi-ai desfăşurat activitatea în organizaţia legionară ?

RASPUNS

In org. legionară am avut următoarele funcţiuni: în 1934-35, şef de mănunchiu de prieteni F.D.C. în oraşul Soroca, în 1935-36, şef de grup F.D.C. în oraşul Soroca, în 1936 - 1938 şef de cuib în grupul legionar dela Facultatea de Drept din Iaşi. In 1940-1941 am fost şef al centrului legionar studenţesc din Iaşi.-

In 1941, din Martie până în Noembrie am fost şeful judeţului Iaşi. In 1947-48, şef al judeţului Fălciu.-

Acestea sunt funcţiunile pe care le-am deţinut în organizaţia legionară.-

Activitatea în organizaţia legionară, în funcţii le pe care le-am avut, am desfăşurat-o în felul următor : ca şef de"mănunchiu de prieteni" nu am desfăşurat o activitate organizată.Ca şef de grup F.D.C. luând cu SERGIU FLORESCU din Chişinău prin ILARION COSCIUG şi cu GHEORGHE GHEORGHE ISTRATE din Bucureşti, prin NICULAE STRUNGARU am desfăşurat o activitate după directive şi îndreptarul F.D.C.. Astfel ţineam şedinţe, cântam, ţineam comunicări şi cotizam. Prin felul cum am desfăşurat activitatea ca şef de grup F.D.C. am fost apreciat de GHEORGHE ISTRATE, şeful F.D.C. pe ţară ca un element activ.

In cadrul grupului "Drept" din Iaşi, activitatea

168

desfăşurată consta din şedinţe(din şedinţe)şi cotizaţii şi se suprapunea cu activitatea "Societăţii studenţilor în Drept însăşi. Si aici am fost apreciat de TEODOR TUDOSE şeful judeţului şi al centrului studenţesc legionar din Iaşi ca un legionar bun şi activ. In acest timp în perioada campaniei electorale din Decembrie 1937, am făcut parşuri în cadrul activităţii partidului "Totul pentru ţară" în jud. Soroca iar în Ianuarie 1938 în judeţul Iaşi.

In anul 1940 după 6 Septembrie, fiind şef am organizat centrul studenţesc Iaşi în felul în care fusese şi mai înainte (1937) adică pe grupuri legionare şi societăţi studenţeşti, pe facultăţi şi în"asociaţia studenţilor creştini" în subordinea "Uniunii Naţionale a studenţilor români-creştini".-

Am ţinut şedinţe şi am editat câteva broşuri de propagandă legionară (cărticică şefului de cuib, salutul legionar de ION GAVANESCUL, cuvinte pentru studenţi a lui VASILE MARIN) Seful judeţului ILIE VLAD STURZA mă aprecia ca pe un legionar bun şi activ.-

In 1941 fiind şef al judeţului Iaşi, am ţinut legătură cu comandamentul organizaţiei din Bucureşti, respectiv cu VICTOR CORBUTIU şi SILVIU CRACIUNAS. Am rămas la conducerea judeţului prin plecarea din Iaşi a lui RADU SUTU şeful corpului răzleţilor, a lui COSTEL NAGACEVSCHI şeful corpului muncitoresc şi al lui ILIE VLAD STURZA şeful organizaţiei judeţene. Ajutat de GHITA MARCOCI pentru corpul muncitoresc, de CABA ION pentru centru studenţesc de LITU GARNEATA pentru corpul răzleţilor, mi-am îndeplinit în mod satisfăcător funcţia de şef de judeţ.-

In Noembrie 1941 intrând în armată până în Noembrie 1944, activitatea legionară a constat în legături personale şi consfătuiri cu legionarii cunoscuţi din lagăr şi din viaţa studenţească ca : GEO MIRON, STEFAN CIUCAN, ADRIAN ZAVLOVSCHI, CONSTANTIN HORODNICEANU, MARINESCU C-tin şi BUTOI.

D Din primăvara anului 1946 până în momentul arestării 5 Iulie 1948, activitatea desfăşurată a fost aceia în stabilirea de legături şi directive personale date legionarilor în Iaşi. Directivele pe care le-am dat îmi aparţineau mie deoarece nu am avut legături cu comandamentul însă toate acestea se încadrau perfect spiritului legionar.-

ss N. Cobâlaş

16.170 (169)

INTREBARE

In ce împrejurări ai cunoscut elemente din biroul II al Cprp. IV Armată din Iaşi în anul 1940?

RASPUNS

Fiind şef al centrului legionar studenţesc din Iaşi, l-am cunoscut pe maiorul TULBURE care m'a vizitat la căminul studenţesc "Râpa Galbenă" din Iaşi cerându-mi să-i recomand elemente care să facă treceri în serviciul bir.II în Basarabia.

In anul 1941 am mai cunoscut, recomandaţi de maiorul TULBURE pe maiorul BALOTESCU şi cpt. ANDREI ajutorii săi în biroul II. Pe aceştia mi i-a prezentat odată când prin Iunie 1941 m'am întâlnit cu el pe str.Florilor unde aveau o casă conspirativă. In 1944 l-am cunoscut pe cpt. LUPU la care am fost trimis de ANDREI în Martie ca acesta să intervină pe lângă comandantul meu de regiment ca să fiu detaşat în serv. bir.II. Deasemeni am mai cunoscut pe ARCADIE TELEA, ALIC FUCSA şi BOGDANOVICI ALEXANDRU care erau legionari şi care au activat în bir.II.-

ss N. Cpbâlaş

INTREBARE

Cine se ocupa cu recrutarea elementelor pentru biroul II ?

RASPUNS

Dintre legionari, maiorul TULBURE şeful bir. II mi-a cerut mie să-i recomand aceste elemente, lucru ce l-am şi făcut propunându-i pe ARCADIE TELEA. La rândul lui ARCADIE TELEA a recrutat pe ALIC FOCSA şi BOGDANOVICI ALEX.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Din ce formaţiuni politice se recrutau agenţii şi care erau criteriile de admitere în serviciul bir.II ?

RASPUNS

Eu cunosc numai cazuri de legionari care au fost recrutaţi ca agenţi ai biroului II. Criteriul după care au fost recrutaţi în serviciul bir.II consta în posibilităţile acestor elemente de a îndeplini misiuni de trecere a frontierei în Basarabia.-

ss N. Cobâlaş

171 ~~171~~

INTREBARE

De cine era condus biroul II şi în ce consta atribuţiile lui ?

RASPUNS

Bir. II al Corpului IV Armată era condus iniţial de maiorul TULBURE iar după moartea acestuia în Iulie 1941 de către maiorul BALOTESCU care fusese ajutorul său. Atribuţiile bir. II erau acelea de procurare de informaţii referitoare la ruşi în Basarabia.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cine se ocupa de pregătirea informatorilor în biroul II ?

RASPUNS

Instructajul agenţilor şi informatorilor în bir. II o făcea personal maiorul TULBURE, lucru pe care-l ştiu dela ARCADIE TEIEA care a fost pregătit în acest sens.

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce instrucţiuni primeau informatorii bir.II când erau trimişi pe teritoriul U.R.S.S. ?

RASPUNS

Informatorii biroului II pentru trecerea pe teritoriul U.R.S.S. primeau instrucţiuni de spionaj cu caracter militar, anume procurarea de informaţii în legătură cu locul unde sunt stabilite garnizoane militare, efectivele existente şi la ce arme aparţineau, depozite de muniţii, aerodromuri. Starea de spirit în genere.-

Stiu că ARCADIE TEIEA a trecut în prima sa trecere un cod cifrat pe care l-a predat cuiva în Chişinău. Mai primeau instrucţiuni ca să aducă ştiri în legătură cu arestările şi deportările făcute de autorităţile sovietice. Trecerea se făcea cu o barcă pneumatică şi folosind diferite obiecte pe care să le vândă pentru a obţine banii necesar deplasărilor acolo şi pentru a face diferite legături acolo. Când se trecea cu barca, protecţia o făcea unităţile de pază de pe frontieră iar barca pornea în cursul apei fără a se vâsli, fiind dirijată la malul opus numai de curentul apei şi acolo numai unde aveau stabilit dinainte punctul de trecere. Inapoierea se făcea la o dată fixă şi într'un sector stabilit pentru a fi aşteptată de cineva. La înapoiere,

172

171

constant erau aşteptaţi de maiorul TULBURE.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cum erau folosiţi agenţii şi informatorii bir. II de către organizaţia legionară când erau trimişi pe teritoriul U.R.S.S. ?

RASPUNS

Agenţii şi informatorii trecuţi de către bir. II pe teritoriul U.R.S.S. erau folosiţi de către organizaţie prin mine, la răspândirea de manifeste împotriva Uniunii Sovietice şi de încurajare a elementelor ostile regimului sovietic, în convingerea că vor reveni din nou în cadrul României, prin izgonirea ruşilor din Basarabia. Aceşti agenţi şi informatori erau folosiţi şi pentru procurarea de informaţii privind arestările, deportările şi condamnările efectuate pe teritoriul Basarabiei.-

Manifestele ce s'au trimis pentru răspândire au fost tipărite de către subsemnatul şi COSTEL NAGACEVSCHI din iniţiativa noastră personală în tipografia organizaţiei legionare din Iaşi, noaptea, clandestin, folosind chei potrivite, totul fiind fără ştirea altcuiva. In cursul zilei intram şi observam îndeaproape felul cum lucrează meşterii tipografi, folosind aceste cunoştinţe, noaptea când tipăream noi singuri. In acest scop au fost folosiţi de organizaţia legionară, din agenţii biroului II, ARCADIE TELEA şi ALIC FOCSA care erau legionari recomandaţi de subsemnatul pentru bir. II.-

Stirile pe care le procurau aceşti agenţi de pe teritoriul U.R.S.S. erau culese din rândurile populaţiei ce afluia pe lângă comisiile de repatriere.-

Manifestele aveau mărimea unei cărţi poştale 9/12 şi erau scrise pe ambele feţe. Pe o parte scria conţinutul manifestului propriu zis ca :"Fraţi basarabeni aveţi încredere că ruşii vor fi izgoniţi şi veţi reveni la România" "Nu vă pierdeţi credinţa în Dumnezeu" şi "Nu colaboraţi nici într'un fel cu ruşii". Pe verso cuprindea un buletin informativ în care erau trecuet cu nume concrete persoane arestate, condamnate sau deportate de autorităţile sovietice din Basarabia. Manifestele erau răspândite de către agenţii trecuţi, peste tot în drumul lor.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

INTREBARE

Ce metode a folosit bir.II pentru reluarea legăturilor cu agenţii lăsaţi pe teritoriul U.R.S.S. după eliberarea Basarabiei?

RASPUNS

Pentru reluarea legăturilor cu agenţii şi informatorii bir.II rămaşi pe teritoriul sovietic după eliberarea Basarabiei, bir. II folosea agenţii recrutaţi în ţară în perioada anului 1940 pe care-i trecea cu ajutorul grănicerilor pe teritoriul U.R.S.S.. Cunosc în acest fel pe agenţii ARCADIE TELEA şi ALIC FOCSA însă nu cunosc cu ce agenţi ai biroului II rămaşi pe teritoriul sovietic au luat legătura.-

In Septembrie 1940 când ARCADIE TELEA a făcut prima sa trecere mi-a spus că a dus dela maiorul TULBURE şeful bir.II un cod cifrat pe care l-a predat unui agent ce-i fusese indicat în Chişinău. Aceasta dovedeşte stabilirea legăturilor cu agenţii rămaşi în teritoriul sovietic.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce legionari făceau parte din reţeaua de informaţii a biroului II ?

RASPUNS

Cunosc că au făcut parte din serviciul biroului II următorii legionari : ARCADIE TELEA şi ALIC FOCSA care au fost folosiţi efectiv pentru treceri de frontieră pe teritoriul U.R.S.S. din 1940 până în primăvara anului 1941 când au fost prinşi. Mai cunosc pe BOGDANOVICI ALEXANDRU, CONDURACHE DUMITRU şi subsemnatul COBALAS NICOLAE.-

ss Cobalaş Nicolae

INTREBARE

Ce funcţii şi atribuţii ai avut din partea biroului II ?

RASPUNS

Nu am avut nici un fel de funcţie din partea biroului II. Am avut însă atribuţiunea încredinţată în anul 1940 de maiorul TULBURE şeful biroului II, de a a-i recomanda elemente care să fie folosite ca agenţi ai bir. II, lucru pe care l-am şi făcut.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cine l-a recomandat pe BOGDANOVICI ALEXANDRU

173 174

biroului II ?

RASPUNS

BOGDANOVICI ALEXANDRU a fost recomandat bir.II respectiv maiorului TULBURE de către legionarul ARCADIE TELEA agent al biroului II din toamna anului 1940.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce atribuţii a avut BOGDANOVICI ALEXANDRU în biroul II ?

RASPUNS

Cunoscând la perfecţie limba rusă, BOGDANOVICI ALEXANDRU în urma unui instructaj special făcut de către maiorul TULBURE, era utilizat pentru strângerea de informaţii şi supravegherea elementelor ce erau repatriate prin punctul de trecere Ungheni.-

După începerea războiului, BOGDANOVICI ALEXANDRU a fost folosit de către bir.II respectiv maiorul TULBURE, maiorul BALOTESCU şi cpt. ANDREI ca trimisător.-

Ei se deplasau în spatele frontului cu o camionetă şi căutau să strângă informaţii dela prizonieri şi populaţiea rămasă, informaţii în legătură cu desfăşurarea operaţiilor militare depe front.-

După îndepărtarea frontului BOGDANOVICI ALEX a fost folosit de către biroul II la Moghilev ca agent în subordinea lui BRAZULI agent al bir.II fiul fostului prefect din Soroca (zemski nacialnik).-

In această funcţiune BOGDANOVICI a rămas până în primăvara anului 1943 când eu nu mai cunosc dacă a mai avut sau nu legături cu biroul II.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cine făcea parte din grupul de informatori ai lui BOGDANOVICI ALEXANDRU ?

RASPUNS

Nu cunosc pe nimeni din cei care făceau parte din grupul de informatori a lui BOGDANOVICI ALEXANDRU.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Care erau locurile de întâlnire a agenţilor din biroul II ?

RASPUNS

Locurile de întâlnire a agenţilor din biroul II erau: în camerile maiorului TULBURE dela hotelul Bilder din Iaşi str. Conta şi în imobilul din str. Florilor, având firma avocat EUGEN CRISTESCU. Acestea le ştiu dela maiorul TULBURE.

In Chişinău locul de întâlnire era în str. Mihai Viteazu Nr.32 unde era sediul bir II unde am fost şi eu în Martie 1944 pentru a cere detasarea mea dela regiment în serviciul lor.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cum şi până când aţi menţinut legăturile cu biroul II ?

RASPUNS

Am menţinut legături cu biroul II până în Martie 1944 şi anume : In 1940 recomandându-i maiorului TULBURE elemente legionare care au fost recrutate de către biroul II şi folosite pentru treceri şi activitate pe teritoriul sovietic, iar în Martie 1944 am menţinut această legătură cu cpt. ANDREI,căruia i-am cerut detaşarea mea din regimentul "39 Infanterie" în serviciul bir.II.-

Legătura cu cpt. ANDREI am menţinut-o folosind adresa indicată de BOGDANOVICI din Chişinău, în timp ce ne aflam ambii în închisoarea militară din Chişinău.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

In afară de reţeaua de informaţii a biroului II, din ce altă reţea de spionaj ai mai făcut parte ?

RASPUNS

In afară de reţeaua de informaţii a biroului II, am mai făcut parte în anul 1948 din reţeaua de spionaj a organizaţiei legionare din regionala Moldova de mijloc cu sediul la Iaşi.

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Din cine era format serviciul de informaţii al organizaţiei legionare din regionala Moldova de mijloc ?

Răspuns era format din BOGDANOVICI ALEXANDRU, SIMIONESCU NICOLAE, UNGURASU GHEORGHE, BALANESCU GABRIEL, MARTINUS ALEXANDRU şi subsemnatul COBALAS NICOLAE.

175 176

Fiecare dintre aceştia îşi desfăşura activitatea de strângere de informaţii în sectorul pe care-l conducea şi anume : BOGDANOVICI ALEXANDRU, grupul studenţilor legionari din universitate, SIMIONESCU NICOLAE strângând informaţii din centrul studenţesc legionar Iaşi (medicină, politehnică şi agronomie) UNGURASU GHEORGHE, aducând informaţii din regionala F.D.C. Moldova de mijloc, MARTINUS ALEXANDRU aducând informaţii din corpul muncitoresc Iaşi, BALANESCU GABRIEL adunând informaţii din regionala Moldova de mijloc compusă din judeţele Iaşi, Botoşani, Dorohoi, Suceava, Rădăuţi, Baia, Bacău, Neamţ, Roman, Vaslui şi Fălciu. Subsemnatul COBALAS NICOLAE, în calitate de şef al judeţului Fălciu, trebuia să transmit informaţii de aici. Seeful acestui serviciu de informaţii pe regională era BALANESCU GABRIEL iar pe ţară era EUGEN TEODORESCU.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce informaţii interesa organizaţia legionară din Iaşi ?

RASPUNS

Organizaţia legionară din Iaşi ca şi organizaţia legionară din întreaga ţară, era interesată ca să culeagă informaţii din toate domeniile posibile, a fi folosite pentru deslănţuirea unui război între Anglo-Americani şi Uniunea Sovietică. Si anume interesa informaţiile militareca : unde sunt stabilite garnizoane sovietice şi române, efectivele pe care le au, unde sunt depozite de muniţiuni, unde sunt aerodromuri. Din sectorul politic starea de spirit generală, măsuri luate de regim împotriva vechilor oameni politici. Din sectorul economic situaţia economică generală din ţară, industrie, agricultură, livrări efectuate faţă de Uniunea Sovietică şi import făcut de acolo.-

Aceste informaţii erau trimise lui EUGEN TEODORESCU la Bucureşti, care la rândul lui le transmitea în străinătate lui HORIA SIMA.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce informaţii ai dat organizaţiei legionare ?

RASPUNS

Am dat informaţii organizaţiei legionare, respectiv prin GHITA UNGURASU, privind starea generală de

spirit din orașul Huși. Nemulțumiri în legătură cu salariile, nemulțumiri în legătură cu piața, în ce privește produsele manufacturiere și nemulțumiri în legătură cu prețurile mici a produselor alimentare în Huși. Alte informații nu am dat organizației legionare.-

ss N. Cobâlaș

INTREBARE

La cine se trimitea materialul informativ cules de organizația legionară din Iași?

RASPUNS

Personal nu cunosc cui se transmiteau informațiile culese în regionala Iași, însă din desfășurarea procesului lui NICOLAE PATRASCU știu că aceste informații erau centralizate la București de EUGEN TEODORESCU. Aceste informații erau trimise apoi lui HORIA SIMA în străinătate.-

ss N. Cobâlaș

INTREBARE

Cum anume se transiteau aceste informații lui EUGEN TEODORESCU ?

RASPUNS

Nu cunosc cum se transmiteau aceste informații lui EUGEN TEODORESCU.-

ss N. Cobalaș

INTREBARE

Ce legionari te-au vizitat în Martie 1944 după ce te-ai eliberat din penitenciarul Chișinău ?

RASPUNS

In Martie 1944, după eliberarea mea din penitenciarul din Soroca am fost vizitat de către BOGDANOVICI ALEXANDRU și POPA ALEXANDRU.-

ss N. Cobâlaș

INTREBARE

In ce au constat discuțiile pe care le-ai avut cu ei ?

RASPUNS

Discuțiile pe care le-am avut cu aceștia nu au fost în legătură cu organizația legionară ci referitoare la eliberarea mea din penitenciar de unde se eliberase și BOGDANOVICI cu o lună înainte iar POPA ALEXANDRU cu trei luni înainte și referitoare la prezentarea mea la regimen-

C.N.S.A.S.

171 178

tul 39 Infanterie Floreşti, de unde mă arestase. Eu mă eliberasem în Martie într'o după masă iar a doua zi dimineaţă am plecat la regiment, aşa că nu am discutat decât foarte puţin cu ei.

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce activitate ai desfăşurat în organizaţia legionară după 23 August 1944 ?

RASPUNS

Am reluat activitatea legionară în Iulie 1946 în Iaşi, stabilind legături cu legionarii pe care i-am întâlnit acolo şi anume cu : DUMITRU SOLCAN, CAZIUC GHEORGHE şi POPA ALEXANDRU. Dela aceştia am aflat că OVIDIU GAINA fusese în Iaşi trimis de NICOLAE PATRASCU pentru a aduce circulara sa, privitoare la intrarea legionarilor în legalitate. Această circulară a fost modificată de OVIDIU GAINA într'un fel care a dat loc la discuţii contradictorii între şefii de grupuri. Socotind că acea circulară nici într'un caz nu emană dela NICOLAE PATRASCU şi anume pentru faptul că OVIDIU GAINA adăogase dispoziţia de denunţare de către legionari însăşi a celor care ar fi activat.

OVIDIU GAINA schimbă pe şeful studenţilor legionari TUDOR POPESCU cu GHERASE AUREL pe care-l lasă şi ajutorul său, mai bine zis înlocuitor al său în regională.-

Am aflat că ulterior OVIDIU GAINA a revenit asupra celor adăogate de el în circulară şi se desfăşura activitate legionară.-

In aceiaşi lună, chemat de către CAZIUC GH. am ţinut o şedinţă legionară model cu grupul studenţilor "Agronomia" în pădurea Breaza din spatele Scolii Normale Vasile Lupu.-

In Noembrie 1946 am trimis din Huma unde eram cu serviciul, la Iaşi, două scrisori manifest adresate studenţilor în legătură cu : Prima în legătură cu alegerile generale din Noembrie în care ceream studenţilor în general ca fie să nu voteze sau să voteze cu Naţional-Tărăniştii, iar a doua prin care chemam studenţii a se menţine pe aceiaşi linie de conduită pe care se plasase studenţimea din 1922.-

Această scrisoare manifest era în legătură cu 10 Decembrie şi consacrată de sărbătoare a studenţimii române creştine. Aceste scrisori le-am transmis pe adresa

178 179

lui POPA ALEXANDRU, fără nici o explicaţie, dar din felul în care se prezentau ele, se vedea limpede că sunt destinate a fi răspândite printre studenţi.-

Nu l-am întrebat nici pe POPA ALEXANDRU nici pe altcineva ce au făcut cu ele. Stiu însă că au fost multiplicate şi împărţite printre studenţi.-

In Iunie 1947 m'am întâlnit în Iaşi cu BOGDANOVICI ALEXANDRU, eliberat dela penitenciarul Aiud în urma revizuirii procesului său şi care m'a informat asupra a o serie de persoane pe care le cunoşteam şi care erau deţinute la Aiud. M'a informat despre împrejurările intervenite în Aiud, faţă de legionari, m'a informat în legătură cu cele făcute de el pe muntele Ciucaş, m'a informat despre deţinerea lui în penitenciarul Braşov unde s'a întâlnit cu maiorul TOBA care făcuse în Germania o şcoală de spionaj condusă de OTTO SCORTENI şi care trebuia să aibă conducerea tactică a echipelor de legionari paraşutaţi în munţi.-

Tot în Iunie 1947 am ţinut la Iaşi două comunicări legionare şi anume : Prima pe şesul Bahluiului, noaptea, condus de NICOLAE SIMIONESCU în care am vorbit despre unitatea legionară. La această comunicare au luat parte trei sau patru studenţi legionari dintre care reţin pe GADERIU.-

A doua comunicare am ţinut-o într'o locuinţă la "Copou" din deal, în care am vorbit despre încadrarea studenţilor legionari în U.N.S.R. pentru a-şi rezolva în felul acesta problema căminului şi cantinei.-

Deci le-am dat această deslegare de a se înscri în U.N.S.R. rămânând tot legionari dar obţinând avantagiile pe care le oferea U.N.S.R-ul

La această comunicare au participat patru sau cinci legionari dintre care îmi amintesc pe BUTAN şi IAMANDI Tot în timpul acesta m'am întâlnit şi cu NICUSOR PASLARU ajutor comandant legionar, şef al regionalei Moldova de mijloc, care mi-a propus să mă ocup pe linie legionară de judeţul Fălciu. Eu i-am spus că nu pot face lucrul acesta întrucât în Huşi nu există legionari şi eu nu pot umbla din sat în sat să fac încadrări.-

Dela NICOLAE SIMIONESCU am primit şi am cetit câteva foi bătute la maşină, dintr'o broşură care cuprindea o dare de seamă asupra activităţii legionare de după 6 Sept. 1940 şi până la formarea guvernului dela Viena, broşură pe

179

care o primea în fascicole şi era destinată pentru studenţi, venind dela GHITA BRAHONSCHI, şeful studenţilor legionari şi care era stabilit în Braşov,-

In Martie 1948 am fost chemat la Iaşi de către GHITA UNGURASU ca să mă întâlnesc cu GABRIEL BALANESCU. Intâlnirea aceasta a avut loc la gazda sorei lui NICUSOR PASLARU, fiind de faţă GABRIEL BALANESCU, NICUSOR PASLARU, NICOLAE SIMIONESCU, GHITA UNGURASU şi eu. GABRIEL BALANESCU mi-a făcut cu această ocazie propunerea ca să mă ocup de organizarea legionară a judeţelor FALCIU şi VASLUI. I-am repetat şi lui discuţia avută cu NICUSOR PASLARU spunând că nu pot face aceasta. Atunci GABRIEL BALANESCU mi-a anunţat că se formează un serviciul de informaţii legionar şi el ar vreaca pe regională să conduc eu acest serviciu. Fără a da vreun răspuns eu am intrebat imediat pentru cine facem acest lucru şi cu ce mijloace. El mi-a spus că-l facem pentru noi şi cu mijloace proprii.La aceasta eu am spus : în cazul ăsta nu e necesar să viu eu dela Huşi la Iaşi, să stau în cheltuială plătind gazdă şi masă. Un asemenea serviciu îl poate face oricare dintre noi. Eu l-am propus pentru aceasta pe BOGDANOVICI ALEXANDRU BALANESCU a aprobat propunerea mea, făcându-mi totuşi reproşul că nu vreau să-l conduc eu.- Serviciul de informaţii totuşi a funcţionat, eu colaborând cu acesta prin trimiterea de informaţii aşa cum am arătat mai înainte. Aceasta până în Iunie 1948 când am fost arestat.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cine a dat ordin legionarilor după 23 August 1944 ca să pătrundă în P.C.R., aparatul de stat şi organizaţii democratice ?

RASPUNS

După 23 August 1944, deslegarea şi ordinul de pătrundere a legionarilor în P.C.R., aparatul de stat şi organizaţii democratice, a fost dat de către conducerea organizaţiei legionare reprezentată prin NICOLAE PATRASCU. Acest ordin în Iaşi a fost transmis de OVIDIU GAINA în Ianuarie 1946. Acest lucru îl ştiu dela BOGDANOVICI ALEXANDRU.-

Cunosc următoarele cazuri de legionari pătrunşi în P.C.R., organizaţiile democratice şi apartul de

1811 181

stat : TURCANU EUGEN intrat în comitetul de conducere al U.N.S.R-ului din Iaşi în înţelegere cu BOGDANOVICI ALEXANDRU şi pentru a-i procura acestuia informaţii asupra hotărîrilor pe care le lua comitetul de conducere U,N.S.R. Ulterior s'a înscris şi în P.M.R.. Cazul doamnei CORNELIA AMBROZIE bibliotecară la biblioteca universităţii Iaşi care s'a înscris în P.N.P. cu deslegare dela DANES REMUS şeful corpului răzleţilor din Iaşi, cazul lui MORAVSCHI STEFAN intrat în comitetul judeţean sindical PUTNA, cazul lui DOINA din Roman, cu activitate legionară până în Mai 1948 şi condamnat în lipsă la Suceava în lotul Roman, care a intrat în securitate în Bucureşti cu gradul de cpt. Aceasta în toamna anului 1948. Cunosc cazul lui ANU fost primar al oraşului Huşi în anul 1940 şi care era membru în P.C.R. şi funcţionar superior în Ministerul Economiei Naţionale în anul 1948, cazul lui ANDOR, fost şef al grupului F.D.C. şi poliţiei legionare la Huşi în anul 1940, care era funcţionar şi membru de partid în Ministerul Economiei Naţionale în anul 1948. Alte cazuri nu cunosc.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cui a mai transmis acest ordin OVIDIU GAINA ?

RASPUNS

Nu cunosc cui a mai transmis acest ordin OVIDIU GAINA.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cine erau şefii de grupuri legionare şi ce legionari au trimis fiecare pentru a se înscri în P.C.R. şi în organizaţii democratice ?

RASPUNS

Cunosc următorii şefi de grupuri legionari : MOISIU DUMITRU, şeful grupului medicina Iaşi, BADARIUC şeful grupului Drept Iaşi şi CAZIUC GHEORGHE şeful grupului Agronomia Iaşi iar şef al centrului studenţesc Iaşi era SOLCAN DUMITRU. Nu cunosc pe ce legionari au trimis fiecare din aceştia să se înscrie în P.C.R. sau organizaţii democratice.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Când ai fost arestat şi prin ce penitenciare ai trecut ?

181 182

RASPUNS

Am fost arestat pe data de 5 Iunie 1948 şi până în prezent am trecut prin următoarele penitenciare : Galata-Iaşi, Suceava şi Aiud. Deasemeni am stat în coloniile Baia Sprie (24 Septembrie 1950 - Aprilie 1951) şi Nistru (Aprilie 1951 - Septembrie 1952).-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce fapte ai ascuns organelor anchetatoare în anul 1948 ?

RASPUNS

In anul 1948 am ascuns organelor anchetatoare faptul că am trimis cele două scrisori manifest dela Anina studenţilor din Iaşi cu ocazia alegerilor generale din 1946 şi a zilei de 10 Decembrie, zi considerată de sărbătoare a studenţimii române creştine, faptul că am ţinut cele două comunicări pe şesul Bahluiului şi în dealul Copoului din Iaşi, în care am vorbit despre unitatea legionară şi încadrarea studenţilor legionari în U.N.S.R., faptul de a fi cetit acea fascicolă de broşură dată de NICOLAE SIMIONESCU în care era rezumată activitatea legionară dela 6 Septembrie 1940 şi până la formarea aşa zisului guvern dela Viena în anul 1944. Nu am spus organelor anchetatoare, faptul de a fi fost în legătură cu serviciul de informaţii al bir.II de pe lângă Corpul IV Armată Iaşi în perioada 1940-1944, căreia i-am recomandat elemente pe care să le folosească. Nu am spus lucrurile pe care le ştiam în legătură cu venirea lui OVIDIU GAINA în Iaşi şi directiva adusă de OVIBIU GAINA de încadrare a legionarilor în P.C.R. şi în organizaţii democrate. Nu am spus cele ce ştiam dela BOGDANOVICI ALEX referitoare la faptele petrecute pe muntele Ciucaş, în penitenciarul Braşov Aiud şi în colonia Galda.-

Acestea sunt faptele pe care le-am ascuns şi nu le-am spus organelor anchetatoare în anul 1948.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cum se desfăşura activitatea legionară în penitenciarul Suceava ?

RASPUNS

Am ajuns în penitenciarul Suceava pe data de

182 183

12 Iunie 1948. După terminarea perioadei de anchetă, pe la începutul lunei August, activitatea legionară începe prin redactarea unui memoriu. Inițiativa acestui memoriu a avut-o BOGDANOVICI ALEXANDRU iar redactarea am făcut-o eu, BOGDANOVICI ALEXANDRU, preotul NICOLAE PASLARU, GHERASE AUREL, DANES REMUS, VIORICA PARNAC și OLTEA MANOLIU.-

Prin acest memoriu ceream înaltului Prezidium, Guvernului și C.C. P.M.R. eliberarea noastră, garantând fiecare că nu vom mai desfășura nici un fel de activitate împotriva regimului. Scopul real al acestui memoriu era : oprirea memoriilor individuale, care constituiau o psihoză pentru deținuți în acel timp în penitenciar și eventual crearea unei portițe de eșire pentru toate elementele slab pregătite ca legionari sau deadreptul străini de organizația legionară.

Activitatea legionară continuă prin înființarea în penitenciar a unui serviciu de ordine și informații între deținuți. Inițiativa acestui lucru a avut-o TUDOR POPESCU, eu aprobând-o întocmai. Acest serviciu de ordine și informații care a luat ființă pe la sfârșitul lunei Septembrie și începutul lunei Octombrie 1949 avea ca scop oprirea faptelor făcute de unii deținuți și care puteau să ne pună pe toți într'o poziție proastă, și a centraliza toate știrile pătrunse în penitenciar, cu scopul de a se cunoaște și difuza în măsura posibilităților la toți. Din acest serviciu făceau parte ca șefi de etaje DANES REMUS și MOISIU DUMITRU. Centralizarea o făcea TUDOR POPESCU.Eu eram ținut la curent de TUDOR POPESCU folosind plimbările zilnice. Activitatea legionară continuă mai departe în penitenciarul Suceava prin începerea de către BOGDANOVICI ALEXANDRU, cu aprobarea mea a unei acțiuni de așa zisă reeducare prin care se urmărea : creerea unei posibilități de eșire din penitenciar a tuturor elementelor care în situația de deținere, erau o greutate în viața noastră de acolo. Aceasta trebuia să se facă inducând în eroare autoritățile și similând o activitate similară celei desfășurate la Aiud, acțiunii lui ROGOJANU și GHEORGHITA prin care a făcut să se dea impresia că întradevăr acestia sunt alături de regim, în fond rămânând ceiace erau. BOGDANOVICI ALEXANDRU cunoștea acțiunea lui ROGOJEANU și GHEORGHITA din timpul deținerii sale la Aiud, cunoștea faptul că 60-80 din grupul acestora se eliberaseră înainte de termen și vroia și chiar a făcut

183 181

ceva similar.

Acţiunea de aşa zisă reeducare a ţinut din Noembrie 1948 până la începutul lunei Ianuarie 1949 când a încetat odată cu începerea proceselor.Activitatea legionară în penitenciarul Suceava continuă după prima serie de proces prin înfiinţarea"Organizaţiei Deţinuţilor cu convingeri comuniste"(O.D.C.C.)

Iniţiativa acestui lucru a aparţinut lui BOGDANOVICI ALEXANDRU, TURCANU EUGEN şi MORAVSCHI STEFAN. Această activitate începe în camera 15 dela etajul II printr'o serbare organizată de BOGDANOVICI ALEXANDRU în ziua de 6 Martie 1949 şi la care a iniţiat şi au participat şi organele de conducere şi continuă în a doua jumătate a lunei Martie în camerile :9 dirijată de MORAVSCHI STEFAN, 17 dirijată de BOGDANOVICI ALEXANDRU şi la etajul I dirijată de TURCANU EUGEN.-

In camera 9, activitatea legionară desfăşurată de O.D.C.C. consta în cetirea unor capitole dintr'un volum de Opere alese a lui Lenin, rezumarea ideilor principale, discuţii purtate în legătură cu lucrurile neclare şi cântece Scopul activităţii O.D.C.C. nu a fost anunţat de către MORAVSCHI STEFAN (împreună cu care eram în cameră) însă era limpede pentru toată lumea că se urmărea aceiaşi inducere în eroare a autorităţilor şi creiarea unei portiţe de eşire din penitenciar înaintea termenului sentinţei pronunţate pentru cei care aderau la această activitate. Această activitate O.D.C.C. a ţinut dintr'a doua jumătate a lunii Martie 1949 până la 18 Aprilie 1949 când prima serie a plecat dela Suceava la Piteşti şi Aiud.-

Activitatea legionară în penitenciarul Suceava a constat şi în conruperea unora din organele de pază pentru procurarea de ziare şi transmiterea afară de ştiri privind situaţia noastră în penitenciar. In acest sens cunosc că MOISIU DUMITRU primea ziare dela gardianul dela Bucătărie în timp ce era acolo bucătar. Deasemeni şi DANES REMUS primea ziare din timp în timp dela un gardian din acelaş sat cu el - Mitocul Dragomirnei - Suceava.-

Cunosc că au transmis ştiri afară DAN DUMITRESCU şi DANES REMUS folosind pentru aceasta tot gardieni. DANES REMUS a transmis prin acelaş gardian din satul său care îi procurase şi ziare iar DAN DUMITRESCU printr'un

184 185

gardian care a şi fost prins cu aceasta. Stiu dela DANES REMUS că el a transmis pe aceiaşi cale ştiri şi din partea lui BOGDANOVICI ALEXANDRU. Stiu că informaţiile date de BOGDANOVICI ALEXANDRU erau destinate maiorului GABRIELESCU VALENTIN iar cele trimise de DANES REMUS erau destinate domnişoarei JENICA NICHITA din Iaşi str. T$_r$ei Erarhi. Stiu dela proetul NICOLAE PASLARU că la începutul verii 1949 şi fetele din penitenciarul Suceava, dirijate de sora lui MORAVSCHI şi NICOLA BEURAN începuseră o activitate similară cu O.D.C.C. care însă a durat foarte puţin. Tot dela el am aflat în colonia Baia Sprie că la Suceava, după plecarea primei serii la Aiud şi Piteşti, a încetat activitatea O.D.C.C.

Aceasta cunosc eu în legătură cu desfăşurarea activităţii legionare în penitenciarul Suceava.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cine conducea activitatea legionară în penitenciarul Suceava ?

RASPUNS

Activitatea legionară în penitenciarul Suceava era condusă de legionari mai în vârstă şi anume : subsemnatul COBALAS NICOLAE, preot NICOLAE PASLARU, TUDOR POPESCU, BOGDANOVICI ALEXANDRU şi DANES REMUS iar activitatea zi de zi era condusă de BOGDANOVICI ALEXANDRU TURCANU EUGEN, MORAVSCHI STEFAN, JIAN ARISTIDE, POPA ALEXANDRU, BATOVICI, BADARIUC, DIMITROV, GHERASE AUREL şi LUCINESCU DAN.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Ce directive a adus pentru desfăşurarea activităţii legionare în penitenciarul Suceava, TUDOR POPESCU când a venit dela anchetă dela Interne?

RASPUNS

Nu cunosc nici o directivă adusă de TUDOR POPESCU la înapoierea sa dela anchetă dela interne, privind desfăşurarea activităţii legionare în penitenciarul Suceava. Cunosc ştirile aduse de acesta şi anume : că în ceiace priveşte şituaţia noastră de deţinere, încă nu s'a luat nici o hotărîre, că sunt două păreri şi anume : una de sancţionară exemplară şi de lichidare a problemei legionare în R.P.R. iar a doua de sancţionare numai a iniţiatorilor activităţii

legionare, adică a şefilor, restul urmând să fie puşi în libertate în timp. O adoa ştire privea numărul total al legionarilor arestaţi pe care-l indica la 7-8 mii. Si în sfârşit o ultimă ştire, anume că NICOLAE PATRASCU şi VICA NEGULESCU duc discuţii pentru rezolvarea situaţiei noastre de deţinere. Aceste discuţii spunea că sunt curtate cu reprezentanţii autorităţilor.-

ss N. Cobâlaş

INTREBARE

Cine a mai participat la discuţiile pe care le-ai avut cu TUDOR POPESCU şi care au fost părerile lor ?

RASPUNS

La aceste discuţii au fost de faţă şi cei din cameră cu TUDOR POPESCU fără a lua parte la discuţii. Dintre aceştia îl cunosc pe DAN DUMITRESCU şi au mai fost vreo 2-3 pe care nu îi cunosc. După ce am ceti

După ce am cetit cele declarate de mine şi care corespund cu adevărul, susţin şi semnez.-

ss. N Cobâlaş

ANCHETATOR
ss Toma Nicolae

C.N.S.A.S.

181

186

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Cobălaș Nicolae născut la 3 Decembrie 1917 în Comuna Pelenia Jud. Bălți, fiul lui Petre și Ana, de profesie fost Orășat.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Condamnat la 25 ani muncă silnică, cu ultimul domiciliu în Sus. Str. Ștefan cel Mare Nr. 5.

14. Octombrie 1953.

Orașul Rămnicu-Sărat

Interogatoriul a început la ora 9 și min.
„ s'a terminat „ „ 24 „ „ 30.

Întrebare: Dacă ai dat răspunsuri mincinoase în anchetă?

Răspuns. Am dat răspunsuri mincinoase în anchetă deoarece sunt un legionar fanatic și nu am vrut să-mi dezvălg camarazii și organizația legionară din care am făcut parte. N. Cobălaș

Întrebare Ancheta îți atrage atenția ca să vorbești adevărul, iar în caz contrazis fiind vinovat și vei răspunde față de legile R.P.R ca unul care caută să dueă în eroare organele de Stat?

Răspuns. Voi fi sincer în anchetă și voi arăta numai adevărul. În caz contrazis să mi se dea pedeapsa prevăzută de legile actualului regim din R.P.R. N. Cobălaș

Întrebare În ce împrejurări ai intrat în organizația legionară?

Răspuns. În toamna anului 1934 am intrat în organizația legionară din Soroca, în urma unei manifestații a cercului studențesc Negroveni prezidat

Iscălitura, N. Cobălaș

Urmare: de Ilarion Caseiug care era legionar și care mi-a dat un caet litografiat de căutare legionare și o cărticică a sefului de cuib, propunându-mi să fac ce scrie în acea cărticică. După ce am citit toate acestea am făcut la rândul meu propunerea de-a fi legionar la doi colegi Apreoteși Alexei și Criclivăi Azare, care au acceptat și astfel am constituit un cuib. Mrtâlz-

Intrebare Ce funcții ai deținut și cum ți-ai desfășurat activitatea în organizația legionară?

Răspuns. In organizația legionară am avut următoarele funcțiuni: în 1934-35 șef de mănunchiu de pretăni F.D.C. în orașul Soroca, în 1935-36, șef de grup F.D.C în orașul Soroca, în 1936-1938 șef de cuib în grupul legionar dela Facultatea de Drept din Iași. In 1940-1941 am fost șef al centrului legionar Studenței din Iași In 1941 din Martie până în Noiembrie am fost șeful județului Iași. In 1947-48 șef al județului Fălciu Acestea sunt funcțiunile pe care le-am deținut în organizația legionară. Activitatea în organizația legionară în funcțiile pe care le-am avut, am desfășurat-o în felul următor: Ca șef de „mănunchiu de pretăni" nu am desfășurat o activitate organizată. Ca șef de grup F.D.C. împreună cu Sergiu Florescu din Chișinău prin Ilarion Coșeiug și cu Gheorghe Istrate din București prin Nicolae Struțeanu am desfășurat o activitate, după directive și îndreptarul F.D.C. Astfel țineam ședințe, căutam, țineam comunicări și citeam. Prin felul în care am desfășurat activitatea ca șef de grup F.D.C. am fost apreciat de Gheorghe Istrate șeful F.D.C. pe țară ca un element activ.

In cadrul grupului de drept din Iași, activitatea

Iscălitura, Mrtâlz-

Urmare: desfășurată consta din ședințe și cotizații și se suprapunea cu activitatea „Societății Studenților în drept înșiși. Și aici am fost apreciat de Teodor Tudose șeful județului și al centrului studențesc legionar din Iași ca un legionar bun și activ. În acest timp, în perioada campaniei electorale din decembrie 1937, am fâcut marșuri în cadrul activității partidului „Totul pentru Țară" în județul Soroca, iar în ianuarie 1938 în Județul Iași. În anul 1940 după 6 Septembrie fiind șef, am organizat centrul studențesc Iași în felul în care fusese și mai înainte, (1937) adică pe grupuri legionare și societăți studențești pe facultăți și în „Asociația Studenților Creștini" în subordinea „Uniunii Naționale a Studenților Români Creștini". Am ținut ședințe și am editat câteva broșuri de propagandă legionară (caiet cu șeful de cuib, Salutul legionar de Ion Gârâneștul, cuvinte pentru studenți, a lui Vasile Marin). Șeful județului Ilie Vlad Sturza mă apreciă ca pe un legionar bun și activ. În 1941 fiind șef al județului Iași am ținut legătura cu conducerea centrală organizației din București respectiv cu Victor Corbuțiu și Silviu Crăciunaș. Am rămas la conducerea județului prin plecarea din Iași a lui Radu Șuțu, șeful corpului Răsteților, a lui Costel Nagalevschi șeful corpului muncitoresc și a lui Ilie Vlad Sturza, șeful organizației județene. Ajutat de Ghiță Marcovici, pentru corpul muncitoresc, de Caba Ion pentru centrul studențesc de Liță Gârneață pentru corpul răsteților nu-am îndeplinit mod satisfăcător funcția de șef de județ. În noiembrie 1941 fiind în armată până în noiembrie 1944, activitatea

Semnătura,

Urmare: legionară a constat în legături personale și constituiri, cu legionari cunoscuți din lagăr și din viața studențească ca: Geo Mirea, Ștefan Cireaș, Adrian Zarbrski, Constantin Horodniceanu, Marinescu Constantin și Butoi. Din primăvara anului 1946 până în momentul arestării în 5 Iulie 1948 activitatea desfășurată a fost aceea în stabilire de legături și directive personale date legionarilor în Iași. Directivele pe care le-am dat eu nu aparțineau mie deoarece nu am avut legături cu comandamentul însă toate acestea se încadrau perfect spiritului legionar.

M Cotlig

Întrebare În ce împrejurări ai cunoscut elemente din biroul II al corpului IV armată din Iași în anul 1940?

Răspuns. Fiind șef al centrului legionar studențesc din Iași, l-am cunoscut pe Maiorul Tulbure, care mi-a vizitat la căminul studențesc „Regina Elisabeta" din Iași cerându-mi să-i recomand elemente care să facă trecere în serviciul biroului II în Basarabia. În anul 1941 am mai cunoscut recomandați de Maiorul Tulbure pe Maiorul Balotescu și Capitanul Andrei ajutorul său în biroul doi. Pe acestia mi i-a prezentat odată când prin Iunie 1941 m-am întâlnit cu el pe Strada Folarilor unde avea o casă conspirativă. În 1944 l-am cunoscut pe căpitanul Lupu la care am fost trimis de Andrei în Martie ca acesta să intervină pe lângă comandantul meu de regiment ca să fiu detașat în serviciul biroului II. De asemeni am mai cunoscut pe trădătorul Telea Alic Fucșa și Bogdanovici Alexandru care erau legionari și cari au activat în biroul II.

M Cotlig

Întrebare Cine se ocupa cu recrutarea elementelor

Semnătura, M Cotlig

188 189

Urmare: pentru biroul II.

Răspuns. Dintre legionari, maiorul Tulbure șeful biroului II mi-a cerut mie să-i recomand acești elemente lucru ce l-am și făcut propunându-i pe Arcadie Țelea. La rândul său Arcadie Țelea a recrutat pe Alic Focșa și Bogdanovici Alexandru.

Întrebare Din ce formațiuni politice se recrutau agenții și care erau criteriile de admitere în serviciul biroului II?

Răspuns În cursul numai legionari care au fost recrutați ca agenți ai biroului II. Criteriul după care au fost recrutați în serviciul biroului II consta în posibilitățile acestor elemente de a îndeplini misiuni de trecere a frontierei în Basarabia.

Întrebare. De cine era condus biroul doi și în ce consta atribuțiile lui?

Răspuns. Biroul doi a corpului IV armată era condus inițial de maiorul Tulbure iar după moartea acestuia în iulie 1941 de către maiorul Balotescu care fusese ajutorul său. Atribuțiile biroului II erau acelea de procurare de informații referitoare la rușii în Basarabia.

Întrebare Cine se ocupa de pregătirea informatorilor în biroul II.

Răspuns. Instructajul agenților și informatorilor în biroul doi o făcea personal maiorul Tulbure. Iucru pe care îl știu dela Arcadie Țelea care a fost pregătit în acest sens.

Întrebare Ce instrucțiuni primeau informatorii biroului II când erau trimiși pe teritoriul U.R.S.S.?

Răspuns. Informatorii biroului doi pentru trecere

Semnătura,

Urmare: pe teritoriul U.R.S.S. primeau instrucțiuni de spionaj
cu caracter militar. Anume: procurarea de informații
și legături cu locul unde sunt stabilite garnizoane
militare, efectivele existente, și la ce arme aparțin ele,
depozite de muniții, aerodromuri. Starea de spirit a ființei.

Știu că Arcadie Telea a trecut în prima zi
trecere un cod cifrat pe care l-a predat aici în
Chișinău. Mai primeau instrucțiuni ca să aducă știri
în legătură cu arestările și deportările făcute de
Autoritățile Sovietice. Trecerea se făcea cu o barcă
pneumatică și folosind diferite obiecte pe care să le vândă
pentru a obține banii necesari deplasărilor acolo.
și ~~Când~~ pentru a face diferite legături acolo. Când
se trecea cu barca pretectia o făcea unitățile de
pază de pe frontieră iar barca pornea în curentul
apei fără a se vâsli fiind dirijată la malul opus
numai de curentul apei și acolo numai unde aveau
stabilit dinainte punctul de trecere. Înapoierea
se făcea la o dată fixă și într-un sector stabilit
pentru a fi așteptat de aceea - La înapoiere constant
erau așteptați de mai mult timp. [illegible] —

Întrebare Cum erau folosiți agenții și informatorii
biroului II de către organizația legionară când erau
trimiși pe teritoriul U.R.S.S.?

Răspuns Agenții și informatorii trecuți de
către biroul II pe teritoriul U.R.S.S. erau folosiți
de către organizație prin mine, la răspândirea
de manifeste împotriva Uniunii Sovietice și de încurajare
a elementelor ostile regimului Sovietic, în convingerea
că vor reveni din nou în cadrul României prin
izgonirea rușilor din Basarabia. Acești agenți și
informatori erau folosiți și pentru procurarea

Semnătura,
[illegible] —

189 199

Urmare: de informații privind arestările și deportările și condamnările efectuate pe teritoriul Basarabiei. Manifestele ce ni-au trimis pentru răspândire au fost tipărite de subsemnatul și Costel Nagacevski din inițiativa noastră personală, în tipografia organizației legionare. Noi scoși noaptea, clandestin, folosind chei potrivite, totul fiind făcut fără știrea altcuiva. Tot cursul zilei ședeam și observam îndeaproape felul cum lucrează meșterii tipografi folosind aceste cunoștințe noaptea când tipăream noi singuri. În acest scop am fost folosiți de organizația legionară, deși agenții biroului II trădă Țîlea, și Alic Focșa care erau legionari recomandați de subsemnatul pentru biroul II.

Știrile pe care le primeau acești agenți de pe teritoriul U.R.S.S. erau culese din zăcămintele populației ce afluia pe lângă comisiile de repatriere. Manifestele aveau mărimea unei cărți poștale 9/12 și erau scrise pe ambele fețe. Pe o parte scria conținutul manifestului propriu zis. ca: Frați basarabeni, aveți încredere că rușii vor fi izgoniți și veți reveni la România. „Nu vă pierdeți credința în dumnezeu" și „Nu colaborați nici într'un fel cu ruși". Pe verso cuprindea un buletin informativ în care erau trecute cu-numele comunei persoane arestate condamnate sau deportate de autoritățile sovietice din Basarabia. Manifestele erau răspândite de către agenții trimiși peste tot, în drumul lor.

Întrebare Ce metode a folosit biroul II pentru reluarea legăturilor cu agenții lăsați pe teritoriul U.R.S.S. după eliberarea Basarabiei?

Semnătura,

Urmare: Răspuns. Pentru relarea legăturilor cu agenții și informatorii biroului II rămași pe teritoriul Sovietic după eliberarea Basarabiei, biroul II folosea agenți recrutați în țară în perioada anului 1940 pe care îi trimitea cu ajutorul grănicerilor pe teritoriul U.R.S.S. Cunosc în acest fel pe agenții, Arcadie Țelea și Alic Focșa însă nu cunosc ce ce agenți ai biroului II rămași pe teritoriul Sovietic au luat legătura.

În Septembrie 1940 când Arcadie Țelea a făcut prima sa trecere mi-a spus că a dus deja maiorul Tulbure șeful biroului II un cod cifrat pe care l-a predat unui agent ce îi fusese indicat în Chișinău. Aceasta dovedește stabilirea legăturilor cu agenți rămași pe teritoriul Sovietic.

Întrebare. Ce legionari făceau parte din rețeaua de informații a biroului II?

Răspuns. Cunosc că au făcut parte din serviciul biroului II următorii legionari: Arcadie Țelea și Alic Focșa Băieșu au fost folosiți efectiv pentru treceri de frontieră pe teritoriul U.R.S.S. din 1940 până în primăvara anului 1941 când au fost prinși. Mai cunosc pe Bogdanovici Alexandru, Condurache Dumitru și Ioanescu-Cobălaș Nicolae.

Întrebare Ce funcții și atribuții ați avut din partea biroului II?

Răspuns. Nu am avut niciun fel de funcții din partea biroului II. Am avut însă atribuțiunea încredințată în anul 1940 de maiorul Tulbure șeful biroului II, de a

Semnătura,

191 191

Urmare: recomanda elemente care să fie folosite ca agenți ai biroului II, lucru pe care l-am și făcut.

Mitoș-

Întrebare Cine l-a recomandat pe Bogdanovici Alexandru biroului II?

Răspuns Bogdanovici Alexandru a fost recomandat biroului II respectiv maiorului Tulbure de către legionarul Arcadie Telea, agent al biroului II din toamna anului 1940.

Mitoș-

Întrebare Ce atribuții a avut Bogdanovici Alexandru în biroul II?

Răspuns. Cunoscând la perfecție limba rusă, Bogdanovici Alexandru, în urma unui instructaj special făcut de către maiorul Tulbure, era utilizat pentru strângerea de informații și supravegherea elementelor ce erau repatriate prin punctul de frontieră Ungheni. După începerea războiului, Bogdanovici Alexandru, a fost folosit de către biroul dvs, respectiv, maiorul Tulbure, maiorul Baboteanu și căpitanul Andrei ca traducător. Ei se deplasau în spatele frontului cu o camioneta și căutau să strângă informații dela prizonieri și populația rămasă, informații în legătură cu desfășurarea operațiilor militare de pe front. După îndepărtarea frontului Bogdanovici Alexandru a fost folosit de către biroul II la Moghilev ca agent în subordinea lui Brazulin agent al bir. II pe lângă prefectul județului Soroca (Zemscki-nacialnik). În această funcțiune Bogdanovici a rămas până în primăvara anului 1943 de când eu nu mai cunosc dacă a mai avut sau nu legături

Semnătura,

Mitoș-

Urmare: cu biroul doi. M. Cotăiță -

Întrebare Cine făcea parte din grupul de informatori a lui Bogdanovici Alexandru ?

Răspuns. Nu cunosc pe nimeni din cei care făceau parte din grupul de informatori a lui Bogdanovici Alexandru. M. Cotăiță -

Întrebare Care erau locurile de întâlnire a agenților din biroul II ?

Răspuns. Locurile de întâlnire a agenților din biroul II erau : In camerile maiorului Tulbure dela Hotelul Binder din Iași str. Carol II în imobilul din str. Florilor, având firma având Eugen Cristescu. Acesta le stăa dela maiorul Tulbure. In Chișinău, locul de întâlnire era în str. Mihai Viteazul Nr. 32 unde era reședința biroului II unde am fost și eu în Martie 1944 pentru a cere detașarea mea dela regiment în serviciul lor. M. Cotăiță -

Întrebare Cum și până când ați menținut legăturile cu biroul II ?

Răspuns. Am menținut legătura cu biroul II până în Martie 1944 și anume: In 1940, recomandându-i maiorului Tulbure elemente legionare care au fost recrutate de către biroul II și folosite pentru filaj și activități pe teritoriul Sovietic iar în Martie 1944 am menținut aceeași legătură cu căpitanul Andrei, căruia i-am cerut detașarea mea din regimentul „39 Infanterie" și serviciul biroului II. Legătura cu căpitanul Andrei am menținut-o folosind adresa indicată de Bogdanovici din Chișinău, în timp ce ne aflam amândoi

Semnătura,
M. Cotăiță -

191 ~~192~~

Urmare: în îndrumarea militară dni Cristinău.

Mcôlz-

Întrebare În afară de rețeaua de informații a biroului II dni mai făcut parte ?

Răspuns. În afară de rețeaua de informații a biroului II am mai făcut parte în anul 1918 dni rețeaua de spionaj a organizației legionare din regionala Moldova de Mijloc cu sediul în Iași.

Mcôlz-

Întrebare Dni cine era format serviciul de informații al organizației legionare dni regionala Moldova de Mijloc ?

Răspuns. Serviciul de informații al organizației legionare dni regionala Moldova de Mijloc era format dni Bogdanovici Alexandru, Simionescu Nicolae, Ungureșu Gheorghe, Bălănescu Gabriel, Martinuș Alexandru și subcomisarul Cobâlaș Nicolae. Fiecare dintre aceștia își desfășura activitatea de strângere de informații în sectorul pe care îl conducea și anume: Bogdanovici Alexandru, Grupul studenților legionari dni Universitate Simionescu Nicolaie, strângând informații dni centrul Studențesc legionar Iași, (Medicină, Politehnică și agronomie) Ungureșu Gheorghe, adunând informații dni regionala F.D.C. Moldova de mijloc. Mărtinuș Alexandru, adunând informații dni corpul muncitoresc Iași, Bălănescu Gabriel, adunând informații dni regionala Moldova de mijloc (mediu dni județele Iași, Botoșani Dorohoi, Suceava, Rădăuți, Baia, Bacău, Neamț Roman, Vaslui și Fălciu. Subcomisarul Cobâlaș Nicolae în calitate de șef al județului Fălciu trebuia să transmită informații

Semnătura,

Mcôlz-

Urmare: de aici. Șeful acestui serviciu de informații pe regiunală era Bălănescu Gabriel iar pe Țară Șeful acestui serviciu era Eugen Teodorescu.

Întrebare Ce informații interesa organizația legionară din Iași ?

Răspuns. Organizația legionară din Iași ca și organizație legionară din întreaga țară era interesată că să culeagă informații din toate domeniile, posibile de fi folosite pentru deslănțuirea unui război între Anglo-Americani și Uniunea Sovietică. Și anume interesa informații militare ca : Unde sunt stabilite garnizoane sovietice și române, efectivele pe care le au, arma căreia aparțin și întinderea pe care o au. Unde sunt depozite de munițiuni, unde sunt aerodromuri. Din sectorul politic : Starea de spirit generală, măsuri luate de regim împotriva vechilor oameni politici. Din sectorul economic : Situația economică generală din țară industrie, agricultură, livrări efectuate față de Uniunea Sovietică și import făcut de aceasta. Aceste informații erau trimise lui Eugen Teodorescu la București care la rândul său le transmitea lui Horia Sima.

Întrebare Ce informații ai dat organizației legionare ?

Răspuns: Am dat informații organizației legionare, respectiv prin Ghiță Ungureanu, privind Starea generală de spirit din orașul Iași : Nemulțumiri în legătură cu salariile, nemulțumiri în legătură cu piața, în ceiace privește produsele manufacturiere și nemulțumiri în legătură cu prețurile mici a produselor alimentare

Semnătura,

192 ~~193~~

Urmare: ni Husi. Alte informații nu am dat orga-
nizației legionare. M Cobîlș-

Întrebare. La cine se trimitea materialul informativ cules de organizația legionară Iași?

Răspuns. Personal nu cunosc cui se transmiteau informațiile culese în regionala Iași, însă din desfășurarea procesului lui Nicolae Pătrașcu știu că aceste informații erau centralizate la București de către Eugen ~~Protopescu~~ Teodorescu. Aceste informații erau trimise apoi lui Horia Sima în străinătate. M Cobîlș-

Întrebare. Cum anume se transmiteau aceste informații lui Eugen Teodorescu?

Răspuns. Nu cunosc cum se transmiteau aceste informații lui Eugen Teodorescu. M Cobîlș-

Întrebare. Ce legionari ți-au vizitat în martie 1944 după ce te-ai eliberat din Penitenciarul Chișinău?

Răspuns. În Martie 1944 după eliberarea mea din penitenciarul din Sorocca au fost vizitat de către Bogdanovici Alexandru și Papa Alexandru. M Cobîlș-

Întrebare

În ce au constat discuțiile pe care le-ai avut cu ei?

Răspuns. Discuțiile pe care le-am avut cu aceștia nu au fost în legătură cu organizația legionară ci referitoare la eliberarea mea din penitenciar, de unde se eliberase și Bogdanovici cu o lună înainte iar Papa Alexandru cu trei luni înainte și referitoare la prezentarea mea la regimentul 29 Infanterie Floreşti, de unde mă arestase. La mă eliberasem în Martie într-o după masă iar a doua zi dimineața am plecat la regiment așa că nu am discutat decât foarte puțin cu ei.

Semnătura,
M Cobîlș-

Urmare: Întrebare Ce activitate ai desfășurat în organizația legionară după 23 August 1944?

Răspuns. Am reluat activitatea legionară în Iulie 1946 în Iași stabilind legături cu legionari pe care i-am întâlnit aceloși anume cu: Dumitru Șalcan, Cazuc Gheorghe și Papa Alexandru, dela aceștia am aflat că Ovidiu Găină fusese în Iași trimis de Nicolae Pătrașcu pentru a aduce circulara suprastare la întrarea legionarilor în legalitate. Această circulară, a fost modificată de Ovidiu Găină într'un fel care a dat loc la discuții contradictorii între șefii de grupuri. Aceștia având că acea circulară nici într'un caz nu emană dela Nicolae Pătrașcu și anume pentru faptul că Ovidiu Găină adăugase dispoziția de denunțare de către legionari înșiși a celor care ar fi activat. Ovidiu Gaină schimbă pe șeful studenților legionari Tudor Caverau cu Gheorghe Cazuc de care îl lasă și ajutorul său mai bine zis înlocuitor al său ai regională. Am aflat că ulterior Ovidiu Găină a revenit asupra celor adăugate de el în circulară și a desfășurat activitate legionară. În aceiași lună, chemat de către Cazuc Gheorghe am ținut o ședință legionară unde cu grupul studențesc „Bogdania" și prodarea Brazza din Spatele Școlii Normale Vasile Lupu.

În Noembrie 1946 am trimis din Huma unde eram în arestul, la Iași, două scrisori manifest, adresate studenților în legătură cu: Prima în legătură cu alegerile generale din Noembrie în care ceream studenților în general, ca fie să nu voteze sau

Semnătura,
M. Cotoș-

193 197

Urmare: să intre cu Statul-țară-nostru. Iar a doua, prin care chemam studenții a se mentine pe aceiași linie de conduită pe care se plasase Studențimea din 1922.

Această ședință, manifest era în legătură cu 10 Decembrie, zi consacrată de sărbătoare a Studențimii Române Creștine. Aceste ședințe le-am trimis pe adresa lui Papa Alexandru fără nici o explicație, dar din felul în care se prezentau ele se vedea limpede că sunt destinate a fi răspândite printre Studenți. Nu l-am întrebat nici pe Papa Alexandru nici pe altcineva, ce au făcut cu ele. Știu însă că au fost multiplicate și împărțite între studenți.

In Iunie 1947 m-am întâlnit în Iași cu Boglanovici Alexandru, eliberat dela Penitenciarul Aiud în urma revizuirii procesului său și care m-a informat asupra a o serie de persoane pe care le amintesc și care erau deținute la Aiud; m-a informat despre improprietăriile intervenite în Aiud, făcute de legionari, m-a informat în legătură cu cele făcute de el pe muntele Ciucaș, m-a informat despre detinerea lui în Penitenciarul Brașov unde s-a întâlnit cu Maiorul Tîrbă care făcuse în Germania o școală de spionaj condusă de Otto Scorțeni și care trebuia să aibă conducerea tactică a echipelor de legionari parașutați în munți. Tot în Iunie 1947 au trimis la Iași două comunicări legionare și anume: Prima pe Șesul Bahluiului, noaptea, condus de Nicolae Simionescu în care au vorbit despre unitatea legionară. La această comunicare au luat parte trei sau patru

Semnătura,

Urmare: Studenți legionari dintre care știu pe Găderu. A doua comunicare am ținut-o într'o locuință la „capou" din deal, și care am vorbit despre încadrarea Studenților legionari în U.N.S.R. pentru a-și rezolva în felul acesta problema comunului și cantinei. Deci le-am dat această deslegare de-a se înscrie în U.N.S.R. rămânând fiți legionari dar obținând avantagiile pe care le oferea U.N.S.R.-ul. La această comunicare au participat vreo 5 sau 5 legionari dintre care îmi amintesc pe Butașa, și Tamandi. Tot în timpul acesta m'am întâlnit și cu Nicușor Păslaru ajutor comandant legionar, șef al regionalei Maldova de mijloc, care mi-a propus să mă ocup de linia legionară de județul Fălciu, eu i-am spus că nu pot face lucrul acesta întrucât în Huși nu există legionari și eu nu pot mumbla din sat în sat să fac încadrări. Dela Nicolae Simionescu am primit și am citit câteva foi bătute la mașină dintr'o broșură care cuprindea o dare de seamă asupra activității legionare de după 6 Septembrie 1940 și până la formarea guvernului dela Viena, broșură pe care o primea în fascicole și era destinată pentru studenți, venind dela Ghiță Brahmschi, șeful studenților legionari și care era stabilit în Brașov. În Martie 1948 am fost chemat la Iași de către Ghiță Ungurașu ca să mă întâlnesc cu Gabriel Bălănescu. Întâlnirea aceasta a avut loc la gazda sorei lui Nicușor Păslaru, fiind de față Gabriel Bălănescu, Nicușor Păslaru, Nicolae Simionescu Ghiță Ungurașu și eu. Gabriel Bălănescu mi-a

Semnătura,

194 195

Urmare: făcut cu această ocazie propunerea, ca să mă ocup de organizarea legionară a județelor Fălciu și Vaslui. I-am repetat și lui discuția avută cu Nicușor Păslaru, spunând că nu pot face această. Atunci Gabriel Bălănescu mi-a anunțat că se formează un serviciu de informații legionar și el ar vrea ca și regională să-l conducă cu acest serviciu. Fără a da vreun răspuns eu l-am întrebat imediat pentru cine facem acest lucru și cu ce mijloace. El a spus că-l facem pentru noi și cu mijloace proprii. La aceasta eu am spus: În cazul ăsta, nu e necesar să vin eu dela Iași la Iași, să stau și cheltuială plătind gazdă și masă. Un asemenea serviciu îl poate face și corecliștii noi. El l-am propus pentru aceasta pe Bogdănovici Alexandru. Bălănescu a aprobat propunerea mea, făcându-mi totuși reproșul că nu vreau să-l conduc eu. Serviciul de informații totuși a funcționat, eu colaborând cu acesta prin trimiterea de informații așa cum am arătat mai înainte. Această până în Iunie 1948 când am fost arestat.

Întrebare Cine a dat ordin legionarilor după 23 August 1944 ca să pătrundă în P.C.R. Aparatul de Stat și organizațiile democratice?

Răspuns. După 23 August 1944 desfășurarea și ordinul de pătrundere a legionarilor în P.C.R. Aparatul de Stat și organizațiile democratice a fost dat de către conducerea organizației legionare reprezentată prin Nicolae Pătrașcu. Acest ordin în Iași a fost transmis de Ordin până în Ianuarie 1946. Acest lucru îl știu dela Bogdănovici

Semnătura,

Urmare: Alexandru. Cunosc următoarele cazuri de legionari pătrunși în P.C.R. Organizațiile democratice și Aparatul de Stat: Turcanu Eugen, intrat în Comitetul de constatare al U.N.S.R.-ului din Iași în înțelegere cu Bogdanovici Alexandru și pentru ai prezenta acestuia informații asupra hotărârilor pe care le lua Comitetul de conducere U.N.S.R. Ulterior dia înscris și în P.M.R.; Cazul doamnei Cornelia Ambrozie bibliotecară la bibliotecă universității Iași care era înscrisă în P.N.P. cu delegare dela domeș Rezmus, șeful Corpului Roșietilor din Iași; Cazul lui Moravschi Ștefan intrat în Comitetul județean Sindical Putna; Cazul lui Dorna, din Roman cu activitate legionară până în Mai 1948 și condamnat în lipsă la Suceava în lotul Roman, care a intrat în ilegalitate în București cu gradul de căpitan. Arestat în toamna anului 1948; Cunosc cazul lui Arnu, fost primar al orașului Hârși în anul 1940 și care era membru P.C.R. și funcționar superior în Min. Economiei Naționale în anul 1948; Cazul lui Autor, fost șef al grupului F.D.C. și poliției legionare la Hârși în anul 1940 care era funcționar și membru de partid în Min. Ec. Naționale în anul 1948. Alte cazuri nu cunosc.

M Cotoiu

Întrebare Cui a mai transmis acest ordin Ordinul Șoimul?

Răspuns. Nu cunosc cui a mai transmis acest ordin Ordinul Șoimul

M Cotoiu

Întrebare Cine erau șefii de grupuri legionare și ai legionari au trimis fiecare pentru a fi înscriși în P.C.R. și Organizații democratice?

Răspuns. Cunosc următorii șefi de grupuri

Semnătura,

M Cotoiu

(193) 196

Urmare: legionare: Moisiu Dumitru șeful Grupului „Medicina" Iași; Badarău, șeful grupului „Drept" Iași; și Cazuc Gheorghe șeful grupul „Agronomia" Iași iar șef a centrului studențesc Iași era Solcan Dumitru. Nu cunosc pe ce legionari au trimis fiecare din aceștia să se înscrie în P.C.R sau Organizații democratice.

M. Roth -

Întrebare Când ai fost arestat și prin ce penitenciare ai trecut?

Răspuns. Am fost arestat pe data de 5 Iunie 1948 și până în prezent am trecut prin următoarele penitenciare: Galata - Iași; Suceava; și anid. de asemeni am ~~fiscat~~ stat în coloniile: Baia Sprie (24 Sept 1950 - Apr. 1951) și Nistru (Aprilie 1951 - Sept. 1952).

M. Roth -

Întrebare Ce fapte ai ascuns organelor anchetatoare în anul 1948?

Răspuns: În anul 1948, am ascuns organelor anchetatoare, faptul că am trimis cele două scrisori manifest dela Atena Studenților din Iași cu ocazia alegerilor generale din 1946 și a celei de 10 Decembrie, zi considerată de sărbătoare a Studențimii Române Creștine, faptul că am ținut cele două comunicări pe șeful Bahluiului și în dealul Copoului din Iași mi-case am vorbit despre unitatea legionară și încadrarea Studenților legionari în U.V.S.R. faptul de a fi scris acea ~~fascicolă~~ broșură dată de Nicolae Simionescu în care era rezumată activitatea legionară dela 6 Septembrie 1940 până la formarea așa zisului guvern dela Viena în anul 1944. Nu am spus organelor

Semnătura,

M. Roth -

Urmare: anchetatoare, faptul de-a fi fost în legături cu turnătorul de informații al biroului I de pe lângă Corpul IV armată Iași în perioada 1940-1944, căruia i-au recomandat elemente pe care să le folosească.

Nu am spus numerile pe care le știam în legături cu munca lui Avrăm Gărină în Iași și directiva adusă de Avrăm Gărină de încadrare a legionarilor în P.C.R și organizații democrate. Nu am spus nici ce știam dela Bogdanovici Alexandru referitor la faptele petrecute de mutilatul Cincaș, în penitenciarul Brașov, fiind și în celula Galda-

Acestea sunt faptele pe care le-am aflat și nu le-am spus organelor anchetatoare, în anul 1948.

Întrebare Cum se desfășura activitatea legionară în penitenciarul Jilava?

Răspuns. Am ajuns în penitenciarul Jilava pe data de 18 Iunie 1948. După terminarea perioadei de anchetă, pela începutul lunei August, activitatea legionară începe, prin redactarea unui memoriu. Inițiativa acestui memoriu a avut-o Bogdanovici Alexandru. iar redactarea am făcut-o eu, Bogdanovici Alexandru, preotul Nicolae Păstrare, Ghiraze Aurel, Manciu Romeo Viorica Cârnaț și Oltea Nanului. Prin acest memoriu, cerem înaltului Prezidiu, guvernului și C.C. P.M.R, eliberarea noastră, garantând fiecare că nu vom mai desfășura nici un fel de activitate împotriva regimului. Scopul real al acestui memoriu era: Oprirea memoriilor individuale care constituiau o psihoză pentru deținuții în acel timp în penitenciar și eventual crearea unei partide de ieșire pentru toate elementele

Semnătura,

196 ~~197~~

Urmare: Abia pregătiți ca legionari sau de-o deputat, străini de organizația legionară. Activitatea legionară, continuă prin înființarea în penitenciar a unui serviciu de ordine și informații între deținuți. Inițiativa acestui lucru a aparținut lui Tudor Popescu, cu aprobarea lui. Acest serviciu de ordine și informații care a luat ființă pela sfârșitul lunei Septembrie și începutul lunei Octombrie 1948 avea ca scop, oprirea faptelor făcute de unii deținuți și care puteau să ne pună pe toți într-o poziție, proastă; și a centraliza toate știrile pătrunse în penitenciar de către cei ce le cunoaște și difuza în măsura posibilităților la toți. Din acest serviciu făceau parte ca șefi de etaje, Davidescu Ion și Moisin Dumitru. Centralizarea o făcea Tudor Popescu. Eu eram ținut la curent de Tudor Popescu, folosind plimbările zilnice. Activitatea legionară continuă mai departe în penitenciar. Aceasta prin înființarea de către Bogdanovici Alexandru cu aprobarea mea a unei acțiuni de așa zisă reeducare prin care se urmărea: Crearea unei posibilități de ieșire din penitenciar a tuturor elementelor care nu erau în grupul deținuți din Vadu Moților de acolo. Aceasta trebuia să se facă inducând în eroare autoritățile, și simulând o activitate similară celei desfășurate la Vadu, acțiunii lui Rogojanu și Gheorghiță, prin care aparent să se dea impresia că întreaga acțiune ar fi alăturea de regim, iar fond rămânând cea-ce era. Bogdanovici Alexandru cunoștea acțiunea lui Rogojeanu și Gheorghiță din timpul deținerii sale la Vadu, cunoștea faptul că 60-80 din grupul acestora

Semnătura,

Urmare: se eliberează înainte de termen și unul și chiar a făcut cura similar. Activitatea de așa zisă reeducare a ținut din Noembrie 1948 până la începutul lunei Ianuare 1949 când a încetat odată cu începerea proceselor. Activitatea legionară în penitenciarul Suceava continuă după prima serie de procese prin înființarea „Organizației Deținuților cu Convingeri Comuniste" (O.D.C.C). Inițiativa acestui lucru a aparținut lui Bogdanovici Alexandru, Turcanu Eugen și Moravschi Ștefan. Această activitate începe în camera 15 dela etajul II printr-o serbare organizată de Bogdanovici Alexandru în ziua de 6 Martie 1949 și la care a invitat și au participat și organele de conducere și continuă, în a doua jumătate a lunii Martie în camerile: 9, dirijată de Moravschi Ștefan, 17, dirijată de Bogdanovici Alexandru și la etajul I dirijată de Turcanu Eugen. În camera 9 activitatea legionară desfășurată de O.D.C.C. consta în citirea unor capitole din Viața lui Lenin, repetarea roiilor principale, discuții purtate în legătură cu lucrările ce citeau și cântece. Șeful activității O.D.C.C. nu a fost anunțat de către Moravschi Ștefan (Suprema în care eram în cameră) însă era limpede pentru toată lumea că se urmărea aceiași inducere în eroare a autorităților și crearea unei partide de către din penitenciar, înaintea termenului sentințelor pronunțate, pentru cei care aderau la această activitate. Această activitate O.D.C.C. a ținut din a doua jumătate a lunii Martie 1949 până la 18 Aprilie 1949 când prima serie a plecat dela Suceava la Pitești și Aiud. Activitatea legionară în penitenciarul Suceava a constat și în corespondența unora din organele de pază pentru procurarea de ziare și transmiterea.

Semnătura

Urmare: afară de știri privind situația moartă în penitenciar. În acest sens cunosc că Mortii Dumitru, primul gardianul dela bucătărie pe timp ce era acolo bucătar. De asemeni și Ianes Remus primul gardian pe timp ce era dela un gardian din același sat cu el, Mitocul Dragomirnei - Suceava. Cunosc că au transmis știri afară, atât Dumitrescu și Ianeș Remus fiecare pentru același sat gardieni. Ianeș Remus a transmis prin același gardian din satul său care îi aducea de mâncare iar atât Dumitrescu printr-un gardian care a fost trimis cu același. Știu dela Ianeș Remus că el a transmis pe același cale știri și din partea lui Bogdanovici Alexandru. Știu că informațiile date de Bogdanovici Alexandru erau destinate maiorului Gabrielescu Valentin, iar cele trimise de Ianeș Remus erau destinate d-nei Jenica Richiță din Iași Str. Pictor Arnăuți. Știu dela preotul Nicolae Păslaru că la începutul anului 1949 și fetele din penitenciarul Suceava dirijate de către Moravschi și Nicola Beuran începuseră o activitate similară cu O.D.C.C. care luase avânt foarte puțin. Tot dela el am aflat în calitate de preot că la Suceava după plecarea primei echipe la Aiud și Pitești a încetat activitatea O.D.C.C. Aceasta cunosc eu în legătură cu desfășurarea activității legionare în penitenciarul Suceava Mărăcineni.

Întrebare. Cine conducea activitatea legionară în penitenciarul Suceava?

Răspuns. Activitatea legionară în penitenciarul Suceava era condusă de legionarii mai în vârstă și anume: Iuzbașa Cobălaș Nicolae, preot Nicolae Păslaru, Tudor Popescu, Bogdanovici

Semnătura,

Urmare: Alexandru și Ivanco Remus iar activitatea, și de fi era condusă de: Bogdanovici Alexandru, Turcanu Eugen, Moravschi Ștefan, Jian Aristide, Papa Alexandru, Batovici, Badarinc, Dimitrov, Ghorase Aurel și Lucinescu Dan

Întrebare Ce directive a adus pentru desfășurarea activității legionare și penitenciarul Jilava, Tudor Popescu când a venit dela ancheta dela Interne?

Răspuns: Nu cunosc nici o directivă adusă de Tudor Popescu la întoarcere să dela ancheta dela interne, privind desfășurarea activității legionare în penitenciarul Jilava.

Cunosc știrile aduse de acesta și anume: că în ceea privește situația noastră de deținere, încă nu s-a luat nicio hotărâre. Că sunt două păreri și anume: una de sancționare exemplară și de lichidare a problemei legionare în R.P.R. iar a doua de sancționare numai a inițiatorilor activității legionare, adică a șefilor, restul urmând să fie pus în libertate în timp. A doua știre privea numărul total al legionarilor arestați pe care îl indica la 7-8 mii. Și în sfârșit o ultimă știre, anume că Nicolae Pătrașcu și Vică Negulescu duc discuții pentru rezolvarea situației noastre de deținere. Acești discuții spunea că sunt purtate cu reprezentanții autorităților.

Întrebare Cine a mai participat la discuțiile pe care le-ai avut cu Tudor Popescu și care au fost părerile lor.?

Răspuns. La aceste discuții au fost de față și eu deși camera cu Tudor Popescu fără a lua parte la discuții altfel acesta îl cunoșteam de dinainte și am mai fost vreo 2-3 persoane mai în cameră. Despre ce am citit cele declarate de mine și care corespund cu adevărul dorim să semnez

Tomșa Nicolae

Semnătura

195 ~~199~~

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Cabalas Nicolai născut la 3 decembrie 1917 în Comuna Peleniia Jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana, de profesie fost arestat condamnat la 25 ani muncă silnică cu ultimul domiciliu în Rusi str. Ștefan cel Mare Nr. 5.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

21 Octombrie 1953

Orașul R. Sovat

Interogatoriul a început la ora 9 și min.

„ s'a terminat „ „ 23 „ „

Intrebare: Cine a inițiat și de către cine a fost condusă acțiunea de așa zisă reeducare în Penitenciarul Suceava ?

Răspuns. Acțiunea de așa zisă reeducare în penitenciarul Suceava, a fost inițiată și condusă de Bogdanovici Alexandru. Ea a început în primele zile ale lunei Noembrie 1948, eu fiind înștiințat și aprobând-o întocmai ca a doua jumătate a lunei Noembrie 1948 când deținuții din secția 2 unde eram, au fost mutați la etajul I în camera 9 unde era și Bogdanovici Alexandru. De altfel încă dela sfârșitul lunei August 1948, când redactam memoriul împreună cu Bogdanovici Alex, preotul Nicolae Lăslaru, Ioanes Cernus, Theraise Aurel, Oltea Manolin și Horica Țărnaș, ne am convenit cu Bogdanovici Alexandru de-a găsi o soluție pentru

Iscălitura,

Urmare: a putea duce în eroare regimul și de-a putea scoate din închisoare pe câți mai mulți legionari, din cei slab pregătiți și care erau o greutate în mâna noastră de acolo. Bogdanovici Alexandru a luat inițiativa aso zisei reeducări, pe care ca anturaj similară o cunoștea dela Aiud desfășurată de grupul lui Rogojanu și Gherghiță și care încă înainte de eliberarea lui de acolo dusese la punerea în libertate a 60-80 de deținuți din acel grup. Atunci când am fost mutat în camera 9, Bogdanovici Alexandru, mi-a citit textul memoriului pe care îl făcuse și mi-a spus că el destăinuise autorităților de aso zisă reeducare în vederea inducerii autorităților în eroare și pentru deschiderea unei porți de ieșire din penitenciar a legionarilor, simulând faptul că sunt alături de regim. Pentru aceasta el mi-a cerut să-l ajut să rămână martor față de organizația legionară, că el în fond nu este un trădător. Eu am fost de acord și am aprobat întocmai inițiativa lui Bogdanovici Alexandru.

M. Cotlet

Întrebare Arată-nominal ce legionari au aderat la acțiunea de aso zisă reeducare?

Răspuns Au aderat la acțiunea de aso zisă reeducare pe lângă Bogdanovici Alexandru, Batovici, Birna, Cuscasu Vasile și încă doi a căror nume nu-l cunosc. În afară de aceștia, Bogdanovici Alexandru, legare

Iscălitura, M. Cotlet

c. 5385

193 200

Urmare: prietenie în timpul acesta cu Moraru Ștefan și Gherase Aurel. Mateiș-

Întrebare Cu ce scop s'a inițiat acțiunea de reeducare și O.D.C.C. în penitenciarul Sucaava?

Răspuns Acțiunea de reeducare și O.D.C.C. (Organizația deținuților cu Comunește Comuniste) în penitenciarul Sucaava s'a inițiat cu scopul de-a deschide o portiță de ieșire înainte de termenul fixat pentru pronunțare, îndrucât în eroare autorității, anume, că cei care aderează la aceste acțiuni sunt alături de regim. În fond rămânând fiecare cu ale sale. Mateiș-

Întrebare Anterior ai arătat că Bogdanovici Alexandru a stat de vorbă cu Turcanu Eugen și a transformat acțiunea de așa zisă reeducare în O.D.C.C. Concretizează, cu ce scop s'a făcut aceasta?

Răspuns. Atât acțiunea de așa zisă reeducare cât și acțiunea O.D.C.C. aveau același scop care era limpede și văzut de toți deținuții și anume, îndrucerea în eroare a autorităților pentru a putea ieși din penitenciar și îmulcând faptul că sunt alături de regim. Inițiatorii activității O.D.C.C.: Bogdanovici Alexandru, Turcanu Eugen și Moraru Ștefan, mi' au anunțat cu ce scop au făcut această transformare din activitate de așa zisă reeducare în activitate O.D.C.C.

Semnătura,
Mateiș-

Urmare: Activitatea O.D.C.C. începe la 6 Martie 1949 printr'o serbare organizată de Bogdanovici Alexandru în camera 15 dela etajul II și la care a luat și conducerea Președintelui Succavary și continuă în camerile în care se găseau inițiatorii. Activitatea O.D.C.C. în sine consta din: Citirea a câte unui capitol dintr'un volum de apoi ales a lui Lenin (volum ce aparținea lui Turcanu Eugen), rezumarea ideilor principale, discutii în legătură cu cele citite și cântece. Au fost alături de Moravschi Ștefan, următorii: Badarău, Dimitrov Ioan Aristide, Gherase Aurel și un farmacist din Piatra-Neamț. Se-au cerut încadrarea în O.D.C.C.: Danes Romus, Popescu Tudor, Trifir Bronislav, Dr. Samson, Prof. Vrânceanu, Prof. Nazarie, prof. Ilea, Ambrozie Traian etc. Alături de Bogdanovici la camera 17 știu că a fost Papa Alexandru. Pe cei care au fost alături de Turcanu la etajul I nu îi cunosc.

Numărul celor care au aderat la O.D.C.C. este mult mai mare decât cei care aderaseră la actiunea de așa zisă Reeducare, din cauza sentințelor intervenite în urma precedentului judecăți. Faptul că s'au dat condamnări mari i-a făcut pe cei care au aderat să caute diferite căi de scăpare și deci aceasta este cauza pentru care numărul celor

Semnătura, [illegible]

(2011) 201

Urmare: care au aderat la O.D.C.C. a fost mai mare. La mustrări mai precise în legătură cu scopul transformării activității de așa zisă reeducare în activitate O.D.C.C. poate da Moravschi Ștefan, care alături de Turcanu Eugen și Bogdanovici Alexandru a inițiat această transformare. În septembrie 1952 Moravschi Ștefan se afla în colonia Valea Nistrului — [illegible]

Întrebare. Cum era organizată difuzarea știrilor între legionarii din penitenciarul Jilava?

Răspuns. Difuzarea știrilor în penitenciarul Jilava se făcea dela om la om pe bază de prietenie, folosind pentru această plimbările, aducul cepei sau al lemnelor și orî care altă ocazie ce se ivea. Deținuții aveau voie să vorbească între ei și cu cei de mai sus îi transmiteau știrile culese atât din ziare cât și din vizitele deținuților. În perioada Octombrie-Noembrie 1948 timp în care am fost în celulă subsol știrile le centraliza Papescu Tudor și tot el era acela care le răspândea. [illegible]

Întrebare. Din cine era formată rețeaua de informatori ai legionarilor în penitenciar?

Răspuns. Rețeaua de informatori ai legionarilor în penitenciarul Jilava era formată din Papescu Tudor la subsol Dones Remus la etajul I și Morișu Dumitru la etajul II. Fiecare din aceștia aveau informatori în toate camerile deținuților respective. Informațiile se centralizau la Papescu Tudor la

Semnătura,

[illegible]

Urmare: subsol. Informatiuni din camere, cu personal nu îi cunosc.

Intrebare. Ce informatii interesa organizatia legionara in penitenciarul Jilava?

Răspuns. Organizatia legionara in penitenciarul Jilava era interesata in culegerea de informatii referitoare la raporturile internationale dintre U.R.S.S si Anglo-Americani, izbucnirea razboiului, iar pe plan intern, desfasurarea procesului Patrascu si solutionarea noastre de detinere. Si anume daca vom fi judecati sau nu, daca vom fi condamnati sever sau nu, daca vom fi judecati toti sau numai unii, pentru ca apoi sa fim pusi in libertate prin trierii. De asemeni ne interesa comportarea detinutilor legionari in penitenciar si faptul de-a divinja si pe mai departi in tinuta legionara.

Intrebare. Unde se trimiteau informatiile?

Răspuns. Din cele ce mi-a spus Dancs Remus si penitenciarul tau in vara anului 1949 informatiile din penitenciarul Jilava au fost trimise de catre el printr-un gardian din Jilava sau Mitrea Dragomirescu Jilava mamei lui, care le transmitea apoi Jenica Nichita in Iasi Str. Trei Erarhi iar din partea lui Bogdanovici Alexandru tot Dancs Remus transmitea prin acelas gardian nasorului Valentin Gabrielescu din Bucuresti. Gardianul depunea scrisoarea la vagonul postal

Semnătura,

201 202

Urmare: în gara Iteani sau Burdujeni. Altera
un cunoaște în legătură cu transmiterea
informațiilor din penitenciarul Sucava.

Mcobîlț

Întrebare. Cum erau folosite de către orga-
nizația legionară de afară aceste informații?

Răspuns. Nu cunosc cum și unde erau folosite
de către organizația legionară de afară, infor-
mațiile trimise din penitenciarul Sucava.

Mcobîlț

Întrebare. Când ai fost transferat în peni-
tenciarul Aiud?

Răspuns. Am fost transferat din peniten-
ciarul Sucava la penitenciarul Aiud în data
de 18 Aprilie 1949. împreună cu Dan Șerban,
Șapcaru Tudor, Marcel Gheorghe, Ambrozie
Traian, Alexe Nicolae, Eftimie Gheorghe-
în total un grup de 80-100 de inși transferați
cu același dubă la Aiud și Pitești: la Pitești
plecat Turcanu Eugen, Calotescu, Cîrnea
Vlad și alții.

Mcobîlț

Întrebare. Cu ce șefi legionari ai luat
legătura în penitenciarul Aiud?

Răspuns. În penitenciarul Aiud în timp ce
am fost deținut în celularul nou m'am întâlnit
cu următorii legionari: Victor Corbuțiu, Ajutor
comandant legionar, Dumitru Bonea, Benedict
Zubcovși Emanoil Băcescu iar în Zarcă ca
izolat am stat împreună cu Vică Negulescu din
Dulcă până la sfârșitul lunei septembrie 1956.

Mcobîlț

Întrebare. În ce au constat discuțiile pe

Semnătura.

Urmare: care le-ai avut în penitenciarul Aiud cu Vică Negulescu despre acțiunea de așa zisă reeducare începută de legionari în penitenciarul Suceava ?

Răspuns. Cu Vică Negulescu am avut următoarea discuție în legătură cu acțiunea de așa zisă reeducare începută de legionari în penitenciarul Suceava: Eu i-am povestit fiind împreună în celulă la Zarcă întreagă situația de la Suceava, și i-am spus că pentru a putea scăpa de acei slab pregătiți și care erau o greutate în viața noastră de acolo, am convenit cu Bogdanovici Alexandru, aprobându-l întocmai să desfășoare activitate de așa zisă reeducare similară celei a lui Rogojeanu și Gheorghiță de la Aiud. I-am spus că după proces doi inițiatori și sub conducerea lui Turcanu, Bogdanovici și Moravschi, au luat ființă acțiunea O.I.C.C. I-am arătat cum în ultimul timp Bogdanovici Alexandru, trecuse la aflaceri personale împotriva unora dintre noi, la care Vică Negulescu a spus că nu înțelege că a trecut la afaceri personale, împărtășind ceea ce dacă până în ziua de azi urmă îi puși în libertate. Aceasta i-am arătat cu lui Vică Negulescu și aceasta a spus el în legături cu cele petrecute la Suceava. [illegible]

Întrebare. Ce discuții ai avut cu Bogdanovici Alexandru și cu alți legionari referitor la trimiterea legionarului Turcanu Eugen ca să intre în P.C.R ?

Răspuns Referitor la înscrierea legionarului Turcanu Eugen în P.C.R nu am vorbit

Semnătura, [illegible]

Urmare: nici cu Bogdanovici Alexandru nici cu alți legionari. Dela Bogdanovici Alexandru știu că se înțelegese cu Turcanu Eugen în toamna anului 1947 ca acesta să se înscrie în U.N.S.R și să ajungă în comitetul de conducere pentru ca de acolo să-l informeze pe Bogdanovici asupra celor ce se discută și se hotărăsc acolo - lucru pe care Turcanu Eugen l-a și făcut. Din desfășurarea procesului știu că Turcanu Eugen a făcut parte și din P.M.R și a făcut și o școală diplomatică în cadrul partidului

Nu cunosc și nu am discutat cu nimeni în legătură cu întrarea legionarului Turcanu Eugen în partid.

Ceea ce am citit cele declarate de mine cuvânt cu cuvânt și am constatat că ele corespund întocmai cu realitatea, fiindu-mi scrise liber și nesilit de nimeni.

Anchetator
Ion Nicolae

Semnătura,

~~204~~

213

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud. Bălţi, fiul lui PETRU şi ANA COBALAS, cu ultimul domiciliu în Huşi str. Stefan cel Mare Nr.9, condamnat ka 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la legăturile mele în Anina jud. Caraş, declar cele ce urmează :

Imediat după terminarea războiului, prin capitularea Germaniei, văzând că situaţia existentă e de durată, mi-am căutat un plasament care să-mi asigure existebţa - nemaiputând sta pe capul părinţilor sau a surorii mele. In acest sens i-am scris fratelui meu mai mare ANDREI care se afla la Oraviţa, ca să se intereseze dacă pe acolo nu-mi poate găsi vreun post oarecare, indiferent unde, numai să fiu plătit atât cât să-mi ajungă pentru trai. La scurt timp am primit răspuns afirmativ dela fratele, care mi-a comunicat că pot fi angajat la U.D.R. (Uzinele şi Domeniile Reşiţa) mi-a comunicat de ce acte am nevoie şi mi-a spus ca să mă şi duc cât mai repede, pentruca locul să nu fie ocupat de altcineva. Aşa s'a făcut că în a doua jumătate a lunii Iunie 1945, am fost angajat ca funcţionar în Direcţia Silvică U.D.R. anume fiind contabil de exploatare la fabrica de cherestea din Anina - unde am rămas până în Mai 1947.-

Preferasem acest colţ din ţară, anume ca să pot fi necunoscut şi ca să mă pot strecura neobservat atât timp cât se va menţine situaţia atunci existentă, sperând că conflictul între anglo-americani şi ruşi nu va fi prea îndepărtat, iar odată cu aceasta şi schimbarea situaţiei interne dela noi. Eu cunoscusem încă din lagăr dela Vaslui 1938 - 1940 câţiva legionari fruntaşi din judeţul Caraş şi anume pe inginerul BARBAT BARTOLOMEU dela Reşiţa, pe ROSU OCTAVIAN, EPURE VIRGIL, NEDA LIVIU - din Oraviţa, şi VASILIU CARBU tot din Oraviţa, dar în timpul acela stabilit în

(204) 205

Bucureşti însă dintre aceştia - în 1945 - când m'am dus eu în Anina, nu mai era niciunul înţară, toţi plecaseră în Germania.

După nume ştiam că există în Oraviţa un legionar SAVICI, inginer agronom, fost şef de grup F.D.C. şi fost şef de regională F.D.C. Pe acesta însă n'am putut să-l întâlnesc deoarece avea post în jurul Lugojului şi nu venea pe acasă. Mi-am reamintit de el şi m'am interesat de el prin inginerul CIUCURE CONSTANTIN, şeful fabricei de cherestea din Anina - mai tânăr decât mine - care era în legături de dragoste cu sora lui SAVICI.

După un timp de acomodare şi cunoaştere mi-am făcut o serie de cunoştinţe, faţă de care mi-am afirmat credinţa legionară în mod deschis, având discuţii în acest sens de mai multe ori cu aceste persoane. Primul şi cel mai apropiat, cu care am avut mai multe discuţii în legătură cu organizaţia legionară a fost NICOLAE CICHIRI cam de aceiaşi vârstă cu mine - originar din Oraviţa, contabil de exploatare la C.F.S Anina (Calea Ferată silvică).

Discuţii obişnuite începeau comântând evenimentele zilei şi treceam apoi la perspective în viitor - aici făcând legătura cu organizaţia legionară. NICOLAE CICHIRI s'a declarat totdeauna de acord cu mine în discuţiile avute, s'a afirmat ca prieten legionar - el îl cunoştea şi pe ROSU OCTAVIAN, NEDA LIVIU şi EPURE VIRGIL - despre care vorbea numai de bine şi îi făcea plăcere să apară ca prieten al lor. Nu am ţinut şedinţe şi nu am cotizat, dar am contat pe NICOLAE CICHIRI ca pe un legionar şi am cântat de mai multe ori cântece legionare.

In iarna anului 1946 - 1947 NICOLAE CICHIRI a fost transferat dela C.F.S. Anina la Ocolul Silvic Văliug dată dela care nu l-am mai văzut.

Am vorbit prin telefon de mai multe ori cu el în timpul cât am mai stat eu în Anina, nu însă despre organizaţia legionară, deoarece linia trecea prin mai multe centrale (Anina, Comarnic, Postul Secul şi Văliug) şi riscant să fie interceptaţi.

Un altul cu care am avut discuţii în legătură cu organizaţia legionafă a fost BIRTULESCU venit ca funcţionar calculator la fabrica de cherestea Anina în iarna anului 1945 - 1946. Ca origină Oltean, absolvent al liceului comercial, după vreo jumătate de an a fost transferat la

205 ~~206~~

C.F.S. Anina drept ajutor de calculator al listelor de plată

Si fabrica de cherestea şi calea ferată silvică erau în aceiaşi curte - între birouri nefiind mai mult de 100 metri.Mai tânăr decât mine, simpatizând cu organizaţia legionară, şi cu BIRTULESCU am discutat despre legiune şi am cântat cântece legionare în cursul plimbărilor ce făceam în jurul Aninei. Si el astepta schimbarea situaţiei interne dela noi şi era convins ca şi mine că viitorul era al organizaţiei legionare.După transferarea lui BIRTULESCU la C.F.S. a venit în locul său ORAVITAN, absolvent al şcolii normale, fiul şefului Contenciosului din Direcţia Silvică U D.R., originar din Oraviţa Română, şi cu acesta m'am împrietenit, am discutat despre organizaţia legionară şi am cântat cântece legionare. Ei - CICHIRI, BIRTULESCU şu ORAVITAN, cunoşteau cântecele legionare încă din 1940 -1941 şi acesta era punctul de legătură pentru discuţii.

Si pe BIRTULESCU şi pe ORAVITAN eu am contat ca pe legionari, deşi formal nu erau încadraţi - pe baza afirmaţiilor de credinţă şi convingeri în viitor.

In toamna anului 1946, am întâlnit în faţa C.F.S-ului chiar în momentul plecării pe dr. MIRCEA ALEXANDRESCU venit dela Portul Secul(U.D.R) la spitalul Anina în interes de serviciu. Pe acesta - MIRCEA ALEXANDRESCU - în anul 1940 - 1941 l-am avut ca student legionar în grupul medicina din Iaşi. L-am întrebat unde este şi ce mai face Mi-a spus că e la portul Secul şi că la Reşiţa ca chirurg la spitalul Asigurărilor Sociale se află dr. NICOLAE DAVID fost şef al secţiei doctori din corpul răzleţilor din Iaşi de până în momentul evacuării.

Faptul că MIRCEA AIEXANDRESCU mi-a vorbit de NICOLAE DAVID, m'a făcut să cred că ei sunt în legătură, cunoscându-se încă din Iaşi. In Mai 1947 la plecarea mea din Anina, toţi acei amintiţi funcţionau în locurile indicate : NICOLAE CICHIRI - Ocolul silvic Valiug, BIRTULESCU C.F.S. Anina, ORAVITAN - fabrica de cherestea Anina, dr. MIRCEA ALEXANDRU - Spitalul Asigurărilor Sociale din Portul Secul Caraş, dr. NICOLAE DAVID, spitalul Asigurărilor Sociale din Reşiţa - Caraş.

In afară de aceştia am mai cunoscut ca legionari pe inginerul ANDREI MALAESCU, procurist U.D.R. în Direcţia silvică, care a şi girat angajarea mea şi care de câteori mă duceam pe la Oraviţa şi-l întâlneam, nă între-

206 207

ba : "Tot legionar?" iar la răspunsul meu afirmativ, saluta Trăiască legiunea şi căpitanul.

Stiu că au fost legionari, dar nu am discutat cu ei şi inginerul FERMIANU, procurist în Direcţia silvică U.D.R. şi inginer CONSTANTINESCU din sericiul tehnic al Direcţiei silvice U.D.R. Ace

Acestea sunt legăturile şi cunoştinţele legionare pe care le-am avut în Anina în timpul şederii mele acolo.

Activitatea mea legionară din Anina a mai constat şi în faptul de a-i fi scris TATIANEI CRASMARU GALUSCA şi anume : I-am scris o primă scrisoare la scurt timp după instalarea mea în Anina, încunoştiinţând-o unde sunt şi făcându-i o prezentare generală a situaţiei acestui centru muncitoresc. Lucrul se situează la scurt interval după îndepărtarea dela Direcţia minelor a lui VOBORANU şi instalarea lui BOICU.

Spiritele erau de stul de agitate, peste faptul că salariile în devalorizarea continuă în inflaţie, nu puteau face faţă pieţii şi peste faptul că toţi în acel centru muncitoresc, beau foarte mult.-

La această scrisoare a mea am primit răspuns o carte poştală în care TATIANA CRASMARU GALUSCA îşi manifesta bucuria că are veşti dela mine şi măruga să-i mai scriu.

După greva iniţiată de muncitorii mineri în legătură cu plata ajutorului de iarnă, în care au fost oprite dela lucru şi celelalte exploatări ale U.D.R.-ului din Anina (spălătoria şi moara de cărbuni, fabrica de şuruburi, fabrica de cherestea, calea ferată silvică, depozitul de lemne şi ocolul silvic Steierdorf)i-am scris din nou TATIANEI CRASMARU GALUSCA, relatându-i în amănunt cele întâmplate.

La această scrisoare nu am primit răspuns şi atunci am scris o carte poştală - câteva fraze obişnuite- spre verificare, dar nici de data aceasta n'am primit răspuns încât am înţeles că TATIANA CRASMARU GALUSCA sau e plecată, sau înţelege pentru un timp să întrerupă legăturile încât nu i-am mai scris.-

In Iunie 1946 am fost din nou din Anina la Iaşi. In Iaşi m'am întâlnit vu DUMITRU SOLCAN, cu GHITA CAZIUC - împreună cu care am fost şi am ţinut o şedinţă model cu grupul Agronomia - cu GHITA CRASMARU, cu GHITA

20 208

MARCOCI, cu ALEXANDRU POPA. Cu toţi aceştia am avut discuţii legionare - interesându-mă de situaţia din Iaşi.

Reîntors la Anina, am scris şi am trimis în Iaşi - spre multiplicare şi răspândire printre studenţi, pe adresa lui ALEXANDRU POPA, două scrisori manifest : prima în legătură cu alegerile generale parlamentare din Noembrie 1946 iar a doua în legătură cu ziua de 10 Decembrie - considerată ca zi a studenţimii creştine.

In prima scrisoare manifest, îndemnam studenţimea ca să nu voteze, sau să voteze cu naţional ţărăniştii iar în a doua scrisoare manifest, îndemnam studenţimea să se situeze pe aceiaşi linie spiritualistă ca şi generaţia din 1922 şi să continue lupta studenţească în acel sens.

Aceasta este întreaga activitate legionară de desfăşurată de mine în Anina.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau liber şi nesilit de nimeni, o susţin şi semnez propriu.-

ss Cobâlaş Nicolae

5 Decembrie 1953

C.N.S.A.S.

05.12.1953
Dată în fața noastră
M. Toma Nicolae

209

208

Urmare:

Declarație,

Subsemnatul Cobălaș Nicolae, născut la 3 Decembrie 1917, în com. Pelenia jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana Cobălaș, cu ultimul domiciliu în Hîncești - str. Ștefan cel Mare Nr. 9, condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la activitatea și legăturile mele în Anina jud. Caraș, declar cele ce urmează:

Imediat după terminarea războiului prin capitularea Germaniei, văzând că situația existentă e de oboseală, mi-am căutat un plasament care să-mi asigure existența - ne mai putând sta pe capul părinților sau a soții mele.

În acest sens i-am scris fratelui meu mai mare - Andrei - care se afla refugiat în Oravița să se intereseze dacă pe acolo nu-mi prinde găsi vre un post oarecare - indiferent unde, numai să fie plătit atât cât să-mi ajungă pentru trai.

Da scurt timp am primit răspuns afirmativ dela fratele, care mi-a comunicat că post fi angajat la U.D.R. (Uzinele și domeniile Reșița), mi-a comunicat de ce acte am nevoie și mi-a spus ca să mă și dau cât mai repede pentru ca locul să nu fie ocupat de altcineva.

Așa o'a făcut eă, în a doua jumătate a lunei lunie 1945, am fost angajat ca funcționar în direcția silvică U.D.R. - anume fiind contabil de exploatare la fabrica de cherestea din Anina - unde am rămas până în Mai 1947.

Semnătura, [illegible]

Urmare: Preferasem acest colț din țară anume ca să pot fi necunoscut și să mă pot strecura neobservat - atât timp cât se va menține situația almei existențe, sperând că conflictul între Anglo-Americani și Ruși nu va fi prea îndelungat, iar odată cu aceasta și schimbarea situației interne dela noi.

Eu cunoscusem încă din lagăr dela Vaslui - 1938-1940 - câțiva legionari fruntași din jud. Caraș și anume pe ing. Barbat Bartolomeu dela Reșița, pe Rom Octavian, Egurzi Virgil, Nicola Aurel - din Oravița și Valeriu Cârdu - tot din Oravița, dar în timpul celui stabilit în București, însă dintre aceștia în 1945, când m'am dus eu în Austria, nu mai era nici unul în țară - toți plecați în Germania.

După nume știam că există în Oravița un legionar Șaveri, ing. agronom, fost șef de grup T.D.C. și fost șef de regională T.D.C., pe acesta însă n'am putut să-l întâlnesc de oarece avea post în timpul dușmanului și nu venea pe acasă. Mi-am reamintit de el și m'am interesat de el, prin ing. Ciucur Constantin, șeful fabricii de cherestea din Anina - mai tânăr de cât mine - care era în legături de dragoste cu sora lui Șaveri.

După un timp de acomodare și cunoaștere mi-am făcut o serie de cunoștințe, față de care mi-am afirmat credința legionară în mod deschis, având discuții în acest sens de mai multe ori cu aceste persoane.

Semnătura, [illegible]

~~210~~ (209)

Urmare: Primul și cel mai apropiat - cel cu care am avut cele mai multe discuții în legătură cu organizația legionară a fost Nicolae Cichiri - cam de aceiași vârstă cu mine - originar din Oravița, contabil de exploatare la C.F.R. Anina (Calea Ferată Română) discuțiile obișnuite începeau comentând evenimentele zilei și treceam apoi la perspective în viitor - aici făcând legătura cu organizația legionară.

Nicolae Cichiri s'a declarat întotdeauna de acord cu mine în discuțiile avute, s'a afirmat ca prieten legionar - el îi cunoștea și pe Rom Octavian, Neda Dinu și Eppre Virgil - despre care vorbea numai de bine și îi făcea plăcere să apară ca prieten al lor. Nu am ținut ședințe și nu am colindat, dar am contat pe Nicolae Cichiri ca pe un legionar și am cântat de mai multe ori cântece legionare. În iarna anului 1946/1947, Nicolae Cichiri a fost transferat de la C.F.R. Anina la Depoul de locomotive Viling - dată de la care nu l-am mai văzut.

Am vorbit - prin telefon - de mai multe ori cu el, în timpul cât am mai stat eu în Anina, nu mai despre organizația legionară de oarece linia trecea prin mai multe centrale (Anina, Comarnic, Portul-Școal și Viling) și nu eram să fim interceptați.

Un altul cu care am avut discuții în legătură cu organizația legionară a fost Bistulescu - știut că funcționar-calculator

Semnătura, [illegible]

Urmare: la Fabrica de Cherestea Aninoasa în iarna anului 1945/1946. La origine oltean, absolvent al liceului comercial, după un o perioadă de am a fost transferat la C.F.R. Aninoasa drept ajutor de calculator al listelor de plată. Și Fabrica de Cherestea și Calea Ferată Forestieră erau în aceiași curte - între birouri nu fiind mai mult de 100 m. Mai târziu de câte mine, simpatizând organizația legionară cu Bîrtulescu am discutat despre legiune și am cântat cântece legionare în cursul plimbărilor ce făceam în jurul Aninei. Și el aștepta schimbarea situației interne de la noi - și era convins ca și mine că viitorul e al organizației legionare.

După transferarea lui Bîrtulescu la C.F.R., în locul său a venit Oravițan, absolvent al școlii normale, fiul șefului contencioscului din direcția Silvică U.D.R., originar din Oravița-română. Și cu acesta m'am împrietenit, am discutat despre organizația legionară și am cântat cântece legionare. Ei - Cichiri, Bîrtulescu și Oravițan, cunoșteau cântecele legionare încă din 1940/1941 și aceasta era punte de legătură pentru discuții.

Și pe Bîrtulescu și pe Oravițan, eu am contat ca pe legionari, deși formal nu erau încadrați - pe baza afirmațiilor de credință și convingeri în viitor.

În toamna anului 1946, am întâlnit în fața C.F.R.-ului, chiar în momentul plecării

Semnătura, [illegible]

(21 II) 211

Urmare: pe doctorul Mircea Alexandru, venit dela Portul-Secul (U.D.R.) la Spitalul Anina în interes de serviciu. Pe acesta - Mircea Alexandru în anul 1940/1941 l-am avut ca student legionar în grupul medicina dela Iași. L-am întrebat unde este și ce mai face - mi-a spus că e la Portul-Secul și că la Reșița - ca chirurg la spitalul Asigurărilor Sociale s-a aflat doctorul Nicolae David - fost șef al secției doctori dela corpul trăsnților dela Iași de pildă în momentul evacuării. Faptul că Mircea Alexandru mi-a vorbit de Nicolae David, m'a făcut să înțeleg că ei sunt în legături, cunoscându-se încă dela Iași.

În Mai 1947, la plecarea mea dela Anina, toți acești amintiți funcționau în locurile menționate: Nicolae Ciclinii - Ocolul Silvic Valiug, Bistulescu - C.F.R. Anina, Oravițan - Fabrica de Cherestea Anina, dr. Mircea Alexandru - Spitalul Asigurărilor Sociale dela Portul-Secul Caras, dr. Nicolae David - Spitalul Asigurărilor Sociale dela Reșița - Caraș.

În afară de aceștia, am mai fost cunoscut ca legionar de ing. Andrei Nicolaescu, procurist U.D.R. în direcția Silvică, care a și girat angajarea mea și care de câte ori mă duceam pe la Oravița și-l întâlneam mă întreba: Tot legionar? iar la răspunsul meu afirmativ, saluta: trăiască legiunea și căpitanul.

Știu că au fost legionari, dar nu am

Semnătura, [illegible]

Urmare: discutat cu ei și ing. Teodoianu, procurist în direcția Silvică U.D.R. și ing. Constantinescu chiar serviciul tehnic al Direcției Silvice U.D.R.

Acestea sunt legăturile și cunoștințele legionare pe care le-am avut în Avrig în timpul ședерei mele acolo.

Activitatea mea legionară chiar Avrig a mai constat și în faptul că a-i fi scris Tatianei Crăsnaru Sălușcă și anume:

I-am scris o primă scrisoare la scurt timp după instalarea mea în Avrig, cunoștințând-o unde sunt și făcându-i o prezentare generală a situației acestui centru muncitoresc. Lucrul se situează la scurt interval după redeschiderea de către Minele a lui Poboran și instalarea lui Boicu. Spiritele erau destul de agitate, peste faptul că salariile în devalorizarea continuă prin inflație nu puteau face față preției și peste faptul că toți în acel centru muncitoresc bieu foarte mult.

La această scrisoare a mea am primit răspuns o c.p. în care Tatiana Crăsnaru Sălușcă își manifesta bucuria că are vești de la mine și mi ruga să-i mai scriu.

După greva inițiată de muncitorii minieri în legătură cu plata ajutorului de iarnă - greva în care au fost oprite de la lucru și celelalte exploatări ale U.D.R.-ului chiar Avrig (Spălătoria și moara de cărbuni, Fabrica de

Semnătura, [illegible]

21 212

Urmare: fumuri, fabrica de chemstea, calea ferată
ştirză, de propitul de lemne şi Ocolul silvic
Heierolorff), i-am scris doi noi Italiani
Crăsmaru Gălușcă, relatându-i în amă-
nunt cele întâmplate.

La această scrisoare n'am primit răspuns
şi atunci am trimis o c.p. - câtor fuge
obişnuite - spre verificare, dar nici de
data aceasta n'am primit răspuns, în cât
am înţeles că Italianu Crăşmaru Gălușcă
sau e plecată sau înţelege pentru un timp
să întrerupă legăturile, în cât nu i-am mai
scris.

În luna 1946, am fost din nou la Iaşi.
La Iaşi m'am întâlnit cu d-nul Istrate,
cu Ghiţă Cazuc - împreună cu care am fost
şi am ţinut o şedinţă model cu grupul
agronomia - cu Ghiţă Crăşmaru, cu Ghiţă
Marcoci, cu Al. Popa. Cu toţi aceştia am
avut discuţii legionare - interesându-mă
de situaţia din Iaşi.

Revenit la Anina am scris şi am trimis
în Iaşi - spre multiplicare şi răspândire
printre studenţi - pe adresa lui Al. Popa,
două scrisori manifest: prima în le-
gătură cu alegerile generale parlamentare
din Noiembre 1946, iar a doua în legă-
tură cu ziua de 10 decembre - consideraţă
ca zi a studenţimei creştine.

În prima scrisoare manifest solemnam
studenţimea ca sau să nu voteze sau
să voteze cu Partidul Ţărănesc, iar în

Semnătura: [illegible]

Urmare: a dovedi scrisoare manifest solemnam studenţimea să se dăruiască pe aceiaşi linie spiritualistă ca şi generaţia din 1922 şi să continue lupta studenţească în acel sens.

Aceasta este ştiinţa activităţii legionare desfăşurată de mine în Anina.

Aceasta este declaraţia pe care o dau liber şi nesilit de nimeni, o susţin şi semnez.

5 decembrie 1953.

Semnătura,

212 43

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE, născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia judeţul Bălţi, fiul lui PETRU şi ANA COBALAS, cu ultimul domiciliu în Huşi, str. Stefan cel Mare Nr.9, condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la EUGEN TURCANU declar cele ce urmează :

Stiu dela ALEXANDRU BOGDANOVICI, N SIMIONESCU şi din cele discutate în penitenciarul Suceava cu Dumitru MOISIU şi alţii, că EUGEN TURCANU era F.D.C-ist cu activitate desfăşurată în cadrul grupului din Câmpulung-Moldovenesc.-

Stiu că după terminarea studiilor liceale, EUGEN TURCANU s'a căsătorit cu una din fiicele ajutorului comandant legionar, avocat ERHAN din Câmpulung-Moldovenesc

Cu avocatul ERHAN eu am stat împreună cu domiciliu obligatoriu în lagărul dela Vaslui, el era ajutor comandant legionar vechi, gradat de C.Z.CODREANU.-

Stiu că la şedinţa pe care OVIDIU GAINA a ţinut-o în Iaşi cu şefii grupurilor pe la sfârşitull lunei Ianuarie 1946, acesta l-a recomandat pe EUGEN TURCANU ca pe un bun element legionar ce va veni în centrul studenţesc din toamnă. La acea sedinţă ţinută de OVIDIU GAINA au luat parte AUREL GHERASE în calitate de şef al centrului studenţesc legionar, DUMITRU SOLCAN, şef al grupului politehnica, GHITA CAZIUC, şef al grupului agronomia şi DUMITRU MOISIU şef al grupului medicina. Recomandarea lui EUGEN TURCANU a fost un fapt incidental - OVIDIU GAINA l-a recomandat deoarece era bucovinean şi aceasta îi satisfăcea propriul său orgoliu. In şedinţa propriu zisă s-au discutat alte lucruri şi anume : intrarea în legalitate aşa cum era cerută de N.PATRASCU în circulara sa, întregirea acestei circulare de OVIDIU GAINA

213

44

într'un sens modificat şi cu aceiaşi ocazie OVIDIU GAINA l-a lăsat pe AUREL GHERASE ca înlocuitor al său în regiobala Moldova de Mijloc.-

2. EUGEN TURCANU i-a fost prezentat lui AL BOGDANOVICI de către NICOLAE SIMIONESCU în calitate de şef al centrului studenţesc legionar, atunci când AL BOGDANOVICI a preluat grupul universitatea (toamna anului 1947) NICOLAE SIMIONESCU a urmat la conducerea centrului studenţes după DUMITRU SOLCAN, care luase parte la şedinţă ţinută de OVIDIU GAINA în toamna 1946, încât referinţele şi recomandarea făcută pentru EUGEN TURCANU s'a transmis din unul în altul.-

De unde cunoaşte ?

3.Pe baza informaţiilor şi recomandării ce avea, AL BOGDANOVICI - în calitatea sa de şef al grupului universitatea - s'a înţeles cu EUGEN TURCANU ca acesta să se încadreze în U.N.S.R. - nu ca un simplu membru, ci căutând să ajungă în comitetul de conducere, astfel ca să cunoască şi să ştie toate hotărîrile ce se luau privind studenţimea, lucruri pe care EUGEN TURCANU să le comunice lui AL BOGDANOVICI, pentru ca la rândul său acesta să ştie ce contra măsuri să ia în cadrul unităţii legionare ce conducea. EUGEN TURCANU a acceptat propunerea făcută de AL. BOGDANOVICI şi a trecut deîndată la aplicarea ei.-

De unde cunoaşte ?

4. Nu numai că ajunge în comitetul de conducere al U.N.S.R.-ului, dar foarte în curând EUGEN TURCANU se face remarcat, astfel că se înscrie în P.M.R. şi chiar e trimis în cadrul partidului la o şcoală diplomatică.-

5. AL BOGDANOVICI a fost tot timpul în legătură cu EUGEN TURCANU, în sensul înţelegerii avute. Pentru a-i transmite lui Al. BOGDANOVICI cele ce avea, EUGEN TURCANU folosea întâlnirile lor la facultate, cu toate posibilităţile bune pentru aceasta : bibliotecă, amfiteatre, săli seminariale, etc.

6. Ca deţinut, după arestarea sa, EUGEN TURCANU a venit mult mai târziu în penitenciarul Suceava - după redactarea memoriului din August 1948 de către mine pr. NICOLAE PASLARU, ALEXANDRU BOGDANOVICI, REMUS DANES, AUREL GHERASE, VIORICA PARNAC şi OLTEA MANOLIU şi destul de mult timp, EUGEN TURCANU s'a menţinut într'o poziţie de totală izolare.-

După desfiinţarea secţiei subsol (Noembrie 1948) la etajul I unde a fost mutat EUGEN TURCANU, a fost scos ca planton pe sala, situaţie în care a rămas până la

214 215

plecarea sa din penitenciarul Suceava la Piteşti, cu o sarcină întrerupere în timpul procesului.-

7. In timp ce erau grupaţi în vederea judecării procesului grupului universitatea, între AL BOGDANOVICI EUGEN TURCANU şi STEFAN MORAVSCHI, a intervenit înţelegerea transformării activităţii de aşa zisă reeducare în activitate O.D.C.C. (organizaţia deţinuţilor cu convingeri comuniste Acest fapt în fond nu era decât schimbarea firmei activităţii vechi, având acelaş scop şi consimţământul şi aprobarea implicite din partea mea.-

La începutul lunei Noembrie 1948, în urma unui memoriu ce a făcut - memoriu de desarmare a organizaţiei legionare şi a întregului său trecut şi în urma discuţiilor avute cu mine încă din luna August 1948 - discuţii în care căutam o deslegare a situaţiei noastre, măcar parţial - AL BOGDANOVICI, iniţiase şi conducea în camera Nr.9 dela etaj. II, o activitate de aşa zisă reeducare, menită să inducă în eroare autorităţile - prin simularea unor convingeri şi a unei activităţi în favoarea regimului şi astfel să deschidă o portiţă de eşire din penitenciar, măcar pentru cei mai slab pregătiţi şi care erau o povară în viaţa noastră zilnică de deţinuţi.-

Această activitate de reeducare căuta să repete ceiace făcuse în penitenciarul Aiud ROGOJEANU şi GHEORGHITA - din grupul cărora - pe baza unui decret - se eliberase în primăvara anului 1947 cca 60 - 80 de inşi - lucruri pe care BOGDANOVICI le cunoştea din timpul deţinerii sale acolo.-

Cu toate acestea am fost pus la curent de AL BOGDANOVICI şi le-am discutat împreună în a doua jumătate a lunii Noembrie 1948, după desfiinţarea secţiei subsol şi după ce eu am fost mutat în camera 9 dela etajul II.-

Eu i-am dat încuvinţarea şi aprobarea lui AL BOGDANOVICI pentru desfăşurarea activităţii de reeducare - eu rămânând pentru el în faţa organizaţiei legionare, martor pentru aceasta - pentru a încerca să deschidă şi el în felul acela o portiţă de eşire din penitenciar, pentru cei mai slab pregătiţi, restul menţinându-se, aşa cum rămăsesem şi eu, pe o poziţie de intransigenţă şi atitudine dârză legionară.

Pe baza acestei încuvinţări şi aprobări, în timp ce erau grupaţi în vederea procesului lor, BOGDANOVICI, TURCANU şi MORAVSCHI, pornind dela prietenia personală ce-i lega , au hotărît transformarea activităţii de reedu-

care în activitate O.D.C.C. Ei nu au spus-o niciodată expres dar pentru toată lumea era clar că O.D.C.C-ul era acelaş lucru cu reeducarea şi avea acelaş scop fiind doar firmă şi formă de organizare schimbată.-

Activitatea O.D.C.C. începe în penitenciarul Suceava în a doua jumătate a lunei Martie 1949 şi anume :la etajul II în camera 9 unde era STEFAN MORAVSCHI, în camera 17 unde era AL BOGDANOVICI şi la etajul I în camera în care era EUGEN TURCANU.-

Această activitate a încetat la scurt timp după plecarea primei serii spre Aiud şi Piteşti, în principal datorită reînceperii proceselor, care au ţinut până toamna târziu, când s'a şi lichidat cu deţinuţii legionari din penitenciarulmSuceava.-

8. Deodată cu desfăşurarea activităţii O.D.C.C. şi serviciul de informaţii din peniteciar, se subordonează lui BOGDANOVICI, TURCANU şi MORAVSCHI şi activităţii ce se desfăşoară. Serviciul de informaţii din penitenciar procură ştiri referitoare la felul în care a privită noua activitate (.O.D.C.C.) cine se declară pentru ea şi deasemeni procură informaţii pe care BOGDANOVICI, TURCANU şi MORAVSCHI le dau administraţiei, pentru a-şi face "mână bună" pentru a atrage atenţia asupra lor, pentru a masca gândul şi scopul ascuns al activităţii ce desfăşurau.-

REMUS DANIS mi-a comunicat de două-trei ori conţinutul notelor informative date de STEFAN MORAVSCHI. Acest conţinut era cu totul neimportant. Acelaş lucru făceau şi BOGDANOVICI şi TURCANU.-

9. Pe data de 19 Aprilie 1949, pe toţi ne-a surprins plecarea primei serii din Suceava spre Aiud şi Piteşti, tot aşa cum cu trei luni de zile în urmă ne surprinsese începerea proceselor. Eu am fost printre cei plecaţi la Aiud şi au mai fost BRONISLAV IRION, NICOLAE ALEXA, TRAIAN AMBRIZIE, GH MARCOCI, TUDOR POPESCU, REMUS DANIS, GH EFTIMIE etc. Printre cei plecaţi la Piteşti au fost EUGEN TURCANU, CIORNEA VOLOTELU, MIHUTA, ISTRATE, etc.-

10. Referitor la EUGEN TURCANU am aflat în colonia Nistru dela studentul CARCIUMARU rămas în Septembrie 1952 acolo şi am aflat în penitenciarul Aiud dela studenţii DIMITROV, MIJA şi CARAUSU rămaşi în Iunie 1953 acolo, mai multe lucruri anume că în penitenciarul Piteşti, EUGEN TURCANU conducea o nouă formă de activitate, neînţeleasă pentru

216

cei mai mulţi - o activitate de autodemascare, o activitate de reluare şi urmărire a tot ce făcusei anterior, ceva pentru care nu există un nume adecuat, o activitate care a început în iarna lui 1949 - 1950 şi mai ales primăvara lui 1950 şi prin care pe rând au fost trecuţi toţi studenţii deţinuţi acolo.-

Am mai aflat că tot lui EUGEN TURCANU i se datoreşte şi moartea lui AL BOGDANOVICI în spitalul din Piteşti şi anume lucrul acesta l-a făcut EUGEN TURCANU ca urmare a cuvântului meu din penitenciarul Suceava, că BOGDANOVICI e bun de juchit de chele şi datorită atitudinii lui BOGDANOVICI în Piteşti, după ce s'a reîntâlnit cu studenţii legionari deţinuţi încă de prin 1941, pe care-i cunoştea de pe timpul deţinerii sale în penitenciarul Aiud.-

Incă din Martie Aprilie 1949, puţin timp după înfiinţarea activităţii O.D.C.C. AL BOGDANOVICI trecând şi încălcând limitele înţelegerii avute cu mine în Noembrie 1948, a trecut la atacuri personale împotriva unora dintre noi, inclusiv împotriva mea - şi la atacuri împotriva organizaţiei legionare, care lucruri fiindu-mi aduse la cunoştinţă m'am purtat la expresia "BOGDANOVICI acesta bun e de juchit de chele". Lucrurile în fond le-am discutat cu TUDOR POPESCU şi REMUS DANIS împreună cu care eram în aceiaşi cameră, cuvântul meu a fost însă repede cunoscut de toţi din Suceava şi de EUGEN TURCANU - şi a a fost apreciat ca o hotărîre cel puţin a unei "corecţii" dacă nu mai mult. In plus odată ajuns la Piteşti şi întâlnindu-se cu VALARIU GAFENCU, IANULIDE, fraţii PANDURESCU şi alţii din cei vechi, BOGDANOVICI nu numai că nu a mai vrut să continue a lucra cu EUGEN TURCANU, dar chiar a luat poziţie împotriva acestuia, demascând activitatea dusă la Suceava şi reîncepută la Piteşti. "Corecţia" aplicată lui BOGDANOVICI a fost de natură însă a-l costa viaţa, murind în spital.-

Am mai aflat referitor la EUGEN TURCANU - tot dela DIMITROV - mi-a spus şi CARAUSU - că în primăvara anului 1952, a fost judecat şi condamnat pentru cele făcute în penitenciarul Piteşti la 25 ani muncă silnică.-

Hotărîrea începerii activităţii de reeducare îmi aparţine mie şi lui BOGDANOVICI şi datează încă din August 1948, din timpul redactării memoriului amintit, de atunci de când ne-am pus problema inducerii în eroare a autorităţilor, în orice fel, pentru a deschide o portiţă de eşire din penitenciar, măcar la cei mai slab pregătiţi dintre noi

(217) ~~218~~

şi care erau şi o greutate în viaţa noastră de acolo.

Discuţii în legătură cu această problemă am avut în parte cu preotul NICOLAE PASLARU, cu TUDOR POPESCU cu REMUS DANIS, cu DUMITRU MOISIU, eu având încredere în posibilităţile şi în pregătirea lui BOGDANOVICI de a scoate la bun sfârşit această problemă. Pe cei care nu cunoşteau lucrurile, în fond i-au surprins cântecele : Internaţionala, etc. - repede însă au putut să vadă că totul era făcut anume ca să fie aşa cum era.

Au fost din primul moment alături de BOGDANOVICI, în activitatea de reeducare, BARNA, BATOVICI, PUSCASU şi încă doi. Această activitate imitând ceiace făcuseră ROGOJANU şi GHEORGHITA la Aiud - consta din şedinţe în care BOGDANOVICI făcea expuneri sumare, asupra tezelor marxiste, discuţii şi cântece. Asupra felului desfăşurării acestei activităţi de reeducare, eu m'am înţeles cu BOGDANOVICI şi i-am dat întreg consimţământul meu - deplină aprobare a mea. Luc ul acesta a fost cunoscut şi de IRION BRONISLAV, GH MARCOCI, dr. V. CARDEI şi îndată ce am avut posibilităţi, de pr. N.PASLARU, TUDOR POPESCU, REMUS DANIS şi DUMITRU MOISIU (care erau la etajul I)

In desfăşurarea formei noi de activitate în penitebciarul Piteşti, EUGEN TURCANU se situează perfect în continuare pe linia căutării unei portiţe de eşire din închisoare, prin orice mijloace, pentru cât mai mulţi posibil.

Personal nu cunosc din ordinul cui şi din ce dispoziţii s'a desfăşurat activitatea din penitebciarul Piteşti, în penitenciarul Suceava însă, activitatea legionară desfăşurată sub cele două forme, de reeducare şi O.D.C.C. a fost cu consimţământul şi aprobarea mea, în principal şi cu ştirea, consimţământul şi aprobarea lui pr. N.PASLARU, TUDOR POPESCU, REMUS DANES şi DUMITRU MOISIU - acei care erau acceptaţi de ceilalţi deţinuţi legionari din penitenciarul Suceava ca şefi ai lor.-

Personal nu am stat niciodată de vorbă, nici cu EUGEN TURCANU, nici cu STEFAN MORAVSCHI, la amândoi aceştia le-au fost cunoscute şi părerile şi consimţământul şi aprobarea a mea şi a celorlalţi : pr. N PASLARU, TUDOR POPESCU, REMUS DANES şi DUMITRU MOISIU prin AL BOGDANOVICI, din timpul cât au stat împreună în vederea procesului lor.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau liber şi nesilit de nimeni, o susţin şi semnez.-

ss N. Cobâlaş

18 Oct. 1953.

07.12.1953
Data în fața noastră
Mr. Tomoi Nicolae

218

Urmare:

Declarație,

Subsemnatul Cobălaș Nicolae, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenia jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana Cobălaș, cu ultimul domiciliu în Huși - str. Ștefan cel Mare Nr. 9, condamnat la 25 ani muncă silnică pentru activitate legionară, referitor la Eugen Țurcanu, declar cele ce urmează:

I - Știu de la Al. Bogolanovici, N. Simionescu și din cele discutate în Penitenciarul Jilava cu dl. Moisin și alții, că Eugen Țurcanu era F.D.C.-ist, cu activitate desfășurată în cadrul grupului din Câmpul-dung Moldovenesc;

Știu că după terminarea studiilor liceale, Eugen Țurcanu s'a căsătorit cu una din fiicele ajutorului comandant legionar avocat Erhan - din Câmpul-dung Mold. Cu avocatul Erhan, eu am stat împreună cu domiciliul obligatoriu în lagărul de la Vaslui - el era ajutor comandant legionar vechi - grațiat de C.Z. Codreanu.

Știu că la sediința pe care Ovidiu Șăină a ținut-o în Iași cu șefii de grupuri pe la sfârșitul lunei Ianuarie 1946, acesta l-a recomandat pe Eugen Țurcanu - ca pe un bun element legionar ce va veni în centrul studențesc din Bănină. La acea ședință ținută de Ovidiu Șăină au luat parte: Aurel Gherasie - în calitate de șef al centrului studențesc legionar, dumitru Stăican - șef al grupului politehnica, Ghiță Cazimir - șef al grupului agronomia și dumitru Moisin - șef al grupului

Semnătura, [illegible]

Urmare: medicina. Recomandarea lui Eugen Țurcanu a fost un fapt incidental - Ovidiu Găină l-a recomandat de oarece era bucovinean și aceasta îi satisfăcea propriul său orgoliu - în ședința proprie zisă s'au discutat alte lucruri și anume: intrarea în legalitate așa cum era cerută de N. Patrașcu în circulara sa, întregirea acestei circulare de Ovidiu Găină într'un sens modificat și cu aceiași ocazie O. Găină l-a lăsat pe Aurel Gherasa ca locuitor al său în regionala Moldova de mijloc.

2. Eugen Țurcanu i-a fost prezentat lui Al. Bogdanovici de către Nicolae Simionescu - în calitate de șef al centrului studențesc legionar, atunci când Al.B. a preluat grupul universitar (toamna anului 1947). Nicolae Simionescu a urmat la conducerea centrului studențesc după dumitru Stelcan, care luase parte la ședința ținută de Ovidiu Găină în ianuarie '1946, în cât referințele și recomandarea făcută pentru Eugen Țurcanu s'a transmis din unul în altul.

3. Pe baza informațiilor și recomandării ce avea, Al. Bogdanovici - în calitatea sa de șef al grupului universitar - s'a înțeles cu Eugen Țurcanu, ca acesta să se încadreze în U.N.S.R. - nu ca un simplu membru, ci căutând să ajungă în comitetul de conducere, astfel ca să cunoască și să știe toate hotărârile ce se luau privind studențimea, lucruri pe care Eugen Țurcanu să i le comunice lui Al. Bogdanovici, pentru ca la rândul său

Semnătura, [illegible]

220
21:1

Urmare: acesta să știe ce contra măsuri să ia în cadrul unității legionari ce conducea. Eugen Țurcanu a acceptat propunerea făcută de Al. Bogdanovici și a trecut oficial la îndeplinirea ei.

4- Nu numai că ajunge în comitetul de conducere al U.N.S.R.-ului, dar, foarte în curând Eugen Țurcanu se face remarcat, astfel că se înscrie în P.M.R. și chiar e trimis în cadrul partidului la o școală diplomatică.

5- Al. Bogdanovici a fost tot timpul în legătură cu Eugen Țurcanu, în sensul înțelegerii avute. Pentru a-i transmite lui Al. Bogdanovici cele ce avea, Eugen Țurcanu folosea întâlnirile lor la facultate, cu toate posibilitățile bune pentru aceasta: bibliotecă, amfiteatre, săli seminariale, etc.

6- Ca element - după arestarea sa - Eugen Țurcanu a venit mult mai târziu în Penitenciarul Sucevei - după redactarea memoriului din August 1948 de către mine, pr. N. Păslaru, Al. Bogdanovici, Remus Radu, Aurel Ghircoiaș, Viorica Pârnuc și Ofelia Manolin și destul de mult timp, Eugen Țurcanu s'a menținut într'o poziție de totală izolare. După dinființarea secției muncă - (Noembrie 1948) la etajul I, unde a fost mutat, Eugen Țurcanu a fost scos cu planton pe sală, situație în care a rămas până la plecarea sa din Penitenciarul Sucevei la Pitești - cu o scurtă întrerupere în timpul procesului.

7- În timp ce eram grupați în vederea jude-

Urmare: cării procesului grupului universitar, între Al. Bogdanovici, Eugen Țurcanu și Ștefan Morariului, a intervenit înțelegerea transformării activității de așa zisă reeducare în activitate O.D.C.C. (organizația deținuților cu convingeri comuniste). Acest fapt în fond nu era de cât schimbarea firmei activității vechi, având același scop și consimțământul și aprobarea implicită din partea mea.

De începutul lunei noembrie 1948, în urma unui memoriu ce a făcut — memoriu de dezavuare a organizației legionare și a întregului său trecut și în urma discuțiilor avute cu mine mai din luna August 1948 - discuții în care căutam o dezlegare a situației noastre, măcar parțial — Al. Bogdanovici, inițiază și conduce, în camera Nr. 9 de la etajul II, o activitate de așa zisă reeducare menită să ducă în eroare autoritățile — prin simularea unor convingeri și a unei activități în favoarea regimului — și astfel să deschidă o portiță de ieșire din penitenciar măcar pentru cei mai slab pregătiți și care erau o povară în viața noastră zilnică de deținuți. Această activitate de reeducare căuta să repete ceea ce făcuse în Penitenciarul Aiud Rogojanu și Ghiorghiță - din grupul cărora - pe baza unui decret de eliberare în primăvara anului 1947 cca 60-80 de inși - lucruri pe care Bogdanovici le cunoștea din timpul deținerii sale acolo.

Cu toate acestea am fost pus la curent de

Semnătura, [illegible]

2211

Urmare: Al. Bogdanovici și l-am discutat împreună în a doua jumătate a lunei Noembre 1948, după desființarea rezistenței subsol și după ce eu am fost mutat în camera 9 de la etajul II. Eu i-am dat încuviințarea și aprobarea lui Al. Bogdanovici pentru desfășurarea activității de reeducare - eu rămânând pentru el, în fața organizației legionare martor pentru aceasta - pentru a încerca să deschidă în felul acela o portiță de ieșire din Penitenciar pentru cei mai slab pregătiți, restul menținându-se, așa cum rămâneam și eu, pe o poziție de intransigență și atitudine dârză legionară.

Pe baza acestei încuviințări și aprobări, în timp ce eram grupați în vederea procesului, Bogdanovici, Iuscaru și Moraveți, pornind de la prietenia personală ce-i lega, au hotărât transformarea activității de reeducare în activitate O.D.C.C.. Ei mi-au spus-o încă odată expres, deși pentru toată lumea era clar că O.D.C.C.-ul era același lucru cu reeducarea și avea același scop, fiind doar firmă și formă de manifestare schimbată.

Activitatea O.D.C.C. începe în Penitenciarul Jilava în a doua jumătate a lunei Martie 1949 și anume: La etajul II, în camera 9 - unde era Ștefan Moraveți, în camera 17 - unde era Al. Bogdanovici și la etajul I, în camera în care era Eugen Iuscaru. Această activitate a început la sfârșit

Semnătura, [illegible]

Urmare: Imediat după plecarea primei serii spre Aiud și Pitești - în principal datorită începerii procesului, care au ținut până toamna târziu, când s'a și încheiat cu obținuții legionari ai Penitenciarul Jilava. 8- De o dată cu desfășurarea activității O.D.C.C. și serviciul de informații al penitenciar i se subordonează lui Bogdanovici, Țurcanu și Moravschi și activității ce se desfășoară. Serviciul de informații al penitenciar procură știri referitoare la felul în care e privită noua activitate (O.D.C.C.), cine se declară pentru ea și de asemeni procură informații pe care Bogdanovici, Țurcanu și Moravschi, le dau administrației pentru a-și face „mână bună", pentru a atrage atenția asupra lor, pentru a masca scopul și scopul ascuns al activității ce desfășoară. Remus Davis mi-a comunicat de două, trei ori conținutul notelor informative date de Ștefan Moravschi. Acest conținut era cu totul neimportant. Același lucru făceau și Bogdanovici și Țurcanu. 9- Pe data de 19 Aprilie 1949, pe toți ne-a surprins plecarea primei serii din Lucrări spre Aiud și Pitești, tot așa cum cu trei luni de zile în urmă ne surprinsese începerea procesului. Eu am fost printre cei plecați la Aiud și au mai fost: Bronislav Trioșu, Nicolae Alexa, Traian Ambrozie, Gh. Marcoci, Tudor Popescu, Remus Davis, Gh. Ifrimie, ș.a. Printre cei plecați la Pitești au

Semnătura, [illegible]

V 224

Urmare: fost Eugen Țurcanu, Ciornea, Colotelo, Mihuță, Ibrăilă, etc.

10- Referitor la Eugen Țurcanu, am aflat în colonia Mistru dela studentul Cărciumaru, rămas în Septembrie 1952 acolo și am aflat în penitenciarul Aiud dela studenții dimitrov Mija și Cărăușu, rămași în Iunie 1953 acolo, mai multe lucruri și anume că în penitenciarul Pitești, Eugen Țurcanu conducea o nouă formă de activitate - neînțeleasă pentru cei mai mulți - o activitate de autodemascare, o activitate de reluare și urmărire a tot ce făcuse anterior, ceva pentru care nu există un nume adecvat, o activitate care a început în iarna lui 1949/1950 și mai ales primăvara lui 1950 și prin care - pe rând - au fost trecuți toți studenții deținuți acolo.

Am mai aflat că tot lui Eugen Țurcanu i se datorește și moartea lui Al. Bogdanovici în spitalul din Pitești și anume: lucrul acesta l-a făcut Eugen Țurcanu ca urmare a cuvântului meu din Penitenciarul Aiud că Bogdanovici e bun de predat de către și datorită atitudinei lui Bogdanovici în Pitești, după ce s-a reîntâlnit cu studenții legionari - deținuți încă de prin 1941 - pe care îi cunoștea din timpul detenției sale în Penitenciarul Aiud.

Încă din Martie/Aprilie 1949, puțin timp după reluarea activității O.D.C.C., Al. Bogdanovici - trecând și călcând limitele

Semnătura, [illegible]

Urmare: înțelegerii avute cu mine în noembrie 1948, a făcut la afaceri personale împotriva unora dintre noi - inclusiv împotriva mea - și la afaceri împotriva organizației legionare, care lucruri fiindu-mi aduse la cunoștință m'au purtat la expresia: Bogolanovici acesta, bun e de închis ca cele. Lucrurile în fond le-am discutat cu Tudor Popescu și Remus Dănuș, împreună cu care eram în aceiași cameră cuvântul meu a fost însă repede cunoscut de toți în lucrare - și de Eugen Țurcanu - și a fost apreciat ca o hotărâre cel puțin a unei „corecții" dacă nu mai multă. În plus, odată ajuns la Pitești și întâlnindu-se cu Valeriu Gafencu, Ianuliade, frații Pandurescu și alții din cei vechi, Bogolanovici nu numai că nu a mai vrut să continue a lucra cu Eugen Țurcanu, dar chiar a luat poziție împotriva acestuia, demascând activitatea și dusă la Jilava și începută la Pitești. „Corecția" aplicată lui Bogolanovici a fost de natură însă al costa viața - murind în spital.

Am mai aflat, referitor la Eugen Țurcanu-tăl de la Dimitrov, Mija și Cărăușu - că în primăvara anului 1952, a fost judecat și condamnat - pentru cele făcute în Penitenciarul Pitești - la 25 ani muncă silnică.

Hotărârea ruperii activității de reeducare îmi aparține mie și lui Bogolanovici și de-

Semnătura, [illegible]

222

Urmare: Tragi mică către August 1948, către începutul redactării memoriului amintit, de atunci de când ne-am pus problema inducerii în eroare a autorităților în orice fel pentru a deschide o portiță de ieșire către penitenciar măcar la cei mai slab pregătiți dintre noi și care erau și o greutate în viața noastră de acolo.

Discuții în legătură cu această problemă am avut în parte cu pr. N. Pășlaru, cu Teodor Popescu, cu Remus Davis, cu Dumitru Moisin, cu având rezerve în posibilitățile și în pregătirea lui Bogdanovici de a scoate la bun sfârșit această problemă. Pe cei care nu cunoșteau lucrurile în fond i-au surprins cântecele: Internaționala, etc - repede însă au putut să vadă că totul era făcut anume ca să fie așa cum era. Au fost atunci primul moment alături de Bogdanovici în activitatea de reeducare: Barna, Batovici, Puscasu și încă alții. Această activitate - înțând cont și de ședințele Kogolniceanu și Shiozlita-la Aiud - consta din ședințe în care Bogdanovici făcea expuneri sumare asupra textelor marxiste, discuții și cântece. Asupra felului desfășurării acestei activități de reeducare, eu m'am întâlnit cu Bogdanovici și i-am dat întreg consimțământul meu - deplină aprobarea mea. Acestea a fost cunoscut și de Irion Bronislav, Gh. Marcoci, ob. V. Cârdei

Semnătura, [illegible]

Urmare: și odată ce am avut posibilități: de pr. N. Pășlaru, Tudor Popescu, Remus Dănuș și Dumitru Moisin (care era la etajul I).

În desfășurarea formei noui de activitate în Penitenciarul Pitești, Eugen Țurcanu se situează perfect în continuarea pe linia căutării unei porți de ieșire din închisoare prin orice mijloace, pentru cât mai mulți oameni.

Personal nu cunosc din ordinul cui și din ce dispoziții s'a desfășurat activitatea din Penitenciarul Pitești; în Penitenciarul Jilava însă activitatea legionară desfășurată sub cele două forme: de reeducare și O.D.C.C. a fost cu consimțământul și aprobarea mea în principiu și cu știrea, consimțământul și aprobarea lui pr. N. Pășlaru, Tudor Popescu, Remus Dănuș și Dumitru Moisin - ani care erau acceptați de ceilalți deținuți legionari din Penitenciarul Jilava ca șefi ai lor.

Personal nu am stat niciodată de vorbă nici cu Eugen Țurcanu, nici cu Ștefan Moraușchi, la aminitele acestea mi-au fost cunoscute și părerile și consimțământul și aprobarea și a mea și a celor-lalți: pr. N. Pășlaru, Tudor Popescu, Remus Dănuș și Dumitru Moisin, prin Al. Bogdanovici, din timpul cât am stat împreună în vederea procesului lor. Aceasta este declarația pe care o dau liber și nesilit de nimeni,

7-12-53 o susțin și semnez —— Semnătura, [illegible]

223 227

D E C L A R A T I E

Subsemnatul COBALAS NICOLAE născut la 3 Decembrie 1917 în comuna Pelenia jud. Bălți, fiul lui PETRU și ANA COBALAS cu ultimul domiciliu în Huși str. Stefan cel Mare Nr.9, condamnat la 25 ani muncă silnică, declar cele ce urmează :

N'am dat răspunsuri complete în anchetă referitor la familia CRASMARU - avocatul și TATIANA GALUSCA CRASMARU, soția sa din încăpățânare și fanatism legionar, pentru a nu descoperi elementele propriei organizații și datorită faptului că știam că soții CRASMARU în 1948 rămăseseră nearestați și prin activitatea lor în legătură cu comandamentul organizației legionare, reprezentau factorii de continuitate a activității legionare afară.-

Eu știam că TATIANA CRASMARU GALUSCA era legionară la fel cu soțul ei încă din timpul vieții lor studențești, eu știam că ambii se afirmase prin activitate legionară desfășurată, făcându-se cunoscuți ca nume în lumea legionară. Eu știam că ambii l-au cunoscut pe CORNELIU ZELEA CODREANU fiind în legătură personală cu el și printre legionari lucrul acesta e de mare respect. Eu știam că ambii lucrase ca agenți ai biroului II și mai târziu lucrase în serviciul de informații legionar condus de EUGEN TEODORESCU, eu știam că ambii erau necunoscuți autorităților de siguranță ale statului, deoarece nici unul din ei - în 1940 -1941 (Septembrie - Ianuarie) nu ocupau vreo funcție publică, prefect, primar, chestor, etc. după cum nu fuseseră întrebuințați nici în cadrele de conducere ale organizației legionare : șef de regiune, șef de județ șef de corp etc. și nici nu fusese în situația de a intra în "legalitate" în toamna anului 1945. Eu știam că ambii

221

prin activitatea lor ce-mi era cunoscută, reprezentau elemente bune ca legionari, dinamici, hotărîţi şi din toate aceste motive de început nu am dat răspunsuri complecte în anchetă în legătură cu ei, sperând ca problema lor să treacă nelămurită, să se închee pur şi simplu.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau liber şi nesilit de nimeni, o susţin şi semnez.-

ss Cobâlas Nicolae

8 Decembrie 1953

C.N.S.A.S.

Urmare:

08.12.1953
Dat în fața noastră
Ion Ioana Nicolae

226

225

Declarație,

Subsemnatul Cobâlaș Nicolae, născut la 3 decembrie 1917, în com. Pelenis jud. Bălți, fiul lui Petru și Ana Cobâlaș, cu ultimul domiciliu în Hârși - str. Ștefan cel Mare nr. 9, condamnat la 25 ani muncă silnică, declar cele ce urmează:

N'am dat răspunsuri complecte în ancheta referitor la familia Crăsnaru - avocatul și Tatiana Gâlușcă-Crăsnaru, soția sa - din următoarele fapte: cunoșteam legionar, pentru a nu descoperi elementele proprii organizației și datorită faptului că știam că soții Crăsnaru - în 1941 rămăseseră nearestați și prin activitatea lor în legătură cu comandamentul organizației legionare, reprezentau factori de continuitate a activității legionare afară.

Eu știam că Tatiana Crăsnaru-Gâlușcă era legionară, la fel ca soțul ei, încă din timpul vieții lor studențești; eu știam că amîndoi se afirmase prin activitatea legionară desfășurată, făcându-se cunoscuți ca atare în lumea legionară; eu știam că amîndoi l-au cunoscut pe C. Z. Codreanu - fiind în legături personale cu el și printre legionari lucrul acesta e de mare respect, eu știam că amîndoi lucrau ca agenți ai Biroului II și mai târziu lucrau în serviciul de informații legionar, condus de Eugen Teodorescu; eu știam că amîndoi erau necunoscuți autorităților de siguranță ale Statului, deoarece nici

Semnătura,

Urmare: unul dintre ei - în 1940/1941 (septembrie - ianuarie) nu ocupase vre o funcție publică: prefect, primar, chestor, etc, după cum nu fusese atribuit nici în cadrele de conducere ale organizației legionare: șef de regiune, șef de județ, șef de cap, de. și nici nu fusese în situația de „a intra în legalitate" - în toamna anului 1945, eu știam că aceștia - prin activitatea lor cu-noscută - reprezentau elemente bune ca legionari, dinamici, inteligenți și din toate aceste motive de neputință au dat răspunsuri complete în ancheta în legătură cu ei, sperând ca problema lor să treacă neobservată - să se rezolve pur și simplu.

Aceasta este declarația pe care o dau liber și nesilit de nimeni, o scriu și semnez. Bucureș-

8 decembrie 1953.

Semnătura,

C.N.S.A.S.

225

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Cotălas Nicolae, născut la 3 dec. 1917, în com. Selemă - Bălți U.R.S.S, fost avocat, cu ultim domiciliu în
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Hus Str. Ștefan cel Mare Nr. 9.

7 iulie 1954

Orașul R. Sărat

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Ce mai ai de declarat, în afară de cele declarate până în prezent, despre activitatea criminală ce ai desfășurat în penitenciare, la care ai contribuit și de ce?

Răspuns: În declarațiile anterioare și în interogatoriile ce mi-au luat în decursul cercetărilor, subsemnatul am declarat întreaga mea activitate criminală pe care am desfășurat-o până la arestare cât și după arestare.

În aceleași declarații și interogatorii, subsemnatul am arătat și activitatea criminală desfășurată de alte elemente, pe unii cele văzute de mine pe unii cele auzite de mine.

Îmi mențin în totul declarațiile pe care le-am dat și interogatoriile ce mi-au luat în care eu mi-am recunoscut activitatea criminală cât și pe a altora.

În plus, nu mai am nimic de declarat despre activitatea mea criminală desfășurată în penitenciare

Iscălitura, N. Cotăleș

Urmare: și nimic despre a altora.

După ce am citit prezentul interogatoriu și am văzut că este în total cu cele declarate de mine verbal, îl semnez liber și nesilit de nimeni.

Anchetator
Cpt. de Sec.

Anchetat

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SERVICIUL ÎNCHISORI

Nr. 13 ~~229~~
Din 22.07.57

221

Certificat medical

Subsemnatul Cpt. Dr. Podu Beniamin

Medic M. A. I. certific că:

Arestatul Sobălaș Nicolae este

complet sănătos

suferă de

și este

și nu este

MEDIC M. A. I.

C.N.S.A.S.

Nr.

228

FIŞA PERSONALĂ

Intocmită de Direcţia, Serv. Judeţean

Numele şi pronumele: COBĂLAŞ NICOLAE

Cu porecla: Coleo

Nume falş:

Semnătura infractorului:

Felul infracţiunii:

Ocupaţiunea: fost. orgeat.

Origine socială: mic burgheză

Apartenenţa politică: fost. legionar

Averea:

Vârsta: 36. ani

Anul naşterii, comuna, judeţul, ţara: 3. dec. 917. Com. Pelendava Jud. Dolj

Ultimul domiciliu: comuna, judeţul, ţara: Huşi Str. Ştefan cel Mare Nr. 9.

Domicilii anterioare

Naţionalitatea Rom.

Cetăţenia — " —

Religiunea —

A fost Fotografiat de

Clişeul Nr.

Dactiloscopiat de

Studii: Licenţiat în drept.

Limba ce posedă: Franceză. Rusă

Situaţia militară: Serg. Tr.

Specialitatea ca infractor:

Starea civilă	Expunerea rezumativă a infracţiunii
Tata: Petru	
Mama: Ana	
Soţ-(ţia): —	
Copii: —	
Rude:	

Formula dactiloscopică:

FOTOGRAFIA

C.N.S.A.S.

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1 cm. 62
f. mic, mic, mijlociu, înalt, f. înalt.

2. Corpolenţa
~~slab, svelt,~~ potrivit, ~~bine făcut, mare.~~

3. Faţa { culoarea / forma
culoarea: roză, palidă, brună.
forma: ~~rotundă~~, ovală, ~~pătrată, plină sau slabă~~

4. Fruntea
~~mică~~, mijlocie, ~~mare, turtită, plină sau slabă~~

5. Părul { / culoarea
~~ondulat,~~ neted, chelie.
culoarea: ~~blond, roşu,~~ castaniu, ~~negru, sur, alb~~

6. Ochii
~~albaştri, cenuşii, galbeni, portocalii, castanii deschis, castanii închis, particularităţi.~~

7. Sprâncene { forma / culoarea
forma: ~~drepte~~, arcuite, ~~înbinate.~~
culoarea: ~~se notează când diferă de a părului capului.~~

8. Nasul { profil / faţa
pirectilin, ~~concav, convex.~~
f. drept, ondulat, turtit, scobit, boltit.

9. Gura
~~mică~~, mijlocie, ~~mare, buze groase, subţiri, resfrânte.~~

10. Bărbia
~~subţire, lată,~~ dublă, cu gropiţă

11. Urechile
mici, mijlocii, ~~mari,~~ depărtate, ~~lipite, găurite~~

12. Semne particulare
cicatrice, pigmentări ale pielei, tatuaj, fracturi, anchiloze, picioare în X sau O, ghebos, amputări, etc.

Legături politice	Caracterizări speciale asupra individului
	Legionar fanatic, incăpăţânat şi cu manifestări pe faţă împotriva U.R.S.S. şi regimului democrat. În anchetă, o perioadă îndelungată a negat activitatea criminală desfăşurată de el şi alţi legionari afară şi în penitenciare în timpul detenţiei

Impresiunile digitale a mânei stângă

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic
				

C.N.S.A.S.

Ziua arestării şi comportarea la arestare	Rezultatul percheziţiei		Antecedente	Condamnat Prin sentinţă sau decizie
				Locul unde se execută pedeapsa

Observaţiuni şi note oficiale

Semnătura celui ce a făcut foaia

Mr. Toma Nicolae

Sigiliul

Semnătura ofiţerului de poliţie unde s'a fotografiat şi dactiloscopiat

Sigiliul

Impresiunile digitale a mânei drepte

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic
				

C.N.S.A.S.

2,31

231

REFERAT

(de încheiere a cercetărilor)

Data 26 iulie 1954

In urma studierii dosarului de anchetă Nr. deschis împotriva arestatului Sobolevschi Maximilian
(numele şi pronumele)
am constatat că activitatea criminală a arestatului Sobolevschi Maximilian
(numele şi pronumele)
este dovedită prin materialul rezultat din cercetările preliminare, iar ca urmare dispunem încheierea cercetărilor din dosarul de faţă şi transmiterea dosarului de acuzare al Sobolevschi Maximilian
(numele şi pronumele arestatului)
prin Procuror, la instanţa de judecată.

Cuprinsul prezentului referat va fi adus la cunoştinţa arestatului.

Semnătura anchetatorului.

„DE ACORD"
Şeful Organului de anchetă
Mr. Toma Nicolae

Am luat cunoştinţă de conţinutul prezentului referat.

Semnătura arestatului.
M. Sobolevschi

Data 27. VII. 1954

C.N.S.A.S.

~~237~~

231

Proces-Verbal de interogator

Arestat al Sobolevschi Maximilian, născut la 27 Februarie 1925 în Com. Vama - Câmpulung Bucovina fost student, cu ultimul domiciliu în Com. Natalei.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

8 August 1953

Orașul

Interogatoriul a început la ora 14 și 30 min.
„ s'a terminat la „ 18 și 15 „

Intrebare: Arătați în continuare activitatea criminală pe care ați desfășurat-o în Penitenciarul Suceava.?

Răspuns: La data de 9 Martie 1949 am fost mutat dela camera Nr 9 la camera Nr 15 din Penitenciarul Suceava, unde începusă activitatea de așa zisa „reeducare" sub conducerea lui Turcanu Eugen și Bogdanescu Alexandru.

Mutarea mea dela camera 9 la 15 a fost făcută din ordinul lui Turcanu Eugen care în acea zi a fost scos planton pe sălă.

In prima zi după mutarea în camera 15 Turcanu Eugen mi-a mărturisit încă în ce au început „reeducarea" în camera 9 și am primit ordin dela el la care eu i-am răspuns negativ pe motivul că nu știam cum să încep. In urma acelei discuții Turcanu Eugen mi-a spus că tot ce a mai rămas în activitatea așa zisei „reeducări" începută de ei, activitate

Semnătura,

M. Sobolevschi

Mod. 185

Urmare: pe care au căzut de acord el cu Bogdanovici Alex. ca să o înceapă, având ca scop eliberarea deținuților din închisoare înainte de termen pe baza unui principiu bătut de ei la baza căruia vrăiau să pună doctrina marxistă, arătând că deținuții politici se pot „restructura". Tancanu Eugen mi-a mai spus că împreună cu Bogdanovici Alex. au botezat formația O.D.C.C. prin care să „demonstreze" Tribunalului Militar că există elemente dintre legionari care și-au însușit concepțiile marxiste și acestia la rândul lor să poată forma cadre dintre legionarii care să extindă doctrina de aşa zisă „reducare".

La acel scop, Tancanu Eugen mi-a spus că e nevoie să fie atât de fii legionari ca lupii ei să vină mai aproape unii de alții.

Din discuțiile avute cu Tancanu Eugen, am putut înțelege că activitatea de așa zisă reducere cerută de O.D.C.C. are ca scop propunerea și inducerea în eroare a organelor de Stat făcându-le să înțeleagă că deținuții au renunțat la linia legionară în activitate, fapt ce era cu totul fals, deoarece prin așa zisa reducere, activitatea legionară se continua dar sub altă formă.

La timpul ce eram acasă la pleinare, Tancanu Eugen mi-a spus să supraveghez din apropiere pe cei din O.D.C.C. și în special pe Bogdanovici Alex. pentru a vedea toate manifestările lor și legăturile ce le au

Semnătura,

M. Sdobinschi

Urmare: în Penitenciar și a le aduce lui
le comunista. Acest ordin primit dela Turcanu
Eugen îmi l-am înțeles și l-am îndeplinit
urmând prin aceasta că el numai îmi
face timpul ședere pe situație.

Informațiile adunate de mine în acest sens
le-am comunicat lui Turcanu Eugen.

Tot în timpul plimbării din curtea
Penitenciarului Jilava, mi-am întâlnit cu
Dawes Remus care mi-a întins mâna
spunând „intrat în reducere" la care eu i-am
răspuns „de" iar el mi-a spus că i-a fost
cerut făcut, deoarece și el intrase în ora
zisa „reducere". Tot și menționez că Dawes
Remus fusese șeful regionalei Moldova de
Nord, iar până la începerea judecării, eu
Petrescu cu el în camera și deasemenea împreună
activitate legionară. Prin întrebarea pusă de el
și prin răspunsul ce i-a fost „că am
intrat în reducere" eu am înțeles că și de la
gara din partea organizației legionare și
ca și ei sunt de acord cu acest lucru.

La circa 2-3 săptămâni după mutarea mea în
acea cameră am fost și eu cooptat în O.S.C.C.
de către Turcanu Eugen și Negură Ion.

După acea activitatea noastră a continuat pe
aceiași linie; una de ora zisa reducere
care era falsă și cu scopul de a induce în
eroare regimul de stat iar cealaltă de a duce
mai departe activitatea pe linie legionară prin
ajutor legionar, și traiul vechi legionar în
comun. Acea linie era urmărită

Semnătura,

M. Isăilescu

Urmare: Dealtfel prin așa zisa „reducere" deveneam puteam activa acoperit lucru ce era cunoscut de toți cei din O.S.C.C.

Această activitate pe linie organizatorică legionară am continuat-o până la 19 Aprilie 1949 când Turcanu Eugen împreună cu legionarul Gr. Gotac Leonard și alții au fost trecuți la Securitate.

La data plecării din fruntea Turcanu Eugen mi-a spus din nou să observ ce fac toți din așa zisa „reducere" și un special Bogdănescu Alex. și la întâlnirea noastră să îi le comunic. Țin să precizez că mi-a spus să observ chiar și legăturile lunii de Bogdănescu Alex. cu administrația Penitenciarului.

După plecarea lui Turcanu Eugen din fruntea am fost mutat iarăși la camera 9 unde am stat împreună cu Bogdănescu Alex, Marinescu Alex, Moraretu Ștefan care făceam parte din O.S.C.C. și aici am reconstituit consiliul de conducere al O.S.C.C. în care mi s-a dat și mie responsabilitatea de organizatoric.

În această cameră am stat circa 1 lună unde am continuat activitatea în aceleași forme iar la revenirea în camera a lui Câmpulung cu care fusesem eu judecat și eram și prieten cu ei, i-am determinat să intre și ei în așa zisa „reducere" spunându-le că astfel vor putea scăpa din închisoare.

Din camera 9 am fost mutat prin Iunie-Iulie 1949 în camera 7 împreună cu ceilalți din Câmpulung și o serie de elevi; în împreună cu Pascanu Haralambie Lucian și Dorneanu Ștefan

Semnătura,

M. Teodorescu

233

Urmare: am exercitat activitatea de ars Drăgănescu în acelaşi fonc până la 18 Sept. 1949 când am fost transferat la Penit. Ocnele.

În tot timpul după plecarea lui Tarcaniu Eugen din Sucoara, am anunţat toată activitatea lui Bogdanescu Alex. aşa cum i-mi cerea, Tarcaniu cât şi activitatea celorlalţi din O. S. C. C. pe care mi le-am memorat iar la Ocnele când m-am întâlnit cu Tarcaniu E. i le-am adus la cunoştinţă.

După ce am citit prezentul proces verbal care corespunde în totul cu cele declarate de mine verbal, îl subscriu şi semnez pentru

Semnătura.

V. Teodorescu.

C.N.S.A.S.

Semnătura,

VBF
234

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul Sobolevschi Maximilian născut la 27. Febr. 1925 în com. Vama - Câmpulung Moldovenesc fost student fiul lui Vilhelm și Eugenia cu ultim domiciliu în com. Vama Chiuz.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

13 August 1953

Orașul

Interogatoriul a început la ora 17 și - min.
„ s'a terminat la „ 21 și 30 „

Intrebare: Arată în continuare activitatea criminală pe care ai desfășurat-o în cadrul penitenciarului Pitești ?

Răspuns.

La 17-18 Sept. 1949 am plecat dela penitenciarul Sucava la penitenciarul Pitești unde am stat circa o lună de zile împreună cu ceilalți deținuți veniți dela Sucava.

Eu doream în acest timp să mă întâlnesc cu Turcanu Eugen pentru a-i raporta cele ce am observat și aflat în perioada cât el a lipsit dela Sucăva cu alte cuvinte de a-i raporta modul cum mi-am dus la îndeplinire misiunile ordonate de el.

După circa o lună de zile, cam prin Oct. 1949 am fost scos cu tot bagajul din camera seara după închidere de către un milițian și am stat de vorbă cu Dumitrescu directorul penitenciarului care mi-a

Semnătura,
M. Sobolevschi

Mod. 185

Urmare: spus că voi fi mutat într'o cameră unde îl voi găsi bă pe Turcanu Eugen însă să nu vorbesc cu el întrucât el era descoperit fiind plantor pe sală - spunându-mi „ştii tu ce să faci acolo."
Mi-am dat seama că această manevră a fost întreprinsă de Turcanu deoarece nimeni nu putea să facă acest lucru în acele condiţiuni.

Menţionez că atunci când am stat de vorbă cu Dumitrescu i-am raportat că vreau să iau la raportul lui pentru a-i relata unele lucruri din camera în care eu fusesem până atunci. În acest fel urmăream să mă duc în cercul administraţiei arătându-i că nu mai sunt "legionar" în fond eu căutam să obţin încrederea acesteia pentru a putea ieşi mai repede din închisoare. Dându-mă drept un om cuminte.

În urma acestei discuţii avute am fost mutat la camera 1 etajul I. coridor. Aici după 3 zile Turcanu m-a chemat să stau de vorbă cu el şi a-i da raportul asupra modului cum am lucrat la Suceava.

Eu i-am relatat: faptul că s'au creiat două tabere din elementele asupra recadrate una condusă de Bogdanovici Al. iar cealaltă de Munteanu Eugen. — Tendinţa fiecărei tabere de a se ridica deasupra celeilalte, — Că Bogdanovici a luat legătura cu organele administraţiei pe la sfârşitul lunei Aprilie, şi avea degetele pline de cerneală.
— Că Bogdanovici a luat legătură cu educatorul 4 Stânga şi că a fost ocos de mâi

Semnătura,

M. Isbă

~~234~~ 235

Urmare: multe ori la raportul acestuia

— Că Bogdanovici a căutat să apară ca fiind inițiatorul casnicei reeducări. — El caută să se popularizeze în fața celorlalți deținuți. —

— Faptul că Pascaru Lucian este împotriva acestei acțiuni și a faptului că la înființat O.D.C.C. îl dovedește că acestă organizație au intrat șefii legionari care au condus și îi apară pe legionarii cu funcții mai mici —

— Tot mai apoi și faptul că am aflat că Bogdanovici în timpul războiului ar fi fost informatorul S.S.I. ului fapt pentru care a căpătat cu o condamnare mai mică în acea perioadă când a fost arestat și condamnat —

La cele arătate de mine Turcanu mi-a răspuns că „o să-l prindem la punct pe Bogdanovici pentrucă este un bandit" fără să spună cum va face acest lucru

De asemenea că Pascaru Lucian „este un zăpăcit că Turcanu nu s'a înțeles cu el la Sucaava în privința reeducării" iar în ceiace privește faptul că în O.D.C.C. au intrat alți legionari el explică că șefii sunt oameni deștepți, că aceștia sunt necesari, lăsând să se înțeleagă că șefii vor fi urmați de cei mai mici în acțiune —

Tot în acea discuție eu i-am relatat lui Turcanu că nu am declarat activitatea mea legionară dela Cluj, mai ales, că toți cei de care activasem erau arestați

Semnătura,

M. Sobol

Urmare: si încarcerați în penitenciarul Pitești. La care Turcanu mi-a spus că foarte bine fac că arăt activitatea mea legionară că în felul acesta dovedesc administrației că sunt un om cinstit și, mai ales că pentru ce declar chiar dacă voi fi trimis în justiție nu pot primi o pedeapsă mai mare decât ce-a pe care o am.

Mai târziu fiind scos la raportul lui Dumitrescu am arătat activitatea legionară dela Cluj fără a arăta faptul că eu informam pe legionari despre activitatea pe care o desfășurau în P.C.R. și ale a se discuta acolo.

Datorită faptului că nu mai puteam obține informații dela deținuți, Turcanu Eugen mi-a spus că vom folosi un alt sistem prin care să putem face ceva întrucât altfel devenim pasivi. Noul sistem la care se referea Turcanu era practicarea violenței și izolarea asupra celor reeducați de ceilalți legionari.

În ce privește formarea grupului reeducaților care se izolaseră de ceilalți îi știu pe următorii: subsemnatul, Sebaș Leonard Teutan Sh., Burculeț Viorel, Popa Cluj Sofronie Cluj, Cosdun Frederich, Crainic Ștefan(?), Popa Ioan, care formau și grupe de soc.

Întruna din zile Turcanu a făcut izolarea grupului de ceilalți legionari și după ce a fost la directorul penitenciarului Dumitrescu a afirmat că astăzi îi vom bate, fapt ce se referea la legionarii din camera-

Semnătura,

M. Sobolev

235

Urmare: Pentru a exista un motiv de începerea bătăii Turcanu a pregatit o provocare și la semnul stabilit de el pe la sfârșitul lunei Noembrie, a început bătăia față asupra elementelor indicate de el.

După ce s'a terminat bătaia Turcanu i-a pus să-și facă demascarea și după ce a centralizat datele s'a prezentat cu ele la administrație. Demascarea a constat din activitatea legionară pe care o desfășuraseră ei în penitenciare.

Înainte de a începe activitatea de demascare a seriei a II-a Turcanu Eugen a afirmat că: „acum avem destule date de a demasca pe șefii legionari și apoi după ei vor veni și cei mulți și mărunți care îi vor urma. Punea accentul pe asupra rupere a șefilor de organizație legionară și atragerea acestora de partea demascărilor că în felul acesta să fie mai ușor cu cei mici care vor înțelege pe ei mari.

Într'adevăr pe la 4-5 Dec. 1949 Turcanu a adus în camera 1 coridor etaj I circa 15 șefi legionari cum sunt: Pătrășcanu Nuți, Popescu Aristotel, Blaga, Tacu Aurel, Sosoni Gheorghe, Pop., Ghițulescu, și alții - pentru a fi bătuți și demascați.

Datorită faptului că la prima bătaie eu nu am acționat Turcanu mi-a atras atenție că acum va trebui să bat căci altfel înseamnă că pactez cu legionarii.

În timpul demascărilor Turcanu Eugen a acordat o atenție deosebită lui Pătrășcanu Nuți în sensul că la prima și când a

Semnătura,

M. Iolanda

Urmare: Început bătaia Turcanu l-a luat de-o-/ parte pe Pătrășcanu Nuți și s'a ocupat de el timp de 2 ore discutând împreună într'un colț ferit. După această discuție într'o seară Turcanu a atras atenția camerei că „acum veți auzi o adevărată demascare și va trebui că și voi să procedați la fel!"

În urma acestei prezentări Pătrășcanu Nuți a spus că „nu mai trebue să mergem pe ocolite și cu jumătăți de măsură" ele, după care el a arătat cauzele problemei din activitatea desfășurată de el în închisoare.

După demascarea „șefului" au început și celelalte mai mici să-și facă demascarea urmându-i exemplul.-

La câteva zile într'o dimineață Turcanu i-a anunțat pe cei bătuți că vor merge jos și-și vor face în scris demascarea în fața administrației și că va trebui să demaște nu numai cele ce au făcut în închisoare ci și activitatea de afară pe care nu au declarat-o la securitate.-

După ce aceștia și-au dat în scris din activitate, Turcanu s'a afirmat că de va face la fel deacum încolo.

Menționez că cu acest prilej și eu am bătut câteva detenuți.-

După ce s'au făcut demascările acestei serii a început în camera manifestări de prietenie între bătuți și cei bătuți și manifestări de „reeducare" fapt ce dădea de înțeles celor bătuți că această bătaie nu este decât o mascară legionară.

Semnătura,

M. Sobolevschi

~~239~~ (237)

Urmare: Prin 21-22 Decembrie 1949 după ce Turcanu a venit dela raportul administrației am fost chemat de acesta și mi-a spus că împreună cu Pătrăscanu Nuți, Andronache Ol, Burculeț Viorel și Sherman Corolan voi merge la camera 4 spital unde voi găsi pe toți trei și pe Bogdanovici Alexandru de care să am grijă în mod deosebit în sensul de a discuta cu el și a afla material nou pentru demascare și peste 2 zile va veni și el și vom lucra acelaș lucru ce am făcut în acea cameră, iar pe Bogdanovici îl vom urca călare peste celălalți.

La 2 zile a venit și Turcanu în cameră și a pus problema demascărilor. Cei ce erau oamenii lui și în special cei ce au fost trimiși special pentru a demasca au demascat în special pe Bogdanovici Alexandru. Demascările erau conduse de Turcanu Eugen.

Seara Turcanu a atras atenție celor ce băteau că a doua zi vor începe bătăile. Acest eveniment s'a petrecut chiar în ziua de Crăsnin și s'a desfășurat într'un mod nepotrivit fiind bătuți deloc orele 7 dimi până la 15 nkontinuu că pari, ciomege, curele, până la epuizare. În urma acestei bătăi, am căzut 3 deținuți în nesimțire stând mai multe zile cu restul învinețiți pe tot corpul. Pot spune că de o astfel de bătaie nici un om nu ar scăpa cu viața, mea, ea petrecându-se într'un mod bestial.

La această bătaie am participat electiv cu mult fel întrucât voiam să-i dovedesc lui Tur-

Semnătura,

M. Sobolan

Urmare: caun că am mă solidarizez cu banditu (așa cum spunea el) care dealtfel mai atrăsese atenția de a avea o comportare mai activă la bătae.-

Inainte de a începe demascările în camera 4 spital Turcanu a format un comitet de demascare compus din Prisăcaru Adrian, Popa Alex. Subsemnatul, și încă 2 inși.- care conduceau demascările.-

În ziua de 29-30 Dec. Turcanu mi-a spus că voi fi mutat din cameră în altă parte pentru a continua demascările cu o parte din aceia dela 4 spital care nu terminaseră demascarea și după ce voi afla date în legătură cu activitatea din interiorul închisorii în legătură cu activitatea lor să merg la directorul penitenciarului și să-i raportez, iar dacă mai am de demascat din afară să merg cu ei la Turcanu.

Când am cerut totuși să fiu scos la raportul directorului, am fost dus la Turcanu unde am raportat cele ce reușisem din demascări în cameră.-

Am fost mutat la camera 3 parter împreună cu Prisăcaru Adrian cu care am condus demascările din acea cameră.- Aici am bătut pe Gioga Gavrilaun, Climescu Dumitru, Oprișan Ștef., Comșa Eronim, Bordeianu Dumitru, Munteanu Ion și Iosub Mihai pe care i-am pus să-și facă și demascarea.- Declarațiile în legătură cu activitatea lor din afară le dădeam în fața lui Turcanu la camera unde se afla baie.-

La 23-24 Febr. am fost scos împreună cu Prisăcaru și dus la directorul Dumitrescu.

Semnătura,

M. Sabin

240

235

Urmare: unde de față erau Șup. Nemes, Dumitrescu Alexandru și Furcanu Eugen. Șup. Nemes ne-a propus să desfășurăm activitate informativă în penitenciarul Brașov în jurul unor elemente, la care noi am acceptat. Dânsul ne-a spus că în ce privește persoanele în jurul cărora vom duce munca ni le va vidica atunci când vom ajunge la penitenciar - Acea persoană de care trebuia să ne informăm era Cornelu Octavian de profesie avocat vechi legionar, ce era logărist întrucât nu i se cunoștea activitatea. Despre locul unde vom merge și numele persoanei ne-am cunoscut când am ajuns la penitenciarul respectiv -

După ce am plecat dela Dumitrescu cei-doi pe urmă Furcanu ne-a spus că să desfășurăm activitatea la Pitești dacă este cazul. (pe foloasa bătaie).

La 24 Martie 1950 am fost scos din penitenciar ~~supremă~~ cu tot bagajul de supremă cu Pristăcaru Adrian am fost duși cu un „Jeep" la securitate. După câteva zile (circa 4) tot cu o mașină „Jeep", am fost duși la penitenciarul Brașov de către securitatea Pitești -

Întrebare:

A mai ai de declarat în legătură cu activitatea criminală pe care ai desfășurat-o la Pitești ?

Răspuns:

În ziua de 24 Dec 1949 eu am cerut să fiu scos la infirmerie pentrucă mă durea o măsea. După ce am fost scos la infirmerie, când am venit în camera Furcanu Eugen o'a întrebat cum și cu încredere l'a mine întrebându-mă la ane

Semnătura,
M. Iosub

Urmare: am fost la raport? La răspunsul meu că am fost la informerie Turcanu s'a limitat imediat. Eu am bănuit că i-a fost teamă ca nu cumva să fiu la directorul Penitenciarului.

În luna martie dezaudu-mă la raportul lui Dumitrescu, acesta m'a scos la Turcanu. Când m'am dus la acesta m'a mustrat pentru faptul că am cerut să fiu scos la el cu materialul de demascări, că eu trebuie să am răbdare că are el grijă să mă scoată pentru a-i da materialul.

Aceiași bănuială a avut-o și cu Șolel Radu spunându-mi într'o zi, aista nu merge la radioscopie cum spune el ci merge la Securitate fiind informatorul lor. Să știu însă că este „bandit" și pentru asta o să încerc noi să-l prindem la „punct" adică de a-l demasca și reduce la tăcere. După ce Turcanu a avut mai multe discuții cu el înainte de a începe demascările, mi-a spus: „ai văzut că am avut dreptate? Șolel Radu a venit la mine și mi-a cerut să mi-i cer să-și facă demascarea pentrucă el este informatorul Securității."

Întrebare.

Ce cazuri de crime cunoști că s'au săvârșit în cadrul penitenciarului Pitești?

Răspuns:

Cunosc că Radu Serban și încă unul au sărit dela etaj. cu capul în jos datorită torturilor suferite și s'au sinucis.

Știi dela Prisăcaru Adrian că Nită Comel a fost omorît în bătaie, iar lovitura de grație

Semnătura,

M. Sobolevschi

241

239

Urmare: i s'a datorat lui Puscasu Vasile care l-a lovit ui fiiat după care a murit imediat.

Am aflat dela Mamii lor că Bogdanovici Alex. și Furtunescu Ioan au murit în urma bătăilor. Furtunescu a murit în urma faptului că a fost pus cu capul la geamul deschis după ce a fost bătut și a căpătat meningită T.B.C.

Iosif Mihai care în urma bătăilor primite în camera în care eram eu și dirijam demascarile unde a fost bătut de subsemnatul și restul camerei, a murit bolnav de inimă, agravându-i-se boala pe care o avea.

Cucu Nicolae a murit în spitalul Tg. Ocna bolnav de tuberculoză. Desi era bolnav de sifilis și urma tratament totuși atunci când a fost bătut foarte crunt, peste plămâni în urma căruia fapt a avut o hemoptizie grave după care la circa 5 luni a murit.

După ce am aflat cele consemnate în procesul-verbal și am constatat că corespund celor declarate de mine susține și semnez însoțit de mimesmi.

Anchetat -

M. Subsemnat

Anchetator

de Scc

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Semnătura,

17 sept. 1953

-1-

Data în fața Comisiei de anchetă

241

Numele:

Declarație

Subsemnatul deținut politic Sobolevschi V. Maximilian fiul de profesiune student condamnat în anul 1949 de tribunalul militar Iași la 5 ani muncă corecțională pentru activitate legionară; născut în anul 1925 luna Februarie ziua 27 în comuna Vama raionul Câmpulung reg. Suceava fiul lui Wilhelm Sobolevschi fost în com. Vama și al Eugeniei Sobolevschi de prof. casnică, declar următoarele în legătură cu activitatea mea legionară ce am depus-o în penitenciarul dela data arestării mele.

Am fost arestat în ziua de 6 Iulie 1948 de către Siguranța Cluj unde am stat 6 zile fără a fi anchetat, după care am fost trimis la Sibiu. Aici am existat un centru de anchetă a legionarilor pe Moldova. În ziua de 13 Iulie 1948 am ajuns la Suceava spre seară, urmând ca a doua zi dimineața să fiu scos la ancheta d-lui comisar Schmeltzer care îmi făcuse o anchetă verbală și urmând să mă scoată la fața locului în curte unde m-am întâlnit cu Eteran Petre un camarad de al meu ca era student la Drept anele-fumoase la Iași și care anume activitate leg. la Câmpulung până în anul 1944. El m-a rugat să-i spun că știu că a fost avut activitate leg. și mi-a mai spus că în curte o să fost vorbă cu ceilalți Câmpulungeni care locuesc împreună la o cameră mare la subsol.

În adevăr în curte am vorbit cu Câmpulungenii

Semnătura,

Urmare: ce ședințe la gean și care mi-au spus să declar tot ce am declarat toate activitățile a căror autor-o împreună. Aceștia au fost: Bucuroan Ilarie, Bucuroan Nicolae, Badale Vasile, Zbarcea Octavian, Jurcan Simion și Dorofte Eugen. Din ante le am văzut pe Tureanu Eugen la poarta la gean au care mi-am salutat.

La poarta puțin timp după plimbare am fost rog la anchetă la d-nul comisar Schmitzer căruia i-am declarat în scris toate activitățile mele legionare ale dela Câmpulung. Întrebat fiind de d-nul comisar Schmitzer dacă mi-am avut activitate leg. la Cluj i-am răspuns că nu deși aș avea. Din activitățile legionare dela Cluj am declarat că formarea acelei organizații de tineret naționalist-liberal-creștin la liceul „Dragoș Vodă" avea ca scop sustragerea de sub influența U.T.C.-ului a elevilor de liceu, apoi hotărârea luată în comun cu Tureanu Eugen, Cramaruc Aurel și Schmeder Adolf, ca Tureanu și Cramaruc să se înscrie în U.T.C. și eu să rămân pe mai departe șeful grupului F.D.C. Cluj ajutat fiind de Schmeder Adolf și faptul că Cozan Ștefan în anul 1945 în primăvară a vrut să-mi facă legătură cu leg. din munți legătură ce de altfel nu mi-a făcut-o și faptul că Tureanu Eugen s-a întâlnit într-o seară cu Dragu Ioan care i-a spus că știe că a fiunt un discurs dintr-un avion și la un meeting în parcul orașului a [illegible] Toate aceste acuze mi le-am relatat mai în declarația mea dată d-lui comisar anchetator Schmitzer și mai târziu cu câteva zile când împreună cu Tureanu Eugen fiind puși de d-nul comisar Schmitzer am întocmit un tablou al F.D.C.-ului Cluj în care ne-am reunit toate ca a enumera la date pur cronologic fără a da mai mult fel.

Semnătura,

343 (241)

Urmare: de aiurea în cercetările sau declarațiile făcute în fața Comisiei legătura avută cu legionarii din munți sau alte legături. Toate datele ce le-am numerotat mai sus le-am scris de acord căzând cu Tureanu în acest sens găsind amândoi rezonabil că sunt date de înainte de 1945 care nu au importanță deoarece știam că este condamnabilă de lege numai activitatea legionară dela Decembrie 1945 înainte.

În timpul cât am lucrat la întocmirea tuturor acestor referate Tureanu Eugen mi-a spus că el intenționează să țină la raportul ce-l va face Inspector Ciupagea care era șeful comisiei de anchetă dela Craiova cu care ocazie să dispună posibilitatea reabilitării deținuților politici. După câteva zile după ce am terminat istoricul mi-am întâlnit cu Tureanu pe coridor și în treacăt le-am întrebat ce a făcut la care el mi-a răspuns că a fost la raport la d-nul insp. Ciupagea care i-a spus că să vadă ce va spune și în București în această chestiune. La rândul i-am spus că dacă se va face ceva în acest sens al reabilitării de reabilitare să aibă grijă și de mine și de ceilalți camarazi, fapt la care Tureanu mi-a răspuns că nu ne uită el pe noi.

După această discuție cu Tureanu nu am mai putut discuta până în a doua jumătate a lunii Noiembrie când el a fost numit pe această secție cu mine la stâlpul I.

În tot acest interval de timp dela sfârșitul lunii Iulie până în Noiembrie în camera în care am locuit (o cameră mare cu 35 de inși) am dus ca și toți legionarii din cameră printre care ca cei mai importanți am fost Dănuș Remus șeful regionalei de nord Moldova și Popa Victor șeful jud. Neamț apoi Batarlie Aurel

Semnătura,

Urmare: fost în anul școlar 1946-47 șeful org. leg. a studenților
dela universitatea din Iași plus toți ceilalți leg. din cameră am
depus activitate leg. care a constat în discuții cu caracter legionar,
cântece (coruri) populare și religioase, pregătiri de colinde pt. Crăciun,
mâncărui în comun, ședințe în familie leg. și ajutarul leg.
care ~~era~~ se făcea atât în camere cât și dela o cameră
la alta. Știu în vară când șefii legionari au întocmit
un memoriu prin care cereau să fie eliberați unii prin care
dădeau de înțeles că și ei au revenit la concepțiile lor
legionare memoriu pe care eu nu l-am citit ci doar am
auzit în cameră discutându-se despre el, zic unii de
alții am auzit vorbindu-se printre alții de Bogdanovici
Alexandru ca unul ce face și el parte dintre cei
4 sau 5 inși ce au lucrat la memoriu am auzit
vorbindu-se despre el ca de ~~unul~~ un șef legionar fiind
pregătit ca legionar pentru ca altă în Noembrie când
Bogdanovici a întocmit cel de al doilea memoriu să
aud din vorbindu-se despre el. După ce Bogdanovici a
întocmit al doilea memoriu în cursul lunei Nov. 1948
memoriu ce a fost criticat de cei din cameră deoarece
se spunea că prin acesta Bogdanovici laudă în legionari,
pe Danes Remus ~~unii~~ l-am văzut stând de vorbă cu
Bogdanovici pe scări într-un moment când noi ei dela
etajul I coboram jos și ei dela etajul II printre care și
Bogdanovici urcau la etaj. Când am revenit în cameră
l-am întrebat pe Danes ce spune Bogdanovici de memoriu
deoarece mi-am închipuit că numai acesta au discutat,
la întrebare la care Danes mi-a răspuns că el are
încredere în Bogdanovici (după încredere ca legionar), că
știe că Bogdanovici este un om foarte inteligent și
a cunoaște ~~tot~~ tot atât de bine în doctrina comunistă
ca și pe cea legionară răspuns prin care eu mi-am

Semnătura,

244

Urmare: Cunoscut că memoriul este făcut tot în timpul 242
legionarilor. Cu acest fapt dealtfel am început
mai târziu pe Bogdanovici la Ocnele Mari de a fi bătut.
În a doua jumătate a lunii Nov. 1948 când Turcanu Eugen
a fost mutat dela mine la Stâlpi l-am întâlnit de câteva ori
la plimbare întâmplător. Mi-a spus despre memoriul
ce-l are în mâini și mi-a cerut părerea spunându-mi
că are de gând să-l trimită Regelui la Paris. Eu
i-am răspuns că nu sunt de acord cu acest lucru
deoarece în memoriu sunt multe lucruri care
nu corespund adevărului. Mi-a spus că
el a scris numai ceea ce a auzit de la alții
și că nu are de gând să-l modifice. Atunci
i-am spus că dacă este așa atunci să-l trimită
așa cum este. Mai târziu am aflat că memoriul
a fost trimis. Cu ocazia aceasta am mai
vorbit cu Turcanu despre activitatea legionară
din închisoare atât din camera unde locuiesc cât și
în efectuarea de către camarazi a unor servicii.
Pentru acest fapt mi-a dat timp de gândire câteva zile după care eu
i-am răspuns că ~~[redacted]~~ accept propunerea sa și
în acest sens i-am și dat relații despre activitatea legionarilor
din cameră și de pe etaj și când i-am dat pixul de scris
spus că și eu dau acestei activități și el mi-a spus că
nu face nimănui și că s-o dea mai departe pot. A putea
afla tot ce se face. În timpul acestui ultim răgaz dar mai
ales pe baza celor discutate cu Turcanu referitor la
reabilitarea legionarilor și pe baza faptului că în mod
tacit atunci când noi am întocmit istoricul P.D.C.-ului
C-lung am ținut o serie de date și întrebări stând-i
ghimele avocățului Coțiu unul dintre cei mai vechi
vechi și însemnați legionari din jud. C-lung. Bine. am
văzut în ceace mi-a dat Turcanu ceva ce trebuie mai
lămurit în legionarism. I-am dat acele informații lui
Turcanu de 2 sau 3 ori timp în care el fiindu-mi ca
planton pe sală și în care calitate făcea tot felul
de servicii tuturor legionarilor dându-mi dela o cameră la
alta cărți de citit pachetele cu alimente de acasă

Semnătura,

Urmare: care nu erau altceva decât ajutori legionari. După ce Turcanu a plecat la proces pe la începutul lunii Februarie 1949 în până am plecat eu la proces la sfârșitul aceleași luni și am rămânem relativ de aceea se petrecea în cameră; în 8 sau 9 Martie când eram veniți dela proces de câteva zile și ne aflam la camera 9 etajul II împreună cu Ivănuș Politehnica Iași cu care am fost judecați am primit prin plantonul de pe sală un bilețel dela Turcanu care era tot la etajul II la camera 15 prin care după ce mă întreba ce condamnare am eu și celelalți câmpulungeni îmi spunea că și lotul studenți universitatea Iași la camera 15 au început o activitate de reeducare și că și pun și ei problema reeducării la lotul politehnica și îmi cere răspuns de aceea cred că pot face. Deoarece eram dezorientat în cererea lui cerea Turcanu nici nu i-am făcut nimic în acest sens și nici nu i-am dat vr-un răspuns pozitiv ca numai după o zi dimineața să fim repartizați toți deținuți de pe etaj pe categorii și studenții aparte în camere: studenți, elevi, muncitori, țărani și intelectuali. Turcanu care ieșise ca plantonul pe sală chiar în acea dimineață, mi-a repartizat în camera 15 unde era și el. În acea zi am vorbit cu el spunându-i că mă și am făcut nimic în legătură cu cererea lui cum în scrisoarea făcut la care el mi-a răspuns că mai rămâne ca mi repartizat în camera 17 unde erau majoritatea din lotul Politehnica pe Bogdanovici Al. și pe Bobu Ioan care ar fi urmează acolo reeducarea. Acestia doi au fost mutați dela camera 15 cam la o oră după ce mă mutase pe mine acolo. Tot în acea zi seara Turcanu mi-a vorbit despre reeducare și anume mi-a spus că după proces el împreună cu Bogdanovici au căzut de acord asupra începerii acestei activități de reeducare

Semnătura,

Urmare: se fiind necesară pentru a dovedi administrației („a demonstra") că legionarii renunță la legionarism și că numai în acest fel vom putea să ne eliberăm, iar pentru această activitate această frebue să îi propună de mai pentru care fapt este necesar să-i convingem pe acești legionari să o facă pt. ca după ei să vie apoi și ceilalți (subalterni). Imediat mi-a spus că a căzut de acord cu Bogdanovici care începe un fel de activitate de acest gen încă din Noembrie 1948 la camera 9 etajul II, spunând că există un principiu comunist prin care spune că deținuții politici se pot reabilita și pe baza acestui principiu ei au căzut de acord de a începe această așa zisă activitate de reeducare ce are ca rog de a „demonstra" administrației că legionarii renunță la legionarism numai în acest fel putându-ne elibera din închisoare. El mi-a mai spus că tot împreună cu Bogdanovici au căzut de acord asupra formării D.D.C.C.-ului prin care să „demonstreze" administrației că există în deținuți dintre cei dela reeducare cu cadrele mai avansate acestia fiind aceia ce conduc această activitate în D.D.C.C. ul mai având ca rog formarea de cadre pentru extinderea și continuarea acestei activități de „reeducare" atât în închisoarea Jilava cât și în celelalte închisori unde eventual vom merge. Explicându-mi toate aceste lucruri mi-a indicat în acelas timp natural ce să fac și eu parte activă la această activitate de „reeducare" lucruri ce de altfel le-am și făcut. Activitatea de reeducare consta în câteva ședințe pe săptămână ce aveam pe așa zisele colective de 4 sau 5 inși cazitile dintr'un volum din care ședințe complete de lectură și se interpreta și se făceau apoi seminarii în legătură cu cele citite iar „reeducarea" era condusă pe tot etajul de un comitet format din D.D.C.C.-iști și anume: Imediat

Semnătura,

Urmare: care era secretarul acestui comitet și care coordona această activitate fiind plantat pe sate și dacă având posibilitatea de a face acest lucru, iar ceilalți din comitet erau: Gebac, Leonard, Negruț Ioan, Bogdanovici Alexandru și Martinus Alexandru care aveau fiecare funcțiile de organizatorie Negruț, cultural Gebac, educativ propagandă Bogdanovici a cadre Martinus. La Letul Politehnica ce se afla în cea mai mare parte la cameră 17 activitatea o de „reeducare" - conducea Bogdanovici Alex. și Bolos Ioan care au început această activitate acolo chiar în ziua când s'au făcut mutările când și în mod yocând au fost mutați de Tureanu acolo pt. acest resp. Martinus nefiind plimbări în curte activitatea se limita doar la cameră. În acest timp până ce au început plimbările la 1 Aprilie în D.P.C.C. am fost coopțat și eu pe la sfârșitul lunii Martie doar ca simplu ascultător nefiind parte la ședințele comitetului din care nu făceam parte. La 1 Aprilie când au început plimbările și când în curte au fost toți deținuții de pe stâg ce erau circa 300 de inși dintre care numai ~~cinci~~ zi o 18 inși erau dintr'o organizație de tip Țărănist ~~iar~~ iar restul toți legionari, Tureanu mi-a indicat ca să fiu atent asupra lui Bogdanovici să văd ce legături are el cu șefii legionari de pe stâg, lucru ce de altfel l-am făcut și i-am spus lui Tureanu că Bogdanovici a vorbit cu Cobârlan, cu Banea, cu Ioan Popescu, cu Gheorghe Anuel, cu Tilon și cu alți șefi legionari însă fără să-i fost spuse ce anume au vorbit deoarece nu puteam auzi discuțiile avute cu aceștia. Tureanu mi-a cerut acest serviciu pagentându-mi-l că pe unul în care nu are deplină încredere spunea el deoarece a fost un mare șef legionar. Tureanu în tot acest timp

Semnătura,

Urmare: Cât am stat la camera 15 până la plecarea plutonului lot de studenți la pentr. Pitești printre care și Turcanu plecare ce s'a făcut la 19 Aprilie 1949, apoi Turcanu în tot acest timp ~~a~~ cât as putea spune ~~că~~ deplină libertate pe sală fiind planton și astfel el circula și la etajul I unde era plantonul cu numărul său cotlarciuc Gh. Iar la etajul II făcea tot felul de servicii pentru legionari ducând dela o cameră la alta și dele bărbați la femei ce mai stătea pe acolo etc cu noi pachetele cu alimente, câți ce mai existau încă încât el făcea în calitatea de plantonul acest efem de ajutor legionar care prin el circula dela o cameră la alta. Această activitate de reeducare în cursul în la camera 9 unde eram internați și ~~cu~~ aproape cei mai mari șefi legionari din Turcoaia și aici conducea această activitate Mănescu Stefan ce fusese coopta[illegible] acest fapt în D.P.C.C. În timpul plimbărilor m'am întâlnit cu Dănuș Remus cu care stătusem în aceeași cameră înainte de proces ~~și~~ el m'a întrebat dacă i-am putut la reeducare și la răspunsul meu afirmativ mi-a spus că-Mihai ce face deoarece și el i-a putut la la reeducare la camera 9. Această a fost ca o delegare din partea unui șef legionar că să i-am putut la reeducare. Ceace caracterizează această activitate de „reeducare" stat la camera 15 cât am stat eu Turcanu împreună cât și la celelalte camere unde am continuat această lucrare este faptul că oamenii care până la proces duseră în camerele unde locuiseră o activitate pătimă legionară, aceiași oameni deodată după proces deci ca și putea spune peste noapte „s'au răzgândit" nu și au început această activitate în caracter opus celei legionare, fapt ce această schimbare nu s'a produs, oamenii au rămas aceeași cu aceleași convingeri

Semnătura,

Urmare : deși legionari (deși cu aceeași structură) reîntâlnindu-se numai foarte de mai înainte și cu dovadă că aș a fost toate pretențiile s'au menținut și în camerele unde se duceau aceste munci de reeducare se trăia în aceleași familii legionare fie cu împărțirea pachetelor între 2 sau 3, 4 luni cu aceleași dușmani în legătură cu trecutul fiecăruia viața care se ducea mai departe având tot caracteristica legionară. Fiind tot viață legionară și nici deum de reeducări cum se pretindea. Comitetul O.D.C.C. ului și el deasemenea ducea aceeași viață de familie legionară atât la camera 15 cât și la camera 9 mai înainte când au fi făcut parte din acest comitet. Existau și dintre aceia ce nu mai știe la partea de reeducare și despre aceștia se spunea și că era și normal ca să existe dintre atâția legionari și dintre aceștia înfocați înfocați (deși era normal să existe și o excepție). La 19 Aprilie când au plecat primii studenți la Internați pentru cari cum am mai spus și Tureanu, aceștia mi-a spus ca să am grijă de Bogdanovici și să observe toate legăturile descoperite (deși în privința deținuților și cu organele administrației) ce le va fi și tot ce face. Tot la 19 Aprilie am fost mutat la camera 9 unde am împreună cu restul o parte din restul de studenți ce nu plecaseră și printre aceștia au fost și Bogdanovici și Martinuș și acolo împreună cu Moroșanu am format tot așa zisul nou comitet de reeducare (tot 4 fiind O.D.C.C. ului) de data aceasta însă comitet numai pe camere și nu am depus atâta zel de muncă de reeducare ci ea și la camera 15. În acelaș timp la camera 17 unde mai mulți studenți reeducarea era condusă de Mustaeaua Eugen, Popa Alexandru, Tase

Semnătura,

Urmare : Pîrăcan Adrian în "N-Rosa ghiveghe. Începând din luna mai și de la începutul lunii au fost mutați la camera 9 cîțiva deținuți cărora fuseseră judecat împreună și care până la venirea lor în această cameră nu mai fuseră puși la reeducare deoarece au stat în acest timp la o celulă celulă de izolat! Eu i-am convins să i-a pună și la reeducare spunîndu-le că această atitudine este necesară deoarece în felul acesta numai ne putem salva din închisoare, deși bineînțeles am vorbit în sensul în care și mie îmi vorbise Turcanu fără însă a le da relații prea multe și doar explicîndu-le în linii mari. Bogdanovici au fost scos în acest timp odată sau de două ori la raport deatîtea și numai el și cu Martinuș și Moraroiu însă nu toți odată și pînă acolo au dedus că a semnat vreun raport sunt deoarece avea degetele de culoare de cerneală fapt ce este cînta dînsa să-l reliefeze. Bogdanovici a cîntat în acest timp și mai târziu timpul ce au fost la trecere, să demonstreze că el este instigatorul „reeducării" și în acest sens mai târziu prin lunile iulie, august a cîntat dînsa să-i popularizeze numele printre deținuți în acest sens și în sensul că este deci conducătorul și doctrinarul activității de „reeducare". În acest sens spun însă prin luna mai cînd eram la camera 9 a fugit la un moment dat un comitet fără compus numai din el, Martinuș și Moraroiu, așa numit comitet de reeducare pe stigul" al cărui șef era el. Ca răspuns la acest fapt al lui Bogdanovici, Munteanu Eugen a ce conducea „reeducarea" la camera 17 deoarece a simțea legat de

Semnătura,

Urmare : Fapt că în Bogdanovă unul bage în seamă, a format la cameră 17 organizații de bază - O.D.C.C. stilor de acolo aceste pentru a evidenția mai mult decât Bogdanovă. Aceste frecuații între Muntenia au-n castigare aderenți multi în Bogdanovă cu în el în castigare destui aderenți mai des că Bogdanovă în a doua jumătate de a lunei Mai a fost unitat la o cameră unde erau vreo 40 de elevi ce până la venirea lui nu n'au vrut să la parte la reducere și după venirea lui Bogdanovă toți au aderat la reducere fapt cu care se bucură tot timpul Bogdanovă, prin aceste frecuații au persistat tot timpul cât au stat la Tuncanu până în 4 Sept. 1949. În acest timp elitre studenți au trecut de partea lui Bogdanovă Popa Alexandru care deatfel a fost introdus în mișc. legionară tot de Bogdanovă în luna lui Mai. În acest timp până la plecarea la Pitești n'au aderat mai la una din tabere și au stat în expectativă observând manifestările și a unora și a celorlalți care nu erau ca atare dect greu după ele, dar în speciel în acest timp le observat urmărit pe Bogdanovă după cum aveam indicații dela Tuncanu. La mijlocul lunei unde au fost s'au făcut mai multe în închisoare și de data aceasta fiind repartizați pe categorii de pedepse au fost unitat la cameră 17 împreună cu toți cei de mai sus amplungeam unde mai erau un lot de elevi și studenți vasluieni și activiști dela Târgu Neamț, printre care Pascaru Haralambie-Lucian și Dănuam Ștefan care fuseră până la această dată la stegul I

Semnătura,

248

245

Urmare: La o cameră mare unde depuneam și eu un gen de muncă de „reeducare" fără însă a depinde cu nimic de cei dela stăpânire. Cu această împrejurare am format un nou contact de reeducare în această cameră unde am dus aceeași muncă de „reeducare" cu absolut aceleași caracteristici până la plecarea din Suceava la 17 Sept. 1949. Aici în cameră Pascanu pe care îl cunoșteam ca legionar de afară încă de prin anii 1943 și despre care aflasem în închisoare că în ultimii 2 ani înainte de arestare în județul Dolj a făcut parte din Frontul Plugarilor unde a depus activitate intensă, ne spune ce aflase el dela Tănăsescu cât și dela Popa Victor un fost coleg de școală de al lui Pascanu, spun aici în cameră și Pascanu în discuțiile ce le-am avut cu el a căutat activitatea reeducării dela stăpânire și pe aceasta se străduia în special și mai ales mi-a spus că un ofițer de acord cu faptul că s-a format acel D.D.C.C. în care spunea el însuși, ce dealtfel știe și odinioară sunt aproape numai ofițeri legionari bucuria care dovedește că nu este deloc sănătos la mijloc. Pascanu în cameră a stat numai două luni unde la începutul lui Iulie fiind mutat din nou la stăpânire unde a continuat în aceeași cameră mare de unde venise, de unde înaintea activității de reeducare. El de el dealtfel la cameră mi-a spus că un preot e adus înapoi legătură cu activitatea de reeducare dela stăpânire pe motivele arătate mai sus. În fine aceste lucruri am aflat despre Bogdanovici că are legături cu domnul educator de stânga cu care a fost văzut stând de vorbă de câteva ori și cu care la care

Semnătura,

Urmare: a fost vesc de vr'o cîteva ori la raport. Dela ~~f~~ Ist în acest interval spre la plecarea din lucrare, cam pe la sfîrșitul lunii Iulie au fost izolați în camere departe ceilalți dela stagiul II care avuseră atitudine intransigentă față de reeducare în sensul că n'au vrut să participe la aceste activități și în acest sens am indicat pe cîteva persoane din camera 24 lui Domeanu Ștefan care era deatîtea Ist la camera 7 și care mi-a cerut părerea în această privință. Domeanu a dat listă cu cei din camera 7 cuba din administrație însă nici un nume spus cin și unde n'am aflat cei amintiți în acea listă au fost izolați împreună cu alții din alte camere. Ist în acest timp Martinus mi-a cerut odată sau de două ori să-i dau este o notiță asupra ~~ac~~ în legătură cu activitatea de reeducare ce o duceau în camera 7 și cu o caracterizare a fiecărei persoane din camera (în sensul pro sau contra reeducării) notiță ce i le-am dat în care cred că le poate mai departe administrației deoarece auzisem că Martinus și Mormocea au fost vesc de vr'o cîteva ori la raport la administrație însă n'am aflat amănunte de cînd. Întrebându-l pe Domeanu ~~în~~ de cînd erau la camera 15 de cînd îl cunoaște pe Bogdanovici mi-a spus că le cunoaște doar de ca student la Facultatea de drept din Iași. La 17 Sept. am plecat împreună cu lotul Politehnicii în care fusesem judecat la Pitești. Ajuns la Pitești în 18 Sept. am fost introduși întîi la intrarea la carantină unde am stat cam o săptămînă după care am fost mutați la ~~4~~ stagiul 4 I la camera 4 spitalul și se știa deosebi mai înainte fiecare

Semnătura,

249

247

Urmare: În această cameră împreună pentru început. În această cameră unde în care am început noi aproape vr'o 60 plus încă alți vr'o 10 studenți veniți de prin alte părți am locuit până în prin 23 sau 24 Oct. 1949 timp în care n'am gândit mereu la o modalitate de a ne putea întâlni cu Tureanu despre care știam că este la Gherla. În 23 sau 24 Oct. am fost scos afară după îmbulzeală cu tot bagajul de către dnul militian șeful secției, și am fost introdus într'o cameră goală de alături unde era dnul director al penit. care mi-a spus că împreună cu alți deținuți studenți voi fi mutat într'o cameră unde voi găsi și pe Tureanu și cu care să nu stau de vorbă deoarece el este imorent și că acolo mi-a spus dnul director ce am de făcut, înțelegând prin aceasta că trebue să observ ce activitate legionară se duce acolo în cameră. În fiecare atunci i-am cerut d-lui Director să mă scoată la raport deoarece vreau să-i raportez o mulțe chestiuni, când să-i relatez care este situația la camera 4 spital. Dnmnul director mi-a răspuns că aceasta mai târziu. Împreună cu alți vr'o 10 sau 12 ins printre care erau [illegible] și Tureanu ce veneau de la Gherla cu vr'o lună înaintea noastră în [illegible] care la început fusese la etajul II în timpul ctt s'a dus acolo numeec de „reeducare" și 2 dintre ei din Sforonile Cetății în Cordun Frederich fuseseră chiar la camera 9 etajul II în luna Aprilie-Mai când eu eram acolo în cameră în contextul de reeducare, am fost mutați la camera 1 etajul I coridor. Aici în cameră

Semnătura,

Urmare : eram vr'o 45 de inși printre care cunoșteam eram numai Țurcanu și cu Gebac Leonard. Țurcanu mi-a cântat lui într'un colț spre de acela în care eram Țurcanu și cu Gebac și care mi'am făcut că nici nu-i cunosc. După vr'o 3 zile timp în care nu mi'am putut afla nimic concret în legătură cu activitatea leg. a celor din camera decât doar faptul că trăiesc în acea familie legionară, Țurcanu mi'a chemat pe Gebac să stau de vorbă cu el. Știți primul lucru căci ce i'am spus a fost faptul cum a cântat activitatea de „reeducare" la Jilava după plecarea sa și apoi i-am relatat faptul că Bogdanovici a cântat că se ridică în fruntea reeducării, că demonstrează că el este inițiatorul acestei activități și îi-a popularizează numele în acest sens și apoi că Bogdanovici a fost zăpăcit stând de vr'o câteva ori de vorbă cu domnul educator Stănga și că a fost mereu la raport la d-nul educator Stănga de vr'o câteva ori și că Bogdanovici a mai fost mereu la raport pe linie de camera 9 pe la sfârșitul lunii Aprilie când a venit în cameră cu degetele folosite de cenușă. Când i-am relatat lui Țurcanu aceste chestiuni în legătură cu Bogdanovici și în special chestiunile — faptul că a fost la raportul unor persoane din administrație, Țurcanu mi-a spus că are să-l pună el la punct pe Bogdanovici deoarece este un „bandit" (acesta fiind chiar cuvintele lui Țurcanu). Uitasem să spun că Bogdanovici a venit la Pitești odată cu noi și a rămas la Jilava împreună cu încă alți vr'o de lotul de unde au plecat câți- pe la sfârșitul lunii Octombrie.

Semnătura,

250 (248)

Urmare: După aceasta i-am spus lui Țurcanu ce anume 248
spusese Pascaru N. Ivănuș, adică faptul că nu este
de acord cu felul cum s'a dus activitatea de reducere
la tăcere la stegul ~~nr~~ și nu este de acord cu formarea
O.D.C.C.-ului deoarece în toate acestea sunt prea multe
șefi legionari care conduc această activitate, fapt prin
care îl critica chiar pe Țurcanu. La aceste fapte
relatate în legătură cu Pascaru, Țurcanu mi-a menționat
mi-a spus că Pascaru este un găgăuță și că mă
interesează ce crede Pascaru despre el. I-am întrebat în
continuare pe Țurcanu dacă Lentulescu Nikolai mi-a
s'a întâlnit cu Lentulescu Nikolai pe care l-am găsit
la camera 4 spitalul când am ajuns acolo pe la începutul
lunii Oct. și de această i-am spus că dacă se va
întâlni cu Țurcanu să-i spună că vreau să stau de
vorbă cu el. Țurcanu mi-a răspuns mirat că nu s'a
întâlnit cu Lentulescu și mi-a întrebat când a fost vreo
din camera 4 spitalul? La i-am răspuns că a fost vreo
pe la începutul lui Oct. după ce întâi dimineață
a vorbit cu el pe stradă cu Domnul militian șef
al sectiei. Din felul cum Țurcanu mi-a întrebat despre
Lentulescu și apoi din răspunsul său că ~~nu~~ nu se
întâlnise el cu Lentulescu am înțeles că fie nu i-a
convenit faptul că acesta ce fusese introdus în camera
4 spitalul pentru a vedea care este situația evenimentelor
a ieșit la raportul administrației fără ca el să fie
știut. În continuare i-am spus că am auzit
de la director să mă scoată la raport când să-i
relatez situația dela camera 4 spitalul dar că
~~între timp~~ în timpul m'am ~~hotărât să~~ gândit să declar
și activitatea mea legionară ce am avut-o la Cluj

Semnătura,

Urmare: declarez am aflat dela cei cu care am fost arestat la camera 1 printre care erau și câțiva studenți clujeni, că cei cu care activasem la Cluj (dintre ale căror nume reținu numai pe al lui Andreoaun Ștefi) sunt arestați și se află chiar în penit. Întrebați la fiecare ședință cercetări pentru ce, în ce mai ales activitatea aceasta dela Cluj este activitate ce se încadrează în vechiul cod penal ce fiind pusă în 1947. Andreoaun mi-a răspuns că este bine și face acest lucru mai ales că activitatea încadrată în vechiul cod penal prevede maximum 7 ani iar noua 6 ani condamnare, dar mai ales pentru că în acest fel mi-a dat să înțeleg voi apărea în fața administrației ca un element corect care a rupt cu trecutul." De vreo două zile după această discuție Andreoaun a fost scos la raportul administrației iar la ora sau două după aceea am fost scos și eu la raportul administrației unde am declarat activitatea mea leg. dela Cluj cu excepția că v-am relatat că discutam cu Andreoaun Aurel în anul 1948 în cercul de discuție la ședințele de partid a anului I medicină la care luam parte ca unul ce am terminat admiterea în Oct.-Nov. 1947, Andreoaun Aurel fiind acela prin care în Nov 1947 am aflat dela șeful fostului centrului legionar studențesc Cluj despre declarația de aderare a mea înscrierea în U.N.J.R. și în P.C.R. declarație ce am primit-o tot prin Andreoaun. În restul timpului până pe la ora unu jumătate a lunei Noembrie 1949 Andreoaun mă întreba mereu ce fac legionarii din partea din fund a camerei unde locuiam t. și întrebări la care îi răspundeam că nu pot afla nimic dar ce discuții declarez toți ce

Semnătura,

Urmare: frate de mine mai abs de când m'au rejet stând de vorbă cu el, fapt care dealtfel era și adevărat. Cam după 15 Decembrie într'una din zile mi-a spus că el când a venit în Statele în luna Aprilie a încercat să încheie o înțelegere de reducere dar nu a reușit să facă nimic și că în situația în care ne aflăm acuma de ar fi să putem ști ce fac legionarii un astfel de om ca noi trebue să „demonstrăm" administrației că noi vrem să ne reabilităm și că putem demonstra aceasta crede el numai într'un singur fel și anume acela de a ne izola întâi de ai ce duc activitate leg. (spune el) și apoi de ai denunța cu dovezile ce le avem și atunci ei și de ce vor reacționa în vre-o spune în acest fel și ce am mărturisit, să-i lăsăm pe bătrâni și atunci vor spune toată activitatea lor legionară din îndărăt. După ce a stat în acest răstimp de câteva zile la raportul administrației într'una din zile a pus această problemă public în cameră (adică în sensul că ei ce pun mai dure activități leg. în pericol de ai ce duc aceste activități) și a în fapt mustrările pe patru mutând în partea dreaptă intrarea în cameră pe ei ~~nu~~ vr'o 15 sau 16 mai ~~puțini~~ ce în'ă formează el întreținș, printre care am fost și eu. După vr'o ~~săptămâni~~ după aceste a făcut niște declarații publice a celorlalți și a dosa și dimineața în ceasul rezistență a mea spus că azi în bătaie, și pregătit un pretext într'adevăr acestia 15 sau 16 mai i-au bătut pe ceilalți, ei care a bătut însă mai tare a fost Stelian Gheorghe conducea bătaia. Din declarațiile dintre acești 15 ce au bătut și printre

Semnătura,

Urmare: acestia am fost și eu. N'am băut decenee în viața mea nu dădeam până atunci nimănui bătaie și nu știam că nu pot face acest lucru. După această bătaie cei bătuți au început să declare activitatea lor legionară din Sf. Gheorghe în care cât ce bătuseră notau și câțiva dintele declarate de cei bătuți date cu care Turcanu a fost apoi la d. administrație la raport. Din toate cele declarate de aceștia a ieșit în evidență faptul că în Sf. Gheorghe s'a dus o activitate leg. vrednică și în ziua am fost și eu acestei activități. La începutul lunei Decembrie Turcanu ne-a spus tuturor că va aduce și legionarii dela corecție și că dela aceștia va lua material mult. Într'adevăr până în 4 sau 5 de Dec. câțiva au fost aduși din camera 1 o parte din cei bătuți și aduși în locul lor vr'o 18 sau 20 de inși printre care mai mulți și de legionari a căror bătăi de corecție ca: Bătrânescu Nuți, Popescu Aristotel, Iacob Aurel, Ionescu Gheorghe, Blaga Ștefan, Ghiulumov și alții a căror nume nu-l mai știu. Cu aceștia s'a folosit același sistem ca și cu primii și la fel au fost bătuți dar de data această bătaia a fost mai înverșunată decât prima oară. Înainte de a începe această a doua bătaie Turcanu mi-a atras atenția că de data aceasta trebue să bat și eu că de nu Turcanu că pentru cu legionarii și atunci am bătut și eu mai mult demonstrativ când văd pe Palade lui Bătrânescu Nuți și lui Popescu Aristotel, Turcanu le bate mai el le rost pe Popescu Aristotel i-a bătut atât de mult încât la fracturat o coastă. După ce s'a terminat bătaia a doua și au început demascările făcute de cei bătuți, în legătură cu activitatea leg. din Sf. Gh., demascări care

Semnătura,

250

Urmare: lui Țurcanu nu i-a plăcut acum deoarece spunând că nu declară tot ceea ce-i fac demersurile atunci el a început să vorbească în mod greșit de Pătrășcanu Nuți cu care a stat să de vorbă despre două zile. După ce a discutat cu Pătrășcanu Nuți zicând că ea, a dus numai de bunătate cu el, Pătrășcanu Nuți a atras atenția camerei și a început să demaște în mod deschis trădătoarea activitate a lui legionară din penit. Pătrășcanu din alte penitenciare unde fusese mai înainte, ca fiind. Ce a discutat Țurcanu cu Pătrășcanu Nuți nu știm doar știm că toți au rămas uimiți când au văzut această schimbare bruscă a lui Pătrășcanu. După ce Pătrășcanu Nuți a demarcat activitatea din penit. au început și ceilalți șefi legionari să demaște activitatea lor spre deosebire de Țurcanu care a spus mereu că el nu are nimic de demascat fapt pentru care Țurcanu l-a bătut rău de tot încât Țurcanu a ajuns în stare gravă. După ce s-au făcut aceste demascări a activității legionare din penit. Țurcanu într-o dimineață a ieșit la raportul administrației și când a revenit în cameră a atras atenția camerei și a spus că acuma vor veni pe rând cei ce au fost bătuți pentru a demasca ~~cu toții~~ în sorți cu numiri activitatea din penit. dar mai ales cea de afară care și-au declarat-o la cercetări atunci când au fost arestați. După ce s-au dat aceste declarații în cameră au început manifestări de recunoaștere ~~recunoaștere~~ cu cele dela Țurcanu cu cântece proprii și discuții cu caracter ~~pozitiv~~ negativ natural erau absolut false. Nu după numărătoare cam prin 21 sau 22 Dec. ~~într-o~~ într-o dimineață după ce fusese din nou la raport Țurcanu

Semnătura,

Urmare: revenind în cameră a vorbit ~~în poate~~ cu mine cu Părăcanu Nuți, Andronache Vasile, Burculeț Viorel și Gheorghe Coiclan și mi-a spus atît mie cît și celorlalți în parte la fiecare că vom fi mutați în camera 4 spitalul unde sunt mecanicii și unde îl vom găsi pe Bogdănescu Alex. cu care să vorbim și căci va veni și el Luceafăr peste 2 zile acolo tot în etruși vor începe demascările și bătaie și pe Bogdănescu îl va urca călare peste toți ceilalți bătuți. Deci noi într'adevăr în aceeași și înainte de prânz am fost mutați la camera 4 spitalul noi eram 5 unde am discutat într'adevăr fiecare în parte cu Bogdănescu pentru ca să putem pînde cu vr'o afirmație mai precisă cu care să-l demascăm. Peste 2 zile a venit Luceafăr care în ziua de 24 Dec 1949 a format în camera 4 spital un comitet de demascare în care am intrat și eu pe lângă Popa Alexandru, Părăcanu Adrian și Popa Gheorghe și am început demascările activității leg. din punct de a celor ce erau în camera (cifra 65 de luni) demascăm în sensul că aceia ce urmau să bată și demascam pe aceia ce urmau să fie bătuți cu datele ce le aveam culese împotriva lor. În demascarea lui Bogdănescu contribuit mai mulți dintre care cei ce au adus date mai importante în demascare am fost eu și Părăcanu Adrian. La b-am demascat cu faptul că la Luceafăr în luna Nov. 1948 ~~cu ocazia unei dezbateri~~ după ce Bogdănescu a făcut acel memoriu în urma unei discuții ce Dănuț Remus a avut-o cu Bogdănescu după ce acesta făcuse memoriul, spus Dănuț Remus mi-a spus mie că el are încredere în Bogdănescu (încredere în sens legionar) deoarece Bogdănescu știe să se dezlege și cunoaște tot atît de bine atît doctrina

Semnătura,

Urmare: comuniste atît în cea legionară rândul ei arăt prin acesta că Bogdanovici prin acel memoriu nu s'a rupt de legionari, iar apoi l-am demascat cu dibăcie ce am avut-o eu el în camera ~~4~~ spitalul în care dibăcie el mi-a spus că se simte tare pe poziții sa își dă cuvîntul să facă la raport la domnul director pentru ăi propune începerea unei activități de reeducare în penit. în să se arăta foarte mulțumit doce nu este vreo la raportări în că în această activitate de reeducare va trebui anchetată toată munca defăimătoare cu care trebuiește două numite de limuzine în acest sens. Părăcan Adrian la demascat cu ~~fapte sau~~ ~~importante~~ comunistoarele fapte mai importante; că Bogdanovici în 1942 a fost arestat nu pentru activitate legionară ci a fost condamnat numai la cîteva luni după închisoare a în timp ce alți legionari cu aceeași activitate ca a lui Bogdanovici primeau atunci condamnări de 20 și 25 de ani m.s. și că această condamnare mică ce a primit-o atunci a fost datorită faptului că Bogdanovici în timpul războiului a fost agent al I.S.S.-ului în ~~Basarabia~~ Basarabia împotriva comuniștilor; apoi că Bogdanovici la arest în 1946-47 a încercat desființarea sîrmei fără pe reeducatul pentru ca după ce s'a eliberat în primăvara anului 1947 să continue afară activitatea legionară. Tot Părăcan Adrian a mai spus în cele din urmă că în legătură cu Bogdanovici ei ce fost de relații mai multe mult Popa Alexandru și Livinschi Mihai care la trecere ~~la~~ ~~ultima~~ au fost tot timpul alături de Bogdanovici în la ultima plimbare înainte de plecarea noastră de acolo au stat de vorbă mult cu el cînd se pare

Semnătura,

Urmare: că Bogdanovici Ioan i-a dat indicații de cele trebue să facă la Ocheși. Popa Alexandru și Dănuselu Ilihai au recunoscut întrădevăr acest lucru și au declarat că Bogdanovici Ioan i-a indicat ca la Ocheși să ia legătura cu administrația pentru a pregăti terenul fot pentru ca atunci când se vor ei să poată să înceapă activitatea de răsboiu ce și-a propus fot pentrucând și că în acest sens să caute să ocupe funcții importante în partid. ca de ex. acea de plasator și de fișier luau ce spusese Dănuselu Ilihai că Ioan i-a fost cerând să fie unu fișier pe sală. Privitor a mai spus că Bogdanovici spunea la ședințe că el speră ca pentru munca ce a depus-o în cadrul rezistenței să fie eliberat curând și că devenit om liber ar dori să ajungă cel puțin ~~ministru~~ membru de rezistență. Din toate aceste fapte cu care a fost demascat Bogdanovici plus alte o mulțime de amănunte a fost nou în evidență ca un spartumbat.

A doua zi în 25 Dec. a început dimineață pe la ora 7 bătaia și ~~15~~ de circa 25 de inși care făcându demarșurile în-au bătut pe ceilalți 40 sau 45 de inși până pe la ora 3 după masă. Bătaia a avut aspecte extraordinar de crâncene, a fost de o bestialitate de neînțeles, au căzut în neștire vr'o 3 inși în urma cărora în întrădevăr cel care a fost bătut cel mai groaznic a fost Bogdanovici Alexandru care după cum a spus Ioncean ion întrădevăr a fost urcat câteva zeci de ori cei ceilalți. Înainte de a începe bătaia Ioncean mi-a strâns din mână spunându-mi ~~că dacă~~ amănuntul că dacă de data aceasta nu bat așa cum trebue atunci mă bagă și pe mine printre cei bătuți și mă bate. Eu i-am promis că

Semnătura,

~~254~~ (252)

Urmare: vă bate în întâlnire am bătut în ei cu stâlpul. La camera 1 când am fost împreună întâi oară mi-a atras atenția asupra unuia de acolo din cameră anume Hotel Radu care a fost rău de vi o estora și din cameră spunând că merge la spital pentru radiografie la stomac. Împreună mi-a spus întâi oară că Radu Hotel nu merge la spital că la securitate și este informator al securității dar că este „bandit" și că să-l pună la punct. Împreună în tot timpul eu fost atent la tot ce se petrece până se știe mereu fiind pe situație. De exemplu înainte de începe bătaia cu 1 zi am fost rău de domnul militian șef de secție la înfiorarea deseară mă duce o mâncă. Când am revenit împreună fiind înmatriculat în București mi-a întrebat unde am fost iar la răspunsul meu că am fost la înfiorare pentru o mâncă s-a liniștit imediat.

După bătaia din 25 Dec. am mai urmat o altă bătaie mai mică în ziua de 26 Dec. și alta în 27 Dec. după care am început demascările ce le făceam de câte ori eram bătuți, după ce împreună a venit la regimul administrației au fost rău pe rând din cameră pe la administrație toți cei ce aveau de declarat este ceva din activitatea legionară de afară nedeclarată la cercetări, ~~în fiecare de~~ Printre cei ce au fost numiți în declarație activitatea legionară din județ. a fost și Bogdanovici Alex. care deseară a început să-și facă apariția a fost auzit spunându-se că aceasta nu este declarație în să se mai gândească. În ziua de 30 Dec. seara când toți care aveau ceva de declarat în legătură cu activitatea legionară de afară fuseseră rău la declarație împreună mi-a spus că vă fi mutat chiar în acea seară împreună cu majoritatea

Semnătura,

Urmare: din camera la alta camera mare și ce era să continui demascările activității din jurul. și cu datele culese să les apoi la raportul administrației. Intr-adevăr în același seară am fost invitat cu circa 55 sau 60 de liniști din 70 câți erau în camera, la camera 3 parter (pe coada Teatrului) și printre cei cu care fusesem invitat era și Pârâcam Adrian care mi-a spus că i-a dat aceleași indicațiuni ce mi le dăduse și mie. Acolo în camera împreună Pârâcam și cu cei care la camera 4 hotărâse ne-am izolat în fundul camerei pe paturi și chiar de dimineață am continuat cu demascările a le făceam cei ce fuseseră făcuți în leg. cu activitatea legionară depusă în jurul. Printre aceștia l-am pus și pe Bogdanovici înfățișându-i demascarea din deosebire începută și de data aceasta să se se apere l-am spus numai-decât ce vor să se mai gândească. După două zile Bogdanovici a fost invitat din camera 3 cu tot bagajul. Aici demascările le-am condus împreună cu Pârâcam Adrian. După vr'o 3 săptămâni când se făceau noi parte din demascării am venit să-i dau la raportul administrației cu datele culese în legătură cu activitatea din inchisoare dar Pârâcam a spus că vrea el să-i dea deoarece i-a amintit că mai are de declarat ceva în legătură cu activitatea sa legionară de atunci. Am înțeles din felul cum Pârâcam mi-a amintit asupra faptului că el vrea să-și ia raportul că el vrea să se arate mai activ în fața administrației în numirea ce o dorea. Pârâcam a ținut apoi mereu raportul administrației cu datele ce se culegeau din demascările din camera 3 parter. Intr-una din zile după ce a revenit în camera de la raport mi-a spus

Semnătura.

Urmare: că Bogdanovici a fost bătut foarte rău de Țurcanu și de Popa Alexandru și că Bogdanovici în urma acestei bătăi ar fi declarat că el a început activitatea de reeducare la Jilava în Decembrie 1948 în urma ordinului dat prin dela șeful legionar Cobălaș și că la Jilava în anul 1941 la începutul războiului ar fi împușcat cu pistolul în timpul pocrovnului un evreu. ~~Noi tăcem~~ Atât dela mine a spus că i Bălănescu Matei a fost bătut deoarece nu declarase unele chestiuni din activitatea sa legionară de afară în legătură cu bogdănica sa. Le la începutul lunei Februarie mi-a spus că Țurcanu i-a declarațiile dela cei bătuți nu mai mult nu la administrație jos și chiar în pentr. la camera de bătaie de lângă camera 4 spital, aceasta spunea Țurcanu deoarece era încomodat și împedicat să-i plimbe prin curte până la administrație și înapoi pe cei ce avea ceva de declarat.

În jurul acestei au continuat demascările în camera 3 parter până pe la jumătatea lui Februarie când a fost adus în camera deținutul parizianu Gioga ~~care~~ despre care Țurcanu, ce fusese cu o zi sau două înainte rece la raport, mi-a spus că ar fi împușcat la Baden până anul 1945 sau 1946 un ofițer sovietic și că mai trebue să-l ~~vadem~~ facem pe Gioga să ne spună cum s'au întâmplat lucrurile. Parizianu Gioga după ce a fost bătut bine de tot pentru acest fapt despre care spunea la început că un țigănuș ministr a declarat în cele din urmă că nu el l-a împușcat ci Ghencea Dumitru ce se afla tot în pentr. Bătuți la secția m.s. Tot Țurcanu a bătut cu Gioga ~~la~~ de a dat această declarație și după câteva zile au fost aduși la celule noastră (a mea și a lui Țurcanu) în camera

Semnătura,

Urmare: 3 parter atât Climescu Dumitru cât și Ioniță Constantin, Ioniță Constantin, Bordeianu Dumitru, Tomuț Mihai și un oarecare Munteanu (studentul al facultății de medicină din Cluj) - -erau la ~~pct~~ pentr. Pitești mai mulți Munteanu - Ceilalți au fost aduși după măsurile date în acest sens de Ministrul Justiției Ioan ce stătuse mai mult timp cu aceștia în camera la secția m. s. a dosge care ne-a relatat că acolo aceștia duc activitate leg. în camera a ca lui care s'a manifestat împotriva legionarilor i-au făcut mizerie în tot timpul cât a stat cu ei în camera împreună. aceștia au fost bătuți ~~zilnic~~ după vr'o două zile după ce au venit în cameră și în urma bătăilor groaznice ce le-a făcut Climescu a declarat că el le-a împuțit pe acel ostaș rusofil dar la magistratură în acest sens dela efectul său legionar Nuță Consel. După ce Climescu a declarat aceste chestiuni Pitărcaru a luat cu el la raport și l-a ținut două zile după aceasta Pitărcaru împreună cu Climescu au fost mutați din camera 3 parter, aceasta întâmplându-se cam pe la începutul lunei Martie 1950. Încă - prin luna ianuarie pe la sfârșit Pitărcaru mi-a spus într'o zi când a venit dela declarații că un legionar cu numele de Radu Serbani care fusese bătut crunt de tot la camera 4 spital în urma declarații noastre de acolo, în timp ce mă aflam să cobor pe scări pe hole ~~s'a~~ s'a urcat cu capul în jos în golul dintre scări ~~între~~ înnoindu-se deși. După plecarea dela camera 3 parter a lui Pitărcaru, bătăia celor noi veniți în cameră și demarările le-am condus eu. După ce s'au terminat aceste demarări am cerut domnului militian șef de secție să fiu rog la raportul administrației. Am fost rog într'una din zile pe acolo, aceasta era după

Semnătura,

Urmare: 15 Martie, unde am stat de vorbă cu domnul director al penit. căruia i-am raportat ce anume am declarat în legătură cu cele demarate de cei din cameră atât în legătură cu activitatea lor legionară din penit. cât și în legătură cu activitatea legionară de afară. Domnul director mi-a răspuns că voi fi rog cu oamenii la declarație. Astfel astfel adevăr a doua zi am fost rog la camera de bază dela etajul I, de unde era camera 4 spital, unde l-am găsit pe Turcanu căruia i-am dat lista de oameni ce au de declarat avut în legătură cu activitatea lor legionară de afară. Turcanu i-a adus pe rând pe aceștia punându-i să dea declarații scrise. Mie mi-a cerut să dau declarație în legătură cu cele ce s'au demarat în cameră. În Decembrie în camera 3 parter încă de prin luna Februarie când era și Pîrăcan Adrian acolo începuse un gen de numită de „reducere" vitelor Turcanu, de numită reducere ce s'au continuat și după plecarea lui Pîrăcan, eu l-am întrebat pe Turcanu dacă în declarație să relatez și acest fapt. Turcanu mi-a răspuns că de departe spune el această activitate nu mai este „oportunistă" ca cea dela Turcanu când ei o duc au demarat toate activitățile lor legionare din trecut. În acest sens am și declarat aceste destăinuiri, atât de data aceasta cât și în luna Decembrie după bătaia dela 4 spital și prin luna Februarie am dat și cu niște declarații în legătură cu activitatea mea 'legionară' din de afară și anume niște persoane despre care îmi aminteam că știau și în primăvara anului 1948 că mă cântat de înșelăciune pentru a-fi arestat și unele le care domnului este o rană. Când am ieșit cu oameni

Semnătura,

Urmare: la declarație la Turnu, acesta mi-a făcut observație
deoarece am ieșit la raportul d-lui director și că trebuie
să mai aștept că doar avea el să mă invite, eu
venii la declarație, fapt care dovedea că îmi cunoaște
ca alt deținut în afară de el să aibă legătură cu
administrația. Aici în cameră l-am văzut pe Turnu
extrăgând notițe din declarațiile ce le avea
așezate într'o ordine ce era aproape finită și mi-a
spus însă pentru ce îi trebuiesc aceste notițe și mi ce
face cu ele. Tot aici în cameră l-am văzut pe
Bogdanovici care era extrem de slăbit, aproape pe
moarte, extrăgând din declarațiile sale, ce erau
foarte multe la număr, (cam trăine de coale) numele
și adresa celor ce apăreau în declarațiile ce le dăduse.
În 23 sau 24 Februarie 1950 am fost scos împreună cu
Pătrăcan Adrian din camera 3 parter și dus
în cabinetul d-lui director al penit. unde erau d-nul
inspector Nemeș, domnul director Dumitrescu și Turnu.
Domnul inspector Nemeș ne-a întrebat dacă noi credem
că putem în stare ca în alt penitenciar să aflăm
dela unele persoane ceva date de interes că recondamnate,
activitatea legionară ce acestia au depus-o afară și în
penit. respectiv. La această întrebare noi am răspuns
că de atunci domnul ne-a spus că acolo la acel
penitenciar unde vom fi duși (nu ne-a indicat unde
anume) va veni el și ne va indica cine sunt persoanele
respective și ne-a și spus în cele din urmă că să nu
mai discutăm absolut cu nimeni toate aceste chestiuni.
Domnul inspector Nemeș nu ne-a vorbit decât cu aceste
cuvinte însă sensul celor ce ne-a spus el a fost acesta.
Când am plecat de acolo spre încinta
penitenciarului între deosebire cu care înțelesesem

Semnătura,

Urmare: că plecăm toți 3 deși i Turcanu i întrebarem în
fața domnului inspector dacă rămâne la Pitești să continue
demascările, în cursul Turcanu ne-a spus că el rămâne la
Pitești și numai noi doi deși Pătrășcanu și cu mine
vom pleca și că acolo sistemul ce vă-l folosim pentru
a putea afla activitatea legionară a acelor persoane
este acela de a-i face pe grupării legionari și mai
târziu dacă va fi cazul să folosim sistemul dela
Pitești deși izolare, bătaie și demascări.
Din acest moment nu m'am mai întâlnit cu Turcanu
decât în ziua de începutul celei de a doua jumătăți a
lunii Martie când am fost cu toții la declarație
la camera de bătaie unde l'am întrebat ce se aude
cu plecarea noastră, la care el mi-a răspuns că nu
știe nimic, altcum în legătură cu plecarea mea și a
lui Pătrășcanu nu am mai discutat. Tot atunci când am
fost cu toții la declarație i-am spus lui Turcanu că
unii dintre cei ce fuseseră bătuți la camera 4 spital în
25 Dec. 1949 și care au dat după acea bătaie declarații
în legătură cu activitatea lor legionară de afară mi-au
spus de în ultimul timp la camera 3 parter că au
dat declarații atunci o serie de chestiuni inventate de ei
dar care în fond n'au existat în viața personale
respective nu există, aceasta făcând-o atunci numai de
frica de a nu mai fi bătuți. Turcanu când a auzit
aceste lucruri mi-a spus textual că acuma e prea
târziu pentru după acea mi-a cerut numele
acelora, i-a chemat la camera de bătaie și după ce l-a
întrebat și pe mine i-a și bătut bine cât să dea
acte - declarație prin care anulez acele chestiuni
fost inventate atunci, ~~deși ce am fost în acest~~
~~situație~~ aceste cuvinte: Uliu Sibiu, Ajutor Ioale Vasile,

Urmare: Sindicam auzeal i un unt nişor deci vădeam
Ostaşian sau Ustare ghiorghe. Ostat la camera 1 când
au început bătăile ostat i la camera 4 spitel i apoi la
camera 3 porter tăţi aceşi ce-i făceau demascările
demascarea după o terminam şi se area, la început de
ostre furcam i mai târziu de ostre ceilalţi ce
conduceau demascările i deci i de nime la camera 3 porter,
apoi li se area să-i dea părerea în legătură cu
ceace ced ei că trebue să facă mai departe. La
aceasta întrebare ţăţi răspundeau la fel anume că
aceasta activitate de demascări trebue continuată i în
altă alte camere unde eventual am putea fi mutaţi
i în alte penitenciare sau în coloniile de muncă unde
să dispună că vom fi duşi. Acest răspuns furcam
îndicat în mod indirect pimilar ce au făcut de
ostre furcam, pimilar ce au fost bătuţi i au făcut
demascări în legătură cu activitatea de legionară de
afară înă dela camera 1 i apoi la camera 4 spitel,
tot pe aceştia bucuros îl spunea apoi fiecare ce
îndrăzne a demascările făcute. Furcam îndicare acest
fel de a răspunde în sensul că numai astfel spunea
el putem distinge legionarismul.

In ziua de 24 Martie 1950 seara după închidere
am fost scos din camera cu tot bagajul i de acolo
împreună cu Pârâcam Adrian am fost predaţi
escortaţi Ostaşi de unde după 4 zile în 28 28 Martie
am fost duşi cu un furgon peste Traian Bran
la punt. vasilu Stalin. Abia când ne-am apropiat
de vasul Stalin am înţeles că acolo mergem până
atunci neştiind locul unde plecam.

Când am fost scos la declanşă la bale acolo
ni am întâlnit i cu Pârâcam Adrian care mi-a

Semnătura,

Urmare: spus că ste într'o celulă la etajul I împreună cu Turcanu și cu Chiroșan Dumitru fr. Al jăr je acesta din urmă pentru a nu se înrăutăți deoarece știa acesta spunea că se așteaptă să fie condamnat foarte grav pentrucă amorțise pe acel atas sovietic.

Ca o consecință a bătăilor primite în stin că au murit în pentr. Păsteri sau mai târziu la alte pentru urmări: Radu Serban despre care încă la Păsteri mi-a spus Pârâcaru că și-a amorțit de la etajul I cu capul în jos în golul dintre scări și un alt student care despre care aflu la orașul Stalin mi-a spus Pârâcaru că a făcut acelaș lucru însă el cărui nume nu-l știu, apoi Nuță Cornel despre care tot la orașul Stalin chiar mi-a spus Pârâcaru Adrian că a fost omorât în bătăile la camera 4 spitalul la începutul lunei Martie 1950 deoarece spunea Pârâcaru mi-a spus să reconstruiesc că el i-a dat ordin lui Chiroșan să-l împuște pe acel atas sovietic. Nuță Cornel am aflat chiar mult mai târziu la pentr. Altul dela care a fost în camera 4 spitalul când a fost omorât acesta, că a murit în urma bătăii primite dela Pârâcaru Vasile care i-a dat lovitura decisivă în ficat după care imediat a și murit. Un altul este Bogdanovici care a murit prin luna Mai 1950 [illegible] grav de ficat și de inimă tot din cauza bătăilor și din [illegible] cauza acelor bătăi a murit. Turturean Ioan care a murit îmbolnăvindu-se de meningită T.B.C. deoarece după ce fusese bătut, transpirat a fost pus să doarmă lângă un curent deschis lângă geamul deschis. Ceau Ilie care a murit tuberculos la Târgu-Ocna la sanatoriu și care imediat a fost bătut mai ales de Pârâcaru

Semnătura,

Urmare:

Adrian Ioan în 25 Dec. 1949 mai ales dintr'o
vină personală ca Pârâcan o avea pe acesta. Acest lucru
a urmărit până luna Mai-Iunie 1950. Despre Bogdanovici,
Cuturicanu Ioan și Cucu Ilie și alții ~~care au murit~~
vă-o-2 sau 3 de care au murit tuberculoși la sanatoriu
la Târgu-Ocna, mi-a spus la penit. orașului Stalin
Manolu Ioan în luna Octombrie 1950 când fusese
adus dela Târgu-Ocna fl. un proces acesta plecând
dela Pitești la Târgu-Ocna după mai pe la sfârșitul
lunei Mai 1950. Mai târziu am aflat de cand că
~~Ioan~~ Ionuț Ilie, care fusese bătut în camera 3 parter
la Pitești în timp ce eu împreună cu Pârâcan Adrian
conduceam acele demascările și bătaia, a murit la
Pitești prin vara anului 1950 bolnav de rinichi, boală
ce o avea încă de afară și care din cauza loviturilor
agravându-i-se ~~și~~ a atras după ~~sine~~ moartea. Abia
la Aiud am auzit despre ~~Ilie~~ Cuturicanu Ioan care
a fost la camera 3 parter la Pitești unde deasemenea
fost bătut deasemenea vreme acelor dela Spital în mai
târziu unde luase bătaie dela Turcanu, că eliberându-se
prin a anul 1950 sau 1951 la fiecare sunt timp și
și înmulțesc și aceasta tot ca o ~~scurtă~~ concluzie a
celor întâmplate la Pitești.

Aceasta este declarația pe care o susțin și o semnez
propriu și restul de viitor.

M. Todorovici

Semnătura,

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Sobolevschi Marmilian născut la 27-II-1925
în comuna Vama Reg. Suceava, fiul lui Wilhelm și
Eugenia, de profesie student, nec. cu ultimul domiciliu
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
în comuna Vama Reg. Suceava.

24 Septembrie 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 15 și min. 00
„ s'a terminat „ „ 22 „ „ 20

Intrebare: Când ai venit în penitenciarul Pitești
și împreună cu cine?

Răspuns În penitenciarul Pitești am venit pe
ziua de 18 Septembrie 1949 cu studenții legionari din
cetul Politehnica, dela Cluj, Câmpulung, Sudoveceva
și alții printre care Prisacaru Adrian, Popa Alexandru
Livinschi Mihai, Munteanu Eugen, Roșca Gheorghe, Ibrăneanu
Octavian, Bordeianu Virgil, Ducaru Vasile, Predescu Aurel ș.a.

Intrebare Cu cine ai luat legătura și ce ai discutat?

Răspuns După ce am venit în penitenciarul Pitești
am fost introduși tot lotul în camera dela subsol
la izolare (carantină) unde am stat până la începutul
lunei Octombrie. În ziua de 23-24 Octombrie am fost
scos din cameră de către militianul Lăzăroiu și dus
într-o celulă alăturată. Aici am găsit pe Directorul
Dumitrescu care m-a întrebat cum mă chiamă, apoi
mi-a spus că voi fi mutat într-o cameră unde voi
găsi mai mulți deținuți printre ei unii gazetari

Iscălitura,
M. Sobolevschi

Urmare: Turcanu, nisă nu trebue să stau de vorbă cu el, fiindcă el este cunoscut. Mai mi-a spus că acolo eu știu ce am de făcut. Am înțeles că este vorba să dau informații despre activitatea legionarilor din cameră, fiindcă același lucru făcusem și la Suceava. La începutul lunei octombrie am luat legătură cu Levitchi Mihai pe care l-am întrebat de când este arestat Acela mi-a spus că a stat la coridor împreună cu Turcanu. L-am rugat ca în caz că se întâlnește cu Turcanu să-i spună că vreau să stau de vorbă cu el.

După discuția cu directorul Dumitrescu am fost mutat la camera Nr. 4 coridor, unde am găsit pe Turcanu și Gebac, dinte cei dela Suceava.

După 3-4 zile (timp în care nu vorbisem cu Turcanu) a venit Gebac și mi a anunțat că Turcanu vrea să vorbească cu mine. Am fost la Turcanu care se afla într-un colț al camerei. Mi a întrebat „cei cu Suceava" și cei pe la camera 4 spital. În legătură cu Suceava i-am comunicat că se formaseră două tabere: una de partea lui Bogdanovici și alta de partea lui Dumitrescu Eugen. De partea lui Bogdanovici erau Martinus Moroveschi, Popa Alex. Sivinschi Mihai și alți elevi care îl cunoșteau pe Bogdanovici dela Iași. De partea lui Dumitrescu erau studenții care în acel timp se aflau la camera 4 spital.

Deasemeni i-am spus că Bogdanovici ieșea mereu la raportul administrației și cerea cărți de celit și posibilitatea de a fi scos la muncă, că Bogdanovici avea legătură cu Dl Stănga, și căuta tot timpul să scoată în evidență persoana lui, arătând că el este inițiatorul acestei „reeducări" în același timp și șeful ei. — Totodată i-am spus lui Turcanu că eu vreau să ies

Iscălitura,

M. Sebastian

c 8.15

2

Urmare: la raportul Dlui director și nu cer să declar activitatea legionară pe care o desfășuram la Cluj - Am făcut acest lucru fiindcă aflasem dela alți legionari cu care dela Cluj că aceia cu care eu activasem au fost arestați. Deci am găsit că este bine ca eu să declar fiindcă și așa aceia tot vor declara că am dus activitate împreună. ———

Discutând această problemă Turcanu mi-a spus că este bine să fac acest lucru deoarece faptele sunt până în anul 1948 cât intră în același cod penal și deci nu voi primi o pedeapsă mai mare ca aceea pe care o am și că prin asta voi ~~fi bine cu~~ aprecial de administrație ca fiind sincer, deci am posibilitatea să capăt încrederea administrației Lucru pe care deatfel îl urmăream. ———

În legătura cu camera de spital i-am spus lui Turcanu că dintre oameni lui Bogdanovici se află Popa și Lemnaschi iar Dumitrescu Eugen se află cu toți studenții, dintre care cel mai de încredere este Dumitrescu Adrian - După discuția cu mine Turcanu a fost la raportul ad. ministrației (nu mi-a spus ce a discutat) iar după 2-3 zile am fost eu și subsemnatul care am declarat în scris activitatea legionară dela Cluj despre care în prealabil discutasem cu Turcanu. Această lucru s-a petrecut în cabinetul directorului.

Întrebare Cum și de cine a fost pregătită acțiunea de așa zisă „reeducare"? ~~prin tortură~~?

Răspuns În legătură cu ~~acțiunea~~ pregătirea acțiunii de „reeducare" prin denaștere Turcanu mi-a spus următoarele: că el, Gebac, Dumitrescu, și Negură, încă dela început a strâns material privitor la acți-

Semnătura,

M. Sebastian

Urmare: tatea deținuților legionari din penitenciar. În acest scop, de fiecare dată când sosea în penit. un nou lot de deținuți, el trimetea pe Cubac sau Negură pentru a culege materialul despre manifestările lor. Atelas lucru îl făcea și în alte camere, dovedeau această posibilitate fiindcă în vară era voe ca deținuții să meargă dintr-o cameră în alta. —

Odată având acest material, Turcanu a cerut să iasă la raportul administrației, pentru a arată manifestările deținuților legionari. Ca datorită raportului pe care la dat el, în vară au fost izolate vârfurile legionare ca: Țățăiscanu Iuliu, Popescu Aristotel, Țacu Aurel, Blaga, Zorovu Ghiorghe care au stat la izolare timp de cca o lună de zile. Deasemeni mi-a spus că pe baza acestui material pe care îl are poate să înceapă acțiunea, însă este insuficient față de ce mai au aceștia de declarat și că aceștea sunt datele pe care el le-a putut culege cu posibilitățile lui. și că noi suntem deja prea cunoscuți pentru a putea continua în acest fel, și că este necesar ca să înceapă „demascarea" prin bătae și astfel să-i silim să declare ce mai știu. —

În continuare mi-a spus că pentru aceasta el și-a pregătit câțiva oameni cu care să înceapă. Aceștia erau Cubac, Burculet Viorel, Bâgu Ghiorghe, Ivan, Sotronie Constantin, Țentau Ghiorghe, Cordun Frederic, Ghiga Ion.

Întrebare Când s-a început acțiunea și în ce cameră

Răspuns Acțiunea sa început în camera Nr. 1 corect et. I-ul. Aceasta sa întâmplat în a doua jumătate a lunei noembrie (nu știu data) după ce în

Semnătura,

M. Istrătescu

c. 5663.

2bd (259)

Urmare: (15. Nov) Prealabil Turcanu aranjase izolarea. ~~Ceea~~ care sa petrecut în felul următor: Turcanu a pus problema izolării celor din tabăra lui, de cei care duceau activitate legionară deschisă în cameră spunând că că sunt două categorii de deținuți; unii care au înțeles să nu mai ducă activitate legionară în închisoare, ~~ca~~ și alții care continuă să ducă activitate legionară, că din cauza lor sau aplicat aceste restricții, adică nu se mai primesc pachete, scrisori, vorbitori, nu se mai dau cărți. (Se referea la perioada din Iunie când erau permise cele de mai sus). Apoi a delimitat cele două tabere, și în tabăra lui Turcanu au început diferite discuții așa zise au caracter de reeducare care au durat până când a început bătaia care sa petrecut în felul următor. Pe baza informațiilor pe care le deținea Turcanu a început să-i demaște pe cei din tabăra adversă. Aceștia nu au recunoscut fapt pentru care au fost bătuți. ——————

După bătae care a durat cca 15-20 minute Turcanu a cerut celor bătuți să declare activitatea lor legionară din închisoare.

În timp ce acei bătuți vorbeau despre activitatea lor din închisoare cei din tabăra lui Turcanu își notau afirmațiile pe săpun, iar Turcanu a mers la administrație unde a arătat cele declarate de cei bătuți. ——————

Întrebare Cât timp a durat aceste așa zise demascări? ——————

Răspuns Aceste așa zise demascări au durat cca. o săptămână timp în care Turcanu mergea

Semnătura,
M. Ioldea

Urmare: aproape în fiecare zi la administrație, unul care de altfel să petrecut și înainte de începerea loviturii.

Întrebare Care au fost afirmațiile pe care Turcanu le făcea față de cei bătuți?

Răspuns Îi afară de afirmațiile obișnuite că trebue să declare tot ce au făcut în închisoare și să nu mai ducă activitate legionară, Turcanu mai punea problema față de cameră „le credeți că trebue făcut pe viitor și cum vedeți viitorul acestei acțiuni" La aceasta se adresa de obicei celor care Turcanu urmărea să-i folosească pe viitor în acțiune. Cazul lui Andronache care a răspuns că el vede ca această acțiune pe viitor trebue extinsă și în alte camere. Andronache a fost luat în tabără lui Turcanu și a acționat alături de el. La fel și Andrei și alții. Și aceasta era o metodă prin care Turcanu reunia elementele cu care mai târziu și-a continuat acțiunea. M. Ioloveanu

Întrebare Cum s-a procedat și ce metode s-au folosit pentru continuarea acțiunii?

Răspuns Așa cum am arătat mai sus cu ocazia primei bătăi Turcanu a reușit să aducă în tabăra lui pe Andronache și Andrei.

În vederea unei a doua bătăi care urma să aibă loc Turcanu a mers la administrație, unde a discutat cu directorul Dumitrescu. Astfel pe la 3-4 Decembrie sunt noi din cameră de către director. Acesta a venit cu o listă după care a început să citească numele celor care

Semnătura,

M. Ioloveanu

260

Urmare: trebuiau să plece în altă camera. Au fost duși toți cei care au fost bătuți (mai puțin Andronache și Andrieș) și câțiva care nu erau legionari și care nu fuseseră bătuți fiindcă nu aveam probe împotriva lor, în total 15-20 deținuți. În locul lor au fost aduși un grup de deținuți care au înlocuit pe cei plecați. Printre aceștia au fost șefi legionari ca Pătrășcanu Nuțu, Iosefu Aristotel, Blaga, Sorodi Gheorghe, Țârcu Aurel și alți legionari.

Înainte de venirea acestora discutasem cu Țurcanu care spunea că vom începe cu șefii legionari fiindcă ei sunt aceia care dețin materialul important și totodată vom putea atrage mai ușor pe ceilalți legionari. Odată puși în situația de a vorbi în fața celor din cameră, legionarii de rând își vor urma șefii, lucru care de altfel s-a și petrecut.

După venirea acestora în cameră, cei din tabăra lui Țurcanu s-au introdus printre cei noi veniți provocându-i la anumite discuții cu scopul de a obține elemente pe care urma să le folosească împotriva lor când va începe bătaia. Înafara șefilor legionari nu au putut obține nimic deoarece aceștia au fost prudenți și nu s-au antrenat în discuții. După 2-3 zile Țurcanu a pus și acea problema izolării celor din tabăra lui, de cei veniți în cameră. Izolarea a durat 1-2 zile timp în care Țurcanu a lăsat pe Burculeț Viorel, Andronache și Andrieș în tabăra celor noi veniți pentru a-i continua informarea asupra lor deoarece aceștia semnaseră

Semnătura,

M. Sobolewski

Urmare: să se antreneze în discuții. Totodată Turcanu a pus problema „reeducării" trimițând pe Ghermani Coriolan să conducă discuțiile în acest sens. Acesta a întrebat pe fiecare în parte atât pe cei din tabăra lui Turcanu cât și pe ceilalți ce părere au despre „reeducare" la care cu ~~doi~~ noi veniți în cameră, unii s-au pronunțat pentru și alții împotrivă în afară de Iacu Ionel care s-a menținut tot timpul pe poziția dela început adică împotriva acțiunii.

Întrebare: Care a fost poziția șefilor legionari din cameră referitor la „reeducare"?

Răspuns: În afară de Iacu Ionel care s-a menținut tot timpul pe poziția arătată mai sus, ceilalți nu au dat răspunsuri precise. adică au spus că nu sunt împotriva nimă nu participă. În acest sens îmi amintesc de afirmația lui Bătrâncanu Iuliu.

De joi de 4-5 decembrie Turcanu a spus că a sosit timpul să se termine cu această șandrama, că ce reeducare este aceea fără discuții, că „reeducarea" se poate face printr-un act „revoluționar" demascând activitatea pe care au dus-o, că acesta este primul pas fără care te rupi de trecutul și că atare cine are ceva de demascat.?

A doua zi după ce Turcanu și-a făcut elementele lui au rămas în tabăra ~~doi~~ cei care urmau să fie bătuți s-au ridicat și au început să arate diferite discuții pe care le aveau cu ei.

După ce am ascultat cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine și prezentul interogatoriu semnez nestingherit de nimeni.

Anchetator,
Cpt. Ioanid

Anchetat, Semnătura,
M. Sobolevschi

c. 5663.

~~263~~

261

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Sobolewschi Maximilian născut la 27 Febr. 1925 în comuna Vama C. Jung. Moldovenesc, fost student fiul lui Wichentie și Eugenia cu ultimul domiciliu în Com. Vama Reg. Suceava.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

25 Septembrie 195

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 15 și min. 30

„ s'a terminat „ „ 19 „ „ 30

Intrebare: Arată anchetei cum s'a procedat pentru începerea bătaii din ziua de 9. sau 10 Dec. 949 la camera nr. 1.

Răspuns După ce elementele lui Turcanu au aflat ce vorbeau despre cei noi veniți în camera adică despre Patrașcanu Lutu, Popescu Aristotel, Sorin, Blaga, Tacu Aurel și alți legionari a doua zi dimineața a început bătaia. Turcanu avansase acest lucru încă dinainte cu oamenii din tabăra lui, stabilind cine pe cine să bată. Astfel subsemnatul mi-am ales pe Patrașcanu Lutu și Popescu Aristotel, Turcanu pe Dumitrescu Paul și așa mai departe.

Sub pretextul că este lovit de unul din cei noi veniți în camera deținutul Gruia a lovit pe deținutul Marinescu Radu. Astfel s'a declanșat bătaia, cei din tabăra lui Turcanu au sărit asupra celorlalți pe care i-au

Iscălitura,

M. Sobolewschi

Urmare: bătut timp de aproximativ o jumătate de oră.

Întrebare Personal pe cine ai bătut și cum?

Răspuns Personal am bătut pe Popescu Aristide și Pătrășcanu Nuțu cărora le-am dat câteva palme, apoi a intervenit Turcanu care a bătut cumut pe Popescu Aristide. După ce subsemnatul am dat 4-5 palme lui Pătrășcanu Nuțu, i-a sărit ochelarii sub pat. Pătrășcanu s-a bagat sub pat după ochelari și a rămas acolo până s-a terminat bătaia.

A doua zi după bătae Pătrășcanu Nuțu a fost luat deoparte de către Turcanu și au stat de vorbă într-un colț al camerei timp de 2 zile, însă nu știu ce au discutat.

Întrebare Ce se petrece în cameră în timp ce Turcanu discută cu Pătrășcanu?

Răspuns În acest timp cei bătuți ~~își~~ spuneau în cameră activitatea lor din închisoare, având directive dela Turcanu. Cei care bătuseră îi supravegheau și notau unele afirmații pe rapoarte.

După două zile de discuții Turcanu s-a adresat celor din cameră spunând: „Acum veți vedea cum trebue făcută o demascare", că acuma faceți voi nu este demascare, că nu trebue să umblați cu jumătăți de măsură și să vă arătați deschis activitatea voastră. Apoi a luat cuvântul Pătrășcanu Nuțu care a spus că nu are rost să ascundă și având ~~reg~~ reținere și să arate deschis, că nu are rost să mai ducă activitate legionară. În continuare a spus că la Jilava el a discutat cu vica regulene care i-a spus că șefii legionari conștienți au bagat câți mai mulți legionari în închisoare, fiindcă în

Iscălitura,

M. Iosif

~~264~~ 262

Urmare: curând se va schimba situația din țară și legionarii să se prezinte în fața americanilor ca o formație politică care a avut cei mai mulți deținuți politici, adică a avut de suferit din cauza regimului actual mai mult decât celelalte formații politice. În continuare Țățăianu Nuți a vorbit despre activitatea legionară a lui și a celorlalți ași legionari cu care activase împreună următoarele:

Începând din primele zile ale arestării au dus activitate legionară prin rezolute, cântece, ajutor legionar, rugăciuni de membrii conferințe legionare etc. că la secția corecție a existat un comandament legionar format din el, Popescu Aristotel, Blaga, Sorin care a dirijat activitatea legionară din penitenciar, sub formele arătate mai sus.

După ce Țățăianu a terminat această ședință de demascare a lui, Popescu Aristotel, Blaga, Sorin, Nadricală, Ghițulescu și alți deținuți legionari și nelegionari au început să facă declarații mai complecte despre activitatea lor.

La câteva zile după bătaie timp în care cei din camera vorbiseră aproape toți despre activitatea lor, Țurcanu a fost la administrație și când a venit înapoi a anunțat că acum vor ieși pe rând să dea declarații scrise în fața administrației în care să arate amănunțit activitatea lor din închisoare și în special activitatea și problemele din afară pe care nu le declarase la securitate. Până acum Țurcanu nu fusese problema declarării problemelor din afară. Acest lucru a fost primit de cei din cameră ca venind din partea administrației.

Semnătura,

M. Ladislau.

Urmare: Întrebare Pe ce te bazezi când afirmi că problema declarării chestiunilor din afară era privită de deținuți că venind din partea regimului?

Răspuns Mă bazez pe următoarele elemente: Încă din vară Turcanu era cunoscut de deținuți ca omul administrației. Datorită informațiilor date de el se făcuseră izolări prin luna Iulie-August. Turcanu a fost plantor pe secția corecției timp de 3-4 luni. și spre deosebire de alte plantoane Turcanu mergea la bucătărie, infirmerie și în alte părți. Turcanu și cei care lucrau cu el în camera Gebac, Negură, și Dinitor primeau supliment de mâncare, Turcanu era mereu descoz la raportul administrației. Gebac, Negură care erau cunoscuți că oamenii lui Turcanu, erau trimiși în diferite camere - Intervenția militienilor și a directorului după prima, a doua și alte bătăi, când Turcanu a spus că au dus activitate legionară în cameră, au insultat administrația și regimul, după care militienii și directorul au bătut și ei câțiva deținuți. Atât înainte de începerea bătăii cât și după bătae Turcanu mergea la administrație. Toate acestea au făcut că deținuții să creadă că acțiunea este dusă în înțelegere cu organele administrației. Dealtfel se și simțea această atmosferă încă nu am auzit pe nimeni discutând. Mai târziu prin alte penitenciare prin care am trecut ca arest, și canal, unde am reușit să intrăm în administrație și a ne da permisiunea să ocupăm diferite funcții prin faptul că dădeam unele funcții, eram considerați ca oamenii administrației.

Semnătura,

M. Sebeșan

c. 5663.

Urmare: nistrației. De ceilalți deținuți eram cunoscuți ca unii care băteam, ne jucam cinstiți și totuși ocupam aceste funcții ca brigadier, pontatori la canal, pontatori în birou ~~tehnic~~ tehnic și șefi de grupe la Aiud. Văzându-ne în aceste funcții și fiind cunoscuți așa cum am arătat mai sus, deținuții discutau despre noi și ~~acțiu~~ despre acțiunea criminal la care luasem parte, punând-o pe seama organelor administrației și respectiv a regimului.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul interogatoriu semnez nesilit de nimeni.

Anchetator,
Cpt. [illegible]

Anchetat,
M. Sobolevschi.

Semnătura,

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat vl Sobolevschi Maximilian născut la 27-II-1925 în com. Ivanca Reg. Suceava fiul lui Wilhelm și Evghenia născ. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) fost student, cu ultimul domiciliu în com. Ivanca Reg. Suceava

13 octombrie 1953

Orașul Iloești

Interogatoriul a început la ora 14 și min. 30

„ s'a terminat „ „ 22 „ „ 10

Intrebare: Cu ce scop a fost pusă în practică de către legionari actiunea de așa zisă reeducare?

Răspuns Actiunea de așa zisă reeducare a fost pusă în practică de legionari cu scopul de a induce în eroare organele de administratiei, demonstrând fata acestia că sau lasat, adică au renuntat la conceptiile lor legionare. In acelas timp au urmărit să ca toti legionarii să cunoască ideologia comunistă, pentru ști cum să combată și să actioneze impotriva regimului. Pentru a capăta încrederea organelor administratiei legionarii au dat unele informatii în care aratau activitatea legionarilor din penitenciar. —

Intrebare Ce au urmărit legionarii prin actiunea ale așa zisă reeducare fată de demascare?

Răspuns Prin așa zisele demascări, în care sa folosit bătaia, torturi și maltratări detinutii legionari și nelegionari erau fortati să declare activitatea lor din închisoare și din afară, activitate despre care nu vorbi-

Iscălitura,

M. Sobolevschi

Urmare: și când au fost anchetați, deasemeni și persoane care mai aveau cunoștință despre cele ce ei declarau, legionari neanistați, depozite de armament și muniții clandestine, organizații subversive, persoane care au trecut frontiera și care au înlesnit acest lucru, probleme de informații și spionaj s.a. -

Întrebare Unde primea aceste declarații și ce făcea cu ele?

Răspuns Aceste declarații le primea legionarul Turcanu Eugen care conducea acțiunea. Turcanu păstra acest material în două valize, într'o cameră (fostă bar) dela secția spital din Pcînt. Pitești. Aici am văzut cum Turcanu citea materialul și extragea anumite probleme, pe care și le nota cu cerneală pe fîșuici de hîrtie.

Întrebare Pentru ce era necesar lui Turcanu acest material?

Răspuns Acest material era necesar lui Turcanu pentru a cunoaște forțele de care dispune organizația legionară în afară, pentru ca în caz că se va schimba situația din țară, în cazul unui eventual război să se cunoască ~~forțe~~ cum trebue să acționeze. O parte din acest material a fost scos afară din penitenciar de către Turcanu, pentru a fi transmis unui for superior legionar.

Întrebare De ce te bazezi când declari că o parte din material a fost scos afară de Turcanu?

Răspuns Mă bazez pe faptul că acțiunea fiind legionară, s'a urmărit scopuri legionare, și aceste declarații nu au fost folosite decât în scopuri legionare.

Deasemeni și faptul că Turcanu extrăgea anumite notițe din acest material cât și faptul că subse-

Iscălitura,

M. Ioldovanu

c. 5305

267

(265)

Urmare: Inculpatul împreună cu Turcanu când la Sucava au întocmit acel memoriu al grupului F.D.C. C. Lung au omis diferite fapte despre care Turcanu nu mai mi-a vorbit niciodată. ———

Subsemnatul am cunoscut pe Turcanu ca un legionar activ. Todeauna a s'a manifestat sub altă formă însă în fond a urmărit scopuri legionare.

Astfel în acțiunea pe care a întreprins'o în penitenciarul Gherla la început a mers personal cu deținuții care veniau în fața directorului Dumitrescu, unele probleme din activitatea lor, reușind astfel să capete încrederea administrației care pe la sfârșitul lunei Ianuarie 1950, i-a pus la dispoziție o cameră unde Turcanu manevra acest material fără să fie controlat de cineva. ———

Întrebare Ce a mai urmărit legionarii respectiv Turcanu prin acțiunea care a condus'o -?

Răspuns Pe atunci administrația își acțiunea lor, criminală, fapt care a făcut să fie privită și cunoscută de deținuți că fiind puși la cale cu știrea regimului. Deci au urmărit compromiterea regimului.

De asemeni Turcanu urmărea deconspirarea deținuților care lucrau ca informatori pentru securitate. Cazul deținutului Stănescu care a fost bătut de Turcanu ca să spună ce a făcut afară în timpul cât a fost informatorul securității.

La fel deținutul Radu Șotel despre care Turcanu mi-a spus că este informatorul securității, că este bandit și că are să-l pună la punct.

Tot în scopul de a submina regimul, Turcanu

Semnătura,

M. Sobolevski

Urmare: spunea despre deținuții legionari care urma să se elibereze că vor deveni foarte buni informatori ai securității. Aceștia fiind legionari nu urmăreau să facă altceva decât să denunțe organele securității.

Întrebare Ce ai contribuit dumneata în acțiunea criminală condusă de legionarul Turcanu în penit. Pitești.?

M. Isbăsescu

Răspuns Am sprijinit pe Turcanu dându-i informații despre alți deținuți legionari din camera în care locuiam, și în special asupra deținutului Bogdanovici pe care Turcanu la supus unui regim de bătăi torturi și maltratări până când acesta a murit. Am participat activ la bătăile care au avut loc și am condus personal acțiunea de bătaie din camera Nr. 3 parter. Am executat ordinile lui Turcanu și i-am raportat situația din camera în care am participat și am condus acțiunea.-

Am participat în acțiunea dela din penitenciarul Pitești conștient fiind de scopurile ei criminale.

Întrebare Când ai plecat din penitenciarul Pitești și unde?

Răspuns Am plecat din penitenciarul Pitești pe ziua de 24 Martie 1950 la securitatea Pitești unde am stat 4 zile și apoi am fost dus împreună cu deținutul Ghisacaru Adrian la penitenciarul Brașov.

Întrebare Ce directive ai primit în legătură cu plecarea și dela cine?

Răspuns. În ziua de 24 Februarie subsemnatul și Ghisacaru am fost scoși de către militianul de pe sală, apoi ne-a luat directorul Dumitrescu și ne-a dus în cabinetul lui. Aici am găsit pe Dl. inspector

Semnătura,

M. Isbăsescu

Urmare : Nemes și Furcanu. Dl insp. Nemes ne-a întebat ce condamnare avem și cum este mânuirea și ce politică am făcut. Apoi ne-a întebat dacă suntem în stare ca în alt penitenciar să aflam despre unii deținuți (nea dat de înțeles că nu sunt condamnați adică lăgăriști) ce activitate au depus înainte de arestare și în închisoare. Ne nea indicat locul unde vom merge și nici persoanele de care ne vom ocupa, spunând că va veni dânsul acolo și ne va da indicații.
Noi am spus că suntem de acord cu acest lucru, iar Dl insp. Nemes ne-a spus că acolo vom avea condițiuni de viață mai bune decât la Pitești, și că vom primi pachete cu alimente, țigări că vom avea spălătoare și ne-a dat de înțeles că dacă vom face ceeace nea spus, vom beneficia de reducerea pedepsei sau chiar de eliberare. ——
A spus în continuare ca acolo unde vom merge să spunem că suntem necondamnați și veniți de undeva dela Ministerul de Interne și despre acest lucru să nu discutăm cu nimeni, iar ~~altfel~~ dacă vom discuta va fi rău de noi. ——
La această discuție a fost de față Furcanu și Dir. Dumitrescu. Subsemnatul am întebat dacă noi plecăm (credeam că este vorba și de Furcanu) Dl insp. Nemes a spus că despre asta să nu avem grijă.
Apoi am plecat împreună cu Furcanu care în drum spre închisoare mi-a spus că dacă va fi posibil să aplicăm și acolo sistemul dela Pitești. ——
Înainte de a pleca din birou directorul Dumitrescu ne-a spus ca să avem grijă și să continuăm cu cei din cameră (cu o zi sau două înainte fuseseră aduși în camera subsemnatului doi deținuți)

Semnătura,
M. Soldeanu

Urmare: Întrebare Când a venit însp. Ionescu la pent. Brașov și de aumne va spus?

Răspuns La aproximativ două săptămâni dela sosirea noastră în pent. Brașov într-o seară a venit a venit însp. Ionescu care ne a scos din celula și ne a dus în biroul dlui director care în acel timp lipsea din penitenciar.

Ne-a întrebat de am aflat în penitenciar, la care i-am spus că sunt legionari dăgăriști care duc activitate legionară și alte lucruri. Cu această ocazie ne-a spus că noi am fost trimiși acolo special pentru legionarul Corneliu Octavian să ne ocupăm de el. Pentru aceasta a spus gardianului ca a doua zi să ne mute la camera Nr. 5 unde se afla Corneliu Octavian. —

Deasemeni ne-a mai spus că dela Pitești au plecat la Canal două dube de deținuți care după două zile sau reintors la Pitești fiindcă acolo au început să se bată. —

Că la Pitești la camera 4 spitalul s'au format o cameră unde locuesc deținuții care au meritat ca să aibă condiții de viață mai bune. (era vorba de acei care au fost mai activi în ana zilele demisiei)

Că acolo au cărți de cetit, au libertate. ș.a. plimbare, că în această cameră a fost repartizat și Țățișcanu Iuliu dar este cam dubios, a fost mutat și el acolo poate că se va îndrepta. (Am înțeles că și această era opera lui Țurcanu)

În cele din urmă ne-a spus că va mai veni peste câteva zile să vadă ce am făcut. —

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul interogatoriu semnez rezultă de mai mine.

Cercetător Semnătura,

Anchetat, M. Istrăteanu

c. 5663.

269

267

Proces-Verbal de interogator

Arestat Sobolewschi Maximilian născut la 27.II.925 în com. Vama Reg. Suceava fiul lui Wilhelm și Eugenia fost student cu ultimul domiciliu în com. Vama Reg. Suceava.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

14 Octombrie 1953

Orașul Iloești

Interogatoriul a început la ora 14 și 00 min.

„ s'a terminat la ora 22 și 00 min.

Intrebare: Arată acheței activitatea pe care ai desfășurat-o în penitenciarul Or. Stalin?

Răspuns După ce am stat de vorbă cu Dl. insp. Hemeș în luna Aprilie când ne-a spus mie și lui Prisăcaru să ne ocupăm de deținutul legionar Cornelin Octavian am fost mutați la camera nr. 5, unde trebuia să-l găsim pe Cornelin Octavian. Nu l-am găsit pe acesta în cameră nicicât nu la spital. Atunci Prisăcaru a vorbit gardianul să-l mute și pe el la spital pentru al găsi pe Cornelin Octavian lucru care s-a și făcut.

Subsemnatul am rămas în cameră și am căutat să aflu diferite chestiuni pe care să le servesc Dlui insp. Hemeș când va veni din nou.

La o săptămână a venit din nou Dl. insp. Hemeș. Am fost scos din cameră de catre gardian și am fost dus în cabinetul medical unde mi-a dat hârtie și cerneala și să scriu ce am pentru Dl. insp. Hemeș. —

Am scris câteva lucruri în legătură cu activitatea mea

Semnătura,

M. Sobolewschi

Mod 185

Urmare : legionari din penit. si din afara pe care le anfisem în camera. Declaratia am pus-o intr-un plic si am dat-o gardianului care mi-a spus că o va da Dlui insp. Iemes. La fel a scris si Prisacaru în camera de sedinte a militienilor. ———

Apoi am mers împreună la Dl insp. Iemes. În camera de sedinte. Aici Dl insp. a deschis plicurile si a citit declaratiile pe care noi le scriseseram. Noi am raportat că detinutii au aflat ce este cu noi si nu vor să mai discute nimic cu noi, la care ne a spus că să stăm în camera si să observam care este starea de spirit. Am fost mutati din nou în camera Nr 5 unde am stat până la 15 August. În acest timp nu am întreprins nici o actiune. La 15 Aug. când a venit Dl insp. Iemes a format un lot de detinuti pentru canal printre care am fost si subsemnatul cu Prisacaru deoare lotul era format din detinuti care erau condamnati. —
După ce am trecut prin fata comisiei în aceeas zi după amiaza am fost chemati de Dl insp. Iemes care ne-a prezentat Dlui Director, spunând că atunci când vom avea ceva (era vorba de informatii) să ne adresăm Dlui Director Berlea Mihai. Apoi ne-a spus că să observăm starea de spirit si nu folosim violenta adica bătaia —
A doua zi după plecarea Dlui insp. Iemes, am ieșit la raportul Dlui director spunându-i că avem de declarat ceva în legătura cu starea de spirit a detinutilor din penitenciar. Ne-a dat hârtie si cerneala si împreună cu Prisacaru am întocmit un raport. În această ocazie am cerut ca unul dintre noi să fie noi planton pe sală. Intentionand prin aceasta să pregătim terenul în vederea începerii unei actiuni după sistemul lui Toreanu dela Gherla. —

Semnătura,

M. Sobolevschi

Urmare: Dl director ne-a răspuns că o să vadă el. Apoi (268) am început să pregătim pe unii deținuți în vederea începerii acțiunii. Astfel am reușit să atragem pe deținuții Militaru Gh. și Lascu Dircea.

La sfârșitul lunei septembrie am fost scos de militianul de pe sală și introdus în camera regimului de vechi unde am găsit pe Dl Lt. Asandi Paul dela Bir. Inspecții. Dl subcolonel mi-a spus că a fost la Pitești și că mă cunoaște pe mine și pe Brișcaru, că știe că am participat în acțiune alături de Turcanu și că suntem la Brașov. Apoi a chemat și pe Brișcaru ~~și împreună~~ care a întocmit un raport la fel cu acel pe care îl dăduserăm Dlui director.

La câteva zile am ieșit la raportul Dlui Lt. și am aflat că unul din noi să iasă planton pe sală. Ne-a spus că să mai așteptăm până când deținutul Blaj care era planton se va elibera, întrucât acesta urma să se elibereze. Despre Blaj aflasem că este informatorul securității și intenționează ca acesta să fie mutat pe altă secție, fiindcă noi urmăream să începem acțiunea după sistemul dela Pitești. În prima dată de 10 octombrie Brișcaru a ieșit planton pe sală. În acest timp în camera unde locuiam (Nr. 5) au fost aduși alți deținuți legionari.

Pentru a determina pe Dl Lt. să-l schimbe pe deținutul Blaj i-am spus că acesta are legături cu legionarii și că le face anumite servicii.

Pe la sfârșitul lunei octombrie am mers la Dl Lt. și i-am spus că pentru a putea obține material important nu putem altfel decât numai dacă începem o acțiune după modelul acțiunii din prim. Pitești. În cele din urmă am reușit să-l determinăm pe Dl Lt. și astfel ne-am

Semnătura,

M. Sebastian

Urmare: mutat în camerele 3 și 4 având ca ajutoare încă șapte deținuți pe care îi determinaseră să ne sprijine în acțiune.

În camera Nr. 3 Drișăcanu a pus problema ca cei din cameră să declare tot ce nu au declarat la securitate, (aceasta după ce a făcut o teorie asemănătoare cu cele pe care le făcea Turcanu la Târgu Jiu).

Apoi a cerut deținuților Zamfirescu M. Teodorescu Constantin și încă unuia camera nu-i reține numele să declare ce nu au spus la anchetă. Aceștia au refuzat după care au fost bătuți de Drișăcanu, subsemnatul și Țigău Ion. Fiind loviți au început să strige și nu au mai fost bătuți. A doua zi Drișăcanu a venit cu hârtie și cerneală și aceștia bătuți au început să scrie.

După o săptămână au fost aduși în camera deținuții Romană Ion și Iuricescu. Romană a fost bătut mai întâi în cameră, apoi a fost scos de Drișăcanu și introdus în camera șefului de secție, unde a fost bătut de Drișăcanu, Țigău, Comănici Șt. și subsemnatul. Romană a strigat și a fost din nou băgat în cameră.

După câteva ore timp în care a fost amenințat a început să strige pe geam, și a fost auzit de dl. director, de militeni și de deținuți.

În urma acestui caz a venit dl. director cu dl. Slt. Asandi dela Dir. Inspecții. Dl. director a spus dlui Slt. să se ocupe de această problemă. (Romană spunea că a fost bătut) Deținutul Romană a cerut să fie mutat din cameră însă nu a fost mutat, fapt care a făcut să spună despre activitatea lui din penitenciar.

În această perioadă noiembrie-decembrie, am căutat să recrutăm elemente pentru începerea acțiunii ~~cât~~ Camera

Semnătura,
M. Teodorescu

2.11

Urmare: Nr 5 care era mai mare. Nu am reuşit să facem acest lucru fiindcă acei pe care îi băteam intrerupeau în curent pe cei din camera cu cearceafuri pe care îi făceam noi. În ziua de 23-24 dec. 1950 subsemnatul am ieşit planton pe sală în locul lui Iriaşcaru deoarece acesta intrase în spital.

În acest timp am dat Dlui Lt. dela Bir. Inspecţii un raport asupra stării de spirit a deţinuţilor, lucru pe care dealtfel îl făceam în fiecare lună.

Iriaşcaru a venit din spital pe la începutul lunei Ianuarie, unde se împrieteneşte cu deţinutul ~~ingineer~~ legionar Stătineanu cu care a discutat determinându-l pe acesta să dea unele declaraţii despre activitatea lui. Stătineanu era de profesie inginer şi fiind recomandat de noi a fost pus de administraţie să îi deseneze nişte planuri ale închisorii.

Apoi am locuit în camera Nr 5 fără să mai întreprindem vreo acţiune până la data de 13-14 Febr 1951 când am plecat la canal.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul interogatoriu semnez nesilit de nimeni.

Anchetat,
M. Ichimescu.

Semnătura,

272

(271)

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Sobolevschi Maximilian născut la 27.-.1925 în com. Vama Reg. Suceava fiul lui Wilhelm și Eugenia fost student, necăsătorit cu ultimul domiciliu în com. Vama Reg. Suceava
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

15 Octombrie 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 13 și min. 15

„ s'a terminat „ „ 21 „ „ 00

Intrebare: Arată anchetei activitatea criminală pe care ai desfășurat-o pe timpul cât ai fost transferat la canal?

Răspuns: Am ajuns la canal pe ziua 21 Februarie 1951, împreună cu Prisăcaru și am fost repartizați la colonia Peninsula. Aceasta după ce trecusem pela Năcărești și Poarta-Albă. În aceași zi ne-am întâlnit cu deținuții Țăranu Ilie și Saare Ion care făceau parte din brigăzile de studenți și trecuseră prin așa zisele demascări la Pitești. Dela aceștia am aflat care era situația brigăzilor de studenți legionari. La Peninsula am fost repartizați: Prisăcaru în brigada Nr. 26 și subsemnatul în brigada Nr. 21. —

Aici m'am întâlnit cu mai mulți legionari ca Gebac, Sofronie, Tudose Tudor, Vlaicu Nicolae, și nelegionari ca Bogdănescu, Neamțu Nicolae, Rusu, Cherman care era brigadier la o brigadă de elevi și alții ca Rosca, Ofrea, Dorneanu Ștefan, Bubuianu Nicolae și alții care luaseră parte în acțiunea dela Pitești și Gherla. —

După vre-o 4-5 zile m'am întâlnit cu deținuții

Iscălitura,

M. Sobolevschi

Urmare: Staer Jon și Fux care actionoseră la Pitești alături de Țurcanu. La aceștia am discutat despre ceeace am făcut noi la Brașov, însă le-am spus că acolo am fost bolnavi și nu am putut face nimic. Ne-a propus să le dăm informații însă noi le-am dat speranțe că nu fost fiindcă sunt cunoscut de aceea cu care am venit dela Canalul Stalin. cum spuneau ei ca „turnător". ——

După aceasta până la sfârșitul lunei Iunie nu am dus nicium fel de activitate în afară de faptul că mergeam la lucru cu brigada. De ziua de 2 Iunie seara la numărătoare am fost luat imprevenit cu sotronie de către Bogdănescu care ne-a dus la Dl Georgescu comandantul coloniei și cu această ocazie am fost numit pontator la brigada Nr. 23 B. și Sotronie Clin a fost numit ~~pontator~~ brigadier la altă brigadă. ——

Peste două zile Brigăzile au fost mutate în apropierea brigăzilor de studenți urmând ca noi să obținem informații dela aceștia. Apoi într-o seară subsemnatul, Crisacan, Lupașcu Sotronie Constantin, Petrică Jon, Gruia Jon și Burculeț Viorel, ne-am întrunit pentru a stabili care dintre noi să ia legătura cu biroul inspecției. Am stabilit ca cel care să aibă legătura cu biroul inspecției să fie Lupașcu fiindcă la Pitești lucrase alături de Țurcanu, ca legionar și l-am găsit ca cel mai indicat pentru acest lucru. Am hotărât să luăm legătura cu biroul inspecției fiindcă Staer și Fux, care țineau legătura până atunci se eliberase. După aceasta am început să atrag de partea mea pe deținuții legionari care știam că trecuseră prin actiunea dela Pitești și Gherla și care erau informatorii lui Gruia. Gruia era prim brigadier pe colonie.

Iscălitura,

M. Indreiu

c. 5305

(271) 273

Urmare: Astfel au reușit să-i convingă pentru a-mi preda mie materialul pe Tamandi Teodor și Nicolau Nicolae Subsemnatul am predat materialul informativ lui Iustin-Acest lucru l-am făcut până în ziua când am plecat din colonie, adică pe ziua de 4 septembrie Materialul conținea probleme care tratau manifestările deținuților din colonie, și activitatea lor legionară și de altă natură. Au fost și probleme din exterior mume de gazde legionare și altele.

În jurul datei de 15 Iulie a avut loc o bătaie care s-a petrecut în felul următor:

Pretextul a fost acela că un deținut din brigada h: 18 a lovit pe pontatorul său Ție Dumitriu.

Cu acest motiv Bogdănescu și cel lovit au mers la dl comandant Georgescu căruia i-au spus cele petrecute, reușind să autenteze pe acesta punându-i că deținuții sunt recalcitranți și nu muncesc. Totodată au indicat ~~pe~~ mai mulți deținuți dela care ei urmăreau să obțină material informativ și cu această ocazie să fie bătuți mai tare.

Astfel au reușit să obțină aprobarea comandantului ca cei indicați de ei să fie aduși în brigăzile de studenți și bătuți sub pretextul indisciplinei, prezentând problema că lovind un pontator, loveste un reprezentant al administrației deci loveste în administrație. În fond scopul fiind acela de a scoate informații. ———

Într-o seară în jurul datei de mai sus au fost aduși în brigada Nr. 14 de studenți, unde deja li se făcuse pregătirea de către Bogdănescu cu următo-

Semnătura,

M. Soldevila

Urmare: 14 sau 15 deținuți adică acei indicați de Lie Comptiliu care îi cunoștea fiind portatorul lor. Aceștia au fost bătuți aproape 2 ore timp în care unii din ei au rămas în nesimțire. Brigadieri
La bătae au participat toți portatorii adică subsemnatul Sofronie Ștefan, Petcu Tuăchescu, Voinea Octavian, Lie Comptiliu, Lupașcu, Bogdănescu, Roșeanu Ștefan, Petică Ion și alții ca Prișcaru, Buruleț Viorel, Țăranu Ilie, Sorocin Gh. ș.a. După bătae li s-a cerut să declare despre activitatea lor, iar în zilele următoare Lie Comptiliu aducea câte unul din cei bătuți pe care într-o cameră care era destinată brigadierilor și portatorilor, unde scriau declarațiile.
La câteva zile deținutul Simionescu medic chirurg care deasemeni a fost bătut grav. într-o zi înainte de amiază a fugit din cordon și fost somat, nu a stat și a fost împușcat mortal de ostași care făceau paza șantierului dela fabrica de cărămidă. La ~~sat~~ cea o săptămână după cazul cu Simionescu, a venit D-l Lt. Colonel Țeler și D-l director Albon care au anchetat pe acei care fuseseră bătuți cât și pe acei care au fost bătuți.
Întrebare Ce ai declarat în această anchetă?
Răspuns Am declarat pe cine am bătut. Nu am declarat nimic despre informații spunând că motivul pentru care am bătut a fost indisciplina.
Acelaș lucru am făcut toți. Juridică mai târziu Lupașcu mi-a spus că el a căutat să mă amestece biroul de inspecții, deci a voit problema informațiilor.

Semnătura,

M. Sobolevschi

274
272
272

Urmare: Întrebare Dece ai ascuns să declari despre informații?

Răspuns Nu am declarat despre faptul că prin bătae am scos informații pentrucă nu vream să se afle că acțiunea este legionară și că informațiile au fost folosite în scopuri legionare.

Întrebare Ce a spus directorul Albon cu ocazia anchetei?

Răspuns După ce s-a terminat ancheta, în timp ce toți acei bătuți și o parte din acei care au bătut adică pontatorii și ~~notmatorii~~ brigadierii D-l director Albon ne-a vorbit în felul următor: Ca prin această anchetă s-a dovedit că noi suntem devotați administrației coloniei și vrea să audă că brigăzile noastre vor fi primele brigăzi pe colonie în muncă.

În urma anchetei nu s-a mai întâmplat nimic deosebit în colonie. ~~Până~~ De fapt de la 4 Septembrie 1951 am fost mutați la Poarta Albă și de acolo am fost mutați disciplinar la Ciucă.

Întrebare În ce alte brigăzi s-a continuat această acțiune de scoaterea informațiilor prin bătae?

Răspuns Această acțiune a continuat în brigada Nr. 13 și 14 de studenți condusă de Bogdănescu și Luparcu, iar la brigada Nr. 14 a fost brigadier Petrica Ion și pontator Roșcanu Ștefan, la brigada Nr. 10 era pontator Roșa Șt., brigada Nr. 11 era brigadier Sherman Coriolan ajutat de Crișăcanu, brigada Nr. 9 B. era Brigadier Cuachescu Simion și

Semnătura,

M. Solomon

Urmare: pontator Vaidean Octavian brigada 18 B. pontator Lie Porumbiu și brigada Nr. 34 era pontator Laitin Dănilă. Această brigadă era formată din deținuți foști preoți și alte secte majoritatea din aceștia erau legionari.

Întrebare Care dintre acei care au condus acțiunea în brigăzile de arătate mai sus au participat în acțiunea din penit. Pitești și Gherla.

Răspuns. Au participat toți în afară de Bogdănescu Ion, Roșianu Ștefan și Lie Porumbiu.

Întrebare Ce făceau aceștia cu materialul informativ. și care îl scoteau dela deținuții din brigăzile respective?

Răspuns Știu că toți acești aduceau materialul informativ și-l predau lui Lupașcu.

Întrebare Ce făcia Lupașcu cu acest material?

Răspuns Lupașcu mi-a spus că triază acest material și că scoate unele chestiuni fără importanță și că îl predă la Biroul inspecții însă nu știu ce anume predă la bir. inspecții.

Întrebare Care anume deținuți se ocupau de strângerea materialului informativ și cum?

Răspuns Știu că se mai ocupă cu strângerea de informații deținuții Grama Octavian, Cojocaru Ion și Gujbă. Aceștia aveau formată câte o rețea din deținuți care existau în diferite brigăzi și care le scriau materialul.

Grama avea funcția de șef de brigadieri în colonie. La fel și ceilalți doi. Rețeaua lui Grama era formată din deținuți studenți și elevi care veniseră dela Gherla.

Semnătura,
Anchetat, M. Sobolevschi

Anchetator, Grama

c. 5663.

271

273

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Sobolevschi Maximilian născut la 27.II.1925 în comuna Vama Reg. Suceava fiul lui Wilhelm și Eugenia
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
fost student cu ultimul domiciliu în comuna Vama Reg. Suceava.

5-6 Noembrie 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 14 și min. 00

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Cu ce scop a fost pusă în practică acțiunea de așa zisă reeducare a deținuților legionari în penitenciarul Pitești ?

Răspuns Această acțiune a fost pusă în practică cu scopul a induce în eroare și a autiena organele administrației, demonstrând că legionarii s'au rupt de concepția lor legionară, prin aceasta urmărind compromiterea regimului actual.

Pentru a se cunoaște activitatea și posibilitatile ~~lor~~ organizației legionare, pentru a ști cum să acționeze în cazul unui eventual război.

Prin scoaterea declarațiilor dela deținuți căutați se cunoștea întreaga situație a legionarilor din afară și din penitenciar, se aflau o serie de informații în legătură cu secrete de stat, din domeniul militar, politic, economic etc.

La începutul acțiunei o parte din aceste de-

Iscălitura,

M. Sobolevschi

Urmare: clarații au fost predate administrației pentru a căpăta încredere, lucru care dealtfel i-a reușit lui Deținutului Țurcanu Eugen care a condus acțiunea.

Întrebare Știți când a dat Țurcanu Eugen declarații administrației?

Răspuns Știu că s-a dat declarații administrației începând din luna Decembrie 1949 și până pe la începutul lunei Februarie 1950.

Întrebare Dela această dată unde s-au dat declarațiile?

Răspuns Dela această dată deținuții scriau declarațiile în camera bae dupe secția spital.

Întrebare Cine primea declarațiile în camera bae?

Răspuns În camera bae primea declarațiile deținutul Țurcanu Eugen.

Întrebare Dece era necesar ca deținutul legionar Țurcanu Eugen să primească declarațiile?

Răspuns Era necesar ca deținutul legionar Țurcanu Eugen să primească declarațiile pentru a putea extrage din ele anumite probleme pe care ~~le~~ le dirija în scopul urmărit, adică acela de a le folosi în scopuri de spionaj.

Întrebare Cum dirija Țurcanu Eugen, problemele din declarațiile deținuților în scopuri de spionaj?

Răspuns În a doua jumătate a lunei Martie în camera bae am văzut cum Țurcanu Eugen extrăgea din declarațiile deținuților anumite probleme pe care le scria citeț cu cerneală pe niște fâșuici de hârtie.

Iscălitura,
M. Soldenski

c. 5115

271

Urmare: Întrebare Unde ținea Țurcanu declarațiile pe care le lua dela deținuți și notițele pe care le scotea din aceste declarații?

Răspuns Am văzut că le ținea în două valize pe care le avea cu el în camera bere, unde erau chemați deținuții să scrie declarațiile.

Întrebare Pentru ce îi trebuiau lui Țurcanu aceste declarații?

Răspuns D. Țurcanu avea nevoe de aceste declarații pentru a cunoaște întreaga activitate legionară, pentru a extrage din ele unele probleme care îl interesa, și care urma să le transmită afară.

Întrebare Unde afară trebuia să transmită Țurcanu acele probleme care îl interesau din declarațiile deținuților?

Răspuns Trebuia să le trimită unui serviciu de spionaj, însă nu știu unde anume.

Întrebare Ai fost conștient de scopul acestei acțiuni?

Răspuns Da. Am fost conștient încă dela început.

Întrebare Atunci arată unde ~~ți~~ au fost trimise acele informații despre care ai vorbit mai sus?

Răspuns La această întrebare nu știu ce să răspund. Țurcanu nu mi-a vorbit niciodată despre acest lucru și nici altcineva nu mi-a spus nimic.

Întrebare Această acțiune a continuat și în alte penitenciare și unde anume?

Răspuns Da. A continuat în penitenciarul Gherla, Brașov, la Canal, Tg. Ocna.

Întrebare Știe au au fost acei care au condus acțiunea în penitenciarele arătate mai sus?

Semnătura,
M. Sobolan

Urmare : Răspuns În penitenciarul Ghorla au condus acțiunea deținuții Popa Alexandru, Sivinschi Mihai și Bogos Constantin, la canal Ștaer Ioan și Fux ? ~~ta~~ și mai târziu Lupașcu Vill, la Tg. Ocna Munteanu Eugen și Pătrășcanu Aurel, la Brașov. Brișcanu și subsemnatul.

Întrebare De la cine au primit acești îndicații în acest sens ?

Răspuns Cred că au primit directive dela Turcanu Eugen, întrucât subsemnatul înainte de a pleca la penitenciarul Brașov, Turcanu mi-a spus ca să continuăm acțiunea după sistemul dela Pitești dacă va fi cazul, lucru pe care l-am făcut însă în mai mică măsură.

Întrebare Ce alte directive ai mai primit dela Turcanu înainte de a pleca din penit. Pitești ?

Răspuns Nu am mai primit altă directivă !

Întrebare Deci trebuia să continuați acțiunea după sistemul dela Pitești și în penit. Brașov. ?

Răspuns Acest lucru trebuia făcut pentru scopul arătat mai sus, adică de a scoate informații dela deținuți, necesare pentru spionaj.

Întrebare Dacă trebuiau informații pentru spionaj, arată unde ai trimis aceste informații ?

Răspuns Turcanu nu mi-a spus nimic în legătură cu scoaterea informațiilor afară, nu mi-a indicat nici-o legătură. Subsemnatul am dat informațiile pe care le-am obținut biroului inspecție

Încheiat, Semnătura,
M. Sebastian

Încheiator,
Lt. Ilaru

c. 5663.

277

275

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Sobolevschi Maximilian, născut la 27-II-1925 în com. Vama, fiul lui Wilhelm și Eugenia, fost Student, domiciliat în com. Vama - Rai. Cetatea Albă, Reg. Suceava.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

24 Mai 1954

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora ... și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Când și pentru ce ați fost arestat.

-Răspuns- Am fost arestat la 6 Iulie 1948 pentru că am activat împotriva reg. democrat popular din R.P.R., activând în organizația legionară.

-Intrebare- Ce condamnare ați primit pentru faptul arătat mai sus?

-Răspuns- Am fost condamnat de Tribunalul Militar Iași la 6 ani închisoare corecțională, 6000 lei amendă și 3 ani interdicție corecțională.

-Intrebare- Dela arestare și până în prezent în ce penet. ați fost încarcerat?

-Răspuns- Am fost încarcerat în penet. Suceava dela 13 Iulie 1948 până la 17 Sept. 1949, în penet. Pitești 18 Sept. 1949 până la 24 Martie 1950, penet. Aiud 28 Martie - 13 Feb. 1951, Colonia Peninsula 21 Feb. 1951 - 4 Sept. 1951, penet. Aiud 18 Sept. - 9 Iulie 1953, dela această dată am fost adus la dispoziția organelor de stat.

-Intrebare- Cu apropiații și cunoscuții dvs. fost încarcerați

Iscălitura,

M. Sobolevschi

Urmare: în penet. Sucevo

-Răspuns- Am fost încorcerat cu următorii: Turcanu Eugen, Bubuianu Mircea, Bubuianu Nicolae, Ghenea Octavian, Badale Vasile, Jucan Simion, Dumitrescu Eugen, Andronic Ștefan și Solcan Dumitru.

-Întrebare- Prietenii și cunoscuții tăi nu erau anunțați de ce erau încorcerați în penet. Sucevo?

-Răspuns- Și ei la fel ca și mine erau încorcerați în penet. Sucevo pentru că au militat împotriva statului, vrând un guv. legionar.

-Întrebare- Cu ce te-ai ocupat până în timpul deținerii în penet. Sucevo?

-Răspuns- Până în timpul deținerii mele în penet. Sucevo, am continuat să duc activitate legionară. Deasemenea la îndemnul legionarului Turcanu Eugen am activat în activitatea denumită „readucere" și am continuat să culeg și să predau informații lui Turcanu Eugen.

-Întrebare- Cu ce persoane ați continuat să duceți activitate legionară în penet. Sucevo?

-Răspuns- Am dus activitate legionară în penet. Sucevo cu următorii: Dănes Remus, Popa Victor, Botarine Aurel, Comăndei Gheorghe, Gheorghiță Gheorghe, Hanganu Ion, Nicolescu Gheorghe, Dănilă Constantin, Bucur Ion, Gruia Eugen, Iuliu Virgil, Trandafir Nicolae și alții.

-Întrebare- Ce ai constatat activitatea legionară ca ai desfășurat în penet. Sucevo împreună cu cei arestați noi?

-Răspuns- Activitatea legionară ce am dus în penet. Sucevo a constatat în discuții cu caracter legionar și naționalist socialist, ajutare legionare, procesiuni religioase cu caracter legionar, cântece cu

Iscălitura,

M. I.

c. 5365

Urmare: caracter naționalist și legionar și organizarea acestuia în „cercuri legionare".

-Întrebare- De când și până când ai activat în (275) acțiunea denumită „Reeducare"?

-Răspuns- Am activat din luna martie 1949 până la 17 Sept. 1949 când am plecat din penet. Sucevița la Rîșnov.

-Întrebare- Arată amănunțit activitatea ce ai dus în cadrul acțiunii denumită „Reeducarea".

-Răspuns- Am fost introdus în „reeducare" de legionarul Turcanu Eugen la începutul lunei martie 1949.

În cadrul acestei activități am luat parte la cercurile de studii unde se citea materialul politic cu caracter democrat, la cercurile ce nu țineau, iar mai târziu am fost introdus în „O. I. C. C." (org. obștimilor cu conținut comunist) la prepunerea legionarului Turcanu Eugen. Am fost organizator în acțiunea de „reeducare" în camera Nr. 9 unde am organizat cercurile de studii, mai târziu am avut aceiași muncă în camera Nr. 7. Am antrenat la „reeducare" pe legionarii Bulumugan Liviu și fratele lui Nicolae, pe Rodelu Vasile și Zbranca Octavian.

În acest timp am dat note informative lui Turcanu Eugen și Martinuș Alexandru.

După plecarea lui Turcanu Eugen din penet. Sucevița am urmărit pe legionarul Bogdanovici Alex., cercuri ce am primit dela Turcanu Eugen.

Recent mi-am propus să fiu izolat cu legionarii din camera unde mai țineam ședințe „reeducare".

-Întrebare- Când și cine a inițiat acțiunea de ședințe „reeducare".

-Răspuns- Cunosc că acțiunea de ședințe „reeducare"

Semnătura,

M. Ioldoiu

Urmare: a început de legionarii Turcanu Eugen și Bogdanescu Alexandru în luna Februarie 1949.
-Întrebare- De la cine au primit legionarii mai sus arătați, directiva de a organiza această acțiune?
-Răspuns- Nu cunosc, dacă Turcanu Eugen și Bogdanescu Alexandru au primit vreo directivă.
-Întrebare- Cine din partea administrației penit. a dat aprobarea pentru desfășurarea acelei acțiuni?
-Răspuns- Nu știu dacă s-a dat vreuneia aprobare.
-Întrebare- Ce urmărea legionarii mai sus arătați prin organizarea acțiunii de așa zisă „reeducare"?
-Răspuns- Urmăreau să înțeleagă fie legionari doctrina comunistă pentru a ști cum să lupte împotriva ei și să facă în așa fel încât administrația penit. să legionari se „reeducă" spre a se elibera mai repede de închisoare din penit.
-Întrebare- Dacă prin acțiunea de așa zisă „reeducare" s-a urmărit rezultatul arătat mai sus, atunci prin ce așa zisa „org. a det. cu convingeri comuniste" ce s-a urmărit?
-Răspuns- S-a urmărit crearea de cadre care să conducă așa zisa „reeducare" și să o extindă în toate penit.
-Întrebare- Bine dar prin acțiunea de culegere de informații ce se urmărea?
-Răspuns- Prin culegerea de informații legionarii au urmărit să cunoască atmosfera din penit. și acele informații ce le furnizau apoi.
-Întrebare- Cine mai cunoaște cele arătate de dta. mai sus.
-Răspuns- Nu pot să știu nimeni a persoană

Semnătura,
M. Ștefănescu

279

Urmare: care cunoaște cele arătate de mine mai sus, deoarece am vb am discutat cu mine despre activitatea de zis „reeducare" (277) sau celelalte.

-Întrebare- Dar când ai activat în zisa „reeducare", legionarii care o conduceau ce ți-a spus că urmărește prin ea?

-Răspuns- Mi-a spus mereu că prin acea activitate mai arătată administrația penet. Știa că „reeducăm" și în felul acesta vom scăpa mai repede din pușcărie.

-Întrebare- Arată camerat care legionar ți-a afirmat cele arătate mai sus?

-Răspuns- Cele de mai sus le afirmat în fața mea legionarul Turcanu Eugen.

-Întrebare- Dar cărlați legionari ce au discutat cu alții despre „reeducare"?

-Răspuns- Cu ceilalți legionari din conducerea activității de zisa „reeducare" nu am discutat.

-Întrebare- Știi sus arătat că ai fost în conducerea activității de zisa „reeducare" din camerile 7 și 9. Că ai discutat alți cu legionarii ce ai încadrat în activitate, despre scopul „reeducării"?

-Răspuns- Eu le-am spus legionarilor care am încadrat în activitatea de „reeducare" că dacă vor participa, vă dovedi administrației penet. că se „reeducă" și în felul acesta mă va elibera mai înainte de termen din penet.

-Întrebare- Atunci de unde cunoști alții scopul activității ca voi legionarii le-ați întreprins în penet. Sucoară?

Semnătura,
M. Ioloveni

Urmare: Răspuns - Am aflat că scopul actiunilor ce sau intreprins în jenet. Cucora a fost Legionar deoarece de la am văzut în Tabăra Eugen un „reeducat" ca cum poza el că am Legionar care urmărea să continue activitatea Legionară sub ascuțită formă.

Noi nu știm urmărea extinderea acestei actiuni de ora zisă „reeducare" și urmărea să incadreze în ea chiar pe fosti Legionari.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine. Semnez și semnez mențin de întreg.

Anchetator
M. Alexandrescu

M. [illegible]

Semnătura,

280

278

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul SOBOLEVSCHI MAXIMILIAN născut la 27-4-1925 în Com. Vama, Reg. Suceava, fiul lui Vilhem și Eugenia, fost student la medicină, cu ultimul domiciliu în comuna natală.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

1 Iulie 1954

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: De când și până când ai fost încorcerat în penetenciarul Pitești?

-Răspuns- Am fost încorcerat în penetenciarul Pitești dela 18 Septembrie 1949 până la 24 Martie 1950.

-Intrebare- În perioada de mai sus, ca activitate ai desfășurat dta.

-Răspuns- Am activat în actiunea legionară de așa zisă „demascare".

-Intrebare- Cine a organizat această actiune legionară de așa zisă „demascare", cu ce scop?

-Răspuns- Actiunea legionară de așa zisă „demascare" a organizată Legionarul Turcanu Eugen cu scopul legionar de a culege informatii.

-Intrebare- În ce a constat activitate pe care dta. ai dusa în cadrul actiunei legionare de așa zisă „demascare"?

-Răspuns- Activitatea mea în actiunea legionară de așa zisă „demascare" a constat în culegerea

Iscălitura,

M. Sobolevschi

Urmare: de informații dela deținuți pe care îi maltratam și torturam împreună cu cei-lalți legionari care ședeau în ora zisă, deoarece.

Informațiile pe care le prédam legionarului Tănăsescu Eugen.

- Întrebare - Care erau legionarii ce împreună cu alții, maltratau și torturau deținuți din penet. Pitești.

- Răspuns - Legionarii, care au maltratat pe deținuți din penet. Pitești sunt următorii: Pătrășcanu Adrian, Papa Alexandru, Pătrășcanu Nuțu, Livinschi Mihai, Ruscan Vasile, Roșca Gheorghe, Badale Vasile, Zărnescu Octavian, Bordeianu Virgil, Dănilă Constantin, Burculeț Viorel și alții.

- Întrebare - Mai sus ați arătat că ați maltratat și torturat deținuți din penet. Pitești. Cine sunt acești deținuți și cum îi ați maltratat?

- Răspuns - Deținuții ce i-am maltratat și torturat în penetenciarul Pitești sunt: Bogdănescu Alexandru, Cojocaru Petre, Oprișan Constantin, Chimeresu Dumitru, Giugă Porfirie, Bătrâne Gheorghe, Cucu Nicolae, Novoiaru Constantin, Angelescu Ion, Curelescu Eugen, Sindilaru Aurel, Josan Mihai, Bordeianu Dumitru, Munteanu Alexandru, Pop Gavril, Țăranu Ilie, Iacob Aurel, Popescu Aristotel, Zanăndi Teodor, Ogărcea Constantin; maltratarea lor a constat din bătaie cu polonicele, pumni și picioare, peste tot corpul, bătaia dura câteva ore, exemplu în ziua de 25 Decembrie 1949, bătaia din camera 4 spital a durat dela orele 7 până la orele 15 când unii dintre deținuți au

Iscălitura,
M. Dobrescu

c. 5308

Urmare: căzut în neființire.

-Întrebare- Ce urmări a avut maltratarile și torturile făcute asupra deținuților din penitenciarul Pitești?

-Răspuns- Unii dintre deținuți care au fost maltratați sau ales cu leziuni corporale fapt pentru care a fost nevoie de asistență medicală, unii dintre aceștia au decedat mai târziu ca: Bogdănoviciu Alexandru, Iosub Iuliu, Turtureanu Ion, Nită-Cornel, Cucu Mircea iar doi deținuți cu numele, aruncându-se de la etajul I la subsol, au murit unul din acești doi, anume Serban Radu.

-Întrebare- Ce fel de informații ați culeș de la deținuții ce ați maltratat și torturat?

-Răspuns- Am culeș informații despre, activitatea lor ce nu au declarată organelor de anchetă, depozite de armament, cheltuieli de frontieră, gazde de frontieriști, elemente ce au făcut spionaj, persoane cu duc activitate subversivă, în afară și un număr descoperiți de organele de stat.

-Întrebare- Cu ce scop ați culeș aceste informații prin maltratarea și torturarea deținuților?

-Răspuns- Am culeș informații prin maltratarea și torturarea deținuților cu scopul legionar de a duce activitate patriotică regimului democrat din R.P.R., compromițând administrația penitenciarului care a fost angrenată de noi legionari în această activitate criminală.

Semnătura,
M. Ioanescu

Urmare: -Întrebare- Ce ați făcut cu informațiile scoase prin schingiuirea și torturarea deținuților?
-Răspuns- Știu că toate informațiile le strângea legionarul Turcanu Eugen în camera de haine de la secția spital unde le depozita în două valize. Eu am văzut că el extragea din acele declarații scrise pe hârtie albă cu cerneală. Nu știu ce făcea cu acele informații, deoarece el l-am lui-a spus numai și nici eu nu am văzut ce a făcut cu ele.
-Întrebare- Dar ce persoane ați cunoscut de destinația dată de Turcanu Eugen, informațiilor scoase prin schingiuirea deținuților?
-Răspuns- Nu cunosc nici o persoană care ar cunoaște.
-Întrebare- Până când a continuat acea activitate legionară de ați zis „demoscare" din penitenciarul Pitești?
-Răspuns- Eu am plecat din penit. Pitești la 24 martie 1950 când activitatea legionară de ați zis „demoscare" continua, după plecarea mea am auzit că a continuat mai departe până în 1951 când legionarii au fost transferați la penitenciarul Ghencea.
După ce am citit prezentul proces verbal și am constatat că este întocmai cu cele ce am declarat, îl semnez mențin de mână. M. Ioanovici

Anchetator
[illegible]

Semnătura,

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SERVICIUL ÎNCHISORI

Nr. 63.
Din 22.07.1954

290

Certificat medical

Subsemnatul Gt. Dr. Pocă Beniamin

Medic M. A. I. certific că:

Arestatul Sobolevschi Maximilian este

complet sănătos

suferă de Insuficiență mitrală

și este

și nu este

MEDIC M. A. I.,

c. 827

283

Nr.

FIŞA PERSONALĂ

251

Intocmită de Direcţia, Serv. Judeţean

Numele şi pronumele: Srobărescu Nicolae

Cu porecla:

Nume falş:

Semnătura infractorului: N. Srobărescu

Felul infracţiunii:

Ocupaţiunea: fost student

Originea socială: tatăl fost mesenaş fugit legionar din 1942

Apartenenţa politică: nu posedă

Avere:

Vârsta: 29 ani

Anul naşterii, comuna, judeţul, ţara: 1925, în com. Vama Rain Cîmpuş Reg Sucevei

Ultimul domiciliu: comuna, judeţul, ţara: în com. natală

Domiciliii anterioare Cluj Str. Piaţa Srobărescu Nr

Naţionalitatea rom

Cetăţenia rom.

Religiunea ortodoxă

Starea civilă	Expunerea rezumativă a infracţiunii
Tatăl Vitalie	
Mama Eugenia	
Soţ-(ţia)	
Copii	
Rude E. Sucevi Valeria şi Virginia	

A fost

Fotografiat de

Clişeul Nr.

Dactiloscopiat de

Studii: abs. a un an la fac. de medicină

Limba ce posedă: română şi germană

Situaţia militară: neterminată

Specialitatea ca infractor:

Formula dactiloscopică:

FOTOGRAFIA

C.N.S.A.S.

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1 cm. 81
~~f. mic, mic, mijlociu~~, înalt, f. înalt.

2. Corpolenţa bine făcut
slab, svelt, potrivit, bine făcut, mare.

3. Faţa { culoarea roşă / forma ovală
culoarea: roză, palidă, brună.
forma: rotundă, ovală, patrată, plină sau slabă

4. Fruntea mare
mică, mijlocie, mare, turtită, plină sau slabă

5. Părul { neted / culoarea castaniu
ondulat, neted, chelie.
culoarea: blond, roşu, castaniu, negru, sur, alb.

6. Ochii albaştri
albaştri, cenuşii, galbeni, portocalii, castanii deschis, castanii închis, particularităţi

7. Sprâncene { forma drepte / culoarea blonde
forma: drepte, arcuite, îmbinate.
culoarea: se notează când diferă de a părului capului.

8. Nasul { profil drept / faţa
pirectilin, concav, convex.
f. drept, ondulat, turtit, scobit, boltit.

9. Gura potrivită
mică, mijlocie, mare, buze groase, subţiri, resfrânte.

10. Bărbia lată
subţire, lată, dublă, cu gropiţă

11. Urechile mari
mici, mijlocii, mari, depărtate, lipite, găurite.

12. Semne particulare (cicatrice, pigmentări ale pielei, tatuaj, fracturi, anchiloze, picioare în X sau O, ghebos, amputări, etc.) — vârful degetului index dela mâna stângă, mpt.

Legături politice	Caracterizări speciale asupra individului
	Element închis, prudent la ori ce discuţie. În anchetă a spus rău pe binevoitori, oprătând o serie de fapte, dar fără a opri în total activitatea lui. Hoţ mare şi fricos.

Impresiunile digitale a mânei stângă

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic
				

Ziua arestării şi comportarea la arestare	Rezultatul percheziţiei		Antecedente	Condamnat Prin sentinţă sau decizie
				Locul unde se execută pedeapsa

Observaţiuni şi note oficiale

Semnătura celui ce a făcut foaia

Sigiliul

Semnătura ofiţerului de poliţie unde s'a fotografiat şi dactiloscopiat

Sigiliul

Impresiunile digitale a mânei drepte

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic

C.N.S.A.S.

283

REFERAT

(de încheiere a cercetărilor)

Data 26. iulie 1954

In urma studierii dosarului de anchetă Nr. deschis împotriva arestatului Livinschi M. Mihai
(numele şi pronumele)
am constatat că activitatea criminală a arestatului Livinschi M. Mihai este dovedită prin materialul rezultat
(numele şi pronumele)
din cercetările preliminare, iar ca urmare dispunem încheierea cercetărilor din dosarul de faţă şi transmiterea dosarului de acuzare al Livinschi M. Mihai prin Procuror, la instanţa de judecată.
(numele şi pronumele arestatului)

Cuprinsul prezentului referat va fi adus la cunoştinţa arestatului.

Semnătura anchetatorului.

DE ACORD"
Şeful Organului de anchetă
Mr. Toma N. Iulian

Am luat cunoştinţă de conţinutul prezentului referat.

Semnătura arestatului.
Livinschi M. Mihai

Data 27. iulie 1954

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

287

284

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

16 - Martie 1953 Orașul Iloveștu

Interogatoriul a început la ora 19 și 10 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 1 și 50 minute.

Eu, maior Cryveanu Paul

am interogat în calitate de anchetator

1. Numele Liviuschi (pe arestatul, reținutul, martorul) 2. Pronumele Mihai

3. Anul, luna și ziua nașterii 1926 Iunie 26 4. Locul nașterii

Com. Bucium Raionul Iași Regiunea Iași

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română

7. Apartenența politică Legionară din ce an 1943

8. Studii Student anul I Facul. de drept din Iași (când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia student 10. Ultimul loc de muncă și funcția student la facultatea de drept din Iași.

11. Ultimul domiciliu Iași str. C. I. Parhon Nr. 165

12. Situația familiară necăsătorit (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)

13. Origina socială muncitorească (stenograf Sfat. C.F.R. Iași.) (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 Legionară din 1943-1947 ca șef de unitate legionară (3-4 indivizi) (în ce partide politice a fost. Participare în alegeri) toate liceele din Iași

Semnătura
Liviuschi M.

Md. Nr. 186

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale nu am primit
(înainte și după 23 August 1944)

16. In ce armată a făcut serviciu, grad, funcție negustor făcut

17. Dacă a fost prizonier nu am fost
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce nu am fost

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare sunt legionar (F.D.C. Iași)

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat am fost judecat de către tribunalul Militar Iași condamnat 7 ani închisoare corecțională pt. crimă de uneltire asupra ordinei sociale.

Intrebare: Când și pentru ce ai fost condamnat.

Răspuns:
Am fost judecat pentru activitatea legionară pe care am dus-o organizat în fosta stat, în 11 Martie 1949, făcând parte din grupul fruntașilor de aici Iași.

Intrebare:
Prin ce închisori ai trecut de când ai fost arestat.

Răspuns:
De la arestarea mea în 3 Noembrie 1948 până în Mai 1948 am stat la Siguranță

Semnătura,
Livianu M.

Urmare: Iași, când am fost transferat la penitenciarul Jilava unde am stat până la 18 Septembrie 1949.

- Până la prelucrarea mea a fost legionară activă, manifestându-mă împotriva regimului, împotriva Uniunii Sovietice, naționalismul spunând că vor veni americanii, răsturnam structurile deținuți, instigam pe deținuți împotriva administrației, făceam legătura între șefii legionari din închisoare sau între deținuți legionari și șefii lor, prin faptul că eu aveam funcția de lucrez, legătura în felul acesta se făcea mai ușor, eu având posibilitatea să circul pe diferite celule pe secția parter. Cântam să corup gardienii cu scopul de a face diferite servicii, să ne dea țigări, alimente din afară. Am reușit să corup pe 2 gardieni cu numele Hladie și Tărniceru.

- După judecarea procesului fiind condamnat la 7 ani închisoare corecțională, am continuat activitatea legionară însă mai rar ca activă ca înainte procesului până în Mai 1949. după care am inițiat în „grupul de reeducare" condus de Bogdanovici Alexandru, Turcanu Eugen, Mărtinuș Alexandru, Popa Alexandru, Bogos Constantin.

— Întrebare:

În ce constă activitatea de „reeducare", cine o inițiat-o și cine a condus-o

Răspuns:

Activitatea de „reeducare" la penitenciarul Jilava a inițiato și condusă Bogdanovici

Semnătura,

Urmare: Turcanu Eugen, Popa Alexandru Bogos Constantin, Martinus Alexandru.

- Această actiune la început în penitenciarul Jilava se făcea prin citire în celula a cărților conținute. Acei care nu voiau să accepte această reeducare nu li dădeau pumnele lui Bogdanovici, care la rândul lui îl dădea reprezentan. Stăm

- Acești deținuți care ducean această actiune de „reeducare" nu erau condamnați, ci urmăreau o situație materială mai bună în penitenciar, sau chiar a lor.

- La data de 19 Septembrie 1949 eu împreună cu Popa Alexandru, Rosca Gheorghe, Puscasu Vasile, Pitaram Constantin, Bordeianu Virgil Laurian Ion, am fost transportați la penitenciarul Pitești.

- Martinuș că Turcanu Eugen au transportat la penitenciarul Pitești cu câteva luni înainte, iar Bogdanovici Alexandru, Martinus Alexandru cu vreo 2 luni după transportarea noastră.

- La penitenciarul Pitești din inițiativa lui Turcanu Eugen se formează un așa numit Comitet de democrație din care făceau parte: Popa Alex., Rosca Gheorghe, Martinus Alexandru care își-a început activitatea printre deținuți din camera 4 spitale.

- În această cameră s'a început actiunea de bătaie a deținuților legionari de către ceilalți deținuți din grupul de

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Ionescu M.

Urmare: „reeducare" din care făceam parte și eu.

- La început nu ni se băteau pe toți deoarece era imposibil să ne mustruluiască mai bine.

- Mijloacele de bătaie constau în urmă-toarele: cu cureaua, cu pumnii, cu lovituri de picioare peste față.

- Aceste bătăi s-au întâmplat la camera 4 spitale, 2 spitale, 3 porter.

- Menționez că la camera 4 spitale bătaia se organiza în prezența lui Popa Alex. Roșca Gheorghe, Bordeianu Virgil, Mitoiacu Constantin, Puscașu Vlc.

- La camerile 2 spitale și 3 porter bătaia era organizată de către întreg aparatul de către Papoutsi Cornel, Muresanu Izidor Zaharia Nicolae, Metetean Ion.

- Deținuții care erau bătuți în aceste camere mai fiecare bătuți de Camera 4 Spitale.

- Cei care mai aveau ceva de spus după ce erau bătuți erau duși într-o cameră unde Turcanu Eugen avea toate cele necesare bătăii pentru ca să le spună ce au de activitatea de afară.

- ~~Deținuții care fie bătuți în fiecare~~

- Sălile unde deținuții din cele două camere în alte se făceau pe bază de liste de către gardian șef, primul gardian.

- Înainte de începerea spectacolului de bătaie cântau cu toții pe rând în parte.

- În luna Aprilie 1950 într-o zi când eu am fost scos din cameră și dus în curte

Semnătura, Dinischi M.

Urmare: am văzut mai mulți deținuți printre care erau: Ispas Alexandru, Tescan Vasile, Rosca Gheorghe, Bordeianu Virgil, Bogos Constantin, Martinus Alexandru, Muscarau Izidor Turcanu Eugen apoi am fost bătuți toți și am dus din nou în camera 4 spital.

- Menționez că atunci când eram în curte a venit directorul penitenciarului Dumitrescu și ne-a spus că vom fi duși undeva unde vom avea alte condiții.

- După ce am fost duși în camera 4 spital am venit directorul Dumitrescu cu un braț de cărți și ne-a zis 100 de tigăi spunându-ne să avem grije să nu pierdem ce ace am câștigat.

- Menționez că la camera 4 spital am mai fost aduse înainte de a veni noi încă altimea duși câteva loturi de deținuți care au fost bătuți. La această cameră se afla Turcanu Eugen.

— Intrebare Care era scopul și cum a privit măsurile de „reeducare".

- Răspuns: Măsurile de „reeducare" a avut scopul de a 'falsa măsurile legislației și ele a privit din inițiativa lui Bogolaunicu.

Care cunoștea acest scop și urmărea îndeplinirea lui.

- În penitenciarul Jilava există comandamentul legionar care dădea directive ce comportare a legionarilor în sensul de a se organiza, de a face diferite greve prin

Semnătura,
Livinschi M.

~~290~~ 257

Urmare: respectarea muncii, în doctrinara legionară să aibă o eclipsă de legionari la ducătănie care să le prevină alimente, țigări, informații chiar aforme ample politice interne și internaționale. Legătura cu legionarii chiar aflați în familiile lor, se țineau ședințe legionare la care se țineau conferințe cu caracter legionar, rugăciuni, porunci legionare se învățau cântece legionare, se organiza ajutorul legionar.

Din comandamentul Legionar făceau parte arestatul Vaslan, arestatul Corbilas prestul Vaslan, Mistei fost student Țârnăceln Victor, Moldin Dtm fost doctor care aveau ca scop printre cele arătate să menținută moralul legionarilor și să conducă anumite acțiuni când în rândurile legionarilor ar fi luat măsuri de către Administrație.

— Acțiunea de „reducere" a pornit dela Camera 9 unde Bogdanovici Alexandru împreună cu un grup de alți 9 legionari au format un memoriu prin care arătau că deținuții legionari vor să se reducă.

Întrebare: Când ați fost transferat de penitenciarul Ghencea și împreună cu cine.

Răspuns.:

La penitenciarul Ghencea am fost transferat la data de 6 Iunie 1950 împreună cu alți 80 deținuți printre care: Popa Alexandru, Dușcanu Vasile, Anghelache Vasile, Zogos Constantin, Sbrancea Octavian, Negilă Viorel, Maximilian Mircea

Semnătura, Jivinschi M.

Mod. 135

Urmare: Întrebare:

Cum se desfășoară activitatea de „reeducare" la Penitenciarul Gherla și din inițiativa cui.

Răspuns:

La sosirea noastră în Penitenciarul Gherla am fost băgați toți 80 de deținuți în camera 99 unde am stat 2 zile (camera nu aparține la etajul III)

- La început ne-am așteptat ca să ne pună toți într'o cameră, ci să fim răspândiți în alte camere.

- După 2 zile a venit plutonierul Romaș și ne-a repartizat în trei camere (102 - 103 - 104)

- Grupul amintit mai des cât timp am stat la camera 99 am luat legătura cu Ioane Octavian pe care eu îl cunoșteam dela penitenciarul Jilava și ere unul-la prezentat pe Ioaniță Alexandru

- Eu fiind repartizat la camera 103 împreună cu Ioane Octavian și Negrilă Viorel ne-am constituit într'un grup și ne-am izolat de restul deținuților.

- La această cameră nu am crezut grupul de denunțare.

- În ziua de Luni Iulie am fost la bibl. unde ceilalți ieșeau spre muncă iar în camera 103 sunt legionari care nu mai de ieșit din activitatea aceasta afară în cât vor fi ieși, de fapt fiind în un alt tribunal ce nu-i retin nimeni.

- Atunci bibl. unde ne-a spus să fac un angajament prin care mă obligam să-l informez de tot ce se petrece în rândul deținuților din penitenciar.

Semnătura,
Sivinschi M.

29i

Urmare: După 2 luni ale fost a venit la unitate 455
detinutul Anatef Alexandru și mi-a comunicat că are aprobare dela Insp. Inchisoare ca începând de la camera 96 unde se va începe bătaia, cu titlul de experiență.

— Menționez că înainte de a veni Anatef cu aprobarea dela Insp. Inchisoare, eu împreună cu Șeful Alexandru am căutat să-l convingem pe Anatef ca să fie la Penitenciarul Gherla să aplice bătaia.

— După aprobarea dată de Inspector Șeful Alexandru și Anatef Alexandru hotărâse ca primii 2 care vor intra în camera 96 pentru a fi bătuți să fie deținuții Grigorean Ion și Finches Virgil. De această acțiune răspundeau Rușcan Vasile și Anatef Constantin.

Metodele care le-au întrebuințat pentru a bate pe acești 2 deținuți au fost: bătaia la fund și la tălpi cu coadă de lopată și cureaua vrând să noate dela ei acțiunea dusă în operă pe care nu o declarase organele de anchetă.

După înființarea acestei camere de bătaie care era condusă de Rușcan Vasile au mai fost înființate încă încă două camere: 102 unde erau Gâbureac Traian, Sandu Mihai, Grigorean Virgil și camera 103 condusă de deținutul Voicu Ion.

— La camera 102 a fost bătut deținutul Cristea care la 2 zile după ce a fost bătut a murit.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul interogatoriu semnez rezultat de anchetă. Anchetator. Sârbuschi M.

Anchetator,

Semnătura,

Mod. 185

291

289

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Livinschi Mihai, născut la 26 iunie 1926, în Comuna Bucium - satul Șișcan - Iași - fiul lui Mihai și Elena, fost student
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
cu ultimul domiciliu în strada C.-I. Parhon Nr. 165 - Iași.

24 aprilie 1954

Orașul Ploești.

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Ai declarat dta că în penitenciarul Suceava unii deținuți legionari făceau pe informatorii organelor de anchetă și acțiuni din penitenciar. Din ordinul cui făceau deținuții legionari pe informatorii printre care erai și dta?

Răspuns:

Știu că deținuții legionari în penitenciarul Suceava făceau pe informatorii organelor de anchetă și acțiuni, din ordinul deținutului legionar - comandant - Cobîlaș Nicolaie.

Intrebare: De unde știi dta că deținuții legionari din penitenciar făceau pe informatorii din ordinul deținutului legionar - comandant - Cobîlaș Nicolaie?

Răspuns: Știu că deținuții legionari făceau pe informatorii din ordinul lui Cobîlaș Vlaie, pentrucă l-am văzut pe Cobîlaș Vlaie, cînd dădea ordine în acest sens!

Intrebare: Ce fel de ordine a dat comandantul legionar Cobîlaș Vlaie în acest sens?

Răspuns: Ordinele date de Cobîlaș Vlaie au fost următoarele:

Iscălitura, Livinschi M.

Urmare: Să organizăm activitatea legionară informativă și contrainformativă în penitenciar. Ca deținuți legionari acolo unde vor fi transferați să ducă activitate legionară informativă și contrainformativă.-

Întrebare: Dacă deținuții legionari au făcut-o pe informatorii în penitenciar, numai din ordinul deținutului legionar-comandant-Cobilaș Vlaie, s-au și din ordinul altora?

Răspuns: Deținuții legionari, care au făcut-o pe informatorii au făcut-o și din ordinul altor deținuți legionari.-

Întrebare: Cine sunt deținuții legionari care au dat ordine ca ceilalți deținuți să o facă pe informatorii?

Răspuns: Acești deținuți legionari care au dat ordine celorlalți deținuți să o facă pe informatorii știu că au fost: Pîslaru Vlaie avocat, Țiucă Vladimir, Marcoci Gh, Torniceru Victor, Popa Alexandru, Bogdanovici Alexandru, Bogos Constantin, Țurcanu Eugen, Roșca Gh.-

Întrebare: Cine sunt deținuții legionari care au făcut din ordinul celor de mai sus pe informatorii?

Răspuns: Știu că au făcut pe informatorii din ordin în penitenciarul Suceava următorii deținuți legionari: Stoica Marc Aurelian, Nicu Vlaie, Livinschi Anton, Grama Octavian, Livinschi Nicolaie, Protăilă Mihai, Bârpăsaru Gh, Cotlorcinc Gh, Dontu Mihai, Vamanu Gheorghe, fostul locotenent Torneanu, Porcaru Lucian, Martinuș Alexandru, Gherase Aurel, Moraivschi Ștefan, Țiuțiuc Sorin, Efstatie Nicu, Simionovici Toma, Lungeanu Valentin, Birsan Florin, Sarcu Mihai, Bordeanu Virgil și alți deținuți.-

Întrebare: În ce scop acești deținuți făceau pe informatorii în penitenciar?

Răspuns: Știu că deținuții legionari declarați mai sus și alții făceau pe informatorii în cadrul acțiunii de așa zisă reeducare ce se ducea în penitenciar de către legionari.

Iscălitura.
Livinschi Mihai.

c. 5305

283

290

Urmare: Deținuții legionari mai făceau pe „informatorii" organelor active din penitenciar, în scopul de a continua activitatea legionară informativă și contrainformativă, pentru a menține unitatea legionară prin așa zisa reeducare și ca să nu poată organele de stat să descopere aderenții.

Întrebare: Dta din ordinul cui ai făcut pe „informatorul" organelor active din penitenciarul Suceava?

Răspuns: Subsemnatul până m-am încadrat în disciplina și ordinele legionare din penitenciar, nu am făcut-o pe informatorul organelor active din penitenciar.-

Întrebare: Dar după ce te-ai încadrat în disciplina și ordinele legionare din ordinul cui ai făcut-o pe „informatorul" și în ce scop!

Răspuns: Din luna mai 1948, am făcut pe „informatorul" din ordinul deținutului legionar Bogdanovici Alexandru. După aducerea în penitenciarul Suceava, a legionarului Furcanu Eugen, am început să duc activitate legionară împreună cu el și totodată duceam și acțiune informativă.- Deținutul legionar Furcanu Eugen, în penitenciarul Suceava, a recrutat ca informatori mai mulți deținuți legionari și pe subsemnatul.- Am dus acțiune informativă și contrainformativă în organizația de așa zisă reeducare până în anul 1949, la proces cînd am fost judecat și condamnat, apoi în organizația denumită „O.D.C.C."-

Întrebare: Cînd ai început dta să faci pe „informatorul" organelor active din penitenciar, din ordinul deținutului legionar Furcanu Eugen?

Răspuns: După ce am fost judecat și condamnat, din luna martie 1949, am făcut pe informatorul deținutului legionar Furcanu Eugen, în organizația „O.D.C.C." („Organizația deținuților cu Convingeri Comuniste") pe care el a înființat-o în penitenciarul Suceava.-

Semnătura,
Livinschi M.

Urmare: Întrebare: În ce calitate era deținutul legionar Furcanu Eugen, de a înființat „O.D.C.C-ul" și ai făcut pe informatorul lui?

Răspuns: Știu că deținutul legionar Furcanu Eugen, în penitenciarul Suceava, avea calitatea de șef al informatorilor legionari. -

Întrebare: Cum a ajuns deținutul legionar Furcanu Eugen, să fie șef al informatorilor legionari din penitenciar și cine l-a numit?

Răspuns: Nu știu cum a ajuns deținutul legionar Furcanu Eugen, șef al informatorilor legionari din penitenciarul Suceava și nici cine la numit.

Întrebare: Dacă nu știi cine la numit pe deținutul legionar Furcanu Eugen, șef al informatorilor, atunci cum ți-a devenit să-ți fie șef, dacă ți s-a impus?

Răspuns: Deținutul legionar Furcanu Eugen, nu mi-a impus ca să-mi fie șef în penitenciar. Altceva la această întrebare ce mi s-a pus de către anchetă nu am ce să mai răspund.

Întrebare: Întrucât dta ai acționat în penitenciar ca informator, apoi ai făcut parte din conducerea acțiunii legionare, informative și contrainformative împreună cu deținutul legionar Furcanu Eugen, declară: cum a ajuns acest deținut Legionar Furcanu șef al informatorilor?

Răspuns: Deținutul legionar Furcanu Eugen, mi-a devenit șef în penitenciar pentrucă i-am dat informații.

Întrebare: Pe ce bază i-ai dat dta informații deținutului legionar Furcanu Eugen, de ți-a devenit șef?

Răspuns: Am dat informații deținutului legionar Furcanu Eugen, pentrucă el se ocupa în penitenciar cu strângerea de informații și pentrucă era planton pe etaj și astfel mi-a devenit șef.

Semnătura,
Livinschi Mihai

Urmare: Întrebare: De cine a fost pus deținutul legionar Șurcanu Eugen să se ocupe în penitenciar cu strângerea de informații?

Răspuns: Deținutul legionar Șurcanu Eugen în penitenciarul Suceava, știu că a fost pus să se ocupe cu strângerea informațiilor de către ceilalți deținuți legionari. -

Întrebare: Cine sunt acei deținuți legionari care l-au pus pe deținutul legionar Șurcanu să fie șeful informatorilor și să se ocupe cu strângerea informațiilor din penitenciar?

Răspuns: Știu că deținutul legionar Șurcanu Eugen în penitenciarul Suceava, a fost pus să fie șef al informatorilor și să se ocupe cu strângerea de informații din penitenciar, de către deținuții șefi legionari, Cabelaș Nicolaie, avocatul Pîslaru Nicolaie, care aveau și grad de comandanți legionari. -

Întrebare: În ce scop a fost organizată acțiunea informativă și contrainformativă în penitenciar?

Răspuns: Această acțiune informativă și contrainformativă, știu că a fost stabilită în cadrul organizației legionare încă din anul 1946, ca să se ducă afară știri și în penitenciare. - În penitenciare a fost pusă în aplicare de către grupul legionar de comandă din penitenciar, pentru a împiedica organele de stat să cunoască adevărata activitate pe care o duceam noi deținuții legionari în penitenciar prin așa zisa reeducare. Fel odată să nu poată fi descoperite acțiunile care au fost puse în practică de către deținuții legionari în celelalte penitenciare. -

Întrebare: Cine din deținuții legionari făceau parte din grupul legionar de comandă din penitenciar?

Răspuns: Știu că din grupul legionar de comandă din penitenciarul Suceava, au făcut parte următorii:

Semnătura,
Livinschi Mihai

Urmare: deținuți legionari: Țercanu Eugen, Munteanu Eugen, Frisăcaru Ctin, Moraroschi Ștefan, Cobîlaș Nicolaie, Holuș Petru, Gherase Aurel, Danes Remus, Bocec Albert, Pascaru Lucian, fost locotenent Dorneanu, Grijincu Petre, Maisin Gtu, Nitoiu Gtu, preot Parcu, Popa Alexandru, Pușcașu Vasile, Catlorcine Gheorghe, patrarop Luchian, Bogdanovici Alex, Popescu Tudor, Pislaru Nlae și Sarin Ilie.—

Întrebare: Cum au organizat acești deținuți legionari acțiunile ce au fost aplicate în penitenciar?

Răspuns: Acești deținuți legionari din grupul legionar de comandă, știu că au organizat acțiunile în penitenciar în felul următor: pe măsură ce lotturile de legionari erau depuse în penitenciar, începea organizarea activității legionare informative și contrainformative.

Se scoteau informații pentru a cunoaște numărul legionarilor arestați, apoi se făcea pregătirea deținuților pentru anchetă și proces. - Livinschi Mihai.

- Deținuții legionari din grupul legionar de comandă din penitenciar, au stabilit întocmirea unui memoriu către P.M.R. și Guvern pentru ca să aprobe cărți să ne „reeducăm". - Acest memoriu l-am iscălit și Subsemnatul la fel ca și ceilalți deținuți legionari. - Să creat legăturile între toate camerele și celulele din penitenciar, pentru buna desfășurare a activității legionare, pregătirea de noi cadre legionare și încadrarea deținuților în acțiunea din penitenciar. - Au fost împărțiți deținuții legionari în două grupuri, deținuții care voiau să ducă activitate legionară prin așa zisa reeducare, și deținuții care să ducă activitate pe vechea linie legionară. — Au organizat acțiunea informativă și contrainformativă în penitenciar pe ambele linii legionare, prin așa zisa reeducare și vechea linie legionară.

Întrebare: Din dispozițiile cui au fost împărțiți deținuții legionari din penitenciarul Suceava în două grupuri și pentru ce scop?

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: Răspuns: Știu că încă înainte de arestările legionarilor din mai 1948, erau dispoziții pe linie legionară a lui Petrașcu Vlaie, ca să se înceteze activitatea legionară declarată și să se treacă la o nouă formă de activitate legionară prin așa zisa reeducare atît aforă cît și în penitenciare.-

Dela cine?

În penitenciar grupul legionar de comandă a stabilit cînd a împărțit deținuții în două grupuri, cum să activeze pe linie informativă și contrainformativă, pe deținuții legionari care să dacă acțiune pe vechea linie legionară și cum a linii legionară așa zisa reeducare.-

Cum se face împărțirea pe grupuri.

Scopul pentru care au fost împărțiți deținuții legionari în două grupuri a fost următorul: se putea duce mai ușor activitate legionară informativă și contrainformativă în penitenciar, pentru culegerea de informații din timpul tuturor deținuților și dela aduse prin deținuți care făceau pe „informatorii" aduse.-

Pe baza informațiilor culese pe ambele linii, puteam să ne orientăm mai bine acțiunile în penitenciar pentru a nu fi descoperite de către organele de stat.-

Întrebare: Ați declarat anterior că în martie 1949 după ce ați fost judecați și condamnați ați înființat în penitenciarul Jilava, organizația „O.D.C.C." (organizația deținuților cu convingeri comuniste") ca organizație de spionaj, mai bine organizată decît așa zisa reeducare. Din ordinul cui ați înființat această organizație denumită O.D.C.C.?

Răspuns: Știu că organizația „O.D.C.C." a fost înființată în anul 1949, luna martie, de către deținuții legionari Turcanu Eugen, Popa Alex, Bogdanovici Alex, Munteanu Eugen, Bobu Ion, Negură Ion, Pristăcaru Ștefan, Preseanu Vasile, Mitan Virgil, Mărtinuș Alex, Cucu Mircea, Nicolau Ion,

Semnătura,
Lipinschi - Mihai

Urmare: Bordeanu Virgil, subsemnatul. - Această organizație „O.D.C.C." a fost înființată din ordinul deținutului legionar Turcanu Eugen, prin legăturile ce le avea el afară de penitenciar. -

Întrebare: Arată dta ancheter ce legături a avut deținutul legionar Turcanu Eugen, pe baza cărora el a înființat organizația „O.D.C.C." ca organizație de spionaj?

Răspuns: Aceste legături ale deținutului legionar Turcanu Eugen, știu că au fost în afara penitenciarului. - La Cîmpul-Lung moldovenesc, cu Ovidiu Caiuna în 1945-1946-și 1947. -

Întrebare: Dta declară despre legăturile pe care le-a avut în 1949 cînd a înființat „O.D.C.C."-ul în penitenciarul Suceava, și nu de legăturile dinainte de arestarea deținutului Turcanu Eugen?

Răspuns: Nu cunosc legăturile ce le-a avut deținutul legionar Turcanu Eugen, în afara penitenciarului cînd a înființat „O.D.C.C."-ul. -

Întrebare: De la cine a avut deținutul legionar Turcanu Eugen, ordin să înființeze această organizație „O.D.C.C." ca organizație de spionaj în penitenciar?

Răspuns: Nu am discutat cu deținutul legionar Turcanu Eugen, de la cine a avut el ordin să înființeze „O.D.C.C.-ul" ca organizație de spionaj în penitenciar.

Întrebare: Totuși cînd ai aflat dta din ordinul cui a înființat deținutul legionar Turcanu Eugen „O.D.C.C.-ul" întrucît ai făcut parte din conducerea acestei organizații împreună cu el?

Răspuns: Nu cunosc din ordinul cui a înființat deținutul legionar Turcanu Eugen organizația „O.D.C.C."

Întrebare: Atunci cum ai făcut parte dta din această organizație „O.D.C.C." fără să știi din ordinul cui a fost înființată?

Răspuns: Nu am ce să răspund la această întrebare.

Semnătura,
Livinschi M.

c. 5663.

296

Urmare: Întrebare: Întrucât dta ai făcut parte din organizația „O.D.C.C" din penitenciar, ancheta îți cere să răspunzi din ordinul cui a fost înființată de către deținutul legionar Țurcanu, această organizație, la organizație de spionaj în penitenciar ? (293

Răspuns:

Întrebare: Din dispozițiile cui ați trecut dela acțiunea de așa zisă reeducare, la activitate în organizația „O.D.C.C." și în ce scop ?

Răspuns: Subsemnatul nu am primit dispoziții în acest sens dela nimeni.

Întrebare: Dacă nu ai primit dispoziții dela nimeni, atunci cum ai trecut dta dela așa zisa reeducare în organizația „O.D.C.C" și în ce scop ?

Răspuns: Subsemnatul am trecut dela activitatea legionară informativă și contrainformativă ce o duceam pe linia așa zisei reeducări în organizația „O.D.C.C" pentrucă fusese înființată de către șeful meu, deținutul legionar Țurcanu Eugen și trecând el la activitate în această organizație, am trecut și eu și am dus acțiune informativă.-

Scopul pentru care am trecut la activitate în cadrul organizației „O.D.C.C" a mai fost următorul: era o organizație mai bine organizată și închegată, am dus acțiune informativă și contrainformativă, culegeam informații dela ceilalți deținuți din penitenciar pentru organizația legionară.-

Întrebare: Cui îi erau necesare informațiile ce le culegeați în cadrul organizației „O.D.C.C." ?

Răspuns: Informațiile ce le strângeam prin activitatea în organizația „O.D.C.C." erau necesare organizației și activității ce o duceam și erau transmise de către șeful legionar deținutul Țurcanu Eugen.

Întrebare: Unde transmitea deținutul legionar Țurcanu informațiile ce îi se predau din cadrul organizației „O.D.C.C."

Răspuns: Știu că deținutul legionar Țurcanu Eugen,

Semnătura,
Sivinschi Mihai.

Urmare: transmitea informațiile comandamentului legionar.

Întrebare: Unde era acest comandament legionar la care erau trasmise informațiile?

Răspuns: Nu știu unde era acest comandament legionar, unde deținutul legionar Furcanu transmitea informațiile.

Întrebare: De unde știi că informațiile erau transmise comandamentului legionar de către deținutul legionar Furcanu?

Răspuns: Știu acest lucru dela deținutul legionar Furcanu Eugen.

Întrebare: Ce anume știi dela deținutul legionar Furcanu în legătură cu informațiile ce le transmitea?

Răspuns: Știu că a tranmis informații afară din penitenciar.

Întrebare: Dacă ați avut aprobarea organelor de Stat ca să înființați organizația „O.D.C.C." în penitenciar?

Răspuns: Nu știu dacă organele de stat ne-a aprobat să înființăm în penitenciar organizația „O.D.C.C."-

Întrebare: Dacă ați cerut organelor de Stat să vă aprobe înființarea acestei organizații „O.D.C.C." în penitenciar?

Răspuns: Știu că s-a cerut de către deținuții legionari în frunte cu Furcanu Eugen, aprobarea organelor de stat pentru înființarea organizației „O.D.C.C."

Întrebare: Dacă ați primit aprobare pentru înființarea organizației „O.D.C.C."?

Răspuns: Subsemnatul știu că organizația „O.D.C.C." a fost înființată în penitenciarul Suceava fără ca să avem aprobarea organelor de Stat. Nu am primit aprobare la cererea ce s-a făcut.

Întrebare: Dacă nu ați avut aprobarea organelor de Stat, atunci ce fel de organizație a fost „O.D.C.C.-ul"?

Răspuns: Această organizație „O.D.C.C." a fost o organizație ilegală în rândul deținuților legionari din penitenciar.

- După ce am citit cele declarate de subsemnatul verbal și fiind de acord cu ele, mai sus am declarat susțin și semnez.

Semnătura,
Livinschi Nistor.

Ancheta[illegible]

297

294

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Livinschi Mihai, născut la 22 iunie 1926 în Comuna Bucium Satul Vișan - Iași, fiul lui Mihai și Elena, fost student cu ultimul domiciliu în Iași Strada C. I. Parhon Nr. 165. -
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

20 Aprilie 1954

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora ... și min. ...

„ s'a terminat „ „ ... „ „ ...

Intrebare: Declară dta, în ce scop ai declarat în mai multe feluri despre acțiunea „reeducării" pe care ați dus-o în penitenciare?

Răspuns: Subsemnatul am făcut declarații în mai multe feluri despre acțiunea „reeducării" pentru a împiedica ancheta să descopere adevărul. - Nu am declarat dela început adevărul pentrucă am făcut un angajament de a nu declara organelor militare despre acțiunea banditească pe care am dus-o în penitenciare.

Intrebare: Când și față de cine ți-ai luat dta angajament ca să nu declari nimic adevărat despre acțiunea „reeducării" pe care ați dus-o în penitenciare?

Răspuns: Subsemnatul mi-am luat angajament să nu declar în caz de anchetă organelor (militare) de securitate, nimic despre acțiunea dusă de legionari în penitenciare, față de legionarul Șurcanu Eugen, în penitenciarul Suceava în anul 1948. - Am mai luat angajament la penitenciarul Suceava să nu declar în caz de sunt anchetat în legătură cu acțiunea „reeducării" și față de legionarul Popa Alexandru. - Aceste angajamente mi le-am luat pentrucă să lucrăm pe două fire paralele. -

Iscălitura, Livinschi M.

Urmare: Întrebare: În ce calitate ați dat dta angajamente față de legionarii Țurcanu Eugen și Popa Alexandru în penitenciarul Suceava că nu ați să declarați în caz de ești anchetat în legătură cu acțiunea „reeducării"?

Răspuns: Am dat angajamente față de legionarii Țurcanu Eugen și Popa Alex, întrucât ei aveau misiunea de organizatori și conducători ai acțiunii din penitenciar, ei fiind șefi legionari.-

Întrebare: Dece a fost necesar ca să-ți ei angajamente față de amândoi - de Țurcanu Eugen și față de Popa Alex?

Răspuns: Angajamentele pe care le-am făcut față de legionarii Țurcanu și Popa Alex, le-am făcut pentrucă mi-au fost cerute de ei.-

Întrebare: Declară dta, dacă acțiunea „reeducării" dusă în penitenciare de către legionari, a fost cinstită?

Răspuns: Subsemnatul declar că acțiunea „reeducării" dusă de legionari în penitenciare, nu a fost cinstită.-

Întrebare: De către cine au fost organizați deținuții legionari în acțiunea „reeducării"?

Răspuns: Deținuții legionari din penitenciarul Suceava au fost organizați în acțiunea „reeducării" de către șefii legionari deținuți: Popa Alex, Popescu Tudor, Bogdanovici Alex, Moraschi Ștefan, Martinuș Alex, Bordeanu Virgil, Zanes Remus, Mitoiu Stan, Munteanu Eugen, Țurcanu Eugen, Prisăcaru Ctin, Pascaru Vasile, preot Fetulea și alți șefi legionari sub conducerea lui Cobîlos Nae comandant legionar.-

Întrebare: În ce scop acești deținuți legionari au organizat pe ceilalți deținuți legionari în acțiunea „reeducării"?

Răspuns: Scopul pentru care deținuții legionari au fost organizați în acțiunea „reeducării" a fost de a crea o unitate legionară în penitenciare și a ne continua activitatea legionară.-

Întrebare: Dacă ați avut aprobarea organelor de Stat ca voi să organizați și să organizați deținuții legionari în acțiunea „reeducării"?

Răspuns: Subsemnatul știu că nu am avut nicio aprobare din partea organelor de Stat ca să ne organizăm și să organizăm și

Iscălitura, Livinschi M.

c. 6305

298 (295) 295

Urmare: pe ceilalți deținuți legionari în acțiunea „reeducării" din penitenciar.-

Întrebare: Dacă nu ați avut aprobarea organelor de stat să vă organizați și să organizați deținuții în acțiunea „reeducării", atunci ce fel de organizație a fost „reeducarea"?

Răspuns: Acțiunea „reeducării" a fost o organizație ilegală creată de către deținuții legionari în penitenciar.-

Întrebare: Ce scopuri ați urmărit prin activitatea dusă în această organizație ilegală „reeducarea"?

Răspuns: Prin activitatea dusă de către noi deținuții legionari în organizația „reeducării" am urmărit să ne continuăm activitatea legionară pe linia trasată de către comandantul legionar Pătrașcu Nicolae și am dus și activitate informativă, culegeam informații dela ceilalți deținuți din penitenciar.-Sa mai urmărit pregătirea de cadre noi legionare, care după ce se eliberau erau puse în legătură cu legionarii de afară care lucrau cu serviciile de spionaj străine din țară.-

Livinschi Mihai

Întrebare: Ați anterior ați declarat verbal că încă din anul 1948, la penitenciarul Suceava în timp ce erați anchetați duceați acțiune informativă și contrainformativă, declarați din al cui ordin ați dus această activitate?

Răspuns: Am dus activitate informativă și contrainformativă începând din anul 1948 în timp ce eram anchetați la penitenciarul Suceava. Nu știu din ordinul cui am dus această activitate în penitenciar pe linia așa zisei reeducări.-

Întrebare: Dela cine primeați ați directive în penitenciar pentru ducerea acestei activități pe linie informativă și contrainformativă?-

Răspuns: Subsemnatul am primit directive pentru ducerea activității informative și contrainformative în penitenciar, dela deținuții legionari Turcanu Eugen, Popa Alexandru Bogdanovici Alex, Ercec Albert, Cobîleș Vlaic și dela ceilalți șefi legionari.-

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: Întrebare: În ce calitate erau acești deținuți legionari care ți-au dat directive să duci activitate informativă și contrainformativă în penitenciar?

Răspuns: Acești deținuți, Țurcanu Eugen, Popa Alex, Bogdanovici Alex, Boccc Albert, erau și ei legionari ca și subsemnatul, arestați și depuși în penitenciar. - Deținuți de mai sus erau conducători legionari ai acțiuni de așazisă reeducare ce se ducea în penitenciar. -

Întrebare: Cine a numit pe acești legionari conducători ai acțiuni de așa zisă reeducare din penitenciar?

Răspuns: Nu știu cine i-a numit pe deținuți legionari de mai sus, conducători ai acțiuni legionare așa zise reeducare. -

Întrebare: Știut cînd ai aflat dta și dela cine, de către cine au fost puși deținuți legionari de mai sus, să conducă acțiunea legionară informativă și contrainformativă din penitenciar, întrucît ai făcut parte împreună cu ei și dta din conducerea acțiuni legionare din penitenciar?

Răspuns: Subsemnatul am făcut parte din conducerea acțiuni legionare informative și contrainformative din penitenciar împreună cu deținuți legionari arătați mai sus, însă nu știu cine i-a numit pe ei în conducerea acestei acțiuni.

Întrebare: Pe dta cine te-a numit să faci parte din conducerea acestei acțiuni legionare împreună cu deținuți legionari Țurcanu, Popa Alex, Bogdanovici și Boccc Albert?

Răspuns: Pe subsemnatul m-a numit în conducerea acțiuni legionare, deținutul legionar Țurcanu Eugen.

Întrebare: Pe ce bază te-a numit deținutul legionar Țurcanu să faci parte din conducerea acestei acțiuni legionare?

Răspuns: Deținutul legionar Țurcanu Eugen, m-a numit în conducerea acțiuni legionare informative și contrainformative din penitenciar, pentrucă a văzut activitatea legionară și informativă pe care o duceam în penitenciar și pentrucă subsemnatul o făceam pe frizerul pe secție și puteam

Semnătura,
Livinschi M.

299

295

Urmare: să culeg informații dela deținuți cu care veneam în contact în penitenciar.

Întrebare: Ați declarat că această acțiune legionară informativă și contrainformativă, a fost o organizație ilegală creată de legionari, atunci în ce scop ați participat în conducerea acelei acțiuni banditești?

Răspuns: Subsemnatul am participat în conducerea acestei acțiuni legionare informative și contrainformative, așa zisă „reeducarea", despre care știam că este o organizație ilegală, pentru a continua activitatea legionară, participând în mod conștient în folosul organizației legionare din care fac parte.-

Întrebare: Care a fost rolul șefilor legionari în acțiunea informativă și contrainformativă din penitenciar?

Răspuns: Rolul șefilor legionari deținuți în penitenciar, a fost, organizarea activității legionare informative și contrainformative în penitenciar și culegeau informații dela ceilalți deținuți legionari.-

Întrebare: Cine le da directive și ordine acestor șefi legionari?

Răspuns: Știu că șefilor legionari le dădea directive și ordine ca să organizeze activitatea legionară informativă și contrainformativă, deținuții legionari: Cobîlaș Vlaic, Nărtincu Alex, Bogdanovici Alex, Furcanu Eugen și Popa Alex, care conducea acțiunea.-

Întrebare: Cui predau informațiile șefii legionari?

Răspuns: Nu știu cui predau șefii legionari informațiile ce le culegeau dela ceilalți deținuți din penitenciar.-

Întrebare: Ați declarat că în calitate de frizer și informator făceai legătura între șefii legionari din penitenciar și luai informațiile dela ei, atunci cui îi predai aceste informații?

Răspuns: Subsemnatul luam informațiile dela șefii legionari deținuți în penitenciar și le-am predat legionarilor Furcanu Eugen, Popa Alexandru și Bogdanovici Alex.-

Semnătura,
Livinschi M.

Urmare: Întrebare: Atunci pentruce afirmi că nu știi cui predau șefii legionari informațiile, dacă dta le luai dela ei?

Răspuns: Am făcut această afirmație pentrucă subsemnatul am luat informații numai dela o parte din șefii legionari pe care le-am dat legionarului Țurcanu Eugen. –

Întrebare: Ce făcea deținutul Țurcanu cu informațiile pe care i le predați dtră dta cît și ceilalți deținuți legionari?

Răspuns: Informațiile ce i se predau deținutului legionar Țurcanu Eugen, erau comentate și interpretate în spirit legionar, iar o parte din ele le freda. –

Întrebare: Cui îi erau predate informațiile de către deținutul legionar Țurcanu Eugen?

Răspuns: Precis nu știu cui preda deținutul legionar Țurcanu informațiile pe care i le duceam subsemnatul și ceilalți deținuți. –

Întrebare: În ce scop preda informațiile legionarul Țurcanu, primu gordianului Ioanovici despre care declari dta?

Răspuns: Știu că legionarul Țurcanu Eugen, îi preda informațiile primului gordian Ioanovici pentrucă avea legături cu el. –

Întrebare: Ce fel de legături avea deținutul legionar Țurcanu Eugen, cu gordianul Ioanovici de îi preda informații?

Răspuns: Nu știu ce fel de legături avea deținutul legionar Eugen Țurcanu cu gordianul Ioanovici; dar știu că îi preda unele informații. –

Mchetat. - Livinschi M.

Mchetator:
Maior Ilhecliuan

Semnătura,

300

297

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Livinschi Mihai născut la 26 Iunie 1926 în Comuna Bucium - Iași, fiul lui Mihai și Elena, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași Strada C. I. Parhon Nr. 165. -

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

23 Septembrie 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 15 și min. 5

„ s'a terminat „ „ 18 „ „ 45.

Intrebare: Cine sunt părinții dtale unde se află și cu ce se ocupă?

Răspuns: Părinții mei sunt Mihai și Elena Livinschi, tatăl Mihai, de profesie știu că a practicat mai multe meserii frezor și tuler la atelierele C.F.R. Nicolina - Iași, iar din anul 1933, a fost pensionar și a avut concesiune din 1939 până în 1942 din 1951 s'a angajat din nou ca meseriaș la C.F.R. - Iași. - Mama Elena, casnică dela căsătorie. - Au locuit în Iași Str. C. I. Parhon Nr 165 unde au o casă de locuit, aceasta o știu până în anul 1951. Părinții mei în prezent nu cunosc cu ce se ocupă. -

Intrebare: Frați și surori aveți?

Răspuns: Da.

Intrebare: Cine sunt frații dtale, unde se află și cu ce se ocupă!

Răspuns: Frații mei se numesc Livinschi Nicolae și Livinschi Anton, nu știu unde se află și nici cu ce se ocupă, iar sora este căsătorită Bencheș Ecaterina, nu știu cu ce se ocupă. În 1951 știu că era casnică și a venit la mine la penitenciarul Gherla de două ori în vizită și mi-au adus pachet cu alimente.

Iscălitura, Livinschi Mihai

Urmare: Întrebare: Ce politică au făcut și fac părinții și frații dtale?

Răspuns: Tatăl meu Mihai Livinschi, întrecut a făcut politică Cuzistă, în 1947 când Subsemnatul am fost arestat știe că tatăl meu nu era înscris în niciun partid politic. - Frații mei au făcut politică legionară, iar când m-am despărțit de ei în 1949 la Suceava în penitenciar Livinschi Anton, făcea politică legionară, în 1951 când m-am despărțit de Livinschi Nicolaie în penitenciarul Gherla, făcea tot politică legionară. -

Întrebare: Când și de cine au fost recrutați frații dtale în organizația legionară?

Răspuns: Frații mei, Livinschi Nicolaie și Livinschi Anton, au fost recrutați de Subsemnatul în organizația legionară în anul 1945. -

Întrebare: Ce vârstă aveau când au fost recrutați în organizația legionară?

Răspuns: Frații mei când i-am recrutat în organizația legionară aveau vârsta; Livinschi Nicolaie în etate de 13 - 14 ani, iar Livinschi Anton, era în etate de 11 ani. - Făceau parte din grupul F.D.C. Iași No 75. - Livinschi Anton era în unitatea F.D.C. dela Liceul Comercial din Iași, iar Livinschi Nicolaie era în unitatea legionară F.D.C. dela atelierele C.F.R. Nicolina-Iași.

Întrebare: În ce a constat activitatea desfășurată de frații dtale în organizația legionară?

Răspuns: Activitatea desfășurată de frații mei Livinschi Nicolaie și Anton, a constat din următoarele; participau la ședințe legionare, în tabere legionare și tăgăre de noapte. Plăteau cotizație organizației legionare, citeau materialul legionar și dădeau informații organizației legionare, făceau spionaj pentru organizația legionară. -

Întrebare: Ce altă activitate cu caracter subversiv au mai desfășurat frații dtale?

Iscălitura, Livinschi Mihai

c. 5305

295 (298)

Urmare: Răspuns: Liviuschi Anton, în anii 1946 1947, a fost șeful unității legionare de F.D.C. dela Liceul Comercial din Iași, unitatea C. - Nu cunosc dacă frații mei au mai desfășurat altă activitate în afară de aceea pe care am expus-o mai sus.-

Întrebare: Cine mai cunoaște activitatea dusă de către frații dtale?

Răspuns: Activitatea subversivă desfășurată de frații mei o cunoaște unii tarii legionari; Comșa Eronim care era șeful grupului legionar F.D.C. Nr 73, în 1945-1946. Mai înainte cunoaște activitatea lor, Frînceanu Traian șef legionar, Josipescu Romeo, Sleizer Anton, Secară Constantin, Beuran Ștefan, Cocâlnău Iulian, Birsan Florin, Bulău Emil și Martinus Alexandru.-

Întrebare: Din ce an frații dtale au desfășurat activitate informativă și de spionaj?

Răspuns: Frații mei Liviuschi Nicolae și Liviuschi Anton, au desfășurat activitate informativă și de spionaj începând din anul 1945.-

Întrebare: Cine i-a recrutat în rețeaua informativă, în ce an și unde și-au desfășurat activitate?

Răspuns: Frații mei au fost recrutați în anul 1943, în rețeaua informativă a organizației legionare, de către Subsemnatul și făceau parte din rețeaua informativă condusă de șeful legionar Frînceanu Traian.- Activitatea legionară, informativă și de spionaj, au desfășurat-o în Iași în cadrul unității legionare din care făceau parte.

Întrebare: În ce constau informațiile pe care le culegeau frații dtale și cui îi erau necesare, în ce scop?

Răspuns: Informațiile pe care le culegeau frații mei, începând din anul 1943, constau în informații cu caracter economic, militar și politic. Aceste informații erau necesare

Semnătura,
Liviuschi M

Urmare : Comandamentului legionar în vederea organizării și conducerii organizației legionare din țară. - Aceste informații erau date șefului legionar Vrînceanu Traian, care avea legături în București unde trimetea informațiile la Comandamentul legionar. -

Întrebare : Întrucît interogatoriu anterior ai arătat că fratele dtale Antonie a desfășurat activitate informativă în rețeaua de informații a armatei din Iași, de cine a fost recrutat și cînd în ce an ?

Răspuns : Știu dela fratele meu Liviuschi Antonie, că în anul 1943, că a fost recrutat în rețeaua de informații a serviciului de Spionaj al armatei din Iași, de către un maior din București, al cărui nume nu mi l-a amintesc. -

Întrebare : Cîți ani avea fratele dtale mai mic Antonie Liviuschi, cînd a fost recrutat în serviciul de Spionaj al armatei ?

Răspuns : Fratele meu Liviuschi Antonie, cînd a fost recrutat în serviciul de Spionaj al armatei din Iași era în etate de 11 ani, fiind elev în clasa I-a de liceu. -

Întrebare : În ce scop dai aceste răspunsuri nereale în legătură cu fratele dtale care avea numai 11 ani ?

Răspuns : Acesta nu este un răspuns nereal, ci îl consider real pentrucă așa s'au întîmplat lucrurile.

Întrebare : Cu cine mai făcea parte fratele dtale din rețeaua informativă a armatei în anul 1943 ?

Răspuns : Fratele meu Liviuschi Antonie, în anul 1943, mai era în rețeaua informativă a armatei împreună cu Iosifescu Romeo, Vrînceanu Traian, Tamaniu Gheorghe, Cocea Mihai, Dumitrescu Dan, Efstate Mircea și Subremontul. -

Întrebare : Unde ați desfășurat activitatea informativă și de Spionaj ?

Răspuns : Începînd din anul 1943, activitatea informativă

Semnătura, Liviuschi Mihai

299

Urmare: și de spionaj, ne-am desfășurat-o în Iași și comuna Lovrin - Timiș Torontal, unde Subsemnatul și frații mei am fost refugiați din Martie 1944 până în Februarie 1945, când ne-am înapoiat în Iași. —

Întrebare: În ce scop ai dat răspunsuri mincinoase în legătură cu activitatea informativă desfășurată de fratele Ștefan Anton, în cadrul rețelei de informații el arondată, întrucât ai declarat anterior că fratele dtale au dus activitate informativă și de spionaj nu din 1943, ci din 1945?

Răspuns: Dau răspunsuri mincinoase în scopul de a produce confuzii în anchetă, arătându-mi prin aceasta poziția mea criminală, banditească de spion și de a mă menține pe această poziție și nu declar adevărul. —

Întrebare: În ce scop te menții pe această poziție de a produce confuzii în anchetă și ce urmărești?

Răspuns: Mă mențin pe această poziție banditească întrucât acesta este rezultatul educației pe care mi-le făcut organizația legionară și sunt determinat și hotărât să nu declar adevărul organelor de Stat care mă anchetează în legătură cu activitatea criminală pe care am desfășurat-o în penitenciarele prin care am trecut, dela arestarea mea. —

Întrebare: Liviuschi Mihai

Ancheta îți oferă șansa ca să declari sincer despre activitatea criminală de informații și terorism pe care ai desfășurat-o în penitenciare prin osândirea reeducare și să părăsești poziția de negare și de a declara lucruri mincinoase, ce ai de spus în această problemă?

Răspuns: Subsemnatul, nu-mi voi schimba poziția banditească pe care sunt, chiar dacă se vor lua măsuri severe împotriva mea și

Semnătura,
Liviuschi Mihai

Urmare : Voi declara lucruri noi despre activitatea de informații spionaj și terorism pe care am desfășurato ?

Întrebare ! În ce scop dați acest răspuns Lămuriți !

Răspuns : Prin acest răspuns pe care îl dau anchetei vreau să-mi arăt atitudinea mea de legionar pe care nu o părăsesc pentrucă altfel nu aș mai fi legionar. — Subsemnatul consider că în anchetă trebuie să declar nimicuni pentrucă îmi servesc organizația legionară din care fac parte. —

Livinschi Viktor

Semnătura,

c. 5663.

20
3011

Proces-Verbal de interogator

Arestat- ul Litrinschi Mihai, fiul lui Mihai și Elena, născut la 26 Iunie 1926 în Comuna Bucium-Iași, fost student, ultimul domiciliu în Iași Strada C. I. Parhon Nr. 165. —
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

27-28 - August - 1-2 Sept 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 19 și 00 min.

„ s'a terminat la ora 22 și 30 min.

Intrebare: Declară activitatea pe care ai dus'o dela depunerea ștafetei în penitenciarul Suceava până ai fost introdus în serviciul de Siguranță și informații organizat în penitenciar de legionari. —

Răspuns: Activitatea pe care am dus'o dela depunerea mea în penitenciarul Suceava a fost următoarea; În Camera Nr 46, am fost depus la 22 Mai 1948, am fost șef de cameră și însărcinat de verificarea activității legionarilor noi depuși în cameră. — După circa o lună de zile am luat legătura cu șeful legionar Bogdanovici Alex, care se ocupa cu organizarea activității legionare în penitenciar, împreună cu șefii legionari Popescu Eudor și Cobâlaș Nicolaie. — Bogdanovici Alexandru Cobâlaș Nicu și Popescu Eudor, au organizat culegerea de informații dela ceilalți deținuți legionari despre activitatea lor legionară și comportarea la anchetă. —

Din ordinul lui Bogdanovici Alex, care mi-a spus că fac pe „informatorul" comisarului Stanciu, am luat legătura cu legionarul Savin Ilie, care lucra pentru comisarul Stanciu, făcea pe „informatorul". Savin Ilie

Semnătura,
Livinschi M.

Mod 185

Urmare : m'a prezentat Comisarului Aramă ca om de încredere și am rămas să fac pe „informatorul". - Informațiile le predam lui Sorin Ilie și comisarului Aramă direct. -

Această acțiune am făcut-o cu scopul de al deinformea pe comisarul Aramă, ca să nu cunoască adevărata activitate legionară ce se ducea în penitenciar, lucrul care l-am făcut. -

La începutul lunii Iulie 1948, fiind depus la Camera Nr 47, șeful legionar Furcanu Eugen, Subsemnatul am luat legătura cu el, pentrucă îl cunoșteam din activitatea de afară, Furcanu mă recrutase în anul 1942, în serviciul de spionaj și informații al mișcării legionare. -

Legătura cu Furcanu Eugen, am luat-o prin recomandarea formulă (ce mi-a făcut-o) făcută de ceilalți legionari; de către șeful legionar Josifescu Romeo. - Această o făceam cu scopul ca ceilalți legionari să nu bănuiască că ne cunoaștem între noi legionarii. -

Subsemnatul, l-am pus în cunoștință pe Furcanu Eugen, despre situația din penitenciar și activitatea ce se ducea, apoi i-am făcut legătura cu șefii legionari Bogdanovici Alex, Cobâlos Nlaie și Voiculescu Nlaie. -

Mai târziu s'a ținut o ședință a comandamentului legionar, care era format din următorii șefi legionari; Josifescu Sudu, Cobâlos Nlaie, preot Teodorescu, prof. Voinescu, Jorjescu Mihai, Păunescu Vladimir, Voiculescu Nlaie, Antonescu Ștefan, Ionescu preot, Ambrozie fost procuror, Ionescu Remus, avocat Bozga, Marcovici Șt. Paulescu preot, Pârnicescu Victor, Hudici Vasile, Clement Cezar farmacist, Motoi Mircea, Dumitrescu Ion, Bogdanovici Alexandru, prof Gheorghiță, Furcanu Eugen și alți șefi legionari de județe. -

Această ședință legionară știu că s'a ținut la subsolul penitenciarului Sucevița în camera de toiet [illegible] și am

Semnătura,
Simionescu M.

3 1

(301)

Urmare: am luat și Subsemnatul parte pentruca eu foiesem anunțătorea pentru ședința a șefilor legionari. —

Ședința a fost condusă de către șeful legionar Cobâlcas Nicolaie, și au vorbit Bogdanovici Alex și Furcanu Eugen, care a expus o nouă linie tactică de activitate legionară în penetenciar, adică, activitatea legionară să fie despărțită în două. -

O parte din legionari să-și ducă activitatea ca legionari pe poziție, iar ceilalți să acționeze pe noua linie tactică așazisa reeducare. - Aceasta s'a făcut cu scopul ca să putem afla mai ușor activitatea de spionaj și informații pentru mișcarea legionară. -

Comandamentul legionar, care a fost de acord cu glisarea noii linii tactice de activitate legionară de spionaj și informații prin așazisa reeducare, s'a despărțit în două. - Astfel au rămas ca să conducă activitatea legionarilor pe poziție, următorii șefi legionari; Cobâlcas Nlaie, Porcaru Nlaie, Moisin Ștefan, preot Teodorescu, Popescu Teodor, Dumitrescu Ion și alți șefi legionari de județe. -

Pe noua linie tactică legionară, așazisa reeducare au rămas să conducă următorii șefi legionari; Bogdanovici Alex, Furcanu Eugen, Sanes Remus, doctor Eliescu, Clement Cezar farmacist, la începutul acțiunii au fost protul Tătulea și profesor Mandafir. -

Știu că la ședința comandamentului legionar, Cobâlcas Nlaie și Bogdanovici Alex, au dat misiunea lui Furcanu Eugen, ca să organizeze serviciul de spionaj și informații al mișcării legionare în penetenciar. - Lui Bogdanovici Alexandru i s'a dat ordin să organizeze punerea în practică a liniei noi legionare prin așazisa reeducare, el fiind conducător al noii acțiuni. - Bogdanovici Alex, Cobâlcas Nlaie, Popescu Teodor și Moisin Ștefan, au redactat, un memoriu către Guvern prin care cereau să li se trimită pachete de alimente și să li se de-a

Semnătura,
Liviu Ș. - M.

Urmare: Cărți pentrucă vor să-și facă reeducarea definuți legionari din penitenciarul Suceava. - După înființarea memoriului, s'a organizat un comitet care să conducă noua acțiune legionară asupra reeducare, din care au făcut parte următorii șefi legionari; Bogdanovici Alex, Danes Remus, Iliescu, doctor, Batarinc, prof Trion.-

Bogdanovici Alex, a organizat o rețea de culegerea informațiilor din cadrul noii acțiuni legionare asupra reeducare, din care au făcut parte Mărtinuș Alex, Roșcanu Vasile, Popa Alexandru, Sebac Leonard, Simionovici Gemu, Pintilie Sorin, Munteanu Eugen, Roșcanu Lucian, Dorneanu Ștefan, Bogos Ctin, Bordeianu Virgil, Roșca Gheorghe, Efstate Mircea, Săburlac Traian, Morariu Ștefan Gherasie Aurel și alții. -

Furcanu Eugen, care era șeful serviciului de Spionaj și informații al mișcării legionare în penitenciarul Suceava, unde făcea pe plantonul, a recrutat informatori pe următorii legionari; Grama Octavian, Catlarciuc Gh, Josifescu Romeo, Micu Nicolaie, Livinschi Anton, Pleașcă, Sobolevschi Vladimilian, Jucan Simion și Subcomisarul (Livinschi Nikon).-

Cobâlaș Nicolaie, comandant legionar care conducea activitatea legionarilor pe poziție, a recrutat informatori pe următorii legionari; Moisin Dtru, Gârniceanu Victor, Pârvulescu Ctin, Ciocan Ștefan, Găinaru Vladimir, Crăciun Ion, Dumitrescu Dan, Berza Eugen, Grijincu Petre.

Furcanu Eugen, a organizat legăturile în penitenciar între rețele de Spionaj și informații și cu șefii legionari care conduceau activitatea legionară de Spionaj și informații.- Furcanu Eugen, era plantor, pus de către primul gardian Ioanovici la recomandarea făcută de către Cobâlaș Nicolae care era prieten cu gardianul Ioanovici. Subcomisarul din ordinul lui Cobâlaș Nicolae, i-au făcut legătura lui Furcanu Eugen

Semnătura,
Livinschi - Nichifor

Urmare: cu comisorul Arama, ca să facă pe „informatorul" acestă legătură, i-am făcut-o în August 1948, spre sfârșitul anchetelor. _____ Anchetat - Livinschi Mihai

1 - 2 Septembrie 1953 - Urmare.-

După ce am terminat ancheta și i-am făcut legătura lui Furcoiu Eugen, ca să facă pe „informatorul", subsemnatul mă ocupam cu strângerea informațiilor ce erau culese de rețelele de spionaj și le predam lui Furcoiu Eugen. - Furcoiu Eugen, care organiza serviciul de spionaj și informații în penitenciar, se ocupa cu recrutarea legionarilor în rețele de spionaj, pe care apoi îi pregătea. Legionarii recrutați de Furcoiu Eugen, au fost Ibrăiu Octavian, Josifescu Romeo, Livinschi Anton, Ungureanu Ilie, subsemnatul, Florescu Gheorghe, Micu Nicu, Ibrăiu Octavian, Vasuriu Ion, Martinuș Alex, Stoian Ion, Fușcoiu Vasile, Jucan Simion, Manoc Gh, preotul Teodorescu și alții care au fost recrutați după ce au fost judecați și condamnați. -

Furcoiu Eugen, împreună cu Bogdanovici Alex, Martinuș Alex, Lebac Leonard, Cobu Ion, Popa Alex, după judecarea procesului au organizat O.D.C.C.-ul, această organizație, a fost creată cu scopul de a pregăti cadrele legionare recrutate pentru aplicarea noii tactici legionare de spionaj și informații și prin aceasta să ducă în eroare organele de Stat, că această organizație legionară O.D.C.C. ar lucra împotriva legionarilor care nu vor să renunțe la activitatea lor legionară, iară în realitate această organizație O.D.C.C., acoperea față de organele de stat activitatea legionară de spionaj și informații ce se ducea în penitenciarul Suceava. -

O.D.C.C.-ul, a fost organizat de către Furcoiu Eugen, Bogdanovici Alex și ceilalți legionari, după forma Partidului Comunist Român adică din secții, Bogdanovici Alex ? Furcoiu Eugen, și mai erau secțiile, cadre, agitație și propagandă, culturale artistice.

Semnătura,
Livinschi M.

Urmare: care erau conduse de către șefii legionari: Martinus Alex, secretar al biroului O.D.C.C. pentru Grupul Cultural-Artistic, cu Ostatia erau Munteanu Eugen și Pisicescu Ctin, Subcomisarul erau la coare. - Din această organizație legionară O.D.C.C. au mai făcut parte următorii legionari: Livinschi Anton, Josifescu Romeo, Bârsan Florin, Livinschi Vasile, Efstatie Nicolae, Ungureanu Dim, frații Buburuzan, Hronea Octavian, Grama Octavian, Grunză, Colloreine Șt, Pescaru Vasile, Popa Alex, Moraveschi Stefan, Gherase Aurel, doctor Iliescu, Bogos Ctin, Bordeianu Virgil, Sebac Leonard și alții. -

Această organizație legionară, la sfârșitul lunii Februarie 1949, s'a disolvat din cauza neînțelegerilor ce au existat între Bogdanovici Alexandru și Furcanu Eugen. - Bogdanovici Alex. susținea că O.D.C.C-ul să conducă întreaga activitate legionară din penitenciar, iar Furcanu Eugen, arăta că activitatea legionară trebuie să fie condusă de comandamentul legionar din penitenciarul Suceava. - Dela înființarea O.D.C.C-ului activitatea legionară pe noua linie legionară așazisa reeducare a început să se ducă mai intens sub conducerea lui Furcanu Eugen, să fie încadrați cât mai mulți legionari și pregătiți să acționeze pe noua linie legionară așazisa reeducare.

Sub conducerea lui Furcanu Eugen și a comitetului de așazisă reeducare și Comandamentului legionar, s'a trecut la organizarea pe comune a comitetelor de așazisă reeducare, care se ocupau cu încadrarea altor legionari în activitate pe noua linie legionară. -

Odată la plecarea lui Furcanu Eugen, din penitenciarul Suceava la penitenciarul Pitești, au fost stabilite o serie de probleme în legătură cu continuarea activității legionare de spionaj și informații. - Astfel culegând informații dela organele ațiști penitenciarului că lotoanele de legionari din penitenciarul Suceava vor fi transferați la alte penitenciare,

Semnătura, Livinschi Mihai

306
303

Urmare: s'a dat ordine ca legionarii să continuie activitatea pe noua linie legionară, asupra reeducare și activitatea pe fiecare poziție legionară. — Pentru pregătirea legionarilor mai puțin pregătiți și care își duceau activitatea ca legionari pe poziție, s'a făcut această izolare a șefilor legionari, de către Comandamentul legionar, iar ca din partea acestei reeducări Furcanu Eugen care făcea parte și din comandamentul legionar, a făcut „izolarea" următorilor șefi legionari; preotu Popescu Nicolaie, avocat Popescu Nlaie, Milcu Ștefan, doctor Nemeș Ștefan, Lupoaie Ștefan, Stoica Mircea Aurelian, Dumitrescu Ion, Lucinescu Ștefan, Constantinescu Emil, frații Străchinaru-Ștefan și Ștefan, Barza Eugen, frații Soricuțu Ștefan și Ion, Preotescu Ion, Mărginescu Nlaie, Bortaș Emil, Forgaciu Mihai, Hales Petre, Colibeba Artenie, Fărnoagău Mircea, Jucan Simion, Lotes Mircea, Condurache Emanoil și un țigan și Gherase Axel. —

Toți acești șefi legionari asupra izolați, au stabilit planul de activitate pe care l'a dus legionarii în penitenciarele unde vor fi transferați și au făcut pregătirea pe linie de spionaj și informații a legionarilor care se aflau în aceeași cameră cu ei. —

După ce am fost judecat și condamnat, am primit ordin dela Bogdanovici Alex, pe care i l'a-m spus și lui Furcanu Eugen, că [illegible] prin problema asupra reeducării în camera No 6 și s'a condus, lucru pe care l'am făcut. Mai târziu am primit ordin dela Furcanu Eugen, ca să nu mai conduc această reeducare în cameră, fiindcă îi trebuie ca să îl-am în primire dela Furcanu Eugen conducerea Serviciului de spionaj și informații al rămășiței legionare în penitenciarul Jilava. —

Comandamentul legionar, având informații despre plecarea lotului la alte penitenciare și chiar și penitenciarele unde vom fi transferați, a hotărât ca Furcanu Eugen să plece mai înainte la

Semnătura,
Liviuschi N.

Urmare: penetencierul Pitești, cu scopul de a organiza activitatea legionară de Spionaj și informații pe rama linie legionară și să organizeze în penitenciarul Pitești Serviciul de Spionaj al mișcării legionare. — Anchetat.— Livinschi Mihai

Plecarea lui Șurcanu Eugen, la penitenciarul Pitești s'a făcut în urma aranjamentului și înțelegerii ce a avut o Comandamentul legionar din penitenciar cu primul gardian Ioanovici, care era agentul de legătură prin care trimeteam informațiile afară la serviciul de spionaj al mișcării legionare. —

După plecarea lui Șurcanu Eugen, serviciul de Spionaj și informații din penitenciarul Succesa, a fost condus de Subsemnatul, împreună cu Moravschi Stefan și Mortimus Alexandru, noi centralizam toate informațiile ce se culegeau din penitenciar și din aceste informații scoteam unele fapte pe care apoi le întocmeam în așa fel ca să nu aibă vreo legătură cu noi, și prin ele dezinformam organele aflării penitenciarului. — Pentru conducerea noii acțiuni legionare ospiției reeducări, s'a organizat comitetul ospiției reeducări și au fiecut parte următorii legionari: Bogdanovici Alex, Doctor Hiesu, Moravschi Stefan, Gherase Aurel, Mortimus Alex, Popa Alexandru, Popescu Ctin, Cușcanu Vasile și Subsemnatul.—

Șurcanu Eugen, la plecarea lui dela Succesa, mi-a lăsat legătura pentru trimiterea informațiilor afară din penitenciar la serviciul de Spionaj al mișcării legionare, pe primul gardian Ioanovici căruia îi predam informațiile centralizate și el le ducea afară.

Legăturile unde trimeteam informațiile le aveam în București, la inginer Orsanschi Dorin în Calea Plevnei Nr 20 și la fostul Student Iosif D Iosif pe calea Dudești, acesta a fost și el arestat în toamna anului 1949.— Anchetat. —

Livinschi Mihai

Semnătura,

327
304

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Livinschi Mihai, născut la 26 Iunie 1926, în Comuna Bivolari - Iași, fiul lui Mihai și Elena, fost
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
student, ultimul domiciliu în Iași Strada C.I. Parhon Nr 165

12 - 13 - Octombrie 1953

Orașul Pitești

Interogatoriul a început la ora 17 și min. 10 -

" s'a terminat " " 14^{25}_{22} - 22^{05}_{55} "

Intrebare: Declară anchetei activitatea de spionaj și terorism pe care ai desfășurat-o în penitenciarul Pitești prin așanumita reeducare și „demascare"?

Răspuns: În luna septembrie 1949, am fost depus în penitenciarul Pitești la camera de carantină împreună cu un lot de legionari veniți din penitenciarul Suceava. Am stat în carantină timp de circa două săptămâni. În timp ce mi se făcea percheziție, Popa Alexandru, a dat un semnal raportul directorului penitenciarului Pitești - Dumitrescu - căruia i-a spus, că noi băieții legionari care la Suceava am dus acțiune de „reeducare" împreună cu Turcanu Eugen, care se afla la penitenciarul Pitești și că vrem să luăm legătură cu Turcanu Eugen pentru a ne continua activitatea. —

După câteva zile de ședere în camera de carantină, când eram scoși la baie în subsolul penitenciarului pentru spălat rufe, a venit Turcanu Eugen și a luat legătură cu subcomisarul și Popa Alexandru. - Noi i-am raportat despre activitatea legionară împreună pe care am dus-o prin așa zisa reeducare

Iscălitura Livinschi Mihai

Urmare dela Suceava, după plecarea lui din penitenciar. - Îam raportat că acțiunea la Suceava am continuat-o așa cum ăduse el dispoziții, adică, că Așa cules informații și au fost trasmise afară din penitenciar prin gardianul prin Ioanovici, de către Subcomandantul. - Materialul informativ pe care l-am trasmis afară din penitenciar le comandamentul legionar din București nu-l mai reții minte.

Îam mai raportat despre plecarea loturilor de legionari din penitenciarul Suceava și despre acțiunea comandamentului legionar, că fixase conducerile (grupurile de comandă) al grupurilor de legionari pentru penitenciarele unde erau transferați legionarii, pe care îi stabilise împreună cu noi care acționam în așa zisa reeducare. -

În discuția pe care am avut-o cu Turcanu Eugen, Subcomandantul și Popa Alexandru, i-am cerut să ne vorbească despre acțiunea din penitenciarul Pitești, ca noi o cunoaștem și să ne pună în legătură cu ceilalți legionari pentru a continua activitatea. - Turcanu Eugen mi-a spus mie și lui Popa Alex, că toți legionarii din penitenciar sunt organizați și duc activitate legionară, care este condusă de un comandament legionar pe penitenciar, din care fac parte următorii șefi legionari; Voinea Octavian fost căpitan și șef al rețelei de Spionaj din Putna, Popescu Traian fost șeful rețelei de Spionaj dela Facultatea de Politehnică din București, Hoinic Dragoș fost curier al lui Horia Sima în rețeaua de Spionaj, Oprișan Constantin, fost șeful F.D.C. pe țară, Dumitrescu Florian, Popescu Aristotel, Pătrășcanu Nuțu și Turcanu Eugen, care conducea și noua acțiune legionară. -

Ne-a mai spus că a organizat în penitenciarul Pitești un serviciu de Spionaj pentru organizația legionară, că a stabilit cu comandamentul legionar să pună în aplicare o nouă acțiune legionară, așa zisa acțiune de demoscare, care avea scopul de a acoperi activitatea organizației legionare de Spionaj din penitenciar, apoi ne-a spus că va sta de vorbă cu noi pentru

Iscălitura, Livinschi M.

c 8[illegible]

Urmare: a ne expune mai pe larg intreg planul de actiune ce va fi pus în aplicare în penitenciar prin „demascari". ——

Turcanu Eugen, unul din cei doi Popa Alexandru, ne-a dat ordin ca în camera de carantina să ducem actiune informativă asupra celorlalți legionari din camera de carantină lucru pe care l-am făcut. În camera de carantină, Subsemnatul, Popa Alex, Rosca Gh Puscașu Vasile, Prisăcaru Ctin și Bordeianu Virgil, ne-am înjghebat în șefi legionari pe noua linie legionară zisă reeducare și aveam fiecare legionari pe care îi foloseam pentru culegerea de informații dela ceilalți legionari. - Subsemnatul foloseam informatori pe Botez Octavian, Hoftei Ctin, Gojăscheli Vlaic și Luca Vasile. - Pe lângă că foloseam pe aceștia ca informatori, Subsemnatul am făcut actiune informativă asupra legionarilor; Moroianu Vasile, Bedescu Rică, Lungeanu Mihai și Tănovească Nicu. Dela aceștia am scos informații referitoare la legionarii organizați rămași nearestați, exemplu, dela Moroianu Vasile am scos grup de legionari care activau în Constanța, dela Lungeanu Mihai, am scos legăturile ce le-a avut el cu un inginer care lucrase cu el pe linie de Syrianoj și construise un aparat de transmitere a informațiilor, acest inginer a fost arestat.

După două săptămâni am fost mutați tot lotul de circa 60 legionari, la camera 4 Spital, unde Subsemnatul mi-am continuat actiunea informativă. - Dela camera 4 Spital, după circa 3-4 zile, am fost chemat la ordin de către Turcanu Eugen la camera de băi, unde i-am dat raport despre actiunea informativă pe care am desfășurat-o, iar el nota pe hârtie informațiile ce i le spuneam eu Verbal. ——

Pe la sfârșitul lunii Octombrie 1948, Subsemnatul, Popa Alex, Rosca Gheorghe și Puscașu Vasile, am fost scoși la camera de băi de către Turcanu Eugen, sub pretext să facem curățenie și a ținut ședință cu noi, unde ne-a expus noua actiune legionară de „demascare" pe care trebuia să o aplicăm în penitenciar.-

Semnătura.
Fivinschi M.

Urmare: Turcanu Eugen, ne-a spus că noua acțiune legionară „demascările" pe care el o conduce din ordinul comandamentului legionar din București, este poratan pentru camuflarea acțiunii de spionaj ce o ducem în penitenciar. – Că această acțiune o desfășurăm cu știrea administrației penitenciarului, a directorului Dumitrescu, și a referentului politic căruia îi vom da unele informații de mai mică importanță, pentru a justifica acțiunea de „demascare" față de organele de Stat și de referentul politic, care nu cunoșteau scopul adevărat al noii acțiuni legionare „demascările" în afară de directorul Dumitrescu, care lucra în direct legătură cu Turcanu Eugen, pe linie de spionaj. ———

Ne-a spus că acțiunea este secretă și nu trebuie să fie cunoscută activitatea de spionaj pe care o desfășurăm prin „demascări" și oricine ne va întreba să nu declarăm nimic, iar deținuților care erau introduși să-și facă „demascarea" și erau maltratați pentru a le scoate informații, să li se spună că acțiunea asupra lor prin maltratare, se duce de către deținuții legionari, „care nu mai vor să-și ducă activitatea legionară în penitenciar".

Această acțiune o foloseam în scopul și folosul păstrării secretului activității organizației de spionaj, iar atunci când din deținuții maltratați vor vorbi despre acțiune, să reasă că această acțiune este dusă în favoarea regimului de democrație și să nu fim bănuiți de activitatea de spionaj, că informațiile ce le ceream noi, sunt pentru spionajul făcut de organizația legionară. – Prin acțiunea de „demascare" vom pregăti cadre de legionari care atunci când se vor elibera din închisoare să știe să acționeze afară ca spioni și teroriști. – În fedrea încetării acțiunii de „demascare" ne-a spus că a pregătit mai mulți șefi legionari printre care, Petrișoaia Nuți, Ghermon Coriolan, Burculescu Viorel, Pintilie Sorin, Zebac Leonard și Soproni Ctin. – Turcanu Eugen, ne-a spus despre sistemul de organizare al acțiunii

Semnătura, Ivinschi Mihai

Urmare: de „demoscare" pe care mi la prezentat în felul următor, că pe baza informațiilor ce erau scoase dela deținuți mai înainte de a intra în acțiune de bătaie, el va întocmi tabele nominale cu toturile de deținuți legionari și ceilalți deținuți, care aveau probleme importante de declarat și care trebui să fie introduși în camera 4 Spital pentru șoc, adică să fie bătuți și maltratați.- Deținuților care intrau în acțiune, li se spunea că sunt bătuți pentrucă au dus activitate legionară în penitenciar, aceasta era un pretext, însă în realitate sub presiunea maltratărilor, creau o atmosferă de teroare asupra lor, pe care o exercitau și îi forțau cerându-le să-și declare activitatea legionară, de spionaj și legăturile ce le mai aveau afară de penitenciar. —

Aceste informații le scoteau dela toți deținuții care intrau în acțiunea de „demoscare", în scopul de a le transmite afară la comandamentul legionar, pentru a lua măsuri de activizarea lor și de a lua legături cu legionarii rămași fără legături atât pe linie legionară cât și de spionaj.-

Livinschi M.

La începutul lunii Noiembrie 1949, din ordinul pe care mi-l le dat Țurcanu Eugen, am ~~visto~~ la raportul directorului Dumitrescu pentru a lua legătură cu el, întrucât Țurcanu, mă recomandase că sunt un legionar bun și am să lucrez cu el în serviciul de Spionaj din penitenciar.- Subsemnatul sub pretext că am de raportat directorului despre activitatea legionară din cameră și unele probleme din activitatea mea de afară (am fost rar la director) și i-am raportat și despre participarea mea în acțiunea de așazisă reeducare dela Suceava.- Această legătură cu directorul Dumitrescu am făcut-o cu scopul ca să mă cunoască și să am legături cu el în serviciul de Spionaj în caz de plecarea lui Țurcanu din penitenciar și în perioada cât activez în București, în acțiunea legionară „demoscările" și pe linie de Spionaj. —

Semnătura.
Livinschi Mihai

Urmare: În discuțiile ce le-am avut cu directorul Dumitrescu la care am fost la raport din ordinul lui Țurcanu Eugen, mi-a spus că îmi dă posibilitate să-i dau informații, și să nu vorbesc cu nimeni despre ce am discutat cu el, și am că avem tegături, că atunci când va avea nevoie de mine ore să mă cheme și eu jos să merg ori de câte ori am nevoie să discut cu el și să-i predau materialul informativ. — După ce am citit cele declarate de mine în prezentul proces-verbal, le semnez, nesilit de nimeni. — Liviuschi Mihai

Anchetator,
Maior Ștefănescu

Semnătura,

C.N.S.A.S.

310

307

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Litinschi Mihai născut la 26 Iunie 1926, în
Comuna Bucium - Iași fiul lui Mihai și Elena, fost student
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
ultimul domiciliu în Iași Strada C. I. Parhon Nr. 166. –

14 Octombrie 1953.

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 13 și min. 30

„ s'a terminat „ „ 22 „ „ 15

Intrebare: Declară anchetei activitatea criminală de spionaj și terorism pe care ai desfășurat-o în penitenciarul Pitești!

Răspuns: Dela depunerea subsemnatului în penitenciarul Pitești la camera de carantină, mi-am continuat activitatea legionară pe noua linie asăzisă reeducare și pe linie informativă. – După circa 8 zile, fiind scos la camera de foc pentru spălat rufe, a venit Turcanu Eugen și a luat legătură cu subsemnatul Popa Alexandru, Turcanu Vasile și Rosca Gheorghe. – În discuțiile ce le-am avut eu și Popa, cu Turcanu, i-am raportat despre situația activității legionare și informative pe care am desfășurat-o la Suceava, că acțiunea de așa zisă reeducare slăbise din cauza lui Bogdanovici Alex și numai acțiunea pe care am dus-o noi pe linie de spionaj am desfășurat-o așa cum ne dăduse el ordine. Adică, că am culeș informații și le-am trasmis la comandamentul legionar de oforă prin gardianul prim Ioanovici. –

Turcanu Eugen, ne-a spus mie și lui Popa că despre acțiunea nouă legionară pe care o vom desfășura în penitenciarul Pitești ne va spune mai pe larg într'o ședință și mi-a dat ordin ca

Iscălitura,
Litinschi M.

Urmare: în camera de carantină ne continuăm activitatea legionară și informativă în rândul celorlalți legionari.

După două săptămâni am fost mutați tot lotul de legionari de circa 60 legionari la camera 4 Spital, unde Popa Alex, Subsemnatul, Purcaru Vasile, Rosca Gheorghe, Brisicaru Ctin, Cazim Gh și Bordanu Virgil, din ordinul lui Purcaru, am format conducerea pentru organizarea activității legionare pe linia de orașișă reeducare și am organizat și acțiunea informativă asupra celorlalți deținuți legionari. -

Peste câteva zile dela depunerea lotului în camera 4 Spital Sub pretext că trebuie să facem curățenie în camera de baie Purcaru Eugen, ne-a scos la camera de baie pe Popa Alex Rosca Gheorghe, Purcaru Vasile, Brisicaru Ctin, Cazim Gheorghe și Subsemnatul, unde a ținut o ședință cu noi despre aplicarea noii tactici legionare, orașișă demoscare. - Purcaru Eugen, ne-a spus că acțiunea de „demoscare" este o acțiune legionară prin care camuflăm activitatea de spionaj a organizației legionare organizată și condusă de noi în penitenciar. - Această acțiune ne-a spus că a organizat-o el împreună cu comandamentul legionar din penitenciar, din ordinul comandamentului legionar din București. -

Ne-a spus că prin acțiunea legionară „demoscările" trebuie să scoatem informații dela toți deținuții din penitenciar, despre organizații legionare și subversive nedescoperite de organele de stat și care activează ofară, depozitele de armament și muniții ale acestor organizații necunoscute de organele de Stat, rețelele de spionaj care activau în țară și legăturile lor, elemente care se ocupau cu organizarea trecerilor peste frontieră, persoane din aditia penitenciarului și din conducerea aparatului de Stat, care au ajutat și ajută pe legionari, informații despre tot ce interesa securitatea Statului, adică tot ce era împotriva Securității Statului. - Aceste informații pe care urma să le scoatem dela deținuți, urmează să le centralizăm la

Iscălitura, Livinschi N.

c 2.18

308

Urmare: Turcanu Eugen, care era comandant al actiunii legion. și al serviciului de spionaj din penitenciarul Aiud. - Informațiile pe care le scoteam, Turcanu Eugen, ne-a spus că sunt necesare Comandamentului legionar din București, care le expedia în străinătate la Salzburg, unde se afla Horia Sima cu centrul de spionaj al organizației legionare și care furniza material informativ pentru Spionajul american de care era subvenționat și susținut. - Aceste informații mai erau necesare comandamentului legionar din București pentru a cunoaște organizațiile legionare și subversive, rețelele de spionaj și elementele care se ocupau cu treceri de frontieră cât și persoanele care spijineau organizația legionară și serviciul de spionaj al organizației legionare, pentru a lua legături cu ei și să intereseze acțiunea de spionaj în țară. -

Despre depozitele de armament și muniții pe care noi le scoteam dela deținuți, le transmiteam ca informații comandamentului legionar din București, pentru ca să i-a mâini să le depoziteze în locuri sigure, să nu fie descoperite de către organele de Stat. - Aceste depozite, erau necesare pentru ca să fie înarmați legionarii cu armament în caz de un conflict armat ca să lupte împotriva regimului din țară împotriva tăriei.

Pentru a ne justifica activitatea legionară și camufla acțiunea de Spionaj, Turcanu Eugen, ne-a spus că din informațiile pe care le scoatem dela deținuți vom preda și referentului dela grefă. - Aceste informații care urma să le predăm referentului, nu prezentă nicio importanță pentru comandamentul legionar, nu aveau o bază reală, ele se referau mai mult la aspectiuni elementare despre deținuți și despre activitatea legionară din penitenciar pe care o desfășurau legionarii care erau puși de către noi să desfășoare activitate ca legionari pe poziție în penitenciar. - Din informațiile din exterior scoase dela legionari și care erau date referentului.

Semnătura,
Ginsschi M.

Urmare : dele grefă și organele de Securitate erau date despre legionari decedați sau persoane care aveau legături temporare cu organizația legionară, acoperind adevărații legionari și activitatea lor de afară. (subversivă) Prin această tactică pe care o foloseam, (dând informații false, fictive de noi) erau puse organele Securității să caute și să cerceteze fără ca să descopere organizațiile legionare și subversive care a activau afară. — Pentru dezinformarea organelor de Stat, foloseam tactica, de a recomanda ca să facă pe informatorii Securității, legionari prigoniți care erau capabili ca prin declarațiile ce le dădeau să dezinformeze organele Securității. —

La penitenciarul Pitești recomandarea legionarilor ca să facă pe „informatorii" Securității o făceam, Turcanu Eugen, Popa Alex, Pușcașu Vasile, și Subsecretarul și alții, noi dinuntru împreună pe cine să-i recomandăm. — Astfel au fost recomandați să facă pe „informatorii" organelor de Securitate, Pătrășcanu Nuți, Ognișan Ctin, Berza Eugen Dragomirescu Mircea, Ionescu Nlae (Râmnicu Vâlcea) Levițchi Mihai Kranca Octavian, Subsecretarul, Resca Gheorghe Martinuș Alex și alții. —

Turcanu Eugen, ne-a spus că acțiunea „demascării" să fie prezentată deținuților ca o acțiune favorabilă regimului, aceasta cu scopul de a ascunde adevărata activitate de Spionaj; iar atunci când unii deținuți ar fi anchetați; din cei bătuți și maltratați, să nu poată explica acțiunea. Tot odată noi amenințam sub toate formele și chiar cu moartea pe deținuți ca să nu declare nimănui despre acțiune, că a fost maltratat pentru a da informații din activitatea lor din afară, necunoscută de organele de Stat, legăturile pe linie de Spionaj sau orice alte informații pe care le-au dat noua. —

Prin acțiunea de „demascare" adică după ce deținuții treceau

Semnătura, Lisinschi N.

c. 5663.

3/5/2

(303)

Urmare: prin acțiunea de așa zisă demascare, se pregăteau cadre de legionari spioni, care să conducă acțiunea de spionaj și terorism în alte camere din penitenciar și în alte penitenciare, iar atunci când se vor elibera din închisoare să facă spionaj pentru organizația legionară. În această acțiune de pregătire de cadre erau preferați legionarii și deținuți mai tineri și cu condamnări mai mici, care se puteau elibera mai repede. —

Șefii legionari trebuiau să conducă în camere activitatea legionară din umbră, (pentru ca) să nu fie descoperiți de organele active și să ducă acțiune informativă asupra deținuților. — Activitatea desfășurată legionară, după ce fiecare legionar și deținut trecea prin „demascare" era interzisă, din cauză că prezenta pericol să fie descoperită activitatea legionară și acțiunea de spionaj pe care o desfășurau în penitenciar prin „demascări". —

Furcoiu Eugen, ne-a explicat că serviciul de spionaj în penitenciar, la organizat în felul următor; erau folosiți șefii legionari, care în camerele unde stăteau culegeau informații dela ceilalți legionari și deținuți, aceste informații erau centralizate și predate lui Furcoiu Eugen. — Mai erau folosiți legionarii cari actionaseră la Sucevița în așa zisa reeducare și în serviciul de spionaj. Legăturile în serviciul de spionaj se țineau prin șefii de camere, prin fișieri, cei care căzau morți iar Furcoiu Eugen, ținea legătura directă cu toți agenții de legătură. — Serviciul de spionaj era organizat în penitenciarul Pitești din următorii legionari; Tănase Octavian, fost căpitan și șeful rețelei de spionaj din Jilava, Hoinic Dragoș, fost unteriul lui Horia Sima Opișan Ctin, Dumitrescu Florian, Pătrășcanu Nuți, Popescu Aristotel Popescu Traian, Dumitrescu Ioan, Jianu Mihai, Pop Cornel, Bolanescu Chivică, Gheorghiu Ctin fost șef legionar din Constanța, Popescu Nelu, iar mai târziu după venirea noastră a celor din Sucevița la Pitești făceau parte Juberian Ctin, Mărtinaș Alexandru, Bogos Ctin Popa Alexandru, Pușcașu Vasile, Roșca Gheorghe, Brăiceanu Ctin,

Semnătura,
Livinschi N.

Urmare: Cazinc Gheorghe, Bordeanu Virgil, Branca Octaviana, Subsemnatul, Ungureanu Ștefan, Badale Tosile, Ionescu Gheorghe, din Craiova, Călinescu Nlaie, Berza Eugen, Ojescu C Gheorghe, Sebac Leonard, Pintilie Sorin, Sofronie Ștefan, Sherman Coriolan, Burculescu Viorel, Negrilă Viorel, Staier, Leonida Titus, Fucs, Costăchescu Cornel din Iași și alții. -

Pentru legături cu comandamentul legionar din București, unde trimeteam materialul informativ necesar serviciului de Spionaj, Furcanu Eugen, ne-a spus că la Venirea lui în penitenciarul Jilești în 1949, a aflat dela șefii legionari din penitenciar, că directorul Dumitrescu, era legionar și de mult legătură cu el și s'au înțeles ca directorul să primească și să transmită materialul informativ la comandamentul legionar din București. -

Livinschi Nichai -

- După ce am fost puși la curent cu noua acțiune legionară „demoscării" Furcanu Eugen, ne-a dat ordin să continuăm activitatea legionară și informativă în camera 4 Spital, să scoatem informații pentru a fi transmise afară la comandamentul legionar, iar acele informații care nu erau sigure le țineam pentru verificare în timpul „demoscărilor".

La sfârșitul lunii Octombrie 1949, am fost scoși Subsemnatul și Popa Alex, de către Furcanu Eugen, la camera de baie, unde am tratat materialul informativ care fusese scos prin acțiunea informativă. - Materialul informativ l-am tratat pe capitole în felul următor; Organizații legionare și subversive, armamentul și munițiile, legături pe linie de Spionaj. - Din materialul informativ pe care Subsemnatul l-am tratat, știu că a fost trasmis afară la Comandamentul legionar de către Furcanu prin directorul Dumitrescu. -

În Noiembrie 1949, când mă aflam în camera de baie Furcanu Eugen, mi-a dat ordin ca să merg la raport la directorul penitenciarului - Dumitrescu - pentru a lua legătură cu

Semnătura,
Livinschi M.

310

Urmare: El, spunându-mi că mi-a recomandat să fiu un
legionar bun. Această legătură am trebuit să o am cu directa
pentru a-i preda materialul informativ pe care să-l redacta
afară și să nu fiu văzut numai furcanu că merge la
director, aceasta era o măsură de precauțiune. - După ce am citit cele
declarate de mine susțin și semnez nevăzut de nimeni. - Livinschi M.

Agent -
Livinschi

Semnătura,

C.N.S.A.S.

317

311

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Livinschi Mihai, născut la 26 Iunie 1926, în Comuna Bucium - Iași, fiul lui Mihai și Elena, fost student cu ultimul domiciliu în Iași Strada C. I. Parhon No 165
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

23-Octombrie 1953

Orașul Ploești.

Interogatoriul a început la ora 13 și min. 15

„ s'a terminat „ „ 20 „ „ 05

Intrebare: La ce dată ai luat legătură cu Țurcanu Eugen după ce ai fost depus în penitenciarul Pitești?

Răspuns: După ce am fost depus în penitenciarul Pitești la 18 Septembrie 1949, am luat legătură cu Țurcanu Eugen după circa 3-4 zile, în acel timp mă aflam în camera de carantină dela Subsolul penitenciarului!-

Intrebare: În ce loc ați întâlnit cu Țurcanu Eugen și cine mai erau de față când ați luat legătură cu el?

Răspuns: Întâlnirea cu Țurcanu Eugen în penitenciarul Pitești, a avut loc în camera de zgâlțâit rufe din subsolul penitenciarului.- De față când am luat legătură cu Țurcanu Eugen, mai erau următorii legionari: Popa Alexandru, Pușcașu Vasile, Rosca Gheorghe, Pisicaru Constantin, cazinc Gheorghe, Bordeianu Virgil și alți legionari cu care venisem dela Jilava.-

Intrebare: Cu cine a stat de vorbă mai mult Țurcanu, din legionarii arătați mai sus?

Răspuns: Țurcanu Eugen, la camera de zgâlțâit rufe, a

Iscălitura, Livinschi M.

Urmare: stat de vorbă cu subsemnatul și Popa Alexandru, iar cu ceilalți legionari doar să salutat.-

Întrebare: Cine este Turcanu Eugen cu care dta și Popa Alex, ați luat legătura în penitenciarul Pitești!

Răspuns: Știu că Turcanu Eugen, este legionar șef de grup legionar F.D.C. din Câmpulung Moldovenesc condamnat 7 ani închisoare pentru crimă de uneltire împotriva ordinei sociale, iar în penitenciarul Pitești Turcanu Eugen, avea funcția de comandant legionar al acțiunii de spionaj și teroriune din penitenciarul Pitești.-

Întrebare: Ce probleme ați discutat, dta și Popa Alex cu Turcanu Eugen, când ați luat legătura cu el?

Răspuns: Atât subsemnatul cât și Popa Alexandru când am luat legătură cu Turcanu Eugen la penitenciarul Pitești, i-am prezentat raport despre activitatea legionară și de spionaj, pe care a desfășurat-o organizația de spionaj din penitenciarul Suceava, după plecarea lui din Suceava, activitate pe care am dus-o conform ordinelor pe care el mi le dăduse.-

Întrebare: Ce ordine ați primit dela Turcanu Eugen după ce ați discutat cu el?

Răspuns: După prima discuție pe care am avut-o cu Turcanu Eugen în camera de spital rufe, am primit dela el ordin, subsemnatul și Popa Alexandru ca să ducem activitate informativă asupra celorlalți deținuți legionari din camera de carantină unde ne aflam peste 60 de legionari și să recrutăm dintre legionari cei mai buni, informatori cu care să acționăm.- Aceste ordine, ne-a spus ca să le transmitem și celorlalți șefi legionari din cameră, lucru pe care subsemnatul și Popa Alex l-am făcut, amuntând pe Purcaru Vasile,

Iscălitura, Lisinschi M.

c. 5303

311 (312) vol. 1

Urmare: Roșca Gheorghe, Bordeanu Virgil, Cazimir Gh. și Sinisicaru Ctin. toți șefi legionari, au fost puși în curent cu toate ordinele pe care mi le-a dat Turcanu Eugen. – În legătură cu noua acțiune legionară de spionaj și terorism pe care urma să o ducem în penitenciar Turcanu Eugen ne-a spus că va discuta cu noi mai pe larg mai târziu, lucru pe care la făcut. –

Întrebare: La cât timp după ce ați fost mutați la camera 4 Spital, ați discutat cu Turcanu Eugen?

Răspuns: După ce am fost mutați din camera de carantină la camera 4 Spital, pe la începutul lunii Octombrie 1949, Turcanu Eugen, sub pretext că are nevoie de oameni ca să facă curățenie în camera de baie despre secția Spital ne-a scos din cameră, pe următorii: șefi legionari, conducătorii grupului legionar, ce veniserm dela Suceava; Subsecretarul, Popa Alexandru, Pușcașu Vasile, Roșca Gheorghe, Sinisicaru Ctin, Bordeanu Virgil și Cazimir Gheorghe, unde a ținut o ședință cu noi.

În ședința pe care am ținut-o la începutul lunii Octombrie 1949, cu Turcanu Eugen, am discutat despre următoarele probleme; despre scopul noii acțiuni legionare „demascarea", recrutarea legionarilor din penitenciar în rețeaua de spionaj din penitenciar și pregătirea legionarilor pentru acțiune de spionaj și terorism pentru afară, adică după ce se eliberează din închisoare. – Am discutat despre vechiul sistem de organizare a activității legionare, greșelile acestui sistem și despre noul sistem de organizare al activității legionare în penitenciare. – Rolul șefilor legionari și al comandamentului legionar din penitenciarul Pitești și pentru celelalte penitenciare, în acțiunea de „demascare" adică în acțiunea de spionaj și terorism.

Semnătura, Livinschi N.

Urmare : Tot în prima ședință pe care am avut-o cu Turcanu Eugen, la care au participat șefii legionari : subsemnatul Popa Alex, Ronca Șah, Pisicaru Ctin, Bordeianu Virgil și cojuc Gheorghe, am discutat și despre problema legăturilor pe care Turcanu Eugen și le crease în penitenciarul Pitești, în afară de penitenciar și în direcția penitenciarelor. -

Întrebare : Cine a mai vorbit în ședința pe care ați avut-o cu Turcanu Eugen în camera de baie și despre ce a vorbit ?

Răspuns : În ședința pe care am ținut-o la începutul lunii Octombrie, în jurul datei de 10 Octombrie 1949, am mai luat cuvântul următorii șefi legionari : Popa Alexandru, care a propus ca să pregătim legionari să facă pe informatorii organelor de securitate, adică după ce îi pregătim ca informatori pe unii legionari, să-i propunem prin organele acțiunii penitenciarului, prin directorul Securității, ca să-i propună să facă pe informatorii Securității pentru a o dezinforma asupra activității legionare de spionaj și terorism pe care o duceam în penitenciar. - Această măsură am luat-o ca să creem platforma legionarilor față de organele securității, ca atunci când se va dispune să facă pe informatorii Securității și camuflați sub această mască de informatori să-și continue activitatea de spionaj afară. Pentru ca să-și câștige încrederea față de organele securității, legionarii care acceptau să facă pe informatorii trebuiau ca să declare unele lucruri din activitatea lor legionară din afară care nu era cunoscută de organele securității. - Acești legionari care făceau pe informatorii organelor de securitate trebuiau să dea raport, unora legionarilor din conducerea acțiunii legionare de spionaj și terorism, despre ce a făcut la securitate. -

Semnătura, Livinschi M.

Urmare: In ședință toți șefii legionari au fost de acord cu propunerea făcută de către Popa Alexandru, de a pregăti legionari și să fie plasați să facă pe informatorii organelor de securitate pentru a le deconspira.-

Șeful legionar Prisăcaru Ctin, a pus în discuție cazul lui Bogdanovici Alex, că a dus acțiuni rejetate de trădare a organizației legionare și de spionaj.- Turcanu Eugen fiind de această problemă, ne-a spus că problema lui Bogdanovici o vom regla într'o ședință împreună cu ceilalți șefi din comandamentul legionar din penitenciar. Pe mai vorbit în ședință Cazinc Gheorghe și Subsemnatul tot despre cazul Bogdanovici, că avem dovezi concludente despre trădarea lui Bogdanovici.-

Întrebare: Livinschi Mathei
Cum va explicat Turcanu Eugen, despre noua acțiune legionare „demascările" în ședința ce ați ținut-o cu el?

Răspuns: În ședința pe care am ținut-o cu Turcanu Eugen în jurul datei de 10 Octombrie 1949, în camera de baie de la secția Spital din penitenciarul Pitești, unde au participat șefii legionari: Subsemnatul, Popa Alexandru, Turcanu Vasile, Rosca Gheorghe, Prisăcaru Ctin Bordeianu Virgil și Cazinc Gheorghe, Turcanu, ne-a spus despre noua acțiune legionare „demascările".- Că este o acțiune legionară pentru camuflarea organizației de Spionaj din penitenciar, și care are ca rost scoaterea de informații dela deținuții din penitenciar despre activitatea lor legionară și de spionaj de afară.- Această acțiune legionară ne-a spus că este pe linia comandamentului legionar din București și pe noua linie legionară trasată de Horia Sima din străinătate.- Prin această acțiune legionară, putem să scoatem mai ușor informații dela deținuții din penitenciar, informații

Semnătura, Livinschi M.

Urmare: core vor fi trausmise comandamentului legionar din București. - Ne-a spus că în acțiunea noastră legionară de spionaj și terorism pe care o ducem în penitenciar suntem sprijiniți de către comandamentul legionar de afară și cel din penitenciarul Pitești și de către șefii legionari care acționează pe linie de spionaj, pentru că aveau experiență în direcția spionajului. -

Întrebare: Pentru ce vă erau necesare informațiile ce le scoateți dela deținuți și le transmiteați afară comandamentului legionar din București?

Răspuns: Țurcanu Eugen, în ședință ne-a spus că informațiile ce le scoatem dela deținuți sunt necesare pentru ca, Comandamentul legionar din București, să i-a legătură cu membrii organizației legionare, subversive și de spionaj, pentru ca să dirijeze activitatea lor. - Să i-a măsuri pentru adăpostirea în locuri sigure a depozitelor de armament și muniții să nu fie descoperite de către organele Securității. - Informațiile mai erau necesare ne-a spus Țurcanu Eugen au pentru ca, Comandamentul legionar de afară, să i-a legătură prin oamenii care îi are, cu persoane din aparatul de stat care au ajutat organizația legionară și pe care să întărească legăturile cu ei. -

Întrebare: Despre recrutarea legionarilor în rețeaua de spionaj din penitenciarul Pitești ce va spus?

Răspuns: În legătură cu recrutarea legionarilor în rețeaua de spionaj din penitenciar, Țurcanu Eugen, ne-a spus, că din rândul legionarilor mai tineri și cu condamnări mai mici îi vom recruta și instrui să conducă toată acțiunea legionară de spionaj și terorism în penitenciar. - Despre șefii legionari, ne-a spus că pentru a nu fi descoperiți

Semnătura, Livinschi M.

~~312~~ 314

Urmare: că sunt în fruntea acțiunii legionare, vor fi folosiți ca informatori și ăia dintre ceilalți deținuți de alte culori politice cât și de alte naționalități vor fi recrutați în rețeaua de Spionaj și ca informatori. - Că această recrutare și pregătire a deținuților pe linie de Spionaj și teroristă o facem după ce fiecare deținut va trece prin acțiunea de „demascare", adică după ce se scatea informații dela ei. -

Întrebare: Cum va explicat Turcanu Eugen despre greșelile Vechii linii de organizare a activității legionare?

Răspuns: Despre fecha linie legionară de organizare a activității și greșelile ei, Turcanu Eugen, ne-a spus că în cadrul penitenciarului nu mai corespundea din cauză că era cunoscută forma de organizare de către organele Securității și putea să fie ușor descoperită, iar legăturile între legionari erau greu de stabilit. - Vechea linie legionară, prin faptul că se ducea și activitate ca legionari pe poziție, împiedica activitatea de Spionaj pe care o duceam în penitenciar. -

Întrebare: Cum va explicat Turcanu, noul sistem de organizare, a activității legionare în penitenciare?

Răspuns: Noul sistem de organizare a activității legionare, Turcanu ni la explicat, că prin el putem să ne ducem mai ușor activitatea de Spionaj prin scoaterea informațiilor dela deținuți, legăturile cu celelalte penitenciare unde sunt legionari și în afară se pot face mai ușor. - În penitenciar prin organizarea de „comitete" de cameră, se ținea legătura cu „conducerea centrală" (comandamentul legionar) care se făcea prin curieri care îndeplineau diverse funcții active, plantoane, frizeri și cărători de mâncare dela bucătărie. - Acest nou sistem de organizare nu era cunoscut de personalul activ al penitenciarului.

Semnătura, Livinschi-K.

Urmare: Întrebare: Ce ați discutat despre legăturile ce le-a creat Turcanu Eugen, în penitenciar și în direcția penitenciarelor pe linie de Spionaj?

Răspuns: La discuția ce am avut-o cu Turcanu despre legăturile ce le-a creat el pe linie de Spionaj, la care au luat parte șefii legionari, Subcomisarul Cernoșevile, Rosa Gh., Brișăcaru, Popa Alex, Bordeanu Virgil și Cazimir Gh., ne-a spus că din ordinul comandamentului legionar din București, el, a luat legătură cu inspectorul Nemeș, fapt pe care noi șefii legionari arătați mai sus și alții din comandamentul legionar dela Succava îl cunoșteam. Turcanu ne-a spus în ședință că s'a reîntors în penitenciarul Pitești cu inspectorul Nemeș, că a luat legătură cu directorul penitenciarului Dumitrescu. - Despre legătura cu Dumitrescu directorul penitenciarului, Turcanu Eugen, ne-a spus că este legionar fapt, pe care noi l-am verificat prin Brișăcaru ști care locuise în Pitești înainte de arestare lui și care ne-a spus că Dumitrescu este legionar.

Legături pe care le stabilise Turcanu Eugen până la data de 10 Octombrie 1948, când am discutat despre aceste legături Turcanu, ne-a spus că avea cu inspectorul Nemeș venit dela Succava și se reîntorsese în penitenciarul Pitești, cu directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu și cu referentul politic dela grefă. -

Întrebare: De cine a fost indicat directorul penitenciarului Dumitrescu, lui Turcanu Eugen, pentru a lua legături cu el pe linie de Spionaj?

Răspuns: Știu dela Ungureanu Gh, Bacău Petre la Succava, iar la Pitești dela Levițchi Mihai și Turcanu Eugen, că legătura cu inspectorul Nemeș, s'a luat de către Turcanu venit dela penitenciarul Succava, fiindu-i indicat de către

Semnătura, Livinschi-N.

Urmare: comandamentul legionar din București. - Ajuns în penitenciarul Pitești, Țurcanu Eugen, a luat legătura cu directorul penitenciarului Dumitrescu în urma indicațiilor ce i le-a dat inspectorul Nemeș. -

Întrebare: Cine mai cunoaște despre aceste legături pe linie de Spionaj, indicate de comandamentul legionar din București?

Răspuns: Aceste legături pe linie de spionaj, le mai cunosc următorii șefi legionari; Mărtinuș Alex, Moraruschi Ștefan, Cogos Ctin, Ungureșu Gheorghe, Bacin Petre, Levițchi Mihai, Cucoșu Vasile, Popa Alex, Roșca Gh, Sobolevschi Maximilian, Pisicoșu Ctin, Bordeianu Virgil, Subsecretarul și Cojuc Gh.

Întrebare: Dela cine cunosc acești șefi legionari aceste legături și cu ce ocazie?

Răspuns: Acești șefi legionari care cunosc despre legăturile pe linie de Spionaj, indicate de comandamentul legionar de afară cu ca să se i-a cu inspectorul Nemeș, sunt Ungureșu Gheorghe, Bacin Petre și Levițchi Mihai. Subsecretarul știe despre aceste legături că au fost indicate de comandamentul legionar de afară, prin ordinul care la primit Țurcanu ca să i-a legătura cu inspectorul Nemeș, acest ordin care le primit Țurcanu la văzut următorii; subsecretarul, Mărtinuș Alex și Moraruschi Ștefan. Mai știu dela Ungureșu Gh și Bacin Petre care mi-au întrebat la penitenciarul Suceava, dacă să luat legătura cu inspectorul Nemeș, iar eu le-am spus că legăturile s'au luat și Țurcanu a fost trimis la penitenciarul Pitești să organizeze noua acțiune legionară.

Dela Țurcanu Eugen, despre legăturile ce și le-a avut cu inspectorul Nemeș - și Dumitrescu, mai știu Cucoșu Vasile, Popa Alex, Pisicoșu Ctin, Bordeianu Virgil și Cojuc Gh, acestia știu ~~știu~~ și dela Suceava și le Pitești când Țurcanu

Semnătura,
Liviuschi M.

Urmare: a ținut ședință cu noi. -
Subsemnatul, i-am spus despre aceste legături la Pitești lui Sobolevschi Maximilian în camera 4 Spital pe la sfârșitul lunii Noiembrie 1949. - Știu că despre aceste legături a-a spus și Turcanu Eugen. -

Întrebare: Pe ce te bazezi dta când faci aceste declarații în legătură cu legăturile pe linie de Spionaj ale lui Turcanu cu inspectorul Nemeș?

Răspuns: Subsemnatul, mă bazez în declarațiile pe care le fac despre legăturile pe linie de Spionaj ale lui Turcanu Eugen, cu inspectorul Nemeș, că am văzut la penitenciarul Suceava în luna Martie 1949 pe la sfârșitul lunii, ordinul dela comandamentul legionar din București, care era la Turcanu Eugen și în care îi indica să i-a legătură cu inspectorul Nemeș. - În Aprilie 1949, Turcanu mi-a spus că a luat legătură cu inspectorul Nemeș. În luna Septembrie 1949, am fost întrebat de către șefii legionari Ungureanu Gh și Bacin Petre, care fusese arestați mai târziu și aveau legături cu comandamentul legionar din București, dacă s'a luat legătură cu inspectorul Nemeș. - La începutul lunii Octombrie 1949, la camera 4 Spital din penitenciarul Pitești, legionarul Vereșchi Mihai care se predase singur organelor de Securitate din ordinul comandamentului legionar, mi-a spus că a fost trimis de comandamentul legionar din București, pentru a confirma legăturile prin care lucram cu oficii spunând și de legătura pe care s'o ținem cu inspectorul Nemeș. -

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu și fiind întocmai cu cele ce am declarat susțin și semnez mai jos.

Semnătura, Învățător Lisinschi Mihai

Anchetator

315

319

316

Proces-Verbal de interogator

Arestat-ul Liiuschi Mihai, născut la 26 Iunie 1926, în Comuna Bucium-satul Tișan - Iași, fiul lui Mihai și Elena
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
fost student cu ultimul domiciliu în Iași Str. C.F. Porhon Nr. 165. -

7-8-9-14-15-XII 1953

Orașul Pitești

Interogatoriul a început la ora ____ și ____ min.
„ s'a terminat la ora ____ și ____ min.

Intrebare: Care a fost contribuția dtale la organizarea acțiunii legionare informative și teroristă în penitenciarul Pitești?

Răspuns:

Subsemnatul, știam dela penitenciarul Suceava, că acțiunea „reeducării" va continua la penitenciarul Pitești, fiind condusă de legionarul Turcanu Eugen. - La sosirea mea în penitenciarul Pitești în 19 Septembrie 1949, am luat legătura cu Turcanu Eugen în camera de spălat rufe, după circa 3 zile adică pe 22 Septembrie 1949. -

In discuția ce am avut-o cu legionarul Turcanu Eugen, mi s'a adus la cunoștință despre noua formă de organizare a acțiunii legionare în penitenciarul Pitești, adică, că la Pitești acțiunea „reeducării", sub noua ei formă se va numi acțiunea de „demascare". -

In mai multe rânduri am discutat cu Turcanu Eugen despre organizarea acțiunii în penitenciar, despre legăturile ce și le crease el, cu ceilalți deținuți legionari și cu directorul penitenciarului Dumitrescu Alexandru. —

Semnătura Liiuschi M.

Mod 185

Urmare : Subsemnatul am acceptat să particip alături de legionarul Turcanu Eugen în acțiunea legionară, teroristă și informativă din penitenciar și am primit misiune din partea lui, să duc acțiune informativă în camera în care mă aflam și să recrutez și pe alți legionari ca informatori. —

Întrebare :

Dacă dta cunoșteai scopul organizării acestei acțiuni, sub forma de „demascare" ?

Răspuns : Cunoșteam scopul pentru care acțiunea era organizată sub forma de „demascare", dela legionarul Turcanu Eugen, încă din penitenciarul Suceava și il mai știam și dela șefii legionari doctor Ionescu Ilie, Cebălaș Vlaic, Simionescu Vlaic, Bălănescu Gabriel și alți șefi legionari. —

Întrebare :

Cum era cunoscut de dta scopul acestei acțiuni legionare „demascările" ?

Răspuns : Subsemnatul cunoșteam scopul acțiunii legionare ce se organiza în penitenciarul Văcărești și la care am participat, că se urmărea formarea deținuților legionari pe noua linie de activitate legionară, să culeagă informații dela ceilalți deținuți din penitenciar și pe care să le predea legionarilor care conduceau acțiunea teroristă informativă și de spionaj din penitenciar. — Scopul pe care îl mai urmăream prin noua acțiune legionară era și acela de a intra în legătură cu organele de securitate din acția penitenciarelor, dela care să aflăm informații care erau predate legionarilor din conducerea acțiunii. —

— Subsemnatul am făcut parte din așa zisul comitet de organizare a acțiunii legionare, informative și teroriste, începând din luna octombrie 1949 și am organizat

Semnătura, Livinschi M.

Urmare: acțiunea informativă în camerele 2-4 Spital și 3 parter din penitenciarul Pitești.-

Întrebare: Cine au mai luat parte din legionarii din penitenciar la organizarea acestei acțiuni informative și teroriste?

Răspuns: Știu că la organizarea acțiunii legionare, informative și teroriste din penitenciarul Pitești, au mai luat parte următorii legionari deținuți: Țurcanu Eugen, Dragoș Hoinic, Popa Alexandru, Puișoșu Vasile, Oprișan Ctin, Petrășcanu Niți, Ghermon Coriolan, Roșca Gh, Comșa Ioanin, Popescu Aristotel, Costăchescu Cornelin, Leonida Titus, Voinea Octavian, Prisăcaru Ctin, Bordeanu Virgil Mărtinuș Alex, Bogos Constantin, Hranca Octavian, Subsemnatul Juverian Ctin și alți șefi legionari.-

Întrebare:

Dacă pentru începerea acțiunii ați avut un plan de acțiune, cine l-a întocmit?

Răspuns:

Știu că în vederea organizării și începerii acțiunii legionare informative și teroriste în penitenciarul Pitești am avut un plan de acțiune întocmit de către legionarul Țurcanu Eugen. Despre acest plan, mi-a spus Țurcanu Eugen că l-a întocmit el după ce a venit în penitenciarul Pitești în luna Aprilie-Mai 1949, împreună cu comandamentul legionar din penitenciar și cu șefii legionari veniți din Germania, care se aflau deținuți în penitenciar, Decebal Andrei, Dragoș Hoinic și Oprișan Ctin.- Acest plan al acțiunii legionare după cum mi-a spus legionarul Țurcanu Eugen, l-a prezentat și directorului penitenciarului Dumitrescu Alex, care a fost de acord cu el și ne-a dat concurs pentru aplicarea lui în practică în penitenciar.-

Întrebare:

Din ordinul cui a fost întocmit acest plan de acțiune legionară, informativă și teroristă?

Răspuns: Ordinul pentru întocmirea planului de

Semnătura, Liviuschi M.

Urmare: organizare și punerea în practică a acțiunii legionare informative și teroriste, știu că a venit dela Comandamentul legionar din București. - Despre aceasta mi-a spus legionarul Turcanu Eugen, că ordinul dela Comandamentul legionar din București, l-a adus directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu Alexandru. -

Anchetat - Livinschi Mihai

Întrebare: Ce probleme cuprindea planul acțiunii legionare, după care ați acționat asupra deținuților din penitenciarul Pitești?

Răspuns: Planul acțiunii legionare pe care l-am aplicat în penitenciarul Pitești, era împărțit în două probleme mari în ce privea acțiunea. - Prima parte privea pe legionarii care formau cadrele acțiunii care cunoșteau că se duce activitate informativă și de spionaj în penitenciar. - A doua parte a planului privea pe ceilalți legionari care erau folosiți în acțiunea informativă. Apoi planul prevedea acțiunea asupra celorlalți deținuți care nu erau condamnați pentru activitate legionară. - Planul mai prevedea extinderea acțiunii de așa zisă reeducare și demascare și la celelalte penitenciare, pentru culegerea de informații dela deținuți. - În plan se mai prevedea legarea de legături pe linie legionară și de spionaj în afară de penitenciar, cu organizația legionare și comandamentul legionar de afară, legături pe care le indicam noi legionarilor care se eliberau din închisoare. -

Întrebare:

Pentru aplicarea în practică a acestui plan în penitenciarul Pitești, dacă ați primit aprobare și cine l-a aprobat?

Răspuns: Planul acțiunii legionare a fost aprobat să fie pus în practică în penitenciar de către directorul Dumitrescu Alex, în calitate de reprezentant al organelor administrației penitenciarului, care cunoștea scopul acțiunii legionare informative și teroriste. -

Întrebare: Cine a stabilit ce informații să scoateți dela deținuți prin acțiunea teroristă?

Răspuns: Știu dela legionarul Turcanu Eugen, că informațiile

Semnătura, Livinschi M.

Urmare: pe care le-am scos dela deținuții din penitenciarul Pitești prin acțiunea teroristă, a fost stabilită de comandamentul legionar din București care ne-a transmis și ordinul.-

Întrebare: Cum a fost stabilit acest lucru și când ați primit ordin în acest sens?

Răspuns: Legionarul Furcanu Eugen, mi-a spus că în anul 1948, după arestările legionarilor, comandamentul legionar a stabilit ce informații să se scoată dela deținuții din penitenciare și să fie transmise afară.- Ordinul pentru scoaterea informațiilor am primit la penitenciarul Pitești în luna Octombrie 1948, prin directorul Dumitrescu Alex, acest ordin l-a primit legionarul Furcanu Eugen.-

Întrebare: Ce informații v-a fost indicat să scoateți dela deținuți?

Răspuns: Informațiile ce ne-a fost indicate de către comandamentul legionar din București, ca să le scoatem dela deținuți, au fost despre, activitatea deținuților care nu era cunoscută de către organele de Securitate.- Aceste informații erau pentru comandamentul legionar din București care avea nevoie să cunoască legionarii rămași afară ne arestați și fără legături, ca să-i organizeze. Doream informații despre organizații subversive nedescoperite pentru a lua legături cu ele, despre depozitele de armament și muniții, despre rețele de spionaj care activau afară și despre călăuze care se ocupau cu treceri de frontieră și gazde legionare.- Mai era indicat ca să scoatem informații despre persoane din garoul de stat, din Guvern, din Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și din Justiție și direcția penitenciarelor.-

Livinschi Mihai

Întrebare: Pentru ce ai încercat s'chiar ți-ai schimbat încălțăminte de procesul verbal din care au fost trasmise două file și ai tăiat acest?

Semnătura,
Livinschi M.

Urmare: Răspuns: Am încercat să-mi schimb iscălitura pe procesul verbal de archeta și chiar pe două file care au fost trecute mi-am făcut altă iscălitură care coincide cu a tatălui meu. Această încercare am făcut-o ca în caz de sunt confruntat, să nu mai recunosc cele ce am declarat, căci mi-a spus că nu este iscălitura mea. —

Întrebare: Ați declarat că legionarul Țurcanu Eugen, ți-a spus că după evenimentele din Mai 1948, Centrul legionar din București, stabilise ca informații să scoată dela detinuții din penitenciare și trimită afară, atunci de ce ați mai avut nevoie în 1949 să primiți un alt ordin?

Răspuns: După cum mi-a spus legionarul Țurcanu Eugen, comandamentul legionar a trimis acest ordin în 1948, pentru ca să poată aceeași dată organizării și stabilirii acțiunii, că n-a fost stabilită în 1948 și să poată fi încercate declarațiile de archeta. —

Întrebare: Când a fost primit și de către cine acest ordin, în ce lună și ce an, întrucât dta ai declarat mai multe date, Noiembrie 1949, apoi Octombrie 1949, care este adevărul?

Răspuns: Ordinul acesta a fost primit de către legionarul Țurcanu Eugen, dela directorul penitenciarului Pitești, în luna Octombrie 1949. —

Întrebare: De către cine a fost întocmit memoriul pentru „reeducare," în ce an și ce lună?

Răspuns: Memoriul pentru „reeducare" a fost întocmit în luna August 1948, după terminarea archeteli în penitenciarul Suceava, de către comandamentului legionar prin legionarul Bogdanovici Alex, Cușcoșu Vasile, Moisiu Ștefan, Ceșeu Tudor, Cătălin Moș preot Tetulea, Botoroc și alți șefi legionari. —

Întrebare: Câte memorii cu „reeducarea" au fost întocmite în penitenciarul Suceava, de către cine și la ce date?

Răspuns: Știu că în penitenciarul Suceava, în anul 1948, au fost întocmite trei memorii, cu „reeducare", adică legionarii cereau să li se aprobe de către Guvern, ca să ducă activitate de „reeducare." Aceste memorii au

Semnătura, Livinschi M.

Urmare: fost intocmite de către comandamentul legionar din penitenciar, primul memoriu a fost intocmit în luna August 1948, al doilea în luna Octombrie 1948, iar al treilea memoriu a fost intocmit în luna Decembrie 1948.-

Întrebare: Ați primit răspuns la aceste memorii pe care le-ați făcut către Suveran?

Răspuns: Subsemnatul știu că la aceste memorii pe care le-am făcut, nu am primit nici un răspuns.-

Întrebare: Dacă în perioada cât ați așteptat un răspuns, ați dus acțiune de „reeducare"?

Răspuns: În perioada din August 1948, când am făcut memoriile cu „reeducare" am dus acțiune de „reeducare".-

Întrebare: Cine va dat voe să duceți acțiune de „reeducare" dacă nu ați primit răspuns la memorii?

Răspuns: Nu știu ce să răspund la această întrebare, însă local în penitenciarul Suceava, ne-a dat voe, comisarul Arama, inspectorul Popic, comisarul Morici și directorul penitenciarului Suceava Țiron, adică ei cunoșteau că legionarii duc acțiune de „reeducare" și nu au luat nici-o măsură de împiedicarea acestei acțiuni a legionarilor.-

Întrebare: Cine va dat ordin să veniți acasă pentru a vă trimite cărți de cetit?

Răspuns: Nu știu cine a dat ordin în acest sens, însă în penitenciar, ne-a spus comisarul Morici că putem să veniem acasă pentru pachete cu alimente și după cărți, lucru ce l-am făcut.-

Livinschi Mihai

Întrebare: Cum s-a făcut transferarea legionarului Țurcanu Eugen, dela penitenciarul Suceava la penitenciarul Pitești?

Răspuns: Transferarea legionarului Țurcanu Eugen, dela Suceava la penitenciarul Pitești, a făcut-o inspectorul Nemeș în Aprilie 1949.- Despre această problemă mi-a spus Țurcanu Eugen.-

Semnătura
Livinschi M.

Urmare: Întrebare: Pentru ce și-a făcut legionarul Turcanu transferarea mai înainte dela penitenciarul Suceava la Pitești?

Răspuns: Această transferare, știu că a făcut-o mai înainte pentru ca să organizeze acțiunea legionară informativă și teroristă în penitenciarul Pitești

Întrebare: În perioada din anul 1948 luna mai și până în Septembrie 1949, câte inspecții ați avut în penitenciarul Suceava și din partea cui?

Răspuns: Subsemnatul știu că în această perioadă au fost două inspecții în penitenciarul Suceava, acestea au fost în anul 1948, făcute de către inspectorul Nemeș.— Îmi reamintesc că prima inspecție a făcut-o în lunile, la începutul lunii Aprilie și a doua în Iunie 1949.

Întrebare: Când ai fost de față cu inspectorul Nemeș, făceai pe informatorul referentului Stănescu?

Răspuns: Subsemnatul până la venirea în inspecție la penitenciarul Suceava a inspectorului Nemeș la a doua inspecție în luna Iunie 1949, făceam pe informatorul referentului Stănescu.

Întrebare:

Cum ai ajuns dta să faci pe informatorul referentului Stănescu, din penitenciarul Suceava?

Răspuns: Subsemnatul făceam pe informatorul mai înainte, dădeam informații comitetului școlii, acesta în Martie sau la începutul lunii Aprilie mi-a spus că suntem la dispoziția direcției penitenciarelor și dânsul nu a mai venit să se ocupe cu informatul.

Din luna Mai 1949, când referentul Stănescu, a fost de ne-a vizitat în camere, nu am ieșit la raport

Semnătura,
Lupuschi M.

213
3.211
320

Urmare: și m'am oferit să fac pe informatorul după ce îi spusesem ce discutăm deținuții din camera cu venirea lui ca referent în penitenciar. -

După această discuție ce am avut-o, am fost întrebat de referentul Stângu dacă îl cunosc pe Bogdanovici Alexandru șef legionar și că ce cred eu despre el, dacă este sincer. - Subsemnatul i-am spus referentului Stângu, că îl cunosc sincer pe legionarul Bogdanovici întrucât îl cunoșteam de afară unde aveam legătură cu el - după referentul Stângu, mi-a dat ca legătură cu etajul II pe Bogdanovici Alex, de la care luam rapoartele și informațiile pe care le predam referentului.

Aceste rapoarte erau întocmite de Bogdanovici Alex și Popa Alex, aceste rapoarte cuprindeau starea de spirit a deținuților legionari din diferite camere.

Întrebare: Dacă la venirea în inspecție a inspectorului Nemeș la Suceava, deținuții au cerut să fie scoși la raport și au au fost chemați, cine sunt aceștia?

Răspuns: Știu că la sfârșitul lunii Martie sau începutul lunii Aprilie 1949, s'au cerut să iasă la raportul inspectorului Nemeș, deținuții legionari; Bogdanovici Alex, fost locot Dorneanu, Turcanu Eugen Turcanu Lucian, iar despre legionarul Lupoaie știu îmi reamintesc că a fost chemat de către primul gardian Ioanovici, trimis de inspectorul Nemeș și știu că acestui legionar i s'a propus să facă pe informatorul, acest legionar mai făcuse închisoare la penitenciarul Aiud încă din anul 1942 până în 1945.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în procesul verbal de interogatoriu sunt și semnez. —

Anchetator.
Semnătura, Livinschi M.

Anchetator
Major Theodorian

~~32~~
(32)

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Liviuschi Mihai, născut la 26 Iunie 1926 în comuna Bucium - satul Vișan - Iași, fiul lui Mihai și Elena,
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
fost student cu ultimul domiciliu în Iași Strada C. F. Carlton N. 165.-

28 și 30 Decembrie 1953

Orașul Pitești

Interogatoriul a început la ora și min.
„ s'a terminat la ora și min.

Intrebare: Ce declarații cereați să vă dea deținuți care erau torturați ?

Răspuns: Dela deținuții care erau torturați ceream declarații despre conducătorii P.M.R. și alte persoane din aparatul de Stat cu care veniseră în contact.

Intrebare: Dacă au fost deținuți maltratați în penitenciarul Pitești, care au decedat în urma bătăii ?

Răspuns: Știu că au fost deținuți care au decedat în urma torturilor.

Intrebare: Cine sunt acești deținuți care au decedat în penitenciarul Pitești ?

Răspuns: Știu că în penitenciarul Pitești în urma acțiunii de bătaie și tortură pentru recoltarea de informații, au decedat deținuții: Bogdanovici Alexandru, Ungureanu Alexandru și Andronic Laurențiu, aceștia doi din urmă s'au aruncat dela etajul 5 peste balustradă și au murit.-

Intrebare: Cine au luat parte la maltratare asupra acestor deținuți care au decedat ?

Semnătura,
Liviuschi Mihai

Mod. 185

Urmare: Răspuns: La maltratarea acestor deținuți care au decedat, au luat parte următorii legionari din conducerea acțiunii din penitenciar, Turcanu Eugen, Cucoșeș Vasile, Popa Alexandru, Subremnatul, Roșca Gheorghe, Fuchs și Stăier și au mai luat parte, Merișca Ctin, Mărtinuș Alex, Petrica Ion, Bordeanu Virgil, Prisăcaru Ctin și Andronache Vasile. -

Întrebare: Care au fost cauzele pentru care acești deținuți au fost maltratați până au decedat?

Răspuns: Deținutul legionar Bogdanovici Alexandru a fost maltratat pentru, acțiuni împotriva organizației de spionaj legionară din penitenciar, care era principalul nostru obiectiv. - Bogdanovici Alex, era pentru eliberare din închisoare, și căuta să învețe marxismul pe ceilalți legionari, lucru împotriva căruia noi eram, pentrucă din câte spionasem noi adică, am văzut care îi era părerea despre noi legionarii, adică că nu ne vom transforma, spunea că „lupul își schimbă părul dar năravul nu". - Totodată legionarul Bogdanovici prin acțiunile lui din penitenciar se descoperise față de organele de Securitate și era pus în urmărire și ne putea descoperi și acțiunea noastră de spionaj. -

În timpul cât a fost maltratat deținutul Bogdanovici Alex i s-a cerut să dea o declarație în care să arate că acțiunea de așazisa reeducare din penitenciarul Suceava, a început-o el din ordinul organelor de Stat, să avem prin aceasta un act justificativ, că s-a început „reeducarea" fiindcă împuțită, adică să aruncăm răspunderea pe seama organelor de Stat, lucru pe care legionarul Bogdanovici l-a refuzat să-l facă, să ne dea o astfel de declarație la început, însă până la urmă i s-a luat declarație. - Livinschi Mihai

Întrebare: Cum explici dta faptul că prin declarația pe care o cereați sub tensiune legionarului Bogdanovici Alexandru, ca

Semnătura, Livinschi M.

(322) 225

3 1 2

Urmare: să vă declare că organele de Stat va impus reeducarea, întrucît voi legionarii din penitenciarul Suceava, ați făcut un memoriu prin care cereați organelor de Stat să vă aprobe să vă „reeducați"?

Răspuns: Această declarație pe care am luat-o dela legionarul Bogdanovici Alex, sub teroare, ne era necesară pentru a avea comandamentul legionar o bază materială prin care să justifice acțiunile pe care noi legionarii le duceam în penitenciar, adică că reeducarea ne-a fost impusă de către organele de Stat. - Mai folosea pentru scop de propagandă împotriva regimului, pentru ol compromite și această declarație cât și altele de acest fel, ajungeau prin comandamentul legionar, curierii folosiți de el, la Horia Sima în Germania. -

Întrebare: Care au mai fost cauzele pentru care a fost torturat și omorît legionarul Bogdanovici Alexandru?

Răspuns: O altă cauză pentru care legionarul Bogdanovici a fost omorît la penitenciarul Pitești, a fost și aceea că el prin acțiunile întreprinse în penitenciarul Suceava, pe linia „reeducării" descoperise față de organele Securității organizația de spionaj din penitenciar care acționa sub forma O.D.C.C. și care mai târziu a acționat sub forma de „demascare". Acest lucru l-am descoperit atunci cînd organele Securității la Suceava, se interesau de acțiunea „reeducării". -
Subsemnatul știu că Bogdanovici la penitenciarul Suceava, a dat informații despre noi legionarii care eram organizați în rețeaua de spionaj din penitenciar, condusă de legionarul Turcanu Eugen, Colonelului Popescu dela Securitate și fost major Marici. - Legionarii din rețeaua de spionaj despre care Bogdanovici a dat informații că noi facem spionaj, sunt: Subsemnatul, Popa Alexandru, Bărgăoanu Gheorghe, Iosifescu Romeo, Borsan Flaviu, Livinschi Antoniu

Semnătura, Livinschi M.

Urmare : Cuncașu Vasile, Grama Octavian și alți legionari. — Despre acest lucru, mi-a spus legionarul Sperase Aurel, Mărtinuș Alex, Moraraschi Stefan, iar Bogdanovici Alex mi-a spus la Suceava că fiul majorului Morici, a aflat despre activitatea mea informativă din penitenciar. —

La penitenciarul Pitești, Bogdanovici Alexandru, când a fost băgat în acțiunea de bătaie, l-a început nu a vrut să recunoască, însă mai târziu fiind torturat de noi, a recunoscut, că la Suceava, el dădeuse informații Colonelului Popic și fiul majorului Morică, despre activitatea legionarilor din rețeaua de spionaj, adică că culegem informații și le predăm legionarului Țurcanu Eugen. —

Anchetat : Livinschi N.

Anchetator
Major [illegible]

Semnătura,

326

323

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat - ul Livinschi Mihai, născut la 26 iunie 1926 în comuna Bucium - satul Bisan - Iași, fiul lui Mihai și Elena
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
fost student, cu ultimul domiciliu în Strada C.I. Parhon No 165, Iași.

7 mai - 17 iunie - 1954

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Ați declarat că deținutul legionar Țurcanu Eugen, la înființarea organizației denumită „O.D.C.C." a despărțit activitatea informativă și contrainformativă, de activitatea legionară pe poziție și de activitatea ce era dusă prin așa zisa reeducare. Arătați anchetei în ce scop s-a făcut această despărțire a activității duse în penitenciar?

Răspuns: Această despărțire activității informative și contrainformative de activitatea legionară pe poziție și prin așa zisa reeducare, a făcut-o deținutul legionar Țurcanu Eugen în penitenciarul Jilava, în scopul ca organizația denumită „O.D.C.C" să se ocupe numai de activitatea informativă și contrainformativă din penitenciar. Deținutul legionar Țurcanu Eugen pe baza ordinelor ce le avea, în cadrul organizației denumită „O.D.C.C," a căutat ca toți deținuții încadrați în această organizație să fie informatori pregătiți.—

Intrebare: În ce scop a trebuit ca în organizația denumită „O.D.C.C." să fie toți deținuți informatori?

Iscălitura,
Livinschi Mihai

Urmare: Răspuns: Știu că în organizația denumită „O.D.C.C." toți deținuții care erau primiți pe bază de adeziuni declarați trebuiau să fie informatori, întrucât în această organizație erau pregătite cadre legionare pentru ca să lucreze pe linie informativă și contrainformativă. –

Întrebare: În ce scop erau pregătiți deținuții legionari ca informatori în cadrul organizației denumită „O.D.C.C."?

Răspuns: Știu că deținuții legionari încadrați în organizația denumită „O.D.C.C." erau pregătiți pentru a duce activitate în penitenciarele prin care treceau și să ducă activitate informativă și contrainformativă afară după ce se eliberau din închisoare.

Întrebare: În ce scop acești deținuți legionari informatori duceau activitate informativă în penitenciar?

Răspuns: Activitatea informativă și contrainformativă se ducea în penitenciar de către deținuți în scopul de a servi organizația și de a continua activitatea legionară. –

Întrebare: Întrucât dta știai că „O.D.C.C."-ul era o organizație ilegală-legionară de spionaj în penitenciar, atunci în ce scop ai participat în această organizație?

Răspuns: Subsemnatul, am făcut parte din organizația legionară ilegală de spionaj din penitenciar, pentru ca să dau informații, lucru pe care l-am făcut în mod conștient pentru organizația legionară. –

Întrebare: Care a fost activitatea dtale în această organizație ilegală-legionară de spionaj denumită: „O.D.C.C."

Răspuns: Subsemnatul în cadrul organizației denumită „O.D.C.C." am dat informații deținuților legionari

Iscălitura, Livinschi Mihai.

c. 5205

327

Urmare: care erau șefii organizației din penitenciar, Turcanu Eugen, Popa Alexandru, Bogdanovici Alex, Munteanu Eugen, Martinuș Alex. - Informațiile 324
le-am dat verbal și înscris șefilor legionari declarați mai sus. -

Întrebare: Știu în cadrul organizației denumită „O.D.C.C." ați primit cărți și cine vi le-a dat ?

Răspuns: Știu că în luna martie 1949, în cadrul organizației denumită „O.D.C.C." am primit cărți dela adția penitenciarului. Cărțile au fost trimise de către familiile deținuților. După ce am fost judecați și condamnați, mi s-a spus că avem drept să scriem fiecare acasă după cărți și adția ni le-a predat. -

Întrebare: Din ordinul cui a fost desființată organizația denumită „O.D.C.C." ?

Răspuns: Știu că această organizație a fost desființată de către ~~adția~~ deținutul legionar Turcanu Eugen, care a primit ordin prin adția penitenciarului dela Securitate. - Livinschi Mihai

- Continuare - 8 mai 1954 - Livinschi Mihai

Întrebare: Care au fost cauzele pentru care a fost desființată organizația denumită „O.D.C.C." ?

Răspuns: Subsemnatul, știu că organizația denumită „O.D.C.C." a fost interzisă de către organele securității care aflînd că deținuții în penitenciar creează această organizație s-a fost interzisă să-și mai continuie activitatea. -

Întrebare: Ce forme de activitate ați folosit în penitenciar după ce a fost desființată organizația denumită „O.D.C.C." ?

Răspuns: După desființarea organizației denumită „O.D.C.C." în penitenciar, am început activitatea pe linia orașinei reeducări, organizată în comitete pe fiecare cameră din penitenciar. -

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: Întrebare: Din dispozițiile cui ați trecut din nou la această formă de activitate pe linia așa zisei reeducări?

Răspuns: Știu că am trecut la activitate pe linia așa zisei reeducări după desființarea organizației denumită „O.D.C.C.", din dispozițiile grupului legionar de comandă din penitenciar care era format din următorii șefi legionari: Cobîlaș Nicolae, Bogdanovici Alex, Turcanu Eugen, profesor Trandafir, doctor Iliescu, Boscaru Lucian, Moravschi Ștefan, Gherase Aurel.

Întrebare: Dacă ați avut aprobare din partea organelor de stat ca să organizați comitetele și activitatea pe linia așa zisei reeducări?

Răspuns: Subsemnatul știu că activitatea pe linia așa zisei reeducări, a fost dusă de către deținuții legionari din penitenciarul Jilava, fără aprobarea organelor de stat. - Eu nu știu să fi fost o aprobare care să ne permită organizarea în penitenciar a deținuților. -

Întrebare: Dacă nu ați avut aprobare pentru ca să organizați activitatea pe linia așa zisei reeducări, atunci cum ați trecut totuși la această activitate, cine v-a permis?

Răspuns: Știu că activitatea pe care am dus-o în penitenciar pe linia așa zisei reeducări, că nu a fost oprită de nimeni și am fost lăsați de către ofițerii penitenciarului directorul Țîrcu Aurel și ceilalți ca să activăm pe această linie, de așa zisă reeducare. -

Întrebare: În ce constă activitatea pe linia de așa zisă reeducare?

Răspuns: Activitatea pe linia așa zisei reeducări constă din, organizarea deținuților pe camere în această activitate și formarea unui grup care duce activitate informativă și contrainformativă.

Semnătura
Livinschi Mihai.

325 128

Urmare: Întrebare: În ce scop duceați această activitate de organizare deținuților și activitate informativă și contrainformativă?

Răspuns: Această activitate de organizare deținuților am făcut-o în scopul de a cunoaște pe fiecare deținut legionar și pregătirea lor cu preceptele și doctrina legionară. Totodată de a strânge și pregăti și pe ceilalți deținuți din alte organizații subversive ce se aflau în penitenciar și pentru a organiza întreaga activitate a tuturor deținuților într-o singură direcție.

Întrebare: Per activitatea informativă și contrainformativă în ce scop o duceați?

Răspuns: Activitatea pe linie informativă și contrainformativă o duceam pentru ca să putem ține legătura în penitenciar cu persoanele din administrația penitenciarului și persoanele oficiale.

Întrebare: Cum țineați aceste legături cu persoanele oficiale prin activitatea informativă și contrainformativă și în ce scop?

Răspuns: Aceste legături pe linie informativă și contrainformativă, cu persoane oficiale și administrația penitenciarului erau ținute numai de un grup de deținuți legionari care erau informatori ai organizației legionare, acestia au fost Țurcanu Eugen, Bogdanovici Alex, Roșcanu Vasile Ioanoaie Ctin, Crișăcanu Ctin, Saviu Ilie, Cărunțu, Grama Octavian, Micu Vlaie, Livinschi Vlaie, Catlorcinc Gheorghe, Chelaru, Moravschi Ștefan, Bogas Ctin, Botorinc Aurel, Butnaru Mircea, Subsemnatul și Catlorcinc Gheorghe.—

Acești deținuți legionari duceau activitate informativă și contrainformativă în penitenciar, culegeau informații dela deținuți și dela persoanele oficiale cu care veneau în contact.—. Ne interesam să vedem pe toți acei care intrau

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: în penitenciar, cum se numesc și pentru ce au venit, dădeam unele informații organelor adției penitenciarului și se căuta aflarea de informații dela ele. -

Întrebare: Cine a organizat acest grup de informatori din rîndul deținuților legionari?

Răspuns: Știu că acest grup de informatori a fost organizat în penitenciar, de către deținutul legionar Țurcanu Eugen.

Întrebare: Știu dispozițiile cui a organizat deținutul Țurcanu acest grup de informatori legionari în penitenciar?

Răspuns: Nu știu din dispozițiile cui deținutul legionar Țurcanu Eugen, a organizat grupul de informatori legionari în penitenciar, doar știu că grupul de informatori a fost organizat de Țurcanu Eugen Bogdanovici Alexi Cobîlaș Vlaie, toți șefi legionari. -

Întrebare: Dacă nu știi din dispozițiile cui a înființat acest grup de informatori în penitenciar deținuții legionari arătați mai sus, atunci dta cum ai făcut parte din acest grup de informatori fără să știi din dispozițiile cui a fost înființat, de către legionarii arătați?

Răspuns: Nu știu ce să răspund la această întrebare!

Întrebare: Atunci cum ai făcut-o pe informatorul fără să cunoști din dispozițiile cui s-a înființat acest grup de informatori din penitenciar?

Răspuns: Subsemnatul știam că este vorba de activitate informativă pentru organizația legionară și pentrucă mi-s-a spus că fac parte din acel grup de informatori, am acceptat și am activat pe linie informativă. Eu cunoșteam pentru ce duc activitate pentrucă dacă nu ași fi cunoscut, nu faceam faptele pe care le-am făcut în penitenciare. -

Semnătura,
Livinschi Mihai.

(326) ~~329~~ 32[illegible]

Urmare: Întrebare: Ție ai declarat că ai dus activitate legionară, informativă și contrainformativă în penitenciare pentrucă știai că este pentru organizația legionară și altfel ai săvîrșit și faptele pe care le-ai săvîrșit. Ancheta îți cere să arăți în ce constau faptele pe care le-ai săvîrșit în penitenciare?

Răspuns: Subsemnatul în penitenciarul Suceava dela 22 mai 1948, am dus activitate legionară, informativă și contrainformativă în cadrul acțiuni de așa zisă reeducare, în organizația denumită „O.D.C.C." și din nou în grupul de informatori creat în penitenciar. - Am contribuit la menținerea unității legionare, la atragerea deținuților în acțiunea de așa zisă reeducare prin activitate informativă. - Informațiile pe care le culegeam dela deținuți în timpul cînd mergeam să bărbieresc prin camerile din penitenciar, le predam șefului legionar Țurcanu Eugen și celorlalți șefi legionari cu care veneam în contact. -

Deținutul legionar Țurcanu Eugen, care era șeful grupului de informatori legionari, m-a pus în legătură cu directorul penitenciarului Suceava Ciron Aurel și am făcut-o pe informatorul.

Întrebare: Pentru ce trebuia să dai informații adției penitenciarului, ce directive ți-a dat deținutul Țurcanu Eugen?

Răspuns: Informațiile pe care le dam organelor adției penitenciarului, le-am dat în urma directivelor pe care mi-le-a dat deținutul legionar Țurcanu Eugen. Aceste informații le dădeam în scopul de a duce în eroare organele adtive, să le dezinformăm.

Informațiile nu erau reale, ele erau dictate de către șefi legionari, de Popa Alexandru, Bogdanovici Alex, Țurcanu și alți șefi legionari. Subsemnatul făceam pe informatorul și ca om de legătură cu organele adtive, unde predam așa zisele informații, din dispozițiile deținuților legionari Țurcanu Eugen, Bogdanovici Alex. -

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: Întrebare: Ai mai declarat dta că ai dat șefilor legionari Țurcanu și Popa Alex, angajamente ca să acționezi pe două fire paralele. Arată anchetei, cum ați acționat pe ecele două fire ?

Răspuns: Activitatea pe cele două fire paralele, am dus-o pe linie informativă și contrainformativă, pe linie grupului de informatori din penitenciar condus de Țurcanu, și pe linia de așa zisă reeducare condusă de Bogdanovici Alex și Popa Alexandru. —

Subsemnatul am acționat pe linie informativă și contrainformativă pe amîndouă firele, care aveau legătură cu organele active din penitenciar prin informatori. Toate informațiile se centralizau la deținutul legionar Țurcanu Eugen iar după plecarea - trasferarea lui Țurcanu din penitenciar - erau centralizate la șefii legionari deținuți Bogdanovici Alex și Popa Alexandru. -

Prin activitatea informativă și contrainformativă pe care am dus-o pe amîndouă firele, care aveau legături cu organele active prin informatori, am reușit să ducem în eroare organele de stat, care nu au putut cunoaște starea de spirit reală din rîndul deținuților din penitenciar și nici organizarea și activitatea ce se ducea de către deținuții legionari și astfel întreaga activitate în penitenciar a fost condusă de grupul legionar de comandă într-o singură direcție. - Livinschi Mihai.

Întrebare: - Continuare 12-mai-1954 -

- Ce directive ai primit dta pentru continuarea activității în penitenciarul succesiv, dela deținutul legionar Țurcanu Eugen înainte de a fi el transferat ?

Răspuns: Dela deținutul legionar Țurcanu Eugen, am primit directive, să pregătesc pe ceilalți deținuți legionari din camera în care eram încarcerat, să urmăresc activitatea

Semnătura,
Livinschi Mihai.

(327) 327 ~~330~~

Urmare: plantoanelor și frizerilor, care trebuiau să raporteze despre activitatea legionarilor șefilor legionari. - Să țin legătura cu informatorii din camere, să dau informații deținutului legionar Bogdanovici Alex, despre întreaga activitate din penitenciar și totodată să dau informații și organelor aduse. -

Întrebare: Ce alte directive ai mai primit dta dela deținutul legionar Furcanu Eugen?

Răspuns: Numi reamintesc dacă am mai primit alte directive în afară de cele arătate mai sus.

Întrebare: Cum s-a produs transferarea deținutului legionar Furcanu Eugen din penitenciarul Suceava, la penitenciarul Pitești?

Răspuns: Știu dela deținutul legionar Furcanu Eugen, că transferarea lui din penitenciarul Suceava la Pitești, s-a produs în felul următor: cu o seară înainte, cam în zilele de 3-5 aprilie 1949, a fost luat din camera în care era încarcerat și dus într-o cameră dela poartă, unde a stat singur până s-a format lotul de deținuți care a fost transferat din penitenciar. -

Deținutul legionar Furcanu Eugen, a fost introdus în dubă într-o celulă unde a stat singur, iar ceilalți deținuți, nu au știut cum a fost el transferat la penitenciarul Pitești.

Întrebare: Pentru ce a fost necesar ca deținutul legionar Furcanu Eugen, să fi transportat singur într-o celulă din dubă, ca ceilalți deținuți să nu cunoască că este transportat în același lot?

Răspuns: Știu că această măsură a fost dictată de către organele de securitate.

Întrebare: Care a fost activitatea dtale, după ce a fost transferat deținutul legionar Furcanu Eugen?

Răspuns: Am dus activitate legionară în penitenciar și am recrutat informatori din rândul deținuților în

Semnătura,
Firinschi Mihai.

Urmare: diferite camere din penitenciar pe care îi pregăteam să lucreze pe linie informativă.-

Întrebare: Cine sunt deținuții legionari pe care i-ai recrutat și pregătit ca informatori în penitenciar?

Răspuns: Am recrutat și pregătit ca informatori pe următorii deținuți legionari; Dontu Mihai, Damaru Gheorghe, Timuș Mihai; Efstate Mircea, pe frații mei, Livinschi, Niculaie și Anton.

Subsemnatul țineam legătură între deținuții legionari Bozgas Ctin, Prisăcaru Ctin, Munteanu Eugen, Pascaru Vasile, Bogdanovici Alex, Catlorciuc Gheorghe, Bârgăoanu Gheorghe și Simionescu Nelu. - Aceste legături le țineam pe linia așa zisei reeducări și pe linia informativă.

Întrebare: Arată în continuare despre activitatea ta?

Răspuns: În luna mai 1949, am luat legătura cu referentul dela Biroul operativ, această legătură mi-a făcut-o deținutul legionar Bogdanovici Alex, care discutase mai înainte cu referentul Stănga.

Din luna mai am făcut-o pe informatorul referentului Stănga. - Informațiile pe care i le-am predat erau despre activitatea legionarilor din penitenciarul Suceava, despre starea de spirit din rândul deținuților.

Deținuții legionari Bogdanovici Alex și Popa Alex, primeau dela subsemnatul și dela ceilalți informatori, note informative și întocmeau rapoarte cu starea de spirit din penitenciar, care nu erau reale, ci prin acele rapoarte pe care le făceau și pe care eu le predam referentului Stănga, îl deziformam. - Astfel referentul dela biroul operativ, nu a cunoscut adevărata situație din penitenciar, activitatea legionară pe linia așa zisei reeducări și nici activitatea celorlalți deținuți legionari.

Semnătura,
Livinschi Mihai.

334

Urmare: Întrebare: Dacă la penitenciarul Suceava ați primit indicații despre problemele despre care să vă ocupați informații?
Răspuns: În penitenciarul Suceava au fost date indicații deținuților legionari-informatori despre problemele care aveam nevoie să fie culese informații, urmăritori deținuți care conduceam acțiunea informativă și contrainformativă: Subsemnatul, Popa Alex, Bogdanovici Alex, Pascaru Vasile, Vasilescu Ștefan, Martinuș Alex, Cazacu Gheorghe, Țurcanu Eugen.
Întrebare: În ce constau aceste indicații despre care ați fost date deținuților legionari-informatori?
Răspuns: Subsemnatul am dat indicații deținuților legionari-informatori, și mi-au scos informații despre fiecare deținut, date despre activitatea ce au dus-o afară și despre activitatea din penitenciar. -
Întrebare: Pentru ce aveați nevoie de aceste date despre activitatea dusă de către deținuții legionari afară?
Răspuns: Aceste informații pe care le-am scos ne-au fost necesare de a verifica pe fiecare deținut legionar, ca apoi să-i încadrăm în activitatea legionară din penitenciar, iar pe unii îi pregăteam ca informatori. -
Întrebare: Dacă ați dat informații la penitenciarul Suceava despre așa zisa reeducare, organelor active și dacă vi s-a cerut?
Răspuns: Nu au fost cerute informații despre așa zisa reeducare de către organele active, însă eu personal am dat informații despre așazisa reeducare, directorului Tiron Aurel și referentului Stângă dela biroul operativ. -
Întrebare: Știu dispozițiile cui ați dat dte informații despre acțiunea de așa zisă reeducare organelor active?
Răspuns: Subsemnatul am dat informații despre așa zisa reeducare, dnii dispozițiile deținuților legionari: Țurcanu Eugen, Popa Alexandru și Bogdanovici Alex. -
Întrebare: În ce constau aceste informații despre

Semnătura,
Lăzinschi Mihai.

Urmare: acțiunea de așa zisă reeducare pe care dta le-ai predat organelor active ?

Răspuns: Informațiile pe care le-am predat eu organelor active, cuprindeau, felul cum era organizată acțiunea de așa zisă reeducare și despre poziția deținuților legionari care erau „împotriva" acestei acțiuni de așa zisă reeducare.-

Întrebare: Dacă nu vau fost cerute de către organele active ale penitenciarului informații despre acțiunea de așa zisă reeducare, atunci pentru ce ați dat aceste informații ?

Răspuns: Subsemnatul știu că, deși nu au fost cerute informații de către organele active din penitenciar, grupul legionar de comandă - șefii legionari - au trasmis prin informatorii care erau în legătură cu organele active, informații organelor active, bătând legionarii în mină problema informativă din penitenciar, pentru a ne creia posibilitați de activitate în penitenciar.

- Continuare 13 mai 1954 - Livinschi Mihai.

Întrebare: Declară dta, cine a stabilit și cînd, trecerea la acțiunea de așa zisă demascare și autodemascare a activității legionare pe care ați aplicat-o în penitenciarul Pitești ?

Răspuns: Știu că acțiunea de așa zisă demascare și autodemascare pe care am aplicat-o în penitenciarul Pitești, a fost stabilită de către șeful legionar deținut Țurcanu Eugen, împreună cu șefii legionari deținuți, Voitroșcanu Nuți, Sherman Coriolan, Burculescu Viorel, Hoinic Dragoș, Oprișan Ctin, Popescu Aristotel, Voinea Octavian, Comșa Ironim și alți deținuți legionari.-

Această acțiune a fost pregătită în perioada din Aprilie 1949 - pînă în decembrie 1949. Din Septembrie 1949, am contribuit la organizarea acestei acțiuni de așa zisă demascare și autodemascare și noi deținuții

Semnătura:
Livinschi Mihai.

~~349~~ 329

Urmare: legionari care fusesem transferați de la penitenciarul Suceava la Pitești: Subsemnatul, Pescaru Vasile, Agra Alex, Prisăcaru Ctin, Munteanu Eugen, Sobolevschi Maximilian, Roșca Gheorghe, Berdeianu Virgil, Cazinc Gh, Badale Vasile Ibranca Octavian, Bogos Ctin, Luca Vasile, Nicolau Ion și alții. -

Știu că acțiunea de așa zisă demascare a fost stabilită și pregătită de către șefii legionari arătați mai sus, prin organizarea în penitenciarul Pitești, a unei rețele de informatori formată dai deținuți legionari.

Întrebare:

Din ordinul cui au trecut la această acțiune de așa zisă demascare și autodemascare, șefii legionari arătați de dta?

Răspuns: Nu știu dacă șefii legionari declarați mai sus, care au pus în practică acțiunea de așa zisă demascare și autodemascare a activității legionare, dacă ei au primit ordine în acest sens. -

Subsemnatul știu că această acțiune de așa zisă demascare s-a pus în practică din ordinul dat de șefii legionari deținuți în penitenciarul Pitești, Oprișan Ctin, Țurcanu Eugen, Dragoș Haiduc, Fătrășcanu Nuți, Voitila Octavian.

Întrebare: Ce ordine au dat acești șefi legionari deținuți, în ce privește acțiunea de așa zisă demascare și autodemascare?

Răspuns: Știu că acești șefi legionari deținuți, au întocmit un plan pentru acțiunea de informare asupra deținuților din penitenciarul Pitești.

Au dat ordine ca deținuți legionari să nu mai ducă activitate legionară pe poziție, să declare despre activitatea legionară pe care au dus-o afară și care nu era descoperită de către organele de Stat. - Să se recruteze

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: din rândul deținuților legionari informatori pe care să-i pregătim pentru acțiune în celelalte penitenciare, colonii de muncă și ca să acționeze afară după ce se vor elibera. -

Tot ca ordin au dat, ca șefii legionari deținuți să continuie activitatea legionară pe poziție, pentru ca să poată fi arătați organelor active ca legionari pe poziție și în felul acesta să fie acoperită acțiunea de așa zisă demascare și autodemascare. -

Au dat ordin ca să pregătim pe unii deținuți din care au mers la organele de active ale penitenciarului și au cerut să li se dea hârtie că ei vor să-și declare activitatea banditească pe care o dusese afară și nu o declarase la anchetă.

Întrebare: În ce scop deținuții legionari trebuiau să își facă așa zisa demascare și autodemascare a activității legionare pe care nu o declarase?

Răspuns: - Continuare 14 mai 1954 - Livinschi Mihai.

Deținuții legionari din penitenciarul Pitești au fost puși să-și facă așa zisa demascare și autodemascare, în scopul de a acoperi față de organele de Stat activitatea de spionaj din penitenciar pe care o duceam și pentru a da materialul informativ organelor active. Livinschi M.

Întrebare: Dacă vi s-a cerut să puneți pe deținuți să-și facă așa zisa demascare și autodemascare?

Răspuns: Nu știu dacă mi s-a cerut de către cineva ca să-i punem pe deținuți să-și facă demascarea și autodemascarea activității nedeclarată, din partea organelor active. -

Întrebare: Dacă nu vi s-a cerut să vă faceți așa zisa demascare și autodemascare, atunci cum ați trecut la această acțiune banditească pe care ați aplicat-o în penitenciar?

Semnătura,
Livinschi Mihai.

(330)

Urmare: Răspuns: Știu că am trecut la această acțiune banditească pe baza dispozițiilor șefilor legionari deținuți care hotărîseră această formă de activitate, de a infiltra deținuți legionari la adăpostul penitenciarului și la Securitate, unde au primit misiunea de a da informații din rîndul deținuților. -

Întrebare: Cum era acoperită activitatea de spionaj din penitenciar și activitatea legionară, prin așa zisa demascare și autodemascare?

Răspuns: Această activitate de spionaj din penitenciar, era acoperită față de organele de Stat în felul următor: Legăturile cu organele de Stat erau menținute printr-un număr restrîns de deținuți legionari, care făceau și pe așa zișii informatori ai organelor de stat. - Aceștia au fost Țurcanu Eugen, Popa Alex, Subsemnatul, Prisăcaru Ctin, Pătrășcanu Nuță, iar mai tîrziu au fost și alți deținuți care o făceau pe așa zișii informatori. -

Am interzis deținuților să declare organelor de securitate și adăpostului despre formele activității de așa zisă demascare și autodemascare, chiar dacă erau anchetați. - Tot pentru a acoperi activitatea noastră banditească, erau puși unii deținuți care au mers mînguri la organele de adăpost și au cerut să vorbească de bună voie "activitatea lor de afară pe care nu o declarasera la anchetă".

Întrebare: Ați declarat că au fost infiltrați deținuți legionari la adăpostul penitenciarului și la securitate și au primit misiune să dea informații. Cine le-a dat această misiune?

Răspuns: Știu că această misiune dare a fost dată deținuților legionari să dea informații, le-a fost dată de către, directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu Alex, și referentul Marina ---, iar dela Securitatea din Pitești plutonier Ghiorghiu și locotenent Lefa ---.

Întrebare: Dacă v-ați dat și indicații despre ce probleme să vă dați informații din rîndul deținuților?

Semnătura
Simaschi Mihai.

Urmare: Răspuns: Știu că au fost date indicații de către organele adiției penitenciarului și organele Securității în ce privește problemele despre care am reas informații.- Organele de Securitate ne-a cerut să dăm informații despre activitatea deținuților din afară, iar organele active ne-au cerut și despre activitatea deținuților din penitenciar.

Întrebare: În ce constau aceste indicații despre problemele pentru care să scoatem informații?

Răspuns: Aceste indicații au fost: să scoatem dela deținuți informații din afară despre organizații legionare, subversive, material suversiv, armament, depozite, nedescoperite de către organele de Securitate, despre gazde legionare dela frontieră și oameni de legătură cu străinătatea.-

Întrebare: Cum ați dus această activitate de spionaj din penitenciar, pe care ați acoperit-o prin acțiunea de ostilă demascare și autodemascare?

Răspuns: Activitatea de spionaj din penitenciar am dus-o în felul următor; prin informațiile și declarațiile ce le scoteam dela deținuți, informații și declarații compromițătoare pe care le reas dela deținuți impunându-le să le dea, despre membrii Guvernului și persoane din aparatul de Stat.- Am trimis prin organele adiției penitenciarului deținuți legionari în alte penitenciare de unde au culeș informații.- Ștideam din declarațiile deținuților, informații organele active și de Securitate despre activitatea legionară din afară care nu aveau o importanță pentru organizația legionară.- Am încadrat în acțiunea de spionaj din penitenciar și pe deținuți care nu erau legionari, din celelalte organizații subversive.-

Întrebare: Cum duceați activitatea de spionaj din penitenciar prin declarațiile și informațiile ce le scoteați?

Semnătura,
Liviuschi Mihai

(331) 331

Urmare: Răspuns: Activitatea de spionaj din penitenciar, am dus-o prin declarațiile și informațiile ce le scoteam dela deținuți în felul următor; dădeam o parte din declarații și informații de minimă importanță, despre activitatea legionară de afară și în felul acesta organele de securitate nu-i mai anchetau pe deținuții legionari; când vedeau că ei de „bună voie" fac declarații.-

Pregăteam pe deținuții care urmau să se elibereze ca să se introducă ca „informatori" ai organelor de securitate pentru a le dezinforma și să ia legătură cu legionarii rămași afară nedescoperiți și cu organizațiile subversive.-

Au fost pregătiți deținuți legionari pe linia acțiunii de spionaj, care au fost transferați de către organele de ancheta la alte penitenciare și colonii de muncă, unde au lărgit această acțiune de demascare și autodemascare pentru scoaterea de informații.-

Prin acțiunea de demascare și autodemascare pe care am dus-o în penitenciare, am cunoscut întreaga situație a organizației legionare din țară și a celorlalte organizații subversive care se creaseră și despre activitatea de spionaj ce se ducea afară.-

Subsemnatul am intrat în legătură în penitenciare cu deținuți spioni din țară și din străinătate și m-am format - pregătindu-mă pe linia spionajului.-

La penitenciarul Pitești, au fost pregătiți deținuții legionari care se eliberau, pentru scoaterea de informații și declarații, ce erau scoase de noi deținuții legionari care conduceam acțiunea de orașire demascare și autodemascare. Acești deținuți erau puși să însușească în memorie aceste declarații și informații, iar afară le comunicau legionarilor cu care veneau în contact și celor care erau indicați de noi.-

Semnătura,
Ficiorschi Mihai.

Mod. 185

Urmare : Mai știu că au fost create din penitenciarul Pitești legături cu legionarii de afară prin pachetele cu alimente ce erau primite de către deținuți în penitenciar. –

Știu acțiunile informative și contrainformative pe care le-am dus în penitenciare am cunoscut metodele de anchetă ale organelor de Securitate. – Cunoscând metodele de anchetă am putut să orientăm pe legionarii care erau introduși să facă pe „informatorii" organelor de Securitate să nu fie descoperiți. –

Informațiile și declarațiile pe care le luam de la deținuți, erau transmise în străinătate la Maria Sima pentru cunoaștere activitatea și acțiunile legionarilor deținuți în penitenciare și tratamentul la care erau supuși de autorități. –

Întrebare : Cine din deținuți s-au eliberat din penitenciarul Pitești care au fost pregătiți să o facă pe „informatorii" organelor de securitate și care au fost puși să întuiască în memorie informațiile și declarațiile pentru a le comunica afară ?

Răspuns : Subsemnatul știu că în penitenciarul Pitești au fost pregătiți ca să o facă pe informatorii afară, ai organelor de securitate, deținuții Pop Ionel și Coza Aurel, care au fost în aceași cameră cu mine. – Acești deținuți care au fost eliberați în anul 1950, la penitenciarul Pitești au fost încadrați în acțiunea legionară cu zisa demascare și autodemascare. – Pregătirea lor ca informatori am făcut-o eu în camera 2 Spital și la 3 parter. Deținuții Pop Ionel și Coza Aurel, făceau parte din organizația subversivă „național creștină" a lui Pop Romulus. – – Continuare 15 mai 1954. – Liviu Mihai

Întrebare : Afară au mai fost și alți deținuți care au fost pregătiți să o facă pe informatorii afară ai organelor de Securitate și care au fost puși să întuiască în memorie informațiile și declarațiile pe care să le comunice afară ?

Semnătura, Liviu Mihai

(332) ~~332~~

Urmare: Răspuns: Știu că au mai fost și alți deținuți care au fost pregătiți să o facă pe „informatorii" organelor de securitate și pe care i-am pus să însușească în memorie informațiile și declarațiile pe care le-am scos dela deținuți și le-au transmis afară după ce au fost eliberați din penitenciarul Pitești și Gherla. - Acești deținuți au fost: Popovici Cornel, Muresanu Isidor, Zaharia Nicolaie, Barabaș Francisc, Țeuțan Gheorghe, Pop Fouel, Coza Aurel, Andronache Vasile, Negrilă Viorel, Nanu Silvestru, și alți deținuți.

Întrebare: Arată dta anchetei ce informații și declarații ați dat deținuților care au fost eliberați din penitenciarul Pitești, de le-au însușit în memorie și le-au transmis afară?

Răspuns: Refuz să răspund la întrebarea ce mi-a pus de către anchetă. - Liviuschi Mihai.

Întrebare: Pentru ce refuzi să răspunzi la întrebarea pusă de anchetă?

Răspuns: Refuz să răspund și la ce sunt întrebat de către anchetă! Liviuschi Mihai.

Întrebare: Care sunt cauzele pentru care ai luat această poziție banditească față de anchetă de a nu răspunde la întrebările ce ți se pun?

Răspuns: Nu-mi dau seama care sunt cauzele pentru care nu răspund la întrebările ce mi se pun de către anchetă!

Întrebare: Care au fost metodele pe care le-ați folosit pentru scoaterea informațiilor și declarațiilor afară din penitenciarul Pitești, știu deținuți care au fost eliberați?

Răspuns: Subsemnatul știu că au fost folosite următoarele metode prin care au fost scoase informațiile afară din penitenciarul Pitești de către deținuți care urmau să se elibereze din penitenciar: Eu am trimis

Mod. 185

Semnătura,
Liviuschi M.

Urmare : pe deținutul Pop Israel, la deținutul Preda Miron care trecuse prin acțiunea de așa zisă demascare și s-a informat asupra materialului legionar de ofera, să-l aducească și să-l memoreze, lucru pe care l-a făcut. -

Știu că au fost scoase dela deținutul Preda Miron numele legionarilor rămași ofera nearestați din Slatina și Craiova la Facultatea de Agronomie, cu care să i-a legătură. Numele legionarilor cu care urma să i-a legătura nu mi-l reamintesc.

Întrebare : Care a fost consemnul prin care putea să i-a legătură cu legionarii de ofera ?

Răspuns : Consemnul a fost ; că vine din partea șefului său legionar Preda Miron. -

Întrebare : Pe cine dei deținuți ai mai pus să însușească în memorie informații și declarații pentru a le transmite ofera ?

Răspuns : Am mai pus pe deținutul Coza Aurel în camera 3 parter din penitenciarul Pitești și a adîncit informațiile și declarațiile pe care le-a însușit în memorie, dela deținuții legionari ; Tomescu Temistocle, Silfăniescu Nicolaie, Marinescu fiu de preot, fost student la medicină în București, originar din județul Argeș. Coza Aurel, a fost încadrat în penitenciarul Pitești ca legionar și apoi în acțiunea informativă. - Am mai pregătit și pus să însușească în memorie informații în camera 2 Spital și la 3 parter, pe deținuții legionari Poporici Cornel, Mureșeanu Isidor, și Borabos Francisc. -

La penitenciarul Pitești, deținutul Borabos Francisc a scos informații pe care le-a însușit în memorie dela deținuții ; Grosu Boris și Periam Mircea. - Deținutul Mureșeanu Isidor pe care l-am încadrat ca legionar în penitenciar, a scos informații pe care le-a însușit în memorie, dela deținuții Tomescu Eugen și Ganea Ionuț din organizația „național creștină" din Timișoara. - Deținutul Poporici Cornel, a scos și el astfel de informații. -

Semnătura, Lăzărescu Mihai.

(333) 336 333

Urmare: Cu unii dii deținuți ne-am înțeles ca să face înșiși declarații compromițătoare.-

Întrebare: Despre cine dii conducătorii P.N.Ț. și persoane dii aparatul de stat ați scos informații și declarații compromițătoare?

Răspuns: Știu că au fost scoase dela deținuții dii penitenciarul Pitești informații și declarații compromițătoare despre următoarele persoane: Justinian Marina domnul Gheorghiu Dej; Nicolschi dela MAI, Chiru Stoica, Vasilichi, - Teohari Georgescu, Ana Pauker, Vasile Luca Drulgheru dela MAI și despre domnul Alexandru Moghioroș.-

Întrebare: Cine sînt deținuți dela care ați scos informații și declarații despre persoanele declarate mai sus?

Răspuns: Deținuți dela care am scos informații și declarații despre persoanele arătate mai sus, sînt: Burculescu Viorel, Ghermar Coriolan, Zaharia Nicolaie, Angelescu Ion, Soare Ion, Tomescu Temistocle, Strutteanu, Metesan Ion, Marinescu Eugen, Popovici Cornel, Ogrescu Nelu și dela ceilalți deținuți șefi legionari care au organizat și condus acțiunea criminală în penitenciarul Pitești.-

Întrebare: De unde dețineau deținuții arătați mai sus informațiile pe care le-ați scos dela ei?

Răspuns: Unii dii deținuți arătați de mine mai sus, dețineau informațiile pe care le-am scos dela ei; dii cadrul organizației dii care făcuseră parte ofițeri și dela persoane cu care veniseră în contact, iar o parte dii declarații au fost create de noi care conduceam acțiunea informativă în penitenciar, împreună cu deținuții. Am pus pe unii deținuți care făceau anumite afirmații verbale, să ne dea înșiși declarații dacă ele erau sau nu adevărate, le spuneam că dacă au afirmat verbal trebuie să ne dea și înșiși.-

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Mod. 185

Urmare : Întrebare : Ce faceați cu informațiile și declarațiile care erau ~~[illegible]~~ mincale - compromițătoare - pe care le creați sau scoteați dela deținuți ~~[illegible]~~ cum ați declarat ?

Răspuns : Informațiile și declarațiile pe care le-am scos dela deținuți și cele pe care le-am creat în penitenciar au fost date porte din ele organelor de acțiune, ieșe porte date deținuților pentru a le scoate afară din penitenciar și au fost transmise și celorlalte penitenciare pe diferite căi.-

Întrebare : Care din aceste informații și declarații au fost date organelor active ?

Răspuns : Știu că s-au dat organelor active din penitenciar informații compromițătoare și note informative privind persoane din aparatul de stat și despre starea de spirit din rândul deținuților.

Întrebare : Ce informații au fost date deținuților pentru a fi scoase din penitenciar ?

Răspuns : Deținuților știu că li s-a dat informații despre legionarii rămași afară și li s-a dat numele a diferite persoane pentru a intra în legături de activitate cu ele, pe linie legionară și informativă.-

Știu că li s-au dat legături pentru afară deținuților de Coza Aurel să i-a legătură cu fostul general Filfănescu și să lucreze pe linie informativă și contrainformativă.-

Deținutului Pop Ioan, i s-a dat dispoziții să se introducă ca informator al organelor de securitate.-

Întrebare : Care erau căile prin care transmiteați informații la celelalte penitenciare ?

Răspuns : Știu că s-au transmis informații la celelalte penitenciare prin deținuți care erau transferați și prin cei care erau în trecere prin penitenciarul Pitești.-

Întrebare : Cum intrați în legătură cu deținuții care

Semnătura, Liviuschi-Mihai.

337

334

Urmare: erau în trecere prin penitenciarul Pitești, cine vă mijlocea lucrea legăturii cu ei?

Răspuns: Luam legătură cu deținuți care erau în trecere prin penitenciarul Pitești, prin deținuți care erau introduși ca informatori în rîndul lor. - Această mijlocire ne-o făcea organele adiției penitenciarului, directorul penitenciarului Dumitrescu Alexandru. - Deținuți care erau în trecere erau introduși în camere peste noi de către adiție în scopul de a scoate informații dela ei și în felul acesta noi transmiteam prin ei informațiile la celelalte penitenciare.

Întrebare: Cine vă indicat pe deținuții dela care ați scos informații și cu care ați întocmit declarații compromițătoare?

Răspuns: Pe deținuții dela care am scos informații și cu care am întocmit declarații compromițătoare despre conducătorii P.N.Ț. și persoane din aparatul de stat, ne erau indicați de către șefii legionari deținuți care îi cunoșteau prin acțiunea informativă și contrainformativă pe care o făceau asupra deținuților. - Șefii legionari deținuți care ne-au indicat pe deținuții dela care am scos informații și cu care am întocmit declarații compromițătoare sînt: Opișan Constantin, Dragoș Heinic, Voinea Octavian, Gurcanu Eugen, Popescu Aristotel, Pop Corneliu, Popa Alexandru, Pașcanu Vasile și Petrășcanu Nuți. -

Întrebare: La penitenciarul Pitești cine vă pus la dispoziție camerele în care vați dus acțiunea bandiletească, așa zisa demascare?

Răspuns: Știu că ne-au fost puse la dispoziție camerele din penitenciarul Pitești în care ne-am dus acțiunea banditească așa zisa demascare, organele adiției penitenciarului:

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Mod. 185

Urmare : Întrebare : În ce scop va pus la dispoziți directorul Dumitrescu Alex, camerele în care vați dus acțiunea banditeasca ?

Răspuns : Știu că au fost puse la dispoziția noastră, a deținuților care conduceam acțiunea banditească camerele în care am acționat, în urma cererii noastre, prin care am spus că vom da informații organelor de adție. -

Întrebare : Cine vă mijlocea mutările deținuților în camerele în care vă duceați acțiunea banditească ?

Răspuns : Știu că mutările deținuților în camerele în care ne duceam acțiunea banditească, ne era mijlocite de către directorul penitenciarului Dumitrescu Alexandru care dădea ordine miliției să ne aducă deținuți pe care noi îi indicam în camere cu noi. -

Întrebare : Știa cunoștea directorul penitenciarului Dumitrescu Alex, adevăratul scop pe care la-t urmărit prin acțiunea banditească, osa zisa demascare a activității legionare nedeclarată la ancheta de către deținuți ?

Răspuns : Știu, că directorul penitenciarului Pitești nu cunoștea adevăratul scop pe care la-m urmărit noi deținuții legionari. - Știa că se vor informații dela deținuți și să se dau biroului inspecții și organelor de securitate și primea și el informații dela deținuți care conduceau acțiunea banditească. -

Întrebare : Știa organele active ale penitenciarului cunoșteau metodele de bătaie și tortură pe care le folosești asupra unor deținuți pentru ca să vă dea informații și declarații ?

Răspuns : Știu că organele activi penitenciarului Pitești, - directorul penitenciarului Dumitrescu Alex, Marina Ion, dela biroul gerelui și gardienii în subordine,

Semnătura,
Livinschi Mihai.

338

Urmare: Cunoșteau că pentru scoaterea informațiilor și declarațiilor dela deținuți de către deținuții care conduceam acțiunea banditeacă, că noi foloseam bătaia și torturarea deținuților care erau puși de noi să și facă osa zisa demascare a activității. 335

Întrebare: Cine din deținuți au fost omoriți în urma acțiunii banditești de torturare pentru scoaterea de informații?

Răspuns: Știu că au fost omoriți în urma acțiunii banditești pe care am dus-o în penitenciarul Pitești, fiind torturați, deținuții: Bogdanovici Alexandru, Țurtureanu Nicolaie, Butan Ctin, au mai fost și alți deținuți care au fost omoriți prin bătăi și tortură însă eu nu știu cum se numesc. -

Întrebare: Deținuții care au fost omoriți în penitenciarul Pitești, de ce a fost nevoie să-i omoare?

Răspuns: Acești deținuți care au fost omoriți prin acțiunea de bătaie și tortură, au trebuit să fie omoriți pentru a nu trăda acțiunea de spionaj din penitenciar și metodele ce le foloseam noi în scopul de a ne continua acțiunea informativă și contrainformativă. -

Liviuschi Mihai.

Întrebare: Cum puteau deținuții pe care i-ați omorît prin tortură în penitenciarul Pitești, ca să trădeze acțiunea voastră de spionaj din penitenciar și ce i-ar fi determinat să trădeze?

Răspuns: Deținuții omoriți în penitenciarul Pitești prin faptul că nu s-au încadrat în acțiunea de informare din penitenciar și nu respectau dispozițiile grupului de deținuți legionari care conduceau acțiunea de spionaj din penitenciar, puteau să ne dirulge organelor de securitate și noi ne descoperă acțiunea. -

Semnătura,
Liviuschi Mihai.

Mod. 185

Urmare : Întrebare : Arată dta cum se făceau transferările la alte penitenciare, a deținuților pregătiți de voi pe linie informativă și contrainformativă ?

Răspuns : Deținuții erau transferați din penitenciarul Pitești la celelalte penitenciare, în urma recomandărilor ce le făcea deținutul legionar Turcanu Eugen către referentul Marina Ion de la biroul operativ și directorului Dumitrescu Alex. Subsemnatul știu că noi profitam că deținuții își dădeau alte profesii de cât cele pe care le aveau. - O parte din acești deținuți au fost prezentați organelor adtive ca informatori ior alții plecau - erau trimiși de către grupul legionar de comandă - ca legionari, cadre pregătite în penitenciar.

Întrebare : Cum erau trimiși ca informatori, pentrucă îi recomandați organelor adtive voi și în felul acesta erau transferați la alte penitenciare ?

Răspuns : Grupul legionar de comandă din penitenciar prin deținutul legionar Turcanu Eugen, care avea legătura cu organele adtive din penitenciar, făcea propuneri ca unii deținuți să fie transferați sub pretext că au altă profesie și că pot să facă pe informatorii în acele penitenciare pentru organele adtiei. În realitate acești deținuți erau cadre legionare pregătite pe care le trimiteam să actioneze pe linie informativă și contrainformativă. -

Subsemnatul știu că au fost transferați de către organele adtiei penitenciarului, mai mulți deținuți: - La penitenciarul Târgșor au fost transferați : Radu Eudore șef legionar deținut, Maxim Ilie, Hazulea Gheorghe, Periam Nicu și Ciucanu Radu. - La penitenciarul Craiova au fost transferați deținuți : Sobolevschi Maximilian și Prisăcaru Constantin. - Pentru penitenciarul Târgu Ocna

Semnătura,
Livinschi Mihai.

~~334~~

(336)

Urmare: au fost recomandați și apoi transferați deținuții: Pătrășcanu Neti, Stroichinaru Ștefan și Lungeanu Mihai. În anul 1950, luna iunie au fost recomandați de către deținutul Purcaru Eugen ofițer ofițerului și referentului Marina Ion, ca informatori pentru penitenciarul Gherla, următorii deținuți legionari care să conducă acțiunea informativă și contrainformativă din penitenciar, Popa Alex Pușcașu Vasile, Bogos Constantin, Andronache Vasile Negrilă Viorel, Subsemnatul Leuțan Gheorghe.-

Întrebare: Dacă deținuții care erau transferați la alte penitenciare pentru a scoate informații, mai erau readuși în penitenciarul din care fusese transferat?

Răspuns: Deținuții care au fost transferați ca informatori ai organelor de ofițer nu mai erau readuși la penitenciarul din care fusese transferat.- Știu că din acești deținuți au fost aduși în penitenciarul Gherla.-

Întrebare: Cine sînt acești deținuți așa zișii informatori care au fost aduși în penitenciarul Gherla?

Răspuns: Știu că din penitenciarul Târgșor au fost readuși la Gherla deținuții: Hazulea Gheorghe și Ciornei Adrian care a fost transferat dela penitenciarul Pitești la penitenciarul Târgșor și adus în Gherla.

Întrebare: De ce aveați nevoie de informații din celelalte penitenciare și ce făceați cu ele?

Răspuns: Aveam nevoie de informații din celelalte penitenciare să cunoaștem starea de spirit a deținuților din penitenciare, cum se duce acțiunea informativă și cine sînt conducătorii ofițerii penitenciarului.- Ne interesam în special de situația dela Canalul Dunăre-Marea Neagră.- Informațiile ne foloseau la cunoașterea activității deținuților, iar acolo unde nu se ducea activitate, trimiteam deținuți pregătiți sub pretext să ducă acțiune

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Mod. 185

Urmare: informativă și în felul acesta reușeam să organizăm activitatea deținuților în penitenciare. —

Întrebare: Ai declarat dta că prin acțiunea banditească informativă și contrainformativă pe care ați dus-o în penitenciarul Pitești ați cunoscut situația spionajului din țară. Pentru ce ați avut nevoie de situația spionajului din țară?

Răspuns: Am avut nevoie să cunoaștem situația spionajului din țară, pentru ca să pregătim cadre legionare pe linia spionajului lucru pe care l-am făcut. Am pregătit legionari ca să lucreze pe linie informativă și contrainformativă. — Ne-a fost necesar să avem situația spionajului din țară la crearea legăturilor din penitenciare cu elemente care acționau afară pe linie de spionaj, cu celelalte organizații subversive și cu spioni trimiși din străinătate. —

Întrebare: Cine v-a cerut să cunoașteți situația spionajului din țară?

Răspuns: Știu că a fost cerut să cunoaștem situația spionajului din țară, șefii legionari deținuți: Furcanu Eugen și Popa Alexandru. — Ne-a mai cerut să dăm informații despre situația spionajului din țară, Biroul de inspecție din penitenciarul Pitești - Marina Ion și directorul Dumitrescu Alexandru. - Acest lucru îl știu dela deținutul legionar Furcanu Eugen, că ni s-au cerut să dăm informații despre situația spionajului din țară.

Întrebare: Ați declarat că informațiile ce le-ați scos dela deținuții din penitenciarul Pitești, le-ați transmis în străinătate la Horia Sima. - Arătați anchetei cum ați transmis informațiile afară din penitenciar și în străinătate?

Semnătura, Liviu Ștefan Mihai.

(337) ~~340~~

Urmare: Răspuns: Știu că au fost transmise informații afară din penitenciarele Pitești, Gherla și Jilava, prin deținuții care au fost eliberați. - Din penitenciarul Pitești, au fost transmise informații de către deținuții: Turcanu Eugen, Popa Alexandru, Oprișan Ctin, Subsemnatul. -

Din penitenciarul Gherla au transmis informații afară deținuții: Popa Alexandru, Motei Alex, Iovescu P. Ctin, Puișoșu Vasile, Stoian Ion, Serbănescu Cristian Paul.

Informațiile scoase din penitenciare de către deținuții declarați mai sus și de către cei care au fost eliberați, știu că erau transmise și în străinătate prin curieri. -

Eu știu că au fost scoase informații din penitenciarul Pitești de către deținuții: Coza Aurel, Pop Tonel și alți deținuți pe care ia folosit la scoaterea informațiilor din penitenciar deținuții: Turcanu Eugen, Oprișan Ctin, Dragos Horiuc. -

Au fost scoase informații din penitenciarul Gherla de către deținuții care au fost eliberați: Teutan Gheorghe, Covaci Marin, Nanu Silivestru, Andronache Vasile, Serbănescu Cristian Paul, Livinschi Nicolaie, Turcu Sergiu, Negrilă Viorel, Roșu Valentin, Puișoșu Vasile, Mureșanu Isidor, Lungu Mircea, Petrescu Aurel, Romanescu Grigore, Popovici Cornel și alți deținuți.

Deținuții declarați de mine și alți deținuți au fost puși și au memorat informațiile, pe care apoi le-au transmis la adresele și legăturile pe care noi le-am indicat. -

Întrebare: Declară dta ce adrese și legături ați indicat deținuților declarați mai sus?

Răspuns: Știu că adresele pe care noi le-am indicat deținuților care au fost eliberați din penitenciare le stabilisem dela deținuți care erau introduși de noi să-și facă așa zisa demascare și ei ne-au dat

Semnătura,
Livinschi Mihai

Mod. 185

Urmare: adresele legionarilor rămași nearestați.- Dela penitenciarul Gherla, știu că au fost indicate adrese și legături pe care să le ia afară deținuților: Nanu Silișteanu, Andronache Vasile, Rose Valentin și celorlalți deținuți care au fost eliberați, declarați de mine anterior.-

Adresele și legăturile erau date deținuților arătați mai sus, de către deținuți care conduceam acțiunea informativă în penitenciar: Popa Alexandru, Păscoiu Vasile, Turcanu Eugen, Matei Alex, Serbănescu Paul.-

Știu că adresele și legăturile din penitenciar, au fost stabilite în București și Cluj, unde să transmitem informațiile din penitenciare.- Adresele și legăturile pe care le-am stabilit în afară de penitenciare, nu le mai țin minte.-

Întrebare: Ancheta îți cere să declari adresele și legăturile din afară de penitenciare, unde transmiteai informațiile, acele adrese și legături pe care le ții minte?

Răspuns: În momentul de față nu țin minte adresele și legăturile la care am transmis informații din penitenciar, însă am să mă gândesc și am să le declar ancheta.-

Întrebare: La penitenciarul Pitești, împreună cu cine ai acționat dta la recolterea informațiilor dela deținuți!

Răspuns: Dela depunerea mea în penitenciarul Pitești sept 1949, am acționat în așa zisele comitete de cameră, unde am scos informații dela deținuți, împreună cu deținuții: Popa Alexandru, Păscoiu Vasile, Prisăcaru Ctin, Munteanu Eugen, Sobolevschi Maximilian, Bogos Ctin, Săbureac Traian, Martinuș Alex.- Am acționat la recolterea informațiilor în camerele dela secția spital - la № 4 și 6 din luna Octombrie 1949 până în ianuarie 1950. Din ianuarie 1950, am acționat pe secția poster în camerele № 2-3-4-5, împreună cu

Semnătura,
Livinschi Mihai.

341

Urmare: deținuții Popovici Cornel, Nureșeanu Izidor, Meteșan Ion, Zaharia Sl Nlaie, toți formam un comitet, condus de către mine, până în luna mai 1950. -

338

Întrebare: Din ordinul cui ați acționat prin tortură la scoaterea informațiilor?

Răspuns: Am acționat la scoaterea informațiilor dela deținuții din penitenciar, din ordinul deținuților șefi legionari, Oprișan Ctin, Țurcanu Eugen, Dragoș Voinie Voinea Octavian. - Livinschi Nichoi.

Întrebare: De către cine ai mai fost ajutat dta în acțiunea banditească pe care ai dus-o în camerele arătate anterior?

Răspuns: Subsemnatul am mai fost ajutat în acțiunea banditească pe care am dus-o în penitenciarul Pitești, de către șefi legionari deținuți Țurcanu Eugen, Voinea Octavian, Popescu Aristotel, Popescu Gheorghe, Pop Cornel, Sherman Cristian Pătrășcanu Neti.

Întrebare: Cum te ajutau acești deținuți pe dta și Organizul comitet de cameră în acțiunea banditească de scoaterea informațiilor?

Răspuns: Deținuții declarați mai sus, făceau în camerele în care acționam expuneri din activitatea lor legionară de afară.. Mai făceau expuneri din cărțile progresiste pe care le citeam în comun și le interpretam în spirit legionar separat în grupuri. -

Întrebare: În ce scop deținuții arătați de dta mai sus făceau expuneri din activitatea lor legionară?

Răspuns: Expunerile despre activitatea legionară făcute de către deținuții legionari arătați de mine se făceau în scopul de a pregăti pe ceilalți deținuți din cameră și de ai atrage în acțiunea noastră pe care o duceam în penitenciar. Totodată prin expunerile ce le făceau

Mod. 185

Semnătura,
Livinschi Nichoi.

Urmare : ceilalți deținuți, noi scoteam dela ei informații despre activitatea lor pentru ai cunoaște.-

Întrebare : Pe ce bază și din ordinul cui deținutul legionar Pătrășcanu Nuți, a făcut înscris declarația despre activitatea lui și a organizației legionare ?

Răspuns : Deținutul legionar Pătrășcanu Nuți și-a dat înscris o declarație despre activitatea lui legionară și a organizației legionare, pe baza acțiunii de așa zisă demascare a activității legionare și din ordinul comandamentului legionar din penitenciarul Pitești, din care făcea parte și el.

Întrebare : În ce scop a fost făcută de către deținutul legionar Pătrășcanu Nuți, declarație scrisă despre activitatea legionară dusă de el ? Livinschi Mihai.

Răspuns : Nu știu în ce scop a făcut declarație scrisă despre activitatea lui legionară deținutul Pătrășcanu Nuți.

Întrebare : Cum ați ajuns la forma de a smulge dela deținuți declarații prin tortură - denumită așa zisă demascare a activității nedeclarate de către deținuți organelor de Stat ?

Răspuns : Știu că deținutul legionar Țurcanu Eugen împreună cu deținuții legionari din comandamentul legionar format în penitenciarul Pitești, intrând în legătură cu organele adției penitenciarului au hotărît acțiunea de scoaterea de informații dela deținuți, denumită așa zisa demascare, a activității nedeclarate de către deținuți organelor de Stat.-

Întrebare : Arată dtv anchetei, cum ați ajuns la scoaterea de informații dela deținuți prin intrarea în legătură cu organele adției penitenciarului ?

Răspuns : În urma activității legionare informative dusă în penitenciar, s-au dat informații organelor adției

Semnătura, Livinschi Mihai.

(339) 342

Urmare: ale penitenciarului, despre activitatea legionară din penitenciar și despre activitatea ce o duceau afară, pe care deținuții nu o declarau organelor de Stat. Prin această metodă folosită de către deținuții legionari care conduceam acțiunea informativă, am reușit să obținem aprobarea directorului penitenciarului Pitești Dumitrescu Alex și am dus acțiunea de scoaterea informațiilor în camere.-

Întrebare: Cine va dat ordin să smulgeți dela deținuți declarații despre activitatea ce nu o declarară organelor de Stat ?

Răspuns: Știu că am smuls dela deținuții din penitenciar, declarații despre activitatea ce nu o declarară organelor de Stat, dela deținuții care formau comandamentul legionar în penitenciar, Țurcanu Eugen, Voinea Octavian, Oprișan Ștefan, Dragoș Heinie, Popescu Aristotel, Popa Alex, Pascaru Vasile și ceilalți deținuți pe care i-am declarat anterior, ei au dat ordin în acest sens.-

Întrebare: În ce scop va dat ordin deținuții declarați de dta, ca să scoateți declarații dela deținuți despre ce nu declarară organelor de Stat ?

Răspuns: Știu că a fost dat ordin de către deținuții legionari arătați mai sus de mine, ca să smulgem informații și declarații dela ceilalți deținuți, pentru a acoperi acțiunea de spionaj din penitenciar pe care o duceam, de a acoperi activitatea legionară, pregătirea de cadre legionare și de informatori.- Livinschi Mihai.

Întrebare: Dacă v-a cerut să scoateți informații și declarații dela deținuți despre ce nu declarară ei organelor de stat și de către cine va fost cerut acest lucru?

Răspuns: Nu ne-a fost cerut să scoatem informații și

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: declarații dela deținuți despre ce nu declarasera ei organelor de Stat cînd au fost anchetați:

Întrebare: Dacă nu va fost cerut să vă culegeți informații și declarații dela deținuți, atunci pe ce bază ați scos informațiile și declarațiile dela deținuți?

Răspuns: Informațiile și declarațiile pe care le-am scos dela deținuți, le-am scos pe baza activității legionare pe care am dus-o în penitenciar și pe baza ordinului ce l-am primit dela șefii legionari deținuți, care conduceau activitatea.

Întrebare: Ce făceați cu informațiile și declarațiile ce le-ați scos dela deținuți?

Răspuns: Informațiile și declarațiile ce le-am scos dela ceilalți deținuți din penitenciar, erau parte din ele date organelor de Stat ai acțiunii penitenciarului, iar o parte din ele - informații și declarații, le dam deținuților care urmau să fie eliberați de le învățeau în memorie și le transmiteau afară și peste granițe lui Horia Sima!

Întrebare: Dacă nu vau fost cerute informații și declarații dela deținuți de către organele de Stat și acțiunea penitenciarului, despre ce nu declarasera la ancheta deținuții, atunci pentru ce ați scos și predat informații organelor de Stat?

Răspuns: Am predat informații și declarații o parte din ele, organelor de Stat și acțiunii penitenciarului Pitești, pentru ca să putem și noi creem posibilități de activitate în penitenciar, să putem transfera deținuții în camerele în care noi activam la scoaterea de informații; ca organele de Stat să vadă că noi ducem activitate de „reeducare" a deținuților și să nu ne deregeze activitatea.

Semnătura,
Liinischi Mihai

~~343~~

Urmare: Întrebare: În ce scop vați înțeles ca să nu declarați că ați primit ordin dela M.A.I. (persoanele cu care ați avut legătura) să faceți anchetarea deținuților din penitenciar?

(341)

Răspuns: Ne-am înțeles să nu declarăm organelor de anchetă adevărul, pentru că să ocolim, și nu fie descoperită acțiunea de spionaj din penitenciar pe care am dus-o.-

Întrebare: Declară dta cum vreați să ascundeți față de anchetă acțiunea de spionaj din penitenciar pe care ați dus-o?

Răspuns: Deținutul legionar Țurcanu Eugen care a fost în conducerea acțiuni criminale pe care am dus-o în penitenciare, mi-a spus că să nu declarăm organelor de anchetă în caz de veți fi anchetați în legătură cu acțiunea din penitenciare, că am avut legătură cu persoane din M.A.I. pe linia informativă, pentrucă dacă vom declara că am avut legături cu persoane din M.A.I. și vom declara despre acțiunea din penitenciare vom fi implicați ca spioni.-

Întrebare: Când ați discutat cu deținutul legionar Țurcanu despre aceste probleme și dacă mai erau și alți deținuți de față când ați discutat și vați înțeles să vă declarați adevărul în caz de veți fi anchetați despre faptele voastre criminale?

Răspuns: Am discutat cu deținutul legionar Țurcanu Eugen, despre problemele declarate de mine mai sus în penitenciarul Pitești, camera hrpital în decembrie 1949 și în camera de Bolo în 1950 luna ianuarie. De față mai erau deținuți legionari: Popa Alex, Puișoșu Vasile, Dumitrescu Constantin, Bogos Ștefan.

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: Rosca Gheorghe, Mărtinuș Alex, Pătrășcanu Nuți, Ghermăn Coriolan. - Despre această problemă și înțelegere pe care am stabilit-o cu deținutul legionar Gurcanu Eugen, am mai discutat și în penitenciarul Gherla în anul 1952 luna Septembrie, de față erau deținuții: Popa Alex, Ionescu I Ctin, Popescu Gheorghe, Prescură Vasile.

Întrebare:

Îți cunoști discuțiile privitor la înțelegerea pe care ați stabilit-o în legătură cu acțiunea criminală și informativă pe care ați dus-o în penitenciar?

Răspuns: Discuțiile și înțelegerea pe care am stabilit-o între noi și cu deținuții pe care îi recrutasem informatori, a constat din următoarele: Să nu declarăm organelor de Securitate dacă vom fi anchetați, despre deținuții pe care i-am omorât prin acțiunea criminală pe care am dus-o prin tortură, să nu arătăm legăturile ce le-am avut cu persoanele din M.A.I. și cu birourile de inspecție din penitenciare.

Să nu declarăm că noi deținuții care conduceam acțiunea criminală în penitenciar, am luat angajamente de informatori mai multor deținuți pe care îi recrutasem. Sivinschi Mihai

Întrebare: Din ordinul cui ați înțeles între voi deținuții care ați condus acțiunea criminală în penitenciare, să nu declarați adevărul organelor de anchetă despre acțiune și legăturile ce le aveați cu persoane din M.A.I. pe linie informativă?

Răspuns: Noi deținuții legionari care conduceam acțiunea criminală în penitenciare, ne-am înțeles între noi să nu declarăm adevărul organelor de anchetă despre acțiune și legăturile pe linie informativă cu persoane din M.A.I, din ordinul M.A.I. - a persoanelor

Semnătura,
Sivinschi Mihai.

~~344~~ 341

Urmare: care cunosteau actiunea noastră criminala prin care scoteam declaratii dela detinuti. Acest ordin la primit detinutul legionar Turcanu Eugen prin directorul penitenciarului Pitesti Dumitrescu Alex, în luna decembrie 1949 dela organele M.A.I. –

Intrebare: Cine sînt aceste persoane din partea M.A.I. care vau transmis ordin ca să nu declarati adevărul organelor de Securitate despre actiunea criminala?

Răspuns: Subsemnatul nu cunosc numele persoanelor din M.A.I. care ne-au dat ordin să nu declarăm adevărul organelor de Securitate despre actiunea criminală din penitenciare. Stiu dela Turcanu Eugen, detinut legionar care conducea actiunea, că aceste persoane din M.A.I. au fost domnii: Nemes Iosif, Gulgherie și Dumitrescu Alex din M.A.I. –

Intrebare: Cum eti considerat că dacă veti declara organelor de anchetă adevărul despre actiunea criminală informativă și despre legăturile cu persoane din M.A.I veti fi implicati ca spioni?

Răspuns: Noi am considerat că dacă vom declara adevărul organelor de securitate în caz de fiecare anchetati despre actiunea noastră criminală - informativă și de torturare a detinutilor din penitenciare, că vom fi implicati ca spioni prin faptul că nu am respectat angajamentul ce ni lam luat ca informatori ai organelor de Stat. –
Am considerat că vom fi implicati ca spioni prin faptul că am fortat pe detinuti prin tortură să ne facă declaratii despre situatia din țară, despre persoane din conducerea statului, persoane din aparatul de Stat. Am cunoscut secrete de stat prin anchetarea detinutilor din penitenciare, am anchetat spioni din țară și din străinătate care erau detinuti. – Am cunoscut metodele de anchetă ale M.A.I.-ului, iar din declaratiile ce le culegeam

Semnătura,
Liviuschi Nikuri

Urmare: dela ceilalți deținuți nu am predat totul organelor de Stat, ci erau distruse după ce le sistematizam și verificam apoi erau date unor deținuți de le însemnau și le trasmiteau oforă cînd se eliberau. — Livinschi Mihai.

Întrebare:

Ați declarat că prin declarațiile și informațiile ce le scoteați dela deținuți, ați dezinformat organele de Stat din penitenciare, atunci cum ați primit ordin din partea M.A.I. să anchetați deținuți pentru a scoate declarații dela ei?

Răspuns: Nu știu cum să lămuresc această problemă.

Întrebare: Dacă nu știi cum să lămurești această problă, atunci în ce scop ai făcut declarația de mai sus?

Răspuns: Am făcut declarația de mai sus în scopul de a arăta anchetei adevărul, că am primit ordin din partea organelor M.A.I. pe care le am declarat, să facem anchetarea deținuților din penitenciarul Pitești pentru a scoate declecerații despre activitatea ce nu o declarasera deținuții organelor de Stat.

Întrebare: Dar cum este cu dezinformarea organelor de Stat prin informațiile și declarațiile pe care voi le scoteați dela deținuți și le dați organelor de Stat?

Răspuns: Subsemnatul știu că am folosit acțiunea de dezinformare a organelor de Stat prin declarațiile pe care le predam, în scop tactic și știam și organele M.A.I., că noi le dezinformăm prin materialele informative și informațiile pe care le predam.

Întrebare: Care era scopul tactic pe care l-a-ți urmărit prin dezinformarea organelor de Stat prin informațiile și declarațiile ce le dădeați?

Răspuns: Scopul tactic pe care l-am urmărit prin dezinformarea pe care am făcut-o, a fost ca organele de Securitate să nu cunoască activitatea noastră criminală-informativă și de torturarea deținuților

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: dela care sceteam informatii si declaratii.-

Intrebare: Cum stiau organele MAI ca voi le desinformati?

Raspuns: Stiu ca organele MAI stiau ca noi le desinformam prin faptul ca informatiile si declaratiile pe care noi le dadeam dela detinutii pe care-i anchetam nu corespundeau si nu se verificau pe teren si o parte din ele ne-au fost aduse inapoi in penitenciar.-

Intrebare: Care sunt aceste declaratii care vau fost aduse inapoi in penitenciar pentruca nu se verificau?

Raspuns: La penitenciarul Pitesti, cursul cazul cu declaratiile pe care le-am scos dela detinutul Ionescu (zis Chiaburul) fost cu Ionescu Gristide, ca au fost aduse inapoi, iar la penitenciarul Gherla, declaratia detinutului Papken Keropian.- Declaratiile au fost date inapoi in penitenciar prin Biroul de inspectie. Au mai fost si alte declaratii care ne-au fost dat inapoi in penitenciar pentru a cerceta din nou pe detinutii dela care le scoseseam.-

Intrebare: Daca asa cum declari dta, ca organele din MAI. cunosteau ca voi le desinformati prin declaratiile pe care le dati, atunci cum ati continuat mai departe sa cercetati detinutii si ati scos declaratii dela ei?

Raspuns: Desi noi dadeam organelor MAI. declaratii si niste informatiuni prin care le desinformam, am fost lasati sa continuam actiunea criminala pe care am dus-o in penitenciar.-

Intrebare: Dta ai declarat ca ati luat angajamente sa o faceti pe informatorii organelor de stat din penitenciar. Cand ati luat aceste angajamente si cine sunt acesti detinuti?

Raspuns: Angajamentele de informatori ai organelor de stat din penitenciar ne-am luat in penitenciarul

Semnatura,
Liiinschi Mihai.

Urmare: Pitești în luna Noiembrie și decembrie 1949. - Deținuții legionari care și-au luat angajamente ca să facă pe informatori au fost: Ogra Alexandru, Pușcașu Vasile, Bogoș Ctin, Drișăcaru Ctin, Subsemnatul Pătrășcanu Nuți, Sherman Coriolan, Turcanu Eugen care era informator mai dinainte și alți deținuți care și-au dat angajamente după ce au fost treceți printr-o acțiune de așa zisă demascare. -

Întrebare: Cui ați dat angajamentele de informatori?

Răspuns: Angajamentele de informatori le-am făcut verbal fată de directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu Alex și fată de deținutul legionar Turcanu Eugen.

Întrebare: Sub ce formă le-ați făcut verbal angajamentele de informatori?

Răspuns: Declarațiile că vom face pe informatori adiției penitenciarului le-am făcut verbal în felul următor, că vom urmări activitatea deținuților legionari și a celorlalți deținuți și vom da informații și declarații despre ei, a vorbit deținutul legionar Pătrășcanu Nuți în numele nostru, deținuților declarați mai sus, fată de directorul Dumitrescu, că vom interzice activitatea legionară în penitenciar și vom distruge "organizația legionară. - Livinschi Nichi.

Întrebare: Cînd și cui te-a recomandat pe dta deținutul legionar Turcanu Eugen ca să o faci pe informatorul?

Răspuns: Subsemnatul am fost recomandat de către deținutul legionar Turcanu Eugen ca să o face pe informatorul în luna noiembrie 1949, directorului penitenciarului Pitești Dumitrescu Alexandru. -

Întrebare: Cînd ai luat dta legătură sau ai fost chemat

Semnătura
Livinschi Nichi.

(343) ~~345~~ 344

Urmare: de către directorul Dumitrescu Alex, ca să stea de vorbă ?

Răspuns: Am luat legătură cu Dumitrescu Alexandru în luna noiembrie 1949. Am cerut militianului și am fost dus în biroul directorului și am stat de vorbă.

Întrebare: Despre ce probleme ați discutat cu Dumitrescu Alex?

Răspuns: Prezentându-mă directorului penitenciarului i-am spus că vreau să dau informații despre deținuți cu care eram încercuit în cameră și despre activitatea dușmănoasă a deținuților. Am fost întrebat de către directorul Dumitrescu Alex, că cine m-a trimis la el și că el nu mă obligă să dau informații, însă dacă eu doresc să fac acest lucru, să-mi dau seama ce fac.

Întrebare: Ce răspuns i-ai dat dta directorului când te-a întrebat cine te-a trimis la el?

Răspuns: Subsemnatul nu i-am spus directorului Dumitrescu că am fost trimis de către Furcanu Eugen.

Întrebare: De ce nu i-ai spus directorului Dumitrescu Alex, că ai fost trimis la el de către deținutul legionar Furcanu?

Răspuns: Nu am spus cine m-a trimis la director și mă ofer ca să dau informații, pentru a arăta că eu din proprie inițiativă vreau să duc activitate informativă în penitenciar și să dau informații.

Întrebare: Cum explici dta că nu ai vrut să-i spui cine te-a trimis, ca să arăți că din proprie inițiativă vrei să dai informații, dacă deținutul Furcanu te recomandase ca să o faci pe informatorul?

Răspuns: Am vrut să arăt, că directorul când m-a întrebat cine m-a trimis să dau informații, s-a referit dacă am fost trimis de cineva din camera 4 Spital și atunci eu i-am spus că nu, însă am spus directorului Dumitrescu Alex, că suntem mai mulți deținuți în camera 4 spital care am

Semnătura,
Finivschi Nichi

Urmare: actionat și la penitenciarul Suceava împreună cu deținutul Turcanu Eugen, i-au spus că erau urmăriți deținuți în camera 4 spital care se ocupau cu culegerea de informații: Subsemnatul, Popa Alex, Turcanu Vasile și Prisăcaru Ilie. - Din informațiile pe care le-am dat ințeles directorului Dumitrescu, i-am arătat că în cameră mai deținuți care duceam acțiune informativă, că eram grupați, adică eram mai mulți deținuți din cei care acționaserăm și la penitenciarul Suceava. -

Întrebare: Despre ce alte probleme ai mai discutat cu directorul penitenciarului Pitești?

Răspuns: În discuțiile ce le-am avut cu directorul i-am dat înțeles și despre acțiunea de așa zisă reeducare, am arătat că sînteam organizați în cameră pe forma acțiunii de „reeducare" pe care o duseserăm în penitenciarul Suceava. -

Întrebare: Din ordinul cui ai dat informații directorului Dumitrescu Alex, despre acțiunea de „reeducare" dela Suceava?

Răspuns: Am dat informații despre așa zisa acțiune de reeducare pe care am dus-o în penitenciarul Suceava, directorului Dumitrescu Alex, din ordinul deținuților Turcanu Eugen, Popa Alex.

Întrebare: La cît timp ai fost recomandat de către directorul Dumitrescu Alex, inspectorului Nemes Iosif, ca să o faci pe informatorul, după ce ai stat de vorbă cu directorul?

Răspuns: Am fost recomandat de către Dumitrescu Alex, inspectorului Nemes ca să o fac pe informatorul la circa o săptămînă după ce am discutat cu directorul Dumitrescu.

Întrebare: De unde știi că Dumitrescu Alex, te-a recomandat inspectorului Nemes ca să o faci pe informatorul?

Semnătura,
Livinschi Mihai.

(344) ~~347~~ 344

Urmare: Răspuns: Știu că am fost recomandat ca să fie pe informatorul de către Dumitrescu, pentrucă am fost luat din cameră de către miliția și m-a dus în biroul unde era inspectorul Nemeș și de față era și directorul Dumitrescu Alex!

Întrebare: Despre ce probleme au discutat cu dta inspectorul Nemeș și directorul Dumitrescu?

Răspuns: Am fost întrebat de către inspectorul Nemeș despre deținutul Legionar Bogdanovici Alex, ce părere am despre el și cum se comportă în acțiunea de așa zisă reeducare dela penitenciarul Suceava.-

Întrebare: Dacă ai fost întrebat numai despre deținutul Bogdanovici Alex, atunci cum ai rămas cu pe fie informatorul inspectorului Nemeș Iosif.

Răspuns: Nu am ce să explic la această întrebare pe care mi-a pus ancheta.

Întrebare: Când ați început prima dată să recrutați informatori din rîndul deținuților?

Răspuns: Prima dată am început să recrutăm ca informatori din rîndul deținuților în penitenciarul Suceava din luna iunie 1948, apoi am recrutat în penitenciarul Pitești.-

Întrebare: De cine ai recrutat dta și pregătit ca informatori în penitenciarul Suceava?

Răspuns: Subsemnatul din luna mai 1949, în penitenciarul Suceava, am recrutat și pregătit ca informatori din rîndul deținuților pe următorii: Dontu Mihai Vamanu Gheorghe, Pînuș Mihai și am pregătit ca informatori și pe frații mei Liviuschi Nlaie și Liviuschi Anton. În penitenciarul Pitești din decembrie 1949 am recrutat și pregătit ca informatori pe deținuții: Papadrici Cornel, Barabas Francisc, Mureșanu Isidor, Pop Ionel, Coza Aurel,

Semnătura,
Liviuschi Mihai.

Urmare: Zaharia St Vlaic și Periam Mircea. -

Întrebare: Cum făceai pregătirea deținuților declarați de dta ca informatori?

Răspuns: Subsemnatul am pregătit pe deținuții declarați mai sus, ca informatori în felul următor: Le explicam cum să provoace la discuții pe ceilalți deținuți ca să afle activitatea pe care deținuții dela care urma să scoată informații o duseseră.

Le puneam probleme cum să procedeze pe linie informativă dacă este într-o cameră cu o persoană s-au cu mai multe persoane, dacă se află între muncitori, țărani s-au intelectuali, cum să dea discuții și cum să-și facă acoperirea să nu se demaște. Le indicam pe deținuții la care să meargă să discute cu ei să scoată informații și să-și facă o părere despre fiecare.

Erau puși să organizeze activitatea de informare pe cameră, să facă program pentru toți deținuții din cameră, adică fiecare deținut să facă ceva în timpul zilei. - Erau puși să facă expuneri în cameră despre activitatea lor de afară, despre situația din țară și era analizată, cum o interpretau ei, în felul acesta antrenam pe toți deținuții la discuții cu scopul de a scoate informații dela ei și de ai verifica activitatea.

Am analizat mai multe cărți pe linie informativă adică cum se ducea acțiunea informativă în timpul războiului pe frontul de răsărit. - Aceste cărți ne-au fost date în penitenciar de către directorul Dumitrescu Alex.

Întrebare: Livinschi Mihai.

Declară dta din ordinul cui ați organizat și încadrat în acțiunea legionară - criminală - din penitenciare pe deținuții din celelalte organizații subversive?

Răspuns: Știu că organizarea și încadrarea în acțiunea

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: legionară-criminală- din penitenciar a deținuților din celelalte organizații subversive, am făcut-o cu aprobarea directorului penitenciarului Pitești, Dumitrescu Alexandru, a lui Dulgheru și Nemeș Iosif, la propunerea pe care a făcut-o deținuții legionari prin deținutul legionar Țurcanu Eugen.-

Printre deținuții care au făcut propunerea ca toți deținuții din penitenciarul Pitești să fie organizați și atrași în acțiunea legionară pe care o duceam, au fost: Țurcanu Eugen, Popa Alexandru, Pușcașu Vasile, Sherman Coriolan, Pătrășcanu Nuți, Prisăcaru Ctin, Subsemnatul, Negură Ion, Oprișan Ctin, Dragoș Haiuc Voinea Octavian, Ungureanu Dtru și alți deținuți legionari.

Această propunere a fost făcută organelor adm-ției penitenciarului Pitești, Domnului Dulgheru și Nemeș cît și directorului Dumitrescu Alex, de către deținutul legionar Țurcanu Eugen, în luna noiembrie 1949.

Întrebare: De unde știi dta că propunerea de încadrarea tuturor deținuților din penitenciar, în acțiunea legionară că deținutul Țurcanu Eugen, a făcut-o dnului Dulgheru Nemeș și Dumitrescu Alex?

Răspuns: Știu despre această propunere că a fost făcută către persoanele declarate mai sus de la deținutul legionar Țurcanu Eugen. Acest lucru mi-l-a spus Țurcanu cu ocazia începerii acțiunii criminale de prostrare de informații prin tortură „demoscare"- cum o numeam noi deținuții legionari care conduceam acțiunea. De față mai erau deținuții Prisăcaru Ctin, Dragoș Ctin, Popa Alex Pușcașu Vasile și ceilalți cu care am început acțiunea criminală în penitenciar.

Întrebare: Cum ai stabilit și cu cine încadrarea deținuților din celelalte organizații subversive în acțiunea voastră criminală?

Semnătura
Liviuschi Mihai.

Urmare: Răspuns: După ce ne-a fost propusă propunerea de încadrarea în acțiunea criminală din penitenciar de către directorul penitenciarului Dumitrescu Alex, Dulgheru și Nemeș, a fost stabilit de către primul „comitet" din camera 4 spital care conducea această acțiune, formele de încadrarea celorlalți deținuți în acțiune.

Întrebare: Cine sînt deținuții care au făcut parte din acest „Comitet"?

Răspuns: Deținuții care au făcut parte din primul „Comitet" format în camera 4 spital pentru conducerea acțiuni criminale de recoltarea de informații dela deținuți prin tortură, au fost: Popa Alexandru, Păltroșcanu Nuți, Puscașu Vasile, Sherman Coriolan, Martinuș Alex, Roșca Gheorghe. - Deținutul legionar Furcanu Eugen, era acela care trata cu deținuții care erau puși să își facă așa zisa demascare, adică cu acei deținuți care erau bătuți - torturați să facă declarații și trata și cu adjuncții penitenciarului Pitești directorul Dumitrescu Alex. - Deținutul legionar Furcanu Eugen, mergea cu deținuții și îi punea să facă declarațiile înscris, în camera de baie și în dormitorul gardienilor. -

Întrebare: Care au fost formele de încadrarea deținuților din celelalte organizații subversive în acțiunea criminală din penitenciar, stabilite de „Comitetul" din Camera?

Răspuns: Formele stabilite de către deținutul legionar Furcanu Eugen, împreună cu deținuții legionari care formau așa zisul comitet din camera 4 spital, pentru încadrarea deținuților din celelalte organizații subversive în acțiunea criminală din penitenciarul Pitești au fost; ducerea unei acțiuni de înfometare de cîteva zile asupra deținuților care erau introduși

Semnătura,
Livinschi Mihai.

~~349~~ 346

Urmare: în camera 4 spital pentru a se scoate informații dela ei.- După această acțiune informativă, se stabilea cine din deținuți să fie bătuți și torturați pentru ca să-și facă „demascarea" activității pe care nu o declarase organelor de stat la anchetă.

Cu unii din deținuți s-au dus numai discuții și s-a înțeles să-și facă așa zisa demascare față de deținutul legionar Țurcanu Eugen.

Livinschi Mihai.

Întrebare: Pentru ce acești deținuți își făceau așa zisa demascare în fața deținutului legionar Țurcanu Eugen și nu la organele de stat din penitenciar?

Răspuns: Am folosit această formă de a scoate informații și declarații dela deținuți din celelalte organizații subversive prin tortură, pentrucă așa a fost ordinul dat, ca deținuții să nu vadă că li se impune de către organele de stat din penitenciar să-și facă așa zisa demascare a activității nedeclarate.- Deținuții vedeau că li se impune să declare activitatea lor, de către deținuții legionari care conduceau acțiunea în penitenciar.

Ordinul ca să procedăm la scoaterea de informații și declarații dela deținuți prin tortură, știu că a fost dat de către domnul Dulgheru și Nemeș Iosif, acest lucru îl știu dela deținutul Țurcanu Eugen.

Întrebare: De cine din deținuții din celelalte organizații subversive i-ați încadrat ca legionari și pregătit ca informatori în penitenciarul Pitești?

Răspuns: Știu că au fost încadrați din deținuții din celelalte organizații subversive și din frontieriști în acțiunea legionară din penitenciar și au fost pregătiți ca informatori următorii deținuți: Zaharia Niculaie, Sherman Ceridan,

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Livinschi Mihai.

Urmare : Burculescu Viorel, Staier - - - -, Fucs - - - - Boceanu Ion, Angelescu Ion, Hotvani Anton, Meteșan Ion, Silfonescu Nicu Trăcescu Orest. -

Întrebare : În ce scop ați încadrat și pregătit ca legionari și informatori pe deținuții din celelalte organizații subversive ?

Răspuns : Am încadrat ca legionari și am pregătit ca informatori pe deținuții declarați de noi mai sus, în scopul de ai folosi în acțiunea informativă asupra celorlalți deținuți din penitenciar. -

Scopul pe care l-am urmărit prin încadrarea acestor deținuți în acțiunea din penitenciar, a mai fost și acela că întrucât acțiunea fiind legionară, am unificat pe toți deținuții într-o singură organizație condusă de către deținuții legionari. -

Întrebare : De ce ați avut nevoie de a unifica pe toți deținuții din celelalte organizații subversive, în organizația legionară și acțiunea criminală pe care ați dus-o în penitenciar ?

Răspuns : Unificarea tuturor deținuților din penitenciar am făcut-o prin faptul că puteam astfel informații și declarații dela deținuți mai ușor și puteam să urmărim activitatea lor și cum se desvoltă fiecare în acțiunea criminală - informativă pe care o duceam în penitenciar.

Întrebare : Cine a încadrat pe deținuții declarați de dta mai sus, în organizația legionară și i-a pregătit ca informatori ?

Răspuns : Știu că deținutul legionar Furcanu Eugen a încadrat ca legionari și pregătit ca informatori pe deținuții : Ghermar Coriolan, Burculescu Viorel, Fahori Nicu și pe alți deținuți. - Deținutul legionar Popa Alex știu că a încadrat ca legionari și pregătit ca informatori pe deținuții : Angelescu Ion și Boceanu Ion. - Deținutul

Semnătura,
Livinschi Mihai.

350
347

Urmare: legionar Păsescu Vasile, a încadrat în acțiunea legionară - informativă din penitenciar pe deținuții Staier - - - - și Fucs - - - - - Subsemnatul am încadrat ca legionari și pregătit ca informatori pe deținuții: Holvani Anton și Metesan Ion pe Filfănescu Nicolaie, Barabas Francisc, Popovici Cornel l-am pregătit ca informator, el era legionar. - Dau mai departe de încadrarea deținuților din celelalte organizații subversive și deținuți legionari: Zbranca Octavian, Carp Ion, Cazine Gheorghe, Martinus Alex, Bogos Ctin, Sobolevschi Maximilian, Pătrășcanu Nuți, Grigoriu Ctin și alți deținuți legionari. -

Întrebare: Știți din acești deținuți pe care ați încadrat ca legionari și pregătit ca informatori, au fost prezentați să o facă pe informatori organelor de Stat din penitenciar?

Răspuns: Știu că deținutul legionar Țurcanu Eugen, a prezentat tabele cu propuneri și cu caracterizarea deținuților din celelalte organizații subversive, către organele de Stat din penitenciarul Pitești, directorului Dumitrescu Alex, că deținuții respectivi pot să o facă pe informatori.

Întrebare: Cine sunt deținuții aceștia pe care i-ați propus să o facă pe informatori?

Răspuns: Știu că au fost propuși către directorul Dumitrescu Alex, că pot să o facă pe informatori deținuții: Zahoria Nicolaie, Ionescu Gheorghe care a fost pregătit de către Pătrășcanu Nuți, Mureșeanu Tudor, Sherman Coriolan, Burculescu Viorel, Staier Iosif, Ogrea Ion care a fost pregătit de Roșca Șt și Țurcanu Eugen. - Aceste recomandări către directorul Dumitrescu Alex, le făcea deținutul legionar Țurcanu Eugen și pe baza celor ce îi spuneam noi care i-pregăteam.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Livinschi Mihai.

Urmare : Întrebare : Ați declarat anterior că ați participat în mod conștient la acțiunea criminală de jefuire, la torturarea deținuților și la dezinformarea organelor de stat din penitenciar, pentrucă știați că acționați pentru organizația legionară. Declarați ce fapte criminale ați săvîrșit în penitenciarul Pitești ?

Răspuns : Subsemnatul am participat în mod conștient la acțiunea criminală - informativă, la torturarea deținuților și dezinformarea organelor de stat din penitenciarul Pitești, pentru organizația legionară pentru care am scos informații și declarații dela deținuți și am săvîrșit următoarele fapte criminale : Am luat parte în camera 4 spital din penitenciarul Pitești, la maltratarea și torturarea deținuților circa 60 de deținuți..

Dintre acei pe care i-am bătut și torturat în camera 4 spital au fost următorii deținuți : Bogdanovici Alex. Clipcea Vlaie, Sebeșan Ion, Călinescu Vlaie, Boceanu Angelescu Ion, Soare Ion, Ionescu Gheorghe și Popescu Gheorg

La camera 3 parter, am torturat și bătut pe deținuții Dumnanu Vasile, Niculescu ----, pe acești deținuți i-am luat special separat pentru bătut și torturat..

Știu că în urma acțiunii de torturarea deținuților pentru scoaterea de informații și declarații dela ei, au fost omorîți deși urma torturilor următorii deținuți : Bogdanovici Alex, Butan Ctin, Cucu Mircea, Gurtureanu Vlaie, aceștia știu eu că au murit în penitenciarul Pitești.

Deținuții care a murit în urma torturilor la care am participat și eu știu că a fost Bogdanovici Alex.

- Am organizat în camera 3 parter comitetul "de camera" și acțiunea de bătaie și torturarea deținuților dela

c. 6046

Semnătura,
Livinschi Mihai.

391

348

Urmare: care am scos informații și declarații. Deasemenea am organizat acțiunea criminală și în camera 2 spital.-

În această cameră în care eu am acționat la scoaterea de informații și declarații dela deținuți prin bătaie și tortură, am încadrat ca legionari din celelalte organizații subversive și prezătit ca informatori și din deținuți legionari pe următorii: Barabas Francisc, Coza Aurel, Pop Ionel, Periam Mircea, Mureșeanu Iridon, Trăcescu Orest, Filfănescu Vlaie, Popovici Cornel, Metesan Ion, Hatvani Anton.-

Întrebare: Care au fost metodele pe care le-ați folosit în acțiunea criminală - de torturare și bătaie deținuților la Jandarmeriaul Pitești?

Răspuns: Metodele pe care le-am folosit în acțiunea de torturarea deținuților au fost; lovituri asupra corpului cu bucăți de lemn - cozile de mătură - cu cureaua, palmele și lovire cu pumnii.. loviturile le dam la tâlpi - la fund - la față, iar cu pumnul erau bătuți la piept și în spate. Mai foloseam bucăți de cauciuc și vină de bou pentru bătaia și torturarea deținuților.

Întrebare: Cine vă procura aceste lucruri cu care băteați și torturați deținuții?

Răspuns: Aceste lucruri erau procurate de către unii dela paturi, iar vina de bou și bucățile de cauciuc le-a adus deținutul legionar Furcanu Eugen însă nu știu cine i le-a procurat.-

Întrebare: Împreună cu cine ai dus dvs acțiunea criminală?

Răspuns: Subsemnatul am dus acțiunea criminală

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Livinschi Mihai.

Urmare : de torturarea deținuților din penitenciarul Pitești împreună cu deținuții: Țurcanu Eugen, Popa Alexandru, Puscașu Vasile, Trișcaru Ctin, Sobolevschi Maximilian, Mărtinuș Alex, Bogos Ctin, Ibranca Octavian, Corp Ion, Botez Octavian, Cozine Gheorghe și alți deținuți. -

În camera 3 parter am torturat pe deținuți împreună cu deținuții, Popovici Cornel, Coza Aurel, Ioăcescu Orest și Zaharia Vlaie.

Întrebare: Ce alte fapte criminale ai mai săvârșit Dta în penitenciarul Pitești ?

Răspuns: Am predat informații și declarații false scoase dela deținuți pe care îi băteam și maltratam, lui Țurcanu Eugen pentru a le da organelor de stat din penitenciar. - Aceste declarații erau făcute fals de către deținuți pentru ca să scape de bătaia și tortura la care erau supuși de către unii deținuți care conduceam acțiunea criminală de scoaterea de informații și declarații.

Am participat la formarea cadrelor legionare și de informatori din rîndul tuturor deținuților din penitenciar, prin discutarea și interpretarea cărților pe linie informativă. - Aceste interpretări pe linie informativă le-am făcut din ordinele lui Nacarenca în ce privește educația, cărți ce ne-au fost date de către directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu Alex.

Întrebare: În ce scop ai făcut pregătirea de cadre legionare și de informatori ?

Răspuns: Pregătirea de cadre legionare și de informatori am făcut-o pentru ca să lărgim această acțiune criminală și în celelalte penitenciare să ducem acțiune informativă - adică să scoatem informații dela deținuții ce se aflau în aceste penitenciare. —

Semnătura,
Ivănuschi Mihai.

3520

349

Urmare: Întrebare: În penitenciarul Pitești, ce informații și declarații ați scos despre persoanele din oficialul de stat pe care le-ai declarat anterior: domnul Vasilichi, Ghiță Stoica, Nicolschi, Gheorghiu Dej, Nogheras Alex și alte persoane?

Răspuns: Informațiile și declarațiile pe care le-am scos dela deținuți pe care i-am bătut și torturat în penitenciarul Pitești, au fost scoase pe baza afirmațiilor ce le-au făcut deținuții. - Aceste informații și declarații erau cu caracter defăimător - compromițător la adresa persoanelor pe care eu le-am declarat mai sus. -

Livinschi Mihai.

Întrebare: Cui ați predat informațiile și declarațiile ce le-ați smuls prin bătaie și tortură dela deținuți, despre persoanele declarate mai sus?

Răspuns: Știu că informațiile și declarațiile defăimătoare și compromițătoare la adresa persoanelor din oficialul de stat le predam deținutului legionar Turcanu Eugen, iar el știu că le da directorului Dumitrescu Alexandru.

Întrebare: De către cine vau fost cerute astfel de informații și declarații cu caracter defăimător-compromițător?

Răspuns: Nu știu dacă ne-au fost cerute astfel de informații și declarații.

Întrebare: Declară dta, atunci pentru ce ați scos astfel de informații și declarații cu caracter defăimător-compromițător?

Răspuns: Am scos informații și declarații cu caracter defăimător și compromițător despre persoanele din oficialul de stat pe care le-am declarat, pentru a crăia ordine penitenciarului Pitești, starea de spirit din rîndul deținuților din camera. -

Întrebare: Dar atunci cînd dta și ceilalți deținuți legionari îi băteați și torturați pe deținuți nu vă făcea declarații cu

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Livinschi Mihai.

Urmare : Caracter defăimător - compromițător mai grav luându-se aceste declarații pentru a crea o stare de spirit din rîndul deținuților !

Răspuns : Refuz să răspund la această întrebare.

Întrebare : În ce scop căuți să faci declarații în mai multe feluri despre întrebarea ce ți-a fost pusă de către anchetă ?

Răspuns : Nu știu ce să răspund la această întrebare !

Întrebare : Cum nu știi ce să răspunzi la întrebarea ce ți-a fost pusă de către anchetă, cînd dta încerci să faci declarații în mai multe feluri !

Răspuns : Nu știu ce să mai răspund !

Întrebare : Ai declarat anterior că prin acțiunea criminală informativă pe care voi ați dus-o în penitenciare, ați cunoscut situația spionajului din țară și ați creat legături din penitenciare cu legionari și elementele care acționau ofară pe linie de spionaj și cu spioni trimiși din străinătate. În ce scop ați creat aceste legături ! Liviuschi Mihai.

Răspuns : Neam creiat legături din penitenciare cu legionari și elemente care acționau afară pe linia spionajului în scopul ca să cunoaștem cum se duce activitatea de spionaj în țară și să transmitem informațiile ce le furnizau din penitenciare.

Întrebare : Despre aceste legături pe linia spionajului din penitenciare dta ai declarat că știi că au fost stabilite în orașele Cluj și București. La cine au fost stabilite aceste legături și de către cine ?

Răspuns : Știu dela deținutul legionar Turcanu Eugen că acțiunea noastră criminală - informativă din penitenciare sa împletită pe linia spionajului internațional în felul următor: prin domnul Dulgheru din M.A.I. care trimitea informatori în străinătate erau trimise și informațiile ce le furnizau noi din penitenciare.

Semnătura,
Liviuschi Mihai.

~~353~~

Urmare: Inculpatul Dulgheru avea legionari pregătiți pe linia spionajului pe care îi folosea și pe alții, cum (351)
au fost Strulceanu și Sherman Coriolan.

Informațiile ce le furnizam din penitenciar ajungeau la dnul Dulgheru, iar el prin curierii legionari le trimetea peste granița în străinătate. -

Deținutul legionar Furcanu Eugen, mi-a spus că dacă vom divulga organelor de anchetă despre activitatea noastră criminală și formele de acționare la recrutarea de informații, vom fi tratați ca spioni, acesta și prin faptul că am creiat legături pe linia spionajului din penitenciare în afară și că materialul informativ pe care noi îl furnizam, era trecut și în străinătate.

Știu că deținutul Popa Alexandru, a indicat deținutului Furcanu Eugen, o adresă în București a unui comandor, care se ocupase pe linia biroului 2 cu organizarea acțiuni de spionaj a organizației legionare. -

După ce am citit cuvînt cu cuvînt cele declarate de mine și fiind întocmai cu ce-a ce am declarat verbal rostiu și semnez nesilit de nimeni. —

Anchetator:
Lt. Stănescu

Anchetat:

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator. Livinschi Mihai

~~354~~

351

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Livinschi Mihai, fiul lui Mihai și Elena, născut la 26 Iunie 1926, în comuna Bucium satul Bisan-Iași, fost student cu ultimul domiciliu în Iași, Strada C.I. Parhon Nr. 165.-
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

5 Ianuarie — 1954 —

Orașul Pitești —

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: În penitenciarul Pitești, la ce dată a discutat cu dta inspectorul Nemeș Iosif și despre ce probleme?

Răspuns: Pe la sfîrșitul lunii octombrie 1949, Subsemnatul am fost chemat în biroul directorului Dumitrescu Alexandru de către inspectorul Nemeș Iosif, care m-a întrebat despre deținutul legionar Bogdanovici Alex.- Ce legături am avut cu el în afară și în penitenciar, părerea ce o am despre el cum îl consider.- Inspectorul Nemeș, s-a interesat la Subsemnatul despre acțiunea de „reeducare" dela penitenciarul Suceava și cine a inițiat-o și condus-o.

- La aceste întrebări, Subsemnatul am răspuns, că îl cunosc pe legionarul Bogdanovici Alex, din anul 1947, am activat împreună în organizația legionară, iar la penitenciarul Suceava am activat în acțiunea de „reeducare", despre care i-am spus inspectorului Nemeș, că a fost inițiată și condusă de legionarul Bogdanovici pe care îl consider sincer.-

Despre „reeducare" nu i-am spus adevărul inspectorului Nemeș, deoarece nu Bogdanovici Alex, a fost inițiatorul și conducătorul

Iscălitura, Livinschi M.

Urmare: acțiunii de „reeducare", este adevărat că legionarul Bogdanovici Alex, a întocmit memoriul pentru a cere să îi se aprobe de către organele de Stat „reeducarea", însă această inițiativă, a începerii „reeducării" a fost a comandamentului legionar.-

Întrebare: În urma cărui fapt ai fost chemat de către inspectorul Nemeș, ca să discute cu dta?

Răspuns: Subsemnatul am fost chemat de inspectorul Nemeș, și a discutat cu mine, în urma recomandării pe care mi-a făcut-o legionarul Țuncanu Eugen, către directorul Dumitrescu Alex, căruia îi spusese că fac pe informatorul, iar directorul, m-a recomandat inspectorului Nemeș, tot în calitate de informator.-

Întrebare: Dacă dta ai cunoscut mai înainte pe inspectorul Nemeș Iosif, unde și la ce dată și în ce împrejurări?

Răspuns: Subsemnatul, am cunoscut pe inspectorul Nemeș în anul 1948, la penitenciarul Suceava, pela sfîrșitul lunii iulie, fiind recomandat de către comisarul Cinpagea, care îmi propusese să-i dau informații despre deținuții anchetați, ce discută ei și despre anchetatori, adică tot ce aud în rîndul deținuților. - Comisarul Cinpagea mi-a spus că voi fi predat unui inspector și pe la sfîrșitul lunii iulie 1948, am fost chemat în biroul comisarului cinpagea, iar acesta m-a recomandat unui domn inspector, al cărui nume l-am aflat mai tîrziu.-

Anchetat - Livinschi Mihai

Anchetator:
Apechiacy

Iscălitura,

365

352

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Livinschi Mihai, fiul lui Mihai și Elena, născut la 26 iunie 1926, în Comuna Bucium satul Hîșan - Iași fost student cu ultimul domiciliu în Iași Str. C. I. Parhon Nr. 165. -
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

21 iunie 1956

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora 16 și min. 15

„ s'a terminat „ „ 20 „ „ =

Intrebare: Declară dta în ce a constat activitatea criminală pe care ai dus-o în penitenciarul Gherla dela 6 iunie 1950 data la care ai fost încarcerat în acest penitenciar?

Răspuns: Activitatea criminală pe care subsemnatul am dus-o în penitenciarul Gherla împreună cu ceilalți deținuți legionari și din diferite organizații subversive a constat din următoarele fapte pe care le-am săvîrșit:

1 - Am organizat activitatea informativă și contra-informativă în penitenciar - în activitatea informativă ne bazam pe deținuții legionari, iar în activitatea contra-informativă ne bazam pe deținuți din celelalte organizații subversive. -

2 - Am organizat legături pe linie informativă în penitenciar cu deținuți spioni din diferite țări și cu toți deținuții din penitenciar.

3 Am organizat ancheterea deținuților din penitenciar despre activitatea lor din afară, pe spionii din

Iscălitura,
Livinschi Mihai.

Urmare: țară și din alte țări, am anchetat deținuți din aparatul de stat, despre problemele pe care ei nu le declarasera organelor de securitate, astfel noi deținuții care am făcut anchetarea tuturor deținuților am intrat în posesia anumitor secrete de Stat. -

4 - Anchetarea deținuților am făcut-o prin metoda torturării și maltratării în camere special organizate în penitenciar la etajul III. Aceste camere ne-au fost puse la dispoziție de persoane din adiția penitenciarului ca Șef Sucegan și Kraidara.

5 - Am folosit în acțiunea noastră criminală diversiunea în rândul deținuților și sabotajul în unitatea de producție și pe șantierul penitenciarului.

6 - În diverse camere din penitenciar și în unitatea productivă - activitatea legionară în rândul deținuților am organizat-o.

7 - Am pregătit deținuți și am recrutat și pe alții ca informatori și cadre legionare pentru penitenciarul Gherla cît și pentru alte penitenciare și colonii de muncă. -

8 - Am propus organelor de adiție și prin ele direcției penitenciarelor pe tabele cu caracterizări făcute de noi care conduceam acțiunea, ca unii deținuți să li se facă reduceri de pedeapsă - și porți din deținuți pe care noi i-am propus au fost eliberați.

9 - Am propus dintre deținuții pe care noi îi recrutasem și pregătisem ca informatori; birourilor de inspecție, că acești deținuți după ce vor fi eliberați să o facă pe informatorii organelor de securitate. Acestor deținuți noi le făceam caracterizări și le predam

Iscălitura, Livinschi Mihai.

a. 5305

~~256~~ 355

Urmare : Slt Avădanei și Sll Sucegan Gheorghe. -

353

io- Am organizat acțiunea de deinformare a organelor adăpostului și organele de Stat cît și a persoanelor care veneau în inspecție în penitenciar.

ii- Prin acțiunea criminală ușa zisa demascare am omorît mai mulți deținuți prin tortură și maltratare la care au fost supuși.

i2 - Am desorganizat serviciul medical din penitenciar și l-am deinformat, astfel că am lipsit de asistență medicală pe deținuții pe care noi îi băgam în acțiunea criminală - ușa zisa demascare și îi torturam.

i3 - Prin acțiunea noastră criminală și influență pe care o aveam în aparatul adăpostului penitenciarului, am organizat întreaga activitate a tuturor deținuților și chiar am înlocuit funcțiile ce le îndeplineau anumiți gardieni, iar unii din gardieni chiar au fost mutați din penitenciar la alte penitenciare.

i4 - În unitatea productivă, am organizat să fie o singură conducere compusă din legionari. - Prin intervențiile ce le-am făcut la adăpostul penitenciarului și biroul de inspecție au fost înlocuiți unii gardieni și maiștri, cu deținuți legionari pe care noi îi pregătisem ca informatori. - Acești deținuți pe care noi îi propuneam în locul celor pe care voiam să-i înlocuim îi prezentam ca specialiști, în realitate acești deținuți nu [redacted] puteau să lucreze în producție și produceau perturbații în producție.

Iuschi Mihai

i5 - Pentru lotările de deținuți care erau transferați la colonii de muncă, noi pregăteam conducerea lotului pe linie informativă și le dam ordine și directive cum să acționeze acolo unde erau transferați. -

Semnătura,
Liviuschi Mihai.

Urmare : Am organizat ~~[illegible]~~ și am luat parte la bătaia și torturarea deținuților în diferite camere din penitenciar.

Deținuților care s-au eliberat din închisoare le-am dat ordin ca să nu divulge organelor de securitate despre acțiunea criminală pe care o ducem în penitenciar și pe care au dus-o ei și tot odată le dam ordin ca să se ofere ca „informatori" ai organelor de Securitate.

Să i-a legătură oferă cu legionari spioni care acționau și să-și ducă activitatea de informare și de spionaj. - Să se informeze despre ceilalți legionari și elemente care activau în alte organizații subversive și reacționare din țară. - Sub mască de informatori ai organelor de Securitate, să acționeze pe dacă fire, adică să de-a unele informații fără importanță prea mare organelor de Securitate, iar informațiile importante și necesare organizației să le predea agenturii legionare de spionaj din țară. -

- Am amenințat cu moartea pe deținuții pe care îi băgau în acțiunea de tortură și maltratare dacă vor vorbi despre acțiunea din penitenciar față de persoanele din adăpostul penitenciarului, de Securitate sau dacă vor fi anchetați.

Am interzis deținuților ca să i-osă la raportul organelor de adăpost, ci să raporteze șefilor de camera pe care noi îi numisem în fiecare cameră, în felul acesta acțiunea noastră nu putea să fie cunoscută. -

După aducerea deținutului legionar Țurcanu Eugen în penitenciarul Gherla, la unitatea productivă am organizat sabotaj-

Semnătura,
Lupuschi Mihai.

c. 5663.

Urmare: Întrebare: Cum ați organizat acțiunea criminală în penitenciarul Gherla și cine au luat parte la organizare?

Răspuns: Acțiunea legionară criminală în penitenciarul Gherla, a fost organizată de către deținutul legionar Popa Alex împreună cu deținuții: Serbănescu Cristian Saul, Bogos Cluș, Pușcașu Vasile, Nistei Alexandru, Ionescu P. Cluș și Subsemnatul, iar din august 1957 a participat și deținutul legionar Țurcanu Eugen, din al cărui ordin noi am organizat prima la aducerea lui, acțiunea.

Organizarea acțiunii legionare-criminale în penitenciar am făcut-o prin întocmirea unui plan al acțiunii. Am propus Biroului de inspecție, Slt Sucegan Slt Avădanei și directorului Gheorghiu, înlocuirea deținuților care dețineau funcții active în penitenciar și în unitatea productivă, cu deținuți legionari și alți deținuți pe care noi îi pregătisem ca informatori în penitenciarul Pitești și la Gherla.

Am cerut Slt-ului Sucegan Gheorghe și ne-a pus la dispoziție la etajul III două camere în care noi am organizat acțiunea criminală de recrutarea de informatori prin bătăi și torturarea deținuților ca să-și facă ușa zisa demascare.

Am pregătit pentru acțiunea de terorizarea deținuților, un număr de 10 deținuți care au condus acțiunea în camerile Nr. 102 și 103, acești deținuți au fost pregătiți la începutul acțiunii, de către deținutul Popa Alex și Subsemnatul.

Deținuții pe care i-am pregătit la începutul acțiunii sînt: Voiu Ion, Sindilaru Aurel, Poporici Cornel, Popescu Gheorghe, Morărăscu Vicențiu, Romanescu Grigore, Pătroiaș Ioan, Botez Octav, Gibureac Traian, Ionescu Gheorghe, Predescu Rica.

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare : Am organizat o echipă de informatori dii deținuți care făceau pe sanitari în penitenciar. Din această echipă de informatori sanitari au făcut parte următorii deținuți: Roșu - - - - -, Țiganu Mihai, Călinici Vladimir, Ungureanu Dumitru, Cibureac Traian, Bufan Pavel și Firea Gheorghe. Dela aducerea în penitenciarul Gherla a deținutului legionar Furcanu Eugen, au mai fost băgați în echipa de informatori sanitari și deținuții: Popescu Aristotel, Cușa Gheorghe, Pop Cornel, Zaharia Șt Nicolaie, Furcanu Eu.

Deținuții informatori din echipa sanitară (Livinschi fost Mihai) aveau misiunea să-i semnaleze pe Popa Alexandru și Meter Alex, starea de spirit a tuturor deținuților ce erau aduși în penitenciar. - Să facă legăturile pe linie informativă între șefii legionari deținuți și conducătorii acțiunii, între deținuții din camerele de izolare și legături cu deținuții din celelalte organizații subversive.

Mai aveau misiune de a se interesa despre problemele de spionaj din țară și dela deținuți spioni din alte țări. - Lansau zvonurile care erau dictate de către Popa Alex, în rândul deținuților nou aduși în penitenciar. - Despionau pe deținuții informatori ai organelor de ordine în fața șefilor legionari și a deținuților spioni. -

Deținuții informatori din echipa sanitară i-am folosit la furtul de medicamente dela farmacia penitenciarului, făceau după indicațiile date de deținuții Popa Alex și Furcanu Eugen rețete de medicamente pe care le prezenta doctorului penitenciarului Borbos Fiorel, care aproba medicamentele. -

Am folosit pe deținuții informatori din echipa

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare : sanitară la falsificarea diagnosticelor ce le puneau deținuților care erau omorîți prin acțiunea de tortură la care noi îi supuneam. - Aceste diagnostice le falsificau împreună cu medicul penitenciarului Bârbos Viorel, pentru a nu fi descoperite adevăratele cauze care au dus la moartea deținuților.

Ivănuschi Mihai.

Întrebare : - Continuare - 22 iunie 1954 -

Cum ați desorganizat și deformat serviciul medical din penitenciarul Gherla și ați lipsit de asistență medicală pe deținuții pe care îi torturați ?

Răspuns : Desorganizarea serviciului medical din penitenciarul Gherla am făcut-o în felul următor : creînd pe lîngă infirmerie o echipă sanitară, deținuții pe care noi îi numiseam ei erau aceia care propuneau cu știrea noastră pe deținuții care să fie scoși la vizita medicală, unii bolnavi, iar alții care nu erau bolnavi. - Pentru aceștia se luau medicamente de către echipa sanitară și erau duse de noi care conduceam acțiunea criminală, șefilor bojenari deținuți și acelor deținuți care erau de acord cu acțiunea noastră criminală. -

Deținuții care erau într-adevăr bolnavi și cei care erau torturați și aveau diferite infirmități de pe urma bătăii și maltratării noi îi băgam în camere de izolare și deci nu puteau să iasă la vizita medicală s-au să raporteze să li se dea medicamente. - În felul acesta deținuții erau lipsiți de asistență medicală și lăsați să moară. -

În acțiunea noastră criminală din penitenciar, am fost sprijiniți de către doctorul Bârbos Viorel, cu care am intrat în legătură prin deținuții din echipa sanitară și care erau prieteni de ai lui cum au fost : Rește - - - - și Popescu Aristotel și prin deținuții Vaida Iulian cu care era deosebeni prieten și prin deținutul

Semnătura,
Ivănuschi Mihai.

Urmare : Fețeanu C. Gheorghe. - Doctorul Barbos Viorel, ne-a dat voie ca să facem lucrările de birou ale serviciului medical care constau din : fișe individuale pentru fiecare deținut în ce privește situația sanitară a deținuților. Am efectuat lucrările de contabilitate în ce privește intrările și ieșirile cît și repartizările de medicamente. -

Dezinformarea serviciului medical din penitenciar o făceam în felul următor : fără să prezentăm pe deținuți la infirmerie noi prin echipa sanitară scoteam să fie scoși la muncă unii deținuți. - Ceream prin echipa sanitară care prezenta doctorului Barbos Viorel vreo deținuți care să-fie scutiți de muncă și dînsul fără să-i vadă pe deținuți dacă sînt bolnavi sau nu, dădea scutirile cerute de noi. -

Întrebare : Cum ați fost sprijiniți în acțiunea voastră criminală de către doctorul Barbos Viorel - ce servicii vă făcut ?

Răspuns : În acțiunea noastră criminală din penitenciarul Gherla, am fost sprijiniți de către doctorul Barbos Viorel în felul următor : a intervenit la administrația penitenciarului și ne-a pus la dispoziție o cameră pe care am folosit-o pentru consultarea deținuților și pentru medicamentele necesare. Această cameră a fost la început la No. 131 - apoi la No. 88 - No. 129 și am înființat o cameră și în unitatea productivă. Am creat această cameră pentru ca să putem în lipsa doctorului să facem tratamentele ce erau necesare unor deținuți torturați. - Doctorul Barbos Viorel ne da medicamente în stocuri mari și cerea ministerului tot ce aveam nevoie.

La propunerea noastră prin echipa de deținuți care o făceau pe sanitarii, doctorul Barbos Viorel, cînd se făceau transferări de deținuți la colonii de muncă, el îi oprea în penitenciar intervenind în

Semnătura,
Fărnuschi Mihai.

(356) ~~359~~ 356

Urmare: infermerie ca „bolnavi". Astfel erau oferiți în penitenciar șefii legionari și prietenii dinsului care erau deținuți. - Doctorul Bârbos Viorel mea transmis informații în penitenciar din oară și dela familiile deținuților Vaida Iuliu și Popescu C. Gheorghe pe care îi chema în infermerie și le comunica știri dela familie. -

Ne-a nimerit scrierea acasă a unor deținuți - dinsul ne făcea rost de medicamentele de care aveam nevoie și noi ne prezentam cu ele la Biroul inspecției sld Rădănei și Sucegan Gheorghe, dela care primeam cărți poștale și scriam acasă, ținând legătura cu familiile. -

Doctorul Bârbos Viorel, a pus diagnostice false deținuților care erau omorîți de noi prin acțiunea de asa zisă demascare și prin tortură. -

Știu că doctorul Bârbos, a pus diagnostice false deținuților pe care i-am omorît prin tortură: Simpa Ion, Dinubu Gheorghe, Radovan Alex, Popescu ~~Dumitru~~ Petre, Dumitru Vasile, Dincă Alexandru, Dimcev Serafil, Cristea Ion, Morghita Iosif, Sălăjan Pamfil, Vijeală Fratele lui Vijeală Cristache și alții. -

Întrebare: Pentru ce punea doctorul Bârbos Viorel ~~punea~~ diagnostice false deținuților pe care voi i-ați omorît?

Răspuns: Știu că doctorul Bârbos Viorel era în legătură cu deținutul Popa Alex pe linie acțiuni pe care voi o duceam în penitenciar. - Diagnosticile false le punea deținutului pentru ca să acopere acțiunea noastră criminală și de spionaj din penitenciar.

Știu că doctorul Bârbos Viorel, avea legături pe linia medicală și de spionaj din penitenciarul Gherla, în orașul Cluj; aceste legături între deținuții șefi legionari.

Semnătura,
Lisinschi Mihai.

Lisinschi M.

Urmare : și Borbosu Viorel, erau stabilite mai dinainte de către șefii legionari deținuți în penitenciar.-
La încarcerarea noastră în penitenciarul Gherla, deținutul Popa Alex, a organizat echipa de informatori sanitari și prin ei a intrat în legătură doctorul Borbos Viorel.- Deținutul Popa Alex a luat legătura directă cu doctor Borbos Viorel în luna septembrie 1950.

Știu că deținutul legionar Popa Alexandru prin deținuții din echipa sanitară; Jianu Mihai, Călinici Vladimir, Ungureanu Ștefan și mai târziu și prin deținutul Sălăjan Pamfil și Liberea Traian, a dat informații doctorului Borbos Viorel.-
Informațiile pe care le-a dat erau despre viața legionară ce se ducea în penitenciar, starea de spirit a deținuților din penitenciar și despre producție.-

Pe linie informativă știu că doctorul Borbos Viorel a mai avut legături și cu deținuții Serbănescu Cristian Paul și Jamescu C. Cluj, care îi predau informații din ordinul deținuților Popa Alex și Matei Alex.

Aceste informații au fost date doctorului Borbos de le-a dus în Cluj unde era stabilit un centru de informații.

Despre legăturile doctorului Borbos Viorel pe linia spionajului din penitenciar în orașul Cluj știu dela deținuții Popa Alex, Puiescașe Vasile, Serbănescu Cristian Paul, Nichitoaie Mihai, Jamescu C. Cluj.

Livinschi Mihai

Întrebare : - Continuare 23 iunie 1954 -
Declară dta cum ați organizat activitatea legionară în rîndul deținuților din penitenciarul Gherla și cine au participat la acțiunea de organizarea activității legionare?-

Semnătura,
Livinschi Mihai.

Urmare: Răspuns: Activitatea legionară în rîndul deținuților din penitenciarul Gherla, am organizat-o la început pe camerele dela etajul III-dela camera 102 pînă la No 107.

După ce am luat legătură cu șefii legionari deținuți, care conduceau activitatea legionară și informativă din penitenciar, am organizat activitatea legionară-informativă pe întreg penitenciarul Gherla după formele și metodele dela penitenciarul Pitești.—

Am organizat în ficare cameră doi deținuți, cîte un comitet și am numit șefi de camere.

La organizarea activității legionare și informative am folosit și deținuți din celelalte organizații subversive care trecuseră prin acțiunea de așa zisă demascare dela Pitești.- Acești deținuți fusese recrutați și pregătiți ca informatori și provocatori de către noi în penitenciarul Pitești, iar în penitenciarul Gherla au acționat împreună cu noi la acțiunea criminală pe care am dus-o!—

Activitatea legionară în rîndul deținuților a fost organizată cu ședințe legionare, raport de activitate, după sistemul legionar.- Așa pregătit deținuți din celelalte organizații subversive ca legionari și informatori.-

Au fost pregătiți deținuți ca să conducă activitatea legionară, informativă dela camerele dela etajul III și să conducă acțiunile de sabotaj în unitatea productivă din penitenciar.

Paralel cu organizarea activității legionare în rîndul deținuților, am organizat un serviciu de informații legionar în penitenciarul Gherla care a acționat sub conducerea noastră.—

La organizarea activității criminale-legionare-informative și de sabotaj în penitenciarul Gherla au luat parte deținuți: Crețu Eugen, Cristea - - -, Predoaica Marin, Popa Alexandru Grama Octavian, Șerbănescu Cristian Paul, Pușcașu Vasile, Matei Alex, Bogos Ctin, Gîrnăceanu Mircea, Hranca Octavian.

Semnătura.
Livinschi Mihai.

Urmare: Sandu Mihai, Subsemnatul, Andronache Vasile, Țelea Simion, Iosif & Iosif, Negrilă Viorel, Saru Traian, Hogescu Alex și deținuți din echipa sanitară; Pogescu Aristotel, Călinici Vladimir, Jianu Mihai, Zaharia Nicolaie, Ciburcac Traian, Pop Cornel, Ungureanu Ilie, Sălăjan Faufil și alți deținuți.

Întrebare: Sub ordinul cui ați organizat activitate legionară în rîndul deținuților?

Răspuns: Activitatea legionară în rîndul deținuților din penitenciarul Gherla, am organizato din ordinul deținutului legionar Turcanu Eugen.

În penitenciarul Gherla după ce ne-am informat despre situația deținuților și văzînd că ei erau organizați și duc activitate legionară, am stabilit un plan de acțiune pe care l-am prezentat Biroului de inspecție Slt Sucegan Gheorghe prin deținuții Popa Alexandru și Nate Alexandru, care conduceau acțiunea informativă.

Am prezentat Biroului de inspecție, Slt Sucegan Gheorghe și Ștefan Avădanei situația din rîndul deținuților legionari, că sînt organizați și duc activitate legionară. În scopul acțiunii noastre criminale, am cerut Biroului de inspecție ca să ne dea dezlegare să organizăm noi pe deținuți să ducă activitate legionară pe care să o conducem noi și să ne dea posibilitate de a avea libertate mai mare în penitenciar.

Acest plan de acțiune l-am prezentat sub forma că vom putea să scoatem mai ușor informații dela deținuți pentru Biroul de inspecție.

După circa două luni dela încarcerarea noastră în penitenciarul Gherla și dela propunerea pe care am făcut-o Biroului de inspecție, prin luna august 1950, Slt Sucegan Gh. ne-a dat aprobare prin deținutul Nate Alex, ca să organizăm și să conducem activitatea legionară

Semnătura,
Livinschi Mihai.

(358) ~~361~~ 358

Urmare: și informativă în rîndul deținuților din penitenciarul Gherla.

Avînd această aprobare din partea Biroului de inspecție a Sfatului Sucevan Gh ca să organizăm și să conducem activitatea legionară în penitenciar, cît și acțiunea informativă, sub acoperirea Biroului de inspecție am dus acțiunea criminală asupra deținuților din penitenciar.-

Știu că acești inspectori din partea Direcției Generale a Penitenciarelor care veneau în inspecție în penitenciarul Gherla, cunoșteau că noi duceam activitate legionară și informativă în penitenciar.- Aceste persoane știu că sînt dnul Lt Col Czeller - - -, Comandantul Marin, Colonel Șepeanu Tudor pe care l-am văzut în haine civile, în penitenciar, Lt Vasescu - - - - -, inspector Jonescu - - - - inginer Oblu.-

Livinschi Mihai

Arestatorii:
Ioan Albrechtsen

Semnătura.

Data în fața mea a
Nicolae Ioana Nicolae
4.07.1954

362

Urmare:

Declarație

359

Subsemnatul Livinschi Mihai născut în comuna Bucium satul Vișan jud. Iași la 26 Iunie 1926 fiul lui Mihai și Elena cu ultimul domiciliu în Iași str. Vr. C.I. Parfon nr 165 fost student condamnat la 7 ani închisoare corecțională pentru crimă de uneltire împotriva ordinei sociale declar următoarele în legătură cu încadrarea deținuților din celelalte organizații subversive în organizația legionară în timpul cât am fost deținut în penitenciarul Ghencea de la 6 Iunie 1950 până în Aprilie 1952 când am fost transferat în penitenciarul Jilava.

Am fost încadrați următorii deținuți: Dinghiș Vihgil cond 2 ani eliberat din Ghencea în 1951, Ștanu Vasile din organizația „Național creștină cond 10 ani, Andrei Gheorghe cond 10 ani din organizația colonelului Arsenescu, Hachenguelner Ion condamnat 10 ani din organizația Național Creștină, Margareta Iosif cond 10 ani pentru spionaj decedat în Aprilie 1952 Bazăr Gheorghe condamnat 25 ani muncă silnică, Bănuță Vasile fost țărănist, Bourceanu Vasile condamnat 10 ani fost țărănist, Chiriescu Ion condamnat 7 ani fost țărănist, Cabu Isidor condamnat 10 ani din organizația Cazian, Vasilache Anatolie condamnat 10 ani org. Cazian, Neculeanu Victor cond. 3 ani din org. Garda Albă, Potecaru Ion cond. 7 ani fost în organizația, P.R.M. (garda albă). Dumitriu Lucu cond. 2 ani eliberat în 1952 Ghencea Adrian cond. 10 ani din org. Cazian. Vandor Fabian cond. 20 ani m.s. din organizația Național creștină, Ionescu Constantin fost ranchiu condamnat 25 ani din organizația Carlaont, Mandiu Marin cond. 25 ani și alți deținuți pe care momentan nu mi-i amintesc. Până în luna Septembrie 1951 ca metode de pregătire și încadrarea a celorlalți deținuți în org. legionară au fost întrebuințate următoarele: în camere se

Semnătura.
Livinschi Mihai

Urmare:

organiza activitatea legionară de către un șef legionar care era numit de Popa Alexandru, se căutau căutere legionare se faceau mugăriuni în comun deținuți erau organizați pe familii legionare, la data acestor directive au mai contribuit și alți șefi legionari din penitenciar ca: Tabau Ștefan, cond. 7 ani, Ghiuța Octav cond. 8 ani, Ionescu G. Const cond. 7 ani Ipătescu și subsemnatul. Pe particul de muncă de pe lângă penitenciar se recrutau elemente care erau apoi izolați în camerele dela etajul III pentru organizarea și încadrarea lor în activitatea legionară și de asa zisă „demascare" ce se ducea la etajul III. După venirea lui Țurcanu Eugen din August 1951 începe o activitate legionară fățișă adică făcându-se ședințe după sistemul legionar practicat afară. Au fost numiți de către Țurcanu Eugen cond. 7 ani pentru crimă de uneltire împotriva ordinei sociale ca mai toți șefi legionarii care aveau misiunea să organizeze activitatea legionară: Jurchiana Constantin cond. 15 ani, Năstăsescu Alexandru cond. 15 ani, Pop Ioanel cond. 20 ani, Țurcan Ion cond. 7 ani Zaharia Ilie Nicolae din org. Național creștină, Voinea Octavian cond 25 ani muncă silnică pentru spionaj, Ipătescu Constantin cond. 25 ani, Dragoș Voinic condamnat pentru spionaj. Comșa Ștefan cond. 20 ani. Știu că s'au ținut ședințe legionare în dosul depozitului de cherestea din penitenciar ședință condusă de Comșa Ștefan acesta mi-a fost raportat de către Păcurar Teodor. La camera 99 s'a dat legământul (jurământul) legionar lui Petrescu Ion Gilu de către Popescu C. Gheorghe, Năstăsescu Alexandru a dat jurământ și raportul de activitate sefului legionar Gabrageu Neculai cond. muncă silnică pe viață. Țurcanu Eugen a stabilit împreună cu Popa Alexandru

Semnătura,
Livinschi Mihai.

3663

3611

rmare:

un plan de activitate pentru desfășurarea acțiunilor legionare din penitenciarul Ghencea. Știu că Țurcanu Eugen a dat directive în legătură cu desfășurarea activității legionare în penitenciarul Ghencea la camera nr 92 lui Țurcanu fost cond. 7 ani Zaharia Șt. Nicolae și Gop Cornel care fusese numiți de Țurcanu să o facă pe sanitari, adică au făcut parte din așa zisa, echipă sanitară. Subsemnatul am asistat la discuțiile pe care Țurcanu le-a avut cu acești șefi legionari. Ca dispoziții legionare cei amintiți mai sus am primit dela Țurcanu E. următoarele: „Să facă legătura și să comunice ordinele de activitate legionară între deținuți din camere și cei care erau la muncă în unitatea productivă. Să țină legătura cu Țurcanu E prin subsemnatul care îl anunțam ori de câte ori cei amintiți aveau să-i raporteze ceva sau ceream noi instrucțiuni. Trebuiau ca cei amintiți adică, Țurcanu, Zaharia, Gop Cornel să organizeze toate legăturile între șefii legionari și apoi între ceilalți șefi deținuți, țărăniști, liberali (ștersă) să fie o unitate a tuturor deținuților iar ca șefi trebuiau arătați în penal. Ghencea Dragoș Florin, Opișan Constantin și (subliniat de mine) Liviuschi M. Păthaș Neculai, care trebuiau să conducă activitatea în penitenciar la directivele lui Țurcanu Eugen și Gopa Alexandru.

Declar aceasta susțin și semnez ne silit de nimeni și fiind adevărul. — Liviuschi Mihai.

Asupra celor declarate de mine în prezenta declarație.

Liviuschi Mihai

7 iulie 1954

Semnătura,

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SERVICIUL ÎNCHISORI

Nr. 72 ~~364~~
Din 22.07.54

361

Certificat medical

Subsemnatul Cpt. Ș. Pod Beniamin

Medic M. A. I. certific că:

Arestatul Livinschi Mihai este

complet sănătos

suferă de Distonie neurovegetativă

și este

și nu este

MEDIC M. A. I.,

C.N.S.A.S.

c. 827

~~365~~

362

r.

FIŞA PERSONALĂ

ntocmită de Direcţia, Serv. Judeţean

Numele şi prenumele: Lupuşoru Mihai Neluţă

Cu porecla:

Nume falş:

Semnătura infractorului: Lupuşoru Mihai

Felul infracţiunii:

Ocupaţiunea: fost student la fac. de drept din Iaşi

Origina socială: muncitor

Apartenenţa politică: legionar din 1940

Avere: nu posedă

Vârsta: 28 ani

Anul naşterii, comuna, judeţul, ţara: 1926 în com. Bricenii Reg. Iaşi

Ultimul domiciliu: comuna, judeţul, ţara: Iaşi Str. Locale 165

Domicilii anterioare

Naţionalitatea rom.

Cetăţenia rom.

Religiunea ortodox

A fost

Fotografiat de

Clişeul Nr.

Dactiloscopiat de

Studii: 8 cl. liceu teoretic

Limba ce posedă: română, germană, fr.

Situaţia militară: neterminată

Specialitatea ca infractor:

Starea civilă	Expunerea rezumativă a infracţiunii
Tatăl Mihai	
Mama Elena	
Soţ-(ţia) —	
Copii —	
Rude 2 fraţi 1 soră mici la mama lor Ecaterina	

Formula dactiloscopică:

FOTOGRAFIA

C.N.S.A.S.

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1 cm. 72
f. mic, mic, mijlociu, înalt, f. înalt.

2. Corpolenţa potr.
slab, svelt, potrivit, bine făcut, mare.

3. Faţa { culoarea roşă / forma ovală
culoarea: roză, palid, brună.
forma: rotundă, ovală, patrată, plină sau slabă

4. Fruntea mare
mică, mijlocie, mare, turtită, plină sau slabă

5. Părul { chelie / culoarea castanie
ondulat, neted, chelie.
culoarea: blond, roşu, castaniu, negru, sur, alb.

6. Ochii albaştri
albaştri, cenuşii, galbeni, portocalii, castanii deschis, castanii închis, particularităţi.

7. Sprâncene { forma arcuite / culoarea castanii
forma: drepte, arcuite, îmbinate.
culoarea: se notează când diferă de a părului capului.

8. Nasul { profil drept / faţa
pirectilin, concav, convex.
f. drept, ondulat, turtit, seobit, boltit.

9. Gura mică
mică, mijlocie, mare, buze groase, subţiri, resfrânte.

10. Bărbia lată
subţire, lată, dublă, cu gropiţă

11. Urechile mari
mici, mijlocii, mari, depărtate, lipite, găurite.

12. Semne particulare
cicatrice, pigmentări ale pielei, tatuaj, fracturi, anchiloze, picioare în X sau O, ghebos, amputări, etc.
cicatrice pe degetul mare dela mana stangă, rapită în amputată.

Legături politice	Caracterizări speciale asupra individului
	Legionar fanatic si sadic. In majoritatea timpului cit a fost arestat a mintit cautind să diminueze rolul său în banditesc pe care la avut în actiunea criminală întreprinsă de legionari în penitenciar

Impresiunile digitale a mânei stângă

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic

386

363

Data arestării şi comportarea la arestare	Rezultatul percheziţiei		Antecedente	Condamnat Prin sentinţă sau decizie
				Locul unde se execută pedeapsa

Observaţiuni şi note oficiale

Semnătura celui ce a făcut foaia

Mr. Toma Nicolae

Sigiliul

Semnătura ofiţerului de poliţie unde s'a fotografiat şi dactiloscopiat

Sigiliul

Impresiunile digitale a mânei drepte

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic

C.N.S.A.S.

268
364

REFERAT

(de încheiere a cercetărilor)

Data 26 iulie 1954

In urma studierii dosarului de anchetă Nr. deschis împotriva arestatului Dumitrescu Dan
(numele şi pronumele)
am constatat că activitatea criminală a arestatului Dumitrescu Dan
(numele şi pronumele)
este dovedită prin materialul rezultat din cercetările preliminare, iar ca urmare dispunem încheierea cercetărilor din dosarul de faţă şi transmiterea dosarului de acuzare al Dumitrescu Dan
(numele şi pronumele arestatului)
prin Procuror, la instanţa de judecată.

Cuprinsul prezentului referat va fi adus la cunoştinţa arestatului.

Semnătura anchetatorului.

Gh. [illegible]

„DE ACORD"
Şeful Organului de anchetă
Toma Nicolae

Am luat cunoştinţă de conţinutul prezentului referat.

Semnătura arestatului.
Dumitrescu Dan.

Data 27 Julie 1954.

C.N.S.A.S.

~~369~~

(363)

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul DUMITRESCU DAN, fiul lui TUDOR şi VERONICA, născut la 19 Octombrie 1922 în Iaşi, fost student cu ultimul domiciliu în Iaşi str. Săvescu Nr.12 la arestare se afla fugar în comuna Lucăceşti - Bacău.-

27, 28, 31 August 1953
Ploeşti
Interogatoriul a început la ora 12,3o

INTREBARE

Când şi cine a organizat în penitenciarul Suceava aplicarea noii tactice de activitate legionară, de spionaj şi informaţii, prin aşa zisa reeducare ?

RASPUNS

După terminarea anchetelor, pe la 15 August 1948 şefii legionari foşti conducători de judeţe, văzând că erau arestaţi un număr mare de legionari, au pus problema cum putem să salvăm mişcarea legionară şi legionarii ce se aflau arestaţi. COBALAS NICOLAE, comandant legionar care dirija activitatea legionară în penitenciar, a hotărît în discuţiile ce le-a avut cu şefii legionari POPESCU TUDOR, BOGDANOVICI ALEXANDRU şi fostul procuror AMBROZIE ca să organizeze un comandament legionar care să dirijeze întreaga activitate legionară din penitenciar.-

Organizarea comandamentului legionar s'a făcut cu legionarii mai vechi şefi de judeţe şi regionale şi cu legionarii care erau şefi, capi de lot legionar şi aveau alţi le-

370

365

gionari sub ordinile lor. Stiu că din comandamentul legionar au făcut parte următorii şefi legionari COBALAS NICOLAE, POPESCU TUDOR, profesor IRION, AMBROZIE fost procuror, preotul TATULEA, DANES REMUS, GHERASE AUREL, BOGDANOVICI ALEXANDRU avocat PASLARU NICOLAE, TAUTU VLADIMIR, avocat BUDAI, MOISIU DUMITRU, TURCANU EUGEN, MARTINUS ALEXANDRU, preot PASIARU NICOLAE, MIHUT GHEORGHE, PIVIU GHEORGHE, subsemnatul DAN DUMITRESCU şi alţi şefi legionari.-

După formarea comandamentului legionar în luna Septembrie 1948, am ţinut o şedinţă unde au luat parte comandanţii şi şefii legionari arestaţi din penitenciarul Suceava. TURCANU EUGEN, BOGDANOVICI ALEXANDRU, GHERASE AUREL MARTINUS ALEXANDRU şi MORAVSCHI STEFAN care studiaseră situaţia legionarilor din penitenciar, au propus să trecem la aplicarea unei noi linii tactice în activitatea legionară care se va numi "reeducare" La şedinţă au vorbit TURCANU EUGEN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU care au arătat scopul aplicării acestei noi linii tactice în activitatea legionară pe care s'o ducem pentru a salva mişcarea legionară. Au arătat că prin această acţiune, aşa zisa reeducare, vom pregăti legionarii din penitenciar pe linie legionară de spionaj şi informaţii. Pentru pregătirea legionarilor să fie folosiţi acei şefi legionari şi toţi legionarii care activaseră sau au avut legături pe linia spionajului. TURCANU EUGEN a arătat că va fi organizat în penitenciarul Suceava un serviciu de spionaj şi informaţii al mişcării legionare care va lucra organizat prin reţele conduse de către şefii legionari care pregătesc pe ceilalţi legionari pe linie de spionaj şi informaţii.-

La propunerea lui TURCANU EUGEN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU s'a organizat un comitet de conducere al noii acţiuni legionare, aşa zisa reeducare, din care să facă parte legionarii care au fost membrii în P.C.R. şi legionarii care la anchetă, în declaraţiile lor au apărut că au fost "sinceri" declarând activitatea lor legionară şi a altor legionari.-

In comitetul aşa zisei reeducări au fost stabiliţi să facă parte şefii legionari TURCANU EUGEN, MORAVSCHI STEFAN care fuseseră în P.C.R. iar BOGDANOVICI ALEXANDRU, GHERASE AUREL şi MARTINUS ALEXANDRU pentrucă la anchetarea

378

lor, declaraseră mai mult decât ceilalţi legionari. Aceşti legionari prin poziţia lor faţă de anchetă şi apărând că ei au început "reeducarea" au putut să câştige mai uşor încrederea organelor de stat din penitenciar.-

367

TURCANU EUGEN a spus în şedinţa comandamentului legionar, că el nu va apare în faţa organelor de stat ca conducător al acţiunei de aşa zisă reeducare, pentrucă trebue să organizeze sistemul de legătură în penitenciar între loturile de legionari, comitetul aşa zisei reeducări şi comandamentul legionar şi să întărească legăturile cu organele de stat din penitenciar pentru ca să nu fie descoperită noua tactică de activitate legionară şi să culeagă informaţii dela organele administraţiei penitenciarului.-

In vederea asigurării noii acţiuni legionare, ca să nu fie descoperit adevăratul ei caracter şi scopul pentru ce am organizat această aşa zisă reeducare, TURCANU EUGEN a propus ca să se întrerupă orice legătură între legionarii care intră în aşa zisa reeducare şi legionarii pe poziţie legionară, legăturile urmând să fie ţinute prin TURCANU EUGEN care făcea pe informatorul organelor ad-ţiei penitenciarului şi era şi planton şi prin legionarii pe care TURCANU i-a stabilit ca să facă pe agenţii de legătură în penitenciar.-

Toţi şefii legionari din comandament au fost de acord cu aplicarea acestei noi tactice de activitate legionară şi metodele propuse să fie folosite pentrucă vedeau posibilitatea salvării mişcării legionare.-

COBALAS NICOLA şi tot comandamentul legionar, împreună cu comitetul aşa zisei reeducări, au stabilit ca să fie adusă la cunoştinţa organelor de stat, începerea noii acţiuni de reeducare a legionarilor. Această înştiinţare s'a stabilit ca să fie făcută pe două căi TURCANU EUGEN pe linie informativă pentrucă făcea pe "informatorul" organelor administraţiei penitenciarului iar BOGDANOVICI ALEXANDRU în calitate de conducător al acestei noi acţiuni de aşa zisă reeducar

Faţă de organele de stat, noua acţiune legionară aşa zisa reeducare, a fost pregentată în mod fals, că unii legionari în urma anchetelor şi-au dat seama că întreaga mişcare legionară a fost descoperită şi arestată. Că ei au devenit conştienţi că prin activitatea lor au greşit faţă de regimul de democraţie şi faţă de clasa muncitoare pentrucă au mers

374
368
369

pe un drum greşit şi cer ca să se reabiliteze făcându-şi "reeducarea" Aceasta era poziţia subversivă adoptată faţă de organele de stat pentru a nu fi descoperită adevărata activitate legionară de spionaj şi informaţii ce se ducea sub masca aşa zisei reeducări.-

Stiu că TURCANU EUGEN la şedinţa comandamentului legionar şi-a luat misiunea ca prin legăturile pe care şi le face cu organele administraţiei penitenciarului, el va păstra secretul noii acţiuni legionare iar prin pregătirea legionarilor ca spioni şi informatori, pe care îi va prezenta organelor administraţiei penitenciarului ca să facă pe "informatorii" va desinforma organele de stat, ca să nu poată descoperi adevărata activitate legionară ce se duce sub masca aşa zisei reeducări şi eă va dirija pe aceşti legionari în sensul ce anume informaţii să fie date organelor administraţiei penitenciarului.-

Legionarii recrutaţi şi pregătiţi de către şeful legionar TURCANU EUGEN ca să facă pe "informatorii" organelor administraţiei penitenciarului Suceava, au fost LIVINSCHI MIHAI, COMLARCIUC GHEORGHE, PUSCASU VASILE, GRIJINCU PETRE, GRAMA OCTAVIAN, profesor ROTUNDU şi SAVIN ILIE. Aceşti legionari care erau sub conducerea lui TURCANU, desinformau organele administraţiei pentrucă ei în realitate erau curierii şi agenţii de legătură ai serviciului de spionaj şi informaţii al mişcării legionare organizat în penitenciarul Suceava.

28 August 1953.

Urmare.

După formarea comandamentului legionar şi stabilirea aplicării noii linii tactice legionare, activitatea legionară am dus-o în felul următor. Fiecare şef legionar cap de lot a primit ordin ca să organizeze activitatea legionară în lotul de legionari ce-l avea sub conducerea lui. Am împărţit legionarii pe categorii, pe cei care trebuia să-i pregătim şi pe cei care-i foloseam la pregătirea c lorlalţi. Am selecţionat legionarii din grupuri pentru ca unii să fie pregătiţi pe linie de spionaj şi informaţie.-

Din fiecare lot de legionari arestat în penitenciar, şeful de lot stabilea pe legionarii care să intre să activeze pe noua linie legionară, aşa zisa reeducare iar

ob. 375
369

comitetul aşa zisei reeducări se ocupa de pregătirea acestor legionari ca să ştie să facă pe "reeducaţii" adică să joace teatru în faţa administraţiei penitenciarului şi faţă de ceilalţi legionari pentru a nu se demasca că ei acţionează pe liniea de spionaj şi informaţii pentru mişcarea legionară.-

Subsemnatul care eram şeful lotului legionarilor din Bacău, am recomandat pe următorii legionari ca să treacă la activitate pe noua linie legionară, aşa zisa reeducare : DORNEANU, fost locotenent, VARGA ANDREI, LICHI VICTOR, LUPU VASILE, BELAXIU NICOLAE, BERZA VASILE, EFTIMESCU PASCALE şi VACERU. A fost în aşa zisa reeducare şi BERZEA EUGEN şef legionar, însă supă un timp din ordinul lui subsemnatul, MATEI MIRCEA şi PASLARU NICOLAE s'a retras din "reeducare" pentrucă era nevoie de el ca să se ocupe de pregătirea legionarilor F.D.C. din Bacău pe linie de spionaj şi informaţii.

Despre retragerea lui BERZEA EUGEN dela aşa zisa reeducare, subsemnatul am anunţat personal pe LIVINSCHI MIHAI care era curier, agent de legătură şi informator pentru ca să înştiinţeze comitetul aşa zisei reeducări.-

Menţionez că toţi legionarii care erau stabiliţi să treacă în activitate pe noua linie legionară, aşa zisa reeducare, adică pe linia de spionaj şi informaţii, în primul rând aceşti legionari erau pregătiţi de către şefii lor legionari care erau capi de lot şi făceau parte din comandamentul legionar de unde primeau ordine.-

Subsemnatul împreună cu şefii legionari BERZEA EUGEN, MATEI MIRCEA şi ERGUVEANU MIHAI care conduceam lotul legionar din Bacău, am pregătit pe linie de spionaj şi informaţii pe legionarii mai jos notaţi MOREN STEFAN, MUNTEANU NASTASE, SINDRILARU MIHAI, CRISTEA, BELEXIU NICOLAE, GAVRIGESCU DANU, PERSELEANU STERE, MOMANU NICOLAE, CIOBANU TRAIAN, PADURARU NICOLAE, SARACUTU CONSTANTIN, STOICU DAN, SARACUTU ION, STOINEA, LUPU VASILE, COBZARU IOSIF, STOIAN ION, inginer BURCEA, contabilul DRAGOI, LUPES, ALUPEI VASILE. Pe aceşti legionari după ce i-am pregătit îi foloseam ca informatori şi strângeam informaţiile dela ei pe care le predam lui COBALAS NICOLAE şi PASLARU NICOLAE. Am recomandat din aceşti legionari la început şi care au trecut la activitate pe noua linie legionară pe următorii PERSELEANU STERE, CRISTEA, GAVRIGESCU DAMU

370

inginer BURCEA, LUPU VASILE şi BELEXIU NICOLAE.-

Din ordinul comandamentului legionar subsemnatul am mai pregătit şi alţi legionari din alte loturi, pe linie de spionaj şi informaţie.Aceştia au fost STAMATE CONSTANTIN GEBAC LULU, CLIMESCU DUMITRU, MAXIM VASILE, PROTAILA MIHAI, UNGUREANU DUMITRU, EFSTATE MIRCEA, STRACHINARU CONSTANTIN, şi PREOTESCU ION. Am mai pregătit şi pe deţinuţii din organizaţia subversivă (2+1) doi plus unu, pe linie de spionaj şi informaţie pe RUSU MARIUS, GEORGESCU BICA- Bârlad şi FLUTURE LULU.-

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

31 August 1953

Urmare.

In legătură cu acţiunea pe linie de spionaj şi informaţii pe care am dus-o la penitenciarul Suceava, declar că în luna Septembrie 1948, COBALAS NICOLAE care era comandant al legionarilor din penitenciar, adat ordin şefilor legionari care se ocupau cu pregătirea legionarilor din reţelele de spionaj şi informaţii ca să strângă date şi informaţii despre personalul administrativ al penitenciarului. Acest ordin a fost dat cu scopul de a recruta pentru serviciul de spionaj şi informaţii al mişcării legionare, elemente din personalul administrativ al penitenciarului Suceava prin care să putem transmite informaţii afară din penitenciar la serviciul de spionaj al mişcării legionare.-

Din informaţiile pe care le-am strâns am ajuns la hotărîrea ca să folosim pe următorii primul gardian IANOVICI VANCIU, PRISTINIUC şi gardianul JIANU.

Subsemnatul ştiu precis că prin primul gardian IVANOVICI, au fost transmise afară din penitenciar informaţii şi prin şeful de secţie gardian PRISTINIUC care era cu paza deţinuţilor dela spitalul de stat Suceava.-

Informaţiile pentru a fi scoase afară din penitenciar erau date de către TURCANU EUGEN primului gardian IVANOVICI şăr MOISIU VASILE şi CABA ION, dădeau informaţiile şefului de secţie gardian PRISTINIUC.-

Mai ştiu că TURCANU EUGEN strângea dela deţinuţi adresa din Suceava pentru a face legătura primului gardian IOANOVICI, Subsemnatul am dat personal adresă de legătură lui

(371) 371

TURCANU EUGEN pe profesorul de desen RUTU FLOREA care funcţiona la Liceul din Suceava originar din comuna Ilişeşti Suceava. Când i-am dat legătura aceasta lui TURCANU, am vorbit despre fratele profesorului DUTU fost elev la Liceul Militar din Iaşi care până în 1946 a făcut parte din banda lui MACOVICIUC din munţii Bucovinei, apoi acţiona într'o bandă în Ardeal. TURCANU mi-a spus că a auzit şi el despre acest DUTU legionar din Suceava.-

TURCANU EUGEN a mai luat adrese din Suceava pentru transmiterea informaţiilor la serviciul de spionaj al mişcării legionare de afară dela TURTUREANU NICOLAE şi NEGURA ION.-

Stiu despre primul gardian IANOVICI că făcea pe curierul reţelei de spionaj şi informaţii al mişcării legionare în 1948 pentrucă IANOVICI avea legături încă mai de mult cu legionarii din penitenciarul Suceava. Mai ştiu că în 1946 în casa primului gardian IOANOVICI s'a făcut nunta legionarului AGAPIE ION din grupul Biriş care s'a cununat cu o legionară PAULA, funcţionară la C.F.R. Braşov. La această nuntă ştiu că a luat parte şi doctorul penitenciarului Suceava MICHELZON.-

La penitenciarul Suceava mai ştiu că au fost folosiţi ca agenţi de legătură şi curieri pentru scoaterea informaţiilor afară, următorii gardieni : gardian ALEXIUC folosit de DANES REMUS, gardianul TARNICERU detaşat dela Roman la bucătărie la Suceava era folosit de către TARNICERU VICTOR, POPESCU TUDOR şi MOISIU DUMITRU.-

Pentru stabilirea de legături pe linie de spionaj şi informaţii în afară de penitenciar, ştiu că TURCANU EUGEN COBALAS NICOLAE şi PASLARU NICOLAE au strâns adrese dela şefii legionari DANES REMUS, preot TATULEA, MIHUT GHEORGHE, MARTINUS ALEXANDRU, BOGDANOVICI ALEXANDRU, GHERASE AUREL şi DUMITRESCU DAN. Subsemnatul am dat lui COBALAS NICOLAE de faţă fiind TURCANU EUGEN şi PALSARU NICOLAE următoarele adrese pe linie de spionaj, pentru a fi folosite ca legătură în afară de penitenciar POPA GHEORGHE Bucureşti str. Cobâlcescu 43 A, DARDAN LEONIDA funcţionar cantina C.F.R. Braşov, PUICA SAIDU str. Olteniei Nr.17. funcţionară la C.F.R. Braşov care avea legătură cu legionara PAULA dela C.F.R. Braşov căsătorită în 1946 în casa primului gardian IANOVICI dela Suceava cu AGAPIE

JEAN legionar din grupul BIRIS, GUCEANU VALER învăţător comuna Drislea Botoşani care avea legătură pe linie de spionaj cu vărul său NICHI GUCEANU fost student la Politehnică în Bucureşti şi care lucrase pe linie de spionaj cu SCUTARU MIHAI şi ISPAS CONSTANTIN, tot studenţi la Politehnica Bucureşti. NICHI GUCEANU a fost arestat în 1948 şi condamnat numai la un an închisoare pentrucă nu i se cunoştea activitatea pe linie de spionaj.-

Am mai dat legătura în Iaşi pe dr. radiolog PAVELESCU CONSTANTIN dela spitalul Asig.Sociale Iaşi str. Brătianu.-

Am mai fost întrebat de către COBALAS NICOLAE despre adresele spionilor LUPSENSCHI NICOLAE care în 1947 şi-a schimbat numele oficialîn LUPSAN despre care i-am spus că locuia în str. Sărăriei din Iaşi la căminul studenţesc.Cu această ocazie i-am spus lui LUPSCANSCHI în 1947 să ia legătură cu directorul căminului studenţesc din Iaşi str. Sărăriei BOTEZ profesor de limba franceză care era legionar şi membru în P.C.R. şi pe care să-l folosească pe linie de spionaj.

Acest BOTEZ în 1942 când subsemnatul nu mai eram primit în liceu fiindcă fusesem arestat de mai multe ori, el BOTEZ m'a recomandat ca legionar bun, directorului LUCA dela liceul din Pomârla Dorohoi profesor de Geografie ca să mă primească în liceu.-

Acţiunea de aşa zisă reeducare pusă în practică la penitenciarul Suceava, a fost hotărîtă de către comandamentul legionar şi şefii legionari care formaseră un comitet al aşa zisei reeducări, TURCANU EUGEN, MARTINUS ALEXANDRU, BOGDANOVICI ALEXANDRU, MORAVSCHI STEFAN şi GHERASE AUREL.-

După terminarea anchetelor la Suceava, TURCANU EUGEN lucra pentru aplicarea noii linii tactice legionare, aşa zisareeducare şi la organizarea serviciului de spionaj şi informaţii al mişcării legionare, cu şefii legionari POPA ALEXANDRU şi MARTINUS ALEXANDRU care era mâna dreaptă a lui TURCANU EUGEN şi mai lucra şi cu cel mai apropiat colaborator cu MORAVSCHI STEFAN şi LIVINSCHI MIHAI şi mai târziu cu GRAMA OCTAVIAN.-

In timpul anchetelor TURCANU EUGEN s'a oferit să facă pe informatorul organelor anchetatoare pentru a-şi creia legături şi să se întroducă în sânul administraţiei penitenciarului.-

La sfârşitul lunei August 1948 când a fost stabilit comandamentul legionar, la propunerile şefilor legionari BOGDANOVICI ALEXANDRU, MARTINUS ALEXANDRU şi COBALAS NICOLAE a fost de acord ca TURCANU EUGEN să-şi creeze mai departe legături cu organele administraţiei penitenciarului cu scopul de a căpăta informaţii dela administraţie şi să desinformeze organele de stat, să nu cunoască adevărata activitate din penitenciar a legionarilor.-

Această misiune a fost dată lui TURCANU EUGEN, ca să facă organizarea sistemului de legături între cele două linii de activitate legionară, să introducă legionari ca să facă pe "informatorii" administraţiei penitenciarului însă acesti legionari erau curieri şi agenţi de legătură între reţelele de spionaj şi informaţii organizate în penitenciar, pr prin aşa zisa reeducare şi reţeaua din rândul legionarilor pe poziţie.-

După ce TURCANU EUGEN a organizat legăturile în penitenciar pe linie de spionaj şi informaţii între reţelele organizate şi după ce a fost judecat şi condamnat, comandamentul legionar a hotărît să treacă TURCANU EUGEN ca să conducă pe faţă-noua acţiune legionară, aşa zisa reeducare şi totodată să conducă activitatea legionară de spionaj şi informaţii pe amândouă liniile tactice legionare din penitenciar

Luând conducerea pe faţă a noii acţiuni legionare aşa zisa reeducare, TURCANU EUGEN a propus împreună cu comitetul de aşa zisă reeducare, înfiinţarea O.D.C.C. cu care a fost de acord tot comandamentul legionar din care făceau parte şi şefii legionari din aşa zisul comitet al reeducării, format din TURCANU EUGEN, BOGDANOVICI ALEXANDRU, MARTINUS ALEX MORAVSCHI STEFAN, GHERASE AUREL, POPA ALEXANDRU şi BOGOS C-TIN O.D.C.C.-ul a fost înfiinţat cu scopul de a pregăti cadre legionare pe linie de spionaj şi informaţii şi ca să conducă comitetele de aşa zisă reeducare, care au fost organizate în întreg penitenciarul pe camere după terminarea procesului.-

~~380~~ (374)

Stiu că din O.D.C.C. care a fost creiat în penitenciar cu aprobarea comandamentului legionar, făceau parte în afară de cei 7 legionari care conduceau (TURCANU, BOGDANOVICI, MARTINUS ALEX, MORAVSCHI STEFAN, GHERASE AUREL, POPA ALEXANDRU şi BOGOS CONSTANTIN) au mai făcut parte următorii legionari LIVINSCHI MIHAI. GRAMA OCTAVIAN, DORNEANU fost lt., CAZIUC GHEORGHE, NEGURA ION, BORDEIANU VIRGIL, NICHITA fost sublocotenent, PUSCASU VASILE, doctor PUSCARU VALENTIN, CLEMENT farmacist, BATARIUC GHEORGHE, TRANDAFIR, BARJOVANU, GEBAC LULU, STOIAN ION, LIVINSCHI NICOLAE, PANDURU PROTAILA MIHAI, CURELESCU EUGEN, PASCARU LUCIAN şi alţii.

După circa o lună de zile O.D.C.C.-ul s'a desfiinţat pentrucă se pregătiseră legionarii care făceau parte din comitetele de aşa zisă reeducare care au fost organizate pe fiecare cameră din penitenciarul Suceava şi care se ocupau cu pregătirea celorlalţi legionari pe noua linie legionară de activitate, adică pe linie de spionaj şi informaţii.-

Pentru continuarea şi extinderea acţiunii legionare, aşa zisa reeducare, şi la celelalte penitenciare, comandamentul legionar dela Suceava din care făceau parte şi şefii legionari din aşa zisul comitet de reeducare condus de TURCANU EUGEN, a hotărât ca la penitemciarele unde vor fi transferate loturile de legionari, activitatea legionară de spionaj şi informaţii să se ducă în felul următor : să se acţioneze la fel ca şi la penitenciarul Suceava, adică pe două linii, pe noua linie legionară aşa zisa reeducare şi pe linia legionară pe poziţie.-

Activitatea legionară pe noua linie trebuia ca să fie condusă de comitetele asa zisei reeducări, să-şi creeze legături cu organele de stat din penitenciar, cărora să le câştige încrederea, adică să facă pe "informatorii" administraţiei cu scopul de a desinforma organele de stat, să nu descopere noua tactică adoptată de mişcarea legionară prin care făcea spionaj şi culegea informaţii necesare reţelei de spionaj a mişcării legionare. Prin această tactică legionară să urmărească crearea de legături cu unele din organele administraţiei penitenciarului ca să le folosească pentru transmiterea informaţiilor afară din penitenciar, serviciului de spionaj al mişcării legionare.-

381
(375)

Sistemul de legături între legionarii din penitenciar să fie organizat de către comitetele de aşa zisă reeducare prin plantoane şi frizeri pe care să-i prezinte ad-ţiei penitenciarului ca să facă pe "informatorii" Comitetele de aşa zisă reeducare să pregătească legionarii cu care vin în contact pe linie de spionaj şi informaţii.

Legionarii pe poziţie trebuiau să ia legături cu legionarii din penitenciarele unde sunt transferaţi pentru a-i pregăti pe linie de spionaj şi informaţie şi să-i punem la curent cu noua linie tactică de activitate legionară prin aşa zisă reeducare. Să le arătăm că prin această acţiune nouă adoptată ne continuăm activitatea legionară. Aceste legături trebuiau ca legionarii pe poziţie să le facă cu ajutorul comitetelor de aşa zisă reeducare.-

Comandamentul legionar din penitenciarul Suceava a hotărît ca fixarea de legături cu celelalte penitenciare să se facă de către comitetele de aşa zisă reeducare prin legăturile ce şi le creiază cu organele administraţiei penitenciarului care să le ajute la transferarea legionarilor la penitenciarele unde trebuia să trimită legionarii pe linia aşa zisei reeducări, care în realitate erau curieri şi agenţi de legătură ai serviciului de spionaj al mişcării legionare organizat în penitenciare.-

Aceşti agenţi de legătură trebuia să transmită ordine şi informaţii despre aplicarea de noi metode în acţiunea nouă legionară de spionaj şi informaţii şi pentru crearea de legături în afară de penitenciar pentru transmiterea informaţiilor serviciului de spionaj al mişcării legionare.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de subsemnatul în prezentul proces verbal de interogatoriu, şi fiind întocmai cu cele ce am declarat verbal, susţin şi semnez nesilit de nimeni.-

ANCHETATOR
ss Maior Urecheanu

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

375 382

Proces-Verbal de interogator

Arestat - al Dumitrescu Dan, fiul lui Fudor și Veronica, născut la 19 Octombrie 1922, în Iași, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Strada Săvescu Nr 12 - la arestare se afla fugar în Com Lucăcești - Bacău. -

27-28-31 August 1953

Orașul București -

Interogatoriul a început la ora 12 și 30 min.
„ s'a terminat la ora și min.

Intrebare : Când și cine a organizat în penitenciarul Suceava aplicarea noii linii tactice de activitate legionară, de spionaj și informații, prin așa zisa reeducare ?

Răspuns : După terminarea anchetelor pe la 15 August 1948, șefii legionari foști conducători de județe, văzând că erau arestați un număr mare de legionari, au pus problema cum putem să salvăm mișcarea legionară și legionarii ce se aflau arestați. - Cobâlaș Nicolaie comandant legionar, care dirija activitatea legionară în penitenciar, a hotărât în discuțiile ce le-a avut cu șefii legionari Popescu Fudor Bogdanovici Alex, și fostul procuror Ambrozie, ca să organizeze un Comandament legionar care să dirijeze întreaga activitate legionară din penitenciar. -

Organizarea comandamentului legionar s-a făcut cu legionari mai vechi șefi de județe și regionale și cu legionarii care erau șefi, căpi de lot legionar și aveau alți legionari sub ordinele lor. Știu că din Comandamentul legionar au făcut parte următorii șefi legionari: Cobâlaș Nicolaie,

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Mod 185

Urmare : Sofescu Sudor, profesor Irion, Ambrozie fost procuror, preotul Galulea, Dones Remus, Gherase Aurel, Bogdanovici Alex, avocat Poslaru Vlaie, Fârtu Vladimir, avocat Budăi, Meisin Dtu, Furcanu Eugen, Mărtinus Alex, preot Poslaru Vlaie, Mihut Gh, Pivin Gheorghe, Subcomisarul Dan Dumitrescu și alți șefi legionari.-

După formarea comandamentului legionar, în luna septembrie 1948, am ținut o ședință unde au luat parte comandanții și șefii legionari arestați din penitenciarul Suceava. - Furcanu Eugen, Bogdanovici Alex, Gherase Aurel, Mărtinus Alex și Morabschi Ștefan, care studiaseră situația legionarilor din penitenciar, au propus să trecem la aplicarea unei noi linii tactice în activitatea legionară, care se va numi „reeducarea". - La ședință au vorbit Furcanu Eugen și Bogdanovici Alex, care au arătat scopul aplicării acestei noi linii tactice în activitatea legionară pe care o duceam pentru a salva mișcarea legionară.

Au arătat că prin această acțiune ușor zisă reeducare vom pregăti legionarii din penitenciar pe linie legionară de Spionaj și informații. - Pentru pregătirea legionarilor să fie folosiți acei șefi legionari și toți legionarii care activaseră sau au avut legături pe linia spionajului. Furcanu Eugen, a arătat că va fi organizat în penitenciarul Suceava, un serviciu de Spionaj și informații al mișcării legionare, care va lucra organizat prin rețele conduse de către șefii legionari care pregătește pe ceilalți legionari pe linie de Spionaj și informații. -

La propunerea lui Furcanu Eugen și Bogdanovici Alex s'a organizat un comitet de conducere al noii acțiuni legionare ușor zisă reeducare, din care să facă parte legionari care au fost membrii în P.C.R. și legionari care la anchetă în declarațiile lor, au afirmat că au fost „mincinoși" declarând

Semnătura,
Dumitrescu Dan

~~385~~ 377

Urmare: activitatea lor legionară și a altor legionari.
În cuvîntul orașisei reeducări, au fost stabiliți să facă parte șefii legionari; Furcanu Eugen, Moraraschi Stefan care fuseseră în P.C.R. ior Bogdanovici Alex, Gherase Aurel, și Martinus Alex, pentruca la ancheterea lor, declarașeră mai mult decât ceilalți legionari. — Acești legionari prin poziția lor față de anchetă și arătând că ei au început o reeducare au putut să câștige mai ușor încrederea organelor de Stat din penitenciar. —

Furcanu Eugen, a spus în ședința comandamentului legionar, că el nu va spune în fața organelor de Stat ca, conducător al acțiunii de orașisă reeducare, pentruca trebuia să organizeze sistemul de legături în penitenciar intre loturile de legionari, cuvîntul orașisei reeducări și comandamentul legionar și să întărească legăturile cu organele de Stat din penitenciar, pentru ca să nu fie descoperită noua tactică de activitate legionară și să culeagă informații dela organele aduse penitenciarului. —

În vederea asigurării noii acțiuni legionare ca să nu fie descoperit adevăratul ei caracter și scopul pentru ce au organizat acestă orașisă reeducare, Furcanu Eugen, a propus ca să se întrerupă orice legături intre legionarii care intră în orașisa reeducare și legionarii de poziție legionară. Legăturile urmând să fie ținute prin Furcanu Eugen care făcea pe informatorul organelor aduse penitenciarului și era și plantat și prin legionarii pe care Furcanu i-a stabilit ca să fie agenții de legătură în penitenciar. —

Toți șefii legionari din comandament au fost de acord cu aplicarea acestei noi linii tactice de activitate legionară și metodele propuse să fie folosite, pentruca ședeau posibilitatea salvării mișcării legionare. —

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Urmare: Cobâlos Nae și tot comandamentul legionar, împreună cu Comitetul osazisei reeducări, au stabilit ca să fie adusă la cunoștința organelor de Stat, începerea noii actiuni de „reeducare" a legionarilor. Această instituție s'a stabilit ca să fie făcută pe două căi. Turcanu Eugen pe linie informativă pentrucă făcea pe „informatorul" organelor actiei jenetencionului; iar Bogdanovici Alex, în calitate de conducător al acestei noi actiuni de osazisă reeducare. —

Față de organele de Stat, noua actiune legionară așa zisa reeducare, a fost prezentată în mod fals, că ~~unii~~ legionari în urma anchetelor și-au dat seama că întreaga mișcare legionară a fost descoperită și oprestată. Că ei au devenit conștienți; că prin activitatea lor, au greșit față de regimul de ~~democrație~~ și față de clasa muncitoare pentrucă au mers pe drum greșit și cer ca să se reabiliteze făcându-și „reeducarea". — Aceasta era poziție subversivă adoptată față de organele de Stat pentru a nu fi descoperită adevărata activitate legionară de Spionaj și informații ce se ducea sub masca osazisei reeducări. —

Știu că Turcanu Eugen, la ședința comandamentului legionar și-a luat misiunea ca prin legăturile pe care și le face cu organele actiei jenetencionului, el va păstra secretul noii actiuni legionare, iar prin prezentarea legionarilor ca Spioni și informatori, pe care îi va prezenta organelor actiei jenetencionului ca și cum face pe „informatorii" va dezinforma organele de Stat, ca să nu poată descoperi adevărata activitate legionară ce se duce sub masca osazisei reeducări și el va dirija pe acești legionari în sensul ca aceste informații să fie date organelor actiei jenetencionului. —

Semnătura,
Dumitrescu Ion

~~384~~ 378

Urmare: Legionarii recrutați și pregătiți de către șeful legionar Țurcanu Eugen, ca să facă pe „informatorii" organelor adției Tribunalului Suceava, au fost, Livinschi Mihai, Colfescu Gheorghe, Puiașu Vasile, Grijincu Petre, Grama Octavian, profesor Rotundu și Savin Ilie. - Acești legionari care erau sub conducerea lui Țurcanu, dezinformau organele adției, pentrucă ei în realitate erau curierii și agenții de legătură ai serviciului de spionaj și informații, al mișcării legionare organizat în penitenciarul Suceava. —— ——23 August 1953 - Urmare. —

După formarea comandamentului legionar și stabilirea ofițerii noii linii tactice legionare, activitatea legionară au dus'o în felul următor; Fiecare șef legionar cap de lot a primit ordin ca să organizeze activitatea legionară în lotul de legionari cel aflat sub conducerea lui. — Au împărțit legionarii pe categorii, cei care trebuiau să pregătească și pe cei care îi foloseau la pregătirea celorlalți. - Au selecționat legionarii din grupuri pentru ca unii să fie pregătiți pe linie de spionaj și informații. —

Din fiecare lot de legionari aflat în penitenciar, șeful de lot stabilea pe legionarii care să intre să activeze pe noua linie legionară așa zisa reeducare, iar Comitetul așazisei reeducări se ocupa de pregătirea acestor legionari ca să știe să facă pe „reeducații" adică să „joace teatru" în fața adției penitenciarului și față de ceilalți legionari, pentru a nu se demasca că ei acționează pe linie de spionaj și informații pentru mișcarea legionară. -

Subsemnatul, care eram șeful lotului legionar din Bacău, am recomandat pe următorii legionari ca să treacă la activitate pe noua linie legionară așa zisa reeducare; Gorneanu fost locotenent, Horga Andrei, Lichi Victor, Lupu Vasile, Belexiu Vlaie, Berza Vasile, Eftimiu Pascale și Băcanu. A fost în așa zisa reeducare

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: și Berza Eugen șef legionar, insă după un timp, din ordinul lui Subsemnatul, Notei Mircea și Poslaru Vlaie, s'a retras din „reeducare" pentrucă era nevoie de el ca să se ocupe de pregătirea legionarilor F.D.C. din Bacău pe linie de spionaj și informații. — Despre retragerea lui Berza Eugen dela ozisa reeducare, Subsemnatul am anunțat personal pe Liviuschi Mihai care era curier, agent de legătură și informator, pentru ca să instiințeze Comitetul ozisei reeducări. —

Menționez că toți legionarii care erau stabiliți să treacă în activitate pe noua linie legionară ozisa reeducare, adică pe linie de spionaj și informații, în primul rând acești legionari erau pregătiți de către șefii lor legionari care erau capi de lot și făceau parte din Comandamentul legionar de unde primeau ordine. —

Subsemnatul împreună cu șefii legionari Berza Eugen, Notei Mircea și Ergumeanu Mihai, care conduceau lotul legionar din Bacău, am pregătit pe linie de spionaj și informații, pe legionarii mai jos notați, Morin Ștefan, Munteanu Nastase Șindrilaru Mihai, Cristea, Belexiu Vlaie, Gavrilescu Ioanu, Berseleanu Ștefan, Romanu Vlaie, Ciobanu Traian, Pădurariu Vlaie, Sdraiuțu Ilie, Staicu Ion, Sărdeanțu Ion, Stoinea, Lupu Vasile, Cobzaru Iosif, Stoian Ion, inginer Burcea, contabilul Drăgoi, Lupeș și Alupei Vasile. — Pe acești legionari după ce i-am pregătit îi foloseam ca informatori și strângeam informațiile dela ei pe care le predam lui Cabidoș Vlaie și Poslaru Vlaie. — Am recomandat din acești legionari la început și care au trecut la activitate pe noua linie legionară următorii, Berseleanu Ștefan, Cristea, Gavrilescu Ioanu, inginer Burcea, Lupu Vasile și Belexiu Vlaie. —

Semnătura,
Dumitrescu Dan

~~386~~ 379

Urmare: Din ordinul Comandamentului legionar, subsem. [illegible] am mai pregătit și alți legionari din alte locuri, pe linie de spionaj și informații, aceștia au fost: Stanciu Ștefan Sebastian Lulu, Climescu Ștefan, Maximiu Vasile, Protașilă Mihai Ungureanu Ștefan, Efstatie Nicolae, Strâchinaru Constantin și Vrestescu Ion. Am mai pregătit și pe deținuții din organizația subversivă (2 + i/- doi plus unu, pe linie de spionaj și informații, pe Rusu Horia, Georgescu Baia-Bârlad și Fluture Lulu. —

— Anchetat —
Dumitrescu Ion

— 31 August 1953, Urmare. —

În legătură cu acțiunea pe linie de spionaj și informații pe care am dus-o la penitenciarul Suceava, declar că în luna Sept 1948, Cobâlaș Nicolae, care era comandant al legionarilor din penitenciar, a dat ordin șefilor legionari care se ocupau cu pregătirea legionarilor din rețelele de spionaj și informații ca să strângă date și informații despre personalul ăstui al penitenciarului. Acest ordin a fost dat cu scopul de a recruta pentru serviciul de spionaj și informații al mișcării legionare, elemente din personalul administrativ al penitenciarului Suceava prin care să putem transmite informații afară din penitenciar la serviciul de spionaj al mișcării legionare. —

Din informațiile pe care le-am strâns, am ajuns la hotărârea ca să folosim pe unuiași, primul gardian Ioanovici, Tanciu, Pristinine și gardianul Jieanu.

Subsemnatul știu precis că prin primul gardian Ioanovici, au fost transmise afară din penitenciar informații și prin șeful de secție gardian Pristinine care era cu paza deținuților de la Spitalul de Stat Suceava. Informațiile pentru a fi trimise afară din penitenciar erau date de către Turcanu Eugen, primului gardian Ioanovici

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Urmare: ior Hoisin Vasile și Coba Ion, dădeau informațiile
șefului de secție gordian Cristinel. —
Mai știu că Țurcanu Eugen, străinge dela deținuți
adrese din Suceava, pentru a face legătură primului
gordian Ioanovici. - Subsemnatul am dat personal
adresă de legătură lui Țurcanu Eugen, pe profesorul de desen
Rețu Florea care funcționa la Liceul din Suceava, originar
din comuna Ilișești - Suceava. Când i-am dat legătura
acestui lui Țurcanu, am vorbit despre fratele profesorului
Rețu fost elev la Liceul Militar din Iași care până în 1946
a făcut parte din Banda lui Macovicianu din munții
Bucovinei, după acțiuna intră Banda în Ardeal. — Țurcanu
mi-a spus că a auzit și el despre acest Rețu legionar din Suceava. —
Țurcanu Eugen, a mai luat adrese din Suceava
pentru transmiterea informațiilor la Serviciul de
Spionaj al mișcării legionare de afară, dela
Curtureanu Nae și Negură Ion. —
Știu despre primul gordian Ioanovici, că făcea pe
curierul rețelei de spionaj și informații al mișcării legionare
în 1948, pentrucă Ianovici avea legături încă mai
de mult cu legionarii din penitenciarul
Suceava. Mai știu că în 1946, în casa primului
gordian Ioanovici s'a făcut nunta legionarul
Agapie Ion, din grupul Biriș, care s'a cununat cu
o legionară Paula, funcționară la C.F.R. Brașov.
La această nuntă știu că a luat parte și doctorul
penitenciarului Suceava Mihelzon.
La penitenciarul Suceava, mai știu că au fost
folosiți ca agenți de legătură și curieri pentru
susținerea informațiilor afară următorii gordieni;
gordian Alexiuc, folosit de Ianuș Remus, gordianul
Tărniceru detașat dela Roman la Bucătărie la Suceava,

Semnătura,
Demetrescu Ion

~~386~~ 380

Urmare: era folosit de către Porniceanu Victor, Popescu Eugen ~~și~~ și Morariu Ștefan. —

Pentru stabilirea de legături pe linie Spionaj și informații în oferă de penetrație, știu că Turcanu Eugen, Cobâlos Nlaie și Păslaru Nlaie, au schimbat adrese dela șefii legionari, Dănescu Remus, prof Tolulea, Mihuț Gheorghe, Nistirnus Alex, Bogdanovici Alex, Gherase Aurel și ~~Dumitrescu~~ Dumitrescu Dan. - Subsemnatul am dat lui Cobâlos Nlaie, de față fiind Turcanu Eugen și Păslaru Nlaie, următoarele adrese pe linie de Spionaj pentru a fi folosite ca legături în oferă de penetrație; Popa Gheorghe, București Str. Cobâlescu Nr 48 A. - Dardan Leonida funct cantina C.F.R. (Brașov), Puica Saizu - Str. Oltenici Nr 17 funcționară la C.F.R. (Brașov) care avea legături cu legionara Paula dela C.F.R. Brașov cunoscută în 1946 în casa primului gordian Dumitrici dela Sucevița, cu Agapie Jean legionar din grupul Birlic. — Turcanu fost învățător comuna Dârlea - Păpăuți - care avea legătură pe linie de Spionaj cu fiul său, Nicki Turcanu, fost Student la Politehnică în București și care lucrează pe linie de Spionaj cu Sentorul Mihăiță Iașos ctin tot studenți - la Politehnica București. - Nicki Turcanu, a fost arestat în 1948 și condamnat numai la un an închisoare pentrucă nu i se cunoștea activitatea pe linie de Spionaj. — Am mai dat legătură în Iași pe doctorul Radiolog Paulescu ctin dela Spit Asig. Sociale - Iași Str. Brătianu. — Am mai fost întrebat de către Cobâlos Nlaie, despre adresele spionilor legionari Nicolaie care în 1947, și-a schimbat numele oficial, și despre care i-am spus că locuia în Str. Sărărie din Iași la Căminul Studențesc. Cu această ocazie i-am dat lui Lupșanschi în 1947, și i-a legătură cu directorul Căminului Studențesc din Iași Str. Sărărie, Batog,

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: profesor de limba Franceză, care era legionar și membru în P.C.R. fiind care să-l folosească pe linie de Spionaj.- Acest Botez, în 1942, când Subsemnatul nu mai eram primit în liceu fiindă fusesem oprit de mai multe ori, el Botez, mia recomandat ca legionar Eu, directorului (Dela) delaLiceul din Pomârla - Dorohoi, profesor de Geografie, Casă mă primească în liceu.

Activitatea de asasinări reeducare pusă în practică la penetenciarul Suceava, a fost instituită de către comandamentul legionar și șefii legionari care formaseră un comitet de asasinări reeducării, Turcanu Eugen, Martinuș Alex, Bogdanovici Alex, Moraveschi Stefan și Gherase Aurel.

După terminarea anchetelor la Suceava, Turcanu Eugen, luând aplicarea mai multor linii tactice legionare asasinări reeducare și la organizarea serviciului de Spionaj și informații al mișcării legionare, cu șefii legionari Popa Alexandru și Martinuș Alex care era mână dreaptă a lui Turcanu Eugen, și mai lucra de cât cel mai apropiat (Colaborator) cu Moraveschi Stefan și Liliecuschi Mihai și mai târziu cu Grama Octavian.-

În timpul anchetelor Turcanu Eugen s'a oferit să facă pe „informatorul" organelor anchetatoare pentru ca să creia legături și să se introducă în rândul celor penetenciarului.

La sfârșitul lunii August 1948, când a fost stabilit comandamentul legionar penetenciar din care făcea parte și Turcanu Eugen, comandamentul legionar, la propunerile șefilor legionari Bogdanovici Alex, Martinuș Alex și Cobâlș Nicolae

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(381) ~~387~~

Urmare: a fost de acord ca Furcanu Eugen să-și creeze mai departe legături cu organele acției penetrației cu scopul de a căpăta informații de la acțiune și să dezinformeze organele de stat și un anumit adevărata activitate din penetrația legionarilor.

Această misiune a fost dată lui Furcanu Eugen, ca să facă organizarea sistemului de legături între cele două linii de activitate legionară, să introducă legionari ca să facă pe „informatorii" acției penetrației, însă acești legionari erau curieri și agenți de legătură între rețelele de spionaj și informații organizate în penetrație pînă asupra reeducare și retrase din rîndul legionarilor pe poziție.-

După ce Furcanu Eugen, a ~~organizat~~ legăturile în penetrație pe linie de spionaj și informații între rețelele organizate, și după ce a fost judecat și condamnat, Comandamentul legionar, a hotărît să trească Furcanu Eugen ca să conducă pe față toată acțiunea legionară asupra reeducare și totodată să conducă activitatea legionară de spionaj și informații pe amîndouă liniile tactice legionare din penetrație.

Luînd conducerea pe față a noii acțiuni legionare asupra reeducare, Furcanu Eugen, a propus imediat cu comitetul de asupra reeducare înființarea O.I.C.C., cu care a fost de acord tot Comandamentul legionar din care făceau parte și șefii legionari din asupra comitet de reeducări, format din Furcanu Eugen, Bogdanovici Alex, Nicolescu Alex, Manolescu Ștefan, Ghiroșe Aurel, Popa Alexandru și Bogos Ctin.- O.I.C.C.-ul, a fost înființat cu scopul

Semnătura,
Dumitrescu Ioan

Urmare: de a pregăti cadre legionare pe linie de Spionaj și informații și ca să conducă comitetele de osoziså reeducare, care au fost organizate în întreg penitenciarul pe camere după terminarea proceselor. -

Știu că din O.D.C.C, care a fost creat în penitenciar cu aprobarea comandamentului legionar, făceau parte în afară de cei 7 legionari care conduceau, (Țurcanu, Bogdanovici, Martinescu Alex, Moraitescu Stefan, Gherase Aurel, Popa Alex și Bogos Ctin), au mai făcut parte următorii legionari; Livianschi Mihai, Grama Octavian, Dorneanu fost locotenent, Cazimir Gheorghe, Negură Ion, Bordeianu Virgil Nichita fost Sublocotenent, Pascaru Vasile, doctor Pascaru Valentin, Clement Tomoiagă, Catarineu Gheorghe, Grandafir, Bârjovanu, Zebac Lulu, Stoian Ion, Livinschi Nlaie, Cârduneu, Protășilă Mihai, Curelescu Eugen, Pascaru Lucian și alții. -

După circa o lună de zile, O.D.C.C-ul s'a desființat pentrucă se pregătiseră legionarii care făceau parte din comitetele de osoziså reeducare care au fost organizate pe fiecare cameră din penitenciarul Suceava și care se ocupau cu pregătirea celorlalți legionari pentru linia legionară de activitate adică pe linie de Spionaj și informații. -

Pentru continuarea și extinderea acțiunii legionare osoziså reeducare și la celelalte penitenciare, Comandamentul legionar din Suceava din care făceau parte și șefii legionari din osoziså comitet de reeducare condus de Țurcanu Eugen, a hotărît ca la penitenciarele unde vor fi transferați

Semnătura,
Dumitrescu Ion

~~389~~ 380 (382)

Urmare: Întrunile de legionari; activitatea legionară de spionaj și informații și se duce în felul următor; Să se acționeze la fel ca și la penetrațiunea succesă, adică pe deoparte pe noua linie legionară ce urmează a se reeduca și pe linia legionarilor de poziție. -

Activitatea legionară pe noua linie trebuia ca să fie condusă de comitetele ce urmează să se reeduce și-și creieze legături cu organele de stat din penetrațiune, cărora să le comunice încredințarea adică să facă pe „informatorii" activi, cu scopul de a deinforma organele de stat, și un deosebit nouă tactică adaptată de mișcarea legionară prin care face spionaj și culege informații necesare rețelei de spionaj a mișcării legionare. Prin această tactică legionară și urmărească crearea de legături cu unele din organele activi penetrațiunii, ca și le folosească pentru transmiterea informațiilor ofițerii din penetrațiune serviciului de spionaj al mișcării legionare. -

Sistemul de legături între legionarii din penetrațiune să fie organizat de către comitetele de ocrotire reeducare prin plantarea și fixarea pe care să-i prezinte activi penetrațiunii ca să facă pe „informatorii". - Comitetele de ocrotire reeducare să negocieze legionarii cu care vin în contact pe linie de spionaj și informații. -

Legionarii pe poziție trebuiau să i-a legături cu legionarii din penetrațiune unde urmează transporturi pentru ai pregăti pe linie de spionaj și informații și-i punem la curent cu noua linie tactică.

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: de activitate legionară prin osoziso reeducare. Să le arătăm că prin aceasta acțiune vom adapta, ne continuam activitatea legionară. - Aceste legături trebuia ca legionarii pe poziție să le facă cu ajutorul comitetelor de asoziso reeducare. -

Comandamentul legionar din județeanul Suceava, a hotărât ca fixarea de legături cu celelalte județeniore, ~~sau~~ să se facă de către comitetele de asoziso reeducare prin legăturile ce și le creează cu organele aflate în județeanului care să le ajute la transferarea legionarilor la județeniorele unde trebuia să trimită legionarii pe linia asoziso reeducării, care în realitate erau curieri și agenți de legătură ai serviciului de spionaj al mișcării legionare organizată în județeniore.

Acești agenți de legătură trebuia să transmită ordine și informații despre aplicarea de noi metode în activitatea vom legionară de spionaj și informații și pentru crearea de legături în cadrul de județeanului pentru transmiterea informațiilor serviciului de spionaj al mișcării legionare. —

După ce am citit cursul cu cuvânt cele declarate de subsemnatul în prezentul proces verbal de interogatoriu și fiind întocmai cu cele ce am declarat verbal pentru și semnez mai jos.

Anchetator.

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Anchetator
Locotenent Ilie Chelcioiu

~~389~~ 389

(383)

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul DUMITRESCU DAN, fiul lui TUDOR şi VERONICA născut la 19 Octombrie 1922 în oraşul Iaşi, fost student cu ultimul domiciliu în Iaşi str. Săvescu Nr.12, la arestare se afla fugar în comuna Lucăceşti Bacău.-

1 - 2 Septembrie 1953
Ploeşti

Interogatoriul a început la ora 15,5o

INTREBARE

Declară despre activitatea legionară de spionaj şi informaţii pe care aiddus-o împreună cu ceilalţi legionari până la transferarea d-tale dela Suceava la penitenciarul Piteşti ?

RASPUNS

Activitatea legionară de spionaj şi informaţii în penitenciarul Suceava s'a continuat după luarea conducerii pe faţă a noii acţiuni legionare, aşa zisa reeducare de către TURCANU EUGEN, prin încadrarea în număr mai mare a legionarilor pe linie de spionaj şi informaţii, atât a legionarilor din aşa zisa reeducare cât şi a legionarilor pe poziţie.-

In această perioadă având informaţii strânse că loturile de legionari vor fi transferate la alte penitenciare comandamentul legionar din care făcea parte şi comitetul aşa zisei reeducări, compus din şefii legionari TURCANU EUGEN, MARTINUS ALEXANDRU, BOGDANOVICI ALEXANDRU, MORAVSCHI STEFAN, GHERASE AUREL, POPA ALEXANDRU, TOBALAS NICOLAE, PASIARU N-LAE preotul TATULEA? POPESCU TUDOR, MIHUT GHEORGHE, DANES REMUS, PIVIN GHEORGHE, MOISIU DUMITRU, AMBROZIE fost procuror, BERZA EUGEN, PAVALOAIE CONSTANTIN, LUCINESCU DAN, MOTEI MIRCEA şi

subsemnatul. Toţi aceşti şefi legionari am stabilit planul de activitate a legionarilor pe noua linie tactică legionară şi a legionarilor pe poziţie, să fie continuată activitatea la penitenciarele unde vor fi transferate loturile de legionari folosind tacticile şi metodele pe care le-am pus în aplicare în penitenciarul Suceava.- 384

Am stabilit comitetele de aşa zisă reeducare, ca care să conducă activitatea legionară de spionaj şi informaţii pe noua linie legionară şi am stabilit şi şefii legionari care să conducă activitatea legionară de spionaj şi informaţii a legionarilor pe poziţie. Astfel şefii legionari care conduceau activitatea legionară pe poziţie şi cu comitetul aşa zisei reeducări formau comandamentul legionar pe penitenciarul unde era transferat lotul de legionari. In acest comandament legionar urma să fie intrăduşi şi şefii legionari care se aflau în penitenciarele respective.-

Comandamentul legionar dela penitenciarul Suceava a hotărît ca din comandamentele legionare în penitenciarele unde se făceau transferarea loturilor dela Suceava, să facă parte următorii legionari. Pentru penitenciarul Piteşti au fost stabiliţi legionarii pe poziţie care să facă parte din comandamentul legionar MAGIRESCU EUGEN, SCUTARU ION, MIHUT GHEORGHE PARIZIANU GIOGA iar şefii legionari care au fost transferaţi mai târziu şi stabiliţi să fie în comandamentul legionar au fost PAVALOAIE CONSTANTIN, DUMITRESCU DAN, BERZEA EUGEN, LUCINESCU DAN şi BUTAN CONSTANTIN. Legionarii care să facă parte din comitetul aşa zisei reeducări şi din comandamentul legionar pe penitenciar au fost stabiliţi TURCANU EUGEN, MARTINUS ALEXANDRU, BOGDANOVICI ALEXANDRU , BOGOS CONSTANTIN, POPA ALEX LIVINSCHI MIHAI, PUSCASU VASILE şi NEGURA ION.-

Pentru penitenciarul Aiud au fost stabiliţi următorii legionari ca să facă parte din comandamentul legionar COBALAS NICOLAE, PASLARU NICOLAE avocatul şi preotul, DANES REMUS, MOISIU DUMITRU, POPESCU TUDOR, AMBROZIE fost procuror, preotul TATULEA, PIVIU GHEORGHE iar din şefii legionari pe linia aşa zisei reeducări MORAVSCHI STEFAN, GHERASE AUREL, DORNEANU, fost slt. NICHITA şi BATARIUC GHEORGHE.-

Din comandamentul legionar stabilit pentru penitenciarul Gherla a făcut parte următorii şefi legionari :

394 (385)
385

MAGIRESCU NICOLAE fost cpt. PREOTESCU ION, PADURARU NICOLAE MUNTEANU NASTASE, COLIBABA ARTEMIE şi SLEJER ANTON iar legionarii care fac parte din comitetul aşa zisei reeducări şi din comandamentul legionar au fost stabiliţi LIVINSCHI NICOLAE PADURARU, BARGAOANU GHEORGHE, PROTAILA MIHAI şi GRAMA OCTAVIAN

Pentru penitenciarul Târgşor au fost stabiliţi legionarii LUPOAIE CONSTANRIN, STOICA AURELIAN, OBREJA OCTAV ALUPEI VASILE, LUPES şi COCALNAU IULIAN iar pentru aşa zisa reeducare au fost COBZARU IOSIF, LIVINSCHI ANTON, STOIAN ION şi STANGU ION.-

Inainte de plecarea lui TURCANU EUGEN din penitenciarul Suceava la penitenciarul Piteşti, comandamentul legionar a hotărît ca BOGDANOVICI ALEX să rămână el cu conducerea noii acţiuni legionare, aşa zisa reeducare, împreună cu ceilalţi legionari din comitet, MARTINUS ALEX, MORAVSCHI STEFAN, GHERASE AUREL şi BOGOS CONSTANTIN.-

Despre lpecarea lui TURCANU EUGEN DELA Suceava la Piteşti nu ştiu cum s'a făcut însă ştiu dela PASIARU NICOLAI că TURCANU aranjase cu directorul TIRON şi cu slt.MARICI care i-au aprobat să plece la Piteşti mai înainte. Această plecare a făcut-o cu scopul ca să ia legătură cu administraţia penitenciarului Piteşti în vederea organizării în penitenciar a acţiunii de aşa zisă reeducare şi crearea legăturilor necesare pentru continuarea activităţii legionare de spionaj şi informaţii şi totodată să ia legătură cu comandanţii legionari din penitenciarul Piteşti ca să-i pună în cunoştinţă cu noua linie tactică de activitate legionară în penitenciar şi să-i pregătească şi organizeze terenul în vederea aplicării noii acţiuni pe linie de spionaj şi informaţii.-

Stiu că TURCANU EUGEN i-a făcut legătură lui BOGDANOVICI ALEX pentru transmiterea informaţiilor afară din penitenciar serviciului de spionaj al mişcării legionare, cu gardianul prim IANOVICI prin care scotea informaţiile afară. Acest lucru îl ştiu dela BOGDANOVICI ALEX şi GHERASE AUREL şi mai târziu şi dela PASIARU NICOLAE avocat, ştiu că au fost transmise informaţii pentru serviciul de spionaj al mişcării legionare afară din penitenciar, prin gardianul prim IANOVICI la Rădăuţi la avocatul CARCIU şi la soţia lui GHERASE AUREL care a fost şi ea în Germania cu GHERASE şi lucrase ca dactilografă la comandamentul legionar din Germania.

386 392

Despre legăturile cu primul gardian IANOVICI care era folosit ca curier pentru transmiterea informaţiilor afară din penitenciar la serviciul de spionaj al mişcării legionare şi legăturile de afară unde se trimeteau informaţiile mai erau cunoscute de către şefii legionari PASLARU NICOLAE avocat, MARTINUS ALEX, MOISIU DUMITRU şi subsemnatul.-

Legături pentru transmiterea informaţiilor afară din penitenciarul Suceava am avut şi subsemnatul cu gardianul BILIC prin care am transmis informaţii în Suceava la profesorul RUTU FLOREA căruia i-am dat legături pe linie de spionaj indicându-i să ia legătură cu PLESCA GANDI profesor la Câmpu-Lung Moldovenesc, MIRCEA MARCABOZI absolvent al şcolii de Bele-Arte din Iaşi, pe dr.BASNESCU OCTAVIAN din comuna Boroaia Baia originar din comuna Dânjeni Botoşani, BUZDUGAN ION, fost student la Iaşi din comuna Ilişesti Suceava, toţi aceştia activau pe linie de spionaj.

Subsemnatul am primit răspuns dela RUTU FLOREA în 1949 toamna prin gardianul BILIC că luase legătura cu legionarii spioni ale căror adrese le in dicasem şi i-am mai scris ca să ţie legătură prin gardianul BILIC cu şeful legionar CRASMARU OREST care încă nu fusese judecat şi rămăsese în penitenciarul Suceava şi căruia subsemnatul îi luasem la plecare din Suceava legăturile în afarp de penitenciar pentru a transmite informaţii serviciului de spionaj al mişcării legionare.-

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

2 Septembrie 1953

Urmare

După plecarea lui TURCANU EUGEN din penitenciaru Suceava, serviciul de spionaj şi informaţii al mişcării legionare, a fost condus de către legionarii MARTINUS ALEXANDRU şi LIVINSCHI MIHAI. Aceştia aveau toatel legăturile din penitenciar pentru strângerea informaţiilor dela reţelele care erau organizate pe noua linie legionară, aşa zisa reeducare şi dela reţelele conduse de legionarii pe poziţie. Mai aveau legături MARTINUS şi LIVINSCHI lăsate de TURCANU EUGEN pentru transmiterea informaţiilor afară din penitenciar cu primul gardian IOANOVICId despre care în 1950 am aflat că fusese scos din serviciul penitenciarului, adică pus în disponibilitate.-

(387) ~~d. 393~~

Comitetul aşa zisei reeducări, după plecarea lui TURCANU EUGEN a fost condus de şefii legionari BOGDANOVICI ALEX, MARTINUS ALEX LIVINSCHI MIHAI, BOGOS CONSTANTIN, POPA ALEXANDRU, dr. ILIESCU, GHERASE AUREL, MORAVSCHI STEFAN, toţi aceşti şefi legionari făceau parte din comandamentul legionar pe penitenciarul Suceava.-

Legăturile cu organele administrative ale penitenciarului lw aveau următorii legionari din comitetul aşa zisei reeducări LIVINSCHI MIHAI, MARTINUS ALEXANDRU, MORAVSCHI STEFAN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU. "INformaţiile" ce se spunea că se dau organelor de stat din penitenciar erau dirijate de către LIVINSCHI MIHAI în înţelegere cu MARTINUS ALEX. Ei stabileau "informaţiile" care erau date administraţiei penitenciarului, adică întocmeau aceste informaţii ca să inducă în eroare organele de stat, să nu cunoască adevărata activitate legionară de spionaj şi informaţii ce se ducea în penitenciar de către toţi legionarii arestaţi.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de subsemnatul în prezentul proces verbal de interogatoriu şi fiind întocmai cu ceiace am declarat, susţin şi semnez nesilit ne nimeni.-

ANCHETATOR
MAIOR ss I.Urecheanu

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

C.N.S.A.S.

~~3944~~

388

Proces-Verbal de interogator

Arestat-ul Dumitrescu Ioan, fiul lui Tudor și Veronica, născut la 19 Octombrie 1922, în orașul Iași, fost Student cu ultimul domiciliu
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
în Iași Str. Săvescu Nr. 12, la arestare se afla fugar în Comuna Lucacești - Bacău. -

12 Septembrie 1953

Orașul Ploești. -

Interogatoriul a început la ora 15 și 50 min.

„ s'a terminat la ora și min.

Intrebare: Declară despre activitatea legionară de Spionaj și informații pe care ai dus'o împreună cu ceilalți legionari până la transferarea dtale dela Suceava la penitenciarul Pitești?

Răspuns: Activitatea legionară de Spionaj și informații în penitenciarul Suceava a continuat după luarea conducerii pe față a unei actiuni legionare zisă reeducare de către Turcanu Eugen, prin încadrarea în numărul mai mare a legionarilor pe noua linie legionară zisă reeducare și pregătirea legionarilor pe linie de Spionaj și informații atât a legionarilor din zisa reeducare cât și a legionarilor pe poziție. -

- În această privință având informații știute că totalul de legionari vor fi transferați la alte penitenciare Comandamentul legionar din care făcea parte și comitetul zisei reeducări, compus din șefii legionari; Turcanu Eugen Martinuș Alex, Bogdanovici Alex, Moravschi Ștefan, Eberose Aurel, Cojea Alexandru, Cobîlos Nlaie, Coloru Nlaie, preotul Fătulea,

Semnătura,

Dumitrescu Ioan

Mod 185

Urmare : Ispescu Ludor, Mihuț Gheorghe, Danes Remus, Pârâie Gheorghe, Hoișin Ștefan, Ambrozie fost procuror, Barza Eugen, Păvălaoie Ctin, Lucinescu Dan, Moței Mircea și Subrevenitul. Toți acești șefi legionari, au stabilit planul de activitate a legionarilor pe noua linie tactică legionară și a legionarilor pe poziție, să fie continuată activitatea la penetencierele unde vor fi transferate loturile de legionari folosind tacticile și metodele pe care le-am pus în aplicare la penetenciarul Sulcina.—

Am stabilit comitetele de orașiș reeducare, care să conducă activitatea legionară de spionaj și informații pe noua linie legionară și am stabilit și șefii legionari care să conducă activitatea legionară de spionaj și informații, a legionarilor pe poziție.— Astfel șefii legionari care conduceau activitatea legionarilor pe poziție și cu comitetul orașiș reeducării formau comandamentul legionar pe penetenciarul unde era transferat lotul de legionari. In acest comandament legionar, urmau să fie introduși și șefii legionari care se aflau în penetenciarul respectiv.—

Comandamentul legionar dela penetenciarul Sulcina, a hotărât ca din comandamentele legionare în penetenciarele unde se făceau transferarea loturilor dela Sulcina, să facă parte următorii legionari; Pentru penetenciarul Pitești au fost stabiliți legionarii pe poziție care să facă parte din comandamentul legionar, Măgirescu Eugen, Scutaru Ion Mihuț Gheorghe, Corăianu Grigore, iar șefii legionari care au fost transferați mai târziu să stabilită să fiu în comandamentul legionar au fost, Păvălaoie Ctin, Dumitrescu Dan, Barza Eugen Lucinescu Dan și Butoiu Ctin. Legionarii care să facă parte din comitetul orașiș reeducării și din comandamentul legionar pe penetenciar, au fost stabiliți; Turcanu Eugen,

Semnătura,
Dumitrescu Dan

~~395~~ 389

(389)

Urmare: Mărtinuș Alexandru, Bogdanovici Alexandru, Bogos Ștefan, Popa Alexandru, Livinschi Mihai, Purcoșu Vasile și Azgură Ion.—

Pentru penetenciarul Aiud au fost stabiliți următorii legionari ca să facă parte din comandamentul legionar, Cobâlaș Nlaie, Poslariu Nlaie - arestatul și preotul - Danes Remus, Moisin Ștefan, Pojoni Eudor, Ambrozie fost procuror, preotul Petulea, Pivniu Gheorghe, iar din șefii legionari pe linia orașise reeducării Moraitschi Stefan, Gherase Aurel, Dorneanu fost sublocotenent Nichita și Bolovinic Gheorghe.—

Din comandamentul legionar, stabilit pentru penetenciarul Gherla a făcut parte următorii șefi legionari; Mojiresu Nlaie fost căpitan, Preotescu Ion, Căduroiu Nlaie, Munteanu Năstase, Colibaba Nicolae și Pleșea Anton iar legionarii care să facă parte din comitetul orașise reeducării și din comandamentul legionar au fost stabiliți, Livinschi Nlaie, Pandaru, Bârgăoanu Gheorghe, Protoială Mihai și Grama Octavian.—

Pentru penetenciarul Târgu Jiu, au fost stabiliți legionarii Lupoaie Ștefan, Stoica Aurelian, Obreja Octav, Alexei Vasile, Luțeș și Cocâlnău Julian, iar pentru orașise reeducare, au fost Cobzaru Iosif, Livinschi Anton, Stoian Ion și Stăiagu Ion.—

Imediat după plecarea lui Purcaru Eugen, din penetenciarul Suceava, la penetenciarul Pitești, Comandamentul legionar a hotărât ca Bogdanovici Alex să rămână el cu conducerea noilor actiuni legionare orașise reeducare, împreună cu ceilalți legionari din comitet, Mărtinuș Alex, Moraitschi Stefan, Gherase Aurel și Bogos Constantin.—

Despre plecarea lui Purcaru Eugen dela Suceava la Pitești, nu știu cum s'a făcut, însă știu dela Poslariu Nicolae, că Purcaru, aranjase cu directorul Pitești și cu Slt Moraitschi care i-au aprobat să plece la Pitești mai înainte. Această plecare a făcut-o cu scopul ca să i-a legătură cu administrația penetenciarului Pitești în vederea organizării în penetenciar

Semnătura,

Dumitrescu Ion

Urmare: a acțiunii de osazisă reeducare și crearea legăturilor necesare pentru continuarea activității legionare de spionaj și informații și tot odată să i-a legătura cu comandanții legionari din județeniceul Cîțești; ca să-i pună în cunoștință cu noua linie tactică de activitate legionară în județenicul și să-i pregătească, și organizeze terenul în vederea aplicării noii acțiuni pe linie de spionaj și informații. —

Știu că Purcaru Eugen, i-a făcut legătura lui Bogdănovici Alex, pentru transmiterea informațiilor afară din județenicul Serviciului de spionaj al mișcării legionare, cu gardianul prim Ioanovici, prin care trimitea informațiile afară. — Acest lucru îl știu dela Bogdănovici Alex și Gherase Aurel și mai târziu și dela Postaru Vlaie avocat. Știu că au fost transmise informații pentru serviciul de spionaj al mișcării legionare, afară din județenicul, prin gardianul prim Ioanovici, la Rădăuți la avocatul Cârcea și la Sofia lui Gherase Aurel care a fost și ea în germania cu Gherase și lucrase ca dactilografă la comandamentul legionar din germania. —

Despre legăturile cu primul gardian Ioanovici care era folosit ca curier pentru transmiterea informațiilor afară din județenicul la serviciul de spionaj al mișcării legionare și legăturile de afară unde se trimeteau informațiile, mai erau cunoscute de către șefii legionari, Postaru Vlaie avocat, Mortimuș Alexandru, Voisin Ilie și Subcomunalul. — Legături pentru transmiterea informațiilor afară din județenicul Suceava au avut și Subcomunalul cu gardianul Bilic prin care au trimis informații în Suceava la profesor Rusu Florea, căruia i-au dat legături pe linie de spionaj.

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(390) 391 ~~391~~

Urmare: indicându-i să i-a legătură cu Plăşca Sandi profesor la comuna Lunca Moldovenească, Mircea Morcaboşi absolvent al Şcolii de Belearte din Iaşi, pe doctor Boşneag Octavian din com Borosia-Baia-originar din com Dorjeni-Botoşani Buzdugan Ion, fost Student la Iaşi, din com Vlăsineşti-Suceava, toţi aceştia activau pe linie de Spionaj.

Subsemnatul am primit răspuns dela Ruţu Florea în 1949, toamna, prin gardianul Bilic, că luase legătura cu legionarii spioni ale căror adrese i le indicasem şi i-am mai scris ca să ţie legătura prin gardianul Bilic, cu şeful legionar Crăciunoiu Orest, care încă nu fusese judecat şi rămăsese în penitenciarul Suceava şi cămia Subsemnatul îi lăsasem la plecare din Suceava legăturile în afară de penitenciar pentru a transmite informaţii serviciului de Spionaj şi mişcării legionare. — Semnat. —

2 Septembrie 1953. Urmare.— Dumitrescu Dan

După plecarea lui Gurceanu Eugen, din penitenciarul Suceava, Serviciul de Spionaj şi informaţii al mişcării legionare a fost condus de către legionarii Mărtinescu Alexandru şi Livinschi Mihai, aceştia aveau toate legăturile din penitenciar pentru strângerea informaţiilor dela reţelele care erau organizate pe vechea linie legionară zisă reeducare şi dela reţelele conduse de legionarii pe poziţie. Mai aveau legături Mărtinescu şi Livinschi; liste de Gurceanu Eugen pentru transmiterea informaţiilor afară din penitenciar, cu primul gardian Ioanoviciu, despre care în 1950, am aflat că fusese scos din serviciul penitenciarului, adică pus în disponibilitate. —

Comitetul zisei reeducări, după plecarea lui Gurceanu Eugen a fost condus de şefii legionari; Bogdanovici Alex, Mărtinescu Alex Livinschi Mihai, Bogos Ctin, Papa Alex, doctor Thilescu, Sherovschi,

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Moraraschi Ștefan, toți acești șefi legionari făceau parte din Comandamentul legionar pe penitenciarul Suceava. —

Legăturile cu organele active ale penitenciarului le aveau următorii legionari din comitetul organizatoric reeducativ; Livinschi Mihai, Mărtinaș Alex, Moraraschi Ștefan și Bogdanovici Alexandru. — „Informațiile" ce se ignorau că se dau organelor de Stat din penitenciar, erau dirijate de către Livinschi Mihai în înțelegere cu Mărtinaș Alex, și stabileau „informațiile" care erau date activiști penitenciarului, adică întocmeau aceste informații ca să inducă în eroare organele de Stat să nu cunoască adevărata activitate legionară de grup și informații ce se duceau în penitenciar de către toți legionarii arestați. —

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de subsemnatul în prezentul proces verbal de interogatoriu și fiind întocmai cu cele declarat sunt în semnez nesilit de nimeni. —

Anchetat. —
Dumitrescu Dan

Anchetator.
Ioan Ștefănescu

Semnătura,

~~397~~

(391)

391

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DUMITRESCU DAN, fiul lui TUDOR şi VERONICA, născut la 19 Octombrie 1922 în Iaşi, fost student, ultimul domiciliu în Iaşi str. Săvescu Nr.12, la arestare se afla fugar în comuna Lucăceşti - Bacău.-

4 - 5 - 7 Septembrie 1953
Ploeşti

INTREBARE

Declară anchetei cum aţi pus în practică noua acţiune legionară de spionaj şi informaţii prin aşa zisa re-educare, la penitenciarul Suceava şi la care ai luat parte?

RASPUNS

In luna Iulie 1948, comandanţii legionari arestaţi în penitenciarul Suceava, COBALAS NICOLAE, DANES REMUS, SOLCAN DUMITRU, BOGDANOVICI ALEXANDRU, MOISIU DUMITRU, MARTINUS ALEX, GHERASE AUREL, POPESCU TUDOR şi subsemnatul am venit în contact în timpul anchetelor şi am stabilit să organizăm culegerea de informaţii dela organele anchetatoare pentru ca să putem acoperi activitatea legionară şi de spionaj a loturilor legionare arestate în penitenciarul Suceava.-

Noi comandanţii legionari am hotărît ca legionari

C.N.S.A.S.

care lucrau cu organele anchetatoare. MARTINUS ALEXANDRU, STOICA AUREL, DRAGOI contabil şi profesor ROTUNDU să caute că muncească pentru ca să câştige încrederea organelor anchetatoare şi să scoată informaţii din declaraţiile legionarilor ce fuseseră anchetaţi pentru ca să le transmitem celorlalţi legionari care urmau să intre în anchetă şi în felul acesta să putem să ascundem faţă de anchetă activitatea legionară şi de spionaj ce nu era declarată şi necunoscut de către organele anchetatoare.-

La propunerea pe care a făcut-o BOGDANOVICI ALEXANDRU şi cu care a fost de acord COBALAS NICOLAE şi ceilalţi comandanţi legionari, de a introduce legionari care să facă pe "informatorii" organelor anchetatoare pentru ca să se poată introduce mai uşor prin penitenciar şi la anchetă de unde să culeagă informaţii. TURCANU EUGEN fiind recomandat de BOGDANOVICI ALEXANDRU că este un legionar capabil cu care a lucrat pe linie de spionaj, el a acceptat ordinul comandamentului legionar şi s'a oferit în timpul anchetelor să facă pe "informatorul" organelor anchetatoare.-

TURCANU EUGEN făcea pe informatorul comisarilor BAIACEANU, BL'HAN,ARAMA şi POMPILIAN însă în înţelegere cu comandanţii legionari TURCANU EUGEN desinforma organele anchetatoare ca să nu cunoască activitatea legionară pe care o duceau legionarii în penitenciar.-

După terminarea anchetelor, şeful legionar POPESCU TUDOR a propus pe COBALAS NICOLAE să fie comandantul legionarilor din penitenciarul Suceava. In luna Septembrie 1948 s'a organizat în penitenciar comandamentul legionar din care făceau parte următorii comandanţi legionari COBALAS NICOLAE, DANES REMUS, POPESCU TUDOR,preotul PASLARU NICOLAE, preotul TATULEA, AMBROZIE, fost procuror, profesorul IRION, MIHUT GHEORGHE, subsemnatul, TURCANU EUGEN, GHERASE AUREL, BOGDANOVICI ALEXANDRU, PIVIU GHEORGHE, SOICAN DUMITRU, MARTINUS ALEXANDRU, TAUTU VLADIMIR, avocatul BUDAI, PAVALOAIE CONSTANTIN şi LUCINESCU DAN. Mai târziu terminându-se ancheta lui PASLARU NICOLAE avocat, a fost numit el comandantul legionar pe penitenciar şi a lucrat cu COBALAS NICOLAE până în 1949 când au fost transferate loturile de legionari la alte penitenciare.-

Pentru stabilirea legăturilor în afară de pe-

(393) ~~399~~ ~~903~~

nitenciar cu serviciul de spionaj al mişcării legionare căruia să-i trimitem informaţii şi dela care să primim ordine pentru continuarea activităţii legionare în penitenciar, comandamentul legionar din penitenciar ne-a dat ordin ca să culegem date şi informaţii despre personalul administrativ al penitenciarului, cu scopul ca să ştim pe cine putem să folosim pentru luarea legăturilor în afară de penitenciar cu serviciul de spionaj al mişcării legionare.-

Am recrutat şi folosit ca agenţi de legătură din personalul administrativ al penitenciarului Suceava pe următorii gardianul prim IOANOVICI, gardienii şefi de secţie PRISTINIUC şi ALEXIUC, gardienii TARNICERU şi BILIC, doctorul penitenciarului MICHELZON, şeful de secţie gardianul VANCIU şi gardianca care a fost detaşată dela Tg.Ocna la Suceava şi alţii care au fost descoperiţi şi arestaţi ulterior. Prin aceştia am trimis informaţii în afară de penitenciar la următoarele adrese la dr. PAVELESCU C-TIN radiolog la spitalul Asig. Sociale din Iaşi str. I.C.Brătianu, la avocatul VENTONIUC ADRIAN în Iaşi, la RUTU FLOREA profesor de desen în Suceava şi la tatăl lui BOGDANOVICI ALEXANDRU care în 1948 era subprefect în Iaşi.-

Stiu că prin gardianul ALEXIUC, şeful legionar DANES REMUS a trimis informaţii afară din penitenciar, prin gardianul PRISTINIUC au trimis informaţii afară şefii legionari MOISIU VASILE şi CABA ION, prin gardianul TARNICERU a trimis informaţii afară POPESCU TUDOR, MOISIU DUMITRU şi TARNICERU VICTOR iar subsemnatul am trimis informaţii în Suceava la profesor RUTU FLOREA prin gardianul BILIC.-

Dela TURCANU EUGEN ştiu că primul gardian IOANOVICI, mai folosea pentru transmiterea informaţiilor la centrul de spionaj al mişcării legionare pe un legionar care era logodnic al fetei sale şi care locuia la Ioanovici în casă.-

Prin luna Octombrie 1948, comandamentul legionar prin TURCANU EUGEN care avea legătură afară de penitenciar cu serviciul de spionaj al mişcării legionare a primit prin gardianul prim IOANOVICI, ordine în ce priveşte tactica pe care s'o adoptăm în activitatea legionară pe care s'o ducem în penitenciar. Stiu că ordin s'a primit dela avocatul VENTONIUC ADRIAN din Iaşi şi dela tatăl lui BOGDANOVICI ALEXANDRU

400

394

dela Iaşi în care ne transmitea ordinul să aplicăm noua tactică legionară, aşa zisa reeducare.-

In urma ordinului ce a fost primit comandanţii legionari PASLARU NICOLAE avocatul şi COBALAS NICOLAE a adunat comandamentul legionar la subsolul penitenciarului Suceava, unde am discutat aplicarea noii linii tactice în activitatea legionară prin aşa zisa reeducare. Puându-se problema cine să conducă noua acţiune legionară, şefii legionari TURCANU EUGEN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU au propus înfiinţarea unui comitet de conducere din care să facă parte legionari şi şefi legionari, care în timpul anchetei au apărut că au fost "sinceri" şi legionari care fuseseră în P.C.R. şi cărora nu li se cunoştea activitatea ulterioară. Comandamentul legionar a hotărît ca să facă parte din comitetul aşa zisei reeducări, următorii legionari TURCANU EUGEN, BOGDANOVICI ALEXANDRU, MARTINUS ALEXANDRU, GHERASE AUREL şi MORAVSCHI STEFAN. Sefului legionar TURCANU EUGEN, comandamentul legionar i-a dat ordin ca să nu apară ca conducător al noii acţiuni legionare, aşa zisa reeducare, până nu organizează sistemul de legături între cele două linii tactice legionare pe întreg penitenciarul şi să organizeze serviciul de spionaj şi informaţii şi să pregătească legionari pe care să-i prezinte organelor administraţiei penitenciarului, ca să facă pe "informatorii" iar prin informaţiile pe care le dirijează TURCANU EUGEN să fie duse în eroare organele ad-ţiei penitenciarului, să le desinformeze ca să nu fie desconspirată noua linie tactică legionară, aşa zisa reeducare, prin care ne duceam activitatea pe linie de spionaj şi informaţii pentru mişcarea legionară.-

Ordinul pentru ca să aplicăm în activitatea noastră legionară o nouă linie tactică, a fost primit de către TURCANU EUGEN şi BOGDANOVICI ALEX în Oct. 1948 dela serviciul de spionaj al mişcării legionare. Acest ordin privea următoarele puncte în legătură cu activitatea pe care s'o ducem în penitenciar. Să aplicăm o nouă linie tactică în activitate, aşa zisa reeducare, prin această metodă să trecem dela activitatea legionară care se făcea prin şedinţe legionare, la pregătirea legionarilor pe linie de spionaj şi informaţii. Mi s'a indicat ca prin luarea de legături cu orga-

nele administraţiei penitenciarului, vom putea să recrutăm curieri pe care să-i folosim pentru a ne face legături în afară de penitenciar şi să trimitem prin ei informaţii serviciului de spionaj al mişcării legionare de afară.-

Pentru a ne stabili legături cu serviciul de spionaj al mişcării legionare de afară, ni s'a dat ordin să scoatem prin informaţii dela legionarii din penitenciar, adrese ale legionarilor nearestaţi care lucrau sau aveau legături pe linie de spionaj afară, pentru ca să fie folosiţi în activitatea de spionaj şi informaţii pe care o duce mişcarea legionară.-

Despre aceste ordine la şedinţa comandamentului legionar ne-a vorbit COBALAS NICOLAE şi TURCANU EUGEN, care a arătat importanţa aplicării noii linii tactice legionare prin aşa zisa reeducare, că prin această tactică vom salva mişcarea legionară şi pe legionarii arestaţi. TURCANU EUGEN a arătat că prin aşa zisa reeducare vor fi pregătiţi legionarii arestaţi în penitenciar, cu care va fi organizat un serviciu de spionaj al mişcării legionare în penitenciarul Suceava şi legionarii pregătiţi pe această linie, atunci când se eliberau din închisoare, să fie folosiţi în acţiune pe linie de spionaj pentru mişcarea legionară.-

Informaţiile importante pe care le culegeam şi care erau necesare pentru spionaj, au fost : despre adresele legionarilor nearestaţi şi a celor care lucrau sau aveau legături pe linie de spionaj afară, organizaţii legionare noi înfiinţate, armament şi depozite de muniţii, strângerea de informaţii despre legionarii pătrunşi în P.C.R. şi partidele democrate şi legionarii pătrunşi în aparatul de stat cât şi adresele gazdelor legionare pentru ca să le transmitem afară serviciului de spionaj al mişcării legionare, să ia legătura cu ei şi să-i folosească în acţiune împotriva regimului de democraţie din ţară.-

INTREBARE

Cine a organizat în penitenciarul Suceva serviciul de spionaj şi informaţii al mişcării legionare prin aşa zisa reeducare şi din ordinul cui?

RASPUNS

Serviciul de spionaj şi informaţii al mişcării legionare a fost organizat de către şeful legionar TURCANU

(396) 396

EUGEN din ordinul comandanţilor legionari PASLARU NICOLAE şi COBALAS NICOLAE, cât şi cu înţelegerea comandamentului legionar din penitenciarul Suceava. In primul rând TURCANU EUGEN a dat ordin şefilor legionari să recruteze legionari dintre cei mai capabili ca să fie pregătiţi pe linie de informaţie şi spionaj şi să le explice rolul şi importanţa serviciului de spionaj în penitenciar.-

Legionarilor care erau pregătiţi pentru spionaj li s'a spus rolul aplicării noii tactice legionare, ca să treacă dela activitatea legionară care se dusese prin şedinţe, la pregătirea tuturor legionarilor pe linie de informaţii şi spionaj, întrucât era necesară extinderea reţelelor de spionaj în ţară.-

In penitenciarul Suceava, serviciul de spionaj condus de TURCANU EUGEN a fost organizat din mai multe reţele care erau sub îndrumarea şi conducerea următorilor comandanţi legionari PASLARU NICOLAE, avocat COBALAS NICOLAE, GHERASE AUREL, MARTINUS ALEXANDRU, MOISIU DUMITRU, POPESCU TUDOR, PAVALOAIE CONSTANTIN, PIVIU GHEORGHE, subsemnatul şi alţii.-

Toate informaţiile ce erau culese de aceste reţele de spionaj, se centralizau la TURCANU EUGEN, care în colaborare cu TURCANU NICOLAE şi COBALAS NICOLAE, triau informaţiile apoi TURCANU EUGEN le transmitea afară din penitenc ar prin gardianul IOANOVICI la adresele pe care le deţinea şi prin care informaţiile ajungeau la serviciul de spionaj al mişcării legionare.-

Sistemul de legături în penitenciar, între reţelele de spionaj şi informaţii a fost organizat de TURCANU EUGEN prin curieri, frizeri şi prin legionarii care erau puşi să facă pe "informatorii"" organelor administraţiei penitenciarului.-

Legionarii care erau pregătiţi pe linie de spionaj şi informaţii, erau încadraţi în acţiunea de aşa zisă reeducare şi ţineau legătură cu TURCANU EUGEN şi cu legionarii din aşa zisul comitet al noii acţiuni legionare.-

După ce a fost judecat şi condamnat TURCANU EUGEN în Februarie 1949, comandamentul legionar din penitenciarul Suceava i-a dat conducerea întregei activităţi legionare de spionaj şi informaţii din penitenciar lui TURCANU EUGEN, dela care dată TURCANU a apărut pe faţă ca conducător

397 403

al noii acţiuni legionare aşa zisa reeducare, iar înainte de a pleca din penitenciarul Suceava la penitenciarul Piteşti comandamentul legionar i-a dat lui TURCANU EUGEN să fie conducător al întregei activităţi legionare de spionaj şi informaţii pe toate penitenciarele unde erau transferate loturile de legionari, TURCANU având legăturile cu serviciul de spionaj al mişcării legionare care activa afară.-

TURCANU EUGEN la penitenciarul Suceava a fost numit şef al noii acţiuni legionare, aşa zisa reeducare, de către comandamentul legionar pentru următoarele motive - fusese membru în P.C.R. şi cunoştea mai bine formele de organizare şi conducere a acestei noi acţiuni pentrucă îşi câştigase încrederea în organele administrative din penitenciar, făcând pe "informatorul" întâi al organelor de anchetă apoi intrase în legătură cu organele ad-tive şi făcea pe "informatorul", deţinea legăturile cu reţelele de spionaj şi informaţii ce se organizau în penitenciar şi mai deţinea legături cu serviciul de spionaj al mişcării legionare din afară, unde trimitea informaţii şi primea ordine.-

Inainte de a pleca TURCANU EUGEN din penitenciarul Suceava la Piteşti, i s'a dat conducerea noii acţiuni legionare aşa zisa reeducare peste toate penitenciarele unde urmau să fie transferate loturile de legionari dela Suceava pentrucă în acţiunea dela Suceava s'a dovedit că este un legionar capabil în organizare şi conducere, căpătase încrederea organelor de stat, ca şef al noii acţiuni, aşa zisa reeducare.

Plecarea mai devreme dela penitenciarul Suceava la Piteşti a lui TURCANU EUGEN s'a făcut în urma ordinului pe care l-am primit dela comandamentul legionar de afară prin serviciul de spionaj care avea legătură cu penitenciarul Suceava, trimis prin avocatul VENTONIUC ADRIAN şi prin tatăl lui BOGDANOVICI ALEX care era subprefect în Iaşi. Acest ordin l-a primit în penitenciarul Suceava TURCANU EUGEN prin gardianul prim IOANOVICI care era curierul serviciului de spionaj al mişcării legionare. Prin acest ordin trebuia pusă în aplicare o nouă tactică în cadrul noii acţiuni legionare, aşa zisa "reeducare", "demascările".-

Stiu dela comandantul legionar PASLARU NICOLAE avocat şi dela TURCANU EUGEN, că prin folosirea acestei noi

tactice "demascările" urmăreau să scoată informaţii dela deţinuţii legionari şi dela ceilalţi deţinuţi care priveau serviciul de spionaj, adică să scoată adresele legionarilor care lucraseră afară în serviciul de spionaj, adresele legionarilor care pătrunseseră în P.C.R. şi organizaţiile democratice, pentru ca serviciul de spionaj al mişcării legionare să ia legătură cu ei şi să-i folosească, depozitele de muniţi şi armament, legăturile ce le aveau afară, deţinuţii din alte organizaţii subversive cu serviciile de spionaj şi gazdele legionarilor.-

Prin aplicarea tacticei "demascărilor" mai urmăream, lucru ce s'a făcut, pregătirea şi perfecţionarea legionarilor pe linie de spionaj, informaţii, cum să acţioneze în bande şi să facă terorism.-

Prin această tactică nouă pe care o aplicăm prin "demascări" în cadrul aşa zisei reeducări, mi-a mai spus PASIARU NICOLAE că vom urmări ca să întărim rolul acţiunei de aşa zisă reeducare faţă de organele de stat, să creadă că prin "demascări" se descopere întreaga mişcare legionară cu toate legăturile ei şi că va fi distrusă mişcarea legionară prin descoperirea activităţii de afară până la arestare.-

Pentru punerea în aplicare a noii tactici "demascările" în cadrul acţiunii de aşa zisă reeducare, comandamentul legionar din penitenciarul Suceava din care făcea part şi comitetul aşa zisei reeducări, în urma ordinului ce l-a primit în Aprilie 1949 dela comandamentul legionar de afară ca să punem în practică tactica "demascărilor" a hotărît ca TURCANU EUGEN să plece mai înainte la penitenciarul Piteşti pentru ca să ia legătură cu directia penitenciarului şi să-i aducă la cunoştinţă metoda demascărilor, pe care s'o aplice în cadrul aşa zisei reeducări. TURCANU EUGEN avea ordin la Piteşti să ia legătură cu comandanţii legionari arestaţi în penitenciar pentru ca să le aducă la cunoştinţă noua tactică legionară aşa zisa reeducare şi metodele ce se foloseau în această acţiune legionară.-

Tot la Suceava s'a stabilit de către comandamentul legionar din care făcea parte şi comitetul aşa zisei reeducări ca TURCANU EUGEN să experimenteze metoda "demascărilor" şi să pregătească legionarii pe care să-i transefere la celelalte penitenciare pentru ca să conducă acţiunea le-

(399) 394

gionară "demascările" la celelalte penitenciare. S'a mai stabilit de către comandamentul legionar dela Suceava ca dela Piteşti TURCANU EUGEN să trimită prin transferare legionari curieri la celelalte penitenc are sub masca că merg pentru "reeducare" cu scpul să tranmită ordine şi informaţii şi să aducă la Piteşti informaţiile ce se scpteau prin "demascare".-

Stiu că plecarea la penitenciarul Piteşti mai mai devreme a lui TURCANU EUGEN a fost aranjată de către comandamentul legionar, care i-a dat ordin lui TURCANU EUGEN ca prin legăturile pe care le avea el cu organele administrative ale penitenciarului, ca să aducă la cunoştinţă că vrea să pună în aplicare în cadrul aşa zisei reeducări, o nouă tactică, demascările şi cu care scop să ceară să i se aprobe să plece mai înainte la penitenciarul Piteşti, pentru ca să pregătească începerea acţiunii de "demascare". Stiu dela PASLARU NICOLAE, COBALAS NICOLAE şi MOISIU DUMITRU că TURCANU EUGEN a luat legătură cu directorul închisorii dela Suceava TIRON şi cu referentul STANGA ca să-i aprobe plecarea la Piteşti însă nu i-a aprobat, spunându-i că vor raporta acest lucru. Peste un timp scurt a venit la penitenciarul Piteşti un inspector FARCAS care i-a aprobat să plece la Piteşti, despre aceasta mi-a spus şi TURCANU EUGEN la penitenciarul Piteşti că aprobarea de plecare i-a dat-o inspectorul FARCAS care la Suceava a stat de vorbă cu legionarul LUPOAIE C-TIN căruia ştiu că în urma discuţiei ce a avut inspectorul FARCAS cu el, i s'a redus pedeapsa dela 20 ani muncă silnică la 5 ani, rejudecându-se procesul.-

După plecarea lui TURCANU EUGEN la penitenciarul Piteşti s'a continuat activitatea legionară de spionaj şi informaţii prin aşa zisa reeducare în penitenciarul Suceava sub conducerea comandamentului legionar şi a comitetului de aşa zisă reeducare, din care făceau parte următorii legionari LIVINSCHI MIHAI, BOGDANOVICI ALEXANDRU, POPA ALEXANDRU, MORAVSCHI STEFAN, MARTINUS ALEXANDRU, dr. ILIESCU, farmacistul CLEMENT, BOGOS CONSTANTIN şi PUSCASU VASILE.-

Cu reţelele de spionaj şi informaţii pe care le denumeam fir, avea legătură LIVINSCHI MIHAI şi tot el avea legătură cu "informatorii" introduşi administraţiei, dirija împreună cu MARTINUS ALEXANDRU informaţiile ce erau pregătite de ei ca să fie date organelor administraţiei penitenciarului

(100) 106

prin care o desinformam.-

Legături pentru transmiterea informaţiilor afară din penitenciar le avea BOGDANOVICI ALEXANDRU şi LIVINSCHI MIHAI şi mai ştia şi MARTINUS ALEXANDRU de aceste legătur cu exteriorul. Transmiterea informaţiilor afară se făcea de către LIVINSCHI şi BOGDANOVICI prin gardianul prin IOANOVICI. Despre ac astă legătură cu IOANOVICI ştiu că le-a lăsat-o TURCANU EUGEN, dela GHERASE AUREL şi BOGDANOVICI ALEX.-

De activitatea legionară de spionaj şi informaţii dusă sub masca aşa zisei reeducări în penitenciarul Suceava care a fost condusă de comitetul arătat mai sus, stiu următoarele LIVINSCHI MIHAI şi MARTINUS ALEXANDRU aveau legături cu firele de informaţii şi spionaj din penitenciar şi cu serviciul de spionaj al mişcării legionare de afară, dirijau informaţiile care se dădeau organelor administrative ale penitenciarului, pentru ca organele administrative prin aceste informaţii să nu descopere noua acţiune legionară. BOGDANOVICI ALEXANDRU conducea acţiunea aşa zisei reeducări însă nu a întreprins nimic nou pe această linie a aşa zisei reeducări, numai doar a încadrat în acţiunea aceasta pe legionarii care erau pregătiţi pe linie de informaţii şi spionaj de către legionarii care activau sub masca reeducării şi de legionarii pe poziţie. BOGDANOVICI ALEXANDRU ţinea legătură din partea comitetului de aşa zisă reeducare, cu referentul STANGA pe care îl"informa" cum se desfăşoară acţiunea de reeducare a legionarilor însă în realitate îl desinforma ducându-l în eroare să nu descopere activitatea de spionaj şi informaţii ce se ducea în penitenciar sub masca aşa zisei reeducări.-

Seful legionar din comitetul aşa zisei reeducăr BOGOS CONSTANTIN se ocupa de pregătirea pe linie de informaţii şi spionaj a grupului F.D.C. Vaslui deţinut în penitenciarul Suceava din care făceau parte legionarii LAPTES MIHAI, IULIAN C-TIN, VARNOVEANU MIRCEA, COBZARU IOSIF, STOIAN ION, COCALNAU IULIAN, STANGU ION, DOROFTEI MIRCEA şi alţii dela Vaslui în număr de circa 12 legionari.-

POPA ALEXANDRU şef legionar, care lucrase cu TURCANU EUGEN şi BOGOS CONSTANTIN în penitenciarul Suceava se ocupa cu pregătirea pe linie de spionaj şi informaţii a studenţilor legionari dela Politehnica din Iaşi, ANDON ZAHARI

SINDRILARU AUREL, CONDURACHE EMANOIL, NEMȚEANU AUREL și alții.-

Subsemnatul după plecarea loturilor de legionari din penitenciarul Suceava, am pregătit legionarii pe linie de spionaj și informații până în Octombrie 1948 când am plecat și eu împreună cu ceilalți șefi legionari transferați la alte penitenciare. Am pregătit ca spioni pe legionarii COSTACHESCU CORNEL, IONITA NICU, DANILA PETRE, SINDRILARU MIHAI am mai contribuit și la pregătirea legionarilor IULIAN CONSTANTIN și LAPTES MIHAI. Am mai dat ordin legionarului HANGANU VASILE care făcea pe frizeru și aflasem că era rudă cu slt. MARICI ca să căute să-și facă legături cu organele administrative și să ducă informații și să ție legătură cu legionarii din întreg penitenciarul pentru transmiterea ordinilor.-

După ce am cetit cele declar te de mine în prezentul proces verbal deinterogatoriu și fiind întocmai cu cele ce am declarat, susțin și semnez nesilit de nimeni.-

ANCHETATOR
Maior ss I.Urecheanu

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

C.N.S.A.S.

~~108~~

(102)

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Dumitrescu Dan, fiul lui Eudor și Veronica, născut la 19 Octombrie 1922, în Iași, fost student, ultimul domiciliu în Iași Strada Săvescu Nr. 12, la orestore se afla fugar în Comuna Lucăcești - Bacău.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

4-5-7- Septembrie 1953

Orașul Pitești

Interogatoriul a început la ora — și min. —

„ s'a terminat „ „ — „ „ —

Intrebare: Declară anchetei cum ați pus în practică vreuna actiune legionară de spionaj și informații, prin care să vă fi redus la penitenciarul Jilava și la care ați luat parte!

Răspuns: În luna Iulie 1948, comandanții legionari arestați în penitenciarul Jilava, Cobâlcă Vasile, Ionescu Remus, Solcan Ștefan, Bogdanovici Alex, Moisin Ștefan, Martinescu Alex, Therose Aurel, Popescu Eudor și Subsemnatul, am venit în contact în timpul anchetelor și am stabilit să organizăm culegerea de informații dela organele anchetatoare pentru ca să putem acoperi activitatea legionară și de spionaj a celorlalți legionari arestați în penitenciarul Jilava. —

Noi comandanții legionari am hotărât ca legionarii care lucrau cu organele anchetatoare, Martinescu Alexandru, Stoica Aurel, Drăgan contabil și preotul Rotundu să caute ca să muncească pentru ca să câștige încrederea organelor anchetatoare, și să scoată informații din declarațiile legionarilor ce fuseseră anchetați, pentru ca să le transmitem celorlalți legionari care urmau să intre în anchetă și în felul acesta să putem

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

Urmare: să ascundem fotă de anchetă activitatea legionară și de spionaj ce nu era declarată și necunoscută de către organele anchetatoare. —

La propunerea pe care a făcut-o Bogdanovici Alexandru și cu care a fost de acord Cobâlos Vlaie și ceilalți comandanți legionari, de a introduce legionari care să facă pe „informatorii" organelor anchetatoare, pentru ca să le poată introduce mai ușor prin penitenciare și la anchetă de unde să culeagă informații, Furcanu Eugen fiind recomandat de Bogdanovici Alex, că este un legionar cinstit cu care a lucrat pe linie de spionaj, el a acceptat ordinul comandamentului legionar și l'a aprins în timpul anchetelor să facă pe „informatorul" organelor anchetatoare.

Furcanu Eugen, făcea pe „informatorul" comisarilor Bălăceanu, Blehan, Arnăuță și Pungilion, fiind în înțelegere cu comandanții legionari. Furcanu Eugen, informa organele anchetatoare ce să mai cunoască activitatea legionară pe care o ducea legionarii în penitenciar. —

După terminarea anchetelor, șeful legionar Pășcan Tudor, a propus pe Cobâlos Vlaie să fie comandantul legionarilor din penitenciarul Suceava. În luna Septembrie 1948, l'a organizat în penitenciar, comandamentul legionar din care făcea parte următorii comandanți legionari; Cobâlos Vlaie, Jones Remus, Pășcan Tudor, preotul Cîslaru Vlaie, preotul Poluțea, Ambrozie fost procuror, profesorul Trion, Milut Gh., Subsemnatul, Furcanu Eugen, Gherase Aurel, Bogdanovici Alex, Pârvu Gheorghe, Șalcan Dumitru, Martinuș Alex, Pântu Vladimir, avocatul Budăi, Pârvulescu Ctin și Lucinescu Dan. — Mai târziu terminându-se anchetele lui Cîslaru Vlaie, avocat, a fost numit el comandantul legionar în penitenciar și alături cu Cobâlos Vlaie, până în 1949, — când au fost transferate loturile de legionari la alte penitenciare. —

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

c 5305

409

Urmare: Pentru stabilirea legăturilor în afară de punctaciu cu serviciul de Spionaj al mișcării legionare, cărora să-i trimită informații și dela care să primească ordine (403) pentru continuarea activității legionare în punctaciu, Comandamentul legionar din punctaciu, ne-a dat ordinea să culegem date și informații despre personalul administrativ al punctaciului, cu scopul ca să știm pe cine putem să folosim pentru buna legăturilor în afară de punctaciu cu serviciul de Spionaj al mișcării legionare. -

Am recrutat și folosit ca agenți de legătură din personalul activ al punctaciului Suceava pe următorii; gardianul prim Ioanovici, gardienii șefi de secții Cristinuc și Alexiuc, gardienii Tărniceru și Bilic, doctorul punctaciului Mihelzon, șeful de secție gardianul Vancin și gardianca care a fost detașată dela Târgul Ocna la Suceava și alții care au fost descoperiți și arestați ulterior. - Prin aceștia am trimis informații afară din punctaciu la următoarele adrese; la doctor Pavelescu Ctin, radiolog la Spitalul Asig. Sociale din Iași, Str. I.C. Brătianu, la avocatul Fentoniuc Adrian (în Iași), la Rusu Florea, profesor de desen în Suceava și la tatăl lui Bogdanovici Alex care în 1948, era Subprefect în Iași. -

Știu că prin gardianul Alexiuc, șeful legionar Banea Remus a trimis informații afară din punctaciu, prin gardianul Cristinuc au trimis informații afară șefii legionari Ioanin Vasile și Caba Ion, prin gardianul Tărniceru, a trimis informații afară, Popescu Eudor Ioanin Stna și Tărniceru Victor, iar Subsemnatul am trimis informații în Suceava la profesor Rusu Florea prin gardianul Bilic. -

Dela Surcanu Eugen, știu că primul gardian Ioanovici, mai folosea pentru transmiterea informațiilor la centrul de Spionaj al mișcării legionare, pe un legionar care era legodnic al fetei sale și care locuia la Ioanovici în casă. -

Semnătura,
Dumitrescu Ioan

Urmare: Prin luna Octombrie 1948, comandamentul legionar prin Turcanu Eugen, care avea legături aforă de penetrație cu serviciul de spionaj al mișcării legionare, a primit prin gordianul prin Ioanovici, ordine în ce privește tactica ce vor adopta în activitatea legionară ce vor duce în penetrație. — Știu că ordin s'a primit dela avocatul Pentomiuc Adrian (din Iași) și dela tatăl lui Bogdanovici Alexandru, (dela Iași) în care ne transmitea ordinul să aplicăm noua tactică legionară așa zisa reeducare. —

În urma ordinului ce a fost primit comandantul legionari Pîslaru Vlaic avocatul și Cobîlaș Vlaic, a adunat comandamentul legionar la subsolul penetrației sucevea, unde au discutat aplicarea noii linii tactice în activitatea legionară prin așa zisa reeducare. — Punându-se problema cine să conducă noua acțiune legionară, șefii legionari Turcanu Eugen și Bogdanovici Alexandru, au propus înființarea unui comitet de conducere, din care să facă parte legionari și șefi legionari care în timpul anchetei au ajuns că au fost „sinceri" și legionari care fuseseră în P.C.R. și cărora nu li se cunoștea activitatea ulterioară. — Comandamentul legionar, a hotărât ca să facă parte din comitetul așa zisei reeducări următorii legionari; Turcanu Eugen, Bogdanovici Alex, Martinus Alexandru, Gherase Aurel și Moraraschi Stefan. — Șefului legionar Turcanu Eugen, comandamentul legionar, i-a dat ordin ca să ne ajute ca conducător al noii acțiuni legionare așa zisa reeducare, până ne organizează sistemul de legături între cele două linii tactice legionare printre penetrație și să organizeze serviciul de spionaj și informații și să pregătească legionari ce care să-i trimită organelor aflării penetrației ca să facă pe „informatorii" lor prin informațiile pe care le dirijează Turcanu Eugen,

Semnătura,
Dumitrescu Dan

110

(404)

Urmare: să fie duse în eroare organele activei penetenciarului să le deinformeze ca să nu fie descoperită noua linie tactică legionară orazisa reeducare prin care ne duceam activitatea pe linie de spionaj și informații pentru mișcarea legionară. –

Ordinul pentru ca să aplicăm în activitatea noastră legionară o nouă linie tactică, a fost primit de către Furcoiu Eugen și Bogdanovici Alexandru în Octombrie 1948 dela serviciul de Spionaj al mișcării legionare. – Acest ordin prinsa urmatoarele puncte în legătură cu activitatea pe care o ducem în penetenciar. – Să aplicăm o nouă linie tactică în activitate, orazisa reeducare, prin această metodă să trecem dela activitatea legionară care se făcea prin sediile legionare, la pregătirea legionarilor pe linie de spionaj și informații. – Ni s'a indicat că prin lucrul de legături cu organele activei penetenciarului, vom putea să recrutăm curieri pe care să-i folosim pentru a ne face legături în afară de penetenciar și să trimitem prin ei informații serviciului de Spionaj al mișcării legionare. – Pentru a ne stabili legături cu serviciul de spionaj al mișcării legionare de afară, mi s'a dat ordin să ascultam prin informații dela legionarii din penetenciar adresa ale legionarilor ne-arestați care lucrau sau aveau legături pe linie de Spionaj afară, pentru ca să fie folosiți în activitatea de spionaj și informații pe care o duce mișcarea legionară. –

Despre aceste ordine le-a discutat comandamentului legionar ne-a vorbit Cobâlos Vlaic și Furcoiu Eugen, care a arătat importanța aplicării noii linii tactice legionare prin orazisa reeducare, că prin această tactică vom salva mișcarea legionară și pe legionarii arestați. – Furcoiu Eugen, a arătat că prin orazisa reeducare vor fi pregătiți legionarii din

Semnătura,

Dumitrescu Dan

Urmare: arestați în penetencia, un care va fi organizat un serviciu de Spionaj al mișcării legionare în penetencial Suceava și legionarii pregătiți pe aceste linie atunci când se eliberau din închisoare să fie folosiți în acțiune pe linie de Spionaj, pentru mișcarea legionară. —

Informațiile importante pe care le culegeam și cari erau necesare pentru Spionaj erau fost; despre adresele legionarilor nearestați și a celor care lucrau sau aveau legături pe linie de Spionaj afară, organizații legionare noi înființate armament și depozite de munițiî, strângerea de informații despre legionarii pătrunși în P.C.R. și partidele democrate și legionari pătrunși în aparatul de Stat, cât și adresele gazdelor legionare, pentru ca să le transmiteam afară serviciului de Spionaj al mișcării legionare, să i-a legătură cu ei și să-i folosească în acțiuni împotriva Regimului de democrație din țară. -

Întrebare: Cine a organizat în penetencialul Suceava serviciul de Spionaj și informații al mișcării legionare prin ața zisa reeducare și din ordinul cui?

Răspuns: Serviciul de Spionaj și informații al mișcării legionare, a fost organizat de către șeful legionar Turcanu Eugen din ordinul comandanților legionari Pîslaru Vlaic și Cobîlaș Vlaic, cât și cu înțelegerea Comandamentului legionar din penetencialul Suceava. — În primul rând, Turcanu Eugen, a dat ordin șefilor legionari să recruteze legionari dintre cei mai capabili ce să fie pregătiți pe linie de informații și Spionaj și tot le explice rolul și importanța Serviciului de Spionaj în penetencia.

Legionarilor care erau pregătiți pentru Spionaj li s'a spus rolul aplicării noii tactici legionare, că se trece dela activitatea legionară care se ducea prin ședințe, la pregătirea tuturor legionarilor pe linie de informații și Spionaj, întrucât era necesară extinderea rețelelor de Spionaj în țară. - În penetencialul Suceava, serviciul de Spionaj

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(405) 4 ~~5~~ 11

Urmare: condus de Țurcanu Eugen, a fost organizat din mai multe rețele, care erau sub îndrumarea și conducerea următorilor comandanți legionari: Poslaru Vlaic, avocat Cobâlos Vlaic, Gherase Aurel, Mortimus Alex, Iosivici Ștefan, Popescu Teodor, Covaloaie Ctin, Dinica Gheorghe, Subsemnatul și alții. -

Toate informațiile ce erau culese de aceste rețele de spionaj se centralizau la Țurcanu Eugen, care în colaborare cu Poslaru Vlaic și Cobâlos Vlaic, triau informațiile, după Țurcanu Eugen le transmitea afară din penitenciar prin gardianul Ioanovici la adresele pe care le deținea și prin care informațiile ajungeau la serviciul de spionaj al mișcării legionare. -

Sistemul de legături în penitenciar, între rețelele de spionaj și informații, a fost organizat de Țurcanu Eugen prin curieri, frizeri și prin legionarii care erau puși să facă pe „informatorii" organelor acției penitenciarului.

Legionarii care erau pregătiți pe linie de spionaj și informații, erau încadrați în acțiunea de așazisă reeducare și țineau legătura cu Țurcanu Eugen și cu legionarii din așazisul comitet al noii acțiuni legionare. -

După ce a fost judecat și condamnat Țurcanu Eugen în Februarie 1949, comandamentul legionar din penitenciarul Sucevița, i-a dat conducerea întregei activități legionare de spionaj și informații din penitenciar, lui Țurcanu Eugen, dela care dată Țurcanu a apărut pe față ca conducător al noii acțiuni legionare așazisă reeducare, iar în noiembrie de aceea din penitenciarul Sucevița la penitenciarul Pitești, comandamentul legionar, i-a dat lui Țurcanu Eugen să fie conducător al întregei activități legionare de spionaj și informații pe toate penitenciarele unde erau transferați deținuții de legionari, Țurcanu având legăturile cu serviciul de spionaj al mișcării legionare care activa afară. -

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Furcoiu Eugen, la penitenciarul Suceava, a fost numit șef al noii acțiuni legionare așazisa reeducare, de către Comandamentul legionar, pentru următoarele motive: fiindcă este membru în P.C.R. și cunoaște mai bine formele de organizare și conducere a acestei noi acțiuni, pentrucă își câștigase încredere în organele active din penitenciar, făcând pe „informatorul" șefilor al organelor de anchetă, după intrase în legătură cu organele active și făcea pe „informatorul", deținea legăturile cu rețelele de Spionaj și informații ce se organizase în penitenciar și mai deținea legăturile cu serviciul de Spionaj al mișcării legionare din afară, unde trimitea informații și primea ordine. -

Înainte de a pleca Furcoiu Eugen din penitenciarul Suceava la Pitești, i s'a dat conducerea noii acțiuni legionare așa zisa reeducare peste toate penitenciarele unde urmau să fie transferați deținuții legionari dela Suceava, pentrucă în acțiunea dela Suceava s'a dovedit că este un legionar capabil în organizare și conducere, câștigase încrederea organelor de Stat ca șef al noii acțiuni așazisa reeducare. -

Plecarea mai de vreme dela penitenciarul Suceava la Pitești, a lui Furcoiu Eugen, s'a făcut în urma ordinului pe care l-am primit dela comandamentul legionar de afară prin Dobrescu de Spionaj care avea legătură cu penitenciarul Suceava, trimis prin Advocatul Fentoianu Adrian și prin tatăl lui Bogdanovici Alex care era subprefect în Iași. - Acest ordin la primit în penitenciarul Suceava, Furcoiu Eugen prin gardianul prin Ioanovici care era omul serviciului de Spionaj al mișcării legionare. - Prin acest ordin trebuia pus în aplicare o nouă tactică în cadrul noii acțiuni legionare așa zisa reeducare, „demascările".

Știu dela comandantul legionar Pârlogea Vlaie advocat și dela Furcoiu Eugen, că prin folosirea acestei noi tactici „demascările" urmăreau să scoată informații dela

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: deținuții legionari și dela ceilalți deținuți, care fuseau serviciul de Spionaj, adică să aflăm adresele legionarilor care lucraseră afară în serviciul de Spionaj, adresele legionarilor care pătrunseseră în P.C.R. și organizațiile democrate pentru ca serviciul de Spionaj al misiunii legionare să i-a legătură cu ele, și să-le folosească, depozitele de munitii și armament, legăturile ce le aveau afară deținuții din alte organizații Subversive cu serviciile de Spionaj și gazdele legionarilor. - Prin aplicarea tacticei „demascărilor" mai urmăream, lucru ce s'a făcut, pregătirea și perfecționarea legionarilor pe linie de Spionaj, informații, cum să acționeze în bande și să facă terorism.

Prin această tactică nouă pe care o aplicam prin „demascări" în cadrul asezisei reeducări, mi-a mai spus Vasilescu Nae, că vom urmări ca să întărim rolul actiunii de asezisă reeducare față de Organele de Stat să creadă că prin „demascări" se descoperă întreaga mișcare legionară cu toate legăturile și să va fi distrusă mișcarea legionară prin descoperirea activității de afară până la urzitore. -

Pentru punerea în aplicare a noii tactici „demascările" în cadrul actiunii de asezisă reeducare, Comandamentul legionar din penitenciarul Sucursa din care făcea parte și comitetul asezisei reeducări, în urma ordinului ce la primit în Aprilie 1949, dela comandamentul legionar de afară ca să punem în practică tactica „demascărilor", a hotărât ca Furcoiu Eugen să plece Mai înainte la penitenciarul Pitești, pentru ca să i-a legătură cu direcția penitenciarului și să-i aducă la cunoștință metoda „demascărilor" pe care s'a aplicat în cadrul asezisei reeducări. - Furcoiu Eugen, la Pitești avea ordin să i-a legătură cu comandanții legionari.

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: arestați în penetenciar pentru ca să le aducă la cunoștință noua tactică legionară a reeducării și metodele ce se foloseau în această acțiune legionară. - Tot la Suceava s'a stabilit de către comandamentul legionar din care făcea parte și comitetul orașului reeducării, ca Furcoiu Eugen, să experimenteze metoda „demoscărilor" și să pregătească legionari pe care să-i transfere la celelalte penetenciare pentru ca să conducă acțiunea legionară „demoscărilor" la celelalte penetenciare. - S'a mai stabilit de către comandamentul legionar dela Suceava, ca dela Pitești, Furcoiu Eugen să trimită prin transferarea legionari curieri la celelalte penetenciare sub masca că merg pentru „reeducare" cu scopul să transmită ordine și informații și să aducă la Pitești informațiile ce se scoteau prin „demoscări". -

Știu că plecarea (a penetenciarul Pitești) mai de vreme a lui Furcoiu Eugen, a fost aranjată de către comandamentul legionar care i-a dat ordin lui Furcoiu Eugen, ca prin legăturile pe care le are el cu organele activiste ale penetenciarului, ca să aducă la cunoștință că dela să pună în aplicare noua tactică „demoscărilor" și cu care scop să ia măsuri să plece mai înainte la penetenciarul Pitești, pentru ca să pregătească începerea acțiunii de „demoscare". - Știu dela Bălaru Nae, cobălos Nae și Ioanin Ștefan, că Furcoiu Eugen, a luat legături cu directorul închisorii dela Suceava, Țiron și cu referentul Stoinga, ca și ei să aprobe plecarea la Pitești, însă nu i-a aprobat spunându-i că vor răspunde acest lucru. După un timp scurt a venit la penetenciarul Suceava un inspector Forcoș, care i-a aprobat să plece la Pitești, despre acesta mi-a spus și Furcoiu Eugen, la penetenciarul Pitești că aprobarea de plecare i-a dat-o inspectorul Forcoș, care la Suceava a stat de vorbă cu legionarul Lupoaie Ștefan, căruia știu că în urma discuției ce a avut inspectorul

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Forcoș, cu el, i-a redus pedeapsa dela 20, ani muncă silnică la 5, ani, regudecându-se procesul. —

După plecarea lui Țurcanu Eugen, la penitenciarul Pitești s'a continuat activitatea legionară de Spionaj și informații prin așa zisa reeducare, la penitenciarul Suceava, sub conducerea Comandamentului legionar și a comitetului de așa zisă reeducare, din care făceau parte următorii legionari: Livinschi Mihai, Bogdanovici Alex, Popa Alex, Moraschi Ștefan, Mărtinaș Alex, doctor Iliescu, farmacistul Clement, Bagos Ctin și Puișoru Fotile. —

Cu rețelele de Spionaj și informații pe care le deserveau fie, avea legăturile Livinschi Mihai, și tot el avea legătură cu „informatorii" introduși adăpi, dirija împreună cu Mărtinaș Alexandru, informațiile ce erau pregătite de ei, ca să fie date organelor adăpi penitenciarului prin care o deserveau.

Legături pentru transmiterea informațiilor afară din penitenciar le avea Bogdanovici Alex și Livinschi Mihai și mai știa și Mărtinaș Alex, de aceste legături cu exteriorul. — Transmiterea informațiilor afară, se făcea de către Livinschi și Bogdanovici prin gardianul prin Ioanovici, despre această legătură cu Ioanovici știu că le a lăsat-o Țurcanu Eugen, dela Gherase Aurel și Bogdanovici Alex. —

De activitatea legionară de Spionaj și informații dusă sub masca așa zisei reeducări, în penitenciarul Suceava care a fost condusă de comitetul ordinat mai sus, știu următoarele: Livinschi Mihai și Mărtinaș Alexandru, aveau legături cu firele de informații și Spionaj din penitenciar și din exteriorul de Spionaj al mișcării legionare de afară, dirijau informațiile care se dădeau organelor adăpi ale penitenciarului, pentru ca organele adăpi prin aceste informații să nu descopere noua activitate legionară. — Bogdanovici Alex, conducea activitatea așa zisei reeducări, însă nu a întreprins nimic nimic până acestă

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: linie a așazisei reeducări, numai decât a încetat în activitate aceasta pe legionarii care erau pregătiți pe linie de informații și spionaj de către legionarii care activau sub masca reeducării și de legionarii pe poziție. Bogdanovici Alex, ținea legătura din partea comitetului de așazisă reeducare, cu referentul Stângă pe care îl „informa" cum se desfășoară activitatea de „reeducare" legionarilor, însă în realitate îl dezinforma ducându-l în eroare și nu desvăluia activitatea de spionaj și informații ce se ducea în penitenciar sub masca așazisei reeducări. —

Șeful legionar din comitetul așazisei reeducări, Bogos Ctin cu sarcina de pregătirea pe linie de informații și spionaj, a grupului legionar F.D.C. Vaslui, deținut în penitenciarul Suceava, din care făceau parte legionarii: Lozteș Mihai, Julian Ctin, Tănăsescu Mircea, Cobzaru Iosif, Stoian Ion Cocălcioiu Julian, Stângu Ion, Dorofte Mircea și alții dela Vaslui în număr de circa 12 legionari. —

Popa Alexandru șef legionar, care împreună cu Luncanu Eugen și Bogos Ctin în penitenciarul Suceava, se ocupa cu pregătirea pe linie spionaj și informații a studenților legionari dela Politehnică din Iași, Andon Zaharia, Șindrilaru Aurel, Condurache Emanoil, Neculcișeanu Aurel și alții. —

Subcomunatul după plecarea deținuților legionari din penitenciarul Suceava, au pregătit legionarii pe linie de spionaj și informații până în Octombrie 1948 când au fugit și ei împreună cu ceilalți șefi legionari transferați la alte penitenciare. Au pregătit ca spioni pe legionarii, Costăchescu Corneliu, Țurcanu Nicu, Dănilă Petre, Șindrilaru Mihai, au mai contribuit și la pregătirea legionarilor Julian Ctin și Lozteș Mihai. - Au mai dat ordin legionarului Hangan Vasile, care făcea și fișierul și afișierul că era rudă cu Slt Horia, ca să caute să-și facă legături cu organele active și să aducă informații și să țină legătura cu legionarii din întreg penitenciarul pentru transmiterea ordinelor. -

După ce am citit cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu și găsind că corespunzătoare cu ce am declarat pentru și semnez nemijlocit de mine. —

Semnătura

Încheiat. —

Anchetator

Dan Hangan Dan

414

(408)

405

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DUMITRESCU DAN născut la 19 Octombrie 1922 în Iaşi, fiul lui TUDOR şi VERONICA, fost student cu ultimul domiciliu în str. Săvescu Nr.12 la arestare se afla fugar în comuna Lucăceşti - Bacău.-

9,1o,11,12 Septembrie 1953

Ploeşti

Interogatoriul a început la ora 1o,5o

INTREBARE

Declară anchetei în continuare despre acţiunea legionară de spionaj, informaţii şi terorism la care ai luat parte în penitenciarul Piteşti, cum aţi pus în practică tactica legionară "demascările" şi terorismul, cu ce scop, despre legăturile ce le aveaţi cu serviciul de spionaj al mişcării legionare, prin cine transmiteaţi informaţiile afară din penitenciar şi la cine ?

RASPUNS

In luna Noembrie 1948, subsemnatul împreună cu alţi şefi legionari, am fost transferat dela penitenciarul Suceava prin Jilava la penitenciarul Piteşti şi am fost depus în camera de carantină cu alţi deţinuţi din diferite grupări politice şi organizaţii subversive.-

După 3 zile şeful legionar MARTINUS ALEXANDRU a luat legătură cu TURCANU EUGEN care era conducătorul acţiunei legionre de spionaj şi terorism din penitenciarul Piteşti

409

MARTINUS ALEXANDRU l-a informat pe TURCANU EUGEN despre activitatea de spionaj ce s'a dus la Suceava după plecarea lui. TURCANU EUGEN prin şeful legionar MARTINUS ALEXANDRU ne-a transmis ordinul ca toţi şefii legionari care soseau în penitenciarul Piteşti şi ne aflam în carantină, ca să ne continuăm activitatea legionară de spionaj şi culegerea de informaţii şi să trecem la pregătirea deţinuţilor ce se aflau în carantină cu noi. MARTINUS ALEXANDRU ne-a mai adus la cunoştinţă, subsemnatului, Lui BUTAN CONSTANTIN şi LUCINESCU DAN că vom fi "izolaţi" cu scopul ca TURCANU EUGEN să ia legătură cu noi pentru a ne aduce la cunoştinţă despre noua tactică şi despre metodele care să le folosim în activitatea legionară de spionaj şi terorism.-

Timp de două săptămâni cât am stat în camerele de carantină şefii legionari în număr de circa 11 inşi, am făcut pregătirea deţinuţilor pe linie de spionaj şi informaţii. Subsemnatul am pregătit pe deţinutul legionar NICORESCU TRAIAN, CARIAN şi POPOVICI ANGHEL. BERZEA EUGEN şi LUCINESCU DAN au pregătit pe MUSTACIOSU şi TURCU fost pistolar. MARTINUS ALEXANDRU, BOGNANOVICI ALEXANDRU, BOGOS CONSTANTIN, POP CORNEL, TURTUREANU NICOLAE şi PAVALOAIE CONSTANTIN au pregătit grupul de deţinuţi dela Timişoara condus de studentul PLOPSA. IOSIF V IOSIF a pregătit pe STRUTEANU şi ing.STEFANESCU BUTAN CONSTANTIN l-a pregătit pe deţinutul HOTVANI.-

Pregătirea acestor deţinuţi am făcut-o prin îndoctrinarea lor cu material legionar. Era pus STRUTEANU să le vorbească după ce îi pregăteam, despre legăturile şi colaborarea mişcării legionare şi a lui CODREANU cu P.N.T. Maniu, cum a fost pregătit şi organizat tineretul manist de către mişcarea legionară după 23 August 1944 în echipe de spc. Pe inginerul STEFANESCU îl puneam să le vorbească despre activitatea lui de spionaj ca să înveţe şi ceilalţi deţinuţi, le spunea cum a trecut el frontiera în Jugoslavia şi cum s'a înapoiat în ţară ca să continue activitatea de spionaj. Le-am expus noua tactică legionară, aşa zisa reeducare, pe care legionarii au pus-o în practică începând dela penitenciarul Suceava, spunându-le că prin această acţiune ne ducem activitatea legionară.-

La sfârşitul lunei Noembrie 1948, BUTAN CONSTANTIN, LUCINESCU DAN şi subsemnatul, toţi şefi legionari am

fost luaţi din carantină de către un gardian din ordinul lui TURCANU EUGEN şi ne-a dus la etajul II celula Nr.37 unde am fost "izolaţi" cu scopul ca TURCANU EUGEN să ia legătură cu noi şi să ne dea instrucţiuni cum să activăm în penitenciar. După câteva zile TURCANU EUGEN a venit la noi în celulă şi ne-a adus la cunoştinţă despre tactica "demascărilor" pe care o organizase în penitenciar. Ne-a spus că a creiat legături cu directorul penitenciarului Piteşti DUMITRESCU despre care ştia că este legionar şi s'a comportat bine cu studenţii legionari care fuseseră în lagăr la Piteşti. Tot în vara anului 1949 TURCANU EUGEN ne-a spus că a luat legătură cu un inspector JIANU MARIN care mersese în inspecţie la Piteşti şi că a adus la cunoştinţă lui JIANU MARIN şi lui DUMITRESCU care era directorul penitenciarului, despre acţiunea de "reeducare a legionarilor dela Suceava pe care a condus-o TURCANU şi că le-a mai spus scopul pentru care plecase mai înainte dela Suceava la Piteşti, adică să pregătească punerea în aplicare a unei noi tactice /demascările".-

TURCANU EUGEN ne-a spus la celula 37 că după ce a explicat cum aplică noua tactică legionară "deamascările" adică că se face pe capitole scoaterea şi scrierea informaţiilor dela deţinuţii din penitenciar, scoaterea dela deţinuţi informaţii despre depozite de muniţii şi armament, posturile de radio emisiune ale legionarilor, informaţii despre legionarii care activau afară pe linia de spionaj, legăturile cu serviciul de spionaj al mişcării legionare, organizaţii subversive, legionarii pătrunşi în P.C.R. şi alte organizaţii democrate, material tehnic legionar, maşini de scris, sapirografe, binocluri şi altele, inspectorul JIANU MARIN l-a împuternicit pe TURCANU EUGEN ca să organizeze şi să conducă această acţiune legionară "demascările" prin care să scoată informaţii.-

Directorul penitenciarului Piteşti DUMITRESCU legionar, cunoştea concret dela TURCANU EUGEN cu care colabora şiîl sprijinea în activitatea criminală de spionaj şi terorism, că prin acţiunea "demascărilor" se duce activitate de spionaj şi terorism pentru mişcarea legionară şi serviciul ei de spionaj căruia i se transmiteau informaţiile ce erau

scoase prin teroare dela toţi deţinuţii din penitenciar, informaţii care interesau serviciul de spionaj. Legionarul DUMITRESCU, fost director al penitenciarului Piteşti, cunoştea dela TURCANU EUGEN, toată tactica "demascărilor" că prin această metodă se pregătesc legionarii pe linie de spionaj, informaţii şi terorism şi că informaţiile erau transmise afară serviciului de spionaj al mişcării legionare TURCANU EUGEN mi-a spus mie şi la ceilalţi şefi legionari LUCINESCU DAN şi BUTAN CONSTANTIN că lucra cu DUMITRESCU pe toate direcţiile şi sprijinea acţiunea legionară de spionaj, informaţii şi terorism. A înlesnit plecarea legionarilor curieri dela penitenciarul Piteşti la alte penitenciare despre care ştia că aceşti legionari sunt agenţi de legătură ai serviciului de spionaj organizat de TURCANU în penitenciarul Piteşti şi că făceau legătura între penitenciare, ducând ordine şi informaţii în legătură cu acţiunea "demascărilor" şi aduceau informaţii lui TURCANU EUGEN la Piteşti care apoi le transmitea afară serviciului de spionaj al mişcării legionare.-

Aceşti legionari curieri - agenţi de legătură care erau trimişi la altepenitenciare ca transferaţi de TURCANU EUGEN au fost IOSIF V IOSIF, LATES, fost student la Textile şi CUSA (MACEDONEANU) au plecat în 1950 dela penitenciarul Piteşti la Gherla şi s'au înapoiat la Piteşti în 1951 cu informaţii. La Aiud au plecat legionarii curieri IORDACHESCU FLORIN şi TANASE CEZAR şi au mai fost trimişi şi la alte penitenciare Târgşor şi altele. Aprobările pentru transferare erau cerute de TURCANU EUGEN prin fostul director DUMITRESCU la inspectorii JIANU MARIN şi CZELLER care aprobau transferările la alte penitenciare.-

Legionarul DUMITRESCU fost director al penitenciarului Piteşti stia despre întreaga acţiune legionară "demascările" ce erau conduse de către comandamentul legionar condus de TURCANU EUGEN, cunoştea ce informaţii erau scoase dela deţinuţi, care interesa serviciul de spionaj al mişcării legionare, despre informatorii folosiţi în serviciul de spionaj din penitenciar, de TURCANU EUGEN. Stiu că avea cunoştinţă de tactica scoaterii de informaţii de către informatorii care şedeau la etajul I pe celular, dela deţinuţii care nu intraseră în "demascări" şideia care erau

412 ~~418~~

scoase întâi informaţii care interesa serviciul de spionaj Aceşti informatori pe care-i cunoştea bine DUMITRESCU fost director au fost : subsemnatul, OPRISAN C-TIN, MAGIRESCU EUGEN, COMSA ERONIM, OLTEANU GHEORGHE, DUMITRESCU FLORIAN ISPAS CONSTANTIN, VOINEA OCTAVIAN, LUCA CORNEL, REUS GHEORGHE MOROIANU VASILE, DIACA DAN iar la secţia infirmerie ştia legionarul DUMITRESCU că acţionau legionarii GHICA ALEXANDRU şi VOINEA OCTAVIAN.-

TURCANU EUGEN care era împuternicit de către inspectorul JIANU MARIN ca să fie conducătorul acţiunii legionare "demascările", mi-a spus mie, lui BUTAN CONSTANTIN şi lui LUCINESCU DAN că inspectorul JIANU MARIN a fost informat de el cum a organizat planul acţiunii de "demascare" şi scoaterea de informaţii, ne-a spus că JIANU ştia că prin această tactică legionară "demascările care se făcea în penitenciar erau pregătiţi legionarii pe linie de spionaj - informaţii şi terorism, adică pregătea cadre legionare care să conducă această acţiune în celelalte penitenciare, ca să conducă acţiunea "demascărilor". Mai ştia inspectorul JIANU MARIN că scoaterea informaţiilor se făcea după un plan, că fiecare deţinut legionar sau din alte organizaţii subversive avea făcut de către TURCANU EUGEN dosar, iar informaţiile erau scoase pe capitole în felul următor : o parte din informaţii care interesa serviciul de spionaj al mişcării legionare şi o parte din informaţii care erau fără importanţă.-

Informaţiile care interesau serviciul de spionaj al mişcării legionare, erau despre depozitele de muniţii şi armament, nedeclarate de către legionari la anchetarea lor legăturile legionarilor cu legionarii care rămaseseră nearestaţi şi care acţionau pe linie de spionaj, gazdele conspirative ale legionarilor, despre membrii organizaţiilor subversive, aparate de radio emisie şi materiale tehnice legionare iar celelalte informaţii erau mărunte despre legionari pătrunşi în P.C.R. şi alte organizaţii democrate şi persoane care au sprijinit mişcarea legionară. Inspectorul JIANU MARIN ştia concret dela TURCANU EUGEN şi fostul directoru DUMITRESCU legionar, că acţiunea "demascărilor" condusă de TURCANU EUGEN, că era făcută pentru mişcarea legionară şi pentru serviciul de spionaj al mişcării legionare. JIANU MARIN ştia

(113) 419

că prin această tactică legionară "demascările" se făcea pregătirea legionarilor ca spioni şi teroriştii şi a înlesnit transferarea la alte penitenciare a legionarilor curieri-agenţi de legătură, despre care ştia că aceşti legionari duc ordine şi informaţii legionarilor care acţionau prin "demascări" la alte penitenciare şi că aduceau informaţiile care interesa serviciul de spionaj al mişcării legionare lui TURCANU EUGEN la Piteşti.-

In anul 1950 venind într'o inspecţie, inspectorul JIANU MARIN,m'a găsit pe subsmnatul, OPRISAN CONSTANTIN şi pe BACIU PETRE dela care am scos informaţii, că stăteam într'o celulă şi a întrebat dece stăm numai câte doi şi trei legionari într'o celulă directorul penitenciarului DUMITRESCU şi TURCANU EUGEN care îl însoţeau pe inspectorul JIANU MARIN i-au explicat despre folosirea acestei tactici în felul următor : că legionarii noi veniţi în penitenciar şi ceilalţi care nu trecuseră prin "demascări" informaţiile dela ei erau scoase înainte şi în special informaţiile care interesau serviciul de spionaj, erau scoase mai înainte şi transmise afară din penitenciar la serviciul de spionaj. Această operaţie de scoaterea informaţiilor mai înainte o făceam noi şefii legionari din reţeua condusă de TURCANU EUGEN iar el ne introducea legionarii care acţionaseră în spionaj afară, în celulă la noi, ca să le scoatem informaţiile importante, necesare serviciului de spionaj, lucru pe care l-am făcut.-

TURCANU EUGEN mi-a spus subsemnatului că inspectorii JIANU MARIN şi CZELLER cunoşteau că sub masca acţiunii legionare, aşa zisa reeducare şi prin tactica "demascărilor" acţiona serviciul de spionaj al mişcării legionare din penitenciar, care era în legătură cu serviciul de spionaj de afară, ştiau că informaţiile ce erau scoase dela deţinuţii din penitenciar, informaţii care interesa spionajul, că erau transmise afară la serviciul de spionaj al mişcării legionare.-

La celula Nr.37 după ce TURCANU EUGEN ne-a informat despre acţiunea "demascărilor" pe care o organizase în penitenciarul Piteşti împreună cu ceilalţi comandanţi legionari, subsemnatul, BUTAN CONSTANTIN şi LUCINESCU DAN l-am informat pe TURCANU EUGEN despre activitatea legionară

(414) 420

de spionaj pe care am dus-o în penitenciarul Suceava, după plecarea lui la penitenciarul Piteşti. Am comunicat lui TURCANU EUGEN hotărîrea luată definitiv de către comandamentul legionar de a fi exterminat BOGDANOVICI ALEXANDRU pentru motivul că desconspirase acţiunea de aşa zisă "reeducare, BOGDANOVICI a vorbit atât la Suceava cât şi la Jilava faţă de deţinuţi, despre activitatea legionară, aşa zisa reeducare începută de legionari în penitenciarul Aiud în 1946, spunând că prin această tactică legionară s'a eliberat el şi alţi comandanţi legionari din închisoare, sub masca de "reeducaţi" Informaţii despre BOGDANOVICI că a desconspirat acţiunea legionară au adus şi legionarii LIVINSCHI MIHAI şi LUPOAIE CONS ANTIN. LIVINSCHI MIHAI mi-a spus că au mai adus informaţii despre BOGDANOVICI ALEX cu desconspirarea acţiunii legionare şi şefii legionari MARTINUS ALEXANDRU şi MORAVSCHI STEFAN.-

Subsemnatul la penitenciarul Piteşti i-am adus la cunoştinţă lui TURCANU EUGEN ordinul de exterminare a lui BOGDANOVICI ALEXANDRU, ordin pe caremi l-a dat COBALAS NICOLAE şi PASLARU NICOLAE avocatul, comandanţi legionari. Leam mai informat pe TURCANU EUGEN că la Suceava BOGDANOVICI nu a mai întreprins nimic nou în acţiunea pe liniea aşa zisei reeducări, după ce a plecat el la penitenciarul Piteşti.-

Despre legăturile cu serviciul de spionaj al mişcării legionare de afară l-am informat că şefii legionari MARTINUS ALEXANDRU, GHERASE AUREL şi BOGDANOVICI ALEXANDRU că au transmis prin gardianul prim IOANOVICI, informaţii la serviciul de spionaj de afară, informaţiile au fost trimise în Rădăuţi la avocatul CARCIU şi la soţia lui GHERASE AUREL, care lucra pe linie de spionaj, ea fusese cu GHERASE în Germania şi era dactilografă la comandamentul legionar din Germania. Despre LIVINSCHI MIHAI i-am spus lui TURCANU EUGEN că şi el a transmis informaţii prin gardianul IOANOVICI la inginerul IONESCU din Iaşi care era căsătorit cu legionara GETA MIRON, în 1948 ing. IONESCU era inspector la M.A.T în Iaşi şi în acelaş timp avea legătură pe linie de spionaj cu SIMIONESCU NICOLAE şi profesor MARIE IOAN din Iaşi.-

(415) ~~421~~

INTREBARE

Cu ce scop aţi fost "izolaţi" la Piteşti şi ce ordin aţi primit?

RASPUNS

La penitenciarul Piteşti am fost depuşi după două săptămâni în celula Nr.37, subsemnatul, BUTAN C-TIN şi LUCINESCU DAN, noi fiind comandanţi legionari, am fost băgaţi într'o celulă sub masca de "izolaţi".-

"Izolarea" noastră a comandanţilor legionari s'a făcut cu scopul de a ne informa cum a fost organizată acţiunea de spionaj şi terorism prin "demascări" despre legăturile ce le creiase pe linie de spionaj cu elementele din rândurile personalului administrativ al penitenciarului prin care se transmiteau informaţiile afară, la serviciul de spionaj al mişcării legionare, aceştia au fost directorul penitenciarului şi gardienii şefi de secţie LAZAROIU şi NISTOR GHEORGHE.-

Alt scop pentru care am fost "izolaţi" subsemnatul, BUTAN CONSTANTIN, LUCINESCU DAN şi alţi comandanţi legionari OPRISAN CONSTANTIN, DRAGOS HOINIC, CONDURACHE EMANOIL LATES MIRCEA, DUMITRESCU MARIN din Bucureşti şi DUMITRESCU FLORIAN, a fost acela că noi nu puteam să acţionăm deschis în noua tactică legionară "demascările" şi am primit ordin ca să selecţionăm materialul informativ ce era scos din "demascări" de către comitetele organizate de TURCANU şi care acţionau pe camere. Informaţiile le selecţionam după planul stabilit cu punctele care interesa serviciul de spionaj al mişcării legionare şi anume : legionarii care lucrase în serviciul de spionaj nearestaţi şi care rămăseseră fără legături, legionarii pătrunşi în P.C.R. şi în alte partide democrate ca să se ia legătură cu ei şi să fie folosiţi în serviciul de spionaj, gazdele legionare, neidentificate de organele de stat, necesare serviciului de spionaj, armamentul şi muniţiile nedescoperite de organele de stat, materialele tehnice legionare, aparate de radio emisiune şi tot ce interesa şi era necesar serviciului de spionaj al mişcării legionare.-

Materialul informativ pe care subsemnatul l-am selecţionat pe puncte, împreună cu şefii legionari LUCINESCU

(415) 422

DAN şi BUTAN CONSTANTIN în perioada de 5 luni cât am stat ca "izolaţi" în celulele Nr.37 şi 41 din penitenciarul Piteşti şi care interesa serviciul de spionaj al mişcării legionare, a fost dela legionarii notaţi mai jos UNISOR CONSTANRIN, CABA ION, UNGUREANU DUMITRU, GABUREAC TRAIAN, NEMTEANU AUREL, MAXIM VASILE, CURELESCU EUGEN, NICORESCU TRAIAN, UNGUREANU ALEXANDRU, CLIMESCU DUMITRU, COBUZ NICOLAE POPESCU, fost student la medicină în Bucureşti şi alţii.-

Din materialulinformativ dela legionarul UNISOR CONSTANTIN am triat următorul material care interesa serviciul de spionaj al mişcării legionare, una ladă cu grenade care se afla la învăţătorul TEOFANESCU din Iaşi str.Sărăriei şi o avea în beci. Persoanele care le-a indicat că lucrase în spionaj şi cu care să ia legătură au fost STEFANESCU TITEL în 1948 era absolvent al facultăţii de medicină din Iaşi originar din Galaţi, BULAU EMIL care în 1948 era în anul V la medicină Iaşi, originar din Iaşi DANAITA ANTON din Iaşi, legionarii pătrunşi în P.C.R. şi în alte partide care să fie folosiţi pe linie de spionaj, profesor IANCU la Facultatea de Medicină Iaşi, profesor TUPA dela catedra Histologie -Iaşi doctor BRANISTEANU spitalul sf. Spiridon Iaşi, gazdele legionare care să fie folosite TEOFANESCU DUZULINA, fiica învăţătorului TEOFANESCU Iaşi, SOROHAN din cartierul Nicolina Iaşi, HARTOLOMEI ANA studentă în 1948 la medicină în Iaşi.-

Dela UNGUREANU DUMITRU am triat legăturile pentru spionaj care să fie luate cu dr. ANDRONIE spitalul sf Spiridon Iaşi, dr. PASCU asistent la anatomie în Iaşi, elemente din organizaţii subversive cu care să se ia legătură pe linie de spionaj, GRAPAN VICTOR student anul VI în 1948 la Medicină Iaşi, MARGINEANU LIVIU, student medicină anul III la Iaşi şi studentul ANDU dela medicina Iaşi anul III

Legionarii pătrunşi în partidele democrate, dr. FRASIN GHEORGHE, asistent la anatomie Iaşi, BURLA MIHAI student la medicină în Timişoara, doctorul VASILESCU, ~~student~~ asistent la Anatomie Iaşi, profesorul NUBERT ION dela catedra de anatomie Iaşi, doctorul TEODOROVICI preparator la anatomie patologică Iaşi, cu aceştia urma să se ia legături şi să-i recruteze în serviciul de spionaj.-

(117) 428

Dela legionarul CURELESCU EUGEN, am triat următorul material informativ, legături pentru luat cu persoane pe linie de spionaj maior activ de Artilerie care în 1948 stătea cu chirie la părinţii lui CURELESCU EUGEN care erau învăţători în Roman. Gazde legionare pentru a fi folosite CARMEN studentă la medicină Iaşi originară din Roman, legionari pătrunşi în partidele democrate cu crere să se ia legătură, dr. BART şef de lucrări la catedra de bacteriologie din Iaşi şi naşul legionarului TUDOSE PETRE, profesor din Ploeşti care în 1948 era în judeţeana P.C.R. Prahova.-

Dela legionarul COBUZ NICOLAE, am triat următorul material informativ necesar legăturilor pe linie de spionaj, pe legionarul NEGOITA PLEVNA din Iaşi fost ofiţer slt. Guarzi de geniu, locuia în cartierul Copou, legionarii pătrunşi în partidele democrate, profesorul Chiriţă din Tg. Ocna - Bacău, doctorul GRIGORIU asistent la anatomie în Iaşi, profesor de chirurgie BUTUREANU din Iaşi. Gazde legionare fostul colonel LATES din Iaşi. Armamentul ce se afla la SOROIU GHEORGHE legionar, student în Bucureşti la Facultatea de Medicină, originar din comuna Casin - Bacău avea mai multe carabine şi cartuşe.-

Dela COBA ION am triat materialul privind pe legionarii pătrunşi în partidele democrate, doctroul SILVESTRU GHEORGHE din Iaşi, POPESCU GHEORGHE, funţionar la Tribunalul Iaşi. Gazde legionare, VASILIU din Iaşi str. Italiană şi CIUBOTICA fost plutonier din Iaşi.-

Dela legionarul GABUREAC TRAIAN am triat informaţii despre legionarii, membrii în partidele democrate doctorii HOLBAN şi TOMA dela spitalul "izolare" din Iaşi

Dela legionarul MAXIM VASILE am triat legăturile pe linie de spionaj care urmau să se ia, POPESCU pedagog în 1948 la liceul internat din Iaşi. Legionari pătrunşi în partid cu care să se ia legătură BENONE CONSTANTINESCU din Iaşi, profesorul CISMAN dela Politehnica din Iaşi.-

Dela NEMTEANU AUREL legionar, am triat informaţii pentru legături pe linie de spionaj, fratele lui (NEMTEANU) fost slt. la grăniceri, din Iaşi.-

124

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu, susţin şi semnez nesilit de nimeni.-

418

ANCHETATOR
ss Maior Urecheanu

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

C.N.S.A.S.

Proces-Verbal de interogator

Arestat-ul Dumitrescu Dan, născut la 19 Decembrie 1922, în Iași, fiul lui Teodor și Veronica, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași Strada Săulescu Nr 13, la arestare se afla fugar în Com Lucăcești-Bacău

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

9 - 10 - 11 - 12 Septembrie 1953

Orașul Ploești.

Interogatoriul a început la ora 10 și 50 min.

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Declară anchetei în continuare despre activitatea legionară de spionaj, informații și terorism la care ai luat parte în penitenciarul Pitești, cum ați pus în practică tactica legionară „demoscările" și terorismul cu ce scop, despre legăturile ce le aveați cu serviciul de Spionaj al mișcării legionare, prin cine transmiteați informațiile afară din penitenciar și la cine?

Răspuns: In luna Noiembrie 1948, subsemnatul împreună cu alți șefi legionari am fost transferat dela penitenciarul Suceava, prin Jilava, la penitenciarul Pitești și am fost depus în camera de carantină cu alți deținuți din diferite grupări politice și organizații subversive.

După 3 zile șeful legionar Martinuș Alex, a luat legătura cu Turcanu Eugen, care era conducătorul activității legionare de Spionaj și terorism din penitenciarul Pitești. - Martinuș Alex la informat pe Turcanu Eugen despre activitatea de Spionaj ce o dus la Suceava după plecarea lui. - Turcanu Eugen prin șeful legionar Martinuș Alex, ne-a transmis ordinul ca toți șefii legionari care eram în penitenciarul Pitești să ne aflam

Semnătura,

Dumitrescu Dan

Mod. 185

Urmare: în carantină, ca să ne continuăm activitatea legionară de Spionaj și culegerea de informații și să trecem la pregătirea deținuților ce se aflau în carantină cu noi. Mărtinuș Alex, ne-a mai adus la cunoștință Subsemnatului, lui Butoi Ctin și Lucinescu Dan, că vom fi „izolați" cu scopul ca Turcanu Eugen să i-a legătura cu noi pentru a ne aduce la cunoștință despre noua tactică a „democraților" și despre metodele pe care să le folosim în activitatea legionară de Spionaj și terorism. -

Timp de două săptămâni cât am stat în camerele de carantină șefii legionari în număr de circa 11 inși, am făcut pregătirea deținuților pe linie de Spionaj și informații. - Subsemnatul am pregătit pe deținuții legionari, Nicorescu Traian Cârlan și Popovici Arghel. - Berza Eugen și Lucinescu Dan au pregătit pe Mustățeanu și Turcu fost pistolar. - Mărtinuș Alex, Bogdanovici Alex, Popa Ctin, Pop Cornel, Turtureanu Nicolae și Pivaloaie Ctin, au pregătit grupul de deținuți dela Timișoara, condus de studentul Plapșa. - Iosif & Iosif a pregătit pe Stănescu și inginerul Stefănescu. - Butoi Ctin, la pregătit pe deținutul Hotvani. -

Pregătirea acestor deținuți am făcut prin indoctrinarea lor cu materialul legionar. Era pus Stănescu să le vorbească după ce îl pregăteam, despre legăturile și colaborarea misiunii legionare și a lui Cadreanu cu P.N.Ț. Maniu, cum a fost pregătit și organizat tineretul maniu de către mișcarea legionară după 23 August 1944, în echipe de șoc. - Pe inginerul Stefănescu îl puneam să le vorbească despre activitatea lui de Spionaj pentru ca să înțeleagă și ceilalți deținuți, le spunea cum a trecut el frontiera în Iugoslavia și cum s'a întors în țară ca să continuie activitatea de Spionaj. - Le-am expus noua tactică

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(420) 1496

Urmare: legionară așa zisă reeducare pe care legionarii au pus-o în practică începând dela penitenciarul Suceava, spunându-le că prin această acțiune ne ducem activitatea legionară.

La sfârșitul lunii Noiembrie 1948, Buțon Constantin Lucinescu Dan și Subsemnatul tatăl sefi legionari, am fost luați din carantină de către un gardian din ordinul lui Turcanu Eugen și ne-a dus la etajul II celula Nr. 37, unde am fost „izolați" cu scopul ca Turcanu Eugen să-i a legătură cu noi și să ne de-a instrucțiuni cum să activăm în penitenciar. - După câteva zile Turcanu Eugen a venit la noi în celulă și ne-a adus la cunoștință despre tactica „demoscărilor" pe care o organizase în penitenciar. - Ne-a spus că a avut legături cu directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu, despre care știa că este legionar și s'a comportat bine cu studenții legionari care fuseseră în lagăr la Pitești. - Tot în luna anului 1949 Turcanu Eugen, ne-a spus, că a luat legătură cu un inspector Jianu Horia care venise în inspecție la Pitești și că a adus la cunoștință lui Jianu Horia și lui Dumitrescu care era director al penitenciarului, despre acțiunea de „reeducarea" legionarilor dela Suceava pe care a condus-o Turcanu și că le-a mai spus scopul pentru care plecase mai înainte dela Suceava la Pitești, adică să pregătească punerea în aplicare a unei noi tactici „demoscările". -

Turcanu Eugen, ne-a spus la celula 37, că după ce a explicat cum aplică noua tactică legionară „demoscările", adică că se face pe capitole scoaterea și trierea informațiilor dela deținuți din penitenciar, Scoaterea dela deținuți informații despre depozite de muniții și armament, posturile de radio-emisie ale legionarilor, informații despre legionarii care activau afară pe linie de spionaj, legăturile cu serviciul de spionaj al misiei legionare gazdele legionarilor, organizații subversive, legionari pătrunși în P.C.R. și alte organizații democrate, materialul tehnic legionar

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: mașini de scris, șopilografe, binocluri și altele, inspectorul Ioiart Marin, la împuternicirea lui Țurcanu Eugen, ca să organizeze și să conducă această acțiune legionară „demoscările" prin care să scoată informații.-

Directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu legionar cunoștea concret dela Țurcanu Eugen, cu care colabora și îl sprijinea în activitatea criminală de spionaj și terorism că prin acțiunea „demoscărilor" se duce activitate de spionaj și terorism pentru mișcarea legionară și serviciul e de spionaj cărora i se transmiteau informațiile ce erau scoase prin terorare dela toți deținuții din penitenciar, informații care interesa serviciul de spionaj.- Legionarul Dumitrescu fost director al Penitenciarului Pitești, cunoștea dela Țurcanu Eugen, toată tactica „demoscărilor" că prin această metodă se pregăteau legionarii pe linie de spionaj informații și terorism și că informațiile erau transmise afară din penitenciar serviciului de spionaj al mișcării legionare.- Țurcanu Eugen, mi-a spus mie și la ceilalți șefi legionari Lucinescu Dan și Bățan Ștefan, că lucra cu Dumitrescu pe toate direcțiile și sprijinea acțiunea legionară de spionaj, informații și terorism, știindu-mi și plecarea legionarilor curieri dela penitenciarul Pitești la alte penitenciare, despre care știa că acești legionari sunt agenți de legătură ai serviciului de spionaj organizat de Țurcanu în penitenciarul Pitești și că făceau legătura între penitenciare, ducând ordine și informații în legătură cu acțiunea „demoscărilor" și aduceau informații lui Țurcanu Eugen la Pitești, care apoi le transmitea afară serviciului de spionaj al mișcării legionare.-

Acești legionari-curieri - agenți de legătură care erau trimiși la alte penitenciare ca transferați de Țurcanu Eugen, au fost: Ionif & Ionif, Lates fost student la Textile și Cusa-Macedoneanu au plecat în 1950, dela penitenciarul Pitești la Gherla și au mers la Pitești în 1951 cu informații.- de fiind au plecat legionarii

Semnătura,
Dumitrescu Dan

421 V27

Urmare: curieri, Iordăchescu Florin și Tănase Cezar și au mai fost trimiși și la alte penetenciare Târgșor și altele.- Aprobările pentru transferare erau cerute de Turcanu Eugen, prin fostul director Dumitrescu la inspectorii Jianu Horia și Czeller care proba transferările la alte penetenciare.-

Legionarul Dumitrescu fost director al penitenciarului Pitești știa despre întreaga acțiune legionară „demonstrările" ce erau conduse de comandamentul legionar condus de Turcanu Eugen, cunoștea ce informații erau scoase dela deținuți, care interesa serviciul de spionaj al mișcării legionare, despre informatorii folosiți în serviciul de spionaj din penetenciar, de Turcanu Eugen. Știe că avea cunoștință de tactica naștere de informații de către informatorii care stăteau la etajul I-iu pe celulor, dela deținuții care au intrat în „demonstrări" și dela care erau scoase întâi informații care interesa serviciul de spionaj. Acești informatori pe care îi cunoaște bine Dumitrescu fost director, au fost : Subsemnatul, Ogrinsan Ctin, Mogireanu Eugen, Cosma Traian Olteanu Gh, Dumitrescu Florian, Ivanos Ctin, Vasilescu Octavian, Lucia Corneliu, Rusu Gheorghe, Anoroiaiei Vasile, Iriaca Ioan, iar la secția infirmerie știa legionarul Dumitrescu că acționau legionarii Ghica Alexandru și Vasilescu Octavian.

Turcanu Eugen, care era înștiințat de către inspectorul Jianu Horia, ca să fie conducătorul acțiunii legionare „demonstrările", mi-a spus mie lui Buteu Ctin și lui Lucinescu Ioan, că inspectorul Jianu Horia, a fost informat de el cum a organizat planul acțiuni de „demonstrare" și răsturnarea de informații; ne-a spus că Jianu știa că prin această tactică legionară „demonstrările" care se făceau în penetenciar, erau pregătiți legionarii pe linie de spionaj- informații și terorism, adică pregătea cadre legionare care să conducă această acțiune în

Semnătura,
Dumitrescu Ioan

Urmare: celelalte fenetenciare, ca să conducă acțiunea „demascărilor." Mai știa inspectorul Ioanu Horia că recrutarea informatorilor se făcea după un plan, că fiecare deținut legionar sau din alte organizații subversive, avea făcut de către Turcanu Eugen dosar, iar informațiile erau trecute pe capitole în felul următor; o parte din informații care interesa serviciul de spionaj al mișcării legionare și o parte de informații care erau fără importanță.-

Informațiile care interesau serviciul de spionaj al mișcării legionare erau (despre) depozitele de muniții și armament nedeclarate de către legionari la anchetatorii lor, legăturile legionarilor cu legionarii care rămăseseră ne arestați și care acționau pe linie de spionaj, gazdele conspirative ale legionarilor, despre membrii organizațiilor subversive, operate de radio-emisie și materialele tehnice legionare, iar celelalte informații erau mai mult despre legionari pătrunși în P.C.R. și alte organizații democrate și persoane care au ajutat mișcarea legionară.- Inspectorul Ioanu Horia știa concret dela Turcanu Eugen și fostul director Dumitrescu Ioan legionar, că acțiunea „demascărilor" condusă de Turcanu Eugen, că era făcută pentru mișcarea legionară și pentru serviciul de spionaj al mișcării legionare.- Ioanu Horia, știa că prin această tactică legionară „demascările" se făcea pregătirea legionarilor ca spioni și teroriști și a ulterior trecerea la alte fenetenciare a legionarilor curieri-agenți de legătură, despre care știa că acești legionari, duc ordine și informații legionarilor care acționau prin „demascări" la alte fenetenciare și că aduceau informațiile care interesa serviciul de spionaj al mișcării legionare lui Turcanu Eugen la Pitești.-

În anul 1950, venind într'o inspecție inspectorul Ioanu Horia, m'a găsit pe subsemnatul (Ofițer activ) și pe Bacu Petre dela care am scos informația că stăteam într'o celulă și a întrebat de ce stăm mut.

Semnătura,
Dumitrescu Ioan

~~422~~ (422)

Urmare : Câte doi și trei legionari într'o celulă, directorul penitenciarului Dumitrescu și Țurcanu Eugen, care îl însoțeau pe inspectorul Ioanu Marin, i-au explicat despre folosirea acestei tactici în felul următor: că legionarii noi veniți în penitenciar și ceilalți care nu treceau prin „demascări", informațiile dela ei erau scoase înainte și în special informațiile care interesau serviciul de Spionaj; erau scoase mai înainte și transmise afară din penitenciar la serviciul de Spionaj. - Această operație de scoaterea informațiilor mai înainte o făceam noi șefii legionari din rețeaua condusă de Țurcanu Eugen, iar el ne introducea legionarii care activaseră în spionaj (afară) în celulă la noi, ca să le scoatem informațiile importante, necesare serviciului de Spionaj, lucrul pe care l-am făcut. -

Țurcanu Eugen, mi-a spus Subsemnatului că inspectorul Ioanu Marin și Czeller, cunoșteau că nu scoasa activității legionare așa zisa reeducare și prin tactica „demascărilor" activau serviciul de spionaj și mișcării legionare din penitenciar care era în legătură cu serviciul de Spionaj de afară, știau că informațiile ce erau scoase dela deținuți din penitenciar, informații care interesa spionajul, că erau transmise afară la serviciul de Spionaj și mișcării legionare. -

La celula N.o 37, după ce Țurcanu Eugen, ne-a informat despre activitatea „demascărilor" pe care o organizase în penitenciarul Pitești împreună cu ceilalți comandanți legionari, Subsemnatul Buțon Ctin și Lucinescu Ion, l-am informat pe Țurcanu Eugen, despre activitatea legionară de Spionaj pe care am dus-o în penitenciarul Suceava, după plecarea lui la penitenciarul Pitești. Am comunicat lui Țurcanu Eugen, hotărârea luată definitiv de către comandamentul legionar, de a fi exterminat Bogdanovici Alexandru, pentru motivul că descalifica activitatea de așa zisa reeducare, Bogdanovici, a vorbit atât la Suceava cât și la Jilava foștilor deținuți despre activitatea legionară așa zisa reeducare incepută de

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Urmare : legionari la penetenciarul Aiud în 1946, spunând că prin această tactică legionară, s'a eliberat el și alți comandanți legionari din închisoare, sub masca de reeducați." - Informații despre Bogdanovici că a descompletat acțiunea legionară, au adus și legionarii Liviu Rebreanu și Ștefan Ctin. - Liviu Rebreanu, mi-a spus că au mai adus informații despre Bogdanovici Alex cu descompletarea acțiunii legionare și șefii legionari Martinuș Alex și Moraveschi Ștefan. -

Subsemnatul, la penetenciarul Pitești i-am adus la cunoștință lui Turcanu Eugen, ordinul de exterminarea lui Bogdanovici Alex ordin pe care mi la dat Cobâlaș Nicolae și Pârlogeanu Nicolae avocatul, comandanți legionari. - Iam mai informat pe Turcanu Eugen că la sugestia Bogdanovici Alex, nu a mai întreprins nimic nou în acțiunea pe linia ororilor reeducări după ce a plecat el la penetenciarul Pitești. -

Despre legăturile cu serviciul de Spionaj al mișcării legionare de afară iam informat că șefii legionari, Martinuș Alexandru, Gherase Aurel și Bogdanovici Alexandru, că au transmis prin gardianul prim Ioanovici, informații la serviciul de Spionaj de afară, informațiile au trimise în Râdăuți la avocatul Cârcin și la soția lui Gherase Aurel, care lucra pe linie de Spionaj, ea fusese cu Gherase în germania și era dactilografă la comandamentul legionar din germania. - Despre Liviu Rebreanu, i-am spus lui Turcanu Eugen, că și el a transmis informații prin gardianul Ioanovici la inginerul Ionescu din Iași care era căsătorit cu legionara Seta Nișon, în 1948 ing Ionescu era inginer la M.A.T în Iași și în acel timp avea legături pe linie de Spionaj cu Dumitrescu Nicolae și profesor Mihai Ion, din Iași.

Întrebare: Cu ce scop ați fost „izolați" la Pitești și ce ordine ați primit? la Răspuns: La penetenciarul Pitești, am fost depuși după ușa a șaptea în celula No 37, subsemnatul, Bățan Ctin și Dumitrescu Dan, noi fiind comandanți legionari, am fost băgați într'o celulă sub masca de „izolați". -

Semnătura,
Dumitrescu Dan

c. 5663.

~~120~~ 423 (423)

Urmare : „Jalarea" noastră a comandanților legionari s'a făcut cu scopul de a ne informa cum a fost organizată acțiunea de spionaj și terorism, prin „demascări", despre legăturile ce le crease pe linie de spionaj cu elemente din rândul personalului activ al penitenciarului prin care se transmiteau informațiile oferă la serviciul de spionaj al mișcării legionare, acestia au fost, directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu legionar, ~~paznicul~~ paznicul penitenciarului și gardienii șefi de secție, Lăzărescu și Victor Gheorghe.

Alt scop pentru care am fost „izolați" Subsemnatul, Buțoi Ctin, Lucinescu Don și alți comandanți legionari, Oprișan Constantin Dragoș Ilinic, Condurache Emanoil, Lotes Mircea, Dumitrescu Marin din București și Dumitrescu Florian, a fost și acela că noi nu puteam să acționăm deschis în noua tactică legionară „demascările" și am primit ordin ca să selecționăm materialul informativ ce era scos din „demascări" de către cătitabile organizate de Țurcanu și care acționau pe comere. — Informațiile le selecționam după planul stabilit cu punctele care interesa serviciul de spionaj al mișcării legionare și anume; legionarii care lucrase în serviciul de spionaj neorostiți și care rămăseseră fără legături, legionarii pătrunși în P.C.R. și în alte partide democrate, ca să se i-a legătură cu ei și să fie folosiți în serviciul de spionaj, gazdele legionare neidentificate de organele de stat, necesare serviciului de spionaj, armamentul și muniția nedescoperite de organele de stat, materialele tehnice legionare, oprorite de radio-emisiune și tot ce interesa și era necesar serviciului de spionaj al mișcării legionare. —

Materialul informativ pe care subsemnatul l-am selecționat pe puncte, împreună cu șefii legionari, Lucinescu Don și Buțoi Ctin în perioada de 5 luni cât am stat ca „izolați" în celulele Nr 37 și 41 din penitenciarul Pitești și care interesa serviciul de spionaj al mișcării legionare, a fost dela legionarii notați mai jos; Oprișor Ctin, Caba Ion, Ungureanu Stru, Săbăreac Traian, Neuteanu Aurel, Maxim Vasile,

Semnătura,
Dumitrescu Don

Urmare : Curelescu Eugen, Nicorescu Traian, Ungureanu Alex, Climescu Otm, Cobuz Nicolae, Pojescu fost student la medicină în București și alții.—

Din materialul informativ dela legionarul Ihisor Ctin am trist următorul material care interesa serviciul de Spionaj al mișcării legionare; una ladă cu grenade care se afla la învățătorul Teofănescu din Iași Str. Sărăriei să o aibă în bec.— Persoanele care le-a indicat că lucrase în Spionaj și cu care să se i-a legătura au fost; Ștefănescu Titel, în 1948, era absolvent al facultății medicină din Iași originar din Galați, Bulău Emil care în 1948 era în anul V la medicină Iași originar din Iași, Dănăilă Anton din Iași - Mihu student medicină Iași, Meder Ovid, fost student la Politehnică Iași, legionarii pătrunși în P.C.R care să fie folosiți pe linie de Spionaj, profesor Jonescu la Facultatea de Medicină Iași, profesor Lupa dela catedra Histologie-Iași doctor Brânzăsteanu, șpitalul sft Spiridon-Iași, Gazdele legionare care să fie folosite, Teofănescu Suzulina, fiica învățătorului Teofănescu Iași Sarahan din cartierul Nicolina Iași, Hortolomei Ana studentă în 1948 la medicină în Iași.—

Dela Ungureanu Otm, am trist legăturile pentru Spionaj, care să fie luate, doctor Anatomie șpit sft Spiridon Iași, doctorul Pascu asistent la Anatomie în Iași, elemente din organizații subversive cu care să se i-a legătură pe linie de Spionaj; Crapar Victor, student anul VI-în 1948, la medicină Iași, Margineanu Liviu student medicină anul III la Iași și studentul Andu dela medicină Iași anul III.— Legionari pătrunși în partidele democrate, doctor Frasin Gheorghe, asistent la Anatomie Iași, Burlă Mihai, student la medicină în Timișoara, doctorul Vasilescu, asistent la Anatomie Iași, profesorul Nubert Ion dela catedra de Anatomie Iași, doctorul Teodorovici preparator la Anatomie Patologică Iași, cu aceștia urma să se i-a legături și să-i recruteze în serviciul de Spionaj.—

Dela legionarul Curelescu Eugen, am trist următorul material informativ, legături pentru luat cu persoane pe linie

Semnătura,
Dumitrescu Ion

~~1240~~ (424)

Urmare: de Ofiţeraj; Maior activ de Artilerie care în 1848 stătea cu chirie la părinţii lui Curelescu Eugen, care erau învăţători în Roman. - Zice de legionare pentru a fi folosite. Carmen studentă la medicină Iaşi originară din Roman. - Legionari pătrunşi în partidele democrate, cu care să se i-a legătură; doctor Bart şef de lucrări la catedra Bacteriologie din Iaşi şi nonul legionarului Teodose Petre, profesor din Ploeşti care în 1948, era în judeţeana P.C.R. Prahova. -

Dela legionarul Cobuz Nicolaie, am trist unele material informativ necesar legăturilor pe linie de Ofiţeraj; pe legionarul Negriţă Plevna din Iaşi, fost ofiţer sîlt geniu luptător în Cotul Cîjon, legionarii pătrunşi în partidele democrate, profesorul Clinicii din Iaşi, doctor Grigoriu asistent la Anatomie în Iaşi, profesor de chirurgie Bucureşteanu din Iaşi. - Zice de legionare, fostul colonel Lotaş din Iaşi. - Armamentul ce se afla la Soroiu Gheorghe legionar student în Bucureşti la Fac. Medicină, originar din Comuna Coniu Bacău, avea mai multe carabine şi cartuşe.

Dela Coba Ion, am trist material privind legionarii pătrunşi în partidele democrate, doctor Silvestru Gheorghe din Iaşi, Popescu Gheorghe funcţionar la Tribunalul Iaşi. - Zice de legionare, Vasilica din Iaşi str. Italiană şi Ciubotica fost plutonier din Iaşi. -

Dela legionarul Săbăreac Traian, am trist informaţii despre legionarii membrii în partidele democrate, doctorii Holban şi Ioana dela Spitalul „izolare" din Iaşi. - Dela legionarul Maxim Vasile, am trist legăturile pe linie de Ofiţeraj, care arunca să se i-a, Popescu petrograf în 1948, la liceul internat din Iaşi. - Legionari pătrunşi în partid cu care să se i-a legătura, Berone Constantinescu din Iaşi, profesorul Cismaru dela Politehnica din Iaşi. - Dela Neamţeanu Aurel legionar, am trist informaţii pentru legături pe linie de Ofiţeraj fratele lui (Neamţeanu) fost sîlt Grăniceri din Iaşi. -

Arăt că am citit cuvînt cu cuvînt cele declarate de mine şi confirm acestui proces verbal de interogatoriu scrise şi semnez rămîn de acum înainte.

Semnătura, Arrestat. -

Demetrescu Ion

Ofiţer Anchetator

~~434~~

425

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DUMITRESCU DAN, fiul lui TUDOR și VERONICA născut la 19 Octombrie 1922 în Iași, fost student, ultimul domiciliuîn Iași str. Săvescu Nr.12, la arestare se afla fugar în comuna Lucăcești - Bacău.-

19, 21, 23 Septembrie 1953
Ploești

INTREBARE

Declară despre participarea dumitale în acțiunea legionară de informații și terorism pe care ai dus-o în penitenciarul Pitești, ce funcții ai avut și dela cine primeai ordine ?

RASPUNS

In timpul cât am stat în celula 41 din penitenciarul Pitești prin Ianuarie 1950 am primit ordin dela TURCANU EUGEN și i-am dat în scris fapte negative din activitatea lui BOGDANOVICI ALEXANDRU pentru a fi demascat și executat conform ordinului comandamentului legionar.-

Subsemnatul am demascat activitatea lui BOGDANOVICI ALEXANDRU declarând despre el că în vara anului 1940 când am luat parte în tabăra F.D.C. dela Piatra Neamț, de pe muntele Rarău unde BOGDANOVICI a avut atitudine nelegionară, a luat parte la dezidența dintre legionarul ILIE SMUTEA și TARASI în legătură cu conducerea corpului F.D.C.

C.N.S.A.S.

~~425~~ ~~432~~ 426

pe ţară.-

In anul 1945 când a fost arestat la Bucureşti BOGDANOVICI ALEXANDRU a dat la anchetă pe legionarii de pe muntele Ciucaş (Braşov). Că la ancheterea lui în 1948 la Suceava, a declarat legăturile ce le-a avut pe linie de spionaj cu fostul procuror AMBROZIE, BALANESCU GABRIEL, UNGURASU GHEORGHE, SIMIONESCU NICOLAE şi profesor IRION. A dat adresa unde putea fi găsit ascuns SIMIONESCU NICOLAE la funcţionarul COTELO VASILE din Iaşi.-

Am mai demascat că a d sconspirat acţiunea legionară de aşa zisă reeducare începută din 1946 dela Aiud adică că prin această acţiune au reuşit să se elibereze el şi alţi comandanţi legionari din închisoare.-

După ce a fost executat BOGDANOVICI ALEXANDRU TURCANU EUGEN mi-a spus că l-a exterminat, a scăpat de el pentrucă ştia multe luc uri despre TURCANU în legătură cu spionajul, că vorbea mult despre acţiunea legionară aşa zisa reeducare şi o desconspirase.-

Cu exterminarea lui BOGDANOVICI ALEXANDRU a fost de acord întreg comandamentul legionar şi ceilalţi şefi legionari.-

Executarea lui BOGDANOVICI ALEXANDRU la penitenciarul Piteşti a fost prezentată faţă de organele de stat în felul următor : a fost scos BOGDANOVICI ALEXANDRU ca oportunist pătruns în comitetul de conducere al aşa zisei reeducări şi că a fost descoperită atitudinea lui necinstită faţă de acţiune, pe care o prezentau sinceră şi cinstită faţă de organele de stat.-

INTREBARE

Cu ce scop ai încercat să minţi în faţa anchetei că nu ai ştiut pentruce a fost executat BOGDANOVICI ALEXANDRU şi ai încercat să declari că a murit în penitenciarul Aiud ?

RASPUNS

Am mintit ancheta mai înainte că nu cunosc motivele pentru ce a fost executat BOGDANOVICI ALEXANDRU şi am încercat să declar că am auzit că a murit la Aiud, cu scopul de a duce în eroare ancheta, să nu afle adevărul că BOGDANOVICI ALEXANDRU a fost omorît de către TURCANU EUGEN împreună cu comitetul de conducere al acţiunii de "demascare"

427

Am minţit ca să nu se afle legăturile ce le-a avut pe linie de spionaj afară BOGDANOVICI cu TURCANU şi să nu se descopere scopul cu care a intrat în P.C.R. TURCANU.-

In urma ordinului ce l-a primit în 1946 TURCANU dela BOGDANOVICI, adică să nu mai existe martori care cunoşteau că TURCANU a intrat în P.C.R. pentru a face spionaj pentru mişcarea legionară şi să nu se mai cunoască legăturile pe linie de spionaj pe care le-a avut TURCANU până la arestarea lui în 1948.-

Am mai încercat să mint ancheta pentru a nu se descoperi terorismul pe care-l aplicam în acţiunea de "demascare" şi să nu-l descoper pe directorul penitenciarului DUMITRESCU care cunoştea adevărata cauză a morţii lui BOGDANOVICI ALEXANDRU.-

După omorîrea lui BOGDANOVICI ALEXANDRU a venit la noi în celula 41 directorul DUMITRESCU şi ne-a spus că toţi acei deţinuţi care vor vorbi ce nu trebue, adică despre noua acţiune aşa zisa reeducare, dacă vor desconspira acţiunea vor păţi la fel ca BOGDANOVICI ALEXANDRU, vor fi exterminaţi.-

INTREBARE

Cu ce scop v'a informat TURCANU EUGEN despre luarea legăturilor cu administraţia penitenciarului Piteşti şi în ce constau aceste legături ?

RASPUNS

Scopul pentru care TURCANU EUGEN ne-a informat pe subsemnatul, LUCINESCU DAN şi BUTAN CONSTANTIN despre legăturile ce le-a luat el cu organele administraţiei penitenciarului Piteşti, cu directorul DUMITRESCU, a fost ca să cunoaştem atitudinea directorului că este legionar şi ne ajută în acţiunea noastră legionară de informaţii şi terorism pe care o aplicăm prin metoda demascărilor, prin terorism.-

Legăturile cu organele administraţiei penitenciarului Piteşti, cu directorul DUMITRESCU constau în faptul că ştia despre noua tactică "demascările", prin care scoteam informaţii dela deţinuţi şi stia directorul că informaţiile care interesa serviciul de spionaj al mişcării legionare că erau scoase afară din penitenciar prin sanitarul penitenciarului.-

Directorul DUMITRESCU ştia că activitatea şi planul demascărilor au fost întocmite de comandamentul legio

(428) ~~425~~ ~~434~~

nar care conducea activitatea în penitenciar. Din acest comandament legionar din penitenciarul Piteşti, ştiu că făceau parte următorii legionari : TURCANU EUGEN care conducea întreaga acţiune, POPA ALEXANDRU, PUSCASU VASILE, LIVINSCHI MIHAI iar când am sosit noi ultimul lot de şefi legionari în Piteşti au mai făcut parte din comandament MARTINUS ALEX BOGOS CONSTANTIN, POP CORNEL, LEONIDA TITUS, JUBERIAN C-TIN şi STANESCU TUDOR.-

DUMITRESCU, directorul penitenciarului ne ajuta în acţiunea noastră legionară de informaţii şi terorism în felul următor, el cunoştea întreaga tactică a acţiunii şi nu o desconspira la Direcţia Generală a Penitenciarelor faţă de cei care nu o cunoşteau. A înlesnit aplicarea tuturor metodelor pe care le foloseam în acţiunea de "demascare" pentru scoaterea de informaţii care interesau serviciul de spionaj al mişcării legionare.

Directorul DUMITRESCU a pus la dispoziţia noastră secţia dela etajul I pentru ca să o folosim la scoaterea informaţiilor dela deţinuţii noi sosiţi în penitenciar şi care trecuseră prin demascări.-

TURCANU EUGEN când eram în celula 41 cu LUCINESCU DAN şi BUTAN CONSTANTIN, ne-a spus că directorul DUMITRESCU avea legături cu legionarii care erau afară nearestaţi şi unii erau în P.M.R. cărora directorul DUMITRESCU le transmitea informaţii din penitenciarul Piteşti. Acest lucru îl mai ştiu şi dela LEONIDA TITUS în 1951 şi MARTINUS ALEXANDRU în vara lui 1950. TURCANU EUGEN i-a cerut lui BUTAN CONSTANTIN când eram în celula 41, dacă cunoaşte legionarii de încredere în oraşul Piteşti întrucât BUTAN era din Piteşti. Acest lucru l-a cerut cu scopul de a-i face legătura directorului DUMITRESCU ca să transmită informaţii din penitenciar. Stiu că BUTAN CONSTANTIN i-a dat lui TURCANU EUGEN adresa avocatului APOSTOL din Piteşti şi a unui inginer cu care BUTAN CONSTANTIN a fost asociat la un atelier de fabricat caloforiu în Piteşti.-

ss Dumitrescu Dan

Urmare 21 Septembrie 1953

In timp ce ne aflam "izolaţi"în celula 41 etajul II prin luna Februarie 1950, am fost vizitaţi de către inspectorul JIANU MARIN. Despre aceasta ne-a informat TURCANU EUGEN că vom fi vizitaţi de directorul general JIANU MARIN.

(429) ~~427~~ 435

Când a venit la noi în celulă JIANU MARIN era însoţit de către directorul penitenciarului Piteşti DUMITRESCU şi de TURCANU EUGEN. Discuţia pe care a avut-o cu subsemnatul BUTAN CONSTANTIN şi LUCINESCU DAN a fost despre poziţia pe care o avem despre "reeducare" stia directorul general JIANU MARIN pe fiecare din celulă cum ne numim, spunându-ne pe nume.-

Ne-a întrebat dacă ne-am încadrat şi noi comandanţii legionarii în "reeducare" spunându-ne că majoritatea deţinuţilor au pornit pe această linie. Răspunsul a fost dat de către TURCANU EUGEN care i-a spus că noi cei trei comandanţi legionari îl ajutăm pe el în acţiunea "demascărilor" la scoaterea materialului necesar serviciului de spionaj al organizaţiei legionare, scoase din demascări şi maştratările ce le aplicam în acţiunea dusă în penitenciar.-

TURCANU EUGEN i-a explicat că materialul informativ necesar serviciului de spionaj, îl scoatem conform planului pe care i l-a expus când a prezentat tactica cu acţiunea "demascărilor".-

Până la începutul lunei Mai 1950 am stat în celula Nr.41 şi ne-am ocupat de scoaterea informaţiilor care priveau serviciul de spionaj, apoi am fost înaintaţi la celula Nr.11 etajul I unde am stat împreună cu comandantul legionar HOINIC DRAGOS şi şefii legionari, CONDURACHE EMANOIL şi IATES MIRCEA.-

După ce am fost mutaţi la celula 11 TURCANU EUGEN ne-a spus că suntem mutaţi cu scopul de a se începe "demascările" la camerile dela subsol care se eliberaseră în acest scop. Am fost băgat la un loc cu HOINIC DRAGOS şi ceilalţi cu scopul de a ne pregăti în vederea începerii "demascărilor". TURCANU EUGEN ne.a dat directive că vom fi repartizaţi pe camerele dela subsol, mi-a spus că subsemnatul şi cu DRAGOS HOINIC vom merge la camera Nr.1 unde va veni şi OPRISAN CONSTANTIN care va dirija activitatea legionară în sensul pregătirii legionarilor din camera pentru demascări

Instrucţiunile pe care le-am primit dela TURCANU EUGEN în legătură cu pregătirea noastră pentru "demascări" erau în felul următor : foloseam tactica expunerilor despre activitatea pe linia de informaţii şi spionaj, aceasta o făceam cu scopul de a da loc la discuţii pe această linie ca şi ceilalţi legionari din cameră să vorbească despre activitatea şi legăturile lor pe linie de informaţii

şi spionaj şi în felul acesta scoteam informaţii dela ei pe care apoi le transmiteam întâi lui TURCANU EUGEN.-

Aceste informaţii pe care le scoteam, le dădeam mai detailat comitetului de "demascare" pentru ca să ştie în ce direcţie să acţioneze asupra deţinutului care întra în "demascare".-

La celula Nr.11 am stat timp de o lună de zile şi am fost pus la curent cu activitatea de spionaj pe care HOINIC DRAGOS a dus-o în Germania şi prin ţările prin care a fost trimis, Cehoslovacia, Ungaria şi Bulgaria şi în ţară.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine verbal în prezentul proces verbal de interogatoriu, susţin şi semnez nesilit de nimeni.-

ANCHETATOR

MAIOR ss I.Urecheanu

ANCHETAT

ss Dumitrescu Dan

C.N.S.A.S.

437

431

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Dumitrescu Dan, fiul lui Teodor și Veronica, născut la 19 Decembrie 1922 în Iași, fost student - ultimul domiciliu în Iași
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Str Sănescu Nr 13 - la arestare se afla fugar în Com Tunsești - Bacău. -

19 - 21 - 23 - Septembrie 1953

Orașul Ploești -

Interogatoriul a început la ora 12 și min. 15

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Declară despre participarea Dtale în activitatea legionară de informații și terorism pe care ai dus-o în penitenciarul Pitești, ce funcții ai avut și dela cine primeai ordine ?

Răspuns: În timpul cât am stat în celula 44 din penitenciarul Pitești prin Ianuarie 1950, am primit ordin dela Turcanu Eugen și i-am dat înscris fapte negative din activitatea lui Bogdanovici Alex, pentru a fi demascat și executat conform ordinului comandamentului legionar. -

Subsemnatul am demascat activitatea lui Bogdanovici Alex, declarând despre el că în vara anului 1940, când am luat parte în tabăra F.D.C. dela Piatra Neamț, depe muntele Rarău, unde Bogdanovici a avut atitudine ne legionară. Am luat parte la dezidența dintre legionarul Ilie Smultea și Fărăcaș, în legătură cu conducerea cuibului F.D.C. pe țară. În anul 1945, când a fost arestat la București, Bogdanovici Alex, a dat la anchetă pe legionarii depe muntele Cincaș, (Brașov). - Că la anchetarea lui în 1948 la Securitate, a declarat legăturile ce le-a avut pe linie de spionaj, cu fostul procuror Ambrozie

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Bălănescu Gabriel, Ungurașu Gh, Simionescu Nicolaie și profesor Trioru. Adol adresa unde poate fi găsit arestat Simionescu Nlaie, la funcționarul Colotelo Vasile din Iași. - Am mai declarat că a descoperit acțiunea legionară de așazisă reeducare începută din 1946 dela Aiud, adică că prin această acțiune au reușit să se elibereze el și alți comandanți legionari din închisoare. -

După ce a fost executat Bogdanovici Alex, Turcanu Eugen, mi-a spus că la exterminat, a scăpat de el pentrucă știa multe lucruri despre Turcanu în legătură cu spionajul că vorbea mult despre acțiunea legionară așazisa reeducare și o descoperise. - Cu exterminarea lui Bogdanovici Alex a fost de acord întreg comandamentul legionar și ceilalți șefi legionari. - Executarea lui Bogdanovici Alex, la penitenciarul Pitești a fost prezentată fală de organele de Stat în felul următor: A fost scos Bogdanovici Alex, ca sportivist pătrus în comitetul de conducere al așazisei reeducări și că a fost descoperită atitudinea lui necinstită față de acțiune pe care o prezentau sinceră și cinstită în fața organelor de Stat. -

Întrebare: Cu ce scop ai încercat să minți în fața anchetei că nu cunoști pentru ce a fost executat Bogdanovici și ai încercat să declari că a murit în penitenciarul Aiud?

Răspuns: Am mințit ancheta mai înainte, că nu cunosc motivele pentru ce a fost executat Bogdanovici Alex și am încercat să declar că am auzit că a murit la Aiud, cu scopul de a duce în eroare ancheta să nu afle adevărul, că Bogdanovici Alex, a fost omorât de către Turcanu Eugen împreună cu comitetul de conducere al acțiunii de „demascare". - Am mințit ca să nu se afle legăturile ce le-a avut pe linie de spionaj oferă Bogdanovici cu Turcanu și să nu se descopere scopul cu care a intrat în P.C.R. Turcanu, în urma ordinului ce la primit în 1946 Turcanu dela Bogdanovici, adică

Iscălitura,
Dumitrescu Ion

c. 5205

~~434~~ 38 (432)

Urmare: să nu mai existe martori care cunosteau că Furcanu a intrat în P.C.R. pentru a face spionaj pentru mișcarea legionară și să nu se mai cunoască legăturile și linie de spionaj pe care le-a avut Furcanu până la arestarea lui în 1948. - Am mai încercat să mint ancheta pentru a nu se descoperi terorismul pe care îl aplicam în acțiunea de „demascare" și să nu-l descopere pe directorul penitenciarului Dumitrescu care cunostea adevărata cauză a morții lui Bogdanovici Alex.

După omorârea lui Bogdanovici Alex, a venit la mine în celula 41, directorul Dumitrescu și mi-a spus că toți acei deținuți care vor vorbi ce nu trebuie, adică despre noua acțiune așazisa reeducare, dacă vor descoperi acțiunea, vor pățî la fel ca Bogdanovici Alex, vor fi exterminați. -

Întrebare: Cu ce scop va informat Furcanu Eugen despre buna legăturilor cu organele acției penitenciarului Pitești, și în ce constau aceste legături?

Răspuns: Scopul pentru care Furcanu Eugen, mi-a informat pe Subsemnatul, Ducinescu Ion și Buteu Ctin, despre legăturile ce le-a luat el cu organele acției penitenciarului Pitești cu directorul Dumitrescu, a fost ca să cunoastem atitudinea directorului că este legionar și ne ajută în acțiunea noastră legionară de informații și terorism pe care o aplicam prin metoda „demascărilor" prin terorism. -

Legăturile cu organele acției penitenciarului Pitești, cu directorul Dumitrescu, constau în faptul că știa despre noua tactică „demascările" prin care noteam informații dela deținuți și știa directorul, că informațiile care interesa serviciul de spionaj al mișcării legionare, că toate scoase afară din penitenciar prin vizitatorii penitenciarului. - Directorul Dumitrescu știa că activitatea și planul „demascărilor" au fost întocmite de Comandamentul legionar

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Urmare : Care conducea activitatea în penetenciar. Din acest Comandament legionar din penitenciarul Pitești știu că-l făceau parte următorii legionari : Purcaru Eugen care conducea întreaga acțiune, Popa Alexandru, Purcaru Vasile, Lăpușneli Mihai, iar când am fost noi ultimul lot de șefi legionari în Pitești, au mai făcut parte din comandament, Mărtinuș Alexandru Bogos Constantin, Popa Cornel, Leonida Titus și Juberian Ctin și Stănescu Tudor. -

Dumitrescu, directorul penetenciarului, ne ajuta în acțiunea noastră legionară de informații și teroriam în felul următor; el cunostea întreaga tactică a acțiunii și nu o descoperea la direcția generală a penetenciarelor față de cei care nu o cunoșteau. - A învățat aplicarea tuturor metodelor pe care le foloseam în acțiunea de „demascare" pentru scoaterea de informații care interesau serviciul de spionaj al mișcării legionare. - Directorul Dumitrescu, a pus la dispoziția noastră, secția dela etajul I-pentru ca să o folosim la scoaterea informațiilor dela deținuții noi sosiți în penetenciar și care nu treceau prin „demascări". -

Purcaru Eugen, când eram în celula 41, cu Lucinescu Dan și Buțon Ctin, ne-a spus, că directorul Dumitrescu avea legături cu legionari care erau afară nearestați și unii erau din P.M.R., cărora directorul Dumitrescu le trasmite informații din penetenciarul Pitești. Acest lucru îl mai știu și dela Leonida Titus în 1958 și Mărtinuș Alexandru în luna lui 1950. - Purcaru Eugen, i-a cerut lui Buțon Ctin, când eram în celula 41, dacă cunoaște legionari de încredere în orașul Pitești, întrucât Buțon era din Pitești, acest lucru la cerut cu scopul de ai face legătură directorului Dumitrescu ca să trasmită informații din penetenciar : știu

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Că Butan Ctin, i-a dat lui Turcanu Eugen, adresa avocatului Apostol din Pitești și a unui inginer cu care Butan Ctin a fost asociat la un atelier de fabricat caloforuri în Pitești. —

Urmare -21 Sept 1953- Dumitrescu Dan

În timpul ce ne aflam „izolați" în celula 41, etajul II, prin luna Februarie 1950, am fost vizitați de către inspectorul Ioanu Marin, despre aceasta ne-a informat Turcanu Eugen că vom fi vizitați de directorul general Ioanu Marin. - Când a venit la noi în celulă Ioanu Marin, era însoțit de către directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu și de Turcanu Eugen. Discuția pe care a avut-o cu subsemnatul, Butan Ctin și Lucinescu Ion, a fost despre poziția pe care o aveam despre „reeducare", știa directorul general Ioanu Marin pe fiecare din celulă cum ne numeam spunându-ne pe nume. - Ne-a întrebat dacă ne-am încadrat și noi comandanți legionari în „reeducare" spunându-ne că majoritatea deținuților au pornit pe această linie. Răspunsul a fost dat de către Turcanu Eugen, care i-a spus, că noi cei trei comandanți legionari îl ajutăm pe el în acțiunea „demoscărilor", la scoaterea materialului necesar serviciului de spionaj al organizației Legionare, scoase din „demoscări" și maltratările ce le aplicam în acțiunea dusă în penitenciar. -

Turcanu Eugen, i-a explicat că materialul informativ necesar serviciului de spionaj îl scoatem conform planului pe care i l-a expus, când a prezentat tactica cu acțiunea „demoscărilor". -

Până la începutul lunii Mai 1950, am stat în celula Nr. 41, și ne-am ocupat cu scoaterea informațiilor care priveau serviciul de spionaj, apoi am fost mutați la celula Nr. 11 etajul I - unde

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: am stat împreună cu comandantul legionar Hoinic Dragoș și șefii legionari Condurache Emanoil și Tatoș Mircea.-

După ce am fost mutați la celula 11, Furcanu Eugen, ne-a spus că suntem mutați cu scopul de a se începe „demascările" la camerele dela Subsol care se eliberaseră în acest scop. Am fost băgat la un loc cu Hoinic Dragoș și ceilalți cu scopul de a ne pregăti în vederea începerii „demascărilor." Furcanu Eugen, ne-a dat directive că vom fi repartizați pe camerele dela Subsol, mi-a spus că Subcomandantul și cu Dragoș Hoinic, vom merge la camera Nr. 1 unde va veni și Ojoniscu Ctin, care va dirija activitatea legionară, în sensul pregătirii legionarilor din camera pentru demascări.-

Instrucțiunile pe care le-am primit dela Furcanu Eugen în legătură cu pregătirea noastră pentru „demascări", erau în felul următor; foloseam tactica ignorării despre activitatea pe linie de informații și spionaj; aceasta o făceam cu scopul de a da loc la discuții pe această linie, ca și ceilalți legionari din cameră să vorbească despre activitatea și legăturile lor pe linie de informații și spionaj și în felul acesta scoteam informații dela ei pe care apoi le transmiteam tatăi lui Furcanu Eugen.

Aceste informații pe care le scoteam, le dădeam mai detaliat comitetului de „demascare" pentru ca să știe în ce direcție să acționeze asupra deținutului care intra în „demascare".-

La celula Nr. 11, am stat timp de o lună de Zile și am fost pus la curent cu activitatea de spionaj pe care Hoinic Dragoș, a dus-o în Germania și prin țările prin care a fost trimis - Cehoslovacia - Ungaria și Bulgaria și în țară.-

După ce mi s-a citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine verbal în prezentul proces verbal de interogatoriu susțin și semnez ne știut de mine.

Semnătura, Arrestat.-

Dumitrescu Dan

Arestator
Locotenent

~~440~~

434

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul DUMITRESCU DAN născut la 19 Oct. 1922 în Iaşi, fiul lui TUDOR şi VERONICA, fost student cu ultimul domiciliu în Iaşi str. Săvescu Nr.12, la arestare se afla fugar în comuna Lucăceşti - Bacău.-

17 Octombrie 1953
Ploeşti
Interogatoriul a început la ora 13,50
Interogatoriul s'a terminat la ora 16,15

INTREBARE

Declară despre activitatea criminală de spionaj şi terorism la care ai participat în penitenciarul Piteşti ?

RASPUNS

In luna Noembrie 1949 am fost depus în penitenciarul Piteşti în camera de carantină unde am stat împreună cu alţi şefi legionari timp de două săptămâni. Pentru a ne continua activitatea legionară şi de spionaj şi în penitenciarul Piteşti, subsemnatul, PAVALOAIE CONSTANTIN şi BERZA EUGEN, ne-am înţeles cu şefii legionari care la Suceava activaseră în acţiunea de aşa zisă reeducare, MARTINUS ALEXANDRU şi BOGOS CONSTANTIN ca ei să ia legătură cu TURCANU EUGEN despre care ştiam că se află în penitenciar şi conduce acţiunea legionară pentru ca să ne dea ordin cum să ne ducem activitatea în penitenciar.-

După circa 3 sau 4 zile MARTINUS ALEXANDRU şi BOGOS CONSTANTIN au luat legătură cu TURCANU EUGEN dela care au primit ordin pe care nu l-a transmis la toţi şefii legionari care veniseră la Piteşti, ca în camera de caran-

(435) 444

tină, să ne ducem activitatea ca legionari pe poziţie şi să facem o acţiune informativă asupra celorlalţi legionari şi deţinuţi care se aflau cu noi în carantină. MARTINUS ALEX şi BOGOS CONSTANTIN mi-a spus mie şi lui BERZA EUGEN şi PAVALOAIE CONSTANTIN că informaţiile ce le scoatem dela legionarii şi deţinuţii din carantină sunt necesare ca dovezi împotriva celor care mai târziu îi vom băga în acţiunea de "demascare".-

MARTINUS ALEXANDRU şi BOGOS CONSTANTIN, ne-a mai transmis ordin dela TURCANU EUGEN, mie, lui BUTAN C-TIN şi LUCINESCU DAN că noi vom fi depuşi într'o celulă ca TURCANU să poată lua legătură cu noi pentru a ne expune noua tactică legionară "demascările" şi ne va folosi în acea stă acţiune ca informatori.-

Subsemnatul în camera de carantimă, mi-am continuat activitatea legionară şi am făcut acţiune informativă asupra următorilor deţinuţi : NICORESCU, POPOVICI? CARLAN şi MUSTACIOSU. Informaţiile ce le-am scos dela ei le-am predat mai târziu lui TURCANU EUGEN.-

După două săptămâni subsemnatul BUTAN C-TIN şi LUCINESCU DAN, am fost mutaţi din carantină la etajul II în celula Nr.37. La două zile după ce am fost depusi în celula 37 a venit TURCANU EUGEN şi a luat legătură cu noi.Ne-a spus despre noua tactică legionară "demascările" că a organizat în penitenciar serviciul de spionaj pentru organizaţia legionară şi că are legături cu directorul penitenciarului DUMITRESCU care îl ajută în acţiune.-

Susnumitul ştiam dela penitenciarul Suceava despre acţiunea legionară "demascările" şi că TURCANU EUGEN plecase mai înainte dela Suceava la Piteşti cu această misiune de a organiza şi pune în practică această nouă tactică legionară.-

Stiam dela TURCANU EUGEN şi avocatul PASLARU comandant legionar că plecarea lui TURCANU la Piteşti mai înainte de a fi transferate loturile de legionari că fusese aranjată de către inspectorul care a venit în penitenciarul Suceava şi a stat de vorbă culegionarul LUPOAIE CONSTANTIN. Numele inspectorului nu-l reţin precis, îl chema FARCAS sau altfel însă ştiu dela TURCANU EUGEN şi PASLARU NICOLAE că acest inspector iaa aprobat transferarea din penitenciarul Suceava la Piteşti lui TURCANU EUGEN,pentru ca să organizeze şi să pună în practică acţiunea "demascărilor".-

(436) 442

INTREBARE

Din ordinul cui a-ţi schimbat tactica acţiunii legionare din aşa zisa reeducare în acţiu ea de "demascare" ?

RASPUNS

Despre schimbarea tacticii legionare din "re educare" în acţiunea "demascărilor" mi-a spus avocatul PASLARU NICOLAE în penitenciarul Suceava, că din ordinul comandamentului legionar din Bucureşti, se va schimba tactica acţiunii legionare în penitenciar. PASLARU NICOLAE mi-a spus că a venit ordin dela comandamentul legionar prin serviciul de spionaj al organizaţiei legionare pe care l-a primit TURCANU EUGEN prin gardianul prim IOANOVICI ca să schimbe tactica "reeducării" în acţiune de "demascare".-

Subsemnatul l-am întrebat pe PASLARU NICOLAE prin cine a venit ordin de schimbarea tacticii şi el mi-a spus că ordinul l-a primit TURCANU EUGEN dela avocatul VENTORIUC ADRIAN din Iaşi, comandant legionar care era în legătură cu serviciul de spionaj al organizaţiei legionare şi cu comandamentul legionar pe ţară.-

Scopul schimbării tacticei legionare mi-a spus PASLARU N-LAE că se face pentru ca prin"demascări" să FIE SCOASE INFORMAŞII dela legionari şi ceilalţi deţinuţi despre legăturile ce le avusese afară pe linie legionară şi de spionaj, ca să se ia legătură cu ei şi să întărească acţiunea de spionaj în ţară.-

Pentru aplicarea noii acţiuni legionare "demascările" PASLARU NICOLAE mi-a spus că TURCANU EUGEN va pleca mai înainte la penitenciarul Piteşti pentru organizarea începerii acţiunei de "demascare".-

In legătură cu plecarea mai înainte a lui TURCANU EUGEN la penitenciarul Piteşti pentru organizarea acţiunii de "demascare" l-am întrebat şi pe TURCANU EUGEN. TURCANU mi-a spus că pleacă mai înainte de a fi transferate loturile de legionari din Suceava şi se duce la penitenciaru Piteşti pentru începerea noii acţiuni legionare "demascările Mi-a spus că a primit ordin dela serviciul de spionaj al organizaţiei legionare şi dela comandamentul legionar din Bucureşti prin avocatul VENTORIUC ADRIAN din Iaşi,ordin care i-a fost adus în penitenciarul Suceava de către gardianul prim IOANOVICI şi pentru ca să schimbe tactica aşa zisei

437 448

reeducări în acţiunea de "demascare".-

TURCANU EUGEN mi-a spus că i s'a aprobat să plece mai înainte la penitenciarul Piteşti. Această aprobare i-a dat-o inspectorul care venise în penitenciarul Suceava şi a stat de vorbă cu legionarul IUPOAIE CONSTANTIN.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu, susţin şi semnez nesilit de nimeni.-

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

ANCHETATOR
MAIOR
ss I. Urecheanu

C.N.S.A.S.

144

438

Proces-Verbal de interogator

Arestat-ul Dumitrescu Dan, născut la 19 Octombrie 1922 în Iași
fiul lui Teodor și Veronica, fost student, cu ultimul domiciliu
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
în Iași strada Săulescu Nr 13 - la arestare se afla fugar în Com Lucăcești - Bacău.

17 Octombrie 1953

Orașul Pitești

Interogatoriul a început la ora 13 și 50 min.
„ s'a terminat la ora 16 și 15 min.

Intrebare: Declară despre activitatea criminală de spionaj și terorism la care ai participat în penitenciarul Pitești. —

Răspuns: În luna Noiembrie 1949, am fost dejos în penitenciarul Pitești în Camera de carantină, unde am stat împreună cu alți șefi legionari timp de două săptămâni. Pentru a ne continua activitatea legionară și de spionaj și în penitenciarul Pitești, Subsemnatul, Sârbulescu Ctin și Berza Eugen, neam înțeles cu șefi legionari care la sucursala activaseră în actiunea de așa zisă reeducare, Mărtinescu Alex și Bozgos Ctin, ca să-i să i-a legătură cu Țurcanu Eugen, despre care știam că se afla în penitenciar și conduce activitatea legionară, pentru ca să ne dea ordin cum să ne ducem activitatea în penitenciar. —

După circa 3 sau 4 zile, Mărtinescu Alex și Bozgos Constantin, au luat legătură cu Țurcanu Eugen, dela care au primit ordin pe care ni l-a transmis la toți șefii legionari care veniseem la Pitești, ca în camera de carantină să ne ducem activitatea ca legionari pe poziție și să facem actiune informativă

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Mod 185

Urmare : asupra celorlalți legionari și deținuți care se aflau cu noi în carantină. - Mărtinuș Alex și Bogos Ctin, mi-a spus mie, lui Berza Eugen și Bărăloaie Ctin, că informațiile ce le vom trasmite dela legionarii și deținuți din carantină, sunt necesare ca dovezi împotriva celor care mai târziu îi va băga în acțiunea de „demoscare". -

Mărtinuș Alex și Bogos Ctin, ne-a mai transmis ordin dela Turcanu Eugen, mie, lui Butan Ctin și Lucinescu Dan, că noi vom fi depuși într'o celulă cu Turcanu să poată lua legătura cu noi pentru a ne expune noua tactică legionară „demoscările" și ne va folosi în această acțiune ca informatori. -

Subsemnatul, în camera de carantină mi-am continuat activitatea legionară și am făcut acțiune informativă asupra următorilor deținuți; Nicorescu, Popovici, Cârlan și Mustățeanu, informațiile ce le-am scos dela ei le-am predat mai târziu lui Turcanu Eugen. -

După două săptămâni, Subsemnatul, Butan Ctin și Lucinescu Dan, am fost mutați din carantină la etajul II în celula Nr 37. - La două zile după ce am fost depuși în celula 37 a venit Turcanu Eugen și a luat legătură cu noi. - Ne-a spus despre noua tactică legionară „demoscările", că a organizat în penitenciar serviciul de spionaj pentru organizația legionară și că are legături cu directorul penitenciarului Dumitrescu, care îl ajută în acțiune. -

Subsemnatul, știam dela penitenciarul Jilava despre acțiunea legionară „demoscările" și că Turcanu Eugen plecase mai înainte dela Jilava la Pitești cu această misiune de a organiza și pune în practică această nouă tactică legionară. - Știam dela Turcanu Eugen și arestatul Pârlogea Comandantul legionar, că plecarea lui Turcanu, la Pitești mai înainte de a fi transferați lotuile de legionari, că fusese aranjată de către inspectorul

Semnătura,
Lucinescu Dan

439 1445

Urmare: care a venit în penitenciarul Suceava și a stat de vorbă cu legionarul Luporaie Constantin.- Numele inspectorului nu-l reține precis, îl cheamă Farcaș sau altfel, însă știe dela Țurcanu Eugen și Păslaru Vlaie, că acest inspector, va aprobat transferarea din penitenciarul Suceava la Pitești lui Țurcanu Eugen, pentru ca să organizeze și să pună în practică acțiunea „demoscărilor".-

Întrebare: Din ordinul cui ați schimbat tactica acțiunii legionare, din ora zisa reeducare, în acțiune de „demoscare"?

Răspuns: Despre schimbarea tacticii legionare din „reeducare" în acțiune „demoscărilor", mi-a spus avocatul Păslaru Vlaie în penitenciarul Suceava, că din ordinul Comandamentului legionar din București, se va schimba tactica acțiunii legionare în penitenciar.- Păslaru Vlaie, mi-a spus că a venit ordin dela comandamentul legionar prin serviciul de Spionaj al organizației legionare pe care l-a primit Țurcanu Eugen prin gardianul prin Ivanovici, ca să schimbe tactica „reeducării" în acțiune de „demoscare".- Subsemnatul la-m întrebat pe Păslaru Vlaie prin cine a venit ordin de schimbarea tacticii și el mi-a spus, că ordinul l-a primit Țurcanu Eugen, dela avocatul Ventzoiune Adrian din Iași, comandant legionar, care era în legătură cu serviciul de Spionaj al organizației legionare și cu Comandamentul legionar de țară.- Scopul schimbării tacticii legionare, mi-a spus Păslaru Vlaie, că se face pentru ca prin „demoscări" să fie trase informații dela legionari și ceilalți deținuți, despre legăturile ce le aveau afară pe linie legionară și de Spionaj, ca să se i-a legătura cu ei și să întărească acțiunea de Spionaj în țară.-

Pentru aplicarea noii acțiuni legionare „demoscările" Păslaru Vlaie, mi-a spus că Țurcanu Eugen, va pleca mai înainte la penitenciarul Pitești, pentru organizarea începerii acțiunii de „demoscare".-

În legătură cu plecarea mai înainte a lui Țurcanu Eugen,

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: la penitenciarul Pitești pentru organizarea acțiunii de „demoșcare", l-am întrebat și pe Turcanu Eugen. - Turcanu mi-a spus că pleacă mai înainte de a fi transferate loturile de legionari din Jilava și de aici la penitenciarul Pitești pentru începerea noii acțiuni legionare „demoșcările". Mi-a spus că a primit ordin de la serviciul de Spionaj al organizației legionare și de la comandamentul legionar din București, prin avocatul Ventrosine Adrian din Iași, ordin care i-a fost adus în penitenciarul Jilava, de către gardianul prin Ivanovici pentru ca să schimbe tactica asupra reeducării în acțiune de „demoșcare". - Turcanu Eugen mi-a spus că i s'a aprobat să plece mai înainte la penitenciarul Pitești, această aprobare, i-a dat-o inspectorul care venise în penitenciarul Jilava și a stat de vorbă cu legionarul Lupoaie Constantin. -

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu, semnez și semnez nesilit de nimeni. -

Anchetat -
Dumitrescu Dan

Anchetator.
Ivan Gheorghiu

Semnătura,

~~446~~

(441)

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DUMITRESCU DAN fiul lui TUDOR şi VERONICA născut în Iaşi la 19 Octombrie 1922, fost student cu ultimul domiciliu în Iaşi str. Săvescu Nr.12, la arestare se afla fugar în comuna Lucăceşti Bacău.-

29 - 31 Octombrie 1953
Ploeşti
Interogatoriul a început la ora 13,oo
Interogatoriul s'a terminat la ora 19,45

INTREBARE

După ce ai fost depus în celula Nr.37, despre ce probleme v'a vorbit TURCANU EUGEN ?

RASPUNS

La celula 37 TURCANU EUGEN ne-a vorbit despre noua acţiune "demascările" pe care el împreună cu comandamentul legionar din penitenciarul Piteşti a organizat-o şi pus în practică.-

INTREBARE

Cine mai era în celula 37 cu d-ta când v'a vorbit TURCANU EUGEN despre acţiunea demascărilor ?

RASPUNS

In celula Nr.37 au mai fost de faţă cu mine şefii legionari BUTAN CONSTANTIN şi LUCINESCU DAN care au auzit şi ei când TURCANU ne spunea despre demascări.-

C.N.S.A.S.

441 ~~444~~

INTREBARE

Ce este această nouă acţiune "demascările"?

RASPUNS

TURCANU EUGEN ne-a spus că această acţiune pe care au pus-o în aplicare în penitenciarul Piteşti este acţiune legionară şi sub masca "demascărilor" ne ducem activitatea de spionaj şi terorism pentru organizaţia legionară.

Prin această acţiune legionară, pregătim legionarii ca spioni şi terorişti.-

INTREBARE

Ai afirmat că dumneata ştiai din penitenciarul Suceava, despre acţiunea de "demascare"" că este acţiune legionară prin care vă duceaţi activitatea de spionaj în penitemciare şi că sunteţi în legătură pe linie de spionaj cu HORIA SIMA şi cu spionajul american. Declară dela cine ştiai despre aceste legături ?

RASPUNS

Despre acţiunea "demascărilor" ştiu dela penitenciarul Suceava că este acţiune legionară prin care ne ducem activitatea de spionaj în penitenciare şi că avem legături pe linie de spionaj cu HORIA SIMA şi cu spionajul american, dela următorii şefi legionari : COBALAS NICOLAE comandant legionar, PASLARU NICOLAE avocat, comandant legionar, TURCANU EUGEN şef legionar, POPESCU TUDOR, MOISIU D-TRU şi GHERASE AUREL curier al lui HORIA SIMA paraşutat în ţară.-

Mai ştiam despre legăturile pe linie de spionaj în străinătate ale organizaţiei legionare din ţară şi din anul 1946 dela BOGDANOVICI ALEXANDRU şi MARCOCI CONSTANTIN.-

INTREBARE

In ce împrejurări legionarii arătaţi de d-ta mai sus, ţi-au spus despre acţiunea demascărilor" şi despre legăturile pe linie de spionaj cu HORIA SIMA şi cu spionajul american ?

RASPUNS

Stiu dela BOGDANOVICI ALEXANDRU din anul 1946 după ce se eliberase din penitenciarul Aiud, că au dus acţiune de reeducare în penitenciar. MARCOCI CONSTANTIN şef

legionar mi-a spus în Noembrie 1946 după ce se eliberase din penitenciarul Aiud că au dus acţiune de "reeducare" din ordinul comandamentului legionar din Germania, dela HORIA SIMA.-

Despre acest ordin cu acţiunea reeducării mi-a spus că ei în penitenciar l-au primit dela PATRASCU NICOLAE care era comandant legionar în ţară şi mi-a spus şi despre legăturile pe linie de spionaj din ţară cu HORIA SIMA şi cu spionajul american.-

In penitenciarul Suceava am discutat despre acţiunea "reeducării" şi despre "demascări" cât şi despre legăturile pe linie de spionaj pe care le aveam cu următorii şefi legionari POPESCU TUDOR, MOISIU DUMITRU, în celula Nr.57. De faţă mai era şi preotul MITOIU DUMITRU.-

Aceşti şefi legionari mi-au spus că ordinul pentru ducerea activităţii legionare sub masca reeducării şi de a duce acţiune de spionaj în penitenciare, că a fost adus în ţară dela HORIA SIMA din Germania, de curierii legionari care lucrau pentru spionajul american, GAINA OCTAVIAN OVIDIU, şi i l-a dat lui PATRASCU NICOLAE care l-a transmis în penitenciarul Aiud unde în 1946 s'a pus în practică prima dată acţiunea legionară de "reeducare".-

La celula Nr.26 când am stat împreună cu TURCANU EUGEN, el mi-a spus că "reeducarea" este o acţiune legionară prin care legionarii din penitenciare îşi duc activitatea legionară şi de spionaj.-

TURCANU EUGEN mi-a spus că el ştia înainte de a fi arestat despre acţiunea reeducării dela BOGDANOVICI ALEXANDRU în timp ce făcea parte din unitatea legionară şi reţeaua de spionaj condusă de BOGDANOVICI ALEXANDRU şi mai ştia şi dela GHERASE AUREL, curier al lui HORIA SIMA paraşutat în ţară.-

Dela aceştia mi-a spus TURCANU EUGEN că ştia şi despre legăturile pe linie de spionaj cu HORIA SIMA şi cu spionajul american.-

In celula Nr.26 când am discutat cu TURCANU EUGEN despre cele ce am arătat mai sus mai era şi legionarul UNGUREANU DUMITRU.-

Am mai discutat despre acţiunea "reeducării" şi despre "demascări" cât şi legăturile pe linie de spionaj cu HORIA SIMA şi cu spionajul american şi cu comandanţii le-

gionari PASLARU NICOLAE şi COBALAS NICOLAE şi ei mi-au spus că acţiunea legionară "reeducarea" şi "demascările" va reuşi în penitenciare şi prin această acţiune vom pregăti legionarii pe linie de spionaj şi terorism, să stie să acţioneze afară după ce se vor elibera din închisoare.-

INTREBARE

In penitenciarul Piteşti, la celula Nr.37 despre ce probleme v'a mai vorbit TURCANU EUGEN ?

RASPUNS

La celula Nr.37 unde am stat o lună de zile şi în celula 41 TURCANU ne-a spus despre scopul acţiunii legionare "demascările".

INTREBARE

Care era scopul "demascărilor" despre care ai spus că v'a vorbit TURCANU EUGEN ?

RASPUNS

Scopul "demascărilor" ne-a spus TURCANU EUGEN că era pentru scoaterea informaţiilor dela deţinuţii legionari care priveau serviciul de spionaj adică legionari şi elemente din afară care rămăsese nearestate şi nu mai aveau legături în urma arestărilor ce se făcuseră în rândul lor.-

Informaţii mai erau scoase despre legionarii rămaşi afară, pentru a lua legătură cu ei şi să-i reorganizeze.-

In penitenciare scopul "demascărilor" ne-a spus că este pregătirea legionarilor pe linie de spionaj şi terorism.-

Despre informaţiile ce le scoteam dela deţinuţii legionari ne-a spus c sunt transmise afară serviciului de spionaj al organizaţiei legionare şi comandamentului legionar pentru a lua legătură cu reţelele de spionaj din ţară şi să le reorganizeze.-

INTREBARE

Cine mai era de faţă în celula 37 şi 41 când TURCANU v'a spus despre scopul acţiunii legionare demascările

444 ~~430~~

RASPUNS

In celula Nr.37 şi 41 când TURCANU EUGEN ne-a vorbit despre scopul acţiunii legionare "demascările" mai erau şefii legionari BUTAN CONSTANTIN şi LUCINESCU DAN,-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu, şi fiind întocmai cum am declarat, susţin şi semnez nesilit de nimeni.-

ANCHETAT

ss Dumitrescu Dan.-

C.N.S.A.S.

151

(445)

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat al Dumitrescu Dan, fiul lui Eudor și Veronica, născut în Iași la 19 Octombrie 1922, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași Str Sărăreanu Nº12, la arestare se afla fugar în com Lucăcești-Bacău.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

29 - 31 - Octombrie 1953

Orașul Pitești.

Interogatoriul a început la ora 13 și min. 00

" s'a terminat " " 18 ~~17~~ - 15" ~~=~~.

Intrebare: După ce ai fost depus în celula Nº37, despre ce probleme va vorbit Țurcanu Eugen?

Răspuns: La celula 37, Țurcanu Eugen, ne-a vorbit despre noua acțiune „demoscările" pe care el împreună cu comandamentul legionar din penitenciarul Pitești a organizat-o și pus în practică.

Întrebare: Cine mai era în celula 37, cu dta, când va vorbit Țurcanu Eugen despre acțiunea „demoscărilor?

Răspuns: În celula Nº37, am mai fost de față cu mine, șefii legionari, Butan Constantin și Dumitrescu Dan, care au auzit și ei când Țurcanu ne spunea despre „demoscări".-

Întrebare: Ce este această nouă acțiune „demoscările"?

Răspuns: Țurcanu Eugen, ne-a spus că această acțiune pe care au pus'o în aplicare în penitenciarul Pitești este acțiune legionară și sub masca „demoscărilor" ne ducem activitatea de spionaj și terorism pentru organizația legionară.- Prin această acțiune legionară pregătim legionarii ca spioni și teroriști.-

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Întrebare: Ai afirmat că dta știai din penitenciarul Suceava despre acțiunea de „demoscare" că este acțiune legionară, prin care vă duceți activitatea de spionaj în penitenciare și că sunteți în legătură pe linie de spionaj cu Horia Sima și cu spionajul american, declară dela cine știai despre aceste legături?

Răspuns: Despre acțiunea „demoscărilor" știu dela penitenciarul Suceava, că este acțiune legionară prin care ne ducem activitatea de spionaj în penitenciare și că avem legături pe linie de spionaj cu Horia Sima și cu spionajul american, dela următorii șefi legionari; Cobâlaș Nicolaie, comandant legionar, Poștaru Vlaie avocat comandant legionar, Purcaru Eugen, șef legionar, Popescu Tudor, Moisin Dumitru și Gherasie Aurel, curier dela Horia Sima parașutat în țară.- Mai știam despre legăturile pe linie de spionaj în străinătate, ale organizației legionare din țară și din anul 1946, dela Bogdanovici Alex și Marcoci Constantin.-

Întrebare: În ce împrejurări legionarii arătați de dta mai sus, ți-au spus despre acțiunea „demoscărilor" și despre legăturile pe linie de spionaj cu Horia Sima și cu spionajul american?

Răspuns: Știu dela Bogdanovici Alex din anul 1946, după ce se eliberase din penitenciarul Aiud, că au dus acțiune de „reeducare" în penitenciar.- Marcoci Constantin, șef legionar, mi-a spus în Noiembrie 1946, după ce se eliberase din penitenciarul Aiud, că au dus acțiune de „reeducare" din ordinul comandamentului legionar din Germania, dela Horia Sima.- Despre acest ordin cu acțiunea „reeducării" mi-a spus că ei în penitenciar l-au primit dela Petrosanu Nicolaie care era comandant legionar în țară și mi-a spus și despre legăturile pe linie de spionaj din țară cu Horia Sima și cu spionajul american.- În penitenciarul

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

c. 5305

446

Urmare : Sucleava, am discutat despre actiunea „reeducării" și despre „demascări" cât și despre legăturile pe linie de Spionaj pe care le aveam cu ungurenii șefi legionari ; Popescu Tudor losinu Ștefan în celula Nr. 57, de față mai era și preotul Mitrea Ștefan.- Acești șefi legionari mi-au spus că ordinul pentru ducerea activității legionare sub masca „reeducării" și de a duce actiune de spionaj în penitenciare, că a fost adus în țară dela Horia Sima din Germania, de curierii legionari care lucrau pentru spionajul American. Goina Octavian-Avidia, și i-la dat lui Pătrașcu Vlaic care l-a transmis în penitenciarul Aiud, unde în 1946 l-a pus în practică prima dată actiunea legionară „reeducarea".-

La celula Nr. 26, când am stat împreună cu Turcanu Eugen, el mi-a spus că „reeducarea" este o actiune legionară prin care legionarii din penitenciare își duc activitatea legionară și de Spionaj.- Turcanu Eugen, mi-a spus că el știa înainte de a fi arestat despre actiunea „reeducării" dela Bogdanovici Alex, în timp ce făcea parte din unitatea legionară și rețeaua de Spionaj condusă de Bogdanovici Alex, și mai știa și dela Eberose Aurel, curier al lui Horia Sima parașutat în țară.- Dela acestia mi-a spus Turcanu Eugen că știa și despre legăturile pe linie de spionaj cu Horia Sima și cu Spionajul American.- La celula Nr. 26, când am discutat cu Turcanu Eugen despre cele ce am arătat mai sus, mai era și legionarul Ungureanu Ștefan.-

Am mai discutat despre actiunea „reeducării" și despre „demascări" cât și despre legăturile pe linie de Spionaj cu Horia Sima și cu Spionajul american, de comandantii legionari Vâslaru Vlaic și Cobălaș Vlaic, și ei mi-au spus că actiunea legionară „reeducarea" și „demascările" va reuși în penitenciare și prin această actiune vom pregăti legionarii pe linie

Semnătura,
Dumitrescu Ioan

Urmare : de Spionaj și terorism, să știe să acționeze afară după ce se vor elibera din închisoare. -

Întrebare:

În penitenciarul Pitești, la celula Nr 57, despre ce probleme va mai vorbit Țurcanu Eugen?

Răspuns: La celula 37, unde am stat o lună de file și în celula 41, Țurcanu Eugen, ne-a spus despre scopul acțiunii legionare „demascările". -

Întrebare: Care era scopul „demascărilor" despre care ai spus că va vorbit Țurcanu Eugen?

Răspuns: Scopul „demascărilor" ne-a spus Țurcanu Eugen că era, pentru scoaterea informațiilor dela deținuții legionari, care priveau serviciul de Spionaj, adică legionari și ebenente din afară care rămăsese afară necercetați și nu mai aveau legături în urma arestărilor ce se făcuse în rândul lor. Informații mai erau scoase despre legionarii rămași afară pentru a se lua legătură cu ei și să-i reorganizeze. În penitenciare scopul „demascărilor" ne-a spus că este pregătirea legionarilor pe linie de Spionaj și terorism. - Despre informațiile ce le scoatem dela deținuții legionari, ne-a spus că sunt trasmise afară serviciului de Spionaj al organizației legionare și comandamentului legionar pentru a lua legătură cu rețele de Spionaj din țară și să le reorganizeze. -

Întrebare: Cine mai erau de față la celula 37 și 41 când Țurcanu va spus despre scopul acțiunii legionare „demascările"?

Răspuns: În celula 37 și 41 când Țurcanu Eugen ne-a vorbit despre scopul acțiunii legionare „demascările" mai erau șefii legionari Butaru Constantin și Lucinescu Dan. -

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu îl găsesc întocmai cum am declarat bunăoară și semnez necălit de nimeni. -

Arestat.

Semnătura,

Inculpatul.

Dumitrescu Dan

447

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DUMITRESCU DAN fiul lui TUDOR şi VERONICA, născut în Iaşi la 19 Octombrie 1922, fost student cu ultimul domiciliu în Iaşi str. Săvescu Nr.12, la arestare se afla fugar în comuna Lucăceşti - Bacău.-

4 Noembrie 1953
Ploeşti

INTREBARE

DIN ordinul cui aţi început acţiunea legionar "reeducarea" în penitenciarul Suceava ?

RASPUNS

Acţiunea "reeducării" a început în anul 1946 în penitenciarul Aiud, în urma ordinului venit dela HORIA SIMA, care lucra cu spionajul american. Ordinul acesta a fost adus în ţară de către comandantul legionar OVIDIU GAINA trimis din Germania de HoRIA SIMA şi i-l-a predat lui PATRASCU NICOLAE care era comandant legionar în ţară.-

După încheerea pactului între comandamentul legionar din ţară, prin PATRASCU NICOLAE şi M.A.I. pact care a fost încheiat în anul 1946 - adică tratativele pentru încheerea pactului, ştiu că au durat din Decembrie 1945 până în Ianuarie 1946. La încheerea pactului ştiu că au luat parte din partea domandamentului legionar din ţară, comandanţii legionari PATRASCU NICOLAE, CHIOREANU şi VICA NEGULESCU. Aceasta o ştiu dela POPESCU TUDOR în 1946 şi o ştiu

(148) 454

personal şi dela PATRASCU NICOLAE în Ianuarie 1946 când subsemnatul şi TANASE CEZAR ne-am dus acasă la PATRASCU NICOLAE în Sibiu unde l-am întrebat dacă în urma pactului putem să ne prezentăm la siguranţă şi să intrăm în legalitate. PATRASCU NICOLAE mi-a spus mie şi lui TANASE CEZAR să ne prezentăm la siguranţa Sibiu şi dacă se va întâmpla ceva adică să fim reţinuţi, va interveni el să ne elibereze. Astfel ne-am prezentat la siguranţa Sibiu şi ni s'a eliberat adeverinţa de punere în legalitate.-

PATRASCU NICOLAE ne-a spus că pactul l-a încheiat la M.A.I. cu TEOHARI GEORGESCU cu care a dus şi tratativele.-

Stiu dela LUPOAIE CONSTANTIN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU că în 1946 când OVIDIU GAINA a adus ordinul pentru începerea acţiunii de reeducare în penitencire, ordin pe care l-a transmis lui PATRASCU NICOLAE, că în acest ordin s'a mai indicat ca să se ia legătură cu inspectorul NEMES din direcţia penitenciarelor. Indicaţia ca să ia legătură cu inspectorul NEMES a fost făcută de către HORIA SIMA prin OVIDIU GAINA. LUPOAIE CONSTANTIN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU mi-au spus că indicaţia ca să lucreze cu NEMES este ca să-i sprijine în acţiunea "reeducării" şi pentru eliberarea lor din închisoare Astfel ştiu că din penitenciarul Aiud, în urma acţiunii de "reeducare" au fost eliberaţi mai mulţi comandanţi legionari printre care cunosc personal pe LUPOAIE CONSTANTIN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU, care s'au eliberat mai înainte de a li se expira condamnarea în 1946.-

In anul 1946, toamna, după ce s'a eliberat din penitenciarul Aiud, BOGDANOVICI ALEXANDRU mi-a spus că a stat de vorbă cu OVIDIU GAINA la vorbitor la penitenciarul Aiud şi că i-a spus despre ordinul pentru acţiunea de "reeducare" în penitenciare şi despre inspectorul NEMES că lucrează cu spionajul american şi are legătură cu legaţia americană din Bucureşti, să ia legătură cu NEMES pentru a-i sprijini în acţiunea "reeducării" şi să-i ceară să facă intervenţii pentru eliberarea legionarilor din închisoare.-

â BOGDANOVICI ALEXANDRU în anul 1946 mi-a mai spus că inspectorul NEMES din M.A.I. Direcţia Penitenciarelor avea legătură cu legaţia americană din Bucureşti cu maiorul ERNEST WILSON. BOGDANOVICI ALEXANDRU mi-a spus că ştia despre această legătură a lui NEMES dela comandamentul legionar din penitenciarul Aiud.-

(449) 455

După ce a primit ordinul dela OVIDIU GAINA pentru începerea acţiunii de "reeducare" în penitenciare, PATRASCU NICOLAE l-a transmis în penitenciarul Aiud dr. UTA comandant legionar care a constituit un comandament legionar care a condus acţiunea "reeducării. Din comandament ştiu că făceau parte şefii legionari dr. UTA, RADU GYR, GHICA AIEX. dr. NICULESCU, LUPAJAN, dr. BIRIS şi alţii. Aceasta o ştiu dela LUPOAIE CONSTANTIN şi BOGDANOVICI ALEXANDRU.-

In anul 1948, după terminarea anchetelor la penitenciarul Suceava, prin luna August, s'a organizat de către comandanţii legionari din penitenciar, începerea acţiunii de "reeducare" pe baza ordinului transmis de HORIA SIMA prin OVIDIU GAINA pe care l-a transmis în ţară.-

In timpul anchetelor, legionarul TURTUREANU NICOLAE a luat legătură cu grupul legionar BIRIS unde avea şi el un frate şi prin fratele său TURTUREANU MIHAI a primit ordin ca să se înceapă acţiunea de "reeducare" în penitenciar. Acest ordin dela dr. BIRIS şi GHICA ALEXANDRU, TURTUREANU NICOLAE l-a transmis lui COBALAS NICOLAE care era comandant legionar al legionarilor din penitenciarul Suceava.-

COBALAS NICOLAE, după ce a primit ordinul de începerea unei acţiuni de reeducare, a stat de vorbă cu ceilalţi comandanţi legionari din penitenciar DANES REMUS, subsemnatul, POPESCU TUDOR, MOISIU DUMITRU, AMBROZIE, fost procuror, preotul TATULEA, preotul PASLARU NICOLAE, avocatul PASLARU NICOLAE, MIHUT GHEORGHE, TAUTU VLADIMIR, GHERASE AUREL, TURCANU EUGEN, BOGDANOVICI ALEXANDRU, MARTINUS ALEX, PAVALOAIE CONSTANTIN, LUPOAIE CONSTANTIN şi alţii.-

In vederea începerii acţiunii reeducării, COBALAS NICOLAE a luat indicaţii despre forma de organizare a acţiunii de reeducare dela LUPOAIE CONSTANTIN, PAVALOAIE CONSTANTIN şi dela BOGDANOVICI ALEXANDRU care participaseră în această acţiune în 1946 la penitenciarul Aiud.-

După terminarea anchetelor la sfârşitul lunii August 1948, începutul lui Septembrie, s'a constituit în penitenciarul Suceava, comandamentul legionar format din comandanţii şi şefii legionari mai sus indicaţi. Cu aceşti comandanţi şi şefi legionari, a stat de vorbă COBALAS NICOLAE în grupuri în cameră, în celulă şi la plimbare, la bucătărie, în camera de curăţat cartofi şi de tăiat lemne.-

In discuţiile ce le-a avut COBALAS NICOLAE cu comandanţii legionari, le-a transmis ordinul de începerea

(450) ~~454~~ 456

acţiunii de "reeducare" şi scopul acestei acţiuni în penitenciare. COBALAS NICOLAE a spus că "reeducarea" este acţiune nouă legionară, prin care schimbăm forma de activitate legionară şi trecem la organizarea activităţii legionare pe linie de spionaj, adică pregătirea legionarilor în această direcţie.

Prin acţiunea legionară "reeducarea" făceam pregătirea legionarilor pe linie de spionaj, învăţându-i să facă pe informatorii administraţiei penitenciarului şi organelor de stat, pentru a le desinforma.-

In luna Septembrie 1948, începutul lunei Octombrie, s'a stabilit de către comandamentul legionar din penitenciarul Suceava, un "comitet" care să conducă acţiunea de "reeducare" în penitenciar. Din acest "comitet" făceau parte şefii legionari BOGDANOVICI ALEXANDRU, MARTINUS ALEX, GHERASE AUREL, MORAVSCHI STEFAN, TURCANU EUGEN, BOBU ION. După constituirea acestui "comitet" s'a întocmit un memoriu din iniţiativa lui BOGDANOVICI ALEXANDRU şi a lui TURCANU EUGEN prin care ceream organelor de stat să ne aprobe începerea acţiunii de "reeducare" în rândul deţinuţilor legionari. Adevăratul scop al memoriului a fost ducerea în eroare a organelor de stat, să nu cunoască activitatea ce o ducem sub masca de "reeducare".-

Pe la sfârşitul lunei Septembrie 1948, în urma memoriului ce l-am întocmit, a venit în penitenciarul Suceava inspectorul NEMES, care a stat de vorbă cu BOGDANOVICI ALEXANDRU şi TURCANU EUGEN despre noua acţiune pe care trebuia să o începem în penitenciar. Inspectorul NEMES ştia despre acţiunea "reeducării" că este acţiune legionară, încă dela penitenciarul Aiud din anul 1946.-

INTREBARE

Ai afirmat d-ta că inspectorul NEMES cunoştea scopul acţiunii de "reeducare", de unde ştii acest lucru ?

RASPUNS

Stiu dela BOGDANOVICI ALEXANDRU şi LUPOAIE CONSTANTIN că inspectorul NEMES cunoştea scopul acţiunii legionare "reeducarea" încă din anul 1946 când a fost începută la penitenciarul Aiud.-

Inspectorul NEMES cunoştea că sub masca de "reeducare", legionarii erau pregătiţi ca spioni şi informa-

tori şi prin această mască se urmărea eliberarea din închisoare a legionarilor.-

După ce inspectorul NEMES a stat de vorbă cu BOGDANOVICI ALEXANDRU şi TURCANU EUGEN, ştiu că a aprobat începerea acţiunii de "reeducare", lucru ce s'a pus în practică din Octombrie 1948.-

TURCANU EUGEN după ce a discutat cu inspectorul NEMES făcea pe informatorul administraţiei penitenciarului: directorului TIRON, slt. MARICI era plot. în anul 1948 şi slt. ARAMA.-

Ordin dela inspectorul NEMES, TURCANU EUGEN a primit ca să organizeze în penitenciar reţelele de informatori şi să desinformeze organele administrative din penitenciar. Acest lucru mi l-a spus TURCANU EUGEN în luna Septembrie 1948. De faţă mai erau COBALAS NICOLAE, MARTINUS AIEX BOGDANOVICI ALEXANDRU, PASLARU NICOLAE avocatul şi GHERASE AUREL.-

In luna Noembrie 1948, când mă aflam în aceiaş celulă 53 cu TURCANU EUGEN, mi-a spus mie şi lui COTLARCIUC GHEORGHE, cumnat cu TURCANU, că el ştie dela BOGDANOVICI ALEX că inspectorul NEMES a lucrat pe linie de spionaj cu şeful legionar dr. UTA care se afla în penitenciarul Aiud şi făcea pe informatorul inspectorului NEMES. In felul acesta NEMES trimitea directive cum să acţioneze pe linia "reeducării" directive pe care inspectorul NEMES le primea dela serviciul de spionaj american din ţară prin maiorul ERNST WILSON dela legaţia americană din Bucureşti.-

TURCANU EUGEN, ne-a spus că toatea acestea i le-a spus BOGDANOVICI ALEXANDRU după ce au discutat cu inspectorul NEMES în luna Septembrie 1948.

De faţă când subsemnatul am discutat cu TURCANU despre cele ce am declarat mai sus era şi COTLARCIUC GHEORGHE cumnatul lui TURCANU.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu şi fiind întocmai cum am declarat, susţin şi semnez.-

ANCHETAT

ds Dumitrescu Dan

~~158~~

452

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Dumitrescu Dan, fiul lui Tudor și Veronica, născut în Iași la 19 Octombrie 1922, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași, Strada (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Săvescu No 12, la arestare se afla fugar în Comuna Lucăcești - Bacău -

4 Noiembrie 1953

Orașul Pitești

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Din ordinul cui ați început acțiunea legionară „reeducarea" în penitenciarul Suceava?

Răspuns: Acțiunea „reeducării" a început în anul 1946 în penitenciarul Aiud, în urma ordinului venit dela Horia Sima, care lucra cu spionajul American. Ordinul acesta a fost adus în țară de către comandantul legionar Ovidiu Gâină, trimis din Germania de Horia Sima și i la predat lui Pătrașcu Nicolaie care era comandantul legionar în țară.-

Despre încheerea pactului între comandamentul legionar din țară, prin Pătrașcu Nlaie și M.A.I., pact care a fost încheiat în anul 1946 - adică tratativele pentru încheerea pactului, știu că au durat din Decembrie 1945 până în Ianuarie 1946. La încheerea pactului, știu că au luat parte din partea comandamentului legionar din țară, comandanții legionari Pătrașcu Nlaie (chioreanu) și Vica Negulescu. Aceasta o știu dela Cojescu Tudor în 1946 și o știu personal și dela Pătrașcu Nlaie în Ianuarie 1946, când Subsemnatul și Ionescu Ezor, ne-am dus acolo la Pătrașcu Nlaie în Sibiu, unde l-am întrebat dacă în urma pactului, putem să ne

Iscălitura,

Dumitrescu Dan

Urmare: ne prezentăm la siguranță și să intrăm în legalitate. Pătrașcu Vlaie, mi-a spus mie și lui Gănose cezon să ne prezentăm la Siguranța Sibiu și dacă se va întâmpla ceva adică să fim reținuți va interveni el să ne elibereze, astfel ne-am prezentat la siguranța Sibiu și ni s'a eliberat adeverința de punere în legalitate. -

Pătrașcu Vlaie, ne-a spus că pactul la încheiat la MAI. cu Teohori Georgescu, cu care a dus și tratativele. -

Știu dela Lupoaie Ctin și Bogdanovici Alex, că în 1946, când Obidin Găină, a adus ordinul pentru începerea acțiunii de „reeducare" în penitenciare, ordin pe care l-a transmis lui Pătrașcu Vlaie, că în acest ordin s'a mai indicat ca să se i-a legătură cu inspectorul Nemeș, din direcția penitenciarelor. - Indicația ce să se i-a legătură cu inspectorul Nemeș, a fost făcută de către Horia sima prin Obidin Găină. - Lupoaie Ctin și Bogdanovici Alex mi-au spus că indicația ca să lucreze cu Nemeș, este ca să-i sprijine în acțiunea „reeducării" și pentru eliberarea lor din închisoare. - Astfel știu că din penitenciarul fiind, în urma acțiunii de „reeducare" au fost eliberați mai mulți comandanți legionari, printre care cunosc personal pe, Lupoaie Constantin și Bogdanovici Alex, care s'au eliberat mai înainte de a lise expira condamnare în 1946. —

În anul 1946, toamna după ce s'a eliberat din penitenciarul fiind, Bogdanovici Alex, mi-a spus că a stat de vorbă cu Obidin Găină, la vorbitor la penitenciarul fiind și că i-a spus despre ordinul pentru acțiunea de „reeducare" în penitenciare și despre inspectorul Nemeș, că lucrează cu spionajul american și are legătură cu legația americană din București și-a legătură cu Nemeș, pentru ai sprijini în acțiunea „reeducării" și să-i ceară să facă intervenții pentru eliberarea legionarilor din închisoare. -

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

c. 5305

(453) 469 133

Urmare: Bogdanovici Alex, în anul 1946, mi-a mai spus că inspectorul Nemeș din MAI, direcția penitenciarelor, avea legătură la legația americană din București, cu maiorul Ernst Wilson. Bogdanovici Alex, mi-a spus că știe despre această legătură a lui Nemeș dela comandamentul legionar din penitenciarul Aiud.

După ce a primit ordinul dela Ovidiu Gâină, pentru începerea acțiunii de „reeducare" în penitenciare, Petrescu Vlaic, la transmis în penitenciarul Aiud, Dr. Ută comandant legionar, care a constituit un comandament legionar, care a condus acțiunea „reeducării". Din comandament știu că făceau parte șefii legionari; Dr. Ută, Radu Gir, Ghica Alexandru, Dr. Niculescu, Lupoian, Dr. Biriș și alții. Aceasta o știu dela Lupoaie Ctin și Bogdanovici Alexandru. —

În anul 1948, după terminarea anchetelor la penitenciarul Suceava, prin luna August, s'a organizat de către comandanții legionari din penitenciar, începerea acțiunii de „reeducare" pe baza ordinului transmis de Horia Sima prin Ovidiu Gâină pe care la trimis în țară. — În timpul anchetelor, legionarul Furtunescu Vlaic, a luat legătură cu grupul legionar Biriș, unde avea și el un frate și prin fratele său Furtunescu Nikai, a primit ordin ca să se înceapă acțiunea de „reeducare" în penitenciar. Acest ordin, dela Dr. Biriș și Ghica Alex, Furtunescu Vlaic la transmis lui Cobâlaș Vlaic, care era comandant legionar al legionarilor din penitenciarul Suceava. —

Cobâlaș Vlaic, după ce a primit ordinul de începerea unei acțiuni de „reeducare", a stat de vorbă cu ceilalți comandanți legionari din penitenciar; Jones Remus, Subcomisarul, Popescu Eudor, Moisin Ilie, Ambrozie fost procuror, preotul Zoluțea, preotul Pârlaru Vlaic, avocatul Pârlaru Vlaic, Mihut Gheorghe, Țăntu Vladimir, Gherase Aurel, Furcanu Eugen, Bogdanovici Alex, Mărtinuș Alex, Pârvuloaie Ctin, Lupoaie Ctin și alții. — În ședința începerii acțiunii „reeducării" Cobâlaș Vlaic, a luat indicații

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: despre forma de organizare a actiunii de „reeducare", dela Lupoaie Constantin, Pârâloaie Ctin și dela Bogdanovici Alexandru, care participarea în această actiune, în 1946, la penitenciarul Aiud. –

După terminarea anchetelor, la sfârșitul lunii August 1948, începutul lui Sept. s'a constituit în penitenciarul Suceava, comandamentul legionar format din comandanții și șefi legionari mai sus indicați. – Cu acești comandanți și șefi legionari, a stat de vorbă Cobâlaș Nlaie în grupuri în cameră, în celulă și la plimbare, la bucătărie în camera de curățat cartofi și de tăiat lemne. În discuțiile ce le-a avut Cobâlaș Nlaie cu comandanții legionari, le-a transmis ordinul de începerea actiunii de „reeducare" și scopul acestei actiuni în penitenciare. Cobâlaș Nlaie a spus că „reeducarea" este actiune nouă legionară prin care schimbăm forma de activitate legionară și trecem la organizarea activității legionare pe linie de Spionaj, adică pregătirea legionarilor în această direcție. –

Prin actiunea legionară „reeducarea" făceam pregătirea legionarilor pe linie de Spionaj, învățându-i să facă pe „informatorii" administrației penitenciarelor și organelor de Stat, pentru a le dezinforma. – (începutul lunii octombrie)

În luna Septembrie 1948, s'a stabilit de către comandamentul legionar din penitenciarul Suceava, un „Comitet" care să conducă actiunea de „reeducare" în penitenciar. – Din acest „Comitet" făceau parte șefii legionari; Bogdanovici Alex, Mărtinuș Alex, Gheorghe Aurel, Merassehi Ștefan, Furcanu Eugen, Babu Ion. – După constituirea, acestui „comitet" s'a întocmit un memoriu din inițiativa lui Bogdanovici Alexandru și a lui Furcanu Eugen, prin care cereau organelor de Stat să dea aprobarea începerea actiunii de „reeducare" în rândul deținuților legionari. – Adevăratul scop, al memoriului, a fost ducerea în eroare a organelor de Stat să nu cunoască activitatea ce o duceam sub masca de „reeducare". De la sfârșitul lunii Septembrie 1948 în urma

Semnătura,
Dumitrescu Ion

440
454

Urmare: memoriului ce l-am întocmit, a venit în penitenciarul Sucaeva, inspectorul Nemeș, care a stat de vorbă cu Bogdanovici Alexandru și Furcanu Eugen, despre noua acțiune pe care trebuia să o începem în penitenciar. - Inspectorul Nemeș, știa despre acțiunea „reeducării", că este acțiune legionară, încă dela penitenciarul Aiud din anul 1946. -

Întrebare: Ai afirmat dta că inspectorul Nemeș, cunostea scopul acțiunii de „reeducare", de unde știi acest lucru?

Răspuns: Știu dela Bogdanovici Alex și Lupoaie Constantin, că inspectorul Nemeș, cunostea scopul acțiunii legionare „reeducarea" încă din anul 1946, când a fost începută la penitenciarul Aiud. Inspectorul Nemeș, cunostea că sub mosca de „reeducare" legionarii erau pregătiți ca spioni și informatori și prin această mască se urmărea eliberarea din închisoare a legionarilor. -

După ce inspectorul Nemeș, a stat de vorbă cu Bogdanovici Alex și Furcanu Eugen, știu că a aprobat începerea acțiunii de „reeducare" lucru ce s'a pus în practică din Octombrie 1948. - Furcanu Eugen, după ce a discutat cu inspectorul Nemeș, făcea pe informatorul adjunct penitenciarului: directorului Pitron, Slt Morici, reputnier în 1948, și Slt Aramă. - Ordin dela inspectorul Nemeș, Furcanu Eugen, a primit ca să organizeze în penitenciar rețelele de informatori și să dezinformeze organele active din penitenciar. - Acest lucru mi l-a spus Furcanu Eugen, în luna Septembrie 1948, de față mai erau Cobâlaș Vlaie, Martinuș Alex, Bogdanovici Alex, Porlaru Vlaie avocatul, și Gherase Aurel. -

În luna Noiembrie 1948, când mă aflam în acelaș celula 53 cu Furcanu Eugen, mi-a spus mie și lui Collarciuc Gheorghe cuminat cu Furcanu, că el știe dela Bogdanovici Alexandru, că inspectorul Nemeș, a lucrat pe linie de Spionaj cu șeful legionar Dr. Ută, care de asemenea în penitenciarul Aiud și făcea pe informatorul inspectorului Nemeș, în felul acesta Nemeș îi

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: transmitea directive cum să acționeze pe linia „reeducării", directive pe care inspectorul Nemeș, le primea dela serviciul de Spionaj american din țară, prin maiorul Ernst Wilson dela Legația americană din București. —

Șurcanu Eugen, ne-a spus, că toate acestea i le-a spus Bogdanovici Alex, după ce au discutat cu inspectorul Nemeș, în luna Septembrie 1948. — De față când Subsemnatul am discutat cu Șurcanu despre cele ce am declarat mai sus, mai era și Cotlorcinc Gheorghe cumnatul lui Șurcanu.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu și fiind întocmai cum am declarat, pentru a semna. — Dumitrescu Dan

Anchetator

Ministerul Afacerilor Interne

Semnătura,

~~161~~

~~455~~

(455)

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DUMITRESCU DAN fiul lui TUDOR şi VERONICA, născut la 19 Octoembrie 1922 în Iaşi, fost student cu ultimul domiciliu în Iaşi str. Găvănescu Nr.12, la arestare era fugar în comuna Lucăceşti Bacău.-

5 - 6 Noembrie 1953
Ploeşti

INTREBARE

Pentru ce ai fost în anul 1946 d-ta şi TANASE CEZAR la comandantul legionar PATRASCU NICOLAE ?

RASPUNS

Subsemnatul şi TANASE CEZAR, amândoi comandanţi legionari am fost acasă la comandantul legionar PATRASCU NICOLAE în oraşul Sibiu în luna Ianuarie 1946 pr ziua de 8, pentru a ne clarifica situaţia de fugari, adică dacă ne prezentăm siguranţei pentru a intra în legalitate. PATRASCU NICOLAE ne-a dat ordin să ne prezentăm siguranţei iar dacă vom fi arestaţi, el va interveni şi ne eliberează.-

INTREBARE

Cât timp a durat discuţia cu PATRASCU N-LAE şi dacă aţi mai discutat şi alte probleme ?

RASPUNS

In ziua de 8 Ianuarie 1946 am discutat cu PATRASCU NICOLAE circa o oră acasă la el iar a doua zi pe

~~462~~

9 Ianuarie după ce ne-am înapoiat dela siguranţă am discutat despre pactul dintre legionari şi M.A.I.

~~455~~
456

INTREBARE

Cum aţi ajuns la discuţia cu încheerea pactului ?

RASPUNS

Atât eu şi TANASE CEZAR care eram comandanţi legionari, l-am întrebat pe PATRASCU NICOLAE dacă această iniţiativă pentru încheerea pactului este a comandamentului legionar din ţară sau a primit un ordin în acest sens.-

PATRASCU NICOLAE care era comandant legionar pe ţară, ne-a spus, mie şi lui TANASE CEZAR pentrucă şi noi eram comandanţi legionari, că în Septembrie 1945 a primit ordin dela HORIA SIMA din Germania occidentală, unde era spionajul american, prin comandantul legionar DRAGOS HOINIC - curier - ca să caute să ducă tratative pentru încheerea unui pact cu M.A.I.. Acest pact avea ca scop să salveze legionarii din ţară să nu fie arestaţi şi condamnaţi pentru activitatea lor..-

PATRASCU NICOLAE ne-a mai spus că DRAGOS HOINIC i-a transmis şi indicaţia dată de HORIA SIMA în legătură cu persoane din M.A.I. cu care să ia legătură şi să ducă tratative. Astfel i-au fost indicaţi inspectorul IONESCU RADU şi TEODORESCU LUCIAN, director din M.A.I. direcţia penitenciarelor care lucrau cu spionajul american din ţară.

După ce PATRASCU NICOLAE a stabilit cu aceste două persoane ca să ducă tratative pentru încheerea unui pact între M.A.I. şi legionari, IONESCU RADU şi TEODORESCU LUCIAN au propus lui TEOHARI GEORGESCU dorinţa comandantului legionar din ţară şi a fost de acord cu încheerea acestui pact între M.A.I. şi legionari şi au început tratativele în urma căruia s'a încheiat pactul.-

Despre tratativele ce s'au dus între M.A.I. şi legionari din ordinul lui HORIA SIMA, mi-a spus la penitenciarul Piteşti la celula Nr.11 în anul 1950 şi comandantul legionar DRAGOS HOINIC, curier al lui HORIA SIMA, că el (DRAGOS HOINIC) a adus în ţară ordinul pentru încheerea unui pact între M.A.I. şi comandamentul legionar din ţară, ordin pe care i l-a dat lui PATRASCU NICOLAE la Sibiu în anul 1945 luna Septembrie.-

(457) ~~463~~ 469 ~~157~~

DRAGOS HOINIC ne-a mai spus că i-a dat indicaţii lui PATRASCU NICOLAE adică legătura cu spionii IONESCU RADU şi TEODORESCU LUCIAN care făceau serviciul în M.A.I. direcţia penitenciarelor şi care erau în legătură cu reţeaua de spionaj americană din ţară. Când DRAGOS HOINIC mi-a spus despre aceste legături şi ordine ce le-a adus el în ţară dela HORIA SIMA şi pe care le-a transmis lui PATRASCU NICOLAE, erau de faţă şi comandanţii legionari : LUCINESCU DAN şi BUTAN CONSTANTIN.-

INTREBARE

Cine a participat la tratativele pentru încheerea pactului între M.A.I. şi legionari ?

RASPUNS

Stiu dela PATRASCU NICOLAE, atât subsemnatul cât şi TANASE CEZAR, că din partea comandamentului legionar au participat la tratative pentru încheerea pactului, următorii comandanţi legionari : PATRASCU NICOLAE, VICA NEGULESCU şi CHIOREANU NICOLAE avocat din Sibiu.-

Din partea M.A.I.ului la tratative au luat parte insoectorul IONESCU RADU şi TEODORESCU LUCIAN, director ambii din direcţia penitenciarelor iar în ultima zi de tratative a participat TEOHARI GEORGESCU.-

INTREBARE

Cât timp au durat tratativele şi în ce loc s'au dus ?

RASPUNS

PATRASCU NICOLAE mi-a spus că tratativele cu M.A.I. s'au dus circa o săptămână în Bucureşti la hotelul "Traian" unde în ultima zi a participat şi TEOHARI GEORGESCU. Acest lucru îl ştie şi legionarul TANASE CEZAR pentrucă eram amândoi acasă la PATRASCU NICOLAE când ne-a spus despre pactul între M.A.I. şi legionari. Discuţia am avut-o pe ziua de 9 Ianuarie 1946 la Sibiu în casă la PATRASCU NICOLAE, pe atunci comandant legionar pe ţară.-

INTREBARE

Dumneata ai declarat că în anul 1946 ţi-a mai spus despre încheerea pactului dintre M.A.I. şi legionari

464
458
458

şi comandantul legionar POPESCU TEODOR. Cu ce ocazie ţi-a spus el despre acest pact ?

RASPUNS

In luna Iulie 1946 la Iaşi când legionarul POPESCU TEODOR era comandant al grupului studenţesc Iaşi, în timp ce eram în casă la MOISIU DUMITRU unde îi preda acestuia comanda grupului legionar, centrul studenţesc din Iaşi, POPESCU TUDOR ne-a spus la amândoi că ştie dela VICA NEGULESCU că a participat la încheerea pactului dintre M.A.I. şi legionari.-

INTREBARE

La cât timp după încheerea pactului dintre M.A.I. şi legionari a venit în ţară din Germania OVIDIU GAINA comandant legionar ?

RASPUNS

Stiu că în luna Iunie 1946 a venit în ţară comandantul legionar OVIDIU GAINA trimis din Germania de către HORIA SIMA cu ordine la comandantul legionar din ţară PATRASCU NICOLAE.-

INTREBARE

Cu ce ordine a venit OVIDIU GAINA în ţară ?

RASPUNS

Stiu că ordinile pe care le-a adus în ţară comandantul legionar OVIDIU GAINA dela HORIA SIMA şi dela spionajul american pe care le-a transmis lui PATRASCU NICOLAE, au fost în legătură cu continuarea activităţii legionare după încheerea pactului cu M.A I., să se organizeze activitatea legionară pe linie de spionaj iar în penitenciare să înceapă acţiunea de aşa zisă reeducare a legionarilor pentru salvarea legionarilor din închisori.-

OVIDIU GAINA a transmis lui PATRASCU NICOLAE legătura directă pe linie de spionaj cu maiorul ERNST WILSON dela legaţia amaricană din Bucureşti.-

OVIDIU GAINA i-a spus lui PATRASCU NICOLAE că această legătură directă cu spionajul american din Bucureşti, i-o face inspectorul NEMES din M.A.I. direcţia penitenciarelor.-

Această legătură pe linie de spionaj cu mai-

(459) ~~459~~ 466

orul ERNST WILSON dela legaţia americană din Bucureşti i-a făcut-o în luna Iuliel946 inspectorul NEMES în felul următor: OVIDIU GAINA împreună cu PATRASCU NICOLAE au plecat la Bucureşti şi OVIDIU GAINA i-a dat legătură pe inspectorul NEMES care l-a dus pe PATRASCU NICOLAE la legaţia americană din Bucureşti şi l-a prezentat maiorului ERNST WILSON.-

INTREBARE

Dela cine cunoşti dumneata aceste legături pe linie de spionaj ale lui PATRASCU NICOLAE şi inspectorul NEMES ?

RASPUNS

Stiu despre aceste legături pe linie de spio. naj ale organizaţiei legionare din ţară prin PATRASCU NICOLAE şi legăturile inspectorului NEMES dela şeful legionar BOGDANOVICI ALEXANDRU care mi le-a spus în anul 1946, toamna după ce se eliberase din penitenciarul Aiud. BOGDANOVICI ALEXANDRU mi-a spus că el cunoaşte toate aceste ordine şi legături dela comandantul legionar dr. UTA cu care a stat într'o celulă în penitenciarul Aiud şi au fost amândoi în comandamentul legionar din penitenciar care conducea acţiunea legionară "reeducarea "

BOGDANOVICI ALES mi-a spus că OVIDIU GAINA i-a spus dr. UTA şi lui (BOGDANOVICI) când a fost la vorbitor la penitenciarul Aiud în luna Iulie 1946 că PATRASCU NICOLAE a luat legătură cu spionul american maior ERNST WILSON prin inspectorul NEMES.-

In luna Iulie 1946, OVIDIU GAINA a fost la penitenciarul Aiud la vorbitor, trimis de către PATRASCU NICOLAE, pentru a transmite ordinul lui HORIA SIMA să înceapă acţiunea de "reeducare" în penitenciar şi să ialegătură cu inspectorul NEMES din M.A.I. direcţia penitenciarelor când acesta vine în inspecţie la Aiud şi să facă pe informatorul lui şi astfel va lucra cu el pe linie de spionaj.-

Ordinul transmis de OVIDIU GAINA lui dr.UTA la vorbitorul penitenciarului Aiud a fost pus în aplicare. BOGDANOVICI ALEXANDRU mi-a spus că a fost şi el de faţă când OVIDIU GAINA a transmis dr. UTA aceste ordine legionare.-

INTREBARE

Cât timp s'a dus acţiunea de reeducare în

~~466~~ 460

penitenciarul Aiud şi cine o conducea ?

RASPUNS

Stiu că acţiunea legionară "reeducarea" s'a dus în penitenciarul Aiud din luna Iulie 1946 până în luna Mai 1948 când s'au făcut noi arestări de legionari.-

Acţiunea de reeducare a fost condusă de către un comandament legionar format din următorii comandanţi legionari : GHICA ALEXANDRU care conducea din umbră, dr. BIRIS dr. NICULESCU NICOLAE, dr. UTA, LUGOJAN CONSTANTIN, BOGDANOVICI ALEXANDRU.-

Această acţiune legionară a fost condusă în penitenciarul Aiud pe faţă de către comandantul legionar dr. UTA iar GHICA ALEXANDRU donducea din umbră. Despre aceasta mi-a spus BOGDANOVICI ALEXANDRU.-

INTREBARE

In ce scop ţi-a spus dumitale BOGDANOVICI ALEXANDRU despre legăturile pe linie de spionaj ?

RASPUNS

Despre aceste legături pe linie de spionaj mi-a spus BOGDANOVICI ALEXANDRU cu scopul ca dacă el reuşeşte să fugă din ţară să le cunosc şi eu şi să lucrez în această reţea de spionaj a americanilor.-

ANCHETAT

ss Dumitrescu Dan

C.N.S.A.S.

~~461~~ 161

(461)

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Dumitrescu Ioan fiul lui Teodor și Veronica, născut la 19 Oct 1922, în Iași, fost student cu ultimul domiciliu în Iași Strada Sărărie Nr. 12, la oreștore era fugar în comuna Lucăcești Bacău.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

5-6 Noiembrie 1953

Orașul Ploești.

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Pentru ce ai fost în anul 1946, dta și Tănase Cezar la comandantul legionar Petrescu Nlaie?

Răspuns: Subsemnatul și Tănase Cezar, amândoi comandanți legionari, am fost acasă la comandantul legionar Petrescu Nlaie în orașul Sibiu, în luna Ianuarie 1946 pe ziua de 8 s. pentru a ne clarifica situația de fugari, adică, dacă ne prezentăm siguranței pentru a intra în legalitate. - Petrescu Nlaie ne-a dat ordin să ne prezentăm Siguranței, iar dacă vom fi arestați, el va interveni și ne eliberează. -

Intrebare: Cât timp a durat discuția cu Petrescu Nlaie și dacă ați mai discutat și alte probleme?

Răspuns: In ziua de 8 Ianuarie 1946, am discutat cu Petrescu Nlaie cinci o oră acasă la el, iar a doua zi pe 9 Ianuarie după ce ne-am înapoiat dela Siguranță, am discutat despre pactul între legionari și M.A.I.

Intrebare: Cum ați ajuns la discuția cu încheierea pactului?

Răspuns: Atât eu și Tănase Cezar, care eram comandanți legionari, l-am întrebat pe Petrescu Nlaie, dacă această inițiativă

Iscălitura,
Dumitrescu Ioan

Urmare: pentru incheerea pactului, este a comandamentului legionar din țară, s'au a primit un ordin în acest sens. - Petrașcu Vlaic, care era comandant legionar pe țară, mi-a spus, mie și lui Tănase Cezar, pentrucă și noi eram comandanți legionari, că în Septembrie 1945, a primit ordin dela Horia Sima din Germania Occidentală, unde lucra cu Spionajul american, prin comandantul legionar Dragoș Hoinic - curier, ca să caute să ducă tratative pentru incheerea unui pact cu MAI. - Acest pact avea ca scop să salveze legionarii din țară să nu fie arestați și condamnați pentru activitatea lor. -

Petrașcu Vlaic, mi-a mai spus că Dragoș Hoinic, i-a transmis și indicații date de Horia Sima, în legătură cu persoane din M.A.I. cu care să i-a legătura și să ducă tratative. - Astfel i-au fost indicați, inspectorul Ionescu Radu și Teodorescu Lucian, director din MAI-direcția penitenciarelor, care lucrau cu Spionajul american din țară. - După ce Petrașcu Vlaic a stabilit cu aceste două persoane, ca să ducă tratative pentru incheerea unui pact între MAI și legionari, Ionescu Radu și Teodorescu Lucian, au propus lui Teohari Georgescu dorința comandamentului legionar din țară și a fost de acord cu incheerea acestui pact între MAI și legionari și au inceput tratativele în urma cărora s'a incheiat pactul. -

Despre tratativele ce s'au dus între MAI și legionari, din ordinul lui Horia Sima, mi-a spus la penitenciarul Pitești la celula Nr. 11 în anul 1950 și comandantul legionar Dragoș Hoinic - curier al lui Horia Sima, că el, (Dragoș Hoinic) a adus în țară ordinul pentru incheerea unui pact între MAI și comandamentul legionar din țară, ordin pe care i l-a dat lui Petrașcu Vlaic la Sibiu în anul 1945 luna Septembrie. - Dragoș Hoinic, mi-a mai spus că i-a

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

c. 5305

~~468~~ 462

Urmare: dat indicații lui Petrescu Nlaie, adică legătura cu Ofițerii Ionescu Radu și Teodorescu Lucian care făceau serviciul în M.Af.I. - direcția penitenciarelor și care erau în legătură cu rețeaua de Ofițeri americană din țară. - Când Drogoș Heinic, mi-a spus despre aceste legături și ordine ce le-a adus el în țară dela Horia Sima, și pe care le-a transmis lui Petrescu Nlaie, erau de față și comandanții legionari Lucinescu Ion și Butan Ștefan. -

Întrebare: Cine au participat la tratativele pentru încheerea pactului între M.Af.I. și legionari?

Răspuns: Știu dela Petrescu Nlaie, atât Subsemnatul cât și Goinose Cezar, că din partea comandamentului legionar au participat la tratative pentru încheerea pactului următorii comandanți legionari: Petrescu Nlaie fiică Negulescu și Chioreanu Nlaie avocat din Sibiu. -

Din partea M.A.I.-ului la tratative au luat parte inspectorul Ionescu Radu și Teodorescu Lucian - directori ambii din direcția penitenciarelor, iar în ultima zi de tratative a participat și Teohari Georgescu. -

Întrebare: Cât timp au durat tratativele și în ce loc s'au dus?

Răspuns: Petrescu Nlaie, mi-a spus că tratativele cu M.Af.I. s'au dus circa o săptămână, în București la hotelul „Traian", unde în ultima zi a participat și Teohari Georgescu. Acest lucru îl știe și legionarul Goinose Cezar pentrucă erau amândoi acasă la Petrescu Nlaie când mi-a spus despre pactul între M.Af.I. și legionari. Discuția am avut-o pe Ziua de 9 Ianuarie 1946 - la Sibiu în casă la Petrescu Nicolae pe atunci comandant legionar pe țară.

Întrebare: Ați declarat că în anul 1946, ți-a mai spus despre încheerea pactului dintre M.Af.I. și legionari și comandantul legionar Popescu Teodor, cu ce ocazie ți-a spus el despre pact?

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Urmare: Răspuns: În luna Iulie 1946, la Iași când legionarul Popescu Tudor era comandant al grupului legionar Studențesc Iași, în timp ce eram în casă la Maiorul Stroe, unde în preda acestuia comanda grupului legionar, centru Studențesc, din Iași, Popescu Tudor, ne-a spus la amândoi că știe dela Vica Negulescu că a participat la încheerea pactului dintre MAI și legionari.-

Întrebare: La cât timp după încheerea pactului dintre MAI și legionari, a venit în țară din Germania, Ovidiu Șăineanu comandant legionar?

Răspuns: Știu că în luna Iulie 1946, a venit în țară comandantul legionar Ovidiu Șăineanu, trimis din Germania de către Horia Sima cu ordine la comandantul legionar din țară Petrescu Nae.-

Întrebare: Cu ce ordine a venit Ovidiu Șăineanu în țară?

Răspuns: Știu că ordinele pe care le-a adus în țară comandantul legionar Ovidiu Șăineanu, dela Horia Sima și dela Spionajul american, pe care le-a transmis lui Petrescu Nae, au fost în legătură cu continuarea activității legionare după încheerea pactului cu MAI.- Să se organizeze activitatea legionară pe linie de spionaj, iar în penitenciare, să înceapă acțiunea de așa zisă reeducare a legionarilor, pentru salvarea legionarilor din închisori.- Ovidiu Șăineanu, a transmis lui Petrescu Nae, legătura directă pe linie de spionaj cu maiorul Ernst Wilson dela legația americană din București.- Ovidiu Șăineanu, i-a spus lui Petrescu Nae, că această legătură directă cu spionajul american din București, i-o face inspectorul Nemeș, din MAI-direcția penitenciarelor.- Această legătură pe linie de spionaj cu maiorul Ernst Wilson dela legația americană din București, i-a făcut în luna Iulie 1946 inspectorul Nemeș, în felul următor; Ovidiu Șăineanu, împreună

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(463) ~~465~~ 469

Urmare: cu Petrescu Vlaic au fiecat la București și Ovidiu Șăineanu i-a dat legătura pe inspectorul Nemeș, care l-a dus pe Petrescu Vlaic la legația americană din București și la prezentat maiorului Ernst Wilson. -

Întrebare: Dela cine cunoști dta aceste legături pe linie de spionaj, ale lui Petrescu Vlaic și inspectorul Nemeș?

Răspuns: Știu despre aceste legături pe linie de spionaj ale organizației legionare din țară - prin Petrescu Vlaic și legăturile inspectorului Nemeș, dela șeful legionar Bogdanovici Alex, care mi-le-a spus în anul 1946 toamna după ce se eliberase din penitenciarul Aiud. Bogdanovici Alex, mi-a spus că el cunoaște toate aceste ordine și legături dela comandantul legionar Dr. Ută, cu care a stat într-o celulă în penitenciarul Aiud și au fost amândoi în comandamentul legionar din penitenciar, care conducea acțiunea legionară „reeducarea". -

Bogdanovici Alex, mi-a spus că Ovidiu Șăineanu, i-a spus Dr. Ută și lui (Bogdanovici) când a fost la vorbitor în luna Iulie 1946 la penitenciarul Aiud că Petrescu Vlaic, a luat legătura cu spionul american maior Ernst Wilson prin Inspectorul Nemeș. - În luna Iulie 1946, Ovidiu Șăineanu a fost la penitenciarul Aiud la vorbitor, trimis de către Petrescu Vlaic, pentru a transmite ordinul lui Horia Sima să încheie acțiunea de „reeducare" în penitenciare și să i-a legătură cu inspectorul Nemeș din M.Ai. direcția penitenciarelor când acesta vine în inspecție la Aiud și să facă pe informatorul lui și astfel va lucra cu el pe linie de spionaj. -

Ordinul transmis de Ovidiu Șăineanu lui Dr. Ută la vorbitorul penitenciarului Aiud, a fost pus în aplicare. Bogdanovici Alex, mi-a spus că a fost și el de față când Ovidiu Șăineanu i-a transmis Dr. Ută, aceste ordine legionare. -

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Întrebare: Cât timp s'a dus acțiunea de „reeducare" în penitenciarul Aiud și cine o conducea ?

Răspuns: Știu că acțiunea legionară „reeducativă" s'a dus în penitenciarul Aiud, din luna Iulie 1946 până în luna Mai 1948, când s'au făcut noi arestări de legionari. — Acțiunea „reeducării" a fost condusă de către un comandament legionar, format din următorii comandanți legionari: Elica Alexandru care conducea din umbră, Dr Birlș, Dr Nicolescu Nae, Dr Ută, Lugojan Ctin, Bogdanovici Alex. — Această acțiune legionară „reeducativă" a fost condusă în penitenciarul Aiud de față de către comandantul legionar Dr Ută, ior Elica Alex conducea din umbră. — Despre aceste mi-a spus Bogdanovici Alex. —

Întrebare: În ce scop ți-a spus dnul Bogdanovici Alex despre legăturile pe linie de Spionaj ?

Răspuns: Despre aceste legături pe linie de Spionaj, mi-a spus Bogdanovici Alex, cu scopul, ca dacă el reușește să fugă din țară să le cunosc și eu și să lucrez în această rețea de Spionaj a americanilor. —

Cercetător

Semnătura,

464

(464)

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Dumitrescu Dan, fiul lui Teodor și Veronica, născut la 13 Oct 1922 în Iași, fost student cu ultimul domiciliu în Iași
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Str. Săvescu Nr 13, la nestare se afla fugar în Com. Lucăcești - Bacău.-

9 Noiembrie 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Precizează anchetei ce cunoști dta despre pactul încheiat între legionari și MAI și dela cine cunoști această problemă?

Răspuns: Despre pactul încheiat între organizația legionară din țară și MAI, cunosc dela comandantul legionar Petroșcu Nlaie, care mi-a spus mie și legionarului Petrosc Cezar, în anul 1946 luna Ianuarie, când am fost la el acasă în Sibiu, pentru a ne rezolva situația de fugari în care ne aflam atât eu cât și Petrosc Cezar, care eram fugiți în munți.-

Petroșcu Nlaie, ne-a spus că a primit ordin dela Horia Sima, din Germania, prin curierul legionar Dragoș Heinic, ca să încheie un pact cu MAI-ul și i s'a indicat să i-o legătură cu inspectorul Ionescu Radu și directorul Teodorescu Lucian din MAI-direcția penitenciarelor, cu care să ducă tratative pentru încheerea pactului cu MAI.- Despre tratativele ce s'au dus pentru încheerea pactului, Petroșcu Nlaie, ne-a spus mie și lui Petrosc Cezar, în ziua de 8 Ianuarie 1946. La Sibiu, că tratativele pentru încheerea pactului le-au dus la București în Hotelul „Traian" din calea Griviței, cu inspectorul Ionescu Radu,

Iscălitura,

Dumitrescu Dan

Urmare: Directorul Teodorescu Lucian, iar în penultima zi a tratativelor a participat și Teohari Georgescu — Din partea comandamentului legionar din țară, au luat parte, dl. Petrașcu Nlaie, Vică Negulescu, Chiorearu Nlaie și Rusu Nelu, avocat din București. - Discuțiile pentru încheierea pactului s'au dus timp de circa o săptămână în București. —

Petrașcu Nlaie, ne-a mai spus că a dat ordin legionarilor din țară, să înceteze activitatea legionară fățișă, însă să se menție legăturile între ei, ca organele de siguranță să nu se sesizeze că se continuă activitatea legionară, ca apoi să poată face propunerea MAI-ului pentru încheerea pactului; că legionarii renunță la activitatea lor și se prezintă organelor de stat în termenul fixat pentru a intra în legalitate. —

Întrebare: Știa dvs. că Petrașcu Nlaie, va spus despre inspectorul Ionescu Radu, și directorul Teodorescu Lucian, din MAI, Direcția penitenciarelor, că aveau legătură cu spionajul american, în ce scop va spus Petrașcu Nlaie, despre aceste legături pe linie de Spionaj?

Răspuns: Petrașcu Nlaie, ne-a spus despre legăturile lui pe linie de Spionaj cu Ionescu Radu și Teodorescu Lucian, din MAI. și că aceștia sunt în legătură cu spionajul american din țară, pentru ca în caz de el și ceilalți comandanți legionari care au luat parte la încheerea pactului cu MAI, vor fi arestați, noi să cunoaștem aceste legături, pentru a le comunica comandamentului legionar ce se va forma pe țară. —

Întrebare: Dela cine mai cunoști dta despre încheerea pactului dintre legionari și MAI?

Răspuns: Subsemnatul mai cunosc despre pactul încheiat între legionari și MAI, dela șeful legionar Bogdanovici Alexandru, din toamna anului 1946, când el se eliberase din penitenciarul Aiud și dela comandantul legionar curier al lui Horia Sima, Haimic Drag, din anul 1950, luna Iunie în celula N. 11 din penitenciarul Văcărești. —

Bogdanovici Alex, după ce s'a eliberat din penitenciarul Aiud

Iscălitura,

Dumitrescu Ion

c. 5205

H 71

465

Urmare: în toamna anului 1946, a venit la mine acasă în Iași și mi-a spus despre pactul cu M.Ai. că s'a făcut în urma ordinului ce l-a primit Petrașcu Vlaic, prin curierul Dragoș Heinic, dela Horia Sima, care lucra cu serviciul de Spionaj american din Germania.-

Dela comandantul legionar curier, Dragoș Heinic, știu atât eu cât și Butan Ctin și Lucinescu Dan, comandanți legionari, care stau cu toții în celula Nr.11 la penitenciarul Pitești, că Dragoș Heinic a venit în țară în toamna anului 1945, luna septembrie, trimis de către Horia Sima, cu ordinul către comandantul legionar Petrașcu Vlaic, pentru ca să încheie un pact cu M.Ai. și să înceteze formal activitatea legionară, până va primi ordin despre noua activitate legionară.- Dragoș Heinic, mi-a mai spus despre persoanele din M.Ai - direcția penitenciarelor, Ionescu Radu, și Teodorescu Lucian, care lucrau pe linie de spionaj cu americanii, și cu care Petrașcu Vlaic, să i-a legătură pentru încheerea pactului și să mențină legătura cu ei pe linie de spionaj.-

Întrebare: Ce ordine a mai trimis în țară Horia Sima prin curieri și cine sunt acești curieri?

Răspuns: Știu că Horia Sima, a trimis în țară curieri legionari, pe Ordin țării în toamna anului 1946, la Petrașcu Vlaic, cu ordinul pentru începerea acțiunii de așazisă reeducare în penitenciare.- Acțiunea legionară „reeducarea" era condusă din umbră de către serviciul de Spionaj american, ordine ce erau trasmise prin Horia Sima, în țară, pe linia Spionajului american.-

Știu că prin acțiunea de așazisă reeducare s'a trecut dela activitatea legionară propriu zisă, la activitate pe linie de spionaj, adică pregătirea legionarilor pe linie de spionaj, și trasmiterea informațiilor ce se culegeau afară din penitenciar spionajului, prin persoanele indicate de către curierii veniți din Germania.- Aceasta o știu dela șeful legionar Bogdanovici Alex. Despre persoanele indicate, cu care legionarii din penitenciare să lucreze pe linie de spionaj sunt, inspectorul

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Ionescu Radu, Teodorescu Lucian, inspectorul Nemes și maiorul Ernst Wilson, dela legația americană din București, cum pe care-l știu dela Bogdanovici Alex

Bogdanovici Alex, mi-a spus că au primit ordin dela Ovidiu Goina, în penitenciarul Aiud, în luna Iulie 1946, ca să pună în aplicare acțiunea legionară „reeducarea". - Ordinul a fost primit în penitenciarul Aiud, de către comandantul legionar Dr. Ută și de către Bogdanovici Alex, care era de față când Ovidiu Goina a fost la vorbitor la penitenciarul Aiud, unde a mers din ordinul lui Patrascu Vlaic și le-a transmis ordinul. —

Despre legăturile pe linie de Spionaj, Bogdanovici Alex, mi-a spus că Ovidiu Goina, a indicat Dr. Ută să i-a legătura cu inspectorul Nemes, care în acel timp se afla la inspectoratul de Siguranță Oradia Mare, împreună cu inspectorul Ozeller și că peste un timp Nemes va trece în MAI direcția penitenciarelor, și va putea să i-a legătura cu el, lucru ce sa intâmplat după cum mi-a spus Bogdanovici Alex, în anul 1946 toamna. —

Intrebare: In ce scop ți-a spus Bogdanovici Alex, despre acțiunea „reeducării" dela Aiud și despre legăturile pe linie de Spionaj?

Răspuns: Cu Bogdanovici Alex, discutând în toamna anului 1946, despre activitatea legionară din afară, că s'a trecut la o activitate mai intensă pe linie de informații și Spionaj, atunci el mi-a spus că și în penitenciarul Aiud, au primit ordin să pregătească legionarii din închisoare, pe linie de Spionaj, prin acțiunea de așazisă reeducare. — Bogdanovici Alex, mi-a spus despre legăturile pe linie de Spionaj cu inspectorul Nemes și maiorul Ernst Wilson dela legația americană din București, pentru ca în caz de sunt eliberați și ajung în penitenciar, să aibă legătură cu aceștia și prin ei să transmit informații. - Tot Bogdanovici Alex, mi-a spus că din comandamentul legionar, care conducea acțiunea legionară „reeducarea" în penitenciarul Aiud, făceau parte următorii comandanți legionari: Dr. Ută, Ghica Alex, Biriș Alexandru,

Semnătura,

465

Urmare: Lungeșiana. Bogdanovici Alexandru și Niculescu Nicolaie declară:
In urma acțiunii de așazisă reeducare dela penitenciarul Aiud, mi-a spus că au fost eliberați o parte din comandanții legionari, și pe care îi cunosc și eu, aceștia au fost; Bogdanovici Alex, Lungeanu Ștefan și Hortolomei Ion. - Pentru eliberarea acestor legionari, Bogdanovici Alex, mi-a spus că a intervenit la Teohari Georgescu, inspectorii Nemeș, Ionescu Radu și Teodorescu Luciun. -

Intrebare: Când și din ordinul cui ați început acțiunea legionară „reeducarea" în penitenciarul Suceava și cine o conducea?

Răspuns: Subsemnatul știu că la penitenciarul Suceava, acțiunea legionară așazisa reeducare, a început din ordinul dat (pe linia „reeducării") de comandanții legionari care activaseră și la Aiud, Ghica Alex, și Birsă Alexandru care se aflau la Suceava. - Ordinul l-am transmis prin legionarul Furtunescu Vlaie, lui Cobâlaș Vlaie, care era comandant legionar în penitenciarul Suceava până la venirea lui Pârlaru N, comandantul legionar mai vechi. -

In urma acestui ordin, Cobâlaș Vlaie, în luna August 1948, a adunat în subsolul penitenciarului Suceava în camera de tăiat lemne, pe următorii comandanți legionari: 1 popa Pârlaru Vlaie, 2 Moisiu Ștefu, 3 Popescu Iuda, 4 Subsemnatul, 5 Banea Remus, 6 preotul Goteulea, 7 Ambrozie fost procuror, 8 Țăiuțu Vladimir, 9 Fornicescu Victor, 10 Lucinescu Ioan, 11 Gherase Aurel, 12 Bogdanovici Alexandru, 13 Hârtinus Alex, 14 Moravschi Ștefan, 15 Crăsnaru Gheorghe, 16 Noțeu Mircea, 17 Lungeanu Eugen, 18 Civiu Gheorghe, cu acești comandanți legionari n'a stabilit începerea acțiunii legionare „reeducarea". - Cobâlaș Nicolaie, a arătat scopul acestei acțiuni, că este trecerea dela activitatea legionară prigonită, la pregătirea legionarilor pe linie de Spionaj și ca informatori, pentru a scoate informații dela ceilalți deținuți legionari, despre legionari și persoane cu care lucrează afară pe linie de Spionaj și să le transmiteau afară serviciului de Spionaj în vederea legăturilor cu aceste elemente și lărgirea rețelelor de Spionaj în țară. ——

Semnătura,

Urmare: Cobâș Nicolaie, a mai arătat că sub masca ostaziseiului „reeducări" legionarii pregătiți, vor face pe informatorii organelor activeadică să le dezinformeze ca să nu cunoască adevărata activitate legionară ce a ducea în penitenciar. –

S'a mai stabilit că acțiunea legionară, ostazisa „reeducare" este condusă de comandamentul legionar format din legionarii arătați mai sus, și s'a stabilit un „comitet" care să ajoră pe față ca, conducător al acțiunii de „reeducare", format din următorii ~~condamnați~~ legionari; Bogdanovici Alex, Gherase Aurel, Martinuș Alex, Moraveschi Ștefan, Sebac Leonard, Negură Ion și Țurcanu Eugen, care stă în umbră cu scopul de a organiza legături între cele „două" linii de activitate legionară și organizarea unei rețele de informatori pe care să-i prezinte organelor de Stat ca „informatori" și pe care să-i dirijeze el adică ce informații să dea organelor de stat pentru a le dezinforma. —

Întrebare: Ce informații vă interesa să vă dea deținuții din penitenciarul Suceava?

Răspuns: Știu că s'a stabilit de către comandamentul legionar din penitenciarul Suceava, că informațiile ce ne interesau în primul rând, erau despre legăturile ce le aveau legionarii afară pe linie de Spionaj și care rămâneau afară fără legături și ne mai interesau (adresele) legionarilor care ajungeau și nu mai aveau legături, pentru a fi organizați.

Întrebare: Pentru ce aveați nevoie de legăturile pe linie de Spionaj din afară?

Răspuns: Aceste legături pe linie de Spionaj din afară cu legionarii care rămâneau fără legături, aveam nevoie ca să le trasmitem afară din penitenciar la serviciul de Spionaj al organizației legionare din țară pentru a lua legătură cu ei și să fie extinse rețelele de Spionaj în țară, peste informații dacă trimise și serviciului de Spionaj

Semnătura:

~~H 49~~ 467

Urmare: american, adică informațiile erau transmise pe două căi, pentrucă dacă nu reușeau unii să facă legăturile să le facă ceilalți. -

Întrebare: Unde se afla centrul serviciului de Spionaj unde trimeteați informațiile și din ce era format?

Răspuns: Știu că în anul 1948, în luna Iulie în urma eliberării din penitenciarul Suceava a legionarului inginer Ionescu - Agronom, căruia nu i s'a cunoscut activitatea și a fost pus în libertate de către anchetă, i s'a dat ordin de către Cobâlaș Nlaie, Țăranu Vladimir și Subsemnatul, ca să i-a legătura cu comandanții legionari mai jos notați și să creeze un centru de spionaj în Iași pentru organizația legionară. - Cobâlaș Nlaie i-a dat legătură pe avocatul Ventonine Adrian din Iași, Subsemnatul i-am indicat pe Butnaru Alexandru și doctor Pavelescu din Iași. Astfel centrul de Spionaj din Iași, în 1948 era format din Inginer agronom Ionescu, Butnaru Alex, Ventonine Adrian și doctor Pavelescu.

Întrebare: Cum făceați legătură pe linie de spionaj cu centrul din Iași și prin cine?

Răspuns: Știu că legătura din penitenciarul Suceava cu centrul de Spionaj din Iași, se făcea prin gardianul prim Ioanovici, care era trimis de către Țurcanu Eugen, cu materiul informativ, cu adresele legionarilor și persoanele care lucrau pe linie de Spionaj. Aceste informații erau date lui Butnaru Alex și lui Ventonine Adrian. Subsemnatul și Țurcanu Eugen, am transmis lui Butnaru Alex și lui Ventonine Adrian, adresa din București a maiorului Ernst Wilson dela legația americană, cu care să i-a legătură pe linie de Spionaj și să-i transmită informații. -
Țurcanu Eugen, cunoștea și el dela Bogdanovici Alex, legătura pe linie de Spionaj cu maiorul Ernst Wilson dela legația americană din București, încă dela Iași când lucra cu Bogdanovici Alex.

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Urmare: Intrebare: Cât timp ai folosit aceste legături pe linie de Spionaj cu centrul dela Jos?

Răspuns: Aceste legături pe linie de Spionaj din penitenciarul Suceava, cu centrul de spionaj dela Jos, adică cu, Butnaru Alex, Ventzuinc Adrian, doctor Povelescu și inginer Ionescu, au fost menținute din anul 1948, până în anul 1952, după cum urmează; în luna Decembrie 1948, s'a trasmis informații la Butnaru Alex, prin gardianul Ivanovici, în Aprilie 1949, s'a trasmis informații la avocatul Ventzuinc Adrian tot prin gardianul Ivanovici.-

În 1950 luna Mai, doctorul Povelescu, a fost instiințat de Subsemnatul în intelegere cu Furcanu Eugen, printr'o scrisoare trimisă prin gardianul Tănase, ca să vină la penitenciarul Pitești.- Astfel doctor Povelescu a fost introdus în penitenciarul Pitești, ca deținut la celula N: 13, de către directorul penitenciarului Dumitrescu, în urma intelegerii cu Furcanu Eugen.

Doctor Povelescu, în celula Nr 13 a stat timp de 24 ore și da instiințat cu Subsemnatul și cu Furcanu Eugen, și Furcanu Eugen i-a predat materialul informativ scos din „demascări".-

La penitenciarul Gherla în luna Iunie 1952, a venit, Ventzuinc Adrian, care a fost instiințat de către Subsemnatul printr'o scrisoare pe care i-am dat-o legionarului Calcin Gheorghe și el a expediato prin Slt Avădanei. În urma acestei scrisori Ventzuinc Adrian, a venit la penitenciarul Gherla, unde Slt Avădanei în intelegere cu calcin Gh, Ventzuinc Adrian, a fost introdus ca deținut în celula Nr 2 unde locuia Calcin Gheorghe și a stat timp de una zi.- Calcin Gheorghe i-a dat materialul informativ scos dela deținuți.—

După ce am citit cuvînt cu cuvînt cele declarate de mine în prezentul verbal de interogatoriu și fiind întrebat cum am declarat verbal și pentru nesilit de nimeni:—

Semnătura, Anchetator.
Dumitrescu Dan

Anchetator
Dumitrescu Dan

1111

468

Proces-Verbal de interogator

Arestat-ul Dumitrescu Dan, fiul lui Gudor și Veronica, născut la 19-Octombrie 1922, în Iași, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Strada Săulescu Nr. 12. la arestare se afla fugar în Comuna Lucăcești - Bacău.

10 Noiembrie 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat la ora și min.

Intrebare: Dta ai declarat că în anul 1946 și în 1947, au fost eliberați din penitenciarul Aiud, mai mulți șefi legionari, în urma acțiunii de „reeducare" și a intervenției către Pechari Georgescu, făcută de unii inspectori din MAI. - direcția penitenciarelor, Cine sunt acești inspectori și de unde știi dta despre acest lucru pe care l-ai declarat?

Răspuns: Știu dela Bogdanovici Alex, că din penitenciarul Aiud, au fost eliberați în 1946 și 1947, mai mulți șefi legionari, în urma acțiunii de „reeducare" și a intervenției făcute de către inspectorul Nemeș din MAI. la Pechari Georgescu. - Astfel, Bogdanovici Alex, a fost eliberat după ce i s'a aprobat și rejudecat procesul de către Tribunalul Sibiu, Pârvulescu Ctin, s'a eliberat în Sept 1946, printr'un decret, iar Lupoaie Ctin, a fost eliberat din penitenciarul Aiud în Iunie 1947, tot printr'un decret de grațiere.-

Despre eliberarea unor șefi legionari din penitenciarul Aiud și a intervenției la Pechari Georgescu, care a aprobat eliberarea sau grațierea, subsemnatul mai știu și dela șeful legionar Lupoaie Ctin care mi-a spus în anul 1949 luna Iunie în celula Nr. 44 din penitenciarul Suceava, unde ne aflam amândoi închiși. - Despre aceste probleme

Semnătura,

Dumitrescu Dan

Mod 185

Urmare : Lupoaie Ctin. mi-a spus după ce stătuse de vorbă cu el inspectorul Nemeș, care l-a invitat să facă cerere de rejudecarea procesului întrucât atea o pedeapsă de ~~15 ani~~ 20-de ani și i s'a redus la 5-ani.-

În anul 1947, luna Ianuarie, șeful legionar Marcoci Constantin, mi-a spus și el, că din penitenciarul Aiud, unde fusese și închis, s'au eliberat mai mulți șefi legionari, în urma intervenției inspectorului Nemeș, la Teohari Georgescu, care le-a aprobat la unii să li se rejudece procesele, iar pentru unii au fost date decrete de grațiere.-

Întrebare : De unde știau acești legionari Bogdanovici Alex, Lupoaie Ctin și Marcoci Ctin, despre intervențiile făcute pentru eliberarea legionarilor din închisoarea Aiud ?

Răspuns : Știu că legionarii arătați de mine mai sus, știau despre intervențiile ce s'au făcut pentru rejudecarea proceselor și eliberarea din închisoare a legionarilor, dela comandantul legionar de Uță și dela Bogdanovici Alexandru.

Întrebare : Ața de unde știi că legionarii de mai sus, Lupoaie Ctin și Marcoci Ctin, știau despre intervențiile rezecției dela de Uță și Bogdanovici Alex ?

Răspuns : Subsemnatul știu dela Bogdanovici Alexandru, că șefii legionari Lupoaie Ctin și Pătroloaie Ctin, știau chiar dela Bogdanovici despre intervențiile făcute la Teohari Georgescu, de către inspectorul Nemeș, iar despre șeful legionar Marcoci Ctin, știu chiar dela el, că știa despre aceste intervenții dela comandantul legionar de Uță și mi-a spus că de Uță, i-a vorbit despre legăturile pe linie de spionaj ce le avea în direcția generală a penitenciarelor cu inspectorii Ionescu Radu Teodorescu Lucian și cu Nemeș.-

Întrebare : În ce constau legăturile cu inspectorii arătați mai sus ?

Răspuns : Știu că legăturile cu inspectorii Teodorescu Lucian.

Semnătura,
Burnichescu Dan

4176

469

Urmare: Ionescu Radu și cu Nemeș, din direcția penitenciarelor erau legături pe linie de Spionaj. -

Întrebare: Cine aveau aceste legături pe linie de Spionaj și de unde știi dta acest lucru?

Răspuns: Subsemnatul, știu despre legăturile pe linie de Spionaj, cu inspectorii arătați mai sus din direcția penitenciarelor, dela Marcoci Constantin și dela Bogdanovici Alex, care mi-au spus, că din penitenciarul Aiud, aceste legături, le aveau Comandanții legionari care conduceau activitatea legionară „reeducarea"; doctor Uță, Birîș Alex și Ghica Alexandru, iar Bogdanovici Alex și Marcoci Ctin le cunoșteau dela ei pentrucă au făcut parte din Comandamentul legionar din penitenciarul Aiud până nau eliberat. - După ce am citit cuvînt cu cuvînt cele declarate de mine în prezentul proces Verbal de interogatoriu și fiind întocmai, întocmai și semnez rămîi de mine: - Dumitrescu Ion

Întocmit

Semnătura,

4116

(470)

Proces-Verbal de interogator

Arestat-ul Gumnitrescu Dan, fiul lui Teodor și Veronica, născut în Iași la 19 Octombrie 1922, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași Strada Săvescu Nr. 12 - la arestare se afla fugar în Comuna Lucăcești - Bacău.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

12 Noiembrie 1953.

Orașul Ploești.

Interogatoriul a început la ora și min.
„ s'a terminat la ora și min.

Intrebare: Ancheta îți atrage atenția să fii sincer și să declari adevărul, din ordinul cui ați început în penitenciarul Suceava, acțiunea legionară „reeducarea", întrucât până înprezent ai declarat în mai multe feluri?

Răspuns: Știu că în legătură cu începerea acțiunii legionare „reeducarea" în penitenciarul Suceava, comandanții legionari care activaseră la Aiud pe linia „reeducării", Biriș Alex și Ghica Alex, care se aflau la Suceava, au trasmis prin șeful legionar Furtunescu Nlaie, lui Cobâlos Nlaie și Pâslaru Nlaie, atunci, comandanți legionari, propunerea ca să pună în discuție aplicarea acțiunii de „reeducare". - Această propunere Biriș Alex și Ghica Alex, au făcut-o în luna Iunie 1948. - Subcomunatului despre propunerea lui Biriș Alex și a lui Ghica Alex, mi-a spus Furtunescu Nlaie în dubă când eram transportați spre penitenciarul Pitești în 1949. - Mi-a mai spus despre propunerea făcută de Biriș și Ghica, în legătură cu acțiunea de „reeducare" și Bogdanovici Alex, în Septembrie 1948. -

Intrebare: Ce ați făcut după ce ați primit propunerea ca să începeți acțiunea „reeducării" în penitenciarul Suceava?

Semnătura,
Gumnitrescu Dan

Mod 185

Urmare: Răspuns: După ce am primit propunerea dela Biriș Alex și Ghica Alex, - Cobâleș Nlaie comandant legionar, a stat de vorbă cu foști comandanți legionari aflați în penitenciarul Suceava; Banes Remus, Ambrozie, Fetulea preotul, Ciutu Vladimir, Subsemnatul, Mihuț Gheorghe, Lucinescu Dan, Pașcu Eudor, Meișiu Ștefan, Țurcanu Eugen, Bogdanovici Alex, Lupoaie Ștefan, Părăloaie Ștefan, Mărtinuș Alex și Gherase Aurel și preotul Păsărin cu care a stabilit începerea acțiunii de „reeducare" în penitenciarul Suceava. -

Mai înainte, după 15 August 1948, Cobâleș Nlaie, împreună cu Țurcanu Eugen, Bogdanovici Alex, Gherase Aurel, Banes Remus și Ambrozie, au întocmit un memoriu către Confederația Generală a Muncii și C.C. al P.M.R., în care arătau că un grup de deținuți din penitenciarul Suceava, „conștienți" de greșelile ce le-au comis față de clasa muncitoare, cer să li se aprobe aplicarea acțiunii de „reeducare" celorlalți deținuți din penitenciar. -

Întrebare: Din inițiativa cui a fost întocmit acest memoriu din partea legionarilor?

Răspuns: Știu că acest memoriu către C.G.M. și C.C. al P.M.R. a fost întocmit din inițiativa șefilor legionari Bogdanovici Alex Cobâleș Nicolaie și Țurcanu Eugen. - Bogdanovici Alexandru a spus că a mai întocmit un astfel de memoriu și în anul 1946, din penitenciarul Aiud, împreună cu comandamentul legionar din Aiud, Biriș Alex, Ghica Alex, de Ută, Niculescu Nlaie de, și Ungureanu Gheorghe. -

Întrebare: Prin cine a fost trimis afară din penitenciar, memoriul către organele de stat?

Răspuns: Știu că memoriul a fost trimis pe cale oficială de către Bogdanovici Alex și Țurcanu Eugen, prin directorul penitenciarului Suceava, Piron. -

Întrebare: Când ați primit răspuns la memoriu și prin cine?

Răspuns: Răspuns la memoriul ce l-am trimis pentru

Semnătura,

Semnătura

4477 (471)

Urmare: ca să ne oprobe „reeducarea", au primit în luna Octombrie 1948, prin inspectorul Nemes din MAI.-direcția penitenciarelor care a venit personal în penitenciarul Suceava.-

La venirea inspectorului Nemeș în penitenciar, șeful legionar Bogdanovici Alex, a cerut să fie dus la raport la inspectorul Nemeș și au stat de vorbă despre acțiunea „reeducării" și au mai fost chemați la prezentarea lui Bogdanovici Alex și șefii legionari Furcanu Eugen și Gherasie Aurel.-

A doua zi în 14 sau 15 Octombrie 1948, inspectorul Nemeș a chemat la raport pe Bogdanovici Alex și Furcanu Eugen, și a discutat cu ei despre organizarea rețelelor de informatori în cadrul acțiunii de „reeducare" și despre organizarea unui serviciu de spionaj în penitenciar.-

Întrebare: Dela cine ați primit instrucțiuni și ordine în vederea organizării acțiunii de „reeducare" în penitenciarul Suceava?

Răspuns: Instrucțiuni și ordine pentru organizarea acțiunii legionare „reeducarea", au primit Furcanu Eugen și Bogdanovici Alex, în luna Octombrie 1948, dela inspectorul Nemeș.- Bogdanovici Alex și Furcanu Eugen, mi-au spus că au primit instrucțiuni dela inspectorul Nemeș, cum să organizeze acțiunea în penitenciar, adică să formeze un „comitet" care să conducă acțiunea de așa zisă reeducare și să organizeze rețele de informații și spionaj cu legionari care lucrează până la eliberarea lor pe linie de spionaj.-

Întrebare: Când ți-a spus atunci, Bogdanovici Alexandru, despre instrucțiunile primite dela inspectorul Nemeș și când ți-a spus Furcanu Eugen?

Răspuns: Bogdanovici Alexandru, mi-a spus despre instrucțiunile ce le-au primit dela inspectorul Nemeș în vederea organizării acțiunii de „reeducare" și a organizării serviciului de informații și spionaj în penitenciarul Suceava,

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Urmare: în luna Octombrie 1948, după ce a plecat inspectorul Nemeș din penitenciar, Șurcanu Eugen, mi-a spus despre aceste instrucțiuni pe care le-a primit dela inspectorul Nemeș, în cursul lunii Noiembrie 1948, la celula N: 55, (17) unde am stat împreună până în Ianuarie 1949. –

Întrebare: În ce scop s'a organizat acțiunea legionară „reeducarea" și rețelele de informații și Spionaj în penitenciarul Suceava?

Răspuns: Știu că acțiunea legionară „reeducarea" și rețelele de informații și de Spionaj s'au organizat în penitenciarul Suceava, în scopul de a scoate informații dela deținuții legionari și dela comandanții legionari despre legăturile pe linie de Spionaj pe care le-au avut până la arestarea lor și cari rămăseseră afară nearestate. – Aceste informații erau transmise serviciului de Spionaj al organizației legionare care lucra cu serviciul de Spionaj american din țară, pentru a lua legătură cu aceste elemente rămase afară și să reorganizeze serviciul de Spionaj în țară. – Scopul acțiunii de „reeducare" în penitenciar mai era pentru continuarea activității legionare pe linia de informații și Spionaj și pentru eliberarea din închisoare a comandanților legionari și a celorlalți legionari sub masca de „reeducați." –

Întrebare: Din ordinul cui ați organizat acțiunea informativă și de Spionaj în penitenciarul Suceava?

Răspuns: Acțiunea informativă și de Spionaj, organizată în penitenciarul Suceava de către legionari, sub masca „reeducării" s'a făcut în urma ordinului primit dela inspectorul Nemeș, din M.A.I. direcția penitenciarelor, care lucra cu serviciul de Spionaj american. Acest ordin la dat lui Șurcanu Eugen, în luna Octombrie 1948 în jurul datei de 15, inspectorul Nemeș. –

Semnătura,
Dumitrescu Dan

~~478~~ 472

Urmare: Întrebare: De unde știi dta. că ordinul pentru organizarea acțiunii informative și de spionaj, a fost dat de către inspectorul Nemeș și căldarea legături cu serviciul de Spionaj american din țară.—

Răspuns: Știu dela Țurcanu Eugen și Bogdanovici Alex că inspectorul Nemeș a dat ordin în luna Octombrie 1948, ca penitenciarul succesor, ca să se organizeze acțiunea informativă și de spionaj în penitenciar, iar despre legăturile inspectorului Nemeș cu Spionajul american, le știam atât eu cât și Țurcanu Eugen, dela Bogdanovici Alex, despre care mi-a spus în toamna anului 1946, după ce se eliberase din penitenciarul Aiud, că inspectorul Nemeș, avea legături pe linie de spionaj cu dr. Ută Comandant legiune și că inspectorul Nemeș, avea legături în București cu majorul Ernst Wilson dela legația americană, căruia îi preda informații. — După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu și fiind întocmai pentru a semna, semnez de mine:— Dumitrescu Dan

Anchetator
Maior Ștefănescu

Semnătura,

~~479~~ 475

(473)

Proces-Verbal de interogator

Arestat-ul Dumitrescu Ion, fiul lui Teodor și Veronica, născut la 19 Oct 1922, în Iași, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași Str. Sărărie Nr. 12
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
la arestare se afla fugar în comuna Lucăcești - Bacău.

16 Noiembrie 1953

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora ____ și ____ min.
„ s'a terminat la ora 18 și 30 min.

Intrebare: Declară anchetei care a fost rolul dtale în acțiunea legionară, informativă și teroristă din penitenciarul Pitești!

Răspuns: Rolul meu în acțiunea legionară informativă și teroristă în penitenciarul Pitești, a fost, de a acționa pe linie informativă, de a selecționa materialul informativ provenit din „denunțări", să dau material informativ „comitetelor" de „denunțare" despre deținuții cu care stam în aceeași cameră în vederea acțiunării asupra lor prin bătaie și tercare, ~~să~~ să scoată informații dela ei, care interesa ~~agentura~~ de spionaj americană din țară și rețeaua de spionaj legionară.-

Intrebare: Dela cine ai primit ordin dtă ca să duci acțiune informativă în penitenciarul Pitești?

Răspuns: Subsemnatul, am primit ordin ca să duc acțiune informativă în penitenciarul Pitești, dela șeful legionar Furcanu Eugen.

Intrebare: In ce calitate ți-a dat Furcanu Eugen, ordin să duci acțiune informativă?

Răspuns: Furcanu Eugen, mi-a dat ordin să duc acțiune

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Mod. 185

Urmare : informativă în penitenciarul Pitești, el fiind conducătorul acțiunii legionare „demoscărilor" din penitenciar și întrucât el mă cunoștea că eu am acționat până la arestarea mea pe linie de Spionaj și acționarea și în penitenciarul Jilava pe linie informativă, mi-a dat ordin să acționez și la Pitești.-

Întrebare : La ce dată ai primit dta acest ordin ?

Răspuns : Subsemnatul am primit dela Țurcanu Eugen ordin să acționez pe linie informativă la 3-4 Zile după ce am fost depus în penitenciarul Pitești, în Camera de carantină, în jurul datei de 8-9 Noiembrie 1949. - Acest ordin mi la transmis prin șefii legionari Bogos Constantin și Mărtinaș Alex.

Întrebare : Cine mai erau de față când ai primit acest ordin ca să acționez pe linie informativă ?

Răspuns : De față când Subsemnatul am primit ordin dela Țurcanu Eugen, prin Bogos Ctin și Mărtinaș Alex, mai erau șefii legionari, Lucinescu Dan și Butan Constantin. Tot odată Bogos Ctin și Mărtinaș Alex șefi legionari, mi-a mai comunicat că vom fi „izolați" de către Țurcanu Eugen, pentru a ne pune la curent cu acțiunea „demoscărilor" pe unii, Butan și Lucinescu, ca să-l ajutăm în acțiune și să ne dă-a indicații despre misiunea ce trebuie să o avem la camera No 1 până la încetarea bătăilor și terorismului în această cameră dela Subsolul penitenciarului.-

Întrebare : După cât timp ați fost „izolați" și a luat contact cu voi Țurcanu Eugen și în ce celulă vă aflați ?

Răspuns : Subsemnatul împreună cu șefii legionari Butan Ctin și Lucinescu Dan, am fost „izolați" în celula No 37 dela etajul II, după circa 12 Zile, unde după 2 Zile, Țurcanu Eugen, a venit și a luat contact cu noi cam pe data de 20-21 Noiembrie 1949.-

Întrebare : Despre ce probleme a discutat cu dta Țurcanu Eugen și ce ordine va dat ?

Semnătura,
Dumitrescu Dan

480
474

Urmare: Răspuns: Țurcanu Eugen, la celula Nr. 37, a discutat cu Subsemnatul, Butaș Ctin și Lucinescu Dan, toți șefi legionari despre următoarele probleme: Despre acțiunea legionară „demoscările", cum a început-o și cu cine a stabilit-o, ne-a spus despre felul cum vom contribui noi în acțiunea „demoscărilor" în timpul cât vom fi așa ziși „izolați." ne-a mai spus despre directorul penitenciarului Dumitrescu, inspectorul general Jianu Marin, sau director general al penitenciarelor, despre inspectorul Cabeller, că toți aceștia lucrează în agentura de spionaj americană din țară, împreună și cu inspectorul Nemeș. - Despre toate aceste probleme, Țurcanu Eugen, ne-a spus la celula Nr. 37 pe la sfârșitul lunii Noiembrie 1949 și la celula Nr. 41. -

Întrebare: Ce va spus Țurcanu Eugen, despre acțiunea legionară „demoscările"?

Răspuns: Despre acțiunea legionară „demoscările" Țurcanu Eugen, ne-a spus în celula Nr. 37 etajul II, următoarele; că la sosirea lui în penitenciarul Pitești, având un bilet asupra lui dela inspectorul Nemeș, către directorul penitenciarului Pitești - Dumitrescu, în care îi spunea să aibe încredere în el-în Țurcanu -

Țurcanu Eugen, ne-a spus, că s'a prezentat la directorul Dumitrescu cu biletul dela inspectorul Nemeș și i-a spus scopul pentru care a fost transferat dela Suceava la Pitești, adică pentru ca să pună la punct acțiunea legionară „demoscările"

În luna Mai 1949, la venirea inspectorului Nemeș în penitenciarul Pitești, a stat de vorbă cu directorul penitenciarului Dumitrescu și cu Țurcanu Eugen, și au stabilit planul de acțiune pe linia „demoscărilor" pentru a scoate informații dela deținuții din penitenciar, informații care erau necesare spionajului american și că au stabilit ca aceste informații să fie predate de către Țurcanu Eugen, inspectorului Nemeș când vine în inspecție la penitenciar, sau dacă nu vine el să le trimită prin directorul Dumitrescu, la București la

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: inspectorul Nemeș, la direcția generală a penitenciarelor sau la el acasă în Bulevardul Pache Nr. 64 sau alt număr, nu-l mai reții. — Țurcanu Eugen, mi-a mai spus mie lui Butan Ctin și Lucinescu Dan, că au mai stabilit cu inspectorul Nemeș și cu directorul Dumitrescu, ca prin acțiunea „demascărilor" să facă pregătirea deținuților legionari pe linie de spionaj și terorism, prin metodele care se aplicau în această acțiune legionară. —

Țurcanu Eugen, a spus că era stabilit ca acțiunea „demascărilor", trebuia să înceapă în toamna anului 1949, însă au întârziat pentrucă nu au putut fi transferați la timp, din penitenciarul Pitești deținuții care nu-i puteau acțiunea „demascărilor"; astfel că acțiunea teroristă și de maltratare a început numai în luna Decembrie 1949. —

Întrebare: Ce informații ți s'a indicat de către Țurcanu Eugen, ca să scoată dela deținuți?

Răspuns: Informațiile pe care mi le-a indicat Țurcanu Eugen ce să le scoatem dela deținuți erau despre; legionarii și persoanele care lucraseră afară pe linie de spionaj și în urma arestărilor din Mai 1948, rămaseseră fără legături, elemente pătrunse în Partidul Muncitoresc adică legionari pătrunși în Partid și care puteau să fie folosite pe linie de spionaj, depozitele de armament ale organizației legionare și a altor organizații subversive, adresele unde se află aparatele de radio-emisie și gazdele legionare și ale spionilor, nedescoperite de către organele de stat și care erau necesare să fie folosite. —

Întrebare: Cum ai acționat dta în acțiunea informativă pentru scoaterea informațiilor dela deținuți?

Răspuns: Subsemnatul încă dela depunerea mea în camera de carantină din penitenciarul Pitești, am dus acțiune informativă, asupra deținuților legionari

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(475) ~~484~~ ~~475~~

Urmare: Nicorescu Traian, Corlan Vasile și Popovici Anghel, acești doi din urmă erau țărăniști și au mai activat și contra legionarului Mustăciosu, student la Fac de Litere din București.-

Fiind mutați în celula 37 ca „izolați", subsemnatul Butan Ctin și Lucinescu Ion, am primit dela Țurcanu Eugen materialul informativ provenit din „denunțări" pe care îl selecționam, apoi îl predam tot lui Țurcanu Eugen.

Selecționarea materialului informativ, o făceam după punctele stabilite, adică pe problemele care interesa spionajul legionar și agentura americană de spionaj din țară.- Această triere a materialului informativ, am făcut-o în celulele 37 și 41 din luna Decembrie până în luna Iunie 1950, când am fost mutați la celula N:11, împreună cu Hoinic Dragoș, în care ne aflam următorii; subsemnatul, Lucinescu Ion, Butan Ctin, Dates Mircea și Cenduroche Emanoil.-

Întrebare: Ce informații ai mai scos dta, sau ai triat la celula N:41.!

Răspuns: Subsemnatul, am triat materialul informativ la celula N:41, provenit din „denunțările" următorilor deținuți legionari; Maxim Vasile, Curelescu Eugen, Ungureanu Alex, Cimnescu Ștefan, Sorcin Gheorghe, Unișor Ctin, Dungeanu Mihai, Ungureanu Ștefan, Găbureac Traian, Crăciun Mihai, Mustățiosu și Popa Vasile.-

Întrebare: La ce probleme se referau informațiile ce le-ai triat dta!

Răspuns: Informațiile pe care subsemnatul le-am triat se referau despre legionari și persoane care lucrau afară pe linie de spionaj și despre legionari cu activitate care se aflau afară nearestați.

Întrebare: În ce scop scoteați aceste informații și le triați pe puncte s'au capitole?

Semnătura,
Lucinescu Ion

Urmare: Răspuns: Informațiile, erau scoase și trimise, pentru a fi predate de către Turcanu Eugen, inspectorului Nemeș, sau să le transmită tot inspectorului Nemeș prin directorul penitenciarului Dumitrescu.. Scopul pentru care erau scoase aceste informații, era pentru ca să fie transmise afară rețelei de spionaj legionară, în vederea luării legăturilor cu elementele ce erau neorestate, să reorganizeze și să extindă acțiunea de spionaj în țară, în folosul agenturii americane de spionaj care era în legătură și cu Horia Sima în Germania.

Întrebare: Despre ce probleme a mai discutat cu tov. Turcanu Eugen, în celula 41?

Răspuns: La celula Nr. 41 prin luna Februarie și Martie 1950, Turcanu Eugen, ne-a mai spus, despre directorul Dumitrescu, despre Cseller, despre Ziassu Maria, Bogdanovici Alex doctorul Iovescu, medicul penitenciarului și despre legăturile ce le avea în penitenciar cu gardienii Lăzărescu, Nistor Șt. și sanitarul penitenciarului.— Astfel despre directorul Dumitrescu, ne-a spus că cunoștea întreaga acțiune legionară, rețeaua prin care se făcea scoaterea informațiilor și unde mergeau informațiile, că se făcea pregătirea legionarilor pe linie informativă și de spionaj și teroriști, că Dumitrescu era curierul care ducea informațiile la București la inspectorul Nemeș și dacă nu-l găsea pe Nemeș, Dumitrescu avea și adresele lui Iovescu Radu și Teodorescu Lucian din direcția penitenciarelor sau M.A.I. — Turcanu Eugen, ne-a mai spus că directorul Dumitrescu, punea la dispoziția lui Puiescu Vasile și a lui Turcanu Eugen, calul personal și motocicleta pe care directorul Dumitrescu le cumpărase cu bani ce primise dela agentura de spionaj americană.— Turcanu și Puiescu se plimbau cu calul directorului în curtea penitenciarului Pitești, iar cu motocicleta Turcanu și Puiescu plecau seara

Semnătura,
Dumitrescu Dan

475

Urmare: și în oraș, au fost la familia directorului Dumitrescu, au mai fost și la familia deținutului legionar Oancea, care avea restaurant și hotel în Pitești. -

După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele declarate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu și fiind întocmai cu cele ce am declarat verbal, semnez ne silit de nimeni. -

Anchetat:
Dumitrescu Dan

Anchetator:
Moiș [illegible]

Semnătura.

C.N.S.A.S.

~~1989~~ 477 ~~477~~

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Dumitrescu Dan, fiul lui Tudor și Veronica născut la 19 octombrie 1922, în Iași, fost student cu ultimul domiciliu în Iași
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Strada Săvescu Nr 12, la arestare se afla fugar în Com Lucăcești - Bacău.-

25-ianuarie 1954

Orașul Ploești -

Interogatoriul a început la ora și min.....

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: La ce dată ai primit dta ordin și dela cine ca să scoți informații dela deținuți din penitenciarul Pitești ?

Răspuns: Subsemnatul am primit ordin să scot informații dela deținuți în luna iunie 1951 dela șeful legionar Țurcanu, care conducea acțiunea informativă pe întregul penitenciar.-

Intrebare: Ce activitate a dus dta în penitenciarul Pitești de când ai fost depus, până ai primit ordin dela șeful legionar Țurcanu Eugen, să scoți informații dela deținuți ?

Răspuns: Nu am ce să răspund la această întrebare, poate că am dus activitate legionară și informativă, însă nu mai știu eu.-

Intrebare: Totuși ce activitate ai dus dta până ai primit ordin să scoți informații dela deținuți ?

Răspuns: După ce am fost scos din camera de carantină Subsemnatul, Butan Ctin și Lucinescu Dan, toți trei șefi legionari am fost depuși în celulă, unde ne informam unul pe altul despre activitatea pe care am dus-o noi pe linie legionară și de spionaj până la arestarea noastră din Mai 1948, cât și

Iscălitura.

Dumitrescu Dan

Urmare: despre activitatea legionară și informativă pe care am dus-o în penitenciar. - Altă activitate cît am stat noi trei șefi legionari într-o celulă, nu mai știu dacă am dus. -

Întrebare: Cînd ai fost pus dta și Oprișan constantin să-l demascați pe legionarul Bogdanovici Alexandru și de către cine?

Răspuns: Despre activitatea legionară, de spionaj și pe linie informativă prin așa zisa reeducare, a legionarului Bogdanovici Alexandru, am discutat în penitenciarul Pitești cu mai mulți legionari, însă nu știu dacă am fost pus ca să-l demasc sau să dau înscris despre Bogdanovici Alex. -

Întrebare: Anterior ai declarat că în penitenciarul Pitești, dta ai scos informații dela deținuții legionari, pe care le-ai predat șefului legionar Turcanu Eugen, iar el le-a transmis rețelei legionare de spionaj. - Dela cine din deținuți ai scos aceste informații?

Răspuns: Subsemnatul Dumitrescu Ioan, am scos informații dela deținuții legionari Baciu Petre și Clapon Gheorghe. Aceste informații le-am scris pe hîrtie și le-am predat lui șefului legionar Turcanu Eugen, iar el le-a transmis rețelei legionare de spionaj. -

Întrebare: Cine ți-a introdus în celulă pe acești deținuți legionari ca să scoți informații dela ei?

Răspuns: Pe deținuții legionari dela care am scos informații mi i-a adus în celula No. 10 pe rînd șeful legionar Turcanu Eugen. - Înainte de al aduce pe deținutul legionar Baciu Petre în celulă cu mine, am fost chemat de Turcanu Eugen și mi-a spus că sunt mutat în celula No. 10 pentru ca să scot informații dela Baciu Petre și după circa o oră Turcanu, l-a băgat în celulă cu mine. Mai înainte primisem dela Turcanu Eugen, pliculeț de hîrtie

Iscălitura,
Dumitrescu Ioan

c. BJUS

484

478

Urmare: pe care subsemnatul am scris informațiile ce le-am scos împreună cu legionarul Oprișan Ștefan, despre care Turcanu Eugen îmi spusese că voi lucra cu el în acțiunea informativă.-

În luna iulie 1951, subsemnatul am cerut lui Turcanu Eugen și mi-a introdus în celulă pe deținutul legionar Clapon Gh. (din penitenciar) pe care-l cunoșteam și am scos informații dela el.-

Demitrescu Dan

Întrebare: Informațiile pe care le-ai predat dta lui Turcanu, prin cine le-a transmis el rețelei legionare de spionaj?

Răspuns: Șeful legionar Turcanu Eugen, nu mi-a spus prin cine a transmis el informațiile la rețeaua legionară de spionaj.-

Întrebare: Pentru cine ți-a spus legionarul Turcanu Eugen, că sunt informațiile care le scoteai dela deținuți?

Răspuns: Legionarul Turcanu, nu mi-a spus pentru cine sunt necesare informațiile pe care le-am scos, subsemnatul am dus acțiune informativă din ordinul lui și tot lui i-am predat informațiile.-

Întrebare: Dacă legionarul Turcanu Eugen, nu ți-a spus pentru cine sunt necesare informațiile, atunci în ce calitate te-a dat el ordin ca să scoți informații și să i le predai lui?

Răspuns: Subsemnatul am scos informații dela deținuți care urmau să fie apoi băgați în camera de bătaie, tortură, și le predam legionarului Turcanu Eugen, pentrucă îl recunoșteam pe el că era conducător al acțiunii legionare de „demascare" prin care erau scoase informații dela deținuții din penitenciarul Pitești și conducea și acțiunea de așa zisă reeducare dela Suceava.-

Întrebare: De cine a fost numit legionarul Turcanu Eugen conducător al acțiunii legionaro-informative din penitenciar?

Răspuns: Nu știu ce să răspund la această întrebare pe care mi-o pune ancheta.-

Întrebare: De ce ocolești și refuzi să răspunzi cinstit la

Semnătura,
Demitrescu Dan

Urmare: întrebările anchetei și ei poziție batjocoritoare de negare?

Răspuns: Nu răspund la întrebările anchetei pentrucă subsemnatul nu cunosc și nu știu ce să răspund.-

Întrebare: Dacă dta nu ai cunoscut cine la numit pe legionarul Țurcanu Eugen, conducător al acțiunii legionaro-informative din penitenciarul Pitești, atunci cum ai acționat la ordinele lui și ai scos informații dela deținuți?

Răspuns: Subsemnatul am executat ordinele lui Țurcanu Eugen, pentrucă știam că conduce acțiunea legionară „demascărilor" din penitenciarul Pitești, prin care se scoteau informații dela deținuți. Totodată Țurcanu Eugen, conducea acțiunea informativă din penitenciar în calitate de șef legionar care fusese judecat și condamnat cu grupul legionar Universitar din Iași.-

Întrebare:

În folosul cui conducea legionarul (Țurcanu Eugen) acțiunea informativă din penitenciarul Pitești?

Răspuns: Legionarul Țurcanu Eugen, conducea acțiunea informativă pentru scoaterea de informații dela deținuți în folosul organizației legionare.-

Întrebare: Atunci pentru cine erau necesare informațiile ce le scoteați prin tortură dela deținuți?

Răspuns: Informațiile ce le scoteam dela deținuți prin „demascare"- tortură, erau necesare organizației legionare, la ordinul căreia ne duceam activitatea legionară și informativă în penitenciar.-

Dumitrescu Dan

Anchetator.

Semnătura,

~~185~~

479

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat-ul Dumitrescu Dan, fiul lui Tudor și Veronica, născut la 19 octombrie 1922 în Iași, fost student, cu ultimul domiciliu în Iași-Strada
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Săbescu Nr. 12, la arestare era fugar în Comuna Lucăcești-Bacău.

26 ianuarie 1954

Orașul Ploești

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat „ „ „ „

Intrebare: Ce activitate ai dus dta în calitate de șef legionar în acțiunea criminală, legionaro-informatică din penitenciarul Pitești?

Răspuns: Subsemnatul în calitate de șef legionar în penitenciarul Pitești, din Noiembrie 1949, am dus activitate informativă, acționând asupra celorlalți deținuți, scoțând informații dela ei, am contribuit la continuarea activității legionare și la menținerea unității legionare, din ordin am făcut pe dșa zisul reeducat, convingând și pe alți legionari să ducă acțiune informativă și să continue activitatea legionară.-

Intrebare: In ce scop ai dus dta acțiune informativă?

Răspuns: Acțiune informativă am dus în mod conștient pentru organizația legionară, am scos informații dela ceilalți deținuți din penitenciar, despre legăturile ce le-au avut afară pe linie legionară și de ziariști rămase ne arestați și necunoscute de către organele de Stat și le transmiteam șefilor legionari pentru

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

Urmare: ca să le cunoască și folosească pentru legături.-

Întrebare: Cine conducea acțiunea legionară și informativă în penitenciar?

Răspuns: În penitenciarul Pitești, acțiunea legionaro-informativă, era condusă de către șeful legionar Turcanu Eugen, împreună cu Comitetele ce le formase tot din șefi legionari.-

Întrebare: Cine a numit pe acești șefi legionari să conducă acțiunea legionaro-informativă?

Răspuns: Știu că șefi legionari care făceau parte din „comitetele" de conducere acțiuni legionaro-informative au fost numiți de către șeful legionar Turcanu Eugen, iar pe el la numit șef pe întregul penitenciar cu acțiunea aceasta, directorul penitenciarului Pitești Dumitrescu Alexandru și a fost numit și cu asentimentul celorlalți șefi legionari din penitenciar.-

Întrebare:

Cum ați pregătit această acțiune în penitenciar și cine?

Răspuns: Acțiunea în penitenciarul Pitești, știu că a fost pregătită de către șeful legionar Turcanu Eugen împreună cu ceilalți șefi legionari ce se aflau în penitenciar, menționez că acțiunea informativă ce am dus-o în penitenciare, a fost organizată încă din penitenciarul Suceava.-

Întrebare: Din ordinul cui ați organizat acțiunea informativă în penitenciare?

Răspuns: Știu că acțiunea informativă a fost organizată în penitenciare din ordinul șefilor legionari Cobîlaș Vlaie și avocat Pîslaru Vlaie, care dețin și gradul de comandanți legionari. Aceștia au dat ordinul pentru ca să ducem acțiune informativă încă la penitenciarul Suceava.-

Iscălitura,
Dumitrescu Dan

C.E.C.

486

Urmare: Întrebare: Cine din legionari făceau parte din conducerea acțiunii criminale dela penitenciarul Pitești.?

194

(480)

Răspuns: Subsemnatul știu că în conducerea acțiunii criminale din penitenciarul Pitești, erau următorii șefi legionari: Țurcanu Eugen, Oprișan Ctin, Voinea Octavian, Dumitrescu Florian, Popa Aurel, Hoinic Dragoș, Martinuș Alex, Stănescu Tudo, Iliescu, Leonida Titus, Stratulat Mihai, Dimitriu Ioan, Pop cornel, Pârâloaie Ctin, Berza Eugen, Pătrășcanu Nuti, Lucinescu Ioan, Juberian Ctin, Chiriloscu Nlaie fost prizonier în U.R.S.S, Gafencu Voler, Bîrsan Mircea, Butan Ctin, Bogos Ctin, Pătrașcubasile, Mihuț Gheorghe, Ghica Alex stud din Buc, Libinschi Mihai, Puncasu Vasile, Popa Alexandru, Gebac Leonard, Negură Ioan, Tomuță Octavian, Vâlcanu Ctin, Mateescu Dinu fost în Rețeaua de spionaj cu Hoinic Dragoș și Decebal Andrei și Subsemnatul.——

Acești șefi legionari unii au fost în așa zisele comitete de conducerea „demascărilor" pe camere, iar alții plasați tot de șeful legionar Țurcanu Eugen, în diferite camere și celule unde au făcut acțiune informativă asupra altor deținuți scoțind informații dela ei, după care aceștia erau introduși în camerele de tortură pentru a li se smulge declarații.-

Întrebare:

Din al cui ordin ați organizat continuarea activității legionare și informative în penitenciarul Pitești?

Răspuns: Știu dela șeful legionar Popescu Tudor, care în august 1948, a fost adus dela MAI. la penitenciarul Suceava, că a stat în aceeași celulă cu comandantul legionar Țintă și că a stat de vorbă și cu Ghică Negulescu comandant legionar, dela care a primit următorul ordin pentru legionarii din Suceava: Să începem acțiunea de așa zisa reeducare prin care să ne continuăm activitatea legionară, să organizăm pe legionari în rețele de spionaj și să ducem acțiune informativă în penitenciar, ca legionarilor ce se

Semnătura,
Dumitrescu Ioan

Urmare: vor elibera să le transmitem ordin ca afară să se prezinte organelor de Securitate să facă jo informatori și camuflați ca informatori să își continue activitatea legionară și informativă.-

De față când șeful legionar Tudor Pușcașu, a transmis acest ordin, mai erau Cobîlaș Vlaie, Hoinic Ilie, avocatul Pîslaru Vlaie.- La penitenciarul Pitești șeful legionar Hoinic Dragoș mi-a spus și el despre acest ordin dat de comandanții legionari Vică Negulescu, Țiriță și Petrașcu Vlaie.-

Șeful legionar, Dragoș Hoinic, mi-a mai spus că acest ordin a fost transmis pentru penitenciarul Pitești prin el, Mateescu Dinu, Oprișan Ctin Ioanea Octavian și că la MAI. Vică Negulescu, Decebal Andrei și cu Petrașcu Vlaie comunicau între ei, s-au întîlnit și au hotărît, asupra acțiunii pe care legionarii au dus-o în penitenciare, iar legionarii care se eliberau să facă jo informatori organelor de Securitate.-

Dumitrescu Dan

Întrebare ii

Care era ordinul și ce prevedea în legătură cu scoaterea de informații dela deținuți și de cine a fost dat?

Răspuns: Știu că ordinul în ce privește scoaterea de informații dela ceilalți legionari, a fost dat de către comandanții legionari; Petrașcu Nicolae, Vică Negulescu, Nelu Ruscu, Decebal Andrei, Chiorceanu, Mironovici Radu, aceștia se aflau încarcerați la MAI și Jilava.- Acest ordin prevedea ducerea acțiunii legionare și de spionaj în penitenciare cu scopul de a scoate dela deținuți legionari, informații despre legăturile de afară rămase ne arestate și necunoscute de către organele de stat.- Cu aceste legături s-a trecut la reorganizarea cadrelor legionare și la acțiunea informativă și de spionaj în țară.-

Întrebare: Să declari cum ați dus (dus) acțiunea de spionaj

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(481) 481 ~~484~~

Urmare: în penitenciarul Pitești și cine a pregătit terenul pentru aplicarea terorismului în regul urmat de voi ?

Răspuns: Știu că șefii legionari, Drogoș Hainic, Voinea Octavian, Oprișan Ctin, Popa Aurel, Moțescu Dinu, Dumitrescu Florian, Tomuță Octavian Șentanu Mihai. Pătrășcanu Nuți, care fusese la M.A.I. și Jilava și au avut legătură cu Pătrașcu Nlaie, Vică Negulescu, Nelu Rusu, Andrei Decebal și Chioreanu, care conduceau agentura de spionaj legionară și au primit ordin pe care l-au adus la penitenciarul Pitești, să ducă acțiune informativă și de spionaj în penitenciar.

- Acești șefi legionari fiind transferați în penitenciarul Pitești, au trecut la organizarea legionarilor, formînd rețele de strîngere de informații dela ceilalți deținuți. — Șef al acțiunii de spionaj în penitenciarul Pitești l-au numit pe șeful legionar Voinea Octavian, care a condus această acțiune pînă la venirea legionarului Țurcanu Eugen în penitenciarul Pitești. -

Urmare- Dumitrescu Dan

Întrebare: Declară anchetei cine a pregătit și cum în penitenciarul Pitești aplicarea terorismului, după ce a fost depus șeful legionar Țurcanu Eugen în penitenciar ?

Răspuns: Știu că șefii legionari deținuți în penitenciar, împreună cu legionarul Țurcanu Eugen, s-au înțeles ca în acțiunea legionară și informativă, adică pentru scoaterea de informații dela ceilalți deținuți să aplice o nouă metodă ca să scoată informații mai repede prin așa zisa demascare a activității legionare din afară și din penitenciar. -

Ordinul pentru continuarea activității legionare în penitenciare, știu că l-a dat comandanții legionari: Pătrașcu Nlaie, Vică Negulescu, Chioreanu, Nelu Rusu, care se aflau depuși la Ministerul de Interne și la Jilava. Aceștia au transmis ordin ca să fie organizați legionarii în penitenciare și să ducă acțiune informativă și de spionaj, să scoată informații. Ordinul a fost transmis

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: în anul 1948, prin șeful legionar Pojescu Teodor, care a fost luat din penitenciarul Suceava și dus la M.A.I. pentru anchetă. - Șeful legionar Pojescu Teodor la M.A.I. a stat într-o celulă cu șeful legionar Țintă și a venit în contact și cu comandantul legionar Vică Negulescu, care i-a transmis dela Pătrașcu Vlaie, acest ordin. -

Comandanții legionari Pătrașcu Vlaie, Vică Negulescu, Chioreanu și ceilalți au mai transmis ordin pentru legionarii din penitenciare ca să ducă acțiune de spionaj și prin șefii legionari care se aflau la M.A.I. și Jilava și care au fost transferați la penitenciarul Pitești: Oprișan Ștefan, Hoinic Dragoș și Foișea Octavian. -

Subsemnatul știu despre ordinul dat de Pătrașcu Vlaie pentru continuarea activității legionare atât afară cât și în penitenciare și continuarea activității pe linie informativă și de spionaj, primadată mi-la spus Pătrașcu Vlaie de față cu șeful legionar Tănase Cezar în ianuarie 1946. la Pătrașcu acasă în Sibiu. - Mai știu despre acest ordin dat de Pătrașcu Vlaie, dela șefii legionari Pojescu Teodor, Cosîlaș Vlaie și dela Cîrlanu Vlaie, care mi-au spus în anul 1948, în penitenciarul Suceava. Iar la penitenciarul Pitești mi-a spus de acest ordin șefii legionari Hoinic Dragoș și Oprișan Constantin. -

Întrebare:

Dacă acesta a fost ordinul dat de comandanții legionari Pătrașcu Vlaie, Vică Negulescu, Chioreanu și Nelu Rusu, declară cum și prin cine s-a stabilit începerea acțiunii „demascărilor" pentru scoaterea de informații în penitenciarul Pitești?

Răspuns:

Știu dela șefii legionari: Țurcanu Eugen și Dragoș Hoinic, că acțiunea legionară „demascările" prin care s-a scos informații dela deținuții din penitenciarul Pitești, a început în anul 1948, fiind stabilită de către șefii legionari din penitenciarul Pitești, în scopul de a scoate informații

Semnătura,

182

Urmare: pentru a fi trasmise sferă din penitenciar agenturii legionare de spionaj.-

Acțiunea legionară „demoscările", a fost prezentată de către șeful legionar Furcanu Eugen, administrației penitenciarului Pitești - directorului Dumitrescu Alexandru - ca o inițiativă a legionarilor pentru scoaterea de informații, adică inițiativă din partea deținuților legionari, care voiau să arate că au devenit „constienți" și vor să „demoaște organizația legionară".-

Știu dela șeful legionar deținut Dragoș Heinic că propunerea făcută de către legionarul Furcanu Eugen, de a începe așazisa demoscare în penitenciarul Pitești, a fost adusă la cunoștința lui domnul Marin Ioanu, care a dat aprobare să se înceapă „demoscările" pentru a se scoate informații dela toți deținuții din penitenciar.-

Dumitrescu Dan

- Urmare.-

Întrebare: Cine v-a dat ordin și la ce dată să treceți la acțiunea de așazisă demoscare a activității legionare necunoscută de către organele de stat și ce ați urmărit prin această acțiune?

Răspuns: Știu că ordin pentru a trece la așazisa demoscare a activității legionare necunoscută de către organele de stat, a dat comandantul legionar Pătroscu Vlaie, Vică Negulescu, Chioreanu și Nelu Rusu, în aprilie-mai 1949, și l-au transmis prin șefii legionari Heinic Dragoș, Ioanea Octavian, Oprișan Ctin și Pătroșcanu Nati, la penitenciarul Pitești, iar la penitenciarul succesiv prin șeful legionar Popescu Eudor.-

Despre acest ordin dat de Pătroșcu Vlaie, cu așazisele demoscări, s-a discutat și în penitenciarul succesiv de către șeful legionar Popescu Eudor.- Subsemnatului despre așa zisa demoscare a activității legionare necunoscută de către organele de stat, nu-a spus

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: legionarul Țurcanu Eugen, în luna decembrie 1949, când m-a introdus în celula Nr 37, împreună cu legionarii Luciuescu Dan și Butan Ctin, ca așa ziși izolați.-

Legionarul Țurcanu Eugen, mi-a spus despre trecerea l-a așa zisa demascare a activității legionare nedeclarată de către deținuți legionari la ancheterea lor, că această acțiune o facem pentru ca să scoatem informații dela deținuți, în special legăturile ce puteau rețele de spionaj de afară pe care să le transmită agenturii legionare să i-a legătură cu ele.-

Această acțiune de așa zisă demascare a activității legionare, față de organele de Stat era prezentată ca o acțiune bucură că demască activitatea legionară ce nu fusese declarată la ancheta și sub această mască ne continuam activitatea legionară și informativă în penitenciar.-

Despre declarațiile ce le făceau deținuți legionari în așa zisa demascare, legionarul Țurcanu Eugen, ne-a spus că vom da fapte din activitatea legionară până la 23 August 1944, care dealtfel era cunoscută și nu prezenta o importanță.- Ne-a mai spus că vom face declarații compromițătoare cu fapte ireale l-a adresa unor persoane din aparatul de Stat.-

Legionarul Țurcanu Eugen, ne-a mai spus că prin acțiunea așa zisele demascări, vom câștiga încrederea organelor de Stat că le dăm informații - creiendune o platformă că acționăm în mod cinstit și sub această mască a demascărilor să ne continuam activitatea legionară și informativă din penitenciar prin trecerea de informații pe care să le transmitem afară agenturii legionare de spionaj prin legături permanente.

Prin așa zisele demascări publice în diferite camere din penitenciar se făcea pregătirea deținuților pe linie legionară de informații și spionaj, prin fapte care erau

Semnătura,
Ioanițescu Dan

(483) ~~485~~ ~~489~~

Urmare: ~~expuse~~ de către şefii legionari, care arătau metodele ce le foloseau ei în activitatea legionară, informativă şi de spionaj pe care au dus-o în ţară şi străinătate. -

Ştiu că au fost folosiţi de legionarul Ţurcanu Eugen, pentru a face pregătirea deţinuţilor pe linie de spionaj pe şefii legionari, Dragoş Hainic, Oprişan Constantin, Chiriţescu Vlaic, fost prizonier în U.R.S.S. şi alţii. - De aceşti şefi legionari ştiu că legionarul Ţurcanu, i-a dus prin camerele 1 - 2 - 3, dela Subsolul penitenciarului Piteşti, unde făceau experienţe cum au dus ei activitatea de spionaj, făceau propagandă împotriva regimului din ţară şi împotriva Uniunii Sovietice. -

În ce priveşte aplicarea terorismului asupra unor deţinuţi care sînt puşi să-şi facă aşa zisa demascare a activităţii legionare, legionarul Ţurcanu Eugen, mi-a spus că aplicăm această metodă a terorei şi schingiuirea deţinuţilor pentru a scoate cele mai importante declaraţii şi informaţii dela ei, care ne sunt necesare agenturii legionare de spionaj de afară.

Folosirea terorismului în acţiunea de aşa zisă demascare a activităţii legionare, îl aplicam deţinuţilor mai slabi ca să nu vorbească despre acţiune, metodele ce le foloseam pentru scoaterea de informaţii şi să nu dirulge organelor în drept că prin aşa zisa demascare erau pregătiţi deţinuţii ca informatori, să ştie să acţioneze pe linie de spionaj şi ca teroriştii. -

Deţinuţilor care erau puşi să de-a declaraţii şi informaţii despre activitatea legionară nedeclarată, li se dictau de către şefii legionari care conduceau acţiunea de aşa zisă demascare, ce anume să scrie în declaraţiile de „demascare" şi supravegheau ca în declaraţii să nu fie trecute fapte recente din activitatea legionară şi de spionaj. - Erau trecute în scris, adică „demascată" activitatea veche primă

Semnătura.
Dumitrescu Ilie

Urmare: la 23 August 1944; și fără importanță până în anul 1946, și chiar activitate care era cunoscută de către organele în drept.

Faptele recente din activitatea legionară și de spionaj, era scrisă referat de către deținuți și declarațiile și informațiile acestea erau transmise afară agenturii legionare de spionaj. -

Știu că dictau declarații și informații celorlalți deținuți, adică celor care erau puși să-și demaște activitatea legionară, următorii șefi legionari care conduceau sub îndrumarea legionarului Țurcanu Eugen, acțiunea de așa zisă demascare pe camere, Martinuș Alex, Stănescu Teodor, Mărculescu Ctin, Blegescu Valentin, studentul Fliscu din Buc, Leonida Titus, Dimitriu Toma, studentul Țopanu din Cluj, Juberian Ctin, Pop Cornel, Stratulat Mihai, Bîrsan Mircea.

Mai înainte au dictat declarații și informații și legionarii; Pătrășcanu Nuți, Liviuschi Mihai, Popa Alex, Pușcașu Vasile, Szebac Leonard, Negură Ion, Bordianu Virgil, Cazinc Gheorghe, Bogos Ctin, Țintină Constantin și alți șefi legionari. -

Întrebare: Ați declarat anterior că deținuții legionari făceau pe așa zișii informatori din organele din penitenciare din ordinul lui Pătrașcu Nicolaie, declară anchetei cînd și prin cine va transmis Pătrașcu Nlaie ordin să faceți pe așa zișii informatori ?

Răspuns: Comandantul legionar Pătrașcu Nlaie, a dat ordin în anul 1946, luna ianuarie pentru continuarea activității legionare, iar în rețelele de spionaj să fie selecționați legionarii, să rămînă cei mai bine pregătiți ca să nu fie descoperiți de către organele de Stat. - Deasemeni a mai dat ordin ca legionarii cei mai pregătiți să-și creeze legături cu elemente care făceau serviciul la siguranță dela care să rcoată informații și chiar să se ofere să facă pe

Semnătura,

(484) ~~184~~

Urmare: „ informatorii comisarilor și agenților de siguranță pentru ca să-i desinformeze. – Pentru regionala Iași, acest ordin Pătrașcu Vlaic, l-a transmis prin subsemnatul la 8 ianuarie 1946, când eu împreună cu legionarul Țăranu Cezar, am fost la Pătrașcu Vlaic acasă în Sibiu. –

Ordin în penitenciarul Suceava ca legionari deținuți să facă pe șefii zilei informatori ai organelor active din penitenciar, l-a adus șeful legionar Popescu Tudor, dela Pătrașcu Vlaic în 1948. Acest ordin a fost dat de către Popescu Tudor lui Cobilaș Vlaic și lui Pârlaru Vlaic, care au luat legătură cu deținutul Țurcanu Eugen și i-a dat dispoziții ca să întărească rețeaua de informatori legionari în penitenciar pe care să-i prezinte organelor active și de securitate ca „informatori". –

Întrebare: Deci comandanții legionari deținuți în penitenciar, i-au dat legionarului Țurcanu Eugen, ordin să întărească rețeaua informatorilor în penitenciarul Suceava ?

Răspuns: Știu că deținutul legionar Țurcanu Eugen, a fost numit să conducă firul informativ din penitenciarul suceava, de către comandanții legionari deținuți Cobilaș Vlaic, Pârlaru Vlaic și ceilalți șefi legionari, pentrucă, legionarul Țurcanu Eugen, era cunoscut că în timpul cât a fost pătruns în P.C.R. până când l-a exclus, lucrase bine pe linie informativă. Dăduse informații dela P.C.R. rețelei legionare de spionaj din Iași, informațiile le dăduse, legionarilor Bogdanovici Alexandru, Gherase Aurel și Danes Remus. –

La anchetarea lui, legionarul Țurcanu Eugen, reușise să nu-și declare activitatea legionară și de spionaj cât și toate legăturile ce le avusese până în luna mai 1948, când s-au produs arestările legionarilor. – Ancheta nu a cunoscut faptul că legionarul Țurcanu Eugen, pătrunsese în P.C.R. și a dus activitate de spionaj din ordinul organizației legionare. În timpul anchetării lui, legionarul Țurcanu Eugen, din

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: ordinul legionarului Cobîlos Vlaie și al lui Bogdanovici Alex, a făcut pe zisul informator al organelor de anchetă și reușise să-și cîștige oarecare încredere.

Prin luna iulie 1948, legionarul Țurcanu Eugen datorită încrederii ce și-o cîștigase în organele de anchetă, că le dă „informații" a fost numit plantonier pe secția porter din penitenciarul Suceava.-

Întrebare: Cu cine a organizat legionarul Țurcanu Eugen, firul informativ din penitenciar?

Răspuns: Știu că legionarul Țurcanu Eugen, a organizat în penitenciarul Suceava firul informativ cu următorii deținuți legionari; Lisiuschi Mihai, Grama Octavian, Rotundu fost profesor, Savin Ilie, Hartolomei Ion, Catlarciuc Gheorghe, Grijincu Petru, Moravschi Ștefan, Cuscașu Vasile, Bogos Ctin, Bogdanovici Alex, Năgură Ion, Bordeianu Virgil, Ghiroso Aurel, farmacistul Clement.-

Întrebare: Ce fel de informații culegeau acești deținuți legionari și cui le predau?

Răspuns: Știu că șefii legionari din camere primiseră ordin dela comandanții legionari Cobîlos Vlaie și Pîslaru Vlaie, să ducă acțiune informativă în rîndul celorlalți deținuți legionari, dela care să scoată adresele și numele legionarilor ce nu fuseseră declarați la anchetă și erau nearestați și în special adresele și numele legionarilor care activaseră pe linie de spionaj.-

Aceste informații erau scoase pentru a fi transmise în afară agenturii legionare de spionaj prin deținuții care se eliberau.

Deținuții informatori conduși de legionarul Țurcanu Eugen, erau numiți plantoane și frizeri și le culegeau informațiile dela șefii legionari din întreg penitenciarul, pe care apoi le predau deținutului legionar Țurcanu Eugen care făcea front din comandamentul legionar din penitenciarul Suceava.-

Semnătura,

485

Urmare: Informațiile culese de către informatori erau dirijate de către cobîlos Vlaie, Pîslaru Vlaie, Gherase Aurel și Țurcanu Eugen, le transmiteau oferă prin deținuți și deținutele care erau puse în libertate de către anchetă.-
Mai târziu în luna august 1948, aceste informații au fost transmise printr-o legătură permanentă ce se stabilise cu Țosul prin legionarul Cîșlaru Mihai care avea legătura permanentă cu primu gardianul Ioonovici, legătură stabilită de către legionarul Țurcanu Eugen.

Știu dela legionarul Țurcanu Eugen și Cobîlos Vlaie, că primul gardian Ioonovici primea diferite sume de bani dela Cîșlaru Mihai și din banii depuși ai deținuților.

Dumitrescu Ion

Întrebare: De la cine din deținuții din penitenciarul Pitești ai scos dta informații după ce ai fost depus în acest penitenciar?

Răspuns Subsemnatul în penitenciarul Pitești am scos informații dela următorii deținuți; Ionită Nicu, Ciornea Gheorghe, venit dela Aiud la Pitești, acest deținut a fugit dela școala de la Aiud unde a stat circa 13 zile ca evadat izolat și a luat legătură cu Țica Negulescu, Petrescu Vlaie, Cliorceanu Vlaie, Agapie Ion zis Jean.— Legionarul Ciornea Gh a adus dela Petrescu Vlaie Chiorceanu și ceilalți dela Aiud ordine și informații în legătură cu acțiunea de „demascare" și informativă pe care le-a dat la Pitești lui Țurcanu Eugen, Costăchescu Cornel, Gorbetei Gh, Popa Horel, Mărculescu Ctin, Munteanu Alex, Chiriulescu Vlaie fost prizonier în U.R.S.S., Moleșcu Dinu, Crăciunescu Mircea Neamțu Iulian, Bârcuteanu Moise, Blăgescu Valentin și alții.

După ce am citit cele de mai sus cuvînt cu cuvînt și fiind întocmai cu cele ce am declarat susțin și semnez nesilit de nimeni.-

Semnătura,
Dumitrescu Ion

Ion Gheuliaanu

499

(486)

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DUMITRESCU DAN născut în anul 1922 oct.19 în oraşul Iaşi, fiul lui TUDOR şi VERONICA, fost student, cu ultimul domiciliu în str. Săvescu Nr.2

30 iunie 1954
Ploeşti

INTREBARE

Intr-un proces verbal de interogatoriu anterior d-ta ai declarat că ai pregătit şi încadrat ca legionari mai mulţi deţinuţi din diferite organizaţii contra revoluţionare în penitenciarele prin care ai trecut Arată care sunt acei deţinuţi pe care d-ta i-ai pregătit şi încadrat în organizaţia legionară ?

RASPUNS

Subsemnatul am pregătit şi încadrat ca legionari pe următorii deţinuţi : la penitenciarul Suceava am pregătit pe deţinuţii GEORGESCU BIRLAD, fost condamnat ca P.N T. FIUTURE IULU P.N.T. MIHAI ION P.N.T. IDRISANU C-TIN P.N.T. GAROFIL SERGIU P.N.T. fraţii DANET P.N.T. COVASNEANU NICOLAE, TIGANUS, BORCEA P.N.T. CHIVU P.N.T.

La penitenciarul Piteşti am pregătit şi încadrat ca legionari pe deţinuţii STRUTEANU MIHAI P.N.T. CIRLAN VASILE P.N.T. POPOVICI ANGHEL PçN.T. HATVANI ANTON, la penitenciarul Gherla am pregătit şi încadrat ca legionari pe deţinuţii MARIA NICOLAE BUTURCA CONSTANTIN P.N.T. NIZELSCHI P.N.T. RENESCU P.N.T. TIMPANARU, MURESAN TUDOR condamnat ca ehovist, TAP NICOLAE, ehovist, CURCA MIHAI penticostan, RUSU GHEORGHE criminal de război, SCHITEA ION P.N.T. LOV frontierist, BIRIS ALEX org subversivă, IUPU VASILE criminal de război, BAHNEANU GH criminal de război, PEPTEA GHEORGHE org. subversivă şi STRUTUC NICOLAE PNT CRETU EUGEN P.N.T.-

498

INTREBARE

Arată felul cum i-ai pregătit şi încadrat ca legionari pe deţinuţii arătaţi mai sus ?

487

RASPUNS

După ce luam legătură cu respectivul deţinut şi începeam discuţiile, subsemnatul le vorbeam despre organizaţia legionară, după care o parte spuneau singuri că vor să devină legionari iar la alţii le propuneam eu prin discuţii.După ce acceptau o parte ţineau legătură cu subsemnatul iar la o altă parte le dădeam legătură alţi deţinuţi legionari, după care începeau să-şi desfăşoare activitatea legionară făcînd diferite sabotaje, furturi la norme, ajutoare legionare, posturi legionare şi acţiune informativă.-

INTREBARE

Care dintre deţinuţii legionari au mai pregătit şi încadrat în organizaţia legionară deţinuţi condamnaţi pentru alte fapte şi nu ca legionari ?

RASPUNS

In penitenciarul Gherla ştiu că a pregătit şi încadrat în org. legionară deţinuţi, următorii deţinuţi legionari : [illegible] GHERASIM ION a încadrat ca legionari pe deţinuţii MIHAI ION PNT SOCACI TRAIAN P.N.T., DRAGOMIR MIHAI org. subversivă, IANCU VASILE P.N.T. şi CRISAN GHEORGHE P.N.T..

RECH STEFAN a încadrat ca legionari pe deţinuţii DUDEANU P.N.T., GEORGHESCU GH P.N.T., MUSAT PETRE P.N.T. SIMON FRANCISC spionaj, UIVARI VERDINAND org. subversivă şi TORJEE EMERIC spionaj.-

JUBERIAN CONSTANTIN a încadrat ca legionari pe deţinuţii CHIU NICOLAE org. subversivă, CHILACIOAIE PETRU org. subversivă, HATMAN VICTOR, criminal de război, LUCHIAN, crimă împotriva umanităţii, PROTIUC EMILIAN P.N.T. şi MURESAN ION.-

PUSCASU STEFAN a încadrat ca legionari pe deţinuţii OPREA ION org. subversivă, NEGREANU ION P.N.T. şi LASLAU org. subversivă.

UNISOR CONSTANTIN a încadrat ca legionari pe deţinuţii BULGARU NICOLAE org. subversivă, UDREA ION P.N.T., BADARAU PNT

BISERICA CONSTANTIN a încadrat ca legionari pe deţinuţii AMBROZIE VICTOR spionaj, MARINESCU P.N.T. MINDRU TIMOTEI org. subversivă URCAN AUREL a încadrat ca legionari pe deţinuţii PINICA MARIN P.N.T. şi GHINEA criminal de război şi BUCOVEANU MIHAI P.N.T..-

TUDOSE

TUDOSE GRIGORE a încadrat ca legionari pe deţinuţii GITA NICOLAE org. subversivă şi BANILA VICTOR org. subversivă.-

188

INTREBARE

In afară de deţinuţii legionari arătaţi mai sus ce alţi deţinuţi legionari ştii că au pregătit şi încadrat în org. legionară deţinuţii condamnaţi pentru alte fapte şi nu ca legionari ?

RASPUNS

Stiu că au mai încadrat deţinuţi în org. legionară următorii deţinuţi legionari LEONIDA TITUS, OPRISAN CONSTANTIN, GRACIUNESCU MIRCEA, NEAMTU IULIAN, GIRASCU VALERIU, PAUNESCU IOAN HOINIC DRAGOS, CALCIU GH, MARTINUS ALEX, TOMUTA OCTAVIAN, ISPAS CONSTANTIN, HENTES NICOLAE, DANILA MIHAI, DANILA PETRU, MIHUT GH PAVALOAIE CONSTANTIN, LUCINESCU DUMITRU, MITAN VIRGIL, VOINEA OCTAVIAN, MATEESCU VASILE, POP CORNEL, TURCU C, ILIESCU (zis fazan CUTULESCU NICOLAE, POPA AUREL, IOSIF V IOSIF, LUNGEANU VIRGIL, BORDEANU DUMITRU, MAGIRESCU EUGEN, MAGIRESCU NICOLAE, BIRSAN MIRCEA, STRATULAT MIHAI, GLODEANU INOCENTIU, BAINILA ADRIAN, BANITIA LIVIU, NEGRESCU FAG, CUSA, CONDRACHE GHEORGHE, VASILIU CONSTANTIN, PETROVAN MIRON, TEODORU LUCIAN, MUNTEANU ALEX, LAZARESCU CONSTANTIN, COSTACHESCU CORNELIU, DOBRE VASILE, STEZAR ANTON, SINTIMBREANU VICTOR, GHICA ALEX, MATEESCU DINU, COMSA ERONIM, PARIZIANU GHIOGA, SCUTARU MIHAI, SCUTARU IOAN, PANDURESCU AUREL.-

INTREBARE

Pe care anume dintre deţinuţi, au încadrat în organizaţia legionară deţinuţii legionari arătaţi mai sus ?

RASPUNS

Stiu că deţinutul legionar TURCU C a încadrat în organizaţia legionară pe deţinuţii BURCA, CONORAS şi DRAGHICESCU. Deţinutul MAGIRESCU EUGEN legionar a încadrat în organizaţia legionară pe deţinutul SATMARI.

LEONIDA TITUS l-a pregătit şi încadrat ca legionar pe deţinutul CIOCAN.

DINESCU VICTOR a pregătit şi încadrat ca legionar pe deţinutul NEDEICU şi NEAGU.-

BARBIERU DUMITRU a pregătit ca legionar pe deţinutul MURESAN.-

TURCU C a mai pregătit şi încadrat ca legionar pe deţi-

nutul POPESCU NICOLAE, BALTA şi ENE fost colonel.-

CALCIU GHEORGHE a pregătit şi încadrat ca legionar pe deţinutul FOCSANEANU şi TRAIAN, fost şef bucătar la penitenciarul Gherla, CRAIU.-

INTREBARE

Cine anume dintre şefii legionari ţi-au dat d-tale directivă ca să pregăteşti ca legionari în penitenciarul Piteşti şi Gherla, deţinuţi condamnaţi pentru alte fapte şi nu ca legionari?

RASPUNS

La penitenciarul Piteşti am primit directiva spre a pregăti deţinuţii ca legionari dela deţinutul legionar TURCANU EUGEN care mi-a spus verbal în celula Nr.37 et. 2 "Dacă vii în contact cu deţinuţii care nu au făcut parte din mişcarea legionară să-i pregăteşti ca legionari şi să ţi legătură cu ei".-

Stiu că de faţă cînd deţinutul legionar TURCANU EUGEN mi-a spus cele arătate mai sus, erau deţinuţii legionari LUCINESCU DUMITRU, BUTAN CONSTANTIN.-

Tot la penitenciarul Piteşti mi-a mai spus despre cele spuse de TURCANU EUGEN şi deţinuţii MARTINUS ALEX şi LEONIDA TITUS.-

La penitenciarul Gherla am primit directiva ca să pregătesc deţinuţii ca legionari dela deţinutul TURCANU EUGEN, LIVINSCHI MIHAI, STANESCU TUDOR, CALCIU GHEORGHE, JUBERIAN C-TIN POP CORNEL şi RECH STEFAN.-

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt şi am constatat că corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susţin şi semnez nesilit de nimeni.

ANCHETATOR
Lt ss Sporea Ion

ANCHETAT
ss Dumitrescu Dan

~~496~~

(490)

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Dumitrescu Dan născut în anul 1922 Oct. 19
în orașul Dorohoi fiul lui Teodor și Veronica fost
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
student cu ultimul domiciliu în Dorohoi Str. Lăpușneanu Nr. 2.

30 ~~27~~ Iunie 1954.

Orașul Ploiești

Interogatoriul a început la ora 17 și min. 30

„ s'a terminat „ „ 20 „ „ „

Intrebare: Vi-tum prezes verbal de interogatoriu
anterior dta ați declarat că ați pregătit și
încadrat ca legionari mai multe deținuți
din diferite organizații contra revoluționari
în penitenciarul din care ați făcut
parte voi care sunt cei deținuți pe
care dta i-ați pregătit și încadrat
în organizația legionară?

Răspuns.

Subsemnatul am pregătit și încadrat
ca legionari pe următorii deținuți:
La penitenciarul Jilava am pregătit
pe deținuții Georgescu Bârlad fost condamnat ca P.N.T.-ist.
Fluturaș Liviu P.N.T. Rusu Marius P.N.T.
Rizeanu Gabi P.N.T. Mihai Ion P.N.T.
Tobișanu Constantin P.N.T. Profir Sergiu
P.N.T. Iordache Dionet P.N.T. Covrigeanu Nicolae

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Tigănus ? Borcea ? P.N.Ț. Chiru ? P.N.Ț.
La penitenciarul Pitești au grupați
și încadrați ca legionari pe deținuți:
Stănișoru Mihai P.N.Ț. Cîrlan Ion P.N.Ț.
Popescu Virgil P.N.Ț. Hațegan Anton
La penitenciarul Ghencea au grupați
și încadrați ca legionari pe deținuți:
Manea Nicolae, Buturcă Constantin P.N.Ț.
Mizelschi ? P.N.Ț. Rusescu ? P.N.Ț. Timpănaru ?
Munteanu Teodor condamnat ca terorist, Țap Nicolae
terorist, Curcă Mihai penticostan, Rusu
Gheorghe criminal de război, Schiteu Ion P.N.Ț.
Lăr ? țărănist, Bănică Alexandru org. subversivă
Legiei Vasile criminal de război, Bălănescu
Gheorghe criminal de război, Pleșca Gheorghe
org. subversivă și Stănișoru Nicolae P.N.Ț. Cetățeni

Întrebare
Arătați felul cum ați grupați și
încadrați ca legionari pe deținuți
arătați mai mult?

Răspuns
După ce luam legătura cu respectivul
deținut și începeam discuțiile subsemnatul
le vorbeam despre organizația legionară
după care o parte spuneau vinovați și vor
să dovedească legionari iar la alții le spuneam
că pînă discuții. După ce ceilalți
(subsemnatul) o parte începeau legătura cu
subsemnatul iar la o parte le dădeam
legătura altor deținuți legionari după care
începeau și-și dezvăluiau activitatea
legionară fiecare despărțindu-se

Iscălitura,
Dumitrescu Ion

c. 538/8

497

491

Urmare: fuitori la norme, ajutoon legionar
zotun legionar și acțiune informativă

Întrebare

Cari dintre deținuți legionari au mai fugit și încadrat în org. legionari deținuți condamnați pentru alte fapte și nu ca legionari?

Răspuns.

În penitenciarul Gherla știu că a fugit și încadrat în org. legionară deținuți; următori deținuți legionari: Ghiorsim Ion a încadrat ca legionar pe deținuți Mihai Ion (Mihai) P.N.Ț. Iocoi Traian P.N.Ț. Dragomir Mihai org. subversivă. Ionescu Vasile P.N.Ț. și Crișan Gheorghe P.N.Ț. Rech. Ștefan a încadrat ca legionari pe deținuți Dudeanu ? P.N.Ț. Georgescu Gheorghe P.N.Ț. Musat Petru P.N.Ț. Lupan ? org. subversivă Bârzu Vasile P.N.Ț. Simon Francisc spionaj, Ulvari Ferdinand org. subversivă și Tăjte Emeric spionaj

Iuhrian Constantin a încadrat ca legionari pe deținuți Chiru Nicolae org. subversivă Chiloiciaic Petru org. subversivă, Hatman criminal de război, Iuhrian ? crimă împotriva umanității. Prohiue Emilian P.N.Ț. și Mureșan Ion.

Puscoci Ștefan a încadrat ca legionari pe deținuți Oprea Ion org. subversivă, Negruțiu Ion P.N.Ț. și Laslău ? org. subversivă.

Ulmeanu Constantin a încadrat ca legionari pe deținuți Bulgaru Nicolae org. subversivă

c. 6046

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Udrea zis P.N.Ț. Bibirau ? P.N.Ț. Lugojan ? P.N.Ț.

Birzicâ Constantin a înscris ca legionari pe deținuți: Ambrozie Victor spionaj, Marinescu P.N.Ț. Mândru Timotei org. subversive.

Urcan Aurel a înscris ca legionari pe deținuți Pârâcâ Marin P.N.Ț. și Ghinea ? criminal de război și Bucovineanu Mihai P.N.Ț.

Tudor Grigore a înscris ca legionari pe deținuți Gâță Nicolae org. subversivă și Bănilă Victor org. subversivă.

Întrebare

Înafară de deținuți legionari arătați mai sus ce alți deținuți legionari știți că au pregătit și înscris în org. legionară deținuți condamnați pentru alte fapte și nu ca legionari?

Răspuns.

Știu că au mai înscris deținuți în org. legionară, următorii deținuți legionari: Leonida Titus, Oprișan Constantin, Crăciunescu Mircea, Neamțu Iulian, Ginărescu Valeriu Păunescu Ion, Hainic Dragoș, Calciu Gheorghe Mărtinescu Alexandru, Tomuța Octavian, Ivașcu Cătălin Hentea Nicolae, Dănilă Mihai, Dănilă Petru, Mihai Gheorghe, Păunescu Constantin, Lucinescu Dumitru Mitan Virgil, Voinea Octavian, Matiescu Vasile Pap Cornel, Turcu C. Ghiescu (zis Fogan) Cutuleanu Nicolae, Papa Aurel, Dorț V. Dorț, Lungeanu Virgil Bordianu Dumitru, Mogoșanu Eugen Mogoșanu Nicolae, Birzan Mărcel, Stratulat Mihai Gledianu Gheorghiță, Bănilă Adrian.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Dumitrescu Dan

1998

Urmare: Bontia Liviu, Negrescu Fag, Cusa?
Condrache Gheorghe, Vasilie Constantin
Petrovan Mihai, Teodosiu Lucian, Muntianu
Alexandru, Lăzărescu Constantin, Costăchescu
Corneliu, Dalbu Vasile, Stăgăr Anton Gheorghe
Victor, Chica Alexandru, Matescu Dinu
Comsa Ioanin, Panzăreanu Gheorghe, Seuleanu
Mihai, Seuleanu Ion, Pandrescu Emil
Intuibon

Pe cei enume dintre deținuți au
incadrat în org. legionari deținuți
legionari aciați mai sus.

Răspuns

Știu ci deținutul legionar Turcu C.
a incadrat în org. legionari pe deținuți
Bucă? Conaras? și Drăghicescu?
Deținutul Moțăianescu Eugen legionar
a incadrat în org. legionari pe deținutul
Satmari?
Leonida Titus la pregătit și incadrat
ca legionar pe deținutul Ciocan?
Dinescu Victor a pregătit și incadrat ca legionar
pe deținutul Neblea? și Neagu.
Bărbieru Dumitru a pregătit ca legionar pe
deținutul Moisuan.
Turcu C. a mai pregătit și incadrat ca
legionar pe deținutul Popescu Nicolae
Baltă? și Ene? fost colonel.
Calciu Gheorghe a pregătit și incadrat ca
legionari pe deținuți Foișoianu? și Traian
fost ref. Muntea la penit. Gherla. Craiu?
Intuibon

c. 6046

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: Cine anume dintre cei legionari ți-a dat dv. directiva ca să pregătiți ca legionari în penitenciarul Pitești și Gherla deținuți condamnați pentru alte fapte și nu ca legionari?

Răspuns.

La penitenciarul Pitești am primit directiva după pregătiți deținuți ca legionari dela deținutul legionar Turcanu Eugen cum mi-a spus verbal în celula Nr. 37 et. I. „Dacă vii în contact cu deținuți dacă nu ai făcut parte din mișcarea legionară să pregătești ca legionari și să te legătuni cu ei" știu că de față cînd deținutul legionar Turcanu Eugen mi-a spus că erau mai mulți deținuți legionari Lucinescu Dumitru și Butan Constantin - tot la penitenciarul Pitești mi-a mai spus despre cele arătate de Turcanu Eugen și deținuți Dobrinescu Alexandru și Ionescu Titus. La penitenciarul Gherla am primit directiva ca să pregătesc deținuți ca legionari dela deținuți Turcanu Eugen Liniuschi Mihai, Stănescu Tudor, Calciu Gheorghe, Jubleanu Constantin, Popa Carol și Rich Stefan.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și am constatat că corespunde întrutotul celor ce mi-am declarat de mine îl semnez și în fața mea semnează.

Anchetator

Dumitrescu Dan

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Dosar fișa nouă 1954
M. Toma Nicolae
499

Urmare :

Declarație

Subsemnatul det. Dumitrescu Dan - cond. 15 ani M.S. declar următoarele referitor la încadrarea în organizația Legionară a deținuților care făceau parte din alte organizații subversive, din penitenciarele : Suceava, Jilava, Pitești și Gherla.

- În penitenciarul Suceava - Subsemnatul am încadrat în organizația legionară pe următorii deținuți : Georgescu Bicu-Bârlad-cond. 10 ani M.S. originar din Bârlad - fost stud. la medicină Iași - actualmente det. Arest. făcuse parte din P.N.Ț. - organizația Iuliu Maniu (ofițer) - Rusu Marius - originar din Sibiu - cond. 12 ani M.S. fost stud. la Politehnică - Iași - det. Arest. - fusese șef la org. Iași.

Fluturaș Lalu - cond. 1 an corecție - fost stud. la med. Iași.

La pregătirea ca legionari a acestor deținuți a contribuit și det. Moisiu Dumitru - cond. 20 ani det. Tg. Ocna. Acești deținuți au fost încadrați de Subsemnatul împreună cu det. Moisiu D-tru în luna Mai 1949 - deoarece acești deținuți s'au aflat alături de cei ce fac parte din org. leg. și cu care Subsemnatul am avut legături tot pentru pregătirea lor înainte de arestare (Mai 1948). Încadrarea lor am făcut-o prin faptul că le-am adus la cunoștință într'o zi din luna Mai 1948 în camera nr. 1 de la etajul II unde scoteau împreună, în urma întâlnirii pe care am avut-o cu dl. Moisiu D-tru. Acești deținuți mai făceau și funcții de curieri în penitenciar și transmiteau informații verbale sau scrise la alți deținuți sau deținute cum era Mancika Otilia.

- În luna Iunie 1948 am încadrat în cam. nr. 15 de la etajul II pe deținuții : Bâgu Gh. care era simpatizant leg., Boca Sever, Nichita - fost avocat și ziarist, Țigănuș - fără profesie - din Moinești jud. Bacău - fost prizonier în U.R.S.S. pe toți aceștia i-am pregătit Subsemnatul împreună cu următorii det. : Stanate Petru - cond. 10 ani - det. Arest., Gebac Leonard - cond. 5 ani M.S., Popi Eugen - în 1949 Octombrie era det. în

c. 6046

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: penitenciarul Suceava - nejudecat - Acești det. arătați mai sus au fost puși în libertate în timpul anchetei d'la penit. Suceava în lunile Iunie ci Iulie. Subsemnatul le-am indicat înainte de a fi puși în libertate - deosebire erau amenințați direct de către organele anchetatoare care urmau să fie puși în libertate, următoarele legături: Bâgu Gh. originar din Dorohoi - legătură cu Marisa Nl-ui - din com. Dorohoi jud. Dorohoi - fost stud. med. Iaș - cu domiciliu în 1948 în Iași - str. Săvescu 12. și cu Boz Paul - originar din com. Bivol jud. Dorohoi - fost stud. med. Iași - cu domic. în 1948 în str. Mihail Eminescu la scriitorul Școlarului Mihai.

- Boca Sever - i-am indicat legătură cu David Iulia fost stud. la Arte-Frumoase - Iași - originar din Vaslui fiu de cooperist -, Ivan Titus - administrator la Soc. de Arte-Frumoase din Iași - cu domic. în str. Trei-Ierarhi No. 5., Rosu - din Alba-Iulia - fiu de tâmplar - fost stud. la med. Timișoara - deasemenea Boca Sever avea domic. stabil în Alba-Iulia. Nichita - fost ziarist și avocat - i-am indicat legătură cu Butnaru Alex. din Iași str. Săvescu 10 - în 1953 luna Mart era det. la Jilava - și pe avocatul Borojan din Iași cartierul Păcurari.

Țigănuș - din Moinești jud. Bacău i-am indicat legătură cu Vrabie Serafim care avea serviciu la Steaua-Română din Moinești.

Tot în anul 1948 am pregătit ca leg. pe det. Furtună fost elev, originar din jud. Dorohoi căruia i-am indicat legătură pe Marisa Nl-ui pe care mi-a spus că-l cunoaște dinainte. Det. Furtună a fost pus în libertate în vara anului 1948 fără a fi implicat în proces. În celula No. 57 de la subsol - am pregătit ca leg. împreună cu deținuții: Popescu Tudor, Maxim Vlad, Eminescu Dan, pe

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Dumitrescu Ion

500

494

Urmare: dct. Mihai - (comm. de familie) originar din Huși - în anul 1947-48 era stud. anul I. la med. Iași, făcea parte din org. trioda (P.N.Ț.) căruia i-am indicat legătură pe Vlădiceanu fost locot. de aviație, în 1947-48 era stud. anul I med. Iași. tot pe Ilie Ioanu Alex fost stud. med. Iași în 1947-48 în anul I. cu dânsii la Spitalul Asigurărilor Sociale din str. Carol. Rafir Sergiu - dct. cond. 7-8 ani M.S. originar din Huși - fost stud. Politehnica Iași - fost P.N.Ț.

Covăsăneanu Nelu - cond. 5 ani M.S. fost stud. la drept - Iași - originar din com. Covasna stud. Iași - fost P.N.Ț.

Johniceanu Ștefan - fost stud. med. Iași - cond. 5 ani M.S. (P.N.Ț.) originar din Huși - la pregătirea acestui dct. a contribuit și dct. Lungeanu Mihai - cond. 4 ani. în 1953 Martie am dct. la Tg. Ocna.

Râpeanu Gabi - fost stud. Politehnica Iași - originar din Huși - fost cond. 6 ani - P.N.Ț. căruia i-am indicat legătură pe Marian Nelu și Bur Paul - foști stud. med. Iași - căruia în luna Octombrie 1949 între 1-10 Oct. i-am trimis și un bilet în care îi spuneam prin pluralul Lupteș D-ta - originar din Vaslui - pentrucă nimeni să se elibereze și i-am amintit din mai același legături.

Macovei - fost stud. med. Iași - cond. 4-5 ani M.S. fost P.N.Ț. originar din Huși - fiu de fost comisar.

Brodea - fost comisar la Bacău cond. 1-2 ani corecții. era simpatizant leg. la pregătirea lui a contribuit tot mama lui dct. Eftimie Rosenli imitatorul leg. din Bacău cond. 3 ani corecții - care s'a eliberat de la pen. Ghencea în toamna anului 1951. La toți acești deținuți le-am adus la cunoștință verbal că fac parte din org. leg. după ce au fost pregătiți ca legionari. Acești deținuți își duceau activitatea leg. și politică de înfrumusețire și spionaj împreună cu ceilalți deținuți legionari.

La penitenciarul Jilava în luna Noiembrie 1949, subsemnatul

c. 6046

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: am pregătit ca legionari pe următorii deținuți, pe care-i cunoșteam mai dinainte și cu care împreună pregătirea ca legionari înainte de arestarea Subsemnatului din Mai 1948.- și anume pe deținuții: Golimas Aurel și Florescu, care făceau parte din org. subversivă „România mare". Aceștia nu fuseseră încă anchetați până la acea dată - Golimas Aurel - originar din Iași din str. Pescarii - fost profesor de istorie, cu Florescu fost funcționar la B.N.R. la Roman pe care i-am dat pentru continuarea pregătirii pe linie legionară dețt. Sidoreiuc Florin - originar din Iași - fost ofițer agronom la Timișoara cond. 7 ani - dețt. cond. Pregătirea la o făceam în curtea penitenciarului unde stăteam majoritatea timpului din zi pentru evitarea controlului, la care pregătire luau de multe ori parte și dețt. Sidoreiuc Florin. În com. M. Io. am pregătit pe deținuții Lambrino și Dabija (P.N.Ț.) pe care-i cunoșteam dinainte și pe care i-am prezentat pentru a le continua pregătirea leg. deținuților Sadoveanu și Apostolescu - care era din București și era șef de cameră la M. Io. Tot în acest timp am continuat pregătirea pe linie leg. a dețt. Onofrei cond. 5 ani - criminal de război, fost laborant la Fac. med. Iași - la Fiziologie, care era bucătar și i l'am dat tot dat. Sadoveanu pentru a continua pregătirea leg. cu el în cazul că Subsemnatul vine și transferat la Pitești - lucru care s'a și întâmplat peste câteva zile.

La penitenciarul Pitești, subsemnatul am pregătit ca legionari pe următorii deținuți în camerile de carantină din subsolul penitenciarului în luna Noembrie 1949.-

Hațieganu Anton - cond. 5 ani - pentru trecere frauduloasă de frontieră care făcea și spionaj și avea legături în Ungaria - în 1953 mai era șef de atelier la penitenciarul

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Dumitrescu Dan

Urmare: Gherla - la at. Morturi de os în Schimbul II
Cârlan Vasile - det. cond. 5 ani corecție - originar din Bârlad - fost stud. med. Iaș. Popovici Anghel - cond. 3-5 ani corecție - fost stud. med. Iaș. Ambii det. condamnați pentru tentativă de fugă din țară în anul 1947 toamna la Constanța. Pe acești deținuți care făceau parte din P.N.Ț. i-am dat pentru continuarea pregătirei ca leg. det. Nicolescu Traian - care știa deja subsemnatul că încăpuse pregătirea cu ei și cu care mă ajute în această direcție. Nicolescu Traian în 1952 am det. în penit. Iaș unde i se reînnoise procesul și-i reduseră pedeapsa deja 5 la 3 ani, care avusese legături și cu org. leg. și cu P.N.Ț. Pentru pregătirea deținuților din penit. Pitești, pe linie legionară, și în special a det. care făceau parte din alte organizații subversive am primit ordine și lămuriri de la amintiții deținuți: Mărtinuș Alex. cond. 15 ani M.S. care mi-a spus acest lucru la începutul lunii Noembrie 8-10 - în camerile de carantină în urma ordinelor pe care le primise de la det. leg. sef Turcanu Eugen, care luase legătura cu det. Mărtinuș Alex. chiar după sosirea lotului de deținuți de la Jilava în ziua de 7 Noembrie 1949. din care lot făceau parte și subsemnatul - de față mai erau și det.: Bogos Ștefan, Bogdanovici Alex., Lucinescu Ștefan, Berea Eugen, Turturescu Nae. Tot acest ordin mi l-a spus verbal det. Turcanu Eugen la începutul lunii Decembrie 1949 în celula nr. 37 de la etajul II unde eram odată cu el împreună cu det. Lucinescu Ștefan și Butaș Ștefan. Acest lucru mi l-a spus și det. Leoniță Titus în luna Aprilie 1951 în cam. Nr. 2. de la subsolul penit. Pitești, care conducea activitatea ordinelor dinamitării din acea cameră. La penitenciarul Gherla, subsemnatul

(495)

c. 6046

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: am pregătit pe linie legionară în perioada din Septembrie 19
- Iunie 1953 - pe următorii deținuți: det. Schitea - fost
inginer - originar din Transilvania - cond. 5 ani - în 1953 făcea parte
din biroul tehnic. În toamna anului 1952 luam de comun acord
unele măsuri de ordine care m'a dat posibilitate împreună
cu deținuții Löw fost inginer și Ivan fost inginer - în
luna Noembrie 1952 într'o Duminică pe ora 10³⁰ aprox.
subsemnatul împreună cu det. Schitea și cu det. Rusu Vasile -
cond. 15 ani M.S. originar din jud. Iași - care era am de lucru
la at. de mecanică - am făcut întâlnirea în org. leg. a det.
Schitea la cerința lui, după ce a fost pregătit de
subsemnatul și de către det. Rusu Vasile. Acest lucru s'a petrecut
în curtea at. Școala unde am un morman de deșeuri
de mecanică lângă camera de sudură. Det. Rusu Vasile
a rostit următoarea formulă leg. fiu că nu voiu trăda
niciodată leg. și cip. pe care a repetat-o cu voce tare
det. Schitea, în urma căruia fapt det. Rusu Vasile,
i-a dat una mănuță de metal în locul de amintire,
apoi det. Schitea a spus că acte f. mulțumit că a
fost întâlnit în rândurile legionare. După câteva minute
m'am dus la deținuții Jubeian Ctin și Pop Corneliu și
le-am comunicat acest lucru. În penitenciarul Școala în luna
Septembrie 1951 în celula Nr. 21 - pe ora 17⁰⁰ m'a chemat det.
Livinschi Mihai unde era și det. Iuncanu Eugen care
mi-a spus că a doua zi voiu fi scos la lucru la at. de
mașini de zugrăvit, și mi-a spus ca să-mi continui
activitatea pe linie de înființări și spionaj în pe-
nitenciar printre ceilalți deținuți și să pregătesc o
leg. pe deținuții care afară pot din alte org. subversive
și să-i întâlnesc în org. leg. Deținutul Livinschi mi-a
dat și el atenție să dau importanță cât mai multe

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Rusu Vasile Ioan

502

Urmare : acestui lucru. Deținutul Turcanu Eugen mi-a indicat
să am legătură permanentă cu det. Pop Camil care făcea
(496)
funcția de doctor la asistența medicală din schimbul I. și cu
det. Zubaian Cătă. care era șef la depozitul de țesnaluri
și totodată mi-a spus să fiu întotdeauna cu el (Turcanu Eugen)
pentrucă o fiecare pe neducatul îi va transmite prin det. Pop Camil și Zubaian Cătă lucru
care s'a întâmplat în ziua vizei ca să fiu întotdeauna
să comunic tot prin cei indicați de el adică Pop Camil și
Zubaian Cătă. Refuzitor la încadrarea în org. leg. a
det. Schitea Cătălin, Ditu Ion, Popescu Radu și a
celorlalți deținuți plecați la plecarea det. Turcanu Eugen din
pent. Ghencea, comunicau toate informațiile leg. Turcanu Eugen
prin det. Pop Camil, Zubaian Cătă Mărginescu Eugen,
Ivinschi Mihai în urmă personal. Subsemnatul și
ulterior det. care veniseră tot din pent. Pitești, și anume:
Ghica Alex. cond. 13 ani M.S. dat. la mină, Anghiescu Voicu cond.
20-25 ani dat. Ghencea la at. turnătorie sch. I, Scutaru Mihai cond.
15 ani T. Dr. la at. mecanică sch. I, Tufescu Mihai cond. 20 ani M.S.
la at. mecanică sch. I, Lupoaie Vă cond. 7 ani M.S. plecat din
Ghencea în 1952 originar din Bucovina - Suceava, Anghiescu Gh.
cond. 8 ani M.S. dat. mină - Iacobeni, Pătrașcu Vă cond.
20 ani M.S. dat. Ghencea în iunie 1953 mai - Roșia Cătă
cond. 5 ani M.S. la at. vopsitorie sch. II pent. Ghencea originar din
Târgu-Jiu, Gheorghiță Viorel cond. 10 ani M.S.
dat. mină și alții de care nu-mi aduc aminte momentan, care
am fost scos la lucru în luna August 1951 - după sosirea
lotului de deținuți de la pent. Pitești, în urma intâlnirii
dintre dat. Turcanu Eugen, Ivinschi Mihai, Popa Alexandru,
Stoian Nică, Ionescu Gh., Bogoș Cătă, cu scopul de-a
ne crea mai multă încredere în rândul celorlalți
deținuți care se aflau dinainte în pent. Ghencea

c. 6046

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: pentru ca să putem duce mai bine activitatea informativă și de spionaj în rândurile deținuților. În rândul deținuților care au venit transferați de la pen. Pitești și care au fost aduși la Jilava în luna August 1951 au primit ordine de la det. Turcanu Eugen ca să răspândească printre ceilalți deținuți din pen. Gherla că au rămas o parte dintre det. veniți de la Pitești care sunt mai dispuși ca un fel de ajutați pentru a ne crea mai multă încredere în rândurile deținuților atunci când urma să fim aduși la Jilava. Până la data de 1 Octombrie 1951 am fost întâlniți la diferite cercetări prin curtea penitenciarului în care locuiam văzut de unii dintre det. care mă cunoșteau dinainte și care se aflau în pen. Gherla. Subsemnatul am mai pregătit și încadrat în org. leg. pe următorii deținuți: Popescu Radu - arestat din jud. Constanța - fost ofițer în trupa anului 1951 luat la at. pentru de pământ în Ditu Jos - cond. 3-4 ani corecție arestat din jud. Buzău pistolar - luat tot la at. pentru de pământ, care mi-au fost prezentați de către det. Pop Coral și Bărbieru Dumitru ofițer at. pentru pământ - cond. 8 ani M.S. - cu care am continuat pregătirea pe linie legionară, care fusese luați în pregătire de către Bărbieru Dtru și Roicea Gh. pe care i-am încadrat în org. leg. în luna Noiembrie 1951 în at. de alegerile unde luase det. leg. Verigeanu Mihai de față a mai fost și det. Rusu Pelu. au fost încadrați de îndrumătorul tot cu formula leg. pe care și au repetat-o cu voce tare cu care am ținut legătura personal până în toamna anului 1952 când i-am prezentat det. leg. Dimitriu Ionel cond. 15 ani M.S. care fusese numit ulterior în funcția de șef de stol în locul pentru de pământ în locul lui Roicea Gh.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Dumitrescu Ion

(497) ~~487~~

Urmare: In luna Noembrie ziua 8-a anul 1951 d'am încadrat în org. leg. pe dtt. Cîcium - care avusese serviciu la S.T.B. Bucuresti si pe care mi l-a prezentat dtt. Petrache Constantin cond. 4-5 ani originar din jud. R. Sarat. ambii lucrau la at. peri de pîine - Dtt. Petrache Constantin mi-a ajutat la pregătirea leg. a dtt. Cîcium. In ziua de 9 Noembrie 1951 in timpul cînd se aflau mai multe stive de scînduri s-au bagat toti trei intre stivele de scînduri si dtt. Cîcium a rostit formula jurămîntului leg. cu voce tare pe care subsemnatul am ţinut-o. In ora ţi la-am tipus în portofel si mîncarea mi-am dat-o mie.

Subsemnatul am mai pregătit ca legaturi pe următorii deţinuţi din penitenciarul Ghencea: dtt. Dorobanu - cond. 9 ani org. subversivă - fost subinginer la Rosita - Talpeşeni - cond. 15 ani M.S. fost tehnician dentist la Oţelaria - în 1952 Ianuarie - Februarie a fost transferat la mină, Mîţcovii - cond. M.S.V. sîrb, condamnat pentru spionaj, Talpă fost plut. de jandarmi cond. 15-20 ani - din jud. Vaslui - pe acesti dtt. i-am pregătit ca leg. împreună cu dtt. Grica Alex., Sentaru Mihai, Tufeanu Mihai, Petrescu Vas. în camera Nr. 33 de la etajul II. La at. morţi de foame am pregătit ca leg. pe dtt. Nestelschi care în Mai 1953 lucra la at. de brigăzi sch. II. şi dtt. Rencsar, în Mai 1953 lucra tot la at. de brigăzi sch. I. ambii originari din Iaşi. Acestia mi-au fost indicaţi de către dtt. Divinschi Mihai. Tot la at. morţi de foame am pregătit şi încadrat ca leg. pe dtt. Mănoiu Timotei cond. 15-20 ani M.S. din Dobrogea - ~~au~~ fuseseră ~~în~~ ştiut mai org. subversive, în Mai 1953 lucra la at. de ţiglărie din sch. I. Tîmpeneu - cond. 2-3 ani condamnat din-cbg - fost şofer care s-a eliberat în primăvara anului 1953. La at. morţi de os în luna Ianuarie - Februarie şi Martie am pregătit şi încadrat ca leg. pe următorii

Semnătura.
Denunţătorul Dan

Urmare: Marcea Neculai cond. 5-10 ani M.S. fost sustras care a vrut să fugă în Iugo-Slavia - în Mai 1953 lucra tot la Ot. martini de os în Sch. II. Butucă Ctin. cond. 7-8 ani M.S. fost P.M.I. din jud. Covurlui - fost plot. de jandarmi
La Ot. de tâmplărie subsemnatul am prelucrat în incadrat cu leg. pe următorii deținuți: Ioan Gheorghe - cond. 25 ani M.S. fost bandit în munți, originar din Banat, de profesie mărcan - zis Piccolbabă. Bivis Alex. fost călugăr greco-catolic la Bixad - Oradea, Curea Mihai cond. în cauză fost penticostal - originar din București de profesie tâmplar, Muraretu Theodor, chivist - cond. 3 ani cercet. de prof. tâmplar - Lupu Vasile - cond. 10 ani M.S. criminal de război, în 1953 din centrala de fabricații la sch. I. tâmplării, originar din București de prof. tâmplar. Pieptea Gheorghe - cond. 8 ani M.S. din jud. Făgăraș - în Mai 1953 lucra la ot. de jucării. Rusu Gh. caimăcămpetarul mănăstirii cond. 8 ani M.S. originar din com. Negrești jud. Vasluiu - de profesie dulgher, în Mai 1953 lucra la ot. tâmplărie sch. I. Bărbuceanu Gh. cond. 10 ani M.S. fost plot. de jandarmi - din Tg. Neamț. Țop - cond. - 4-5 ani - chivist, în Mai 1953 lucra la ot. tâmplărie sch. I. de profesie tâmplar Borgoneți Neacșu - cond. 8-10 ani -. de asemenea Putna fost în org. subv. Vrancea, în Mai 1953 lucra la ot. perii de pin. Stanciu Nelu cond. 8 ani M.S. cumătrul mănăstirii - originar din Bucovățeni - Suceava - fost C.F.R. în Mai 1953 era centrala de fabricație la tâmplărie Sch. II. Arginteanu - criminal de război - cond. 5 ani - cismar - s'a eliberat din penit. Ghebe în primăvara anului 1953 originar din Jud. Ilfov. Sas. Petrescu Pârvulescu - criminal de război - cond. 5-8 ani. originar din Jud. Putna. Tătaru - în 1953 lucra la ot. tâmplărie sch. I. fost negustor.
Această mea declarație pe care o dau în mod liber și voluntar o semnez.

- 1 Iulie 1954 -

Semnătura,
Dumitrescu Dan.

18.07.1954 Dat în fața mea Lt. de Sec. Terme N.

Urmare:

Declarație,

Subsemnatul dct. Dumitrescu Dan, cond. 15 ani M.S. 498 declar următoarele referitor la activitatea criminală (498) a dct. Jonescu P. Constantin, pe care a depus-o în penitenciarele Suceava și Ghercla - pe care subsemnatul o cunosc: în vara anului 1948 lotul deținuților din jud. Botoșani - care se aflau depuși în penit. Suceava - a fost ridicat și transportat la Securitatea Botoșani pentru a li se face ancheta referitor la activitatea criminală a respectivelor deținuți până la acea dată. Acel lot de deținuți a fost adus înapoi și judecat în penit. Suceava în luna Martie 1949. În lunile Aprilie - Mai 1949 stând în com. Nr. 6 alături împreună cu următorii dct. din lotul Botoșani: Preotescu Ion, Titei - fost învățător din com. Iuncști - Botoșani, Obreja [illegible] din com. Gorbănești - Botoșani, Mănăilută Gh., Cișibiu - fost notar în com. Iuncști -, Bălosu fost elev, mi-au spus că în tot timpul cât au stat depuși pentru anchetă la Securitatea Botoșani, au avut legături pe linie de informații și spionaj cu alți criminali care erau liberi prin transmiterea mesaje cu adrese de legionari și alte persoane care sprijineau mișc. leg. pentru a se ține legătură cu aceia. Printre acei dct. care se ocupau cu transmiterea de informații era și dct. Jonescu P. Ion. În penitenciarul Suceava în primăvara anului 1949 a stat în com. Nr. 6 unde s-a continuat activitatea criminală împreună cu următorii dct.: Dărăilă Mihai, Bârsan Mircea, Moisiu Ilie, Lungeanu Mihai, Lungeanu Virgil, Gebac Leonard, Curelescu Eugen, Goșinschi, totodată avea legătură și cu alți șefi leg. din penit. Suceava și anume cu: Subsemnatul, Șentescu Ion, Saparina Dr., Păslaru Nic. fost avocat, Popescu Teodor

Semnătura.
Dumitrescu Dan

Urmare: Mitoiu Dr., Cobâlcescu Nic., Tunsuleanu Nic., Mucica, Moroșanu Gh. După ce-a fost judecat după cca. zece luni de zile s'a încercat în obștească reeducare și ținea legături criminale cu numiții deținuți: Turcanu Eugen, Bogos Ștefan, Gherasie Aurel, Martinescu Alex, Batoșanu Gh., Bârjovanu, Nichita-fost sub-pref., Bogdanovici Alex., Popa Alex., Parcanu și alții. În penit. Suceava am stat de vorbă cu dl. Jonescu Ștefan, de mai multe ori referitor la legionarii din jud. Botoșani care răminătorii reacționați și recidiviști de către organele anchetatoare, despre care mi-a spus că la o parte dintre ei s'a comunicat din Securitatea Botoșani de către deținuții care se aflau deasupra acolo, pentru a se lua legături cu ei. Știu că a dat în scris numele mai multor legionari rămași liberi pentru a fi recunoscuți și pentru a lua legături cu ceilalți ce spionaj - acela se afla la Bogdanovici și au fost luate de către dl. Ivinschi Mihai alături de dl. Jonescu Ștefan, când dl. Ivinschi Mihai era frizer la etajul I în penit. Suceava. Subsecretarul mi-a spus personal despre numitii leg. și persoane care erau recunoscute de partid care rămânătorii reacționați și anume: Gurceanu Gh. învățător, Gurceanu Adrian avea soc. de telefoane în Trusești, Sofronescu-învăț. Ștefănescu-învăț. Scriba-șef de gară în Trusești, Gheorghiș-doctorită la spit. din Trusești -, Gurceanu Maria moașă-Trusești -, Lăpușneanu-doctor-Gorbănești-Botoșani, Gurceanu Valeriu-învăț. com. Drislea-Botoșani, Ursache-învăț. Dângeni-Botoșani, Securtă-com. Sălița-Botoșani, Popescu-impiegat c.f.r. Trusești, Botez-telefonist la primăria Trusești - Pădureanu-negustor Trusești, Volniciuc și Neagu-negustori în Trusești-Botoșani -.

În penitenciarul Gherla, dl. Jonescu Ștefan, a cerut serviciul de informații și spionaj a criminalilor care-și

Semnătura,
Dumitrescu Dan

(499) 506

Urmare: desfășurat activitatea legionară în acel penitenciar, până în luna August 1951 când a luat conducerea acelui sector de inf. și spionaj det. Tureanu Eugen care sosise transferat cu un lot de deținuți din penit. Pitești - unde au fost transferați și subsemnatul. În penit. Gherla subsemnatul am stat de vorbă în legătură cu activitatea criminală pe care au dus-o aceștia, de mai multe ori cu det. Ioanescu Ctin. În luna Septembrie 1951 în celula Nr. 94 unde eram și frizerie la etajul II-det. Ioanescu Ctin stătea de vorbă cu det. Livinschi Mihai, Tureanu Eugen și subsemnatul referitor la legăturile pe linie de inf. și spionaj pe care le-a înființat det. Eftimiu Pascali - care era din București tehnician radiofonist, instructor leg. care urma să se elibereze în luna Noembrie 1951. Tot atunci l'am auzit pe det. Ioanescu Ctin că spunea det. Livinschi Mihai că a mai înființat legături pe linie de inf. și spionaj - det. Pelin Ioan din jud. Bacău - în apropiere de care Cotiu. În anul 1952 vara am stat în cam. 53 dă etaj. II cu det. Enache din com. Tureni - Rotărani - care era legionar și urma să se elibereze și care mi-a spus că a stat de mai mult ori de vorbă cu det. Ioanescu Ctin - care era tot din Tureni și care i-a înființat și în legătură pe linie leg. și spionaj cu toți acei legionari și persoane simpatizanți de partid pe care Subsemnatul i-am amintit mai sus, afară de care mi-a spus personal det. Ioanescu Ctin în penit. Suceava. Subsemnatul i-am înființat det. Enache care s'a eliberat din penit. Gherla în luna Septembrie 1952 - pe Vinerea mărită din Tureni și fost salutat pe fratele Gheorghe cu care Subsemnatul

Semnătura.

Dumitrescu Dan

Urmare: am avut legături eiminale până la arestare în Mai 1948. Tot în perit. Ghorla dst. Ioanescu Ctin a indicat legături criminale dst. militari Vasilian și Epure care au lucrat la atelierul mortuar de os - aparținând din jud. Botoșani - foști deținuți la Sc. Normală din Iași - pe leg. Cuccarese Nicolai zis Niki - din Botoșani - tatăl lui era avocat, fost stud. la politehnica din București și care a fost coleg. timp de trei ani cu toate că făcea parte din serv. de spionaj al unei leg. străine lucrase împreună cu dst.: Sasu Nanu, Secuțeanu Aurel, Fotin Mihai, Isipescu Ctin, Dumitrescu Florian - toți acestia foști stud. la București. Subsemnatul am indicat lui dst Vasilian și Epure pe Apăteanu Vlad - medic din Botoșani, fratele Simionescu, Simionescu Camelia - medic și fratele lui inginer tot din Botoșani, Stoichi - psiholog la Sc. Normală Iași și stud. la filosofie, Saul Daniel - medic din ij. Vânători aparținând, care au activat la Sc. Normală din Iași. Vasilian și Epure s'au eliberat din perit. Ghorla în Ianuarie - Februarie 1953. În luna Ianuarie 1953 dst. Ioanescu Ctin și-a făcut o autocritică publică în perit. Ghorla în urma înțelegerilor pe care le-a avut cu Cpt. Goicea Spiroche care era directorul perit. Ghorla, Sec. Academiei - ofițer politic, dst. militari: Colonia Gh, Zaberian Ctin, Hentaș Nilu, Rock Ștefan, Mărtărian Alex, Tomuță Octavian, pentru ca să întărească aserțiunea mea că aceștia recidivați sunt tineri între 20 și 30 ani și recidivarea acea autocritică pe care a făcut-o Ioanescu Ctin a fost stenografiată asupra de către cei declarați mai sus, nu am știut decât un scop oportunist, întocmai ca și toate celelalte acțiuni întreprinse de către

Semnătura,
Dumitrescu Dan

500 ~~506~~

Urmare : ceilalți deținuți aduși reeducați din pen. Ghencea. După ce Dit. Ionescu Ctin și-a făcut o autocritică publică în care a jucat teatru, a fost numit în biroul tehnic de către Cpt. Coicin Spiroche și de către Lt. maj. Mihalcea - responsabil cu producția în unitatea productivă Ghencea, și numit responsabil cu materialele finisate provenite din atelierul de tâmplărie, care materiale se aflau depozitate în magaziile 1 și 3 - și care urmau să fie expediate la Destinație în urma verificării și supravegherii dit. Ionescu Ctin, care n'a făcut altceva decât că a sabotat acele produse și anume mese pentru cantine populare tip STAS și bolți pentru rufe, care erau defectate, crăpate și concavite deoarece acele magazii erau umede. Dit. Ionescu Ctin ce mulțumea că să le vadă umple cu patin pop făcut în ele și le dea drumul la expediere în felul acesta, în urma cărora conțineau și organizat împreună cu toți șefii lag. din acel penitenciar și în special cu cei din biroul tehnic a sabotat acele produse despre care făceau tantă țină pentru că aceste magazii reduceau că unele produse pentru clase muncitoare conținând și că multe vătă, deci putini umori. Acele produse erau expediate și neverificate de către cpt. Coicin Spiroche, Lt. major Mihalcea, Plt. Sipos și Săcimaritu mulțumindu-le că deoarece luau parte la acțiunea de sabotaj care era întreprinsă în acea unitate productivă. În luna Martie 1953 dit. Ionescu Ctin a trecut la atelierul de fierărie unde deasemenea a sabotat produsele în special la cherestii de cuie care s'au fabricat cca. 50.000 buc. care erau mostenite piost și de multe ori cădea

c. 6046

Semnătura,
Dumitrescu Dan

Urmare: materialul în foc, locuri pe care-l știe personal dela det. Hotnoreu Victor care conducea at. de fiziune în acel timp, Todiresen Radu, Scarlat Ion și Pănuseu Ion - care lucrau tot la at. de fiziune și care deasemeni sabotau produsele care se fabricau acolo. Det. Ionescu Ctin, în anul 1953 pregătea ca s'o facă pe reeducații pe mai mulți det. din penit. Ghencea, subiectul știe personal pe det. Sava Andrei, Birsi Alexandru, Dudu Teodor, Dudu D-tru, Nacu - toți ocupați dela at. de fiziune. Acest lucru îl știe dela acești deținuți care mi-au spus personal și dela det. Hotnoreu Victor, Pănuseu Ion, Det. Ionescu Ctin, ni invita cum să joace teatru și cum s'o facă pe reeducații. A lucrat și în sch. II tot la at. de fiziune și acolo pregătea tot cu același scop pe alți deținuți, locuri pe care mi l'a spus el personal și deasemeni det. Lucian care era șef de at. de fiziune în sch. II.

Totodată det. Ionescu Ctin, o făcea pe informatorul personal a Cap. Goicea Spiridon și a Lt. Mujea Mihalea. Det. Ionescu Ctin ca s'o facă pe sinceru după cum procedau și alți deținuți după instrucțiunile primite dela Sft. politie Avădanei, a făcut completări la ancheta deasupra din exterior, cu date vechi și lucruri înșelate pentrucă ori erau indicațiile primite prin Caleiu Gh. det. care se ocupa cu serv. de spionaj în penit. Ghencea în 1952-53. Acest lucru îl știe deasemeni întâlnirea deasupra dat. Ionescu Ctin în biroul lui dat. Caleiu Gh.

Acest-mi este declarație dată în mod sincer și nesilit de nimeni -

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Dat. Dumitrescu Dan

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SERVICIUL ÎNCHISORI

501

Nr. 7i 107
Din 22.07.54

Certificat medical

Subsemnatul Cpt. Dr. Iacob Beniamin

Medic M. A. I. certific că:

Arestatul Dumitrescu Dan . este

complet sănătos

suferă de

şi este

şi nu este

MEDIC M. A. I.

C.N.S.A.S.

~~109~~

(502)

FIŞA PERSONALĂ

Întocmită de Direcţia, Serv. Judeţean

Numele şi prenumele: Dumitrescu Dan

Cu porecla:

Nume falş: Cucu – Balcâm –

Semnătura infractorului: Dumitrescu Dan

Felul infracţiunii:

Ocupaţiunea: fost student la fac. de medicină din Iaşi

Origina socială: mic burghez

Apartenenţa politică: legionar din 1937

Averea: nu posedă

Vârsta: 32

Anul naşterii, comuna, judeţul, ţara: 1922, în Iaşi

Ultimul domiciliu: comuna, judeţul, ţara: Iaşi Str. Lăpuşneanu 12

Domicilii anterioare

Naţionalitatea: Rom.

Cetăţenia: Rom.

Religiunea: ortodoxă

A fost Fotografiat de

Clişeul Nr.

Dactiloscopiat de

Studii: absa anului III la fac. medicină

Limba ce posedă: română,

Situaţia militară: Caporal cl. 1944

Specialitatea ca infractor:

Starea civilă	Expunerea rezumativă a infracţiunii
Tata Teodor	
Mama Veronica	
Soţ-(ţia) —	
Copii —	
Rude 1 soră Ştefania	

Formula dactiloscopică:

FOTOGRAFIA

C.N.S.A.S.

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1 cm. 78
f. mic, mic, mijlociu, înalt, f. înalt.

2. Corpolenţa bine făcut
slab, svelt, potrivit, bine făcut, mare.

3. Faţa { culoarea roză / forma ovală
culoarea: roză, palidă, brună.
forma: rotundă, ovală, patrată, plină sau slabă

4. Fruntea potr.
mică, mijlocie, mare, turtită, plină sau slabă

5. Părul { neted / culoarea castaniu
ondulat, neted, chelie.
culoarea: blond, roşu, castaniu, negru, sur, alb.

6. Ochii căprui
albaştri, cenuşii, gălbeni, portocalii, castanii deschis, castanii închis, particularităţi

7. Sprâncene { forma drepte / culoarea castanii
forma: drepte, arcuite, îmbinate.
culoarea: se notează când diferă de a părului capului.

8. Nasul { profil drept / faţa
pirectilin, concav, convex.
f. drept, ondulat, turtit, scobit, boltit.

9. Gura mica
mică, mijlocie, mare, buze groase, subţiri, resfrânte.

10. Bărbia cu gropiţe
subţire, lată, dublă, cu gropiţă

11. Urechile mijlocii
mici, mijlocii, mari, depărtate, lipite, găurite

12. Semne particulare { Nu are
cicatrice, pigmentări ale pielei, tatuaj, fracturi, anchiloze, picioare în X sau O, ghebos, amputări, etc.

Legături politice	Caracterizări speciale asupra individului
	Legionar fanatic cu multă reţinută de diversionist. In ancheta a avut o atitudine de spidare. A simulat că este nebun pentru a-şi ascunde faptele sale criminale

Impresiunile digitale a mânei stângă

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic

503 ~~509~~

...arestării și ...portarea la arestare	Rezultatul percheziției		Antecedente	Condamnat Prin sentință sau decizie
				Locul unde se execută pedeapsa

Observațiuni și note oficiale

Semnătura celui ce a făcut foaia

Mr. Toma Nicolae

Sigiliul

Semnătura ofițerului de poliție unde s'a fotografiat și dactiloscopiat

Sigiliul

Impresiunile digitale a mânei drepte

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic

C.N.S.A.S.